EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Místní akční plán rozvoje vzdělávání II
NA ÚZEMÍ SO ORP ŠTERNBERK A ČÁSTI SO ORP OLOMOUC

Projekt:

Místní akční plán rozvoje vzdělávání v SO ORP Šternberk II.

Registrační číslo projektu:

CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008987

Obsah

1 ÚVOD 4
1.1 Vymezení území projektu MAP II 5
1.2 Popis struktury dokumentu MAP II 14
2 ŘÍZENÍ PROCESU PROJEKTU MAP II 17
3 MANAŽERSKÝ SOUHRN 18
3.1 Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplývajících z provedené analýzy 18
3.2 Přehled problémových oblastí a klíčových problémů v území 22
3.3 Přehled prioritních oblastí rozvoje v řešeném území 25
4 ANALYTICKÁ ČÁST – OBECNÁ ČÁST 29
4.1 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání 29
4.1.1 Národní úroveň 31
4.1.2 Krajská úroveň 48
4.1.3 Úroveň aglomerace 62
4.1.4 Úroveň místní akční skupiny 64
4.1.5 Úroveň správního obvodu obce s rozšířenou působností 69
4.1.6 Místní úroveň (jednotlivých obcí) 77
4.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření 96
4.2.1 Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc 96
4.2.2 Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb základních škol za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc 129
4.3 Geografická charakteristika území 173
4.4 Charakteristika školství v území 201
4.4.1 Předškolní vzdělávání 205
4.4.2 Základní vzdělávání 213
4.4.3 Popis potřeb investic v mateřských a základních školách 224
4.4.4 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území 224

4.4.5 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území 232
4.4.6 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území 239
4.5 Návaznost na dokončené základní vzdělávání 257
4.6 Sociální situace 268
4.7 Nezaměstnanost 288
5 ANALYTICKÁ ČÁST – SPECIFICKÁ ČÁST 293
5.1 Témata projektu MAP II v řešeném území 293
5.2 Východiska pro strategickou část 308
5.2.1 Problémová oblast 1: Rozšíření dostupnosti a zvýšení kvality předškolního a základního vzdělání 311
5.2.2 Problémová oblast 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky 320
5.2.3 Problémová oblast 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty 321
5.2.4 Problémová oblast 4: Připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách 322
5.3 SWOT-3 analýza vzdělávání v mateřských školách a základních školách projektu MAP II (území SO ORP Šternberk a východní část SO ORP Olomouc) 324
6 STRATEGICKÁ ČÁST 338
6.1 Vize 338
6.2 Popis priorit a cílů 338
6.2.1 Priorita: 1 Rozšíření dostupnosti a zvýšení kvality předškolního a základního vzdělávání... 344
6.2.2 Priorita 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky 371
6.2.3 Priorita 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu 374
6.2.4 Priorita 4: Připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách 377
6.3 Tabelární část 387
7 Implementační část – akční plány 388

SEZNAM PŘÍLOH:

Příloha č. 1 - Řízení a organizační zajištění MAP

Příloha č. 2 - Komunikační plán, zpracování a realizace konzultačního procesu jako součásti komunikačního plánu

Příloha č. 3 - Statut Řídícího výboru

Příloha č. 4 - Jednací řád Řídícího výboru

Příloha č. 5 - Návrh aktualizace priorit

Příloha č. 6 - Popis potřeb škol

Příloha č. 7 - Seznam zkratek

Příloha č. 8 - Projektové záměry škol

Příloha č. 9 - Akční plány škol

1 ÚVOD

VIZE

Území MAP II Šternbersko je regionem vzájemně spolupracujících subjektů i osob, kterým záleží na kvalitním a dostupném vzdělávání dětí a žáků.

Naším cílem je, aby školy a školská zařízení v území MAP II Šternbersko měly kvalitní materiální a technické zázemí, dostatečný počet pedagogických a odborných pracovníků, dostatečnou profesní a metodickou podporu a byly atraktivním místem pro pozitivně motivované pedagogické i nepedagogické pracovníky a zároveň vytvářely bezpečné a respektující prostředí, ve kterém se odehrává vzdělávací proces zaměřený na maximální využití potenciálu každého jedince. Naším cílem je, aby školy a školská zařízení umožňovaly osobnostní rozvoj všech dětí a žáků, při plné podpoře jak znevýhodněných, tak nadaných a talentovaných, a všem bez rozdílu bylo umožněno rozvíjet jejich lidský potenciál. Přejeme si, aby kvalitní systém vzdělávání přispěl k co nejlepšímu zařazení absolventů škol do společnosti a následně i do pracovního procesu a jejich spokojenému životu.

1.1 Vymezení území projektu MAP II

Území projektu MAP II zahrnuje celé území MAS Šternbersko o.p.s. a Bystřička, o.p.s., jedná se o území obcí správního obvodu obce s rozšířenou působností (dále jen „**SO ORP**“) Šternberk a východní část území SO ORP Olomouc.

Správní obvody ORP slouží v ČR jako oficiální a všemi přijímaný geografický nástroj územní strukturalizace regionu. V současnosti existuje na území ČR celkem 205 správních obvodů ORP v třinácti krajích bez hlavního města Prahy. SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc se nachází v Olomouckém kraji, ve kterém je, stejně jako ve Zlínském kraji, se kterým tvoří Olomoucký kraj Region soudržnosti Střední Moravy, celkem třináct správních obvodů. Méně správních obvodů ORP má už jen Karlovarský a Liberecký kraj.

Území SO ORP Šternberk se nachází severovýchodně od krajského města Olomouc a na ploše 336 km^2 zde žije více než 24 tisíc obyvatel (stav k 1. 1. 2021) ve 22 obcích. Největším městem je město Šternberk (13 338 obyvatel k 1. 1. 2021).

Území SO ORP Šternberk doznalo v posledních 15 letech několik územích změn. Poslední v roce 2016, kdy se území i počet obyvatel SO ORP Šternberk zvýšilo díky vyčlenění Města Libavá z Vojenského újezdu Libavá. Tato obec byla 1. 1. 2016 přiřazena právě pod ORP Šternberk na základě zákona č. 15/2015 Sb. (zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů), vyjmutím území z Vojenského výcvikového prostoru Libavá. Celou východní část SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc tvořilo historicky 24 obcí, které předtím, než se staly součástí vojenského prostoru, byly zcela vysídleny a na jejich území vznikl v roce 1946 vojenský újezd Libavá. Do konce 60. let 20. století byly všechny obce ve vojenském prostoru zdemolovány a po srpnové invazi v roce 1968 byla do vojenského újezdu umístěna sovětská armáda, která v území setrvala až do roku 1991. Území bylo aktivitami sovětské armády vážně narušeno a přerušeny byly všechny tradiční vazby. V souladu s koncepcí Armády ČR došlo k 1. 1. 2016 ke zmenšení vojenského újezdu o 8 000 hektarů a současně vznikly obce, které po několika desetiletích mohou mít svá obecní zastupitelstva – Kozlov, Luboměř pod Strážnou a Město Libavá.

Správní jednotka ORP Šternberk je rozdělena do dvou správních obvodů s pověřeným obecním úřadem. Prvním je obvod pověřeného Městského úřadu Šternberk, druhým a podstatně menším je pak obvod pověřeného Městského úřadu Moravský Beroun. Ten byl k SO ORP Šternberk připojen v lednu roku 2005 vyčleněním z Moravskoslezského kraje a zahrnuje pouze obec Norberčany a město Moravský Beroun. Současně byla v roce 2005 připojena k SO ORP Šternberk obec Huzová, taktéž z Moravskoslezského kraje.

Přes správní obvod ORP Šternberk není vedena žádná dálnice. Z Olomouce, která je nejen krajským městem, ale i sousedícím správním obvodem ORP, vede rychlostní silnice I. třídy č. 46 přes město Šternberk, která dále směřuje na Moravský Beroun ve východní části SO ORP Šternberk sousedící s Moravskoslezským krajem. Silnice je jedním z hlavních tahů na města Bruntál nebo Opavu, která náleží do Moravskoslezského kraje. V území SO ORP Šternberk lze zmínit jako významnější komunikace ještě silnici II. třídy č. 444 ve směru z SO ORP Uničov na Domašov nad Bystřicí, silnici II. třídy č. 445 ve směru na Rýmařov nebo silnici II. třídy č. 447 spojující SO ORP Šternberk s SO ORP Litovel. Významné

zkvalitnění a rozšíření dostupnosti území přinese připravovaný obchvat města Šternberk a velmi důležitá a významná je aktuálně probíhající elektrifikace železniční trati Olomouc – Šternberk – Uničov. Propojenost a vzájemnou provázanost vymezeného území pomocí silničních tahů také vyznačuje významnost jednotlivých sídel nejen ve správním obvodu, ale i jeho okolí.

Největším městem ve správním obvodu je město Šternberk, které disponuje největší občanskou vybaveností ve správním obvodu. Mimo řady menších podnikatelských subjektů a maloobchodů zde lze využít i větší síť obchodů nebo nespočet různorodých služeb, jako je např. nemocnice, atletický stadion, městské koupaliště, tenisové kurty, knihovna aj.

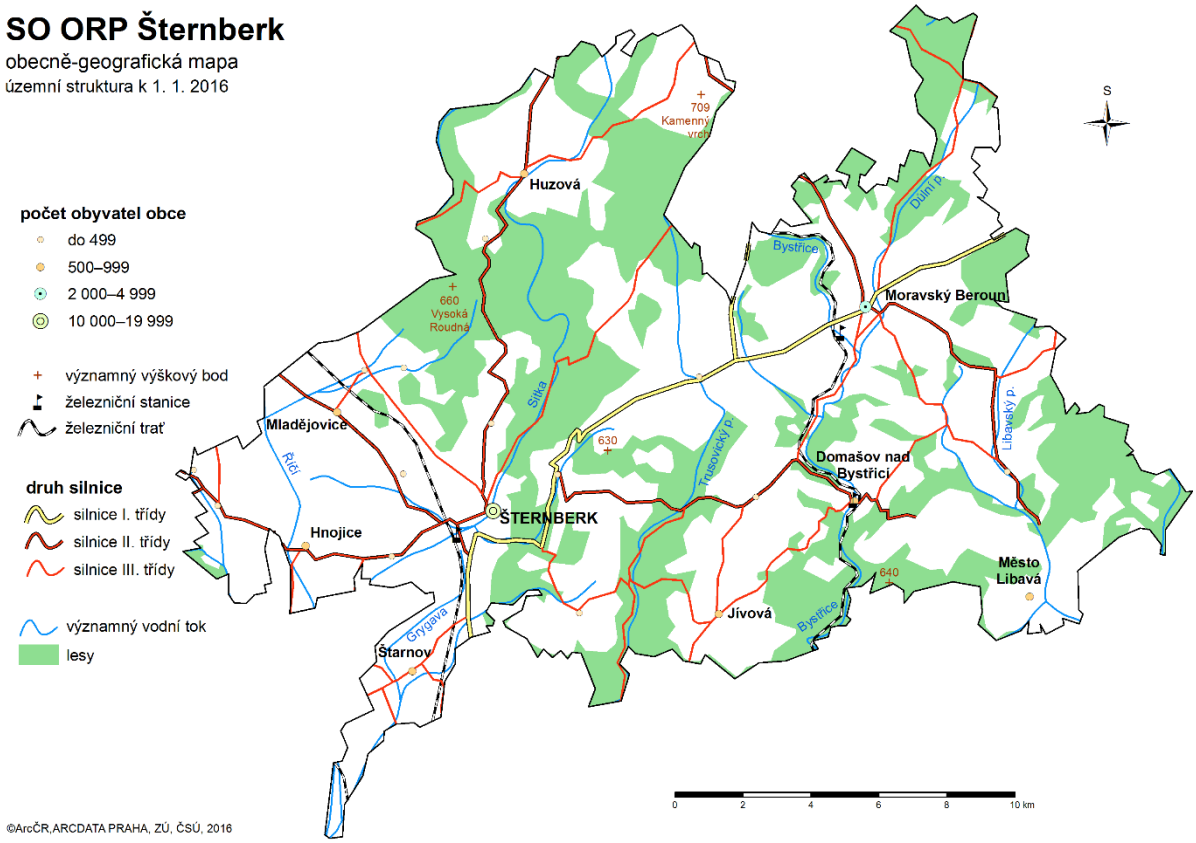

Obrázek 1.1: Mapa znázorňující území SO ORP Šternberk

Území SO ORP Olomouc zahrnuje krajské město Olomouc a dalších 45 obcí v jeho zázemí na ploše téměř 817 km^2. Pod správu SO ORP Olomouc k 1. 1. 2021 spadá 46 obcí, z nichž jedna obec má statut města (Velká Bystřice), další tři obce mají statut městyse, a to Dub nad Moravou, Náměšť na Hané a Velký Újezd. Dalších 41 obcí má statut obce, přičemž obec Hlubočky má zároveň i statut obce s pověřeným obecním úřadem. K SO ORP Olomouc byla nově přičleněna obec Kozlov, která jako samostatná obec vznikla k 1. 1. 2016 na základě zákona č. 15/2015 Sb. (zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů), vyjmutím území z Vojenského výcvikového prostoru Libavá. Celou východní část

SO ORP Olomouc, ze které je i část v území projektu MAP II, tvořilo historicky 24 obcí, které předtím, než se staly součástí vojenského prostoru, byly zcela vysídleny a na jejich území vznikl v roce 1946 vojenský újezd Libavá. Do konce 60. let 20. století byly všechny obce ve vojenském prostoru zdemolovány a po srpnové invazi v roce 1968 byla do vojenského újezdu umístěna sovětská armáda, která v území setrvala až do roku 1991. Území bylo aktivitami sovětské armády vážně narušeno a přerušeny byly všechny tradiční vazby. V souladu s koncepcí Armády ČR došlo k 1. 1. 2016 ke zmenšení vojenského újezdu o 8 000 hektarů a současně vznikly obce, které po několika desetiletích mohou mít svá obecní zastupitelstva – Kozlov, Luboměř pod Strážnou a Město Libavá.

V současné době je celková plocha území ORP Olomouc 581, km^2 a k 1. 1. 2021 zde žilo celkem téměř 165 tis. obyvatel. Území ORP Olomouc je součástí Olomouckého kraje, město Olomouc je zároveň krajským městem s rozlohou 103,3 km^2 a počtem obyvatel těsně nad hranicí 100 tis. obyvatel (100 514 k 1. 1. 2021).

Dopravní poloha a dostupnost pro většinu obcí ve východní části SO ORP Olomouc je výhodná, zejména díky blízkosti krajského města Olomouc. Páteřní komunikací pro severovýchodní část SO ORP je dopravní koridor vedený údolím Bystřice, kterým je vedena trasa železnice i silnice. K výstavbě železnice spojující město Olomouc s Opavou došlo v 70. letech 19. století a tato významně přispěla k rozvoji průmyslu, když propojila Hanou se Slezskem. Na trati leží průmyslová centra v Mariánském Údolí a Hlubočkách. Východní část SO ORP Olomouc protíná významná komunikace, silnice I. třídy 1/35, která vede z Olomouce do Přáslavic a dálnice D35, která spojuje Mohelnici a Lipník nad Bečvou a u Lipníku navazuje na D1 směřující do Ostravy. Dálnice na východě regionu kopíruje sníženinu na úpatí Nízkého Jeseníku a významně ulehčila husté dopravě na silnici II. třídy číslo 437 mezi Přáslavicemi a Lipníkem nad Bečvou.

Území projektu MAP II zahrnuje pouze menší severovýchodní část SO ORP Olomouc, celkem 18 obcí.

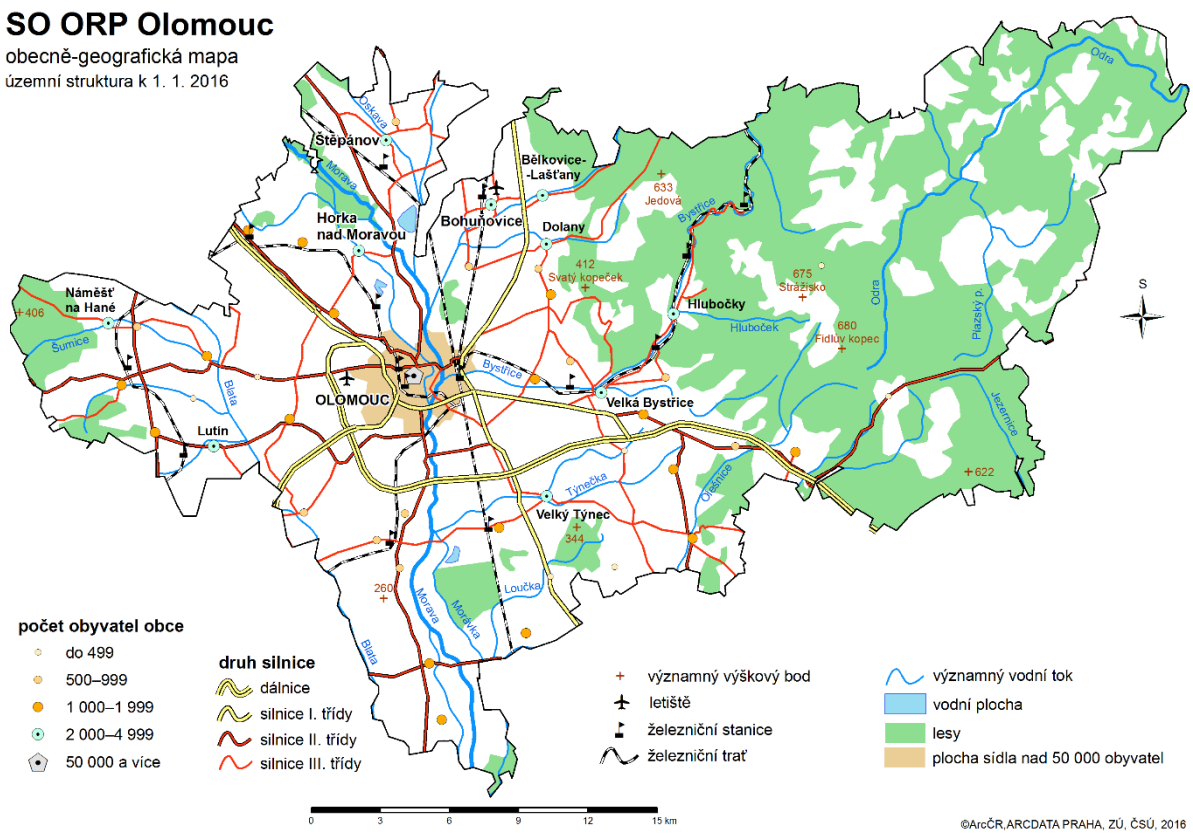

Obrázek 1.2: Mapa znázorňující území SO ORP Olomouc

Místní akční skupiny (MAS) jsou příkladem trojstranné vzájemné spolupráce veřejné správy, tedy obcí, podnikatelské sféry, zejména živnostníků a zemědělců a neziskového sektoru, v zastoupení hasičů, různých spolků aj., v území, kde jsou sídla s méně než 20 000 obyvateli. V zemích EU se pro tento typ regionů používá i označení – společný výraz venkov. V České republice aktuálně působí téměř 180 MAS a pokrývají 82 % území, tj. 5 200 obcí. MAS vytváří krajská sdružení a tato zájmová území jsou součástí Krajského sdružení národní sítě MAS ČR. Krajské sdružení MAS Olomouckého kraje je tvořeno všemi místními akčními skupinami sídlícími na území Olomouckého kraje. Cílem krajského sdružení je partnerství s relevantními aktéry na krajské úrovni, jako je Olomoucký kraj či Krajská agentura zemědělství a venkova Olomouckého kraje. Krajské sdružení plní důležitou roli komunikační platformy pro výměnu dobré praxe mezi členskými MAS, kterými jsou:

- **Bystřička, o.p.s.**
- MAS Hanácké Království, z.s.
- MAS Horní Pomoraví o.p.s.
- MAS Mohelnicko, z.s.
- MAS Moravská brána, z.s.
- MAS Partnerství Moštěnka, o.p.s.
- **MAS Šternbersko o.p.s.**
- MAS Uničovsko, o.p.s.

- MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, o.p.s.
- MAS Šumperský venkov, z.s.
- MAS Moravská cesta, z.s.
- MAS Hanácký venkov, z.s.
- Prostějov venkov o.p.s.
- Region HANÁ, z.s.
- MAS Hranicko z.s.
- Střední Haná, o.p.s.

MAS Šternbersko o.p.s. vznikla v roce 2013 a pokryla tak část území v Olomouckém kraji, které dosud nepatřilo do žádné místní akční skupiny (MAS). Nově vzniklá MAS Šternbersko o.p.s. administrativně navázala na MAS Hanou pod Jedovou, která již dříve pokrývala část oblasti. Výrazným centrem celého území je, co do počtu obyvatel i rozlohou obce, město Šternberk. Celé vymezené území je součástí Mikroregionu Šternbersko. MAS Šternbersko o.p.s. zahrnuje 22 obcí o rozloze přes 26 000 ha, na kterém žije přibližně 29 000 obyvatel. Partnerskou základnu MAS v současnosti tvoří 22 zástupců veřejné správy a 55 dalších subjektů z řad podnikatelů, zemědělců, fyzických osob a neziskových organizací.

MAS Šternbersko o.p.s. podporuje území prostřednictvím Strategie komunitně vedeného místního rozvoje, která vznikla v roce 2017 a jejímž prostřednictvím je možné čerpat finanční prostředky EU. V oblasti vzdělávání poskytuje podporu dvaceti mateřským a základním školám a jedné základní umělecké škole, do území také spadá jedna škola specializující se na vzdělávání dětí se SVP, dům dětí a mládeže a městská kulturní zařízení, jedno gymnázium a jedna střední odborná škola.

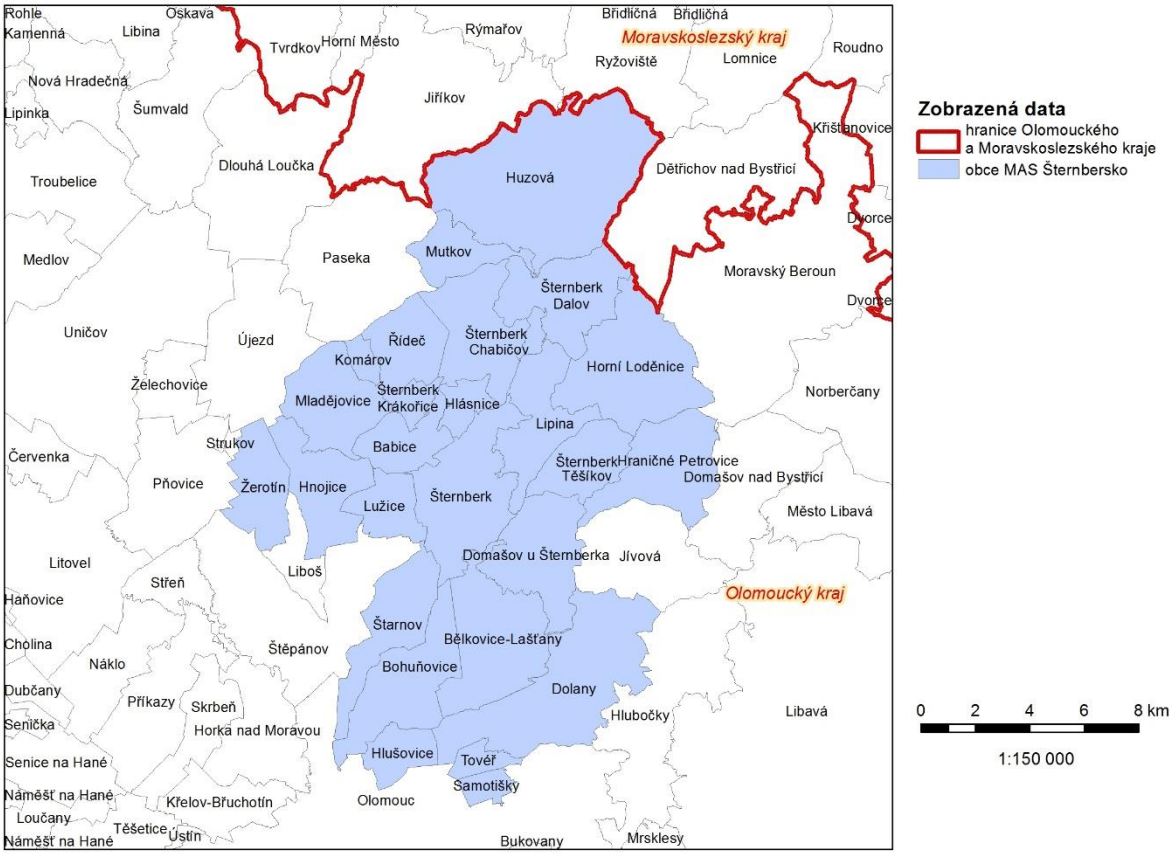

Obrázek 1.3: Mapa znázorňující území MAS Šternbersko o.p.s.

Bystřička, o.p.s. vznikla v roce 2005 a od roku 2008 rozvíjí své území prostřednictvím realizace strategie podporované především finančními prostředky EU. Členská neboli partnerská základna propojuje všechny oblasti života na venkově a je tvořena 33 partnery z veřejné správy, neziskové, zemědělské a podnikatelské sféry i z řad fyzických osob. Z původních deseti obcí se MAS rozrostla provedenými změnami území o další členské obce až na současných počet 17. Plocha území Bystřička, o.p.s. nyní zahrnuje přes 28 000 ha a žije zde téměř 22 tisíc obyvatel.

Bystřička, o.p.s. svou plochou zasahuje do území dvou mikroregionů a jejími přirozenými centry jsou město Moravský Beroun a město Velká Bystřice. Celkem na území místní akční skupiny Bystřička, o.p.s. poskytuje své služby 21 školských zařízení v podobě mateřských a základních škol, jedné základní umělecké školy a jednoho středoškolského zařízení učňovského typu.

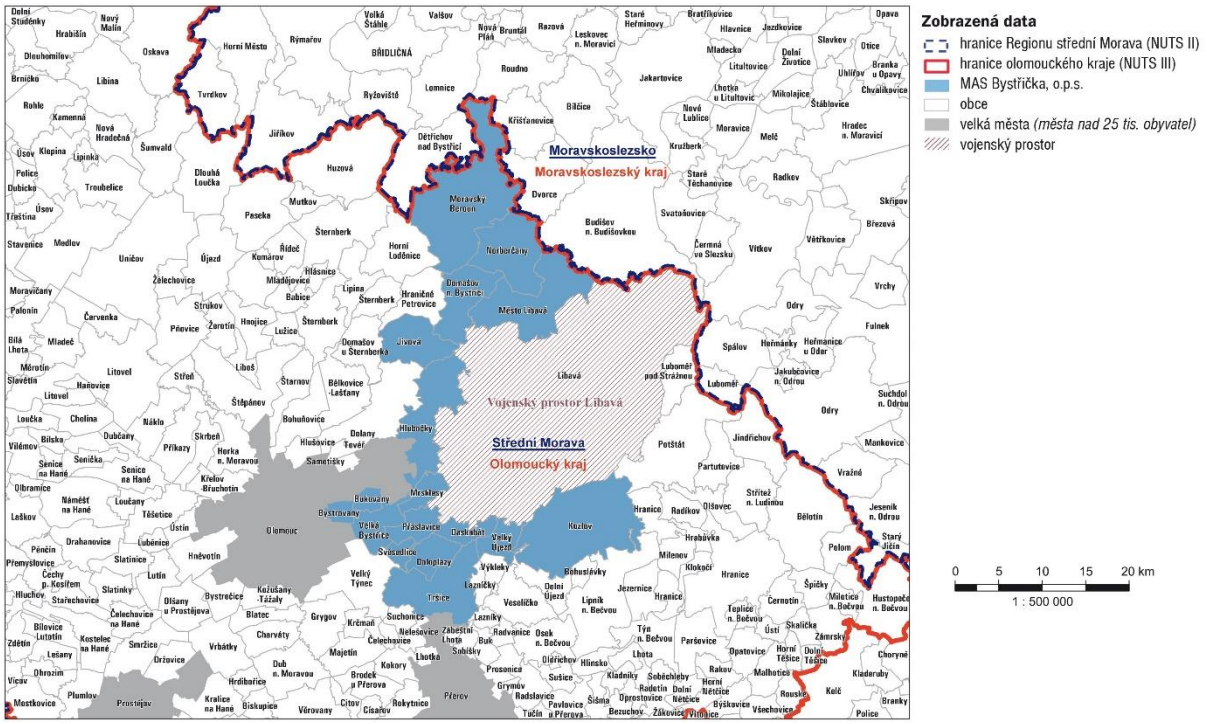

Obrázek 1.4: Mapa znázorňující území místní akční skupiny Bystřička, o.p.s.

Zájmové území projektu MAP II v rámci MAS Šternbersko o.p.s. a Bystřička, o.p.s. zahrnuje celkem 40 obcí, z toho 23 obcí na území MAS Šternbersko o.p.s. a 17 obcí spadajících pod místní akční skupinu Bystřička, o.p.s. Celkově zaujímá zájmové území projektu MAP II plochu více než 542 km^2 (54 283 ha).

Tabulka 1.1: Přehled obcí, které jsou zahrnuty v projektu MAP II (stav k 1. 1. 2021)

Obec kód	Obec název	MAS název	SO ORP název	SO POÚ název	Počet částí obce	Celková výměra (ha)
552356	Babice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	5	594,6
500526	Bělkovice-Lašťany	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	1 529,7
500852	Bohuňovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	1 257,3
552402	Bukovany	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	316,0
547026	Bystrovany	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	351,4
552445	Daskabát	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	583,1
501646	Dolany	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	2 377,2
568392	Doloplazy	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	803,8
545279	Domašov nad Bystřicí	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 597,5
552313	Domašov u Šternberka	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	6	1 178,1
552330	Hlásnice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	276,2
502146	Hlubočky	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Hlubočky	1	2 360,8
552020	Hlušovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	424,6
502405	Hnojice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	974,0
569798	Horní Loděnice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 819,5
546976	Hraničné Petrovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	1 216,6
597414	Huzová	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	3	3 438,9
503142	Jívová	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 528,1
547123	Komárov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	5	149,3
500135	Kozlov	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	4 576,2
552305	Lipina	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	993,5
569844	Lužice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	8	514,7
500160	Město Libavá	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	2 915,3
552348	Mladějovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 043,8
597678	Moravský Beroun	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Moravský Beroun	3	5 122,4
554944	Mrsklesy	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	555,2
547093	Mutkov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	564,0
597686	Norberčany	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Moravský Beroun	1	2 236,0
552411	Přáslavice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	728,3
554103	Řídeč	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	4	727,5
547077	Samotišky	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	189,9
552429	Svésedlice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	302,8
569054	Strukov*	MAS Moravská cesta, o. p. s.	Šternberk	Šternberk	1	52,9
552011	Štarnov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	988,2
505188	Šternberk	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	4 878,9
552089	Tovéř	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	205,6

505366	Tršice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	2 503,6
505609	Velká Bystřice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	921,9
505668	Velký Újezd	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	682,8
505862	Žerotín	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	785,5
Celkem					**76**	**54 265,7**

Zdroj: ČSÚ, 2021
*Poznámka: *Strukov – obec je součástí SO ORP Šternberk, ale není součástí území MAP II*

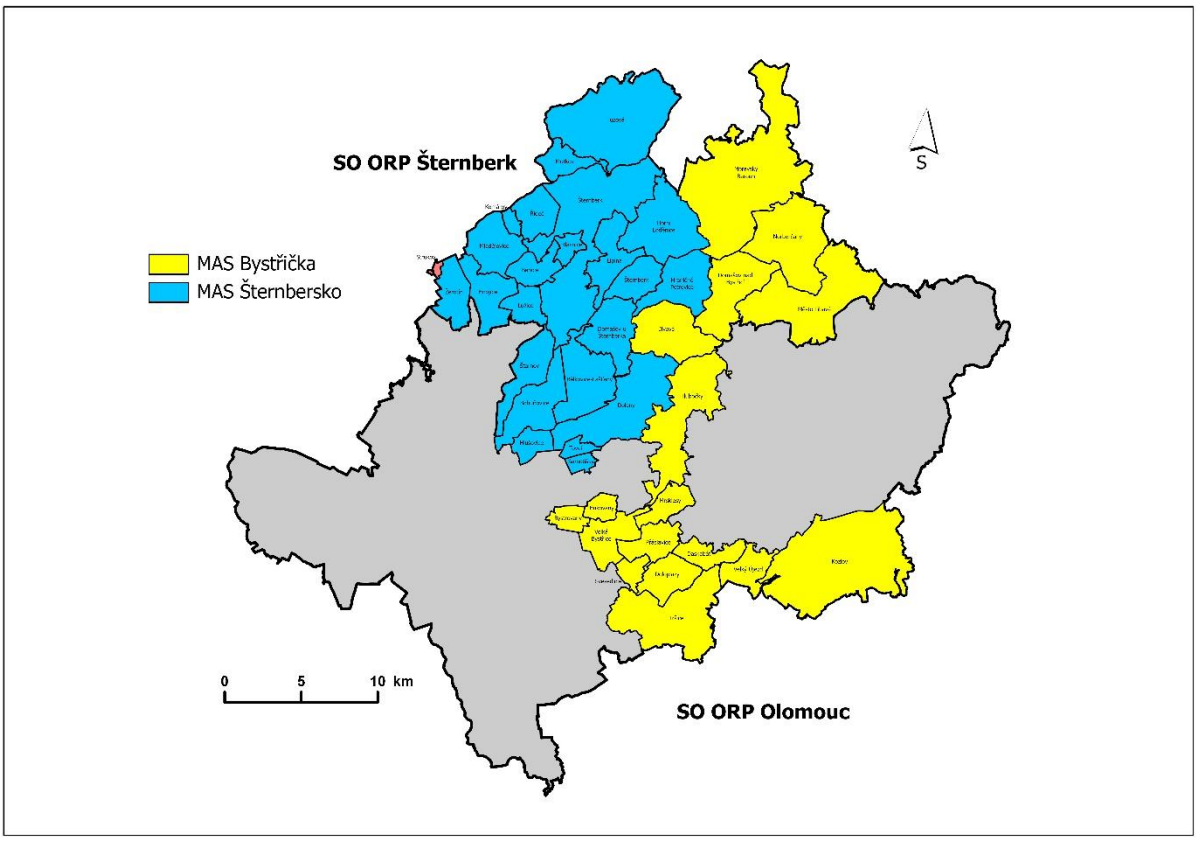

Obrázek 1.5: Mapa znázorňující území projektu MAP II

1.2 Popis struktury dokumentu MAP II

Místní akční plán rozvoje vzdělávání II na území SO ORP Šternberk a části SO ORP Olomouc (dále jen „**dokument MAP II**“) je souhrnný dokument strukturovaný do čtyř hlavních částí:

- Analytická část
- Strategická část
- Akční plán
- Implementační část

Analytická část dokumentu MAP II vychází ze stávajících dat pro území SO ORP Šternberk a východní část SO ORP Olomouc. Primárním cílem byla interpretace existujících dat a nalezení shody v klíčových prioritních oblastech. Analytická část je členěna na část obecnou a specifickou.

V rámci obecné části byly nejprve analyzovány a hodnoceny jednotlivé aspekty charakterizující dané území, tedy struktura obyvatelstva, nezaměstnanost, vzdělávání, dopravní struktura a volnočasové aktivity dostupné na předmětném území. Následně byly analyzovány také existující strategické záměry a dokumenty mající souvislost s oblastí vzdělávání. Tato část dokumentu MAP II rovněž popisuje vazbu cílů projektu MAP II na jednotlivé strategické dokumenty. V oblasti vzdělávání jsou hodnoceny strategické dokumenty na národní, regionální i místní úrovni. Na národní úrovni zejména *Strategický záměr ČR 2030, Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, dále dokument Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2019-2023, Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, Strategický rámec ČR 2030, Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016-2020 ad.* Na regionální úrovni pak např. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016-2020 a dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2021+, Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje 2019- 2021, Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020-2021 (ŠIKK 2020-2021), Koncepce rodinné politiky Olomouckého kraje 2019-2022, Strategie ITI Olomoucké aglomerace, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020, Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2019-2022* ad. Jako výchozí dokumenty pro tvorbu dokumentu MAP II byly výstupy z projektů MAP I, zejména *Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území SO ORP Šternberk* a *Místní akční plán rozvoje vzdělávání na území SO ORP Olomouc*.

Obecná část se dále věnuje analýze dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských a základních škol na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc. Tato analýza vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR a poskytuje srovnání na úrovni území SO ORP – kraj – území celé ČR.

Předmětem analýzy je území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kde byl samotný výzkum realizován ve třech etapách. První etapa byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016, druhá etapa byla realizována v rámci projektu Šablony I. (šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016), a jako „dosběr“ pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 do ledna 2019. Třetí etapa vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzvy č. 63 a 64), data jsou

aktualizována k 10. 10. 2019, jinak je analýza zpracována na základě šetření, které probíhalo od 28. 2. 2018 (v analýze „aktuální šetření“).

Kontinuální sledování evaluačních indikátorů zároveň umožnilo cíleně reagovat na nově vzniklé potřeby nebo na potřeby, které se daří uspokojovat jen částečně. Hlavními cíli dotazníkového šetření bylo získat kontinuální podklady pro obsahové nastavení podpory v období 2014–2020 podle aktuálních potřeb škol v předem daných a schválených oblastech podpory z evropských zdrojů a získání evaluačního indikátoru počtu organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy a vzdělávání a proinkluzivnost.

S ohledem na strukturu území, kdy součástí území projektu MAP II je pouze část území SO ORP Olomouc, bylo v rámci řešení projektu realizováno vlastní dotazníkové šetření, které proběhlo od března do září 2019 s cílem získat informace za jednotlivé školy a stanovit priority v území tak, aby přesně korespondovaly se zájmovým územím projektu MAP II. Hlavním důvodem byla skutečnost, že agregovaná data za území SO ORP Olomouc jsou významně ovlivněna statutárním městem Olomouc, na jehož území mají mateřské i základní školy četně odlišné priority od škol v periferní poloze či suburbánní zóně, což je právě příklad východní části SO ORP Olomouc, která náleží do projektu MAP II. Předkládaná analýza, která je východiskem pro aktualizaci strategického rámce, stanovení priorit, cílů a specifických cílů tak primárně vychází z agregovaných dat MŠMT a kombinuje tento primární zdroj s výsledky vlastního dotazníkového šetření.

Poslední částí obecné analýzy je charakteristika školství v řešeném území (rozmístění jednotlivých škol, vývoj počtu dětí, žáků a pracovníků v MŠ a ZŠ, hospodaření škol a zhodnocení jejich technického stavu a vybavenosti, dostupnost ZUŠ a neformálního a zájmového vzdělávání), dále charakteristika dopravní dostupnosti škol v území, sociální situace a návaznost základního vzdělání na další studium či uplatnění na trhu práce.

Navazující specifická část definuje témata projektu MAP II v řešeném území a analyzuje všechny dotčené skupiny. Tvorba dokumentu MAP II vznikala za účasti široké skupiny, mezi které patří nejen žáci, rodiče a pedagogičtí pracovníci, ale také neziskové organizace, zájmová sdružení, obce či významní zaměstnavatelé. Při zpracování dokumentu MAP II nebyla opomenuta ani rizika, která se u definovaných cílů a opatření projektu MAP II mohou objevit. Kompletní analýza rizik zahrnuje rizika finanční, organizační, právní, technická a věcná. Každá kategorie obsahuje popis jednotlivých rizik a definuje, na který cíl/opatření projektu MAP II jsou navázána.

V závěru analytické části jsou představena východiska pro část strategickou. Podrobněji byly vymezeny problémové oblasti, klíčové problémy a prioritní oblasti rozvoje. Významnou částí je SWOT-3 analýza prioritních oblastí rozvoje v řešeném území, která přímo vychází z poznatků analytické části. SWOT-3 analýza určuje podobu cílů a opatření v následujících částech tohoto dokumentu.

Ve **strategické části dokumentu MAP II** (Strategickém rámci priorit MAP do roku 2023) jsou stanoveny vize, cíle, priority a popsány jejich vazby na existující strategie. Strategický rámec byl vytvořen na základě spolupráce mezi jednotlivými zapojenými aktéry (těmi jsou MŠ, ZŠ, žáci, rodiče, významní zaměstnavatelé, obce účastnící se projektu MAP II, neziskové organizace a zájmová sdružení atd.). Mezi definované priority patří dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělávání, další vzdělávání

a následná uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty, poskytnutí vzdělání všem žákům, spolupráce s rodiči, kvalifikovaní pedagogové, bezpečné prostředí MŠ, dostatek materiálních pomůcek. U každé priority jsou rovněž stanoveny specifické cíle a doporučená opatření. V závěru této části je popsán seznam projektových záměrů jednotlivých subjektů na území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc, a to včetně vazby na klíčové kompetence IROP.

Další částí dokumentu je **akční plán**, který se podrobně zabývá aktivitami ve vzdělávací politice. V rámci akčního plánu jsou popsány individuální aktivity jednotlivých subjektů a dále aktivity spolupráce (společné aktivity jednotlivých subjektů). U každé aktivity byly analyzovány cíle, náklady a zdroje financování, termín realizace projektu, nositel projektu a jeho připravenost.

V závěrečné **implementační části** dokumentu je popsána struktura partnerství MAP II, aktivity a činnosti zřízených orgánů, dále také monitoring a vyhodnocení realizace MAP. Podrobněji se tato část věnuje také způsobu zapojení dotčených skupin a aktérů do tvorby MAP II, informování a vzájemné komunikaci, způsobu přijímání podnětů a připomínek. V závěru je přiložen seznam relevantních aktérů ve vzdělávání dětí a mládeže do 15 let.

Z výše uvedených informací o struktuře MAP II je patrné, že dokument vznikl s nejvyšší mírou participace cílových skupin a aktérů v daném regionu. Během zpracování dokumentu byl kladen důraz na soulad s daty, výstupy dotazníků a vlastních šetření. Výsledný strategický dokument MAP II je podložen reálnými daty a analýzami z předmětného území. Díky tomu byly stanoveny prioritní oblasti a jednotlivé kroky, které jsou nezbytné k dosažení cílů vzdělávací politiky na území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc, resp. k vyřešení specifických problémů a zajištění kvalitního vzdělávání v mateřských a základních školách.

2 ŘÍZENÍ PROCESU PROJEKTU MAP II

Hlavním principem organizační struktury projektu MAP II je partnerství, na kterém participuje široká platforma spolupracujících subjektů. Toto partnerství je otevřené všem zájemcům o rozvoj kvality vzdělávací soustavy. Struktura a konkrétní složení partnerství, co se personálního obsazení týče, je předmětem dohody relevantních aktérů na předmětném území. V rámci tohoto partnerství byly vytvořeny struktury, které přímo vytvářejí relevantní výstupy jako je například dokument MAP II.

Za nejvyšší orgán projektu MAP II je považován řídící výbor. Za realizaci všech aktivit, organizaci diskusí, rozvoj partnerství a spolupráce a tvorbu dokumentu MAP II je zodpovědný realizační tým. Odbornou stránku ve smyslu znalosti regionu zajišťují pracovní skupiny v čele s vedoucím pracovní skupiny. Tato struktura tvoří základ celé odborné stránky projektu, která je úzce provázána s administrativní částí projektu. Obecně platí, že celý realizační tým spolu komunikuje pravidelně, dále pak podle potřeb a s ohledem na harmonogram projektových aktivit.

Přehled členů a četnosti jejich setkávání, organizační struktura a rozdělení rolí je uveden v samostatném dokumentu *Řízení a organizační zajištění MAP*, který je přílohou č. 1 dokumentu MAP II. Komunikační plán je uveden v samostatném dokumentu *Komunikační plán, zpracování a realizace konzultačního procesu jako součásti komunikačního plánu*, který je přílohou č. 2 dokumentu MAP II. *Statut Řídícího výboru* a *Jednací řád Řídícího výboru* tvoří přílohy č. 3 a 4 dokumentu MAP II.

Aktualizovaný přehled členů řídícího výboru, realizačního týmu a jednotlivých pracovních skupin a dále zápisy z jednání řídícího výboru jsou dostupné na webových stránkách MAS Šternbersko o.p.s. u projektu MAP II http://mas-sternbersko.cz/cz/170/dokumenty-map-ii-.

3 MANAŽERSKÝ SOUHRN

3.1 Shrnutí klíčových poznatků, zjištění vyplývajících z provedené analýzy

Zájmové území řešené v projektu MAP II zahrnuje celkem 40 obcí, které se rozkládají na celkové ploše 542 km^2 a žije v nich více než 50 tisíc obyvatel (stav k 1. 1. 2021). Největšími sídly jsou město Šternberk (13 388 obyvatel), Hlubočky (4 224 obyvatel), Velká Bystřice (3 513 obyvatel), Moravský Beroun (2 916 obyvatel) a Dolany (2 845 obyvatel). Mezi nejmenší obce patří Mutkov (43 obyvatel), Hraničné Petrovice (150 obyvatel) a Lipina (166 obyvatel). Celkem 14 obcí má méně než 500 obyvatel.

Celé území se vyznačuje výraznou heterogenitou, kdy zahrnuje jak obce v suburbánní zóně krajského města Olomouc s výbornou dostupností krajského města i se širokou nabídkou vzdělávacích zařízení i mimoškolních aktivit pro děti a žáky, tak obce v periferní poloze, což s sebou přináší rozdílné potřeby a zejména rozdílný potenciál pro další rozvoj. Příkladem je diferencovaný demografický vývoj, rozdílná struktura zaměstnanosti či odlišné ekonomické i sociální prostředí. V důsledku změn na úrovni administrativně-správního uspořádání v rámci území řešeném v projektu MAP II, došlo v posledním období k přičlenění části území, které mělo v minulosti jiná administrativně-správní centra. Jedná se o území Moravskoberounska, které bylo ke Šternbersku přičleněno v roce 2005. Administrativně přičleněním obvodu pověřeného Městského úřadu Moravský Beroun vyčleněním z Moravskoslezského kraje (obec Norberčany a město Moravský Beroun) a současně s připojením obce Huzová (také z Moravskoslezského kraje). Druhou významnou administrativně-správní změnou bylo v roce 2016 vyčlenění Města Libavá z Vojenského újezdu Libavá. Obě změny s sebou přinesly rozšíření Šternberska o území s relativně velkou rozlohou v periferní, hůře dostupné poloze. Periferní poloha s sebou přináší jak nižší nabídku služeb i zaměstnání, tak zároveň i větší koncentraci sociálně znevýhodněných obyvatel, obyvatel etnické menšiny, včetně existence sociálně vyloučených lokalit. Zároveň se jedná o území s velkou migrací obyvatel a nepříznivým demografickým vývojem spojeným s úbytky počtu obyvatel v důsledku mechanického pohybu. Periferní oblasti území jsou zároveň nedostatečně kvalitně propojeny s centry. Úroveň a kvalita propojenosti a vzájemné provázanosti území, zejména pomocí silničních a železničních tahů, dokumentuje i významnost jednotlivých sídel nejen ve správním obvodu, ale i jeho okolí.

Analytická část dokumentu MAP II vychází ze stávajících dat pro území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc. Primárním cílem byla interpretace existujících dat a nalezení shody v klíčových prioritních oblastech. Analytická část je členěna na část obecnou a specifickou.

V rámci obecné části byly nejprve analyzovány a hodnoceny jednotlivé aspekty charakterizující dané území, tedy struktura obyvatelstva, nezaměstnanost, vzdělávání, dopravní struktura a volnočasové aktivity dostupné na předmětném území. Následně byly analyzovány také existující strategické záměry a dokumenty mající souvislost s oblastí vzdělávání. Největším městem ve správním obvodu je město Šternberk, které disponuje největší občanskou vybaveností ve správním obvodu. Správní sídlo nabízí i velmi dobré zázemí v oblasti vzdělávacích, kulturních a sportovních aktivit. Město je tak do jisté míry

nezávislé na nabídce služeb nedalekého krajského města Olomouc nejen z hlediska služeb a vybavenosti obce, ale i z hlediska dostačujícího kvalitního vzdělávání dětí a žáků.

Celkově je z analýz demografické struktury populace zřejmé, že vzdělanostní struktura obyvatel je v rámci zájmového vzdělávání přibližně srovnatelná s vývojovým trendem v okolních ORP. Tento trend je dán tím, že se na daném území nachází spíše obce, kde místní obyvatelé pracují převážně na pozicích, kde je jejich nejvyšší úroveň vzdělání dostačující vzhledem k lokální pracovní nabídce. Oproti roku 2001, kde převažovalo nejpočetnější zastoupení ve vzdělanostní kategorii obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním pouze na základní úrovni, v roce 2011 dosáhl největší počet obyvatel nejvyššího dosaženého vzdělání ve vzdělanostní kategorii středních škol včetně učilišť, ale s ukončením bez maturitní zkoušky. Vysokou školu pak v roce 2011 úspěšně ukončilo 7,5 % obyvatel. Naopak 18,5 % obyvatel stačilo základní dosažené vzdělání – ti pak v dalším studiu nepokračovali. Situace v oblasti nezaměstnanosti se na daném území za sledované období značně zlepšila. Nezaměstnanost byla v letech 2019-2021 na velmi nízké úrovni, což kopíruje celkový stav na úrovni Olomouckého kraje i celé ČR. V období let 2015 až 2019 docházelo k meziročním poklesům na úrovni jednotek procentních bodů. U většiny obcí zájmového území projektu MAP II se míra nezaměstnanosti v letech 2020-2021 pohybovala na úrovni 1,8 - 4,0 %, celkem šest obcí mělo míru nezaměstnanosti menší než 1,0 %. Ve srovnání s celorepublikovým průměrem a průměrem za území Olomouckého kraje je však stále mírně nadprůměrná, příčinou je periferní poloha Moravskoberounska, což dokládají hodnoty za území pověřených obecních úřadů. Pozitivním trendem je, že se v celém území, byť ovlivněno ekonomickým růstem v celé ČR, hodnoty míry nezaměstnanosti meziročně výrazně snižují. V porovnání s jinými územními celky v rámci celého Olomouckého kraje se v oblasti nezaměstnanosti sledované území nyní drží v průměrných hodnotách.

Tabulka 3.1: Základní přehled škol v území projektu MAP II zřizovaných obcemi (stav k 1. 1. 2021)

Obec název	SO ORP název	MŠ	ZŠ 1. stupeň	ZŠ 2. stupeň	ZUŠ	MŠ a ZŠ	obyvatel celkem	z toho 0–14 let celkem
Babice	Šternberk	1	1	0	0	1	453	71
Bělkovice-Lašťany	Olomouc	1	1	0	0	1	2 274	401
Bohuňovice	Olomouc	1	1	1	0+1[2)]	1	2 521	377
Bukovany	Olomouc	1	0	0	0	0	662	95
Bystrovany	Olomouc	1	1	0	0	1	1 015	184
Daskabát	Olomouc	1	1	0	0	1	621	106
Dolany	Olomouc	1	1	1	0+1[1)7)]	1	2 845	561
Doloplazy	Olomouc	1	1	0	0	0	1 360	230
Domašov nad Bystřicí	Šternberk	1	0	0	0+1[3)]	0	482	67
Domašov u Šternberka	Šternberk	1	0	0	0	0	345	61
Hlásnice	Šternberk	0	0	0	0	0	228	44
Hlubočky	Olomouc	2	2	1	0+1[1)]	0	4 224	654
Hlušovice	Olomouc	1	0	0	0	0	961	235
Hnojice	Šternberk	1	0	0	0	0	614	121

Horní Loděnice	Šternberk	0+1[4)]	0	0	0	0	335	59
Hraničné Petrovice	Šternberk	0	0	0	0	0	150	23
Huzová	Šternberk	1	1	0	0	1	568	96
Jívová	Šternberk	1	1	0	0+1[3)]	1	590	96
Komárov	Šternberk	0	0	0	0	0	209	29
Kozlov	Olomouc	0	0	0	0	0	226	25
Lipina	Šternberk	0	0	0	0	0	166	24
Lužice	Šternberk	1	0	0	0	0	398	67
Město Libavá	Olomouc	1	1	1	0+1[3)]	1	606	85
Mladějovice	Šternberk	1	1	0	0	1	728	134
Moravský Beroun	Šternberk	1	1	1	1	0	2 916	476
Mrsklesy	Olomouc	1	0	0	0	0	701	131
Mutkov	Šternberk	0	0	0	0	0	43	6
Norberčany	Šternberk	0	0	0	0	0	246	19
Přáslavice	Olomouc	1	1	0	0	1	1 434	219
Řídeč	Šternberk	0	0	0	0	0	195	27
Samotišky	Olomouc	1	1	0	0	1	1 383	255
Svésedlice	Olomouc	0	0	0	0	0	227	42
Štarnov	Šternberk	1	1	0	0	1	817	161
Šternberk	Šternberk	3+2[5)]	3+1[6)]	3+1[6)]	1	0	13 338	2 150
Tovéř	Olomouc	1	0	0	0	0	620	98
Tršice	Olomouc	1	1	1	0+1[1)]	1	1 756	315
Velká Bystřice	Olomouc	1	1	1	0+2[1)7)]	1	3 513	615
Velký Újezd	Olomouc	1	1	1	0+1[1)]	1	1 355	260
Žerotín	Šternberk	1	1	0	0	1	452	72
Celkem	**-**	**32+3**	**24+1**	**11+1**	**2+11**	**17**	**51 627**	**8 691**

Zdroj: vlastní šetření

Poznámky:
1) *v obci se nachází pracoviště ZUŠ Žerotín, Olomouc, která není zapojena do projektu MAP II*
2) *v obci se nachází pracoviště ZUŠ Šternberk*
3) *v obci se nachází pracoviště ZUŠ Moravský Beroun*
4) *v obci se nachází odloučené pracoviště MŠ Komenského, Šternberk*
5) *MŠ Nádražní má odloučené pracoviště MŠ U Dráhy, MŠ Světlov má odloučené pracoviště MŠ Oblouková*
6) *zřizovatelem ZŠ Olomoucká 76, Šternberk je Olomoucký kraj, jedná se o úplnou základní školu zřízenou dle §16 odst. 9 ŠZ pro žáky se SVP, její součástí je pracoviště ZŠ Psychiatrická léčebna, které zajišťuje vzdělávání žáků po dobu léčby v Psychiatrické léčebně Šternberk*
7) *v obci se nachází pracoviště ZUŠ M. Stibora, Olomouc, která není zapojena do projektu MAP II*

Na území projektu MAP II existuje celkem 9 obcí, ve kterých se nenachází žádná mateřská nebo základní škola. Jedná se o nejmenší obce s méně než 500 obyvateli. Předškolní a školské zařízení není situováno v obcích Hlásnice, Hraničné Petrovice, Komárov, Kozlov, Lipina, Mutkov, Norberčany, Řídeč, Svésedlice, celkem 8 z 9 je v území SO ORP Šternberk a pouze 1 obec ve SO ORP Olomouc. V případě obce

Horní Loděnice je zřizovatelem předškolního zařízení město Šternberk, tato MŠ je odloučeným pracovištěm MŠ Komenského, Šternberk. Aktuálně má MŠ v Horní Loděnici kapacitu 25 dětí.

Celkový počet škol ve sledovaném území je dlouhodobě konstantní. Rozmístění v rámci území se jeví jako vyhovující. Na území projektu MAP II není situována žádná soukromá či církevní škola, zřizovateli škol jsou obce a v jednom případě kraj. Pokud se jedná o zařízení pro děti mladší tří let, tak tato zařízení nejsou předmětem projektu MAP II, ale v rámci komplexního pohledu jsou uvedena v analytické části dokumentu. V některých obcích jsou zřízeny samostatné MŠ a ZŠ, v dalších obcích fungují MŠ jako součást ZŠ, což je u 17 škol zájmového území. Vícetřídní MŠ se nachází ve Šternberku, Moravském Berouně, Hlubočkách, Tršicích, Velkém Újezdu, Velké Bystřici, Štarnově, Hlušovicích, Dolanech a Lužicích. V menších obcích fungují převážně jednotřídní mateřské školy, výjimkou jsou již výše uvedené obce Štarnov, Hlušovice a Lužice, kde jsou v provozu dvě třídy. Úplné základní školy, tj. školy s I. i II. stupněm (se všemi ročníky, tj. 1.- 9. ročník), jsou situovány v 10 obcích, a to ve Šternberku, Moravském Berouně, Hlubočkách, Dolanech, Bohuňovicích, Velkém Újezdu, Velké Bystřici, Tršicích a Městě Libavá. Celkem je ve 13 školách i druhý stupeň základní školy. Ve Šternberku jsou 4 úplné základní školy, 1 v Moravském Berouně, kde jsou integrovány speciální třídy pro žáky s lehkým mentálním postižením (LMP) a se středním mentálním postižením (SMP), 1 v Hlubočkách, 1 v Dolanech, 1 v Bohuňovicích, 1 ve Velké Bystřici, 1 ve Velkém Újezdu, 1 v Tršicích a 1 ve Městě Libavá. V ostatních obcích se nachází školy neúplné a malotřídní, tj. školy s 1.- 4. ročníkem nebo 1.- 5. ročníkem.

Hodnotíme-li kvalitativní úroveň a naplněnost kapacit, je na základě detailní provedené analýzy zřejmé, že z kapacitního hlediska je v jižní části, která představuje širší suburbánní zónu krajského města, nezbytné rozšíření kapacit stávajících mateřských škol a nižšího stupně základních škol, v následném období se demografický vývoj s kladnými přirozenými přírůstky promítne i do druhého stupně základních škol. Jako prioritní je tak potřeba kapacitně zabezpečit kvalitní vzdělávání v obcích, které v současné době populačně rostou, a u všech škol věnovat zvýšenou pozornost kvalitní infrastruktuře, modernizaci vybavení i vzdělávacích programů, aby nedocházelo k odlivu dětí a žáků mimo území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc.

Pro zabezpečení kvalitního vzdělávání na území projektu MAP II, celkovou prosperitu území a jeho harmonický rozvoj je nezbytné:

- zabezpečit kapacity mateřských škol s ohledem na demografický vývoj v území a změny financování školství (nižší počty dětí na třídu),
- zabezpečit dostatečné kapacity a struktury rozložení kapacit základních škol s ohledem na demografický vývoj v území,
- věnovat zvýšenou pozornost problematice dopravy dětí a žáků do mateřských a základních škol, včetně zabezpečení dopravy (dostupnosti) mimoškolních aktivit dětí a žáků pro děti z periferních oblastí,
- motivovat k využívání kapacit mateřských a základních škol ve venkovských obcích,
- postupně rozšiřovat nabídku speciálních vzdělávacích programů a možností zřizovat speciální třídy podle § 16 školského zákona v mateřských i základních školách včetně podpory inkluzivního vzdělávání a zajištění rovného přístupu ke vzdělávání ve snaze eliminovat dopady koncentrace

znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě a podpory práce s nadanými a talentovanými dětmi a žáky,

- zabezpečit kvalitní infrastrukturu v mateřských a základních školách,
- zabezpečit kvalitní zázemí pro realizaci mimoškolních aktivit, zejména zázemí pro volnočasové aktivity a dostatek financí na zabezpečení realizace mimoškolních aktivit bez jejich závislosti na jednorázových dotačních titulech,
- podporovat vyvážený rozvoj základních dovedností, gramotností a kompetencí dětí a žáků a podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků,
- podporovat větší informovanost žáků i rodičů o aktuální situaci na trhu práce a zaměstnanosti v území, realizovat s větší četností třídní schůzky a poskytovat informace na webových stránkách či v prostorách ZŠ,
- podporovat školy při realizaci tranzitních programů pro žáky se SVP,
- podporovat spolupráci škol s podnikatelskými subjekty v regionu,
- motivovat školy k zapojení do dotačních programů,
- podporovat spolupráci v interakci škola-rodiče.

3.2 Přehled problémových oblastí a klíčových problémů v území

Problémové oblasti, klíčové problémy a jejich příčiny v území projektu MAP II vychází z analýz dílčích výzkumů a realizovaných dotazníkových šetření, analýz dat, zejména pak konzultací s pracovními skupinami, zástupci mateřských a základních škol a aktéry rozvoje území v území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc.

Pro stanovení problémových oblastí, klíčových problémů a jejich příčin byly využity poznatky získané na základě realizovaných výzkumů v území. Výsledkem je vymezení základních problémových oblastí a klíčových problémů. V první fázi bylo identifikováno celkem 30 klíčových problémů a rizikových oblastí, které byly následně sdruženy do čtyř základních problémových oblastí, kterými jsou:

- dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělání (24 klíčových problémů),
- uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky (3 klíčové problémy),
- spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty (3 klíčové problémy),
- připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách (3 klíčové problémy).

Problémová oblast 1: Dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělání

1.1 Dostupnost předškolního a základního vzdělání

Klíčové problémy problémové oblasti 1.1:

1. Problém zabezpečení kapacity mateřských škol s ohledem na demografický vývoj v některých obcích území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.
2. Problém zabezpečení dostatečné kapacity a struktury rozložení kapacit základních škol s ohledem na demografický vývoj v některých obcích území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.
3. Problém dopravy dětí a žáků do mateřských a základních škol, včetně zabezpečení dopravy (dostupnosti) mimoškolních aktivit dětí a žáků pro děti z periferních oblastí SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.
4. Malá motivace k využívání kapacit mateřských a základních škol ve venkovských obcích.
5. Relativně omezená nabídka speciálních vzdělávacích programů a zřizování speciálních tříd dle §16 školského zákona v mateřských i základních školách.
6. V případech některých škol nedostatečné zabezpečení rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.
7. Nedostatečné zabezpečení některých mateřských a základních škol školními psychology a speciálními pedagogy.

1.2 Kvalita základního a předškolního vzdělávání

Klíčové problémy problémové oblasti 1.2:

1. Nedostatečná infrastruktura vybraných mateřských a základních škol.
2. Nedostatečné zázemí pro realizaci mimoškolních aktivit, zejména zázemí pro volnočasové aktivity na území vybraných obcí území projektu MAP II.
3. Nedostatečné finanční zabezpečení pro realizaci mimoškolních aktivit.
4. Nedostatečná podpora inkluzivního vzdělávání a zajištění rovného přístupu ke vzdělávání ve snaze eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.
5. Relativně malá podpora práce s nadanými a talentovanými dětmi a žáky.
6. Rizika spojená s rozšiřováním sociálně-patologických jevů u dětí a žáků.
7. Nízká úroveň čtenářské pregramotnosti (MŠ) a gramotnosti (ZŠ).
8. Nízká úroveň matematické pregramotnosti (MŠ) a gramotnosti (ZŠ).
9. Malá podpora rozvoje polytechnického vzdělávání dětí a žáků.
10. Malá podpora sociálních a občanských dovedností u dětí v mateřských školách.
11. Nedostatečná podpora rozvoje dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.
12. Nedostatečný rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků.
13. Nedostatečná podpora výuky cizích jazyků a malá nabídka vzdělávacích kurzů pro učitele.
14. Nedostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách.
15. Malá podpora rozvoje finanční gramotnosti a pregramotnosti.

16. Malá podpora rozvoje environmentální gramotnosti a pregramotnosti.
17. Nedostatečná podpora pedagogických pracovníků v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace.

Problémová oblast 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Klíčové problémy problémové oblasti 2:

1. Zlepšující se, ale v některých případech stále malá informovanost o možnostech dalšího vzdělávání po skončení základní školy pro žáky i rodiče z území.
2. Zlepšující se, ale stále ještě nízká informovanost žáků i rodičů o aktuální situaci na trhu práce a zaměstnanosti v území.
3. Zlepšující se, ale stále ještě nízká podpora kariérového poradenství na školách.

Problémová oblast 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty

Klíčové problémy problémové oblasti 3:

1. Absence informační databáze s profily významných zaměstnavatelů v regionu.
2. Zlepšující se, ale stále ještě malá výměna informací mezi pedagogy mateřských škol navzájem a podobně mezi pedagogy základních škol navzájem (nejen v rámci území projektu MAP II).
3. Zlepšující se, ale stále ještě nízká míra vzájemné komunikace a spolupráce na úrovni pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území.

Problémová oblast 4: Připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách

Klíčové problémy problémové oblasti 4:

1. Celková připravenost/nepřipravenost systému na krizové situace.
2. Připravenost na distanční formy vzdělávání v mateřských i základních školách.
3. Motivace pedagogů a žáků ke zvyšování kvality distanční formy výuky.

3.3 Přehled prioritních oblastí rozvoje v řešeném území

Cílem Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání v SO ORP Šternberk II je v souladu s výzvou MŠMT podporovat společné plánování a sdílení aktivit v území a podpořit intervence naplánované v místním akčním plánu vedoucí ke zlepšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách tím, že bude podpořena spolupráce zřizovatelů, škol a ostatních aktérů ve vzdělávání včetně organizací neformálního vzdělávání v místě zaměřená zejména na společné informování, vzdělávání a plánování partnerských aktivit pro následné společné řešení místně specifických problémů a potřeb a vyhodnocování přínosů spolupráce. Důraz bude kladen na podporu pedagogických pracovníků včetně vedoucích pedagogických pracovníků, a to zejména formou vzdělávání, podpory spolupráce škol, vzdělávacích a kulturních center (školských zařízení, místních knihoven, muzeí, mimoškolních vzdělávacích a kulturních center) v rozvoji gramotností a klíčových kompetencí dětí a žáků. Součástí je podpora a koordinace aktivit vedoucích k podpoře dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem, stejně tak jako podchycení a soustavná práce s žáky nadanými a mimořádně nadanými bez ohledu na jejich sociálně-ekonomické zázemí.

Samotnému vymezení a stanovení prioritních oblastí předcházely analýzy realizovaných výzkumů v zájmovém území. Jednalo se zejména o výzkum potřeb základních a mateřských škol v rámci projektu MAP OP VVV 2014-2020 (první etapa byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016, druhá etapa od prosince 2015 do února 2016 a v období od května 2016 do ledna 2019, třetí etapa vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II, aktualizace dat proběhla k 10. 10. 2019); vlastní dotazníková šetření na úrovni pracovních skupin, mateřských a základních škol v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc ad., analýzy dat (např. demografické struktury populace území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc na základě výsledků sčítání lidu, bytů a domů, struktury nezaměstnanosti, dopravní dostupnosti ad.), konzultace s pracovními skupinami, zástupci mateřských, základních a středních škol a aktéry rozvoje území v území projektu MAP II, které vyústily ve stanovení základních prioritních oblastí, kterými jsou: dostupnost předškolního a základního vzdělávání, kvalita předškolního a základního vzdělávání, uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty.

Stanovené prioritní oblasti byly základem pro stanovení prioritních cílů v rámci projektu MAP II a byla jim věnována zvýšená pozornost v rámci všech aktivit realizovaných v rámci místního akčního plánu s cílem eliminovat rizika z problémové oblasti plynoucí.

Každá z prioritních oblastí je v souladu se stanovenými opatřeními projektu MAP II na úrovni povinných opatření (PO), doporučených opatření (DO) či průřezových a volitelných opatření (VO).

Prioritní oblast 1: Dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělávání

Prioritní oblast 1.1: Dostupnost předškolního a základního vzdělávání

PO 1 Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita
PO 3 Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem
VO 7 Investice do rozvoje kapacit základních škol

VO 8 Optimalizace využití kapacit všech škol
VO 9 Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na druh znevýhodnění

Prioritou je:

- Zabezpečení kapacity mateřských a základních škol s ohledem na demografický vývoj v území.
- Zabezpečení kvalitní a všem dostupné dopravy dětí a žáků do mateřských a základních škol, včetně zabezpečení dopravy (dostupnosti) mimoškolních aktivit dětí a žáků pro děti z periferních oblastí, zabezpečení péče o děti v předškolním a mladším školním věku v odpoledních hodinách vzhledem k požadavkům rodičů zvláště z periferních oblastí ve vztahu k dojíždění do zaměstnání.
- Zvýšení motivace k využívání kapacit mateřských a základních škol ve venkovských obcích.
- Rozšíření nabídky speciálních vzdělávacích programů v mateřských i základních školách.
- Podpora rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.
- Zabezpečení školních psychologů a speciálních pedagogů do škol.

Prioritní oblast 1.2: Kvalita základního a předškolního vzdělávání

PO 1 Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita
PO 2 Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání
PO 3 Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem
DO 4 Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
DO 5 Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)
DO 6 Kariérové poradenství v základních školách
VO 7 Investice do rozvoje kapacit základních škol
VO 8 Optimalizace využití kapacit všech škol
VO 9 Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na druh znevýhodnění

Prioritou je:

- Další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení.
- Rozšíření možností pro realizaci mimoškolních aktivit, zejména zázemí a lidské zdroje pro volnočasové aktivity.
- Podpora a prohlubování inkluzivního vzdělávání, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminace dopadů koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.
- Podporovat komunikaci s MŠMT v oblasti podpory začlenění prostředků na doučování žáků ohrožených neúspěchem dlouhodobě přímo do rozpočtu škol.
- Podpora práce s nadanými a talentovanými dětmi a žáky.
- Prevence sociálně-patologických jevů u dětí a žáků.
- Zvýšení a podpora rozvoje čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).

- Zvýšení a podpora rozvoje matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).
- Zvýšení a podpora rozvoje polytechnického vzdělávání dětí a žáků.
- Podpora sociálních a občanských dovedností u dětí v mateřských školách.
- Podpora rozvoje dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků a práce s nadanými a talentovanými dětmi a žáky.
- Podpora rozvoje digitálních kompetencí dětí, žáků i pedagogů.
- Podpora výuky cizích jazyků a rozšíření nabídky vzdělávacích kurzů pro učitele.
- Zabezpečení dostatečných finančních zdrojů pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách.
- Podpora rozvoje finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).
- Podpora rozvoje environmentální gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).
- Podpora pedagogických pracovníků v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace.

Prioritní oblast 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

DO 4 Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
DO 6 Kariérové poradenství v základních školách
VO 8 Optimalizace využití kapacit všech škol

Prioritou je:

- Zvýšení uplatnitelnosti absolventů (nesoulad ZŠ, SŠ, poptávka/nabídka škol).
- Realizace veletrhu vzdělávání pro území SO ORP Šternberk a zvýšení informovanosti žáků a rodičů žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku.
- Zvýšení informovanosti o situaci na trhu práce a zaměstnanosti na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.
- Podpora exkurzí do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.
- Podpora kariérového poradenství na školách.
- Podpora zájmu o informace o uplatnitelnosti na trhu práce z řad žáků a rodičů – díky dnům kariérového poradenství, workshopům a exkurzím do průmyslových podniků a návštěvám zástupců různých škol (nejen pedagogů) v ZŠ se zlepšila informovanost dětí o uplatnitelnosti, hlavní je ale potřeba zájmu o tyto informace z řad žáků a rodičů.

Prioritní oblast 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

DO 4 Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
DO 6 Kariérové poradenství v základních školách
VO 8 Optimalizace využití kapacit všech škol

Prioritou je:

- Podporovat síťování formou realizace setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.
- Podporovat realizaci vzájemných setkávání pedagogů a ředitelů mateřských a základních škol SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.
- Podporovat vzájemná setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

Prioritní oblast 4: Připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách

Prioritou je:

- Zlepšit připravenost na krizové situace.
- Ve spolupráci škol s Hasičským záchranným sborem ČR, Policií ČR a integrovaným záchranným systémem připravit a realizovat tematické cvičení konkrétního krizového scénáře.
- Zajistit dostatek personálu, zajištění nezbytných podmínek pro distanční vzdělávání (hygiena, prostory, materiály k výuce, režim výuky, hodnocení žáků, složení tříd ad.).
- Vytvořit v každé mateřské i základní škole podmínky pro to, aby distanční formu výuky mohly absolvovat děti zaměstnanců integrovaného záchranného systému, zdravotnictví, sociálních služeb a podobně přímo ve škole, kterou navštěvují.
- Zlepšovat materiální vybavení škol, aby bylo možné v dostatečné kvalitě zabezpečit distanční formu výuky s ohledem na její finanční náročnost, podpora aktivit analogických k opatření MŠMT v souvislosti s distanční výukou umožnit školám nákup ICT vybavení.
- Poskytnout pedagogům kvalitní další vzdělávání tematicky zaměřené na formy výuky využívající distančních metod výuky.
- Motivovat pedagogy a žáky ke zvyšování kvality distančních forem výuky.

4 ANALYTICKÁ ČÁST – OBECNÁ ČÁST

4.1 Analýza existujících strategických záměrů a dokumentů v území majících souvislost s oblastí vzdělávání

Na národní a krajské úrovni a na úrovni jednotlivých obcí již existuje celá řada strategických záměrů a dokumentů, které se zabývají, byť jen částečně, vzděláváním, a mají dopad na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

V rámci projektu MAP II byly tyto dokumenty analyzovány, v tabulkách uvedených dále je popsána vazba jednotlivých kapitol těchto strategických dokumentů na cíle projektu MAP II.

Členění analyzovaných strategických dokumentů dle úrovně:

Národní úroveň

- Strategický rámec ČR 2030
- Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ *(1. verze návrhu)*
- Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020
- Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2019-2023
- Koncepce podpory mládeže na období 2014-2020
- Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014-2020
- Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016-2020
- Strategie sociálního začleňování 2014-2020
- Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2019-2020

Krajská úroveň

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016-2020
  a Dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2021+
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje na období 2019-2021
- Strategie rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje na období 2015-2020
- Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji
- Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020-2021 (ŠIKK 2020-2021)
- Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na léta 2019-2022
- Koncepce rodinné politiky Olomouckého kraje 2019-2022
- Akční plán rodinné politiky Olomouckého kraje na rok 2019
- Akční plán rodinné politiky Olomouckého kraje na rok 2020
- Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2019-2022

Úroveň aglomerace

- Strategie ITI Olomoucké aglomerace

SO ORP

- Akční plán rozvoje území SO ORP Šternberk
- Program rozvoje Mikroregionu Šternbersko na období 2016-2020
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Šternbersko o.p.s.na období 2014-2020
- Strategie komunitně vedeného místního rozvoje území Bystřička, o.p.s. na období 2014-2020
- Shrnutí strategického plánu sociálního začleňování v Moravském Berouně
- Schéma strategického plánu sociálního začleňování v Moravském Berouně
- Strategický plán sociálního začleňování Moravský Beroun 2015-2018
- Strategie rozvoje Mikroregionu Moravskoberounsko
- Strategický plán rozvoje města Šternberka
- Strategie území SO ORP Šternberk v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám
- Místní akční plán rozvoje vzdělávání SO ORP Šternberk (MAP I)
- Místní akční plán rozvoje vzdělávání SO ORP Olomouc (MAP I)
- Strategie rozvoje obcí zájmového území – zpracováno pro všechny obce zájmového území MAP II Šternbersko (SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc), které dokument mají
- Územní plány obcí zájmového území – zpracováno pro všechny obce zájmového území projektu MAP II (SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc)

Téma vzdělávání je nejvíce popsáno ve třetí kapitole dokumentu *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020*. V *podkapitole 3.1.1* je kladen důraz zejména na navýšení kapacity mateřských a základních škol, podporu inkluzivního vzdělávání s ohledem na rovný přístup ke vzdělávání a eliminaci dopadů na znevýhodněné děti. V navazující části (*podkapitola 3.1.2*) jsou nabízena možná opatření v návaznosti na demografické trendy pro průběžné posilování kapacit škol, zapojování aktivit vedoucích ke zdraví žáků i zaměstnanců a zároveň aktivit podporujících přirozený talent žáků s cílem minimalizace či oddálení rizika spojeného s výskytem rizikového chování, a naopak zvýšení gramotnosti této skupiny obyvatel. *Podkapitola 3.1.7*, která se opírá o řešení rizikového chování v předproduktivním věku obyvatel, poukazuje na prevenci sociálně patologických jevů u dětí a žáků pomocí rozvoje poradenské činnosti a informovanosti o situaci na trhu práce. *Kapitola 3.2.3* pak konkretizuje podporu rozvoje dovedností a odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání.

Ze strategických dokumentů na krajské úrovni byly vybrány celkem tři významné. Nejdůležitějším dokumentem uvedeným v tabulkách je *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016-2020*. Problematikou vzdělávání se podrobněji zabývají dílčí podkapitoly v *kapitole 2.3*. Ty řeší stejné problémy s obdobnými východisky jako *Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020* na národní úrovni. Rozšíření nabízí *podkapitola 2.3.14.2*, která se zabývá informovaností obyvatel předproduktivního věku prostřednictvím realizace veletrhu vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol nejen na Šternbersku a Olomoucku, ale i v dalších městech s dobrou dopravní dostupností. Další strategie krajské úrovně, které jsou uvedeny v tabulkách níže, a které se více či méně problematikou vzdělávání zabývají, jsou dokumenty s názvem *Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na léta 2015-2018* a *Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji, aktualizace pro 2014-2018*.

Další úrovní jsou dokumenty zpracované pro Olomouckou aglomeraci, kde je tématika vzdělávání popsána ve *Strategii ITI Olomoucké aglomerace*, a dokumentu MAS Šternbersko, kde byla zpracována *Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020*.

Velmi podrobně byly analyzovány dokumenty na úrovni jednotlivých obcí, za každou obec byl předmětem hodnocení územní plán a strategie rozvoje obce. U všech dokumentů bylo sledováno, jak je ve strategickém dokumentu hodnoceno školství (zda je součástí SWOT analýzy a priorit), jaké jsou identifikované problémy v oblasti vzdělávání a jaké jsou stanoveny priority dalšího rozvoje, které zahrnují či úzce souvisí s problematikou školství.

Analýza strategických dokumentů

4.1.1 Národní úroveň

4.1.1.1 Strategický rámec pro rozvoj České republiky do roku 2030

Důležitým dokumentem zabývajícím se vzděláváním na národní úrovni je *Strategický rámec pro rozvoj České republiky do roku 2030* s názvem Česká republika 2030. Tento dokument je výsledkem aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje, který byl vládou přijat v roce 2010. Zadání aktualizace bylo schváleno usnesením vlády z 29. 7. 2015 č. 622 k agendě udržitelného rozvoje. Strategický rámec je výstupem širokého participativního procesu, který probíhal od září 2015 a byl koordinován nejprve oddělením a posléze odborem pro udržitelný rozvoj Úřadu vlády České republiky.

Vybrané části shrnutí analýzy rozvoje České republiky v rámci dokumentu *Strategický rámec pro rozvoj České republiky do roku 2030*:

<u>Lidé a společnost</u>

Společnost je soudržná díky funkčním rodinám a participujícím komunitám, důstojné práci, dostupné kvalitní zdravotní a sociální péči, **rovnému přístupu** ke kultuře a **efektivnímu vzdělávacímu systému**, který umožňuje každému dosáhnout individuálního maxima vzdělání a podporuje rozvoj přenositelných kompetencí. Lidé žijící v této společnosti dávají přednost zdravému životnímu stylu, žijí ve zdravém prostředí a upřednostňují uvědomělou spotřebu.

Je potřeba **zaměřit se na rozvoj všech dalších gramotností a pregramotností, a to nejen matematickou a čtenářskou, ale hlavně na finanční a pod ní spadající spotřebitelské vzdělávání s přednostním zaměřením na děti a mladé lidi do 18 let a eliminovat tak do budoucna nákup výrobků, které tvoří život a zdraví ohrožující životní styl**. Z našeho pohledu je potřeba apelovat především na finanční gramotnost a zamezit vznikajícímu zadlužení mladých lidí, jež v konečné fázi mnohdy končí exekucí a psychickými problémy.

Rodina a komunita

Škola a rodina představují instituce, které mají primární a sekundární funkce ve výchově a vzdělávání dětí. Avšak primární postavení by měla mít rodina, posléze škola. Při plnění těchto úloh je nutná **dobrá spolupráce mezi těmito subjekty**. Rodina by měla mít podporu ze strany státu. Účinná politika podporující rodinu ve všech jejich základních funkcích by měla být postavena na vyrovnaných základech, a to pro všechny, aby nedocházelo k diskriminaci. Příklad: při odvodu daní by měla být procentová částka určená přímo pro školství. Vyřešil by se problém s nedostatkem financí na obědy, výlety, plavání, školy v přírodě. Současný stav rodiny je podrobován oprávněné kritice, zde odborníci hovoří o krizi rodiny. Jsme v době, kdy někteří rodiče mají stále méně času na své děti. V životě rodiny převládají materiální hodnoty a někdy i starosti. Ubývá společných činností a prožitků. Děti tráví větší část pracovního dne ve školách a v zájmových kroužcích. V mnoha rodinách je malý zájem o děti. Ty se „odkládají“ k mobilům, tabletům a počítačům. Podobně se chovají i dospělí, a tak žije v rodině v závěru jakoby každý sám. Prostředí rodiny má velmi silný vliv na život všech jejich členů a mělo by naplňovat základní psychické potřeby, především pocit bezpečí, jistoty a lásky. Některé rodiny bohužel působí dojmem, že dítěti nedávají dostatek lásky najevo. Lze to vypozorovat z chování dítěte i celé rodiny jako takové, také z rozhovorů s dítětem atd. Rodinné prostředí každého člověka velmi výrazně utváří, prožitky v něm vytvořené si pak každý přenáší do dalšího života, zároveň pomáhá uspokojovat potřeby. Přes něj jedinec vstupuje do společnosti[1].

Vzdělávání

Globalizovaný svět bude přinášet více výzev a lidé v něm budou potřebovat širší záběr a schopnost orientace. V rychle se měnícím světě se rychle proměňuje a vyvíjí skladba potřebných znalostí a dovedností, a naopak narůstá potřeba přenositelných kompetencí. Na jedné straně např. vzrůstá **potřeba rozvoje digitální gramotnosti** (schopnosti zvládat digitální technologie, které rapidním tempem mění společnost na celém světě a potřebu jejich osvojení dokázala také v nedávnu proběhnutá karanténa), na druhé straně roste naléhavost **rozvoje snižujících se gramotností vztahujících se k nakládání s reálným světem (přírodovědných, environmentálních, polytechnických, jazykových a finančních**). Vzdělávání proto musí **učit kritickému myšlení** a připravenosti zvládat změny, které nás čekají, ale také posilovat schopnost tyto změny ovlivňovat.

Je potřeba zaměřit se na rozvoj všech dalších gramotností, nejen matematické a čtenářské, s důrazem na gramotnost finanční a s ní související spotřebitelské vzdělání. Hlavním cílem je snaha zamezit vznikajícímu zadlužování mladých lidí, které může končit až ve fázi exekucí.

Vzdělávací systém v České republice bude rozvíjet **kognitivní schopnosti i praktické kompetence** pro nakládání s reálným světem, ale také poskytovat robustní základ všeobecného vzdělání a rozvíjet dovednosti s těmito znalostmi pracovat (etiku, logiku, systémové a kritické myšlení), aby se lidé v pozdějším životě mohli průběžně specializovat, včetně schopnosti kritické práce se zdroji – zvláště pak s těmi nového druhu (např. internetovými).

[1] Strategický rámec Česká republika 2030, str. 25.
Dostupné na: http://www.mas-sternbersko.cz/data/upload/3_MAP_II/Dokumenty/odkazy_na_strategicke_dokumnety/strategicky_ramec_ceska_republika_2030_18.04.2017.pdf

Je také nutné klást důraz na pochopení a osvojení si **evropských kulturních hodnot vycházejících z tradic humanismu a osvícenství**. Rovněž je potřeba podporovat v období vzdělávání především rozvoj zdravého životního stylu a motorických kompetencí. Všechny tyto aspekty je třeba uplatnit při plánovaných revizích obsahu kurikulárních dokumentů[2].

Zásadním předpokladem realizace výše uvedených cílů je **podpora zajištění kvalitní výuky vzdělávajícími.** Pro veřejný vzdělávací systém musí být **zajištěny dostatečné zdroje** odpovídající vyspělým státům. Stejně významné jsou však i systémové změny v pregraduálním i dalším vzdělávání vzdělávajících, v jejich metodické podpoře při zvyšování kvality tak, aby dokázali být nositelem změny a převzít roli průvodců učením v měnícím se světě. Měla by být podporována celková demokratizace vzdělávání a participativní přístupy ve vzdělávání[3].

Vzdělávací instituce musejí být **otevřené spolupráci**, je zapotřebí podporovat iniciativy zdola, síťování, zapojení nestátních aktérů, aktérek a organizací do vzdělávání, propojování různých forem vzdělávání a různých vzdělávacích institucí (formální a neformální, školní a mimoškolní, počáteční a další vzdělávání). Musí docházet k základní spolupráci rodiny a školy a k větší participaci rodičů na vzdělávání svých dětí. Pokud tomu tak není a rodina se školou nespolupracuje, nelze dosáhnout odpovídajícího pokroku.

[2] Strategický rámec Česká republika 2030, str. 35

[3] Strategický rámec Česká republika 2030, str. 37

Tabulka 4.2: Analýza Strategického rámce pro rozvoj ČR do roku 2030

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Společnost je soudržná díky funkčním rodinám a participujícím komunitám, důstojné práci, dostupné kvalitní zdravotní a sociální péči, **rovnému přístupu** ke kultuře a **efektivnímu vzdělávacímu systému**, který umožňuje každému dosáhnout individuálního maxima vzdělání a podporuje rozvoj přenositelných kompetencí.	**Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání** **1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce** • 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce. • 1.1.2. Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků. • 1.1.3. Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích. • 1.1.4. Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách a zajímavým způsobem je uchopit. • 1.1.5. Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání. • 1.1.6. Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských i základních školách přítomností školního psychologa a speciálního pedagoga na škole. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.10. Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.	Obecné priority počítají s rovným přístupem k efektivnímu vzdělávacímu systému, který umožňuje každému dosáhnout individuálního maxima vzdělání a podporuje rozvoj přenositelných kompetencí, což je možné docílit rozšířením dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělávání.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Na jedné straně např. vzrůstá **potřeba rozvoje digitální gramotnosti** (schopnosti zvládat digitální technologie, které rapidním tempem mění společnost na celém světě), na druhé straně roste naléhavost **rozvoje** snižujících se **gramotností** vztahujících se k nakládání s reálným světem **(přírodovědných, environmentálních, polytechnických, jazykových a finančních**). Vzdělávání proto musí **učit kritickému myšlení** a připravenosti zvládat změny, které nás čekají, ale také posilovat schopnost tyto změny ovlivňovat. Je potřeba zaměřit se nejen na **gramotnost matematickou a čtenářskou**, ale také **finanční**.	**1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání** • 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky. • 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků. • 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.7.: Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.8. Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.9. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách, včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných. • 1.2.10. Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity. • 1.2.12. Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele. • 1.2.14. Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.15. Zvýšit a podporovat rozvoj environmentální gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).	Všechny uváděné priority jsou součástí stanovených priorit projektu MAP II, konkrétně v prioritě 1 a specifických cílech, které jsou zaměřeny na zvýšení kvality předškolního vzdělávání, všechny uváděné priority rozvoje gramotností tvoří jednotlivé specifické cíle projektu MAP II.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Zásadním předpokladem realizace výše uvedených cílů je **podpora zajištění kvalitní výuky vzdělávajícími.** Pro veřejný vzdělávací systém musí být **zajištěny dostatečné zdroje** odpovídající vyspělým státům.	• 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků. • 1.2.13. Zajistit dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách. • 1.2.16. Podporovat všechny pedagogické pracovníky v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace pracovat v pomáhající profesi. • 1.2.17. Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu.	Podpora zajištění kvalitní výuky vzdělávajícími je součástí priorit projektu MAP II na úrovni podpory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jejich podpora jak odborná, tak finanční.
Vzdělávací instituce musejí být **otevřené spolupráci**, je zapotřebí podporovat iniciativy zdola, síťování, zapojení nestátních aktérů a aktérek do vzdělávání, propojování různých forem vzdělávání a různých vzdělávacích institucí.	**Priorita 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu** **3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol, což platí také pro školy mateřské, hospitace učitelů apod.** • 3.1.1. Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností. • 3.1.2. Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. • **3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty.** • 3.2.1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc	Podpora vzájemné spolupráce je jednou z klíčových priorit projektu MAP II – samostatná priorita 3.

Zdroj: Strategický rámec Česká republika 2030 (https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/Strategicky_ramec_Ceska_republika_2030-compressed-_1_.pdf) a Strategický rámec Česká republika 2030, příloha č. 2: Analýza rozvoje (zdroj: https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/CR-2030/TISK_Priloha-c--2_Analyza-rozvoje_final-17-04-2017-compressed.pdf)

4.1.1.2 Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+

Strategie 2030+ je klíčový dokument pro rozvoj vzdělávací soustavy České republiky v dekádě 2020-2030+. Cílem je modernizovat vzdělávací systém Česka v oblasti regionálního školství, zájmového a neformálního vzdělávání a celoživotního učení, připravit ho na nové výzvy a zároveň řešit problémy, které v českém školství přetrvávají.

Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ formulují návrh strategických cílů vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ a hlavních cest a opatření k jejich dosažení. Obsahují také odůvodnění jejich výběru a návrh principů, na kterých by měla být Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ postavena. Jádrem dokumentu je část, kde jsou vymezeny dva strategické cíle a čtyři strategické linie.

Externí expertní skupina pro přípravu Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ byla ustavena 3. 1. 2019 ministrem školství, mládeže a tělovýchovy podle ustanovení č. 4., písm. A., bodu 5 Organizačního řádu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy jako jeho poradní orgán.

Hlavní směry vzdělávací politiky pokrývají všechny součásti a úrovně vzdělávání. Cíle, směry a principy zde vymezené jsou aplikovatelné pro všechny stupně vzdělávání, od předškolního, přes základní a střední školství až po terciární a specializační vzdělávání. Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ by měla být střešním dokumentem, který propojuje různé úrovně a součásti vzdělávání a sjednocuje principy, na kterých jsou postaveny. Konkrétní opatření pro jednotlivé úrovně a sektory vzdělávání jsou však pochopitelně různá. Tam, kde se navrhovaná opatření týkají pouze určité části vzdělávacího systému, je tak výslovně uvedeno.

Strategický dokument pracuje s pojmy gramotnost a klíčové kompetence

- Gramotnost spočívá ve schopnosti žáka či studenta uplatnit získané vědomosti, dovednosti, postoje a hodnoty vázané na konkrétní vzdělávací obsahy při řešení nejrůznějších úloh a životních situací. Rozvíjením gramotností učitel přibližuje vzdělávání problémům a situacím reálného světa, se kterými se žák potýká či se v životě pravděpodobně bude potýkat. (NÚV, nedat., s. 2)
- Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. (NÚV, 2017, s. 10; pro srov. ČŠI, 2018 b)

Definované strategické specifické cíle a strategické linie:

Specifické cíle:

- SC1: Zaměřit vzdělávání více na získání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život.
- SC2: Snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání, umožnit maximální rozvoj potenciálu žáků a studentů.

Strategické linie:

- SL1: Proměna obsahu a způsobu vzdělávání
  - SL1A: Proměna obsahu vzdělávání
  - SL1B: Úprava hodnocení vzdělávacích procesů a vzdělávacích výsledků
  - SL1C: Opatření pro zajištění rovného přístupu ke vzdělání pro všechny
  - SL1D: Podpora vzdělávacích inovací a jejich ověřování
  - SL1E: Celoživotní učení, využití potenciálu mimoškolního a neformálního vzdělávání
  - SL1F: Proměna kariérového poradenství

- SL2: Podpora učitelů a ředitelů a dalších pracovníků ve vzdělávání
  - SL2A: Podpora ředitelů jako garantů kvalitní pedagogické práce školy
  - SL2B: Zlepšení podmínek pro pedagogickou práci školy
  - SL2C: Popis standardů kvality vzdělávání
  - SL2D: Úprava přípravného profesního vzdělávání
  - SL2E: Přehledný a transparentní systém kvalifikačních cest k učitelství
  - SL2F: Dotvoření uceleného a stabilního systému profesní podpory

- SL3: Zvýšení odborných kapacit, důvěry a vzájemné spolupráce
  - SL3A: Koncentrace odborných kapacit v územích („střední článek“)
  - SL3B: Snížení administrativní zátěže
  - SL3C: Zvýšení odbornosti a informovanosti všech aktérů
  - SL3D: Zlepšení komunikace, spolupráce a důvěry
  - SL3E: Lepší využití dat a zvýšení relevance a kvality vzdělávacího výzkumu

- SL4 Zvýšení financování a zajištění jeho stability
  - SL4A: Financování v oblasti proměny obsahu a způsobu vzdělávání
  - SL4B: Financování v oblasti snižování nerovností
  - SL4C: Financování v oblasti podpory učitelů
  - SL4D: Financování v oblasti řízení

4.1.1.3 Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020[4]

Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020 tvořila rámec vzdělávací politiky ČR – následující dokumenty rozpracovávají její cíle a opatření: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2019-2023; Strategie digitálního vzdělávání, Datová informační politika resortu školství; Akční plán inkluzivního vzdělávání. Aby nedocházelo k duplicitám cílů ve vztahu k cílům projektu MAP II, nebyly s výjimkou strategie digitálního vzdělávání do tabulky zahrnuty.

Tabulka 4.3: Analýza Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
3.1.1. Zvýšit dostupnost a kvalitu předškolního vzdělávání a rané péče	• 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.10. Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.	Kapitola 3.1.1. je zaměřená na opatření s cílem systematicky posilovat sítě mateřských škol a jejich kapacit; cíleně zvyšovat účast na předškolním vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením. (Realitou je však skutečnost, že četně nastává situace, kdy není možné navázat spolupráci s některými romskými rodinami. Docházka dětí je nepravidelná a uvedená telefonní čísla na rodiče neexistují). Včasnou diagnostikou potíží dítěte v průběhu předškolního období eliminovat odklady školní docházky. (Realitou je, že odklady u některých znevýhodněných dětí jsou nevyhnutelné. Mají nepravidelnou docházku a nulovou domácí přípravu).

[4] V době zpracování projektu byl dokument „Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020“využíván, současně se v rámci MAP II pracovalo s dokumentem „Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+ („Strategie 2030+“), která se na MŠMT ČR připravovala od roku 2018.
Zdroj: msmt.cz

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
3.1.2. Omezovat vnější diferenciaci v základním vzdělávání a efektivně začleňovat žáky do hlavního vzdělávacího proudu	• 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce. • 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity. • 1.2.4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky. • 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků. • 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.7. Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.8. Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.9. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách, včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných. • 1.2.14. Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).	V rámci kapitoly 3.1.2. jsou navrhována opatření s následujícími cíli: v návaznosti na demografické trendy vytvářet podmínky pro průběžné posilování kapacit základních škol; rozvíjet a účinně do vzdělávacího procesu zapojovat aktivity vedoucí ke zdravému životnímu stylu; podporovat kompenzaci všech typů znevýhodnění a rozvoj všech typů nadání, a to na principu individualizace podpory; podporovat aktivity žáků s cílem minimalizace či oddálení rizika spojeného s výskytem rizikového chování; specificky zlepšovat kvalitu vzdělávání na druhém stupni základní školy jako hlavního vzdělávacího proudu.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
3.1.7. Individualizovat nabídku poradenských služeb	• 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků. • 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	Rozvíjet a podporovat efektivní poradenskou činnost v oblasti primární prevence rizikového chování u dětí, žáků a studentů (např. rozvíjet nabídku preventivních programů); zlepšovat dostupnost a kvalitu kariérového poradenství zaměřeného na rozvoj dovedností potřebných pro řízení vlastní profesní dráhy.
3.2.3. Posílit další vzdělávání a metodickou podporu učitelů a ředitelů	• 1.2.17. Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu. • 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků. • 3.1.2. Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. • 3.2.1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.	Zajistit, aby každý učitel mohl využívat programy dalšího vzdělávání kdykoli v průběhu své profesní dráhy; podporovat efektivní formy vzájemného sdílení zkušeností mezi pedagogy.

Zdroj: Strategie vzdělávací politiky 2020 (MŠMT , zdroj: https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-vzdelavaci-politiky-2020-1)

4.1.1.4 Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 (SDV)

Tabulka 4.4: Analýza Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
3.2. Zařazení didaktiky rozvoje digitální gramotnosti a informatického myšlení žáků do vzdělávání učitelů	• 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.	Příprava celoplošně dostupné nabídky dalšího vzdělávání učitelů v oblasti rozvoje digitálních kompetencí. Již probíhá reforma podporující digitální gramotnost učitelů. Systematická podpora informatického myšlení žáků, včetně vytvoření masivních otevřených on-line kurzů (MOOC) s možností certifikovaného zakončení. Informatické myšlení zavádět průřezově již od prvního stupně, digitální technologie zařazovat do všech předmětů.
4.1. Zajištění udržitelného financování škol a školských zařízení v oblasti infrastruktury	• 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení.	Zajištění pravidelného přísunu finančních prostředků, který umožňuje plánovat obnovu a rozvoj digitální infrastruktury, která bude využívána nejen pro informatické předměty, ale pro podporu výuky všech vzdělávacích oblastí. Zajištění mechanismu pro možnost využívat ve výuce vlastní zařízení žáků.
5.1. Podpora vývoje inovací a spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru při tvorbě a šíření inovací ve vzdělávání	• 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.9. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách, včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných. • 1.2.17. Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu.	Zapojení do vzniklého programu partnerské spolupráce pro výměnu zkušeností mezi veřejným, soukromým a neziskovým sektorem v oblasti digitálních kompetencí, jejíž práce stimuluje atmosféru vzájemného porozumění.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
	• 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků. • 3.1.2. Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. • 3.2.1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.	

Zdroj: Strategie digitální vzdělávání do roku 2020 (MŠMT, https://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/strategie-digitalniho-vzdelavani-do-roku-2020)

4.1.1.5 Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016-2020

Tabulka 4.5: Analýza Strategie boje proti sociálnímu vyloučení

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
5.1. Rodiny v sociálně vyloučených lokalitách plnící definované základní funkce 5.1.1. Snížit materiální a potravinovou deprivaci rodin v sociálně vyloučených lokalitách 5.1.2. Snížit potravinovou deprivaci dětí z území s větší koncentrací sociálně vyloučených osob ve školách 5.1.3. Snížit počet dětí pocházejících z území s větší koncentrací sociálně vyloučených osob v institucionální výchově 5.1.4. Podpořit výchovu dětí ze sociálně vyloučených lokalit v přirozeném prostředí 5.1.5. Snížit míru ohrožení dětí, mládeže a rodin v sociálně vyloučených lokalitách Snížit deprivaci rodin v sociálně vyloučených rodinách v návaznosti na vybavení pro domácí výuku v oblasti ITC a internetového připojení	• 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.14. Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.15. Zvýšit a podporovat rozvoj environmentální gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).	Hledat vhodné motivační nástroje ke zlepšení finanční gramotnosti rodičů a tím zlepšovat i podmínky dětí. Usilovat o takové nastavení parametrů podpory, aby její příjemci byli vázáni řádným plněním rodičovských povinností a nutností spolupráce se školou.
6.1. Zvýšení počtu dětí ze sociálně vyloučených lokalit absolvujících formy předškolní přípravy ve společném kvalitním vzdělávání poskytovaném metodicky, finančně a technicky zajištěnými odborníky za aktivní spolupráce všech aktérů 6.1.1. Zvýšení podílu dětí ze sociálně vyloučených lokalit účastnících se předškolního vzdělávání od 3 let věku (případně od 2 let věku)	• 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.14. Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1 2.15. Zvýšit a podporovat rozvoj environmentální gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).	Cílem je změnit přístup k dětem a žákům se speciálními potřebami a vytvořit systém podpůrných opatření. Dojde k zefektivnění posuzování vhodných podpůrných opatření umožňující překonání či zmírnění důsledku zdravotních, sociálních, kulturních a jiných znevýhodnění a tím dosáhnout společného vzdělávání žáků.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
6.2. Zvýšení počtu dětí a žáků ze sociálně vyloučených lokalit absolvujících základní školní docházku ve společném vzdělávání poskytovaném metodicky, finančně a technicky zajištěnými odborníky školského systému 6.2.1. Zvýšení podílu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit inkluzivně vzdělávaných v základních školách hlavního vzdělávacího proudu. 6.2.2. Snížení počtu předčasných odchodů žáků ze základního vzdělávání v územích výskytem sociálně vyloučených lokalit 6.2.3. Zjišťování a hodnocení podmínek a průběhu poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních 6.2.4. Zlepšení školní úspěšnosti žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit na základních školách. 6.2.5. Zvýšení počtu žáků z území s výskytem sociálně vyloučených lokalit přímo pokračujících po ZŠ ve vzdělávání na středních školách	• 3.2.2. Podporovat bezplatné zájmové vzdělávání (doučovací kluby pod vedením zkušených externích pedagogických pracovníků).	
8.1. Podpora behaviorálních změn za účelem zlepšení zdraví obyvatel sociálně vyloučených lokalit. 8.1.1. Zvýšit gramotnost v oblasti zdravého životního stylu v sociálně vyloučených lokalitách	• 1.2.14. Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.15. Zvýšit a podporovat rozvoj environmentální gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).	

Zdroj: Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016–2020 (MŠMT , https://www.databaze-strategie.cz/cz/urad-vlady/strategie/strategie-boje-proti-socialnimu-vylouceni-2016-2020?typ=struktura)

4.1.1.6 Strategie sociálního začleňování 2014-2020

Tabulka 4.6: Analýza Strategie sociálního začleňování 2014-2020

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Cíl 3.4. Zajistit rovný přístup ke vzdělání pro všechny. Opatření: 3.4.a Zajistit podmínky (materiální, technické, finanční, personální) pro vzdělávání ve školách hlavního vzdělávacího proudu pro všechny děti, žáky a studenty; 3.4.b Zkvalitnit a rozvíjet poradenský systém za účelem zajištění rovného přístupu ve vzdělávání (od předškolního po vysokoškolské, vč. prevence rizikového chování); 3.4.c Zajištění podpory rovného přístupu ve vzdělávání prostřednictvím mimoškolních aktivit (podpora efektivního zájmového a neformálního vzdělávání); 3.4.d Minimalizace rizik spojených s rizikovým chováním u dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím podpory standardizovaných a certifikovaných služeb v oblasti primární prevence rizikového chování ve vzdělávání, ve spolupráci s rodinou a sociálními službami; 3.4.e Podpora rozvoje a tvorby místních strategií rozvoje výchovně vzdělávací soustavy a systematické sociálně pedagogické intervence v domácnostech ohrožených sociálním vyloučením; 3.4.f Podpora poradenských, intervenčních a aktivizačních služeb v činnosti vzdělávacích institucí; 3.4.g Podpůrné služby k získání a dokončení vzdělání pro osoby ze sociálně znevýhodňujícího prostředí	• 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.	Cílem je změnit přístup k dětem a žákům se speciálními potřebami a vytvořit systém podpůrných opatření. Dojde k zefektivnění posuzování vhodných podpůrných opatření umožňující překonání či zmírnění důsledku zdravotních, sociálních, kulturních a jiných znevýhodnění a tím dosáhnout společného vzdělávání žáků.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
podporujících jednak samotné žáky a studenty ve studiu, tak jejich rodiče v podpoře svých studujících dětí; 3.4.h Propojení a spolupráce škol, rodin, sociálních služeb a orgánů sociálně právní ochrany dítěte		

Zdroj: Strategie sociálního začleňování 2014-2020 (MPSV ČR, https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/strategie_soc_zaclenovani_2014-20.pdf/bdaa475d-fd85-25d7-868e-c277575081e1)

4.1.2 Krajská úroveň

4.1.2.1 Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2015-2020 (2019-2023)

Tabulka 4.7: Analýza Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2015-2020 (2019-2023)

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
2.3.1.2. Přístup k předškolnímu vzdělávání 2.3.2.2. Přístup k základnímu vzdělávání	• 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce.	Účelem je navýšení kapacity mateřských škol. Zvýšený zájem o přijetí k předškolnímu vzdělávání u dětí mladších 3 let. Vzhledem ke zvýšení počtu žáku na ZŠ, došlo ke zvýšení počtu pedagogických pracovníků.
2.3.7. Speciální vzdělávání	• 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.	Cílem je změnit přístup k dětem a žákům se speciálními potřebami a vytvořit systém podpůrných opatření. Dojde k zefektivnění posuzování vhodných podpůrných opatření umožňující překonání či zmírnění důsledku zdravotních, sociálních, kulturních a jiných znevýhodnění a tím dosáhnout společného vzdělávání žáků.
2. 3. 8. Základní umělecké školy Zamítnutí nárůstu kapacit ZUŠ v krajích, ve kterých je podíl nabízených kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6-18 let nadprůměrný (nad 20 %).	• 1. 2. 4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky. • 1. 2. 11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity.	Poskytování uměleckého vzdělání v oboru hudebním, tanečním, literárně-dramatickém a výtvarném. Toto vzdělávání je důležité pro další odborné studium a rozvíjení potenciálu nadaných a talentovaných dětí a žáků. Vzájemná spolupráce škol s nabídkou volnočasových aktivit – ZUŠ.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
2. 3. 12 Zájmové vzdělávání Povolování zápisu nových zařízení nebo zvyšování kapacity školních družin a školních klubů. Stanovení meziročního zvýšení kapacit školních družin (krajskými úřady).	• 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity. • 1.1.3. Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích. • 3.2.2. Podporovat bezplatné zájmové vzdělávání (doučovací kluby pod vedením zkušených externích pedagogických pracovníků).	Spolupráce škol a školních družin nebo klubů a organizací nabízejících zájmové vzdělávání (DDM, SVČ, aj.). Naplnit volný čas různorodou zájmovou činností. Podporovat motivaci rodičů k umisťování dětí a žáků do venkovských škol.
2.3.14. Kariérové poradenství Školská poradenská zařízení; podpora zápisu nových míst poskytování školských služeb v odůvodněných případech a s ohledem na demografický nárůst a dostupnost stávajících zařízení.	• 2.1. 1. Realizovat veletrh vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku. • 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	Cílem je zejména pedagogicko-psychologické poradenství na školách a školských zařízeních pro volbu vzdělávací a profesní dráhy. Dále mohou využívat internetový informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce. Letáky podporující učební obory. Pořádání BURZY PRÁCE A VZDĚLÁNÍ – zde najdou kompletní informace o možnostech zaměstnání a budování kariéry. Nabízet žákům 8. a 9. tříd obsáhlejší „testování profesní orientace“.
2.3.15 Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže.	• 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků.	Cílem je primární prevence drogových závislostí, alkoholismu, kriminality, záškoláctví, šikany, rasismu a dalších s přístupem odborného personálního zázemí. Propojit školní psychology a umožnit jim sdílení zkušeností.

Zdroj: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2015-2020 (Olomoucký kraj, https://www.cuok.cz/uploads/region_article/content_url/9/Dlouhodob__zamer_vzd_l_v_n__Olomouck_ho_kraje_na_r.2016-2020.pdf)

4.1.2.2 Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje 2019-2021

Tabulka 4.8: Analýza Krajského akčního plánu rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Obecná priorita A1: Vzdělávání pro budoucnost v Olomouckém kraji	• 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 2.1.1. Realizovat veletrh vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku. • 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	Zajistit na jedné straně přístup ke vzdělávání bez rozdílu všem a na druhé straně brát ohled na požadavky trhu práce a uplatnění absolventů.
Obecná priorita A2: Polytechnické vzdělávání	• 1.2.8. Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.	Výrazné posílení podpory polytechnického vzdělávání v regionu.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Obecná priorita A3: Podpora odborného vzdělávání, spolupráce škol a zaměstnavatelů Obecná priorita A3: Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě • Školy v kraji budou nadále realizovat aktivity podporující rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě • Škola založí nebo provozuje fiktivní firmu (FF) • Podpora projektového vyučování	• 2.1.1. Realizovat veletrh vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku. • 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	Vzájemná podpora činností vedoucích k větší provázanosti odborného vzdělávání a požadavků zaměstnavatelů v regionu.
Obecná priorita A5: Podpora výuky informačních a komunikačních technologií • Podporovat další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitální gramotnosti. • Podpora rozvoje digitální gramotnosti žáků a studentů	• 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků. • 1.2.9. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách, včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných.	Lepší technický stav škol v regionu přispěje ke zvýšení kvality vzdělávání.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Obecná priorita A8: Podpora infrastruktury škol a školských zařízení • Rozšíření ITC vybavení škol a školských zařízení a konektivity v oblasti strukturování kabeláže i bezdrátových sítí • Modernizace vzdělávací infrastruktury pro odborné vzdělávání včetně jazykového • Zvýšení přístupnosti škol a školských zařízení žákům a studentům se SVP	**Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a zvýšení kvality předškolního a základního vzdělávání.** • 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků. • 1.2.9. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách, včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných.	

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Obecná priorita A9: Rozvoj kariérového poradenství • Minimálně 50 % škol zlepší kariérové poradenství ze základní úrovně na vyšší. • Podpora spolupráce škol a rodičů. Podpora individuální služby kariérového poradenství pro žáky (realizaci dnes deklaruje 88 % škol) a podpora aktivity v oblasti prevence a intervence předčasných odchodů žáků ze vzdělávání (deklaruje 75 % škol). • Podpora spolupráce škol a zaměstnavatelů. Podpora nejčastěji realizovaných aktivit, kterým se školy věnují, což je jednoznačně organizování exkurzí a besed pro kariérovou orientaci žáků (93 %). • Podpora systematického monitoringu potřeb trhu práce a přenos aktuálních informací do škol, rodičům a veřejnosti. • Oddělení kariérového poradenství od poradenství v oblasti výchovných problémů.	• 2.1.1. Realizovat veletrh vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku. • 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	Zlepšení informovanosti žáků v regionu o trhu práce, požadavcích zaměstnavatelů a možnostech studia na středních školách v kraji.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Obecná priorita C1: Podpora inkluze • Podporovat školy v motivaci k přijetí společného vzdělávání za svou prioritu. • Podpora spolupráce školských poradenských zařízení a školních poradenských pracovišť. • Nadále podporovat školy a třídy zřízené dle §16 školského zákona a jejich počet optimalizovat dle potřeb vzdělávací soustavy kraje. • Podpora spolupráce školství, sociální sféry a dalších aktérů v oblasti společného vzdělávání.	• 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.	Zaměření na podporu žáků se SVP včetně péče o mimořádně nadané.
Obecná priorita A6: Podpora matematické gramotnosti • Podpora výuky matematiky ve vazbě na přípravu pro profesní i občanský život. • Podpora dalšího vzdělávání pedagogů ve vazbě na výuku k rozvoji matematické a finanční gramotnosti.	• 1.2.7. Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).	Podpora rozvoje matematické gramotnosti napříč vzdělávací soustavou.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Obecná priorita A7: Podpora čtenářské gramotnosti • Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti jako nutné podmínky pro úspěšnou práci s texty nejen odbornými. • Podpora dalšího vzdělávání pedagogů ve vazbě na výuku k rozvoji čtenářské gramotnosti.	• 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti napříč vzdělávací soustavou.
Obecná priorita B6: Podpora speciálního vzdělávání	• 1.1.4. Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách a zajímavým způsobem je uchopit.	Tvorba systému podpůrných opatření znevýhodněných dětí a žáků.
Obecná priorita C3: Podpora základních uměleckých škol (a konzervatoře) • Umožnit zřizování nových míst poskytovaného vzdělávání stávajících ZUŠ s ohledem na složitou dopravní obslužnost v rámci stanovených kapacit a umožnit přesuny mezi kapacitami jednotlivých uměleckých oborů v rámci stávající kapacity školy.	• 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity.	Podpora vzdělávání v ZUŠ jako nezbytný předpoklad a východisko pro další odborné studium.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Obecná priorita C2: Podpora zájmového vzdělávání • V kraji bude podporováno zájmové vzdělávání jako prostředek vedoucí ke kvalitnímu a smysluplnému trávení volného času dětí, žaků, studentů a jejich osobnostnímu a všestrannému rozvoji.	• 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity.	Podpora zájmového a mimoškolního vzdělávání jako prostředek k naplnění volného času různorodou zájmovou činností.

Zdroj: Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje (Olomoucký kraj, http://www.kr-olomoucky.cz/oznameni-ke-schvaleni-kap-c-2-aktuality-9788.html)

4.1.2.3 Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji pro období 2019-2023

Tabulka 4.9: Analýza Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji pro období 2019-2023

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
4.3. Cíle rozvoje sportu v Olomouckém kraji	• 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity. • 1.2.4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky. • 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce.	Zabezpečení kvalitních prostorových a materiálních podmínek pro provádění tělocvičných aktivit a sportu; podpora talentované mládeže Olomouckého kraje – dotační programy; podpora využití volného času dětí a mládeže v oblasti tělovýchovných a pohybových aktivit realizovaných spolky; podpora talentované mládeže Olomouckého kraje – budování reprezentačního týmu k účasti na olympiádě dětí a mládeže; rozšíření spektra nabídky a zvýšení počtu žáků a studentů ve sportovních třídách, zvýšení počtu tříd se sportovní přípravou.

Zdroj: Koncepce rozvoje tělovýchovy a sportu v Olomouckém kraji pro období 2019-2023 (Olomoucký kraj, https://www.databaze-strategie.cz/cz/olk/strategie/koncepce-rozvoje-telovychovy-a-sportu-olomouckeho-kraje-2019-2023?typ=detail)

4.1.2.4 Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020-2021 (ŠIKK 2020-2021)

Dokument ŠIKK 2020-2021 byl vytvořen v realizačním týmu projektu Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje v průběhu roku 2019 za intenzívní spolupráce členů mini týmu pro inkluzi a PS pro rovné příležitosti složené ze zástupců institucí a organizací ze vzdělávacího i sociálního systému, zástupců rodičů i organizací neformálního vzdělávání a sociálních služeb.

Cílem školské inkluzivní koncepce kraje je naplánování aktivit vedoucích ke zvýšení kvalitního inkluzivního vzdělávání ve školách respektujícího základní principy společného vzdělávání a nastavení rovných příležitostí pro vzdělávání všech dětí, žáků a studentů.

Tabulka 4.10: Analýza Školské inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020-2021

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
Obecná priorita 1: Rovný přístup ke vzdělávání DC 1.1. Podporovat rovný přístup ke vzdělávání ve společnosti vrstevníků. DC 1.2. Podporovat stírání rozdílů v kvalitě poskytovaného vzdělávání jednotlivými školami. DC 1.3. Podporovat omezování vnitřní i vnější diferenciace dětí, žáků a studentů do různých typů tříd a škol.	• 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.5 Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků.	Zcela v souladu s projektem MAP II, stejně definované priority i cíle.
Obecná priorita 3: Rozvoj potenciálu všech dětí, žáků, studentů DC 3.1. Podporovat zvyšování efektivity a kvality činnosti asistentů pedagoga. DC 3.2. Podporovat identifikaci a rozvoj nadaných a mimořádně nadaných dětí, žáků a studentů. DC 3.3. Podporovat rozvoj kariérového poradenství (KP) a činnost kariérových poradců na školách. DC 3.4. Podporovat rozvoj kompetencí k podnikavosti, kreativitě a iniciativě dětí, žáků a studentů. DC 3.5. Podporovat rozvoj matematické (MG), čtenářské (ČG), digitální (DG) a finanční gramotnosti.	**1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání** • 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.	Zcela v souladu s projektem MAP II, stejně definované priority i cíle.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
DC 3.6. Podporovat rozvoj pohybové gramotnosti dětí, žáků, studentů primárně těch se SVP. DC 3.7. Prevence předčasných odchodů ze vzdělávání. DC 3.8. Podpora zlepšení klima školy. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u pedagogů v mateřských a základních školách.	• 1.2.4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky. • 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků. • 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.7. Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.8. Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.9. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách, včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných. • 1.2.10. Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity. • 1.2.12. Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele.	

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
	• 1.2.13. Zajistit dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách. • 1.2.14. Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.15. Zvýšit a podporovat rozvoj environmentální gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.16. Podporovat všechny pedagogické pracovníky v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace pracovat v pomáhající profesi. • 1.2.17. Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu.	
Obecná priorita 4: Společný postup zřizovatelů škol a školských zařízení DC 4.1: Podporovat strategické a akční plánování ve vzdělávání na úrovni kraje, ORP, obcí DC 4.2: Podporovat strategické a akční plánování škol	**Priorita 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu** **3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol** • 3.1.1. Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností. • 3.1.2. Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. **3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty** • 3.2.1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.	Zcela v souladu s projektem MAP II, stejně definované priority i cíle.

Zdroj: Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020-2021 (Olomoucký kraj, http://www.kr-olomoucky.cz/strategie-koncepce-vyrocni-zpravy-cl-281.html)

4.1.2.5 Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2019-2022

Tabulka 4.11: Analýza Strategického protidrogového plánu Olomouckého kraje na období 2019-2022

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
5.1.1. Cíle Strategického protidrogového plánu Olomouckého kraje na období 2019-2022 pro oblast primární prevence. 5.2.1. Strategické cíle Strategického protidrogového plánu Olomouckého kraje na období 2019-2022 pro oblast snižování rizik, léčby a resocializace.	• 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků. • 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.	Udržení stabilního systému primární prevence v Olomouckém kraji, sítě služeb a organizací podílejících se na primární prevenci a zajištění zvýšené efektivity realizace primární prevence na školách s vyšším zapojením žáků do primární prevence, především s důrazem na afektivní rovinu; dosáhnout zvýšení podpory práce školních metodiků prevence, rovněž důležité funkčnosti školního poradenského pracoviště, zahrnout jako průřezové téma v rámci RVP do osobnostně sociální výchovy, realizace třídnických hodin na školách a navýšení finančního krytí primární prevence ze strany Olomouckého kraje, efektivní spolupráce s řediteli, třídními učiteli a dalšími pedagogy; udržet systém průběžného vzdělávání pedagogů v tématech primární prevence a další vzdělávání školních metodiků prevence; snížení míry užívání návykových látek a rizik z toho plynoucích.

Zdroj: Strategický protidrogový plán Olomouckého kraje na období 2019-2022 (Olomoucký kraj, http://www.kr-olomoucky.cz/strategie-koncepce-vyrocni-zpravy-cl-281.html)

4.1.3 Úroveň aglomerace

4.1.3.1 Strategie ITI Olomoucké aglomerace

Tabulka 4.12: Analýza Strategie ITI Olomoucké aglomerace

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
1.1.1. Zvýšení kapacity vzdělávací infrastruktury předškolního vzdělávání	• 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce. • 1.1.4. Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách a zajímavým způsobem je uchopit. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.	Stavby, stavební úpravy, pořízení vybavení za účelem zajištění dostatečné kapacity kvalitních a cenově dostupných zařízení péče o děti; podpora sociální inkluze prostřednictvím stavebních úprav budov, učeben a venkovních prostor, pořízení vybavení, kompenzačních pomůcek a kompenzačního vybavení, nezbytných pro zajištění rovného přístupu ke vzdělávání sociálně vyloučeným osobám.
1.1.2. Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury základních škol	• 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.7. Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.8. Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.9. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách, včetně	Stavební úpravy, rekonstrukce a pořízení vybavení (odborných učeben, laboratoří, dílen, center odborné přípravy a pozemků pro výuku přírodovědných a technických oborů, technických a řemeslných dovedností a sdílených dílen) pro zajištění rozvoje žáků v následujících klíčových kompetencích: v oblastech komunikace v cizích jazycích, v oblasti technických a řemeslných oborů, přírodních věd a ve schopnosti práce s digitálními technologiemi; stavební úpravy budov a učeben, školních poradenských pracovišť, vybavení nábytkem, stroji, didaktickými a kompenzačními pomůckami a kompenzačním vybavením pro žáky se SVP.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
	využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných.	
1.1.4. Zkvalitnění infrastruktury zájmového a neformálního vzdělávání dětí a mládeže a celoživotního učení	• 1.1.2. Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků. • 1.1.3. Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích. • 1.1.4. Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách a zajímavým způsobem je uchopit. • 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity.	Podpoření staveb, stavebních úprav a vybavení zařízení pro vzdělávání dalších subjektů podílejících se na realizaci zájmového a neformálního vzdělávání. Zajištění fyzické dostupnosti a bezbariérovosti vzdělávacích zařízení.
1.2.2. Rozvoj infrastruktury pro vzdělávání lidských zdrojů	• 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	Zprostředkování zaměstnání; poradenské a informační činnosti a programy; bilanční a pracovní diagnostika.

Zdroj: Strategie ITI Olomoucké aglomerace (https://www.olomouc.eu/administrace/repository/gallery/articles/16_/16335/Strategie_ITI-Olomouc_06_2020.cs.pdf)

4.1.4 Úroveň místní akční skupiny

4.1.4.1 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020 MAS Šternbersko

Tabulka 4.13: Analýza Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Šternbersko na období 2014-2020

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
1.1. Udržení standardu školství na venkově	• 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1. 2. 11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity. • 3.1.2. Realizovat setkání pedagogických pracovníků MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. • 3.2.1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.	Dovybavení budov novými výukovými prvky; opravy a výstavba sportovišť pro školy a mateřské školy, ale i jiných sportovišť; vybavení pro volnočasové aktivity, podpora spolupráce mezi školami v rámci území MAS.
1.2. Sportoviště a dětská hřiště	• 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.	Podpora výstavby, modernizace a údržby sportovišť a dětských hřišť v území MAS. Možnost volného přístupu na hřiště nebo sportoviště.
1.4. Zvýšení obslužnosti mezi obcemi z hlediska veřejné dopravy	• 1.1.3. Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích.	Zlepšit přístupnost železničních zastávek z obecní zástavby; zlepšit autobusové propojení mezi obcemi. Dostatek financí na zajištění autobusové a vlakové přepravy.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
5.1. Zvyšování kvality vzdělávání	• 1.2.4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připravení na práci s těmito dětmi/žáky. • 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků. • 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.7. Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.8. Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.9. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách, včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných. • 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	Zajištění podpory školní úspěšnosti žáků těmito aktivitami: exkurze, preventivní programy, praktické činnosti, rodinná výchova, rozvoj dovedností.
5.2. Podpora školních aktivit	• 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.	Aktivity: školní kroužky, dopravní výchova; integrace dětí se znevýhodněním (zdravotní, sociální). Podporovat a upřednostňovat práci v menších skupinách.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
5.3. Podpora mimoškolních aktivit	• 1.1.3. Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích. • 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity.	Podpora stávajících a vytváření netradičních aktivit; příležitost pro všechny děti – integrace dětí se znevýhodněním, vyhledávání práce s nadanými a mimořádně nadanými dětmi bez ohledu na jejich sociálně-ekonomické začlenění (zdravotní, sociální). Finanční ohodnocení pedagogů věnujících se mimo svou práci těmto dětem/žákům.

Zdroj: Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Šternbersko na období 2014-2020 (http://mas-sternbersko.cz/data/upload/2_SCLLD/SCLLD_MAS_STBK_30_06_2017_bila.pdf)

4.1.4.2 Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020 MAS Bystřička

Tabulka 4.14: Analýza Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Bystřička na období 2014-2020

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
1.3. Podpora občanské společnosti, aktivní komunity a spolkové aktivity	• 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků.	Zajištění podpory školní úspěšnosti žáků těmito aktivitami: exkurze, preventivní programy, praktické činnosti, rodinná výchova, rozvoj dovedností. Vytváření komunitních programů, propojení generací a tím získané obohacení naší cílové skupiny.
2.1. Budování infrastruktury pro sport, kulturu, volný čas	• 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity.	Opravy a výstavba sportovišť pro školy a mateřské školy; podpora kultury, podpora spolupráce mezi školami v rámci území MAS. Podpora výstavby, modernizace a údržby sportovišť v území MAS.
2.2. Podpora školství a vzdělání	• 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce. • 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky. • 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků. • 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).	Zajištění podpory školní úspěšnosti žáků těmito aktivitami: exkurze, preventivní programy, praktické činnosti, rodinná výchova, rozvoj dovedností, využití příkladů dobré praxe z předchozích období a projektů.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
	• 1.2.7. Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.8. Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků. • 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	
3.3. Podpora trhu práce, pracovní příležitosti	• 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	Vytvoření platformy pro organické propojení veřejnosti, odborné veřejnosti, žáků, firem a veřejné správy. Využití obliby „festivalů“ a akcí jako např. Den Země, Bambiriáda, Veletrh vědy, Nejlepší povolání atd.
4.2. Budování a rekonstrukce dopravní infrastruktury	• 1.1.3. Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích.	Zlepšit přístupnost železničních zastávek z obecní zástavby; zlepšit autobusové propojení mezi obcemi.
4.4. Budování a rekonstrukce veřejného prostranství	• 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.	Podpora výstavby, modernizace a údržby sportovišť v území MAS. Podpora kulturního vyžití a vztahu k životnímu prostředí.

Zdroj: Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Bystřička na období 2014-2020 (http://www.mas-sternbersko.cz/data/upload/3_MAP_II/Dokumenty/odkazy_na_strategicke_dokumnety/sclld-mas-bystricka_2014-20.pdf)

4.1.5 Úroveň správního obvodu obce s rozšířenou působností

4.1.5.1 Lokální Strategie rozvoje základního vzdělávání v lokalitě SO ORP Šternberk

Tabulka 4.15: Analýza Lokální Strategie rozvoje základního vzdělávání v lokalitě SO ORP Šternberk

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
5.2. Charakteristika předškolního a základního vzdělávání, očekávaný vývoj	• 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce. • 1.1.2. Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků. • 1.1.3. Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích. • 1.1.4. Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách a zajímavým způsobem je uchopit. • 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky. • 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků.	5.2.1. Školská zařízení předškolního vzdělávání. 5.2.2. Školská zařízení základního vzdělávání. 5.2.3. Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – počet škol v SO ORP a podrobný popis ZŠ Šternberk, Olomoucká. 5.2.4. Pracovníci ve školství – počet pracovníků ve školství v SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc a jejich strukturalizace. 5.2.5. Očekávaný vývoj počtu žáků v SO ORP – vývoj počtu ZŠ, počtu žáků a kapacit ZŠ. 5.2.6. Dojížďka do škol – prostorová mobilita obyvatel, popis dopravní infrastruktury a silniční sítě na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
	• 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.7. Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.8. Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.10. Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách a žáků v základních školách. • 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků. • 3.1.2. Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. • 3.2.1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.	
5.3. Mimoškolní aktivity a zázemí pro volnočasové aktivity	• 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity.	Podrobný popis ZUŠ, domů dětí a mládeže a zájmových kroužků v SO ORP Šternberk. Vývoj počtu žáků a pedagogických pracovníků v ZUŠ, struktura oborů vzdělávání v ZUŠ. Grafy zachycující doby strávené žáky v těchto zařízeních a akcích a počet těchto žáků.
5.4. Financování předškolního a základního školství na území	• 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity.	Celkové provozní výdaje na ZŠ, MŠ a jiná zařízení. Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, ukazatele nákladovosti na přímé náklady. Financování z rozpočtového určení daní a investiční potřeby obcí do roku 2025.
6. Návrhová část pro oblast základního školství v SO ORP Šternberk		6.1 a 6.2 Analýza rizik a souhrn výsledků analýz – cíle, rizika, prevence rizikových jevů a opatření na snížení rizik (žáci MŠ a ZŠ, pedagogové, rodiče žáků, představitelé obcí jako zřizovatelé). Souhrn těchto výsledků v textové části.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
7. SWOT analýza místních podmínek v oblasti základního vzdělávání ve SO ORP Šternberk		Silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby.
8. Návrh implementace dílčích cílů strategie do praxe	• 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce. • 1.1.2. Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků. • 1.1.3. Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích. • 1.1.4. Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách a zajímavým způsobem je uchopit. • 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky. • 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků.	8.1. Dostupnost a kvalita základního vzdělávání – zlepšit dostupnost základního vzdělávání a zvyšovat kvalitu základního vzdělávání, podporovat vyučování v menších kolektivech, rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v ZŠ, zkvalitnit dopravu do ZŠ, ve spolupráci s obecními úřady a rodiči žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit škol v místě bydliště žáků, rozšířit mimoškolní aktivity, prevence sociálně patologických jevů žáků. 8.2. Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky – zvýšení uplatnitelnosti absolventů, realizace veletrhu a pravidelná tvorba informačního materiálu pro žáky a rodiče o nabídce SŠ, pravidelná informovanost o situaci na trhu práce a zaměstnanosti na území. 8.3. Spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty – prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty, vytvoření informačního portálu s profily významných zaměstnavatelů, realizace pravidelného setkávání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
	• 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.7. Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.8. Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.9. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách, včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných. • 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků. • 2.1.1. Realizovat veletrh vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku. • 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ. • 3.1.2. Realizovat setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. • 3.2.1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.	

Zdroj: Lokální Strategie rozvoje základního vzdělávání v lokalitě SO ORP Šternberk (https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwixnOH5tdHqAhVKQUEAHUPqDfQQFjAAegQIBBAB&url=http%3A%2F%2Fwww.bonav.eu%2FphpBB3%2Fdocum%2Fvystupy_ka5%2FMI_KA5_Strategie_zakladniho_vzdelavani_SO_ORP_Sternberk.pdf&usg=AOvVaw00Pesdc1R7OiGEhpvJR9xL)

4.1.5.2 Strategie území správního obvodu SO ORP Šternberk v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám

Tabulka 4.16: Analýza Strategie území správního obvodu SO ORP Šternberk v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	• 1.1.1. Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce. • 1.1.2. Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků. • 1.1.3. Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích. • 1.1.4. Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách a zajímavým způsobem je uchopit. • 1.2.1. Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení. • 1.2.11. Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity. • 1.2.3. Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. • 1.2.4. Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky.	3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému – popis území, popis vývoje vzdělávání a úrovně školských zařízení na území SO ORP, základní legislativa. 3.1.2. Popis základního a předškolního vzdělávání správního obvodu, očekávaný vývoj – počet ZŠ z hlediska vnitřní strukturalizace, počtu žáků a kapacit, počet ZŠ a MŠ v jednotlivých obcích, počet pracovníků ve školství, počet tříd a žáků v MŠ a ZŠ, počet absolventů ZŠ, přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jídelny, střediska volného času, družiny a kluby – počet účastníků, počet zájemců o obor ZUŠ. Financování – celkové provozní výdaje, prostředky ze státního rozpočtu aj. 3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy – cílové dotčené skupiny, finanční rizika, riziko pravděpodobně nastupující ekonomické krize, organizační rizika, právní rizika, technická rizika, věcná rizika, SWOT analýza školství a předškolního vzdělávání. 3.1.4. SWOT analýza školství.
3.2. Návrhová část pro oblast školství		3.2.1. Struktura návrhové části – vize, problémové okruhy, cíle, indikátory, projekty a opatření a aktivity – popis jednotlivých záměrů.

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
	• 1.2.5. Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků. • 1.2.6. Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.7. Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ). • 1.2.8. Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách. • 1.2.9. Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách, včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných. • 1.2.2. Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků. • 2.1.1. Realizovat veletrh vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku. • 2.1.2. Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území. • 2.1.3. Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu. • 2.1.4. Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.	3.2.2. Vize a problémové oblasti – problémové okruhy: školy nemají odpovídající zázemí pro volný čas dětí, rodiče žáků dávají přednost městským školám. 3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech – cíle, které povedou k identifikaci problémových okruhů. Popis cíle, hlavní opatření a název indikátorů tabulkově zpracováno u každého cíle. 3.2.4. Indikátory – karty indikátorů každého problémového okruhu.
3.3. Pravidla pro pořízení strategie		3.3.3. Akční plán – popis organizace a tvorby akčního plánu z obecného hlediska.
3.5. Přílohy		Popis jednotlivých vazeb na: • OP VVV – Prioritní osa 3 Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu primárnímu a sekundárnímu vzdělávání • IROP – specifický cíl 2.4 Zvýšení kvality a dostupnosti infrastruktury pro vzdělávání a celoživotní učení

Kapitola/Priorita/Cíl	Vazba na cíl projektu MAP II	Popis vazby
	• 3.1.2. Realizovat setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe. • 3.2.1. Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.	

Zdroj: Strategie území správního obvodu SO ORP Šternberk v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám (http://www.mas-sternbersko.cz/data/upload/3_MAP_II/Dokumenty/odkazy_na_strategicke_dokumnety/Strategie_uzemi_so_orp_Sternberk_v_oblasti_pedskolni_vychovy_a_zakladniho_skolstvi_socialnich_sluzeb_odpadoveho_hospodastvi_a_serivisu_samospravam.pdf)

4.1.6 Místní úroveň (jednotlivých obcí)

Základní strategické dokumenty na úrovni obcí SO ORP Olomouc

Tabulka 4.17: Základní strategické dokumenty na úrovni obcí SO ORP Olomouc

Název obce	Základní strategický dokument (rok zpracování)
Bělkovice-Lašťany	Územní plán obce Bělkovice-Lašťany (2017) https://www.belkovice-lastany.cz/uzemni-plan-obce Strategický plán rozvoje obce Bělkovice-Lašťany (2018), plán pro období 2018-2025 https://www.belkovice-lastany.cz/file.php?nid=9562&oid=6512111
Bohuňovice	Územní plán obce Bohuňovice (2011) http://www.bohunovice.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=643&id=1151&n=uzemni%2Dplan%2Dobce%2Dbohunovice%2Dschvaleny%2Dzastupitelstvem%2Dobce%2Ddne%2D15%2D12%2D2011&p1=2365 Strategický plán rozvoje obce Bohuňovice (2017), plán pro období 2017-2023 http://www.bohunovice.cz/program%2Drozvoje%2Dobce/ds-1059/p1=3747
Bukovany	Územní plán obce Bukovany (2001) https://www.bukovany.cz/obec/uzemni-plan/uzemni-plan-obce.html Strategický plán rozvoje obce Bukovany https://www.obecbukovany.cz/program-rozvoje-obce
Bystrovany	Územní plán obce Bystrovany (2013) https://www.bystrovany.cz/uzemni-plan Strategický plán rozvoje obce Bystrovany - není k dispozici na webu obce
Daskabát	Územní plán obce Daskabát https://www.obecdaskabat.cz/uzemni-plan Strategický plán rozvoje obce Daskabát

	- není k dispozici na webu obce
Dolany	Územní plán obce Dolany (2016) http://dolany-ol.cz/uzemni%2Dplan%2Ddolany/ds-1117/p1=4563 Strategický plán rozvoje obce Dolany (2015), plán pro období 2016-2020 http://dolany-ol.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=2846&id=4261&n=program%2Drozvoje%2Dobce&p1=4313
Doloplazy	Územní plán obce Doloplazy https://doloplazy.cz/default/default/4750_uzemni-planovani Strategický plán rozvoje obce Doloplazy file:///C:/Users/smolova/AppData/Local/Temp/Strategick%C3%BD%20pl%C3%A1n%20rozvoje%20obce%20na%20rok%202020%20-%202027.pdf
Hlubočky	Územní plán obce Hlubočky (2017) http://www.hlubocky.cz/up%2Dhlubocky%2Dk%2D15%2D09%2D2017/ms-72785/p1=72785 Strategický plán rozvoje obce Hlubočky (2016), plán pro období 2016-2023 http://www.hlubocky.cz/assets/File.ashx?id_org=3952&id_dokumenty=306339
Hlušovice	Územní plán obce Hlušovice (2010) https://hlusovice.eu/obecni-urad/dokumenty/ Strategický plán rozvoje obce Hlušovice http://mikroregion-sternbersko.cz/assets/File.ashx?id_org=101476&id_dokumenty=1362
Kozlov	Územní plán – související – VÚ Libavá www.obeckozlov.cz/uz_plan/MOvyrokoduvodneni.pdf Strategický plán rozvoje obce Kozlov - není k dispozici na webu obce
Mrsklesy	Územní plán obce Mrsklesy (2006) http://www.mrsklesy.cz/index.php?nid=1057&lid=cs&oid=1175315 Strategický plán rozvoje obce Mrsklesy (2016), plán pro období 2016-2020

	http://www.mrsklesy.cz/file.php?nid=1057&oid=5451086
Přáslavice	Územní plán obce Přáslavice (2019) http://www.praslavice.com/index.php?nid=6934&lid=cs&oid=1147754 Strategický plán rozvoje obce Přáslavice - není k dispozici na webu obce
Samotišky	Územní plán obce Samotišky (1999) https://www.samotisky.cz/uzemni%2Dplan/d-1009/p1=2238 Strategický plán rozvoje obce Samotišky (2019), plán pro období 2019-2025 https://www.samotisky.cz/plan%2Drozvoje%2Dobce/d-1010/p1=2239
Tovéř	Územní plán obce Tovéř (2018) https://www.tover.cz/uzemni-plan Strategický plán rozvoje obce Tovéř (2017), plán pro období 2017-2023 https://www.tover.cz/program-rozvoje-obce
Tršice	Územní plán obce Tršice (2002) https://www.trsice.cz/obecni-urad/uzemni-plan/vykresy-a-regulativa.jsf Strategický plán rozvoje obce Tršice http://old.trsice.cz/obecniurad/pov2014.pdf
Velká Bystřice	Územní plán obce Velká Bystřice (2015) https://www.velkabystrice.cz/cs/obcan/uzemni-plan/novy-uzemni-plan.html Strategický plán rozvoje obce Velká Bystřice (2016), plán pro období 2016-2025 https://www.velkabystrice.cz/cs/obcan/program-rozvoje-mesta-velka-bystrice.html
Velký Újezd	Územní plán obce Velký Újezd (2015) http://www.velkyujezd.cz/ozv Strategický plán rozvoje obce Velký Újezd - není k dispozici na webu obce

Zdroj: vychází z vlastní analýzy všech strategických dokumentů na úrovni obcí zájmového území

Tabulka 4.18: Identifikované problémy, strategické cíle v oblasti vzdělávání v rámci územně plánovací dokumentace na úrovni obcí SO ORP Olomouc (stav k 1. 1. 2020)

Obec SO ORP Olomouc	**Identifikované hlavní problémy**	**Strategické cíle**	**SWOT analýza SILNÉ STRÁNKY (pozitiva, rozvojové faktory) PŘÍLEŽITOSTI (vnější faktory)**	**SLABÉ STRÁNKY (negativa, problémy) OHROŽENÍ (vnější faktory)**	**Zohlednění v projektu MAP II Priorita**
Bělkovice-Lašťany	- žádost o dotaci na rekonstrukci budovy ZŠ v Lašťanech (2017) - řeší problém v tom, že by ZŠ byla umístěna v jednom objektu, ovšem bez tělocvičny a jídelny - pro zajištění dobrého fungování MŠ nutné stavební úpravy budovy ZŠ, je zpracována projektová dokumentace na přístavbu budovy a celkovou modernizaci s navýšením kapacity učeben	- rozsáhlé investice do rozšíření a modernizace budov ZŠ a MŠ	- daří se držet provoz jak MŠ, tak ZŠ i vzhledem k demografické situaci - v ZŠ je stabilizovaný pedagogický sbor a průměrná vybavenost školského zařízení - příležitost, jak zlepšit situaci v oblasti základního školství v obci, je zvětšit budovu ZŠ v Lašťanech přístavbou a nástavbou, kdy může vzniknout až 5 nových tříd, následně bude využívána pouze jediná školní budova v obci	- chybí jedna školní budova se školním hřištěm a také tělocvična - existence rozdělení školních tříd do 2 nemovitostí, což je dáno historicky, kdy v každé obci (Lašťany i Bělkovice) byla jedna školní budova - školní jídelna byla ve třetí budově - první stupeň ZŠ nevlastní tělocvičnu - stáří budov je přes 100 let	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce
Bohuňovice	- kapacita stávajících budov MŠ je nedostatečná	- dostavba areálu základní školy - nová MŠ, výstavba nové budovy, do které by byly	- další rozvoj a stabilizace MŠ a ZŠ		Priorita 1: Rozšíření kvality a dostupnosti předškolního a základního vzdělání

	- MŠ je nucena pronajímat si prostory u jiných subjektů (CZ Bohuňovice, s. r. o.) - školní družina užívá pronajaté prostory - stávající tělocvična prostorově i kapacitně nevyhovuje	soustředěny děti ze stávajících dvou budov a Centra zdraví (již realizováno v letech 2017-2018) - rekonstrukce stravovacího objektu 2017-2018 - generální rekonstrukce a dovybavení gastronomického zařízení školní kuchyně a jídelny - rekonstrukce budovy ZUŠ, je třeba dát budově budoucí využití (až po realizaci nových prostor MŠ)			1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Bukovany	- ve strategických dokumentech nebyly identifikovány problémy v oblasti vzdělávání				Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Bystrovany	- ve strategických dokumentech nebyly identifikovány problémy v oblasti vzdělávání				Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního

					vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Daskabát	- ve strategických dokumentech nebyly identifikovány problémy v oblasti vzdělávání				Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Dolany	- špatný stav budovy ZUŠ - ZŠ, nedostatečná kapacita tříd - zastarávající zařízení ŠJ a tělocvičny - špatná dopravní bezpečnost u školy - nevyhovující hřiště pro MŠ v Dolanech a Vésce - zvyšující se počet žáků ve škole - sportovní činnost v obci - nedostatek halových prostor pro nekomerční využití spolků - havarijní stav sokolovny	- zvýšit kapacitu ZŠ - rekonstrukci hřiště pro MŠ - navýšení kapacity tříd v ZŠ, vytvoření nového prostoru pro šatny - rekonstrukce hřišť pro MŠ - rekonstrukce tělocvičny			Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

	- doplnit a modernizovat vybavení sportovního areálu u ZŠ - špatný stav zavlažování travnaté plochy FC a tréninkových ploch				
Doloplazy	- součástí dokumentů nejsou identifikované problémy v oblasti vzdělávání, vybavenost škol i kapacitu hodnotí pozitivně				Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Hlubočky	- modernizace učeben - investice do vybavení školy - rekonstrukce sportovní haly - zabezpečení bezbariérovosti školy	- modernizace učeben a kabinetů ZŠ - rekonstrukce sportovní haly – rekonstrukce povrchu v hale, zázemí (WC, sprchy), 2020 - investice do budov ZŠ a MŠ - bezbariérovost školy – vybudování bezbariérového vstupu do ZŠ a zajištění bezbariérového pohybu			Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

Hlušovice	- kapacita MŠ je nedostatečná vzhledem k rychle se rozrůstající obydlenosti obce - MŠ využije podkrovní prostory pro vybudování logopedické třídy - po rozšíření kapacity MŠ nevyhovuje vybavení školní zahrady	- rozšíření a rekonstrukce budovy MŠ (realizováno 2016-2017) - další rozšíření kapacity pro speciální třídu a bezbariérovost MŠ (2021-2022) - rekonstrukce školní zahrady (2020-2021)	- MŠ má vysoce kvalifikovaný pedagogický tým - příležitostí je využít podkrovní prostory k vytvoření speciální logopedické třídy, která v této i okolní lokalitě výrazně chybí a škola má k dispozici logopeda přímo v pedagogickém sboru - prostorná a dobře umístěná školní zahrada je příležitostí k vytvoření „přírodní zahrady“ pro environmetální vzdělávání	- kapacita MŠ je stále nedostatečná vzhledem k rychle se rozrůstající obci	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Kozlov	- součást územního plánu VÚ Libavá				Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

Mrsklesy	- rozšíření kapacity MŠ - modernizace učeben - investice do vybavení školy - rekonstrukce sportovní haly	- rozšíření kapacity MŠ – již realizováno - investice do budov ZŠ a MŠ			Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Přáslavice	- součástí dokumentů nejsou identifikované problémy v oblasti vzdělávání, vybavenost škol i kapacitu hodnotí pozitivně				Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Samotišky	- chybějící zázemí pro mimoškolní aktivity - nová tělocvična - zlepšení infrastruktury pro mimoškolní aktivity - realizace venkovní učebny pro výuku na ZŠ - úprava venkovních prostor školy	- vybudování nové tělocvičny - investice do zázemí u obecního hřiště - realizace venkovní učebny v ZŠ - úprava chodníků ke hřišti - úprava prostranství před školou			Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

Tovéř	- chybějící kapacita MŠ - nutnost rekonstrukce MŠ	- zvýšit kapacitu MŠ - rekonstrukce MŠ – forma nástavby – již zahájena realizace	- mateřská škola v obci - zkapacitnění a rekonstrukce mateřské školy	- zhoršení stavu obecních budov (MŠ)	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Tršice	- součástí dokumentů nejsou identifikované problémy v oblasti vzdělávání, vybavenost škol i kapacitu hodnotí pozitivně	- jsou obcí, kde je zajištěn harmonický rozvoj dětí a mládeže prostřednictvím kvalitně postavených učebních plánů v dobře vybavených budovách základní a mateřské školy			Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Velká Bystřice			- kvalitní zázemí pro vzdělávání v MŠ a ZŠ do 9. třídy - zapojení škol do MAP - větší spolupráce rodiče, škola, město		Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání Priorita 3: Vzájemná spolupráce škol a

					spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu
Velký Újezd	- součástí dokumentů nejsou identifikované problémy v oblasti vzdělávání, vybavenost škol i kapacitu hodnotí pozitivně				Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

Zdroj: vychází z vlastní analýzy všech strategických dokumentů na úrovni obcí zájmového území

Základní strategické dokumenty na úrovni obcí SO ORP Šternberk

Tabulka 4.19: Základní strategické dokumenty na úrovni obcí SO ORP Šternberk

Název obce	Základní strategický dokument (rok zpracování)
Babice	Územní plán Babice (2009, aktualizace 2014) https://www.obecbabice.cz/uzemni-plan-obce Strategický plán rozvoje obce Babice (2017) https://www.obecbabice.cz/file.php?nid=1615&oid=6390785
Domašov nad Bystřicí	Územní plán Domašov nad Bystřicí (2007, 2011) https://www.sternberk.eu/zakladni-informace-o-sternberku/uzemni-planovani-sternberk/uzemni-plany-obci.html Strategický plán rozvoje obce Domašov nad Bystřicí - není k dispozici na webu obce

Domašov u Šternberka	Územní plán Domašov u Šternberka (2018) https://www.domasovusternberka.cz/uzemni%2Dplan%2Dobce/ds-1008/p1=1772 Strategický plán rozvoje obce Domašov u Šternberka (2018), na období 2018-2023 https://www.domasovusternberka.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=3082&id=3223&n=program%2Drozvoje%2Dobce%2D2018%2D2023&p1=2038
Huzová	Územní plán Huzová (2018) http://huzova.cz/uzemni%2Dplan/ds-1038/p1=2629 Strategický plán rozvoje obce Huzová (2016), na období 2016-2020 http://huzova.cz/assets/File.ashx?id_org=5010&id_dokumenty=2601
Hnojice	Územní plán Hnojice (2013) http://www.hnojice.cz/index.php?odkaz=65&tab=Uzemni_plan_Hnojice Strategický plán rozvoje obce Hnojice (2019), na období 2019-2022 http://www.hnojice.cz/index.php?odkaz=74&tab=Program_obnovy_obce_Hnojice
Jívová	Územní plán Jívová - není k dispozici na webu obce Strategický plán rozvoje obce Jívová (2015) http://www.obecjivova.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=6140&id=3303&n=program%2Drozvoje%2Dobce&p1=3609
Lužice	Územní plán Lužice https://www.obecluzice.cz/obec/uzemni-plan-obce/ Strategický plán rozvoje obce Lužice (2019), na období 2019-2025 https://www.obecluzice.cz/obec/aktualizace-obnovy-obce-luzice/
Město Libavá	Územní plán Město Libavá http://www.mesto-libava.eu/informace-o-obci/ke-stazeni/ Strategický plán rozvoje Města Libavá (2017), na období 2017-2023 http://www.mesto-libava.eu/urad-obce/uredni-deska/program-rozvoje-obce-mesto-libava-258.html?kshowback
Mladějovice	Územní plán Mladějovice (2014)

	https://www.mladejovice.cz/index.php?oid=871337 Strategický plán rozvoje obce Mladějovice http://mikroregion-sternbersko.cz
Moravský Beroun	Územní plán Moravský Beroun (2013) https://www.morberoun.cz/assets/File.ashx?id_org=9908&id_dokumenty=280204 Strategický plán rozvoje města Moravský Beroun (2015) http://www.morberoun.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=9908&id=283076&n=strategie%2Da%2Drizeni%2Dmesta%2Dmoravsky%2Dberoun
Štarnov	Územní plán Štarnov http://starnov.cz/uzemni-plan-obce/ Plán rozvoje obce Štarnov http://www.mikroregion-sternbersko.cz/assets/File.ashx?id_org=101476&id_dokumenty=1224
Šternberk	Územní plán města Šternberk (2013) https://www.sternberk.eu/zakladni-informace-o-sternberku/uzemni-planovani-sternberk/uzemni-plan-sternberk.html Program rozvoje města Šternberk na období 2020 – 2025 https://www.sternberk.eu/images/stories/prilohy_clanku/program_rozvoje/Program_rozvoje_mesta_Sternberk_2020-2025.pdf Strategický plán rozvoje města Šternberk (2007) https://www.sternberk.eu/mesto-sternberk/zakladni-informace-o-sternberku/strategie-rozvoje-mesta.html
Žerotín	Územní plán Žerotín (2015) https://www.obeczerotin.cz/index.php?nid=12327&lid=cs&oid=6233942 Strategický plán rozvoje obce Žerotín (2019) https://www.obeczerotin.cz/index.php?nid=12327&lid=cs&oid=6755783

Zdroj: vychází z vlastní analýzy všech strategických dokumentů na úrovni obcí zájmového území

Tabulka 4.20: Identifikované problémy, strategické cíle v oblasti vzdělávání v rámci územně plánovací dokumentace na úrovni obcí SO ORP Šternberk

Obec SO ORP Šternberk	Identifikované hlavní problémy	Strategické cíle	SWOT analýza SILNÉ STRÁNKY (pozitiva, rozvojové faktory) PŘÍLEŽITOSTI (vnější faktory)	SLABÉ STRÁNKY (negativa, problémy)	Zohlednění v projektu MAP II Priorita
Babice	- nutné investice do infrastruktury - nedostatečná kapacita mateřské školy - obec počítá do budoucna s rozšířením mateřské školy	- výstavba nové MŠ Sluníčko, již v realizaci - je hotová projektová dokumentace - oprava prostor MŠ (stávající objekt) v prvním patře a nad obecním úřadem, stav – projektová dokumentace	- mateřská i základní (1. stupeň) škola v obci - investice do infrastruktury předškolního a základního vzdělávání	- slabá vzdělanostní struktura obyvatelstva obce	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce
Domašov nad Bystřicí	- související s demografickým vývojem, rostoucí počet obyvatel - technický stav školy je dobrý, je nutné dokončení úprav a dovybavení školní zahrady v přírodním stylu; již probíhající úpravy zahrady budou dokončeny v roce 2019.	- občanská vybavenost	- dobrá dojezdová vzdálenost do Šternberka, Olomouce - bezpečnost - společenský život - stabilizovaný, mírně pozitivní demografický vývoj obce v posledních letech - absence sociálně vyloučených lokalit	- nedostatečná veřejná doprava - nedostatek služeb - nízká aktivita spolkové činnosti - nedostatek pracovních příležitostí - slabá vzdělanostní struktura obyvatelstva obce - nerozvinutý sektor některých služeb, cestovního ruchu a turistiky	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce

Domašov u Šternberka	- technický stav školy je dobrý - nutné dokončení úprav a dovybavení školní zahrady v přírodním stylu - chybějící zázemí pro volnočasové aktivity - není k dispozici žádné kryté sportoviště (hala nebo tělocvična)			- slabá vzdělanostní struktura obyvatelstva obce	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Hnojice	- plánují rozšíření kapacity MŠ a zřízení parkoviště před MŠ				Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

Huzová				- nepříznivý demografický vývoj – riziko omezení kapacity MŠ a ZŠ	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Jívová	- zkvalitnění vybavení školy	- realizace zateplení půdy, šatny pro učitele, kotle na vytápění, oprava podlahy jídelny	- základní i mateřská škola v obci	- nutnost dojíždění za vzděláním do ZŠ	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Lužice	- kapacita MŠ je v posledních letech plně vyčerpána - plánují rekonstrukci MŠ v období 2020-2022	- rozšíření a rekonstrukce budovy a areálu MŠ Lužice, 2020-2022 (obec bude postupně rekonstruovat stávající objekt MŠ Lužice včetně zázemí, záměr)	- vlastní mateřská škola	- technický stav budovy mateřské školy	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce
Město Libavá		- rekonstrukce a dokončení sportovního hřiště při ZŠ, 2019-2023			Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání

		- energetická opatření budovy ZŠ a MŠ, postupná realizace do roku 2023			1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Mladějovice	- stávající plochy občanského vybavení zůstávají ÚP stabilizovány	- je navržena nová plocha určená pro tělovýchovu a sport, s cílem rozšíření stávajícího sportovního areálu			Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Moravský Beroun	- chybí koncepční rodinná politika - nedostatečná podpora volnočasových aktivit pro děti a mládež, podpora volnočasových aktivit starších 12+, příspěvková politika na volnočasové aktivity - výstavba dětských hřišť - udržení dobré technické vybavenosti ZŠ - rekonstrukce 1 třídy MŠ		- dobře dimenzované kapacity škol a školek - stoupající počet dětí v MŠ - existence ZUŠ - aktivní občané - dostatek možností vyžití matek s dětmi	- nižší vzdělanost, nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v regionu, neexistence střední školy - odchod vzdělaných lidí mimo město	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.2. Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Štarnov	- nedostatečná kapacita MŠ	- rozšíření kapacity MŠ i družiny rekonstrukcí			Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality

	- dokončování projektu na rozšíření kapacity MŠ	budovy ve dvoře MŠ (zpracován projekt)			předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce
Šternberk	- síť mateřských i základních škol ve Šternberku je relativně široká a dostačující, zázemí školských zařízení však vyžaduje rozsáhlé investice na modernizaci a další rozvoj	- zázemí školských zařízení vyžaduje rozsáhlé investice na modernizaci a další rozvoj	- kvalitní školství, materiálně technické vybavení základních škol a předškolních zařízení	- zhoršující se životní úroveň některých skupin obyvatelstva - růst rizikových skupin obyvatelstva (dlouhodobě nezaměstnaní, matky s dětmi, migrující skupiny obyvatel, případně další) - nepřipravenost výchovných a školských zařízení dostatečně reagovat na jejich situaci	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání
Žerotín	- plánují rozsáhlé rekonstrukce a modernizace ZŠ, ideálně stavbu zcela nové MŠ	rekonstrukce tělocvičny, realizace včetně zateplení střechy, výměny osvětlení, rekonstrukce podlahy a obložení; tělocvična bude sloužit pro ZŠ, volnočasové aktivity a také kulturní akce, výměna podlah v učebnách ZŠ, stav – výběr zhotovitele	- čerpání dotačních peněz z dostupných zdrojů a programů podpory	- nízký podíl obyvatel s VŠ	Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a kvality předškolního a základního vzdělání 1.1. Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti

		- výměna tabulí v učebnách ZŠ, projektová dokumentace - rekonstrukce sociálního zařízení v ZŠ, rekonstrukce sociálního zařízení a přizpůsobení hygienickým požadavkům			na skutečné potřebě dané obce 1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

Zdroj: vychází z vlastní analýzy všech strategických dokumentů na úrovni obcí zájmového území

4.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Vyhodnocení agregovaných dat MŠMT

4.2.1 Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Úvod

Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR a poskytuje srovnání na úrovni území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) – kraje a území celé ČR. Předmětem analýzy je území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kde byl samotný výzkum realizován ve třech etapách:

- **První etapa** byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016 a byla součástí projektu Místního akčního plánu (MAP I) realizovaného v letech 2014–2020 v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání. Níže uvedená analýza je vztažena k území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Šternberk a Olomouc v komparaci s daty za území Olomouckého kraje a celé ČR.
- **Druhá etapa** výzkumu byla realizována v rámci projektu Šablony I. Jednalo se o úvodní šetření v rámci Šablon I, kdy jsou analyzována data, která byla poskytnuta jako výstupy z finálních dat ze vstupního šetření k výzvě Šablony pro MŠ. Toto šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016, kdy byla získána data od 95 % zúčastněných mateřských škol, a jako dosběr pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 do ledna 2019. Výstupy jsou zpracovány ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt v rámci výzvy Šablony pro MŠ realizoval.
- **Třetí etapa** vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzvy č. 63 a 64), data jsou aktualizovaná k 10. 10. 2019, v analýze je používáno pracovní označení jako aktuální šetření, které probíhalo od 28. 2. 2018. Pro mateřské školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony pro MŠ, bylo oficiálně ukončeno 28. 6. 2019. Pro ostatní MŠ bylo zpřístupněno do 25. 10. 2019 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, když projekty končily nejdéle 31. 8. 2019) a školy mohly vyplňovat dotazník až nejdříve 6 měsíců před koncem svého projektu výzvy Šablony pro MŠ. S ohledem na nutnost předání výstupů do 31. 10. 2019, jsou do dat zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 10. 10. 2019, a nejedná se tedy o zcela finální data, protože několik desítek škol vyplnilo dotazník až po 10. 10. 2019. Data za aktuální šetření jsou zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec realizuje nebo bude realizovat projekt v rámci výzvy Šablony II.
- **Čtvrtá etapa** vychází z agregovaného výstupu z dotazníků, jež mateřské školy vyplňovaly k dokladování monitorovacího indikátoru Počet organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy, vzdělávání a proinkluzivnost, kdy cílem bylo dodat realizátorům MAP srovnání

souhrnných dat za mateřské školy v příslušném území kraje a ORP z období před začátkem realizace projektů zjednodušeného finančního vykazování tzv. Šablon s daty z šetření po ukončení těchto projektů. Výstupy porovnávají data z úvodního šetření k výzvě Šablony pro MŠ (výzva č. 22 a 23) – ve výstupech označovaných jako Šablony I úvodní šetření, dále data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 22 a 23, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzva č. 63 a 64) – ve výstupech označovaných jako Šablony I/II, a nakonec data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 63, 64, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon III (výzva č. 80 a 81) – ve výstupech označovaných jako Šablony II/III. Šetření Šablony II/III probíhalo od 31. 3. 2020. Pro mateřské, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony II, bylo oficiálně ukončeno 30. 6. 2021. Pro ostatní MŠ bude zpřístupněno do 27. 4. 2022 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, kdy projekty budou končit nejpozději 28. 2. 2022). K dispozici tak byla dána zatím ne zcela finální data, ve výstupech jsou zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 22. 11. 2021. Data jsou opět zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt realizoval nebo realizuje. Agregovaná data za MŠ byla MŠMT ČR zveřejněna a dána k dispozici až ve fázi finálního připomínkového procesu celého dokumentu MAP v lednu 2022. Právě časový aspekt byl jedním ze dvou hlavních důvodů, proč výchozím dokumentem pro realizované analýzy byla třetí etapa šetření, druhý důvodem byla skutečnost, že území MAP II zahrnuje pouze dílčí část SO ORP Olomouc a souhrnné výsledky na celý SO ORP jsou pro zájmové území MAP II méně reprezentativní ve srovnání s realizovaným vlastním dotazníkovým šetřením. Dokument MAP II reflektuje výstupy a zjištění MŠMT ČR v podobě agregovaných dat, pro srovnávací analýzy jsou však dominantně využívány první tři etapy šetření.

Kontinuální sledování evaluačních indikátorů zároveň umožnilo cíleně reagovat na nově vzniklé potřeby nebo na potřeby, které se daří uspokojovat jen částečně. Hlavními cíli dotazníkového šetření bylo získat kontinuální podklady pro obsahové nastavení podpory v období 2014–2020 podle aktuálních potřeb škol v předem daných a schválených oblastech podpory z evropských zdrojů a získání evaluačního indikátoru počtu organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy a vzdělávání a proinkluzivnost.

S ohledem na strukturu území, kdy součástí území projektu MAP II je pouze část území SO ORP Olomouc, bylo v rámci řešení projektu, realizováno vlastní dotazníkového šetření, které proběhlo v březnu až září 2019 s cílem získat informace za jednotlivé školy a stanovit priority v území tak, aby přesně korespondovalo se zájmovým územím projektu MAP II. Hlavním důvodem byla skutečnost, že agregovaná data za území SO ORP Olomouc jsou významně ovlivněna statutárním městem Olomouc, na jehož území mají mateřské školy četně odlišné priority, i když pro všechny školy platí, že hlavní prioritou je poskytnout dětem kvalitní vzdělání, od škol v periferní poloze či suburbánní zóně, což je právě příklad východní části SO ORP Olomouc, která náleží do projektu MAP II. Předkládaná analýza, která je východiskem pro aktualizaci strategického rámce, stanovení priorit, cílů a specifických cílů tak

primárně vychází z agregovaných dat MŠMT a kombinuje tyto primární zdroje s výsledky vlastního dotazníkového šetření.

Na území **SO ORP Šternberk** v rámci třetí etapy vyplnilo dotazníkové šetření 93,3 % subjektů mateřských škol (14 z celkem 15), což je mírně nadprůměrná hodnota ve srovnání s Olomouckým krajem a územím ČR (za území Olomouckého kraje kompletně vyplnilo dotazník 89,3 % subjektů, za území ČR bylo dosaženo celkové návratnosti dotazníků 82,0 %). Ve čtvrté etapě dotazník vyplnilo 86,7 % subjektů (13 z 15), srovnatelný podíl jako za celé území Olomouckého kraje. Pro srovnání v první etapě bylo vyplněno 100 % dotazníků, tj. všechna ředitelství/právnické osoby vykonávající činnost MŠ (za území Olomouckého kraje kompletně vyplnilo dotazník 89,6 % subjektů, za území ČR bylo dosaženo celkové návratnosti dotazníků 98,2 %).

Na území **SO ORP Olomouc** vyplnilo v rámci třetí etapy dotazníkové šetření 96,5 % subjektů mateřských škol (83 z celkem 86), což je nadprůměrná hodnota ve srovnání s Olomouckým krajem a územím ČR (za území Olomouckého kraje kompletně vyplnilo dotazník 89,3 % subjektů, za území ČR bylo dosaženo celkové návratnosti dotazníků 82,0 %). Ve čtvrté etapě dotazník vyplnilo 88,4 % subjektů (76 z 86), srovnatelný podíl jako za celé území Olomouckého kraje.

Zpracovaná analýza agregovaných dat mateřský škol hodnotí dotazníkové šetření zpracované 14 subjekty na území SO ORP Šternberk a 83 subjekty za celé SO ORP Olomouc, specificky pak je uváděno na základě vlastních výsledků šetření pro všech 15 subjektů SO ORP Šternberk a 17 subjektů SO ORP Olomouc, tj. všechny mateřské školy v zájmovém území. Výstupy agregovaných dat se primárně vztahují k území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc a umožňují srovnání s výstupy za Olomoucký kraj i za celé území ČR.

Hlavní podporované oblasti

Hodnocení všech 6 hlavních podporovaných oblastí z operačních programů (OP) je pro subjekty na území projektu MAP II seřazeno od 1. místa ve smyslu největší potřeby rozvíjet danou oblast do 6. místa definovaného jako nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast. Pořadí jednotlivých MŠ bylo v rámci jednotlivých oblastí zprůměrováno a na základě těchto hodnot bylo oblastem přiřazeno pořadí v rámci SO ORP / kraje / republiky.

Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Všechny hodnocené oblasti byly na území projektu MAP II klasifikovány v kategorii 2-3, tj. mezi hodnocením „rozvíjející se oblast“ (tzn. promyšlené části, počáteční realizace) a „realizovaná oblast“

(tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení). Ve většině případů téměř shodně s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku. Jedinou výjimkou je podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí, která byla hodnocena jako jediná hodnotou vyšší než 3 (3,13 v SO ORP Šternberk a 3,14 v SO ORP Olomouc).

Tabulka 4.21: Priority MŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc (výstupy z agregovaných dat) – vývoj hodnocení stavu

Území SO ORP Šternberk **Priorita**	**SO ORP Šternberk**		**SO ORP Olomouc**	
	Šablony I úvodní šetření	**aktuální šetření**	**Šablony I úvodní šetření**	**aktuální šetření**
A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	2,55	2,89	2,52	2,76
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	2,49	2,98	2,62	2,89
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	2,44	2,63	2,41	2,70
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí	2,97	3,13	2,92	3,14
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2,40	2,58	2,27	2,51

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Hodnotíme-li stanovené priority a jejich významnost za celé období realizovaných šetření, tak je na níže uvedeném grafu patrný posun, kdy se u každé hodnocené oblasti zlepšuje hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit. Všechny oblasti jsou hodnoceny minimálně na úrovni 2, tj. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace), část přesahuje hodnotu 3, tj. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení) a směřují tak k ideálnímu stavu (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Graf 4.1: Vývoj a srovnání hodnocení priorit v MŠ v průměru za území SO ORP Šternberk

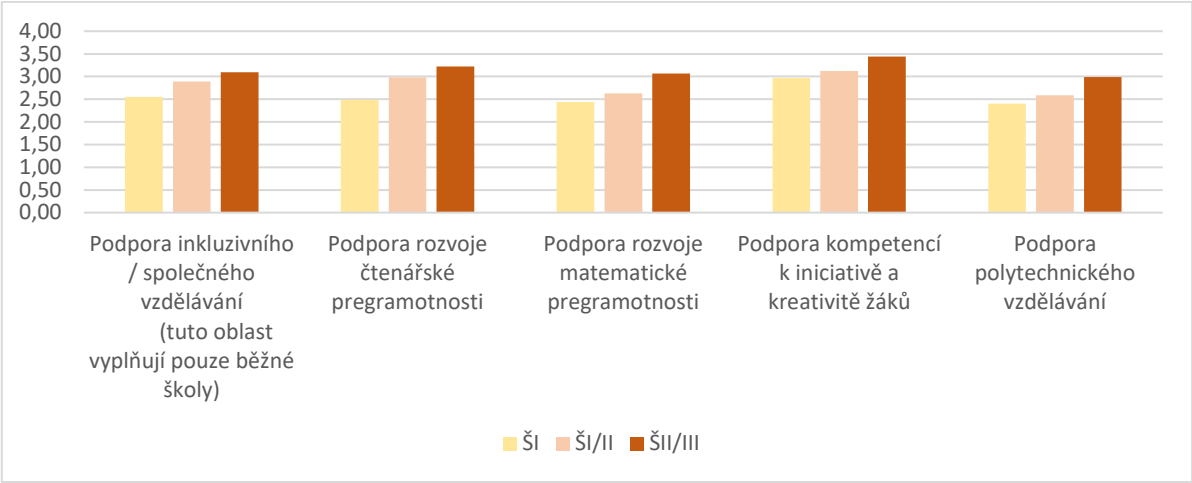

Poznámky: ŠI = Šablony I (úvodní šetření od 12/2015 do 02/2016), ŠI/II = Šablony (finální data z šetření od 28. 2. 2018 do 25. 10. 2019), ŠII/III (data z šetření od 31. 3. 2020 do 30. 6. 2021)

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2021

Graf 4.2: Vývoj a srovnání hodnocení priorit v MŠ v průměru za území SO ORP Olomouc

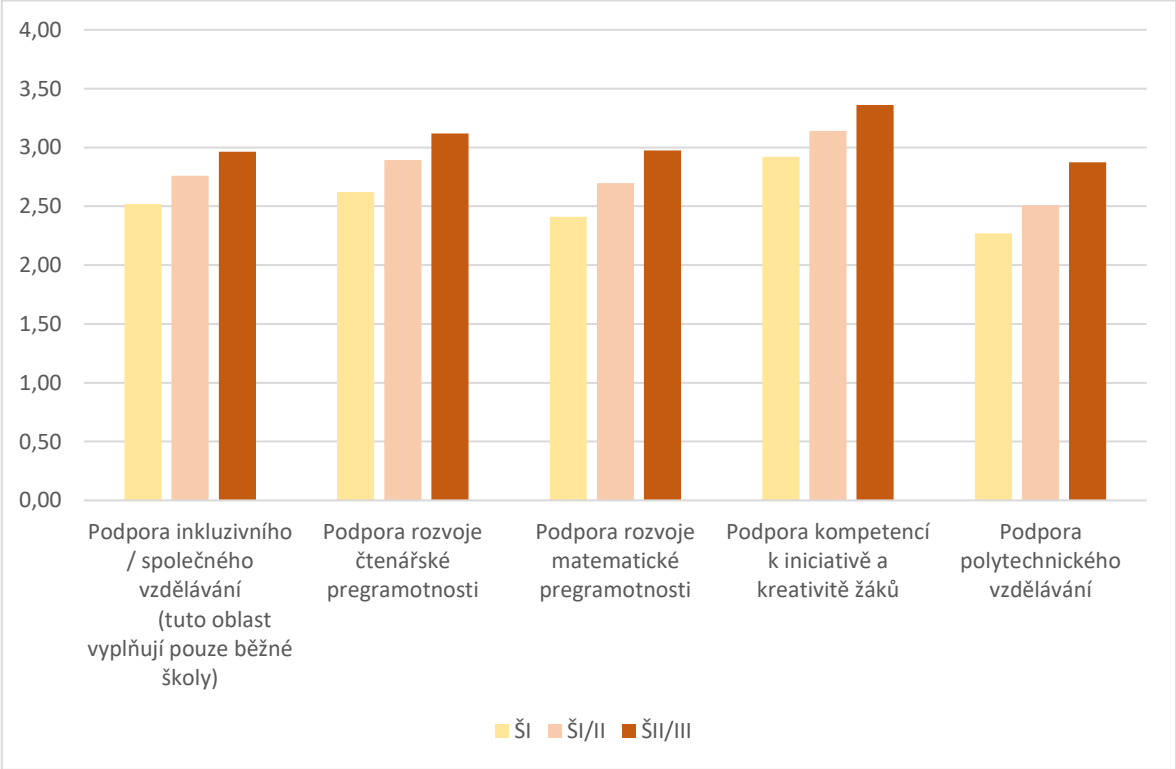

Poznámky: ŠI = Šablony I (úvodní šetření od 12/2015 do 02/2016), ŠI/II = Šablony (finální data z šetření od 28. 2. 2018 do 25. 10. 2019), ŠII/III (data z šetření od 31. 3. 2020 do 30. 6. 2021)

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2021

Tabulka 4.22: Priority MŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc (výstupy z agregovaných dat) – pořadí podle důležitosti rozvíjet danou oblast

Území SO ORP Olomouc Priorita	**SO ORP Šternberk**		**SO ORP Olomouc**	
	Šablony I úvodní šetření	**aktuální šetření**	**Šablony I úvodní šetření**	**aktuální šetření**
A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	4	4	3	3
B. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti	3	3	4	4
C. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti	2	2	2	2
D. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí	5	5	5	5
E. Podpora polytechnického vzdělávání	1	1	1	1

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ.

Ve srovnání SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc vychází stanovené priority shodně až na pořadí 3. a 4., kdy v případě SO ORP Šternberk je na 3. místě Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti a na 4. místě Podpora inkluzivního/společného vzdělávání. V případě SO ORP Olomouc je pořadí prohozené, na základě dílčího vlastního dotazníkového šetření, bylo pořadí v 17 MŠ východní části SO ORP Olomouc shodné s pořadím SO ORP Šternberk, proto výsledné hodnoty kopírují hodnocení SO ORP Šternberk. Ve srovnání s územím Olomouckého kraje i celé ČR vychází území projektu MAP II shodně s průměrem za republiku. Ve srovnání s Olomouckým krajem je shoda na 1. a 2. místě priorit (1. místo: Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení a 2. místo: Podpora polytechnického vzdělávání), na dalších pořadích je 3. a 4. místo prohozeno, což lze považovat pouze za minimální odchylku.

V rámci hodnocení aktuálního stavu je pořadí od nejnižších hodnot po nejvyšší následující, tj. od vůbec nebo téměř se neuplatňuje až po ideální stav:

1. podpora polytechnického vzdělávání,
2. podpora rozvoje matematické pregramotnosti,
3. podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti,
4. podpora inkluzivního/společného vzdělávání,
5. podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí.

Pro území projektu MAP II je pořadí priorit hlavních podporovaných oblastí následující:

1. rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení,
2. podpora polytechnického vzdělávání,
3. podpora inkluzivního/společného vzdělávání,
4. podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti,

5. podpora rozvoje matematické pregramotnosti,
6. podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí.

Ve srovnání se stanovenými prioritami pro území projektu MAP II je hodnocení aktuálního stavu následující:

1. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení - priorita nebyla předmětem hodnocení aktuálního stavu v rámci agregovaných dat MŠMT, jako nejvyšší stanovená priorita byla zařazena v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 na základě vlastního realizovaného dotazníkového šetření. Priorita je součástí specifického cíle 1. 2. 1.: **Další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení**.
2. Podpora polytechnického vzdělávání - průměrná hodnota hodnocení aktuálního stavu za území SO ORP Šternberk (2,58) a SO ORP Olomouc (2,51) mírně vyšší než oba průměry (pro území Olomouckého kraje: 2,50, průměr ČR: 2,50), nejnižší hodnota mezi prioritami v hodnocení aktuálního stavu, shodně s hodnocením aktuálního stavu stanovena jako nejvyšší priorita, zařazeno mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 8.: **Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání dětí a žáků.**
3. Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání - je v hodnocení aktuálního stavu až na 4. pořadí (při započítání nehodnocení infrastruktury až na 5. místě), průměrná hodnota hodnocení aktuálního stavu za území SO ORP Šternberk (2,89) je mírně nadprůměrná ve srovnání s průměrnou hodnotou za území Olomouckého kraje i za republikový průměr (pro území Olomouckého kraje: 2,75, průměr ČR: 2,77). Za území SO ORP Olomouc zcela koresponduje s krajským i republikovým průměrem. S ohledem na diferenciaci v rámci SO ORP Šternberk a okrajovou pozici území 17 obcí začleněných do projektu MAP II z SO ORP Olomouc a podprůměrná hodnocení u vybraných ukazatelů je zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.**
4. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti - ve srovnání s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku byla v případě podpory čtenářské pregramotnosti průměrná hodnota za území SO ORP Šternberk (2,98) a SO ORP Olomouc (2,89) vyšší než hodnota pro území Olomouckého kraje (2,88) i průměr ČR (2,90). Zároveň se jedná o prioritu, kde došlo k nejvýraznějšímu zlepšení stavu mezi etapou šetření 1, 2 a 3. Ukázalo se, že realizovaná opatření jsou efektivní, i proto byla opětovně zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 6.: **Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**
5. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti - ve srovnání s hodnocením aktuálního stavu je stanovená priorita nižší, než by hodnocení aktuálního stavu odpovídalo, hodnocena je na druhém místě s hodnotou 2,63 hned po podpoře polytechnického vzdělávání (pro území Olomouckého kraje: 2,67, průměr ČR: 2,71), v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023

je zařazena jako specifický cíl 1. 2. 7.: **Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**

6. Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí - byla v souladu s hodnocením aktuálního stavu hodnocena jako nejméně potřebná (nejnižší hodnota v pořadí priorit) a odpovídá to i stavu s nadprůměrným hodnocením aktuálního stavu, kdy byla hodnocena v průměru hodnotou 3,13, což je na úrovni hodnocení „realizovaná oblast“ (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení), nadprůměrné hodnocení v komparaci s výsledky za republiku (3,09) i Olomoucký kraj (3,09).

Dílčí hodnocení hlavních podporovaných oblastí podle stanovených priorit

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení bylo vyhodnoceno jako nejvyšší priorita v rámci MAP I za SO ORP Šternberk i za SO ORP Olomouc. Jedná se o prioritu, se kterou se počítá v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 1.: **Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení**.

Hodnotíme-li investice, které byly realizovány v letech 2010-2015 v rámci projektů EU, tak vychází území SO ORP Šternberk i území SO ORP Olomouc jako nadprůměrně úspěšné v rámci Olomouckého kraje i v komparaci s průměrem za ČR. Celkový podíl škol, které v posledních letech investovaly z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora atp.) dosáhl za území SO ORP Šternberk 46,2 % (průměr za území Olomouckého kraje: 42,8 %, průměr za ČR: 39,2 %). Na přesně poloviční úrovni, mírně pod průměrem kraje i ČR, je podíl škol, které v posledních letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy, tj. za období 2010-2015 celkově 23,1 % MŠ SO ORP Šternberk (průměr za území Olomouckého kraje: 24,3 %, průměr za ČR: 24,0 %).

Nejvíce se stavební rekonstrukce týkaly kategorií: ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy, zateplení budov, projekty energeticky udržitelné školy apod. (38,5 % MŠ); stavební úpravy a rekonstrukce tříd (23,1 %) a nové výstavby a přístavby budov (15,4 %). Ve všech hodnocených kategoriích byla investiční aktivita na území SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc nad průměrnými hodnotami za Olomoucký kraj i celou ČR.

Co se týče hodnocení projektů ve vztahu k bezbariérovosti, tak se v případě MŠ na území SO ORP Šternberk pouze dva plánované projekty týkají bezbariérovosti. Proto byl mezi specifické cíle nově zařazen cíl 1. 1. 5.: **Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.**

Podobně tomu je i u investic v následujícím období let 2016-2020, které jsou ve všech kategoriích nad průměrnými hodnotami za kraj i celou ČR. V letech 2016-2019 došlo k investičním akcím u téměř 2/3 (61,5 %) MŠ SO ORP Šternberk. Jednalo se o investice v kategorii stavební úpravy a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, zahrady apod. Na druhém místě mezi

investičními akcemi byly realizovány rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budov, zateplení budov, projekty energeticky udržitelné školy apod.

Na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc byl významný a nad průměrem za ČR počet MŠ, které v posledních letech investovaly v rámci evropských projektů do příslušného vybavení, nejčastěji investice směřovaly do investic na nové didaktické pomůcky (23,1 % MŠ), vybavení tříd (15,4 % MŠ), vybavení herny (15,4 % MŠ), vybavení školní jídelny (15,4 % MŠ), připojení k internetu v hernách, ve škole (15,4 % MŠ) nebo vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na rozvoj jednotlivých pregramotností, polytechnických dovedností apod. (15,4 % MŠ).

Hodnotíme-li využitelnost realizovaných investic, tak u většiny se jedná o využívání 4 - 5x týdně, tj. ve všech dnech, kdy probíhá běžný provoz MŠ, což ukazuje na efektivitu využití investic, pouze v jednom případě bylo uváděno využití v kategorii 1 - 3x týdně, což je také velmi dobré.

Podpora polytechnického vzdělávání

Podpora polytechnického vzdělávání je shodně s hodnocením aktuálního stavu jednou z nejvyšších priorit pro území SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc. Průměrná hodnota hodnocení aktuálního stavu podpory polytechnického vzdělávání za území SO ORP Šternberk (2,58) a SO ORP Olomouc (2,51) je mírně vyšší než oba průměry (pro území Olomouckého kraje: 2,50, průměr ČR: 2,50). Jedná se však o nejnižší hodnocení mezi hodnocenými prioritami v rámci hodnocení aktuálního stavu. Shodně s hodnocením aktuálního stavu je podpora polytechnického vzdělávání stanovena jako nejvyšší priorita, zařazeno mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 8.: **Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání dětí a žáků.**

V rámci hodnocení aktuálního stavu byla nejlépe hodnocena skutečnost, zda je polytechnické vzdělávání na škole realizováno v souladu s rámcovým vzdělávacím programem (RVP) polytechnického vzdělávání (1. Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV). Druhou nejlépe hodnocenou oblastí byla podpora samostatné práce dětí (7. Škola podporuje samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání).

Na straně druhé nejnižší hodnocení je u dvou ukazatelů, a to existence zodpovědné osoby za rozvoj polytechnického vzdělávání (2. Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům) a možnosti spolupráce (6. Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky). Je však potřeba podotknout, že řada učitelů považuje polytechnické vzdělávání jen za obor technický. Pokud si ale uvědomíme, že polytechnické vzdělávání obsahuje složku technickou, přírodovědnou a environmentální, nemůže dojít k tak nízkému hodnocení. Osoby odpovědné za polytechnické vzdělávání v MŠ jsou všechny učitelky, které pracují s dětmi v těchto oborech. Jedna MŠ ve Šternberku dokonce spolupracuje s Univerzitou Palackého Olomouc, kde je přítomnost takové osoby nezbytná. V rámci úvodního šetření pro Šablony I nedosahovala tato opatření hodnocení ani 2,0, v aktuálním šetření došlo k mírnému zlepšení, kdy se hodnocení dostalo na úroveň 2,07, což je ale stále hodnocení na úrovni rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace).

Graf 4.3: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech opatření podporujících rozvoj polytechnického vzdělávání v MŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

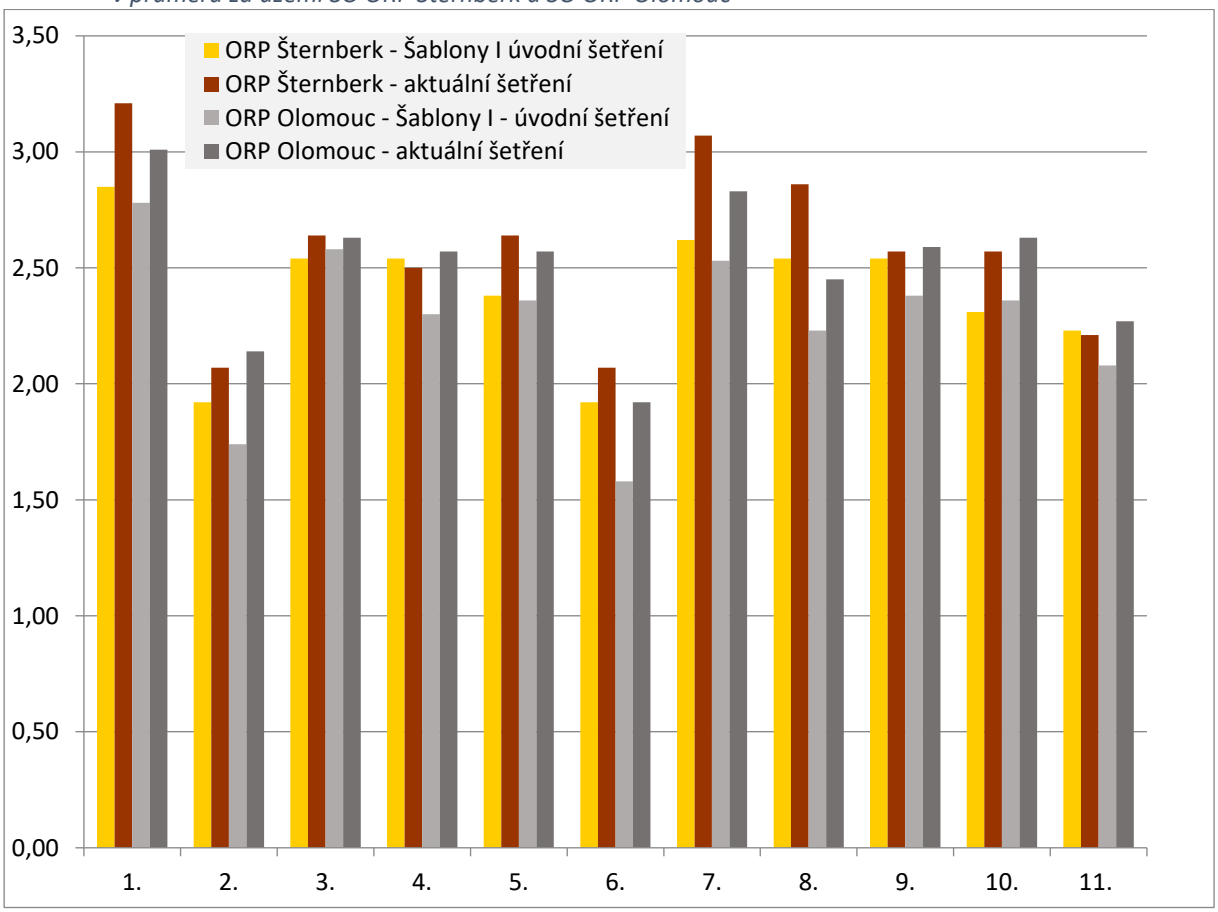

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Poznámky: osa y:
Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa x:
1. Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV
2. Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům
3. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
4. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol
5. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru
6. Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky
7. Škola podporuje samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání

8. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku
9. Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči (např. výstavky prací, představení systému školy v oblasti polytechnického vzdělávání, kroužků, aktivit apod.)
10. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností
11. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání

V komparaci s daty za území Olomouckého kraje a průměr za ČR je příznivé hodnocení překážek v oblasti podpory polytechnického vzdělávání, kdy MŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc hodnotí existenci překážek ve výrazně menší míře než vyšší územně-správní jednotky. Mezi největší tři překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání v MŠ je považováno:

1. Nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání (41,18 % MŠ SO ORP Olomouc, 64,29 % MŠ SO ORP Šternberk).
2. Nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání, zejména vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod. (29,41 % MŠ SO ORP Olomouc, 42,86 % MŠ SO ORP Šternberk).
3. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání (17,65 % MŠ SO ORP Olomouc, 57,14 % MŠ SO ORP Šternberk).

Tabulka 4.23: Překážky v oblasti rozvoje podpory polytechnického vzdělávání v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání	**Kolik % škol označilo tuto překážku**	
	SO ORP Olomouc	**SO ORP Šternberk**
1. Nevhodné či žádné vybavení pomůckami pro rozvoj polytechnického vzdělávání (vybavení tříd, heren, hřišť, keramických dílen apod.)	29,41	42,86
2. Nedostatečná podpora dětí se zájmem o polytechnické vzdělávání jejich rodiči	17,65	14,29
3. Malý zájem pedagogů o podporu polytechnického vzdělávání nebo strach o bezpečnost dětí	35,29	21,43
4. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechnického vzdělávání	17,65	57,14
5. Nedostatek financí na podporu polytechnického vzdělávání	41,18	64,29
6. Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti polytechniky	23,53	14,29
7. Jiné	5,88	0,00
8. Žádné	23,53	7,14

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Dokladem toho, že prioritní oblastí je skutečnost, že na základě vlastního realizovaného dotazníkového šetření plánuje většina škol v nejbližším období zlepšení aktuálního stavu (jak dokumentuje Tabulka 4.24).

Tabulka 4.24: Podíl škol, které plánují v období let 2019-2020 a 2021-2022 zlepšení v oblasti polytechnického vzdělávání v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Polytechnické vzdělávání	MŠ plánuje zlepšení					
	2019-2020		2021-2022		Neplánuje	
	SO ORP Šternberk %	SO ORP Olomouc %	SO ORP Šternberk %	SO ORP Olomouc %	SO ORP Šternberk %	SO ORP Olomouc %
1. Technické, přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP PV	52,94	71,43	23,53	7,14	23,53	21,43
2. Ve škole existuje osoba zodpovědná za rozvoj polytechnického vzdělávání, schopná poradit, doporučovat dětem nebo učitelům	29,41	21,43	11,76	21,43	58,82	57,14
3. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	47,06	71,43	52,94	28,57	0,00	7,14
4. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol	52,94	57,14	29,41	42,86	17,65	7,14
5. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	41,18	57,14	41,18	35,71	17,65	14,29
6. Škola aktivně spolupracuje s jinými MŠ a ZŠ v oblasti polytechniky	29,41	57,14	23,53	28,57	47,06	21,43
7. Škola podporuje samostatnou práci dětí v oblasti polytechnického vzdělávání	47,06	71,43	29,41	0,00	23,53	28,57
8. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o polytechniku	47,06	42,86	29,41	21,43	23,53	35,71
9. Škola informuje a spolupracuje v oblasti polytechnického vzdělávání s rodiči (např. výstavky prací, představení systému školy v oblasti polytechnického vzdělávání, kroužků, aktivit apod.)	47,06	50,00	17,65	7,14	35,29	42,86
10. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvíjení prostorového a logického myšlení a manuálních dovedností	35,29	78,57	52,94	28,57	11,76	0,00

11. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	29,41	50,00	29,41	35,71	41,18	14,29

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání

Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání je v hodnocení aktuálního stavu až na 4. pořadí (při započítání nehodnocení infrastruktury až na 5. místě), průměrná hodnota hodnocení aktuálního stavu za území SO ORP Šternberk (2,89) je mírně nadprůměrná ve srovnání s průměrnou hodnotou za území Olomouckého kraje i za republikový průměr (pro území Olomouckého kraje: 2,75, průměr ČR: 2,77). Za území SO ORP Olomouc zcela koresponduje s krajským i republikovým průměrem. S ohledem na diferenciaci v rámci SO ORP Šternberk a okrajovou pozici území 17 obcí začleněných do projektu MAP II z SO ORP Olomouc a podprůměrná hodnocení u vybraných ukazatelů je zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.**

Při detailní analýze stávajícího stavu a hodnocení překážek v oblasti podpory inkluzivního (společného) vzdělávání vidí nejvíce MŠ v zájmovém území (SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc) problém v nedostatečném finančním zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí, např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky (76,9 % MŠ SO ORP Šternberk), ve velkém počtu dětí ve třídách (76,9 % MŠ SO ORP Šternberk) a nedostatečné kampani (osvětě) v oblasti inkluze (společného vzdělávání) pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami apod. (53,8 % MŠ SO ORP Šternberk). V komparaci s územím Olomouckého kraje či celé ČR jsou hodnoty ve většině případů srovnatelné a výrazně tak nevybočují. V rámci realizovaného vlastního šetření je třeba uvést, že s novým systémem financování regionálního školství se situace v roce 2020 velmi zlepšila, a i ředitelé škol situaci takto hodnotí.

Graf 4.4: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech opatření podporujících inkluzivní/společné vzdělávání v MŠ v průměru na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

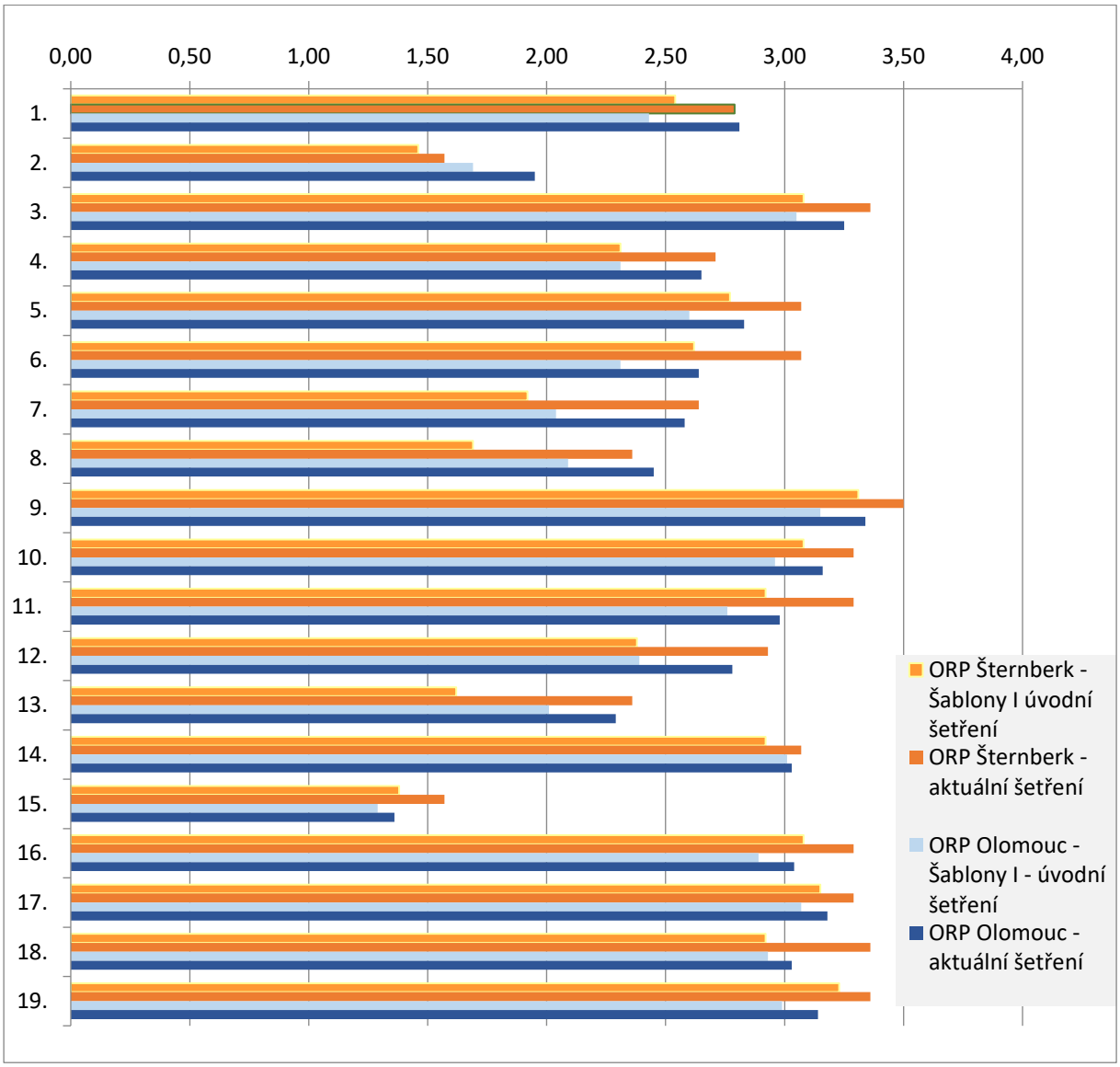

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Poznámky: osa x: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa y:

1. *Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.)*

2. *Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostor školy)*
3. *Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy*
4. *Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuse, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)*
5. *Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)*
6. *Škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*
7. *Škola má vytvořený systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)*
8. *Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky*
9. *Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu na základní školy*
10. *Pedagogové spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb dětí (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto dětí apod.)*
11. *Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte*
12. *Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)*
13. *Škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte*
14. *Učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti*
15. *Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince*
16. *Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání*
17. *Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu dítěte, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti s ostatními dětmi a dalšími lidmi apod.*
18. *Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji*
19. *Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)*

V hodnocení stávajícího stavu bylo u 4 z celkem 19 hodnocených kritérií hodnocení za území SO ORP Šternberk nižší než průměrné hodnoty za území Olomouckého kraje (což je zlepšení oproti předchozímu stavu, kdy to bylo 6 ukazatelů) i v porovnání s průměrem za celé území ČR.

Jedná se o:

- schopnost přijmout ke vzdělávání **všechny děti bez rozdílu** (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě;**
- bezbariérovost školy – tato škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy) – je

součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 1. 5.: **Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání**;

- schopnost navázání vzájemných vztahů - škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní - společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod. – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický 3. 1. 2.: **Realizace setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností;**
- schopnost využívat speciální pomůcky – pedagogové školy umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky – toto je náplní specifického cíle 1. 2. 2.: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků**.

V případě SO ORP Olomouc se jedná o 10 z 19 hodnocených kritérií, která jsou hodnocena hůře, než je průměr za území Olomouckého kraje i celé ČR. Jedná se o kritéria:

- škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.);
- škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy;
- škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.);
- vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.);
- škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami;
- pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte;
- učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti;
- škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince;
- učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji;
- škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.).

Při kvantifikaci stávajícího stavu bylo u pěti kategorií hodnocení na úrovni mezi 1 (vůbec nebo téměř se neuplatňuje, tzn. stádium prvotních úvah, jak stav řešit) a menší než 2, což je kategorie rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace). Jednalo se o kategorie:

- výuka českého jazyka pro cizince – škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince, průměrné hodnocení 1,57 (SO ORP Šternberk) a 1,95 (SO ORP Olomouc);
- bezbariérovost školy – škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy), průměrné hodnocení 1,57 (SO ORP Šternberk) a 1,36 (SO ORP Olomouc) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 1. 5.: **Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.**

Na straně druhé je pozitivní, že za intercenzální období došlo u všech hodnocených kritérií ke zlepšení hodnocení, v některých případech i o více než 25 %, v případě SO ORP Šternberk u 10 kritérií bylo zlepšení o více než 10 %, jak ukazuje Graf 4.5.

Graf 4.5: Hodnocení změny v hodnocení opatření podporujících inkluzivní/společné vzdělávání v MŠ na území SO ORP Šternberk (kritéria se změnou stavu vyšší než 10 %)

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

V případě SO ORP Olomouc došlo ke zlepšení také u všech hodnocených kritérií, ale ne tak výraznému. Pouze 8 hodnocených ukazatelů má hodnocení lepší o více než 10 %, maximálně však je zlepšení o 26,5 %.

Graf 4.6: Hodnocení změny v hodnocení opatření podporujících inkluzivní/společné vzdělávání v MŠ na území SO ORP Olomouc (kritéria se změnou stavu vyšší než 10 %)

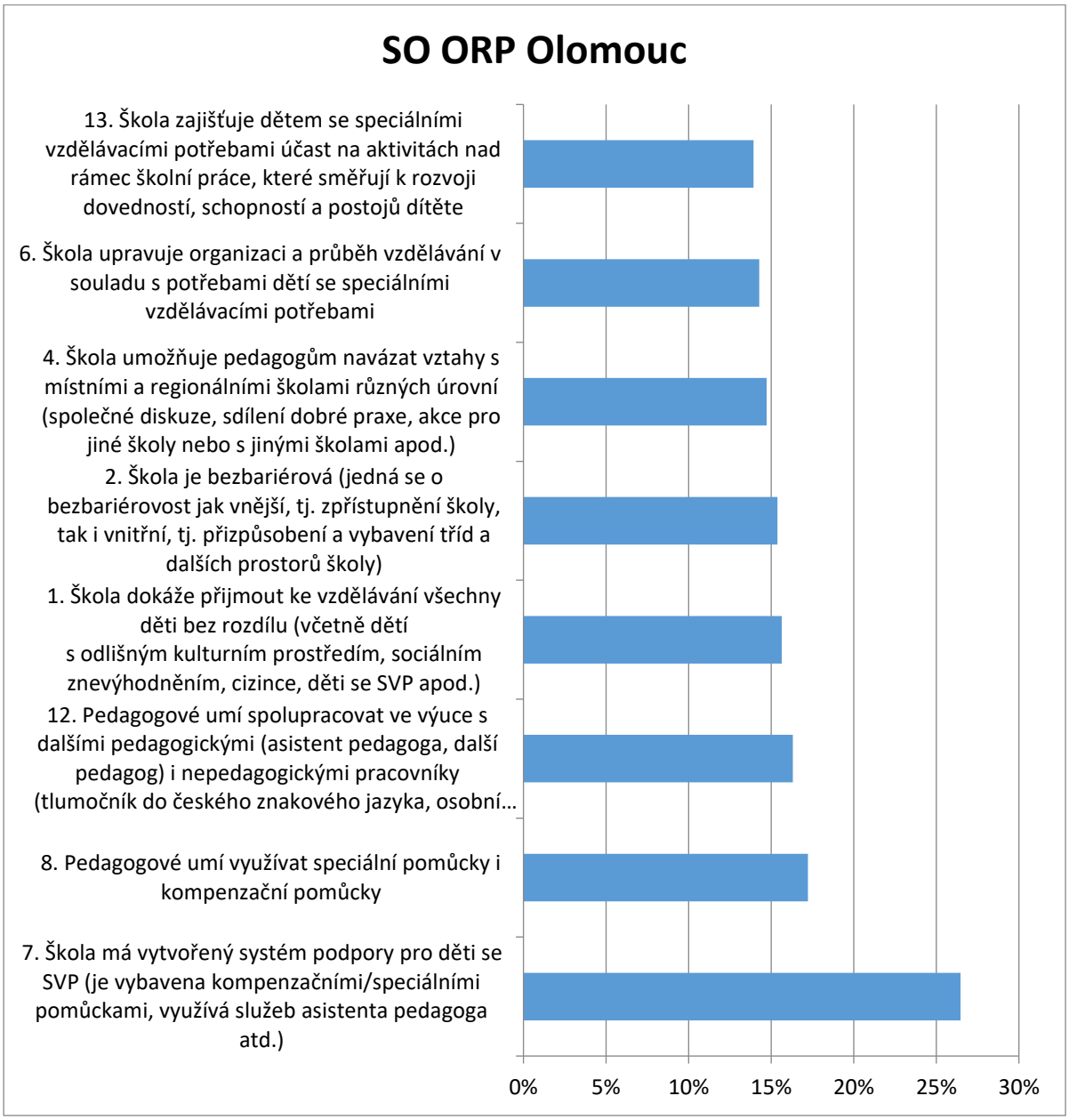

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Předmětem hodnocení byla i četnost využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami. Jednoznačně na prvním místě je využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají téměř všechny MŠ v SO ORP Šternberk (85,7 %) a téměř všechny MŠ (92,5 %) SO ORP Olomouc. Na druhém místě (jak ukazuje Tabulka 4.25) je využívání speciálně pedagogických center (využívá 61,5 % MŠ SO ORP Šternberk a 73,8 % MŠ SO ORP Olomouc).

Tabulka 4.25: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání mateřskými školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk Šablony I úvodní šetření	SO ORP Šternberk aktuální šetření	SO ORP Olomouc Šablony I úvodní šetření	SO ORP Olomouc aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	61,5 %	85,7 %	62,7 %	73,8 %
2. Středisko výchovné péče	0,0 %	7,1 %	1,3 %	1,3 %
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0 %	85,7 %	97,3 %	92,5 %
4. Nestátní neziskové organizace	23,1 %	35,7 %	16,0 %	23,8 %
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	23,1 %	42,9 %	28,0 %	38,8 %
6. Žádné z uvedených	0,0 %	0,0 %	1,3 %	5,0 %

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

V hodnocení kvality spolupráce v rámci SO ORP z hodnocení jednotlivých MŠ jsou rozdíly v rámci SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kdy za území SO ORP Šternberk dosáhly nejlepšího hodnocení nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,2) a nejhoršího středisko výchovné péče (2,0). V případě SO ORP Olomouc je nejlépe hodnoceným naopak středisko výchovné péče (hodnocení 1,0) a nejhůře je hodnocen orgán sociálně právní ochrany dětí (hodnocení 1,84). Přitom bylo hodnocení ve škále 1 až 4, kdy hodnocení 1 je velmi dobrá spolupráce, 2 spíše dobrá spolupráce, 3 spíše špatná spolupráce a 4 velmi špatná spolupráce.

Tabulka 4.26: Hodnocení spolupráce využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání mateřskými školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk	SO ORP Olomouc
1. Speciálně pedagogické centrum	1,75	1,39
2. Středisko výchovné péče	2,00	1,00
3. Pedagogicko-psychologická poradna	1,50	1,53
4. Nestátní neziskové organizace	1,20	1,32
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	1,50	1,84

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: hodnocení ve škále: 1=Velmi dobrá, 2=Spíše dobrá, 3=Spíše špatná a 4=Velmi špatná

Tabulka 4.27: Překážky v oblasti podpory inkluzivního (společného vzdělávání) v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory inkluzivního/společného vzdělávání	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	58,82	50,00
2. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny (nezvládání řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy apod.)	11,76	14,29
3. Nedostatečná schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou	0,00	0,00
4. Velký počet dětí ve třídách	70,59	71,43
5. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému	29,41	42,86
6. Nezájem učitelů o zavedení inkluzivního prostředí školy (nezájem o změnu metod, forem a stylu práce)	5,88	7,14
7. Zřizovatel školy nepovažuje téma inkluze za prioritu	5,88	7,14
8. Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání	23,53	21,43
9. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro pedagogy	17,65	21,43
10. Nedostatečná kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami apod.	17,65	28,57
11. Nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT	23,53	21,43
12. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné děti (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	23,53	28,57
13. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	29,41	50,00
14. Jiné	5,88	0,00
15. Žádné	23,53	0,00

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Hodnotíme-li překážky, které mateřské školy spatřují v oblasti inkluzivního/společného vzdělávání, tak se nejčastěji jedná o:

1. Velký počet dětí ve třídách (70,59 % MŠ SO ORP Olomouc a 71,43 % MŠ SO ORP Šternberk) – zlepšení stavu a podpora je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, lze navíc předpokládat, že změna financování školství s sebou přinese i snahu ředitelů škol snižovat počty dětí ve třídách, což změna financování umožňuje, a tím pádem bude potřeba navýšit kapacity škol ještě vyšší, specifický cíl 1. 1. 1.: **Navýšit kapacity mateřských a základních škol.**

2. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí, např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky (58,82 % MŠ SO ORP Olomouc a 50 % MŠ SO ORP Šternberk) – zlepšení stavu a podpora je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 1. 6.: **Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských a základních školách přítomností školního psychologa a speciálního pedagoga na škole.**
3. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému (29,41 % MŠ SO ORP Olomouc a 42,86 % MŠ SO ORP Šternberk).

Na straně druhé, žádná z MŠ SO ORP Šternberk neuvedla jako překážku v oblasti podpory inkluzivního (společného) vzdělávání nedostatečnou schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou.

Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti

Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti ve srovnání s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku byla za území SO ORP Šternberk (2,98) i SO ORP Olomouc (2,89) vyšší než hodnota pro území Olomouckého kraje (2,88) i průměr ČR (2,90). Zároveň se jedná o prioritu, kde došlo k nejvýraznějšímu zlepšení stavu mezi etapou šetření 1, 2 a 3. Ukázalo se, že realizovaná opatření jsou efektivní, i proto byla opětovně zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 6.: **Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**

V rámci hodnocení opatření, která školy v oblasti čtenářské pregramotnosti realizují, je prozatím nejméně podporovaná oblast využívání interaktivních metod a pomůcek (9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti), kde je v případě SO ORP Šternberk hodnocení pouze 1,85, v případě SO ORP Olomouc 2,47. V rámci SO ORP Šternberk je nízké hodnocení u opatření souvisejícího s nákupen aktuální literatury (10. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti), kde bylo hodnocení 2,79. Další s relativně nejnižším hodnocením je opatření týkající se informovanosti a spolupráce s rodiči (6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči, např. představení služeb školy v oblasti čtenářské pregramotnosti, služeb knihovny, kroužků, aktivit spojených s čtenářskou pregramotností apod.), kde je hodnocení v rámci SO ORP Šternberk 2,64 v případě SO ORP Olomouc 2,66.

Tabulka 4.28: Hodnocení opatření podporujících rozvoj čtenářské pregramotnosti v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Čtenářská pregramotnost	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
Hodnocená opatření	**Šablony I úvodní šetření**	**Aktuální šetření**	**Šablony I úvodní šetření**	**Aktuální šetření**
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	3,00	3,29	2,91	3,12
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,77	3,36	2,78	3,08
3. Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,23	2,79	2,40	2,70
4. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní)	2,62	3,14	2,91	2,99
5. Ve škole jsou realizovány akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (např. výstavy dětských knih, knižních ilustrací, malování děje pohádkových příběhů, hry na postavy z kin apod.)	2,62	3,21	2,79	3,02
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči (např. představení služeb školy v oblasti čtenářské pregramotnosti, služeb knihovny, kroužků, aktivit spojených s čtenářskou pregramotností apod.)	2,00	2,64	2,30	2,66
7. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, místo pro vystavování apod.)	2,69	3,21	2,82	3,13
8. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti	2,69	2,71	2,58	2,87
9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti	1,85	2,64	1,88	2,47
10. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti	2,46	2,79	2,78	2,89

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Pozitivním zjištěním je, že u všech hodnocených opatření došlo intercenzálně k výraznějšímu posunu, zlepšení, které dokumentuje graf (viz Graf 4.). Nejvýraznější posun nastal v případě opatření týkajících se využívání interaktivních metod a pomůcek, informovanosti a spolupráce s rodiči, i když se stále jedná o opatření, která jsou hodnocena zatím nejhůře, tj. mezi hodnocením 2 = rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace) a 3 = realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení).

Graf 4.7: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech charakterizujících čtenářskou pregramotnost v MŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

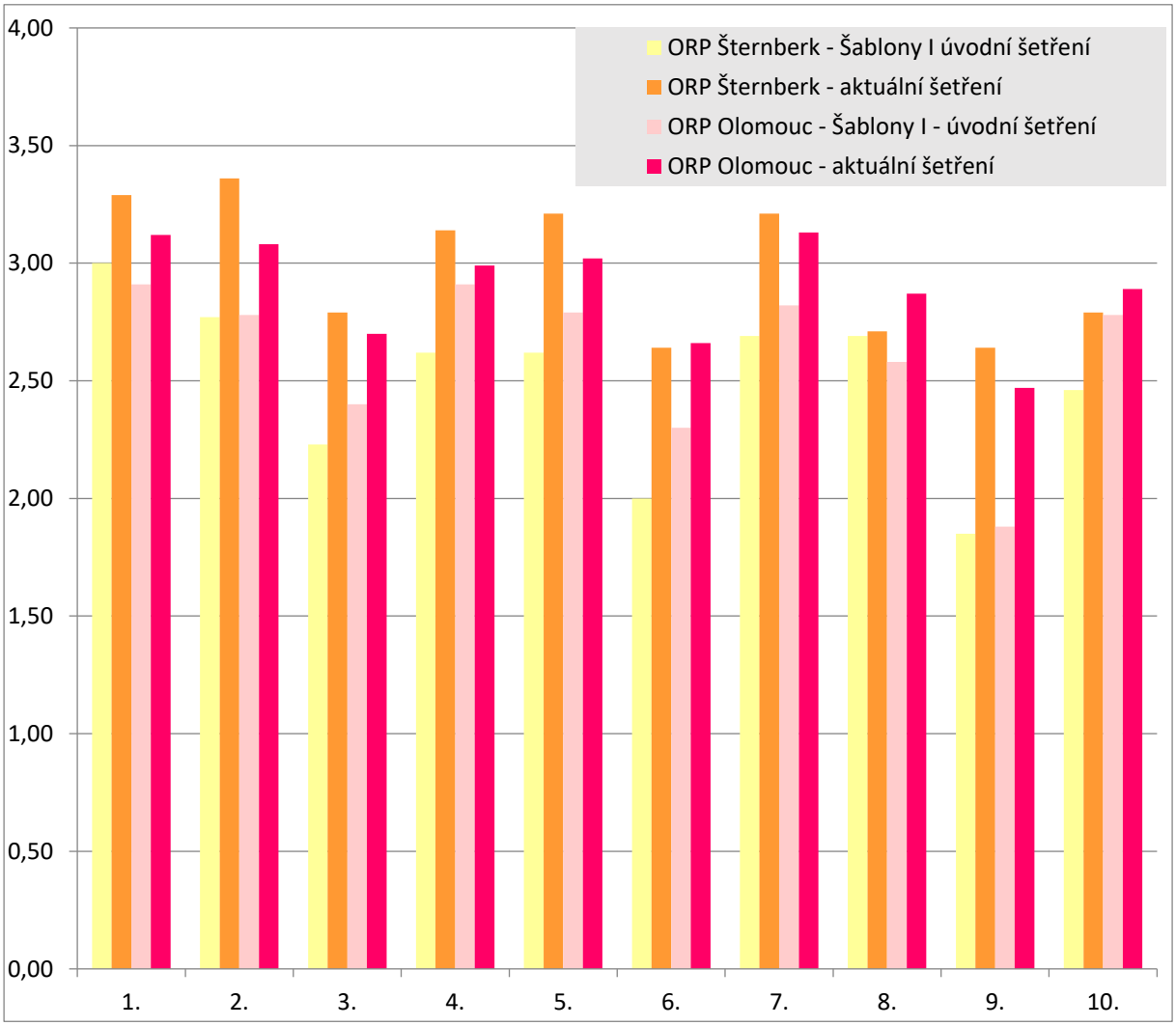

Zdroj: analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR v letech 2015–2019

Poznámky: osa y: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*

4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa x:

1. *Škola podporuje rozvoj čtenářské pregramotnosti a řečových aktivit v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)*
2. *Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)*
3. *Učitelé využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol*
4. *Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní)*
5. *Ve škole jsou realizovány akce pro děti na podporu čtenářské pregramotnosti a zvýšení motivace ke čtenářství (např. výstavy dětských knih, knižních ilustrací, malování děje pohádkových příběhů, hry na postavy z kin apod.)*
6. *Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti s rodiči (např. představení služeb školy v oblasti čtenářské pregramotnosti, služeb knihovny, kroužků, aktivit spojených s čtenářskou pregramotností apod.)*
7. *Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, místo pro vystavování apod.)*
8. *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské pregramotnosti*
9. *Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti*
10. *Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské pregramotnosti*

V případě SO ORP Šternberk došlo k výraznému zlepšení v případě většiny hodnocení, u celkem 7 (z 10 hodnocených) došlo ke zvýšení/zlepšení hodnocení (srovnání aktuálního šetření oproti původnímu) o více než 0,5 bodu, u dvou výše uvedených opatření (opatření 6 a 9) bylo zvýšení o více než 0,6 bodu. Procentuální nejvýraznější nárůst byl u hodnocení využívání interaktivních metod a pomůcek (9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti), kdy došlo k nárůstu o 42,7 %.

V případě SO ORP Olomouc nedošlo prozatím k výraznějšímu zlepšení, pouze u hodnocení využívání interaktivních metod a pomůcek (9. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti) bylo dosaženo změny větší než 0,5 bodu při srovnání aktuálního šetření oproti původnímu. U ostatních hodnocených opatření se změna pohybovala na úrovni zlepšeno o 0,08 až 0,3 bodu.

S ohledem na významnost čtenářské pregramotnosti pro další vzdělávání, je zařazena mezi prioritní oblasti rozvoje v rámci projektu MAP II (specifický cíl 1. 2. 6.) Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).

Za tři největší překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti v MŠ je na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc považováno:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti, zejména nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.;
- nezájem ze strany rodičů;
- nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti.

Tabulka 4.29: Překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti rozvoje čtenářské pregramotnosti	**Kolik % škol označilo tuto překážku**	
	SO ORP Olomouc	**SO ORP Šternberk**
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.)	29,41	57,14
2. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	11,76	0,00
3. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	17,65	28,57
4. Nedostatečné uplatňování metod a forem vzdělávání ve vztahu k heterogenním skupinám dětí	11,76	7,14
5. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem	5,88	21,43
6. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	11,76	7,14
7. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti	0,00	7,14
8. Nedostatečný rozvoj mentoringu a dalších kolegiálních forem podpory na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebemotivace apod.)	11,76	7,14
9. Nepravidelnost aktivit v oblasti rozvoje příslušné pregramotnosti	11,76	7,14
10. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na úrovni školy	0,00	0,00
11. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na národní úrovni	5,88	14,29
12. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	11,76	21,43
13. Nezájem ze strany rodičů	35,29	21,43
14. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	5,88	21,43
16. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti	11,76	0,00
17. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji pregramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	11,76	21,43
18. Jiný, pro školu důležitý prvek	5,88	0,00
19. Žádné	23,53	14,29

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Pozitivním zjištěním je i uvedení, že téměř čtvrtina ředitelů MŠ v území SO ORP Olomouc začleněných do projektu MAP II (23,53 %) nevidí žádné překážky pro další rozvoj čtenářské pregramotnosti, v případě části SO ORP Šternberk je tato hodnota výrazně nižší (14,29 %).

Podpora rozvoje matematické pregramotnosti

V případě matematické pregramotnosti je ve srovnání s hodnocením aktuálního stavu oblasti přiřazena priorita nižší, než by hodnocení aktuálního stavu odpovídalo. Úroveň hodnocení aktuálního stavu v oblasti matematické pregramotnosti je na druhém místě s hodnotou 2,63 hned po podpoře polytechnického vzdělávání (pro území Olomouckého kraje je hodnota 2,67, průměr za území ČR je 2,71), v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 je zařazena jako specifický cíl 1. 2. 7.: **Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**

Nejlépe hodnocenou oblastí je podpora matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů, kdy za SO ORP Šternberk je hodnocení 2,85 a za SO ORP Olomouc 3,04. V rámci srovnání hodnocení opatření s hodnocením za Olomoucký kraj i celé území ČR, je hodnocení za zájmové území mírně nadprůměrné.

Tabulka 4.30: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech podporujících rozvoj matematické pregramotnosti v MŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Matematická pregramotnost Hodnocená opatření	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,85	3,07	2,84	3,04
2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	2,62	3,00	2,65	2,88
3. Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,31	2,57	2,30	2,64
4. Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení (využívání příkladů k řešení a pochopení každodenních situací, návštěva science center apod.)	2,69	2,79	2,52	2,76
5. Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku	2,23	2,36	2,56	2,78
6. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti s rodiči	2,15	2,50	2,29	2,63
7. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti	2,62	2,50	2,35	2,64
8. Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	2,08	2,36	1,88	2,40
9. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti	2,46	2,50	2,31	2,52

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Pozitivní je skutečnost, že u téměř všech hodnocených opatření došlo intercenzálně ke zlepšení hodnocení, které dokumentuje graf (viz Graf 4.8). Nejvýraznější posun nastal v případě opatření týkajících se rozvoje znalostí pedagogů (2. Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově – např. kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.). Díky zlepšení stavu se toto opatření dostalo do kategorie 3 = realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení).

V případě SO ORP Šternberk došlo ke zlepšení v případě většiny hodnocení, u celkem 5 (z 9 hodnocených) došlo ke zvýšení/zlepšení hodnocení (srovnání aktuálního šetření oproti původnímu) o více než 0,2 bodu, což není ve srovnání se zlepšením u čtenářské pregramotnosti mnoho. V případě dostatečného technického a materiálního zabezpečení (7. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti) došlo k mírně horšímu hodnocení, než bylo u předchozího šetření, proto je třeba tuto oblast i nadále rozvíjet a je proto zařazena mezi prioritní v rámci projektu MAP II.

V případě SO ORP Olomouc došlo u všech hodnocených opatření ke zlepšení minimálně o 0,2 hodnoty, což lze vnímat velmi pozitivně.

S ohledem na významnost matematické pregramotnosti pro další vzdělávání i výsledky mezinárodních srovnání, je zařazena mezi prioritní oblasti rozvoje v rámci projektu MAP II (specifický cíl 1. 2. 7.) Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).

Graf 4.8: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech charakterizujících matematickou pregramotnost v MŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

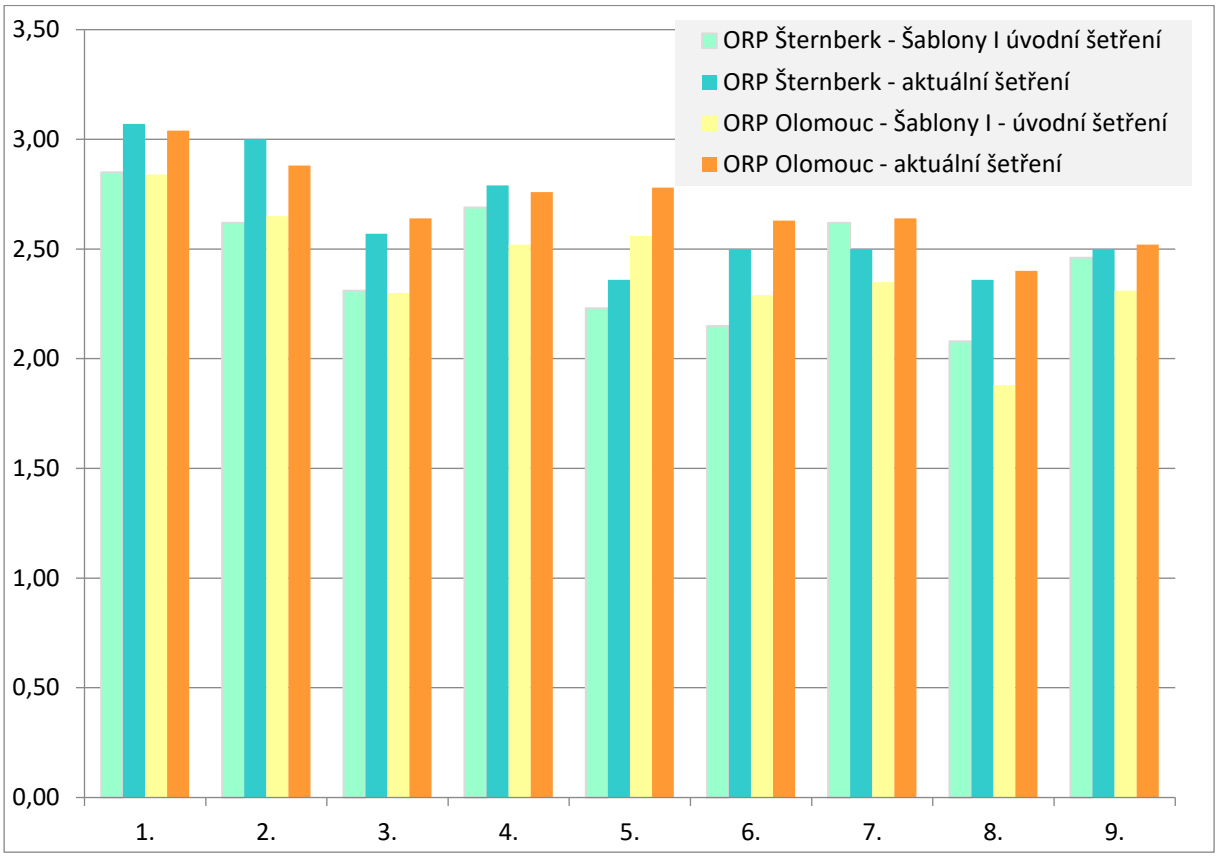

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa y: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa x: Opatření: 1. – 9. korespondují s opatřeními uvedenými v tabulce

1. *Škola podporuje rozvoj matematické pregramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)*
2. *Učitelé MŠ rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti a využívají je ve výchově (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)*
3. *Učitelé MŠ využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol*
4. *Škola systematicky rozvíjí matematické myšlení (využívání příkladů k řešení a pochopení každodenních situací, návštěva science center apod.)*
5. *Škola podporuje individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku*
6. *Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti s rodiči*
7. *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti*
8. *Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti*
9. *Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické pregramotnosti*

Za největší překážky na základě vlastního šetření mezi MŠ v zájmovém území v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti MŠ zájmového území spatřují zejména:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.;
- nedostatečné uplatňování metod a forem vzdělávání ve vztahu k heterogenním skupinám dětí;
- nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti;
- nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem;
- nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti;
- nezájem ze strany rodičů;
- nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti;
- nedostatek možností pro sdílení dobré praxe.

Tabulka 4.31: Překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti	**Kolik % škol označilo tuto překážku**	
	SO ORP Olomouc	**SO ORP Šternberk**
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.)	35,29	57,14
2. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	17,65	0,00
3. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti	17,65	42,86
4. Nedostatečné uplatňování metod a forem vzdělávání ve vztahu k heterogenním skupinám dětí	17,65	0,00
5. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem	11,76	14,29
6. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	11,76	14,29
7. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti	17,65	7,14
8. Nedostatečný rozvoj mentoringu a dalších kolegiálních forem podpory na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebemotivace apod.)	17,65	7,14
9. Nepravidelnost aktivit v oblasti rozvoje příslušné pregramotnosti	23,53	7,14
10. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na úrovni školy	5,88	0,00
11. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné pregramotnosti na národní úrovni	5,88	0,00

12. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	17,65	21,43
13. Nezájem ze strany rodičů	29,41	21,43
14. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	11,76	7,14
15. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné pregramotnosti	23,53	7,14
16. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji pregramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	29,41	28,57
17. Jiný, pro školu důležitý prvek	11,76	0,00
18. Žádné	23,53	14,29

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen-září 2019

Pozitivním zjištěním je i uvedení, že téměř čtvrtina ředitelů MŠ v území SO ORP Olomouc začleněné do projektu MAP II (23,53 %) a téměř 15 % ředitelů MŠ v území SO ORP Šternberk (14,29 %) nevidí žádné překážky pro další rozvoj matematické pregramotnosti, což je shodné hodnocení s překážkami v oblasti čtenářské pregramotnosti.

Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí

Podpora kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí byla v souladu s hodnocením aktuálního stavu hodnocena jako nejméně potřebná (nejnižší hodnota v pořadí priorit) a odpovídá to i stavu s nadprůměrným hodnocením aktuálního stavu, kdy byla hodnocena v průměru hodnotou 3,13 (SO ORP Šternberk, v předchozích agregovaných datech 2,97) a 3,14 (SO ORP Olomouc), což je na úrovni hodnocení „realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)“, nadprůměrné hodnocení v komparaci s výsledky za republiku i kraj.

Pouze minimálně jsou vnímány překážky, které by bránily podpoře kompetencí k iniciativě a kreativitě dětí. Největší problém spatřuje téměř polovina škol v nedostatku finančních prostředků pro zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativity (46,2 % MŠ).

Další podporované oblasti

Hodnocení všech tří dalších podporovaných oblastí je pro subjekty na území projektu MAP II seřazeno od 1. místa ve smyslu největší potřeby rozvíjet danou oblast do 3. místa definovaného jako nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast. Stanovené pořadí vychází z kombinace výsledků šetření na území formou vlastního dotazníkového šetření a kombinuje informace s výstupy z agregovaných dat.

Pro území projektu MAP II je pořadí priorit dalších podporovaných oblastí následující:

1. Jazykové vzdělávání.
2. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol).
3. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence.

Jazykové vzdělávání

Jazyková gramotnost je schopnost a dovednost komunikovat a jednat v mateřském i dalším jazyce (popř. v dalších jazycích). Je výchozím předpokladem pro rozvoj všech ostatních gramotností (definice ČŠI). Takto je jazyková gramotnost nadřazeným pojmem pro čtenářskou gramotnost svým důrazem na širší okruh jazyků než jen na jazyk mateřský. Vzhledem k tomu, že je jazykovou gramotnost možné rozvíjet průřezově napříč všemi vzdělávacími obory, kdy je například přírodovědná výuka vedena v anglickém jazyce, je zásadním předpokladem pro úspěšné vzdělávání. Řada pedagogů vidí prioritu v tom, naučit děti co nejlépe mluvit v mateřském jazyce a rozvíjet u dětí slovní zásobu a správnou výslovnost v mateřském jazyce.

Rozvoj jazykové gramotnosti žáků je spojen s rozvojem jak jejich receptivních (např. poslech a čtení s porozuměním), tak jejich produktivních (např. mluvený a psaný projev) dovedností. Nedílnou součástí jazykové gramotnosti je také interakce s partnery komunikace.

V hodnocení jazykového vzdělávání je u MŠ nejlépe hodnocenou oblastí to, jak škola u dětí v MŠ rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho, např. prostřednictvím filmů, fotografií, zahraničních pobytů apod. Předmětem výzkumu bylo průměrné hodnocení aktuálního stavu v dalších oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

U většiny kritérií hodnocení jazykového vzdělávání je hodnocení velmi nízké a většinou se pohybuje na úrovni nižší než 2, což je hranice pro hodnocení pouze rozvíjející se oblast.

Tabulka 4.32: Hodnocení jazykového vzdělávání v MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Kritéria hodnocení jazykového vzdělávání	**SO ORP Šternberk**	**SO ORP Olomouc**
1. Škola podporuje rozvoj jazykového vzdělávání (má stanoveny konkrétní cíle)	2,24	1,86
2. Učitelé jazyků rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	1,82	1,71
3. Učitelé využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	1,82	1,57
4. Škola u žáků rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho (např. prostřednictvím filmů, fotografií, zahraničních pobytů apod.)	2,47	2,36

5. Škola podporuje jazykovou rozmanitost formou nabídky cizích jazyků	1,82	1,29
6. Škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykového vzdělávání	2,18	1,79
7. Škola informuje a spolupracuje v oblasti jazykového vzdělávání s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)	2,00	1,43
8. Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí (koutky, nástěnky apod.)	2,00	1,57
9. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků	1,35	1,14
10. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykového vzdělávání	1,65	1,43
11. Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimédia pro rozvoj jazykového vzdělávání	1,35	1,36
12. Škola spolupracuje s rodilým mluvčím	1,18	1,14

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli MŠ realizované v období březen-září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:
1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Ve srovnání se stanovenými prioritami je hodnocení aktuálního stavu následující:

1. Jazykové vzdělávání – bylo předmětem hodnocení v rámci vlastního dotazníkového šetření. Aktuální hodnocení ukazuje na nezbytnost dalšího rozvoje jazykových kompetencí, proto bylo nově mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 zařazeno jako specifický cíl 1. 2. 12.: **Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele.**

2. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence - v případě podpory „Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence“ průměrná hodnota (2,94) za území SO ORP Šternberk nižší než oba průměry (pro území Olomouckého kraje: 3,04, průměr ČR: 3,04), i proto byly zařazeny mezi důležité specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 jako specifický cíl 1. 2. 10.: **Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách a žáků na základních školách.**

3. ICT včetně potřeb infrastruktury (podpora digitálních kompetencí, konektivita škol) – ve srovnání s hodnocením za Olomoucký kraj i celou ČR je hodnocení mírně nadprůměrné, v řadě klíčových kritérií však MŠ zájmového území požadují zlepšení, jak ukázala krizová situace v prvním pololetí roku 2020 (pandemie covid-19), byla digitální gramotnost podceněnou a nedoceněnou oblastí ve vzdělávání, která by měla dostat vyšší prioritu, kdy se aktuálně ukázalo, jak je potřebná při distančním vzdělávání, i proto byla nově mezi specifické cíle zařazena podpora digitálních kompetencí, specifický cíl v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 1. 2. 9.: **Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách**

a u žáků základních škol. Na straně druhé se v rámci práce pracovních skupin a zejména pracovní skupiny pro mateřské školy četně diskutovalo o tom, že je primárně potřeba rozvíjet praktické dovednosti a kompetence (děti často před nástupem do MŠ neumí stříhat, lepit, hrát si s míčem, skákat přes švihadlo, cvrnkat kuličky, skákat panáka, ale již v předškolním věku spolupracují s univerzitou, učí se cizím jazykům, ovládají digitální technologie).

4.2.2 Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb základních škol za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Úvod

Analýza dat agregovaného výstupu z výzkumu potřeb základních škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR a poskytuje srovnání na úrovni území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) – kraje a území celé ČR. Předmětem analýzy je území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kde byl samotný výzkum realizován ve čtyřech etapách:

- **První etapa** byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016 a byla součástí projektu Místního akčního plánu (MAP I) realizovaného v letech 2014–2020 v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání. Získaná data byla využita pro vstupní analýzy a komparaci s daty získanými v dalších etapách. Využití dat z roku 2016 umožnilo i zhodnotit posun, ke kterému u jednotlivých prioritních oblastí v zájmovém území došlo. Níže uvedená analýza je vztažena k území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Šternberk a Olomouc v komparaci s daty za území Olomouckého kraje a celé ČR.
- **Druhá etapa** výzkumu byla realizována v rámci projektu Šablony I. Jednalo se o úvodní šetření v rámci Šablon I, kdy jsou analyzována data, která byla poskytnuta jako výstupy z finálních dat ze vstupního šetření k výzvě Šablony pro ZŠ. Toto šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016, kdy byla získána data od 98 % základních škol, a jako dosběr pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 až do ledna 2019. Výstupy jsou zpracovány ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt v rámci výzvy Šablony pro ZŠ realizoval.
- **Třetí etapa** vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzvy č. 63 a 64), data jsou aktualizována k 10. 10. 2019, v analýze je používáno pracovní označení jako aktuální šetření, které probíhalo od 28. 2. 2018. Pro základní školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony pro ZŠ, bylo oficiálně ukončeno 28. 6. 2019. Pro ostatní ZŠ bylo zpřístupněno do 25. 10. 2019 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, když projekty končily nejdéle 31. 8. 2019) a školy mohly vyplňovat dotazník až nejdříve 6 měsíců před koncem svého projektu výzvy Šablony pro ZŠ. Ovšem s ohledem na nutnost předání výstupů do 31. 10. 2019, jsou do dat zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 10. 10. 2019, a nejedná se tedy o zcela finální data, protože několik desítek škol vyplnilo dotazník až po 10. 10. 2019. Data

za aktuální šetření jsou zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec realizuje nebo bude realizovat projekt v rámci výzvy Šablony II.

- **Čtvrtá etapa** vychází **z** agregovaného výstupu z dotazníků, jež mateřské školy vyplňovaly k dokladování monitorovacího indikátoru Počet organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy, vzdělávání a proinkluzivnost, kdy cílem bylo dodat realizátorům MAP srovnání souhrnných dat za základní školy v příslušném území kraje a ORP z období před začátkem realizace projektů zjednodušeného finančního vykazování tzv. Šablon s daty z šetření po ukončení těchto projektů. Výstupy porovnávají data z úvodního šetření k výzvě Šablony pro ZŠ (výzva č. 22 a 23) – ve výstupech označovaných jako Šablony I úvodní šetření, dále data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 22 a 23, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzva č. 63 a 64) – ve výstupech označovaných jako Šablony I/II, a nakonec data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 63, 64, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon III (výzva č. 80 a 81) – ve výstupech označovaných jako Šablony II/III. Šetření Šablony II/III probíhalo od 31. 3. 2020. Pro mateřské, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony II, bylo oficiálně ukončeno 30. 6. 2021. Pro ostatní MŠ bude zpřístupněno do 27. 4. 2022 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, kdy projekty budou končit nejpozději 28. 2. 2022). K dispozici tak byla dána zatím ne zcela finální data, ve výstupech jsou zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 22. 11. 2021. Data jsou opět zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt realizoval nebo realizuje. Agregovaná data za ZŠ byla MŠMT ČR zveřejněna a dána k dispozici až ve fázi finálního připomínkového procesu celého dokumentu MAP v lednu 2022. Právě časový aspekt byl jedním ze dvou hlavních důvodů, proč výchozím dokumentem pro realizované analýzy byla třetí etapa šetření, druhý důvodem byla skutečnost, že území MAP II zahrnuje pouze dílčí část SO ORP Olomouc a souhrnné výsledky na celý SO ORP jsou pro zájmové území MAP II méně reprezentativní ve srovnání s realizovaným vlastním dotazníkovým šetřením. Dokument MAP II reflektuje výstupy a zjištění MŠMT ČR v podobě agregovaných dat, pro srovnávací analýzy jsou však dominantně využívány první tři etapy šetření.

Kontinuální sledování evaluačních indikátorů zároveň umožňuje cíleně reagovat na nově vzniklé potřeby nebo na potřeby, které se daří uspokojovat jen částečně. Hlavními cíli dotazníkového šetření bylo získat kontinuální podklady pro obsahové nastavení podpory v období 2014–2020 podle aktuálních potřeb škol v předem daných a schválených oblastech podpory z evropských zdrojů a získání evaluačního indikátoru počtu organizací, ve kterých se zvýšila kvalita výchovy a vzdělávání a proinkluzivnost.

S ohledem na strukturu území, kdy součástí území projektu MAP II je pouze část území SO ORP Olomouc, bylo v rámci řešení projektu, realizováno vlastní dotazníkového šetření, které proběhlo od března do září 2019 s cílem získat informace za jednotlivé školy a stanovit priority v území tak, aby přesně korespondovaly se zájmovým územím projektu MAP II. Agregovaná data SO ORP Olomouc jsou významně ovlivněna statutárním městem Olomouc, na jehož území mají základní

školy četně odlišné priority od škol v periferní poloze či suburbánní zóně, což je právě příklad východní části SO ORP Olomouc, která náleží do projektu MAP II. Předkládaná analýza, která je východiskem pro aktualizaci Strategického rámce, stanovení priorit, cílů a specifických cílů tak primárně vychází z agregovaných dat MŠMT a kombinuje i zdroj v podobě vlastního dotazníkového šetření.

Na území **SO ORP Šternberk** bylo základními školami vyplněno v rámci třetí etapy 100 % dotazníků, tj. vyplnilo je všech 12 subjektů, což je nadprůměrná hodnota ve srovnání s Olomouckým krajem a území ČR (za území Olomouckého kraje kompletně vyplnilo dotazník 91,7 % subjektů, za území ČR bylo dosaženo celkové návratnosti dotazníků 86,3 %). Takto kompletní vyplnění dotazníků je klíčové pro celkové zhodnocení území, stanovení priorit a cílů v rámci strategického rámce a mimo jiné dokládá výbornou spolupráci škol v území a ze strany škol velmi nadstandardní plnění povinností.

Na území **SO ORP Olomouc** bylo vyplněno v rámci třetí etapy 95,2 % dotazníků, tj. šetření vyplnilo 60 subjektů z celkem 63, což je nadprůměrná hodnota ve srovnání s Olomouckým krajem a územím ČR (za území Olomouckého kraje kompletně vyplnilo dotazník 91,7 % subjektů, za území ČR bylo dosaženo celkové návratnosti dotazníků 86,3 %).

Zpracovaná analýza hodnotí dotazníkové šetření odevzdané 12 subjekty na území SO ORP Šternberk a 60 subjekty za celé SO ORP Olomouc, specificky pak je uváděno na základě vlastních výsledků šetření pro všech 12 subjektů SO ORP Šternberk a 13 subjektů SO ORP Olomouc, tj. všechny základní školy v zájmovém území. Výstupy agregovaných dat se primárně vztahují k území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc a umožňují orientační srovnání s výstupy za kraj i za ČR.

Hlavní podporované oblasti

Hodnocení všech 6 hlavních podporovaných oblastí z operačních programů (OP) je pro subjekty na území projektu MAP II seřazeno od 1. místa ve smyslu největší potřeby rozvíjet danou do 6. místa definovaného jako nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast. Pořadí jednotlivých ZŠ bylo v rámci jednotlivých oblastí zprůměrováno a na základě těchto hodnot bylo oblastem přiřazeno pořadí v rámci SO ORP / kraje / republiky.

Pro území projektu MAP II je pořadí priorit hlavních podporovaných oblastí následující:

1. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení.
2. Podpora polytechnického vzdělávání.
3. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků.
4. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti.
5. Podpora rozvoje matematické gramotnosti.
6. Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání.

Ve srovnání s územím Olomouckého kraje i celé ČR vychází území SO ORP Šternberk zcela shodně s průměrem za republiku, tj. zvolené pořadí je na všech místech shodné. Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Tabulka 4.33: Priority ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc (výstupy z agregovaných dat)

Území SO ORP Šternberk **Priorita**	**SO ORP Šternberk**		**SO ORP Olomouc**	
	Šablony I úvodní šetření	**aktuální šetření**	**Šablony I úvodní šetření**	**aktuální šetření**
A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	2,62	2,94	2,48	2,72
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	2,47	2,82	2,33	2,70
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2,45	2,83	2,22	2,53
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	2,49	2,65	2,19	2,46
E. Podpora polytechnického vzdělávání	2,20	2,44	2,17	2,35

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Tabulka 4.34: Priority ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc (výstupy z agregovaných dat) – pořadí podle důležitosti rozvíjet danou oblast

Území SO ORP Olomouc **Priorita**	**SO ORP Šternberk**		**SO ORP Olomouc**	
	Šablony I úvodní šetření	**aktuální šetření**	**Šablony I úvodní šetření**	**aktuální šetření**
A. Podpora inkluzivního/společného vzdělávání	5	5	5	5
B. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti	3	3	4	4
C. Podpora rozvoje matematické gramotnosti	2	4	3	3
D. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků	4	2	2	2
E. Podpora polytechnického vzdělávání	1	1	1	1

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ.

Všechny hodnocené oblasti byly za ZŠ na území projektu MAP II klasifikovány v kategorii 2-3, tj. mezi hodnocením „rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)“ a „realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)“. Ve většině případů téměř shodně s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku.

V rámci hodnocení je pořadí od nejnižších hodnot po nejvyšší následující, tj. od vůbec nebo téměř se neuplatňuje až po ideální stav:

1. Podpora polytechnického vzdělávání (hodnota 2,44 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,35 v SO ORP Olomouc).
2. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků (hodnota 2,65 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,46 v SO ORP Olomouc).
3. Podpora rozvoje matematické gramotnosti (hodnota 2,83 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,53 v SO ORP Olomouc).
4. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti (hodnota 2,82 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,70 v SO ORP Olomouc).
5. Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání (hodnota 2,94 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,72 v SO ORP Olomouc).

Ve srovnání se stanovenými prioritami je hodnocení aktuálního stavu následující:

1. Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení – *priorita byla předmětem hodnocení aktuálního stavu v rámci vlastního dotazníkového šetření* – jako nejvyšší stanovená priorita byla zařazena v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 1.: **Další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení**.

2. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti – ve srovnání s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku byla v případě podpory čtenářské gramotnosti průměrná hodnota za území SO ORP Olomouc (2,70) pod průměrem za území ČR (2,76), i proto byla zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 6.: **Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**
3. Podpora rozvoje matematické gramotnosti – ve srovnání s hodnocením aktuálního stavu je stanovena odpovídající priorita, v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 je zařazena jako specifický cíl 1. 2. 7.: **Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**
4. Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání – je v hodnocení aktuálního stavu na 1. pořadí, tj. jako nejlepší stav, s nadprůměrným hodnocením ve srovnání s průměrnou hodnotou za území Olomouckého kraje i za republikový průměr. S ohledem na diferenciaci v rámci území projektu MAP II a podprůměrná hodnocení u vybraných ukazatelů je zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.**
5. Podpora polytechnického vzdělávání – v hodnocení je výraznější rozdíl, neboť v hodnocení aktuálního stavu má hodnocení nejnižší hodnotu (pouze 2,44 v SO ORP Šternberk, hodnota 2,35 v SO ORP Olomouc), ale mezi označenými prioritami bylo zařazeno až na 5. místo, proto je zařazeno mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 8.: **Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání dětí a žáků.**
6. Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků – byla v souladu s hodnocením aktuálního stavu hodnocena jako nejvíce potřebná (druhá nejvyšší hodnota v pořadí priorit) a odpovídá to i stavu hodnocení aktuálního stavu, kdy byla hodnocena v průměru hodnotou 2,65 v SO ORP Šternberk a hodnotou 2,46 v SO ORP Olomouc, což je podprůměrné hodnocení ve srovnání s průměrem za území ČR, proto je nově mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 zařazen specifický cíl 1. 2. 14.: **Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**

Dílčí hodnocení hlavních podporovaných oblastí podle stanovených priorit

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení

Rozvoj infrastruktury školy, vč. rekonstrukcí a vybavení – *priorita byla předmětem hodnocení aktuálního stavu v rámci vlastního dotazníkového šetření* – jako nejvyšší stanovená priorita byla zařazena v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 1.: **Další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení**.

Hodnotíme-li investice, které byly realizovány v letech 2015-2018 v rámci projektů EU, tak vychází území SO ORP Šternberk jako úspěšné v rámci Olomouckého kraje i v komparaci s průměrem za ČR.

Celkový podíl základních škol, které v posledních 5 letech investovaly z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvůr atd.) dosáhl za území SO ORP Šternberk 54,5 % (průměr za území Olomouckého kraje: 58,1 %, průměr za ČR: 52,7 %). Výrazně nadprůměrné hodnocení je ve vazbě na investice do vnitřního vybavení základních škol na území SO ORP Šternberk, za období posledních 5 let všechny základní školy (100 %) SO ORP Šternberk investovaly do svého vnitřního vybavení.

Podobně je tomu i u plánovaných investic, které jsou v některých kategoriích nad průměrnými hodnotami za kraj i celou ČR. V letech 2019-2021 plánují 3/4 základních škol investice do stavebních úprav a vybavení na podporu podnětného venkovního prostředí školy např. hřiště, školní zahrady, dopravní hřiště, botanické zahrady, rybníky, učebny v přírodě, naučné stezky apod. Třetina škol plánuje investice do stavebních úprav a rekonstrukce dílen či cvičných kuchyněk.

Na území SO ORP Šternberk byl podobně nadprůměrný počet ZŠ, které v posledních 5 letech investovaly v rámci evropských projektů do příslušného vybavení, nejčastěji investice směřovaly do investic na nové didaktické pomůcky, zejména interaktivní tabule, audiovizuální techniku: televize, projektory apod., vybavení mobilní počítačové učeny např. notebooky, tablety či na jiné nové didaktické pomůcky. Je však nezbytné a bezpodmínečně nutné tyto didaktické pomůcky také aktivně používat a umět využít jejich potenciál. I proto je mezi prioritami podpora digitálních kompetencí a další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Pro další období ZŠ plánují nejvíce investic do pořízení nových didaktických pomůcek ve formě software pro IC techniku, na pořízení nových didaktických pomůcek, vybavení mobilní počítačové učebny např. notebooky, tablety a vybavení knihovny. Více než třetina škol chce směřovat investice do vybavení kmenových tříd, vybavení počítačové učebny, vybavení či rekonstrukce tělocvičny či vybavení na podporu podnětného vnitřního prostředí školy např. čtenářské koutky, prostor na sdílení zkušeností z výuky, na rozvoj jednotlivých gramotností apod.

Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti

Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti – ve srovnání s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku byla v případě podpory čtenářské gramotnosti průměrná hodnota za území SO ORP Olomouc (2,70) a pod průměrem za území ČR (2,76), i proto byla zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 6.: **Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**

V rámci jednotlivých kategorií se jedná o jediný ukazatel, kde bylo hodnocení aktuálního stavu ve většině ukazatelů horší, než je průměr za území Olomouckého kraje i celou ČR, i proto je vysoké procento ZŠ, které plánují v nejbližším období zlepšení.

Tabulka 4.35: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech podporujících rozvoj čtenářské gramotnosti na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Čtenářská gramotnost Hodnocená opatření	**SO ORP Šternberk**		**SO ORP Olomouc**	
	Šablony I úvodní šetření	**Aktuální šetření**	**Šablony I úvodní šetření**	**Aktuální šetření**
1. Škola podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,82	3,17	2,59	2,88
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce	2,91	3,08	2,47	3,05
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,36	2,58	2,25	2,63
4. Škola podporuje základní znalosti a dovednosti, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků)	2,82	3,17	2,64	3,03
5. Škola podporuje vyšší stupeň komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.)	2,27	2,50	2,31	2,62
6. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.	2,09	2,50	2,07	2,45
7. Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní) přístupná podle potřeb a možností žáků	2,91	3,17	2,63	2,93
8. Ve škole se realizují čtenářské kroužky/pravidelné dílny čtení / jiné pravidelné mimoškolní aktivity	2,09	2,58	2,03	2,57
9. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace	2,27	2,83	2,02	2,42
10. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní/obecní knihovny, existence čtenářských kroužků ad.)	2,09	2,58	2,07	2,52
11. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.)	2,18	2,58	2,32	2,58
12. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti	2,45	2,67	2,32	2,57
13. Ve škole jsou využívána interaktivní média, ICT technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	2,64	3,00	2,46	2,70
14. Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ	2,73	3,00	2,44	2,85

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

V rámci hodnocení opatření, která školy v oblasti čtenářské gramotnosti realizují, je prozatím nejméně podporovaná oblast spolupráce s rodiči (10. Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči; prezentace služeb školní/obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.) a v existenci čtenářsky podnětného prostředí (11. Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí, tj. čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.). Slabší stránkou je i realizace mimo výukových akcí na podporu čtenářské gramotnosti (9. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace, např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih,…). Prozatím neuspokojivá je i práce s nadanými a talentovanými žáky (6. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.). Na všechny slabé stránky reaguje stanovení priorit v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, kdy jsou stanoveny specifické cíle, které mohou přispět ke zlepšení stavu:

- specifický cíl 1.2.4: **Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky**
- specifický cíl 1.2.6: **Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ)**
- specifický cíl 1.2.8: **Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání dětí a žáků**
- specifický cíl 1.2.11: **Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity**
- specifický cíl 1.2.12: **Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele**

Pozitivním zjištěním je, že u všech hodnocených opatření došlo intercenzálně k výraznějšímu posunu, zlepšení, které dokumentuje graf (viz Graf 4.). Nejvýraznější posun nastal v případě opatření týkajících se využívání interaktivních metod a pomůcek a informovanosti a spolupráci s rodiči, i když se stále jedná o opatření, která jsou hodnocena zatím nejhůře, tj. mezi hodnocením 2 = rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace) a 3 = realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení), pouze v několika případech je hodnocení vyšší než 3.

V případě SO ORP Šternberk došlo k výraznému zlepšení v případě většiny hodnocení, u celkem 13 (z 14 hodnocených) došlo ke zvýšení/zlepšení hodnocení (srovnání aktuálního šetření oproti původnímu) o více než 0,2 bodu, u čtyř výše uvedených opatření (opatření 6, 8, 9 a 10) bylo zvýšení o více než 0,4 bodu. Procentuální nejvýraznější nárůst byl u hodnocení 9. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih …), kde došlo k nárůstu hodnocení o 24,5 %.

V případě SO ORP Olomouc nedošlo prozatím k výraznějšímu zlepšení, ve většině 11 ze 14 hodnocených kritérií je hodnocení pod průměrnou hodnotou za Olomoucký kraj i celé území ČR. Pouze u dvou hodnocení: 2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.) a 8. Ve škole se realizují čtenářské kroužky / pravidelné dílny čtení / jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj čtenářské gramotnosti využívání interaktivních metod a pomůcek bylo dosaženo změny větší než 0,5 bodu při srovnání aktuálního šetření oproti původnímu.

S ohledem na významnost čtenářské gramotnosti pro další vzdělávání, je zařazena mezi prioritní oblasti rozvoje v rámci projektu MAP II (specifický cíl 1. 2. 6.) **Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**

Graf 4.9: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech charakterizujících čtenářskou gramotnost v ZŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

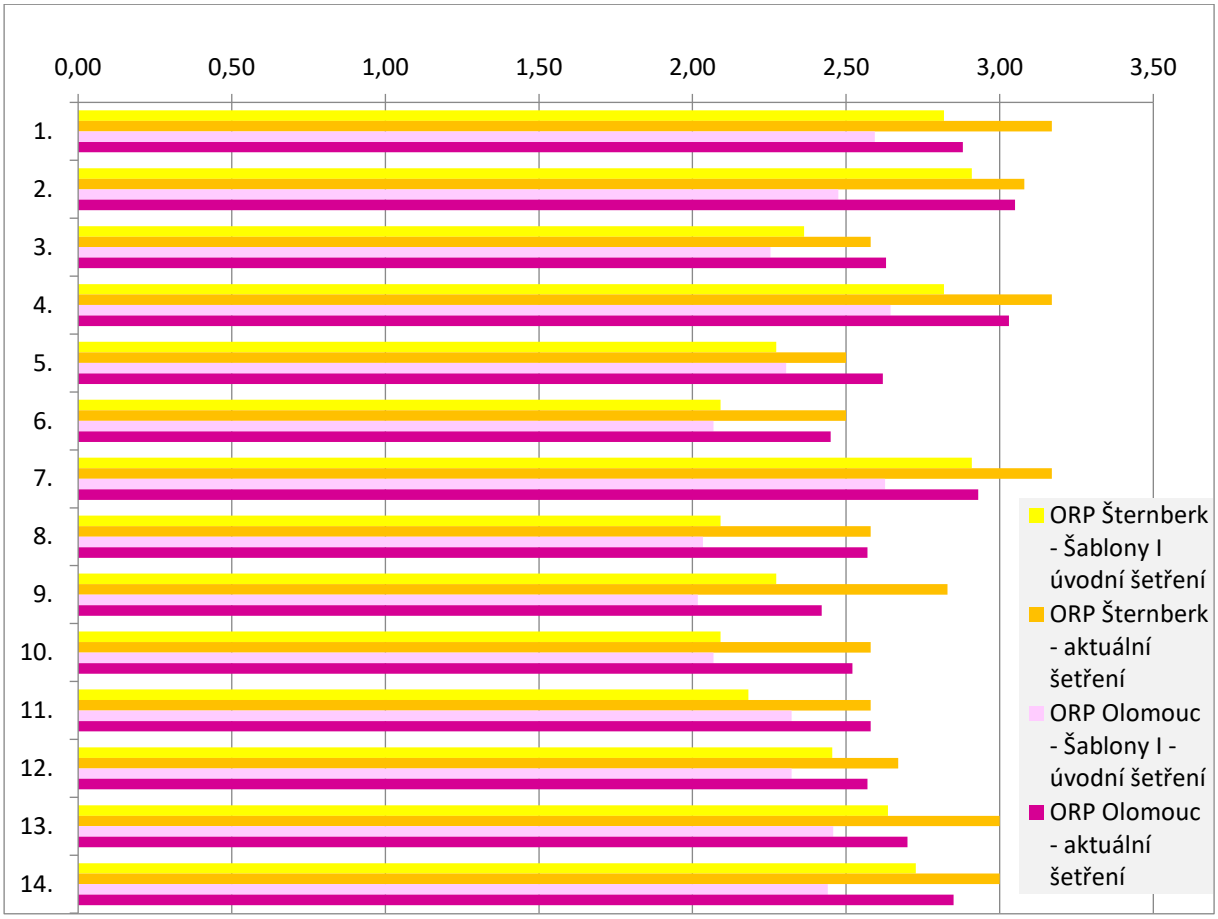

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa x:
Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky osa y:

1. *Škola podporuje rozvoj čtenářské gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)*
2. *Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti čtenářské gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)*

3. *Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatků v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol*
4. *Škola podporuje základní znalosti a dovednosti, základní práce s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle potřeb žáků)*
5. *Škola podporuje vyšší stupeň komplexního čtenářství (od chápání kontextu, vyvozování a formulace závěrů z textu, porovnávání zdrojů apod.)*
6. *Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o literaturu, tvůrčí psaní atp.*
7. *Ve škole existuje a/nebo je využívána knihovna (školní, místní) přístupná podle potřeb a možností žáků*
8. *Ve škole se realizují čtenářské kroužky / pravidelné dílny čtení / jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj čtenářské gramotnosti*
9. *Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu čtenářské gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny, realizace autorských čtení, výstavy knih …)*
10. *Škola informuje a spolupracuje v oblasti rozvoje čtenářství s rodiči (prezentace služeb školní/obecní knihovny, existence čtenářských kroužků, aktivit v oblasti čtení, čtenářského klubu – např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)*
11. *Ve škole existuje čtenářsky podnětné prostředí (čtenářské koutky, nástěnky, prostor s informacemi z oblasti čtenářské gramotnosti apod.)*
12. *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením v oblasti čtenářské gramotnosti např. pro vystavování prací žáků (včetně audiovizuální techniky)*
13. *Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti*
14. *Škola pravidelně nakupuje aktuální beletrii a další literaturu, multimédia pro rozvoj čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ*

Za tři největší překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti v ZŠ je na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouci považováno:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.);
- nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku;
- nezájem ze strany žáků a rodičů. U této překážky je však nezbytné připomenout to, že dnešní rodina (rodiče) prošla výraznými změnami. Řada dětí vyrůstá v neúplné rodině, v rodině s partnerem svých rodičů, nevlastních sourozenců, řada dětí žije ve střídavé péči. To vše má velký vliv na primární socializaci a následně sekundární socializaci ve škole. Stabilní rodinný svazek je dnes již výjimkou. „Nezájem rodičů“ může mít tedy zcela jinou příčinou a tyto překážky bude škola jen stěží odstraňovat.

Uvedené překážky jsou zohledněny v definovaných prioritách dalšího rozvoje vzdělávání v území projektu MAP II.

Tabulka 4.36: Překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Překážky v oblasti rozvoje čtenářské gramotnosti	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	76,92	58,33
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	15,38	33,33
3. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku	46,15	33,33
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku	15,38	25,00
5. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	0,00	8,33
6. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	15,38	8,33
7. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj gramotnosti	0,00	16,67
8. Nedostatečné uplatňování metod a forem výuky ve vztahu k heterogenním skupinám žáků	0,00	8,33
9. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům	0,00	16,67
10. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	23,08	8,33
11. Nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti	0,00	0,00
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebemotivace apod.)	0,00	16,67
13. Nepravidelnost aktivit (výukových i mimo výukových) v oblasti rozvoje příslušné gramotnosti	7,69	25,00
14. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na úrovni školy	0,00	0,00
15. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na národní úrovni	7,69	25,00
16. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	15,38	50,00
17. Nezájem ze strany žáků a rodičů	30,77	58,33
18. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	0,00	0,00
19. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti	7,69	25,00
20. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji gramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	15,38	33,33
21. Jiný pro školu důležitý prvek	0,00	8,33
22. Žádné	23,08	8,33

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen-září 2019

Pozitivním zjištěním je i uvedení, že téměř čtvrtina ředitelů ZŠ v území SO ORP Olomouc začleněných do projektu MAP II (23,8 %) nevidí žádné překážky pro další rozvoj čtenářské gramotnosti, v případě části SO ORP Šternberk je tako hodnota výrazně nižší (8,33 %).

Podpora rozvoje matematické gramotnosti

V případě matematické gramotnosti je ve srovnání s hodnocením aktuálního stavu stanovená priorita nižší, než by hodnocení aktuálního stavu odpovídalo. Matematická gramotnost je v celkovém hodnocení jako hlavní podporované oblasti hodnocena v SO ORP Šternberk 2,83, což je druhé nejlepší hodnocení za podporou inkluzivního/společného vzdělávání. V případě SO ORP Olomouc je hodnocena 2,53 na třetím místě po podpoře polytechnického vzdělávání a podpoře kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků (pro území Olomouckého kraje: 2,52, průměr ČR: 2,61). V rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 je podpora matematické gramotnosti zařazena jako specifický cíl 1. 2. 7.: **Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**

Nejhůře hodnocenou oblastí je podpora matematické gramotnosti v rámci realizace mimo výukových akcí pro žáky na podporu matematické gramotnosti (7. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace, např. projektové dny apod.), realizace pravidelných kroužků a doučování (6. Ve škole existují pravidelné kroužky/doučování, mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti, např. kroužek zábavné logiky apod.) a informovanosti a spolupráci s rodiči (8. Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči, např. představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.).

Tabulka 4.37: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech podporujících rozvoj matematické gramotnosti na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Matematická gramotnost Hodnocená opatření	SO ORP Šternberk		SO ORP Olomouc	
	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření	Šablony I úvodní šetření	Aktuální šetření
1. Škola podporuje rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)	2,73	3,25	2,64	2,87
2. Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	3,00	3,17	2,44	2,75
3. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti matematické gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol	2,09	2,42	2,19	2,50
4. Ve škole je podporováno matematické myšlení u žáků (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů atp.)	2,73	3,17	2,63	2,85

5. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o matematiku	2,45	2,67	2,08	2,43
6. Ve škole existují pravidelné kroužky/doučování/ mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (např. kroužek zábavné logiky apod.)	1,82	2,58	1,88	2,33
7. Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny apod.)	1,91	2,50	1,76	1,97
8. Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.)	2,36	2,58	1,76	2,20
9. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti	2,45	3,00	2,27	2,53
10. Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti	2,82	3,08	2,47	2,77
11. Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ	2,55	2,75	2,31	2,58

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Pozitivní je skutečnost, že u téměř všech hodnocených opatření došlo intercenzálně ke zlepšení hodnocení, které dokumentuje graf (viz Graf 4.10). Nejvýraznější posun nastal v případě opatření týkajících se rozvoje mimo výukových aktivit – existence kroužků a doučování a zlepšením technického a materiálního zabezpečení pro rozvoj matematické gramotnosti. Díky zlepšení stavu se toto opatření dostalo do kategorie 3 = realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení).

V případě SO ORP Šternberk došlo ke zlepšení v případě většiny hodnocení, u celkem 10 (z 11 hodnocených) došlo ke zvýšení/zlepšení hodnocení (srovnání aktuálního šetření oproti původnímu) o více než 0,2 bodu, což je ve srovnání se zlepšením u čtenářské gramotnosti výraznější.

V případě SO ORP Olomouc došlo u všech hodnocených opatření ke zlepšení minimálně o 0,2 hodnoty, což lze vnímat velmi pozitivně, ale stále zůstává hodnocení za průměrem za Olomoucký kraj i průměrem za celé území ČR.

S ohledem na významnost matematické gramotnosti pro další vzdělávání i výsledky mezinárodních srovnání, je zařazen mezi prioritní oblasti rozvoje v rámci projektu MAP II specifický cíl 1. 2. 7.: **Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).**

Za největší překážky (na základě vlastního šetření mezi řediteli ZŠ v zájmovém území) v oblasti rozvoje matematické gramotnosti ZŠ zájmového území spatřují zejména:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji gramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.);
- nízké časové dotace pro rozvoj matematické gramotnosti mimo výuku; současně je však třeba dodat, že často uváděné nízké časové dotace jako překážky v oblasti rozvoje určité gramotnosti nemají znamenat více hodin kontaktní výuky. Aktuálně je zátěž žáků kontaktní výukou často větší, než pracovní doba učitelů (počet hodin strávených ve škole + počet hodin strávených nad domácími úkoly, domácí přípravou);
- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj matematické gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.).

Graf 4.10: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech charakterizujících matematickou gramotnost v ZŠ v průměru na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

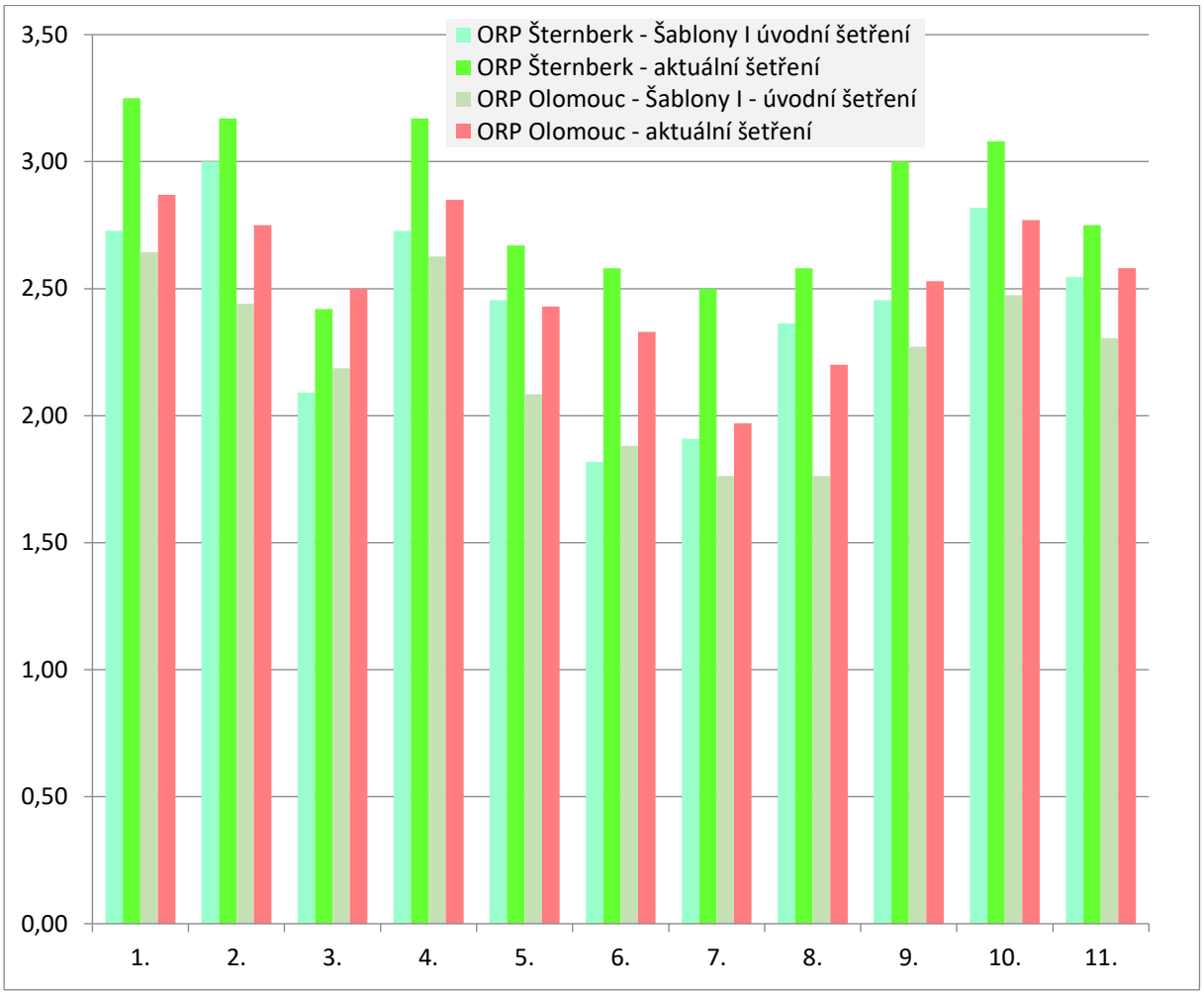

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa y: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu MŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa x: Opatření: 1. -11. korespondují s opatřeními uvedenými v tabulce

1. *Škola podporuje rozvoj matematické gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů (má stanoveny konkrétní cíle)*
2. *Učitelé 1. i 2. stupně rozvíjejí své znalosti v oblasti matematické gramotnosti a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)*
3. *Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti matematické gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol*
4. *Ve škole je podporováno matematické myšlení u žáků (příklady k řešení a pochopení každodenních situací, situací spojených s budoucí profesí nebo k objasnění přírodních zákonů atp.)*
5. *Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o matematiku*

6. *Ve škole existují pravidelné kroužky/doučování/mimoškolní aktivity v oblasti matematické gramotnosti (např. kroužek zábavné logiky apod.)*
7. *Ve škole jsou realizovány mimo výukové akce pro žáky na podporu matematické gramotnosti a zvýšení motivace (např. projektové dny apod.)*
8. *Škola informuje a spolupracuje v oblasti matematické gramotnosti s rodiči (představení kroužků, aktivit a profesí spojených s rozvojem matematické gramotnosti např. projektové dny, dny otevřených dveří apod.)*
9. *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické gramotnosti*
10. *Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje matematické gramotnosti*
11. *Škola pravidelně nakupuje aktuální literaturu, multimédia pro rozvoj matematické gramotnosti na 1. i 2. stupni ZŠ*

Tabulka 4.38: Překážky v oblasti rozvoje matematické gramotnosti na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Překážky v oblasti rozvoje matematické gramotnosti	**Kolik % škol označilo tuto překážku**	
	SO ORP Olomouc	**SO ORP Šternberk**
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	76,92	66,67
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	30,77	25,00
3. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku	46,15	41,67
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku	7,69	33,33
5. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	7,69	8,33
6. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	0,00	8,33
7. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj gramotnosti	0,00	8,33
8. Nedostatečné uplatňování metod a forem výuky ve vztahu k heterogenním skupinám žáků	7,69	8,33
9. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům	7,69	25,00
10. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	7,69	8,33
11. Nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti	15,38	0,00
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebemotivace apod.)	7,69	16,67
13. Nepravidelnost aktivit (výukových i mimo výukových) v oblasti rozvoje příslušné gramotnosti	23,08	41,67
14. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na úrovni školy	0,00	0,00

15. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na národní úrovni	15,38	41,67
16. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	30,77	41,67
17. Nezájem ze strany žáků a rodičů	30,77	33,33
18. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	0,00	16,67
19. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti	7,69	33,33
20. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji gramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	15,38	50,00
21. Jiný pro školu důležitý prvek	0,00	8,33
22. Žádné	15,38	0,00

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen-září 2019

Pozitivním zjištěním je i uvedení, že více než 15 % ředitelů ZŠ v území SO ORP Olomouc začleněné do projektu MAP II (15,38 %) nevidí žádné překážky pro další rozvoj matematické gramotnosti.

Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání

Podpora inkluzivního (společného) vzdělávání – je v hodnocení aktuálního stavu na 1. pořadí, tj. jako nejlepší stav, v případě SO ORP Šternberk s nadprůměrným hodnocením ve srovnání s průměrnou hodnotou za území Olomouckého kraje i za republikový průměr. V rámci práce pracovních skupin byla otázka diskutována a v následujícím období bude předmětem podrobnějšího šetření s cílem zjistit, zda je tato oblast ze strany školních specialistů a školních poradenských pracovišť skutečně saturována.

S ohledem na diferenciaci v rámci SO ORP Šternberk a podprůměrná hodnocení u vybraných ukazatelů je podpora inkluzivního (společného) vzdělávání zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP II, specifický cíl 1. 2. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.**

V hodnocení stávajícího stavu bylo u 2 z celkem 19 hodnocených kritérií hodnocení za území SO ORP Šternberk nižší než průměrné hodnoty za území Olomouckého kraje (což je zlepšení oproti předchozímu stavu, kdy to bylo 5 ukazatelů) i v porovnání s průměrem za celé území ČR. Výrazně odlišná je situace v případě SO ORP Olomouc, kde je 17 (z celkem 19) hodnocených ukazatelů horších, než je průměr za území Olomouckého kraje nebo průměr za ČR.

Horší hodnocení, než je průměr v rámci Olomouckého kraje a ČR, je v případě SO ORP Šternberk u hodnocení kritérií:

- bezbariérovost školy – tzn. škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy) – je

součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 1. 5: **Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání**;

- využívání zpětné vazby a prostoru pro sebehodnocení žáka (16. Pedagogové využívají v komunikaci se žákem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání), i na základě diskuse v pracovních skupinách, je využívání zpětné vazby a sebehodnocení žáky, zatím velice opomíjenou oblastí, kde je velký prostor na zlepšení. Pedagogové často nejsou reálně schopni formativního hodnocení, ani v současném krizovém stavu při převládajícím distančním vzdělávání, i proto je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 2: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.**

V případě SO ORP Olomouc se jedná o 17 z 19 hodnocených kritérií, která jsou hodnocena hůře, než je průměr za území Olomouckého kraje i celé ČR, což je velmi nepříznivý stav, i proto byla podpořena v rámci strategického rámce opatření, která mohou podpořit zlepšení aktuálního stavu. Hůře hodnocena byla níže uvedená kritéria hodnocení stavu:

- schopnost přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.), schopnost školy upravit organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a vytvořit systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě;**
- bezbariérovost školy – tzn. škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 1. 5: **Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání**;
- schopnost navázání vzájemných vztahů - škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní - společné diskuze, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami a také schopnost školy komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy. Za přínosné na základě poznatků pracovních skupin je možnost náslechových hodin u kolegy, možnost tandemové výuky s kolegou. Byť to pedagogové vnímají jako velmi ohrožující, pro mnoho pedagogů je však obohacující – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický 3. 1. 2: **Realizace setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností;**
- schopnost využívat speciální pomůcky – tzn. pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky – toto je náplní specifického cíle 1. 2. 2.: **Podporovat rozvoj dovedností**

a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků;

- vytváření podmínek pro realizaci inkluze - vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.) - je náplní nově zařazeného specifického cíle 1. 2. 13.: **Zajistit dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách;**
- schopnost spolupráce pedagogů ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent) - je náplní nově zařazeného specifického cíle 1. 1. 6.: **Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských a základních školách přítomností školního psychologa a speciálního pedagoga na škole;**
- zabezpečení účasti na aktivitách nad rámec školní práce – tzn. škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte – toto je náplní specifického cíle 1. 2. 11.: **Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity;**
- učitelé jsou schopni realizovat pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti - je náplní nově zařazeného specifického cíle 1. 1. 6.: **Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských a základních školách přítomností školního psychologa a speciálního pedagoga na škole;**
- využívání zpětné vazby a prostoru pro sebehodnocení žáka (16. Pedagogové využívají v komunikaci se žákem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení žáka a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 2: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků;**
- důraz nejen na budování vlastního úspěchu dítěte, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, což vede k sounáležitosti s ostatními dětmi a dalšími lidmi apod., učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji a škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.) - je náplní nově zařazeného specifického cíle 1. 2. 13.: **Zajistit dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách a** náplní specifického cíle 1. 2. 2.: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků**.

Graf 4.11: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech opatření podporujících inkluzivní/společné vzdělávání na ZŠ v průměru na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

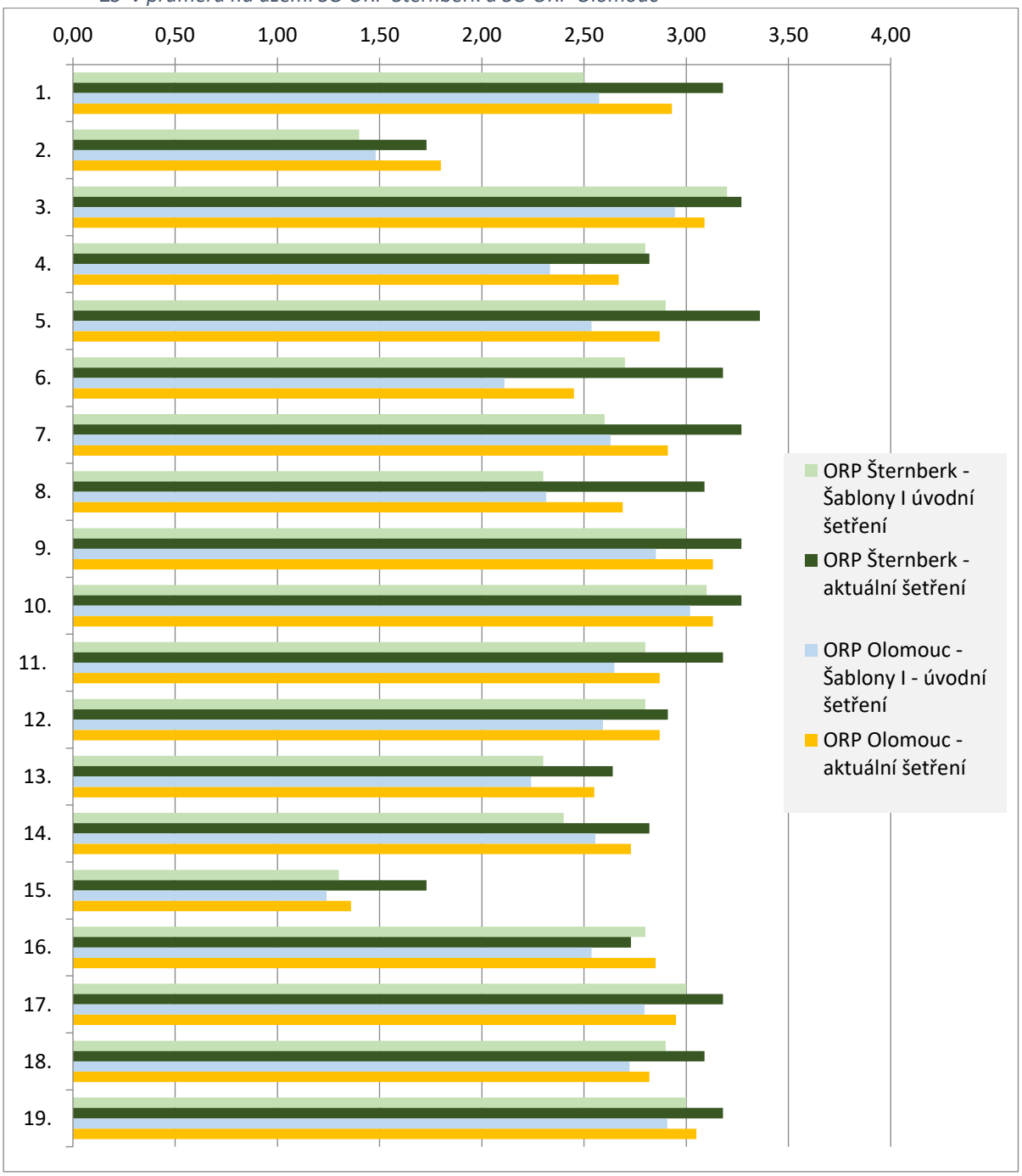

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa x: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*

4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa y:

1. *Škola dokáže přijmout ke vzdělávání všechny děti bez rozdílu (včetně dětí s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, děti se SVP apod.)*
2. *Škola je bezbariérová (jedná se o bezbariérovost jak vnější, tj. zpřístupnění školy, tak i vnitřní, tj. přizpůsobení a vybavení tříd a dalších prostorů školy)*
3. *Škola umí komunikovat s dětmi, rodiči i pedagogy, vnímá jejich potřeby a systematicky rozvíjí školní kulturu, bezpečné a otevřené klima školy*
4. *Škola umožňuje pedagogům navázat vztahy s místními a regionálními školami různých úrovní (společné diskuse, sdílení dobré praxe, akce pro jiné školy nebo s jinými školami apod.)*
5. *Vedení školy vytváří podmínky pro realizaci inkluzivních principů ve vzdělávání na škole (zajišťování odborné, materiální a finanční podpory, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, vzájemného učení pedagogických pracovníků; pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru aj.)*
6. *Škola upravuje organizaci a průběh vzdělávání v souladu s potřebami dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*
7. *Škola má vytvořený systém podpory pro děti se SVP (je vybavena kompenzačními/speciálními pomůckami, využívá služeb asistenta pedagoga atd.)*
8. *Pedagogové umí využívat speciální pomůcky i kompenzační pomůcky*
9. *Škola podporuje bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu na základní školy*
10. *Pedagogové spolupracují při naplňování vzdělávacích potřeb dětí (např. společnými poradami týkajícími se vzdělávání těchto dětí apod.)*
11. *Pedagogové školy jsou schopni vhodně přizpůsobit obsah vzdělávání, upravit formy a metody vzdělávání a nastavit různé úrovně obtížnosti v souladu se specifiky a potřebami dětí tak, aby bylo dosaženo a využito maximálních možností vzdělávaného dítěte*
12. *Pedagogové umí spolupracovat ve výuce s dalšími pedagogickými (asistent pedagoga, další pedagog) i nepedagogickými pracovníky (tlumočník do českého znakového jazyka, osobní asistent)*
13. *Škola zajišťuje dětem se speciálními vzdělávacími potřebami účast na aktivitách nad rámec školní práce, které směřují k rozvoji dovedností, schopností a postojů dítěte*
14. *Učitelé realizují pedagogickou diagnostiku dětí, vyhodnocují její výsledky a v souladu s nimi volí formy a metody výuky, resp. kroky další péče o děti*
15. *Škola poskytuje výuku českého jazyka pro cizince*
16. *Pedagogové využívají v komunikaci s dítětem popisnou slovní zpětnou vazbu, vytvářejí prostor k sebehodnocení dítěte a k rozvoji jeho motivace ke vzdělávání*
17. *Škola klade důraz nejen na budování vlastního úspěchu dítěte, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, vede k sounáležitosti s ostatními dětmi a dalšími lidmi apod.*
18. *Učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi dětmi jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu seberozvoji*
19. *Škola učí všechny děti uvědomovat si práva a povinnosti (vina, trest, spravedlnost, Úmluva o právech dítěte apod.)*

Na straně druhé je pozitivní, že za intercenzální období došlo u všech hodnocených kritérií ke zlepšení hodnocení, v některých případech i o více než 25 %, v případě SO ORP Šternberk u 6 kritérií bylo zlepšení o více než 10 %.

V případě SO ORP Olomouc došlo ke zlepšení také u všech hodnocených kritérií, ve srovnání s mateřskými školami i území SO ORP Šternberk výraznějšímu. U celkem 10 hodnocených ukazatelů je hodnocení lepší o více než 10 %.

Předmětem hodnocení byla i četnost využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami. Jednoznačně na prvním místě je využívání

pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají všechny ZŠ v SO ORP Šternberk (100,0 %) i všechny ZŠ v SO ORP Olomouc (100,0 %). Na druhém místě (jak ukazuje Tabulka 4.39:

Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání základními školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc je využívání speciálně pedagogických center (využívá 81,8 % ZŠ SO ORP Šternberk a 89,1 % ZŠ SO ORP Olomouc), relativně četně jsou využívány služby nestátních neziskových organizací (využívá je téměř polovina všech škol zájmového území). Výrazně nižší je využívání středisek výchovné péče (18,2 % v SO ORP Šternberk a 27,3 % v SO ORP Olomouc). Výrazný nárůst v celém území je ve využívání služeb orgánů sociálně právní ochrany dětí, kdy v úvodních šetřeních v rámci Šablon I bylo uvedeno, že v SO ORP Šternberk služba nebyla využívána vůbec a v případě OPR Olomouc pouze necelými 6 % ZŠ, aktuálně to je již okolo čtvrtiny všech ZŠ v území.

Tabulka 4.39: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání základními školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	**SO ORP Šternberk Šablony I úvodní šetření**	**SO ORP Šternberk aktuální šetření**	**SO ORP Olomouc Šablony I úvodní šetření**	**SO ORP Olomouc aktuální šetření**
1. Speciálně pedagogické centrum	90,0 %	81,8 %	90,7 %	89,1 %
2. Středisko výchovné péče	10,0 %	18,2 %	25,9 %	27,3 %
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0 %	100,0 %	94,4 %	100,0 %
4. Nestátní neziskové organizace	30,0 %	45,5 %	50,0 %	47,3 %
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	0,0 %	27,3 %	5,6 %	21,8 %
6. Žádné z uvedených	30,0 %	36,4 %	48,1 %	56,4 %

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

V hodnocení kvality spolupráce v rámci SO ORP z hodnocení jednotlivých ZŠ jsou rozdíly v rámci SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc. Hodnocení služeb zařízení bylo ve škále 1 až 4, kdy hodnocení 1 je velmi dobrá spolupráce, 2 spíše dobrá spolupráce, 3 spíše špatná spolupráce a 4 velmi špatná spolupráce.

Za území SO ORP Šternberk dosáhly nejlepšího hodnocení pedagogicko-psychologické poradny (hodnocení 1,27), na druhém místě pak nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,40) a nejhorší středisko výchovné péče (2,0). V případě SO ORP Olomouc jsou nejlépe hodnoceny nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,42) a pedagogicko-psychologické poradny (hodnocení 1,51), nejhůře je hodnocen orgán sociálně právní ochrany dětí (hodnocení 1,67).

Tabulka 4.40: Hodnocení spolupráce základních škol s dalšími subjekty při využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk	SO ORP Olomouc
1. Speciálně pedagogické centrum	1,44	1,59
2. Středisko výchovné péče	2,00	1,67
3. Pedagogicko-psychologická poradna	1,27	1,51
4. Nestátní neziskové organizace	1,40	1,42
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	1,67	1,67

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: hodnocení ve škále: 1=Velmi dobrá, 2=Spíše dobrá, 3=Spíše špatná a 4=Velmi špatná

Hodnotíme-li překážky, které základní školy spatřují v oblasti inkluzivního/společného vzdělávání, tak se nejčastěji jedná o:

1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí, např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky (76,92 % ZŠ SO ORP Olomouc a 66,67 % ZŠ SO ORP Šternberk) – zlepšení stavu a podpora je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 1. 6: **Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských a základních školách přítomností školního psychologa a speciálního pedagoga na škole.**
2. Nedostatečná schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou (46,15 % ZŠ SO ORP Olomouc a 41,67 % ZŠ SO ORP Šternberk) – je součástí specifického cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 2: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.**
3. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny – tzn. nezvládání řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy apod. (30,77 % ZŠ SO ORP Olomouc a 25,00 % ZŠ SO ORP Šternberk) specifický cíl 1. 2. 3.: **Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.**
4. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky, např. výstavy, exkurze, kroužky apod. (23,08 % ZŠ SO ORP Olomouc a 41,67 % ZŠ SO ORP Šternberk) - je náplní specifického cíle 1. 2. 11.: **Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity.**

Tabulka 4.41: Překážky v oblasti podpory inkluzivního (společného vzdělávání) na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory inkluzivního / společného vzdělávání	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	76,92	66,67
2. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny (nezvládání řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy apod.)	30,77	25,00
3. Nedostatečná schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou	46,15	41,67
4. Velký počet žáků ve třídách	7,69	33,33
5. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému	7,69	8,33
6. Nezájem učitelů o zavedení inkluzivního prostředí školy (nezájem o změnu metod, forem a stylu práce)	0,00	8,33
7. Nedostatečné zvládání formativního hodnocení heterogenní třídy (problémy s nastavením a udržením systému hodnocení žáků apod.)	0,00	8,33
8. Zřizovatel školy nepovažuje téma inkluze za prioritu	7,69	8,33
9. Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání	7,69	25,00
10. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro pedagogy	7,69	8,33
11. Nedostatečná kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče žáků se speciálními vzdělávacími potřebami apod.	15,38	0,00
12. Nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT	7,69	16,67
13. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	23,08	41,67
14. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	0,00	0,00
15. Jiné	15,38	41,67
16. Žádné	30,77	41,67

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Na straně druhé, žádná ze ZŠ SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc začleněných do projektu MAP II neuvedla jako překážku v oblasti podpory inkluzivního (společného) vzdělávání technickou nemožnost bezbariérových úprav školy. V případě SO ORP Olomouc navíc žádný z ředitelů ZŠ neuvedl jako překážku nedostatečnou schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou a nezájem učitelů o zavedení inkluzivního prostředí školy (nezájem o změnu metod, forem a stylu práce).

Podpora polytechnického vzdělávání

Podpora polytechnického vzdělávání je shodně s hodnocením aktuálního stavu jednou z nejvyšších priorit pro území projektu MAP II. V jejím hodnocení aktuálního stavu má hodnocení nejnižší hodnotu (pouze 2,35 v SO ORP Olomouc a 2,44 v SO ORP Šternberk), na straně druhé byla v úvodním šetření v roce 2016 mezi prioritami podpora polytechnického vzdělávání zařazena až na poslední místo. Shodně s hodnocením aktuálního stavu a potřebou zlepšení byla podpora polytechnického vzdělávání zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 8.:

Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání dětí a žáků.

V rámci hodnocení aktuálního stavu byla jako podprůměrná (s hodnocením nižším než 2,00) hodnocena skutečnost, zda probíhá na škole výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLILL (průměrné hodnocení 1,08 v SO ORP Šternberk a 1,20 v SO ORP Olomouc), zda škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření (průměrné hodnocení 1,67 v SO ORP Šternberk), zda ve škole existují kroužky, pravidelné dílny či jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu rozvoje polytechnického vzdělávání (průměrné hodnocení 1,92) či zda škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání, např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad. (průměrné hodnocení 1,92 v SO ORP Šternberk). U všech těchto hodnocených kritérií se jedná o podprůměrné hodnoty i ve srovnání s průměrem za Olomoucký kraj i celou ČR.

Graf 4.12: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech opatření podporujících rozvoj polytechnického vzdělávání v ZŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

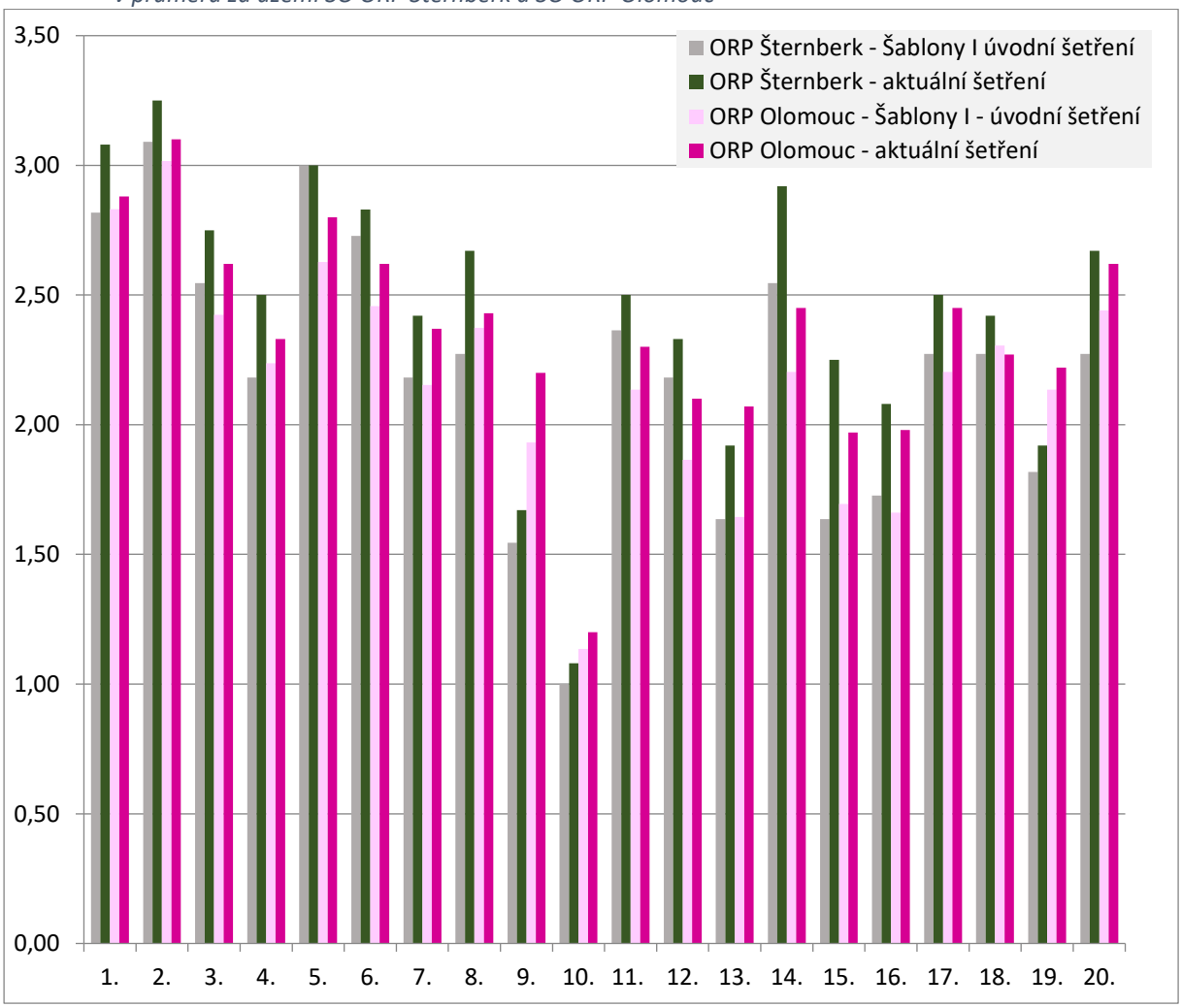

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa y: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa x:

1. *Technické vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV*
2. *Přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV*
3. *Příslušní učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)*
4. *Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol*
5. *Škola má zpracovány plány výuky polytechnických předmětů (matematiky, předmětů přírodovědného a technického směru, vzdělávací oblasti Člověk a svět práce), které jsou vzájemně obsahově i časově provázány*

6. *Škola podporuje zájem žáků o oblast polytechniky propojením znalostí s každodenním životem a budoucí profesí*
7. *Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru*
8. *Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků*
9. *Škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření*
10. *Na škole probíhá výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLILL*
11. *Škola podporuje samostatnou práci žáků v oblasti polytechnického vzdělávání*
12. *Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o polytechniku*
13. *Ve škole existují kroužky/pravidelné dílny/jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání*
14. *Na škole se realizují mimo výukové akce pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání a zvýšení motivace žáků (např. projektové dny, realizace exkurzí, diskuse s osobnostmi apod.)*
15. *Škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. spolupráce s MŠ)*
16. *Škola spolupracuje s místními firmami/podnikateli*
17. *Škola informuje o oblasti polytechnického vzdělávání rodiče (publicita akcí, kroužků, aktivit – projektové dny, dny otevřených dveří apod.)*
18. *Ve škole existuje podnětné prostředí – tj. prostor s informacemi z oblasti polytechnického vzdělávání pro žáky i učitele (fyzické či virtuální místo s možností doporučovat, sdílet, ukládat či vystavovat informace, výrobky, výsledky projektů…)*
19. *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání (např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad.)*
20. *Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání*

V komparaci s daty za území Olomouckého kraje a průměr za ČR je příznivé hodnocení překážek v oblasti podpory polytechnického vzdělávání, kdy ZŠ území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc hodnotí existenci překážek ve výrazně menší míře než vyšší územněsprávní jednotky. Mezi největší překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání ZŠ je považováno:

1. Nedostatečné/neodpovídající prostory (76,92 % ZŠ SO ORP Olomouc, 50,0 % ZŠ SO ORP Šternberk);
2. Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod. (61,54 % ZŠ SO ORP Olomouc, 58,33 % ZŠ SO ORP Šternberk);
3. Nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků (53,85 % ZŠ SO ORP Olomouc, 58,33 % ZŠ SO ORP Šternberk);
4. Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLILL (46,15 % ZŠ SO ORP Olomouc, 50,00 % ZŠ SO ORP Šternberk).

Tabulka 4.42: Překážky v oblasti rozvoje podpory polytechnického vzdělávání na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory polytechnického vzdělávání	**Kolik % škol označilo tuto překážku**	
	SO ORP Olomouc	**SO ORP Šternberk**
1. Nedostatečné/neodpovídající prostory	76,92	50,00
2. Nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen apod.	61,54	58,33
3. Nedostatečná dostupnost informačních a komunikačních technologií pro výuku v oblasti polytechnického vzdělávání	15,38	16,67
4. Malý zájem o polytechnické vzdělávání ze strany žáků a rodičů	15,38	25,00
5. Pedagogičtí pracovníci školy neumí vzbudit zájem žáků v oblasti polytechniky	7,69	25,00
6. Pedagogičtí pracovníci nemají aktuální znalosti a dovednosti v polytechnické oblasti	23,08	33,33
7. Nedostatek financí na úhradu vedení volitelných předmětů a kroužků	53,85	58,33
8. Učitelé polytechnických předmětů nejsou jazykově vybaveni pro výuku v CLILL	46,15	50,00
9. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky	30,77	66,67
10. Jiné	7,69	16,67
11. Žádné	0,00	0,00

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Dokladem toho, že polytechnické vzdělávání patří do prioritní oblasti, je skutečnost, že na základě vlastního realizovaného dotazníkového šetření plánuje většina škol v nejbližším období zlepšení aktuálního stavu (jak dokumentuje Tabulka 4.43).

Tabulka 4.43: Přehled kritérií, která chtějí v oblasti polytechnického vzdělávání na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc zlepšit

Opatření na podporu polytechnického vzdělávání	**2019-2020**		**2021-2022**	
	SO ORP Šternberk %	**SO ORP Olomouc %**	**SO ORP Šternberk %**	**SO ORP Olomouc %**
1. Technické vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV	53,85	41,67	23,08	16,67
2. Přírodovědné a environmentální vzdělávání je na naší škole realizováno v souladu s RVP ZV	38,46	41,67	38,46	25,00

3. Příslušní učitelé rozvíjejí své znalosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)	53,85	41,67	30,77	41,67
4. Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání mezi sebou i s učiteli z jiných škol	46,15	41,67	23,08	41,67
5. Škola má zpracovány plány výuky polytechnických předmětů (matematiky, předmětů přírodovědného a technického směru, vzdělávací oblasti Člověk a svět práce), které jsou vzájemně obsahově i časově provázány	53,85	25,00	30,77	33,33
6. Škola podporuje zájem žáků o oblast polytechniky propojením znalostí s každodenním životem a budoucí profesí	61,54	25,00	23,08	50,00
7. Škola disponuje vzdělávacími materiály pro vzdělávání polytechnického charakteru	53,85	33,33	46,15	58,33
8. Součástí výuky polytechnických předmětů jsou laboratorní cvičení, pokusy, různé projekty apod. podporující praktickou stránku polytechnického vzdělávání a rozvíjející manuální zručnost žáků	53,85	33,33	46,15	41,67
9. Škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření	15,38	16,67	30,77	25,00
10. Na škole probíhá výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLILL	15,38	0,00	30,77	16,67
11. Škola podporuje samostatnou práci žáků v oblasti polytechnického vzdělávání	61,54	16,67	15,38	33,33
12. Škola podporuje individuální práci s žáky s mimořádným zájmem o polytechniku	61,54	16,67	23,08	25,00
13. Ve škole existují kroužky/pravidelné dílny/jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání	38,46	33,33	53,85	33,33
14. Na škole se realizují mimo výukové akce pro žáky na podporu polytechnického vzdělávání a zvýšení motivace žáků (např. projektové dny, realizace exkurzí, diskuse s osobnostmi apod.)	69,23	41,67	23,08	41,67
15. Škola aktivně podporuje předškolní polytechnickou výchovu (např. spolupráce s MŠ)	46,15	33,33	23,08	33,33
16. Škola spolupracuje s místními firmami/podnikateli	53,85	25,00	23,08	58,33
17. Škola informuje o oblasti polytechnického vzdělávání rodiče (publicita akcí, kroužků, aktivit – projektové dny, dny otevřených dveří apod.)	76,92	25,00	23,08	41,67
18. Ve škole existuje podnětné prostředí, tj. prostor s informacemi z oblasti polytechnického vzdělávání pro žáky i učitele (fyzické či virtuální místo s možností doporučovat, sdílet, ukládat či vystavovat informace, výrobky, výsledky projektů…)	53,85	8,33	38,46	50,00

19. Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání (např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu ad.)	23,08	16,67	38,46	33,33
20. Škola využívá informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje polytechnického vzdělávání	53,85	25,00	38,46	41,67

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků

Podpora kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků byla v souladu s hodnocením aktuálního stavu hodnocena jako nejvíce potřebná (druhá nejvyšší hodnota v pořadí priorit) a odpovídá to i stavu hodnocení aktuálního stavu, kdy byla hodnocena v průměru hodnotou 2,65 v SO ORP Šternberk a hodnotou 2,46 v SO ORP Olomouc, což je podprůměrné hodnocení ve srovnání s průměrem za území ČR. Hodnocení odpovídá hodnocení „realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)“, i proto je nově mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023 zařazen specifický cíl 1. 2. 14.: **Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ a pregramotnosti (MŠ).**

Pouze minimálně jsou vnímány překážky, které by bránily podpoře kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě dětí. Jako největší problém spatřují tři čtvrtiny škol nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku, přibližně polovina škol pak vnímá problém v malém zájmu zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami (54,5 % ZŠ) a nedostatku výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity (45,5 % ZŠ).

Další podporované oblasti

Hodnocení všech tří dalších podporovaných oblastí z operačních programů (OP) je pro subjekty na území SO ORP Šternberk seřazeno od 1. místa ve smyslu největší potřeby rozvíjet danou oblast do 3. místa definovaného jako nejmenší potřeba rozvíjet danou oblast. Pořadí jednotlivých ZŠ bylo v rámci jednotlivých oblastí zprůměrováno a na základě těchto hodnot bylo oblastem přiřazeno pořadí v rámci SO ORP / kraje / republiky.

Pro území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc je pořadí priorit dalších podporovaných oblastí následující:

1. Kariérové poradenství pro žáky
2. Jazykové vzdělávání
3. Digitální kompetence pedagogických pracovníků
4. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Ve srovnání s územím kraje i celé republiky vychází území SO ORP Šternberk i SO SORP Olomouc zcela shodně. Předmětem výzkumu bylo průměrné hodnocení aktuálního stavu v dalších oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),
2. rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),
3. realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),
4. ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).

Všechny hodnocené další oblasti podporované z Operačních programů (OP) byly klasifikovány v kategorii 2 až 3, tj. „rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace)“ až „realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)“.

V rámci hodnocení je pořadí od nejnižších hodnot po nejvyšší následující, tj. od vůbec nebo téměř se neuplatňuje až po ideální stav:

1. Kariérové poradenství pro žáky
2. Jazykové vzdělávání
3. Digitální kompetence pedagogických pracovníků
4. Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

Ve srovnání se stanovenými prioritami je hodnocení aktuálního stavu následující:

1. **Kariérové poradenství pro žáky** (2,24 v SO ORP Olomouc, 1,93 v SO ORP Šternberk) – průměrné hodnocení ve srovnání s průměrem za Olomoucký kraj (2,18) i průměr za ČR (2,3)
2. **Jazykové vzdělávání** – (2,38 v SO ORP Olomouc, 2,48 v SO ORP Šternberk) - v komparaci s hodnocením za území kraje i ČR průměrné hodnocení (průměr kraj: 2,35, průměr ČR: 2,45)
3. **Digitální kompetence pedagogických pracovníků** (2,59 v SO ORP Olomouc, 2,60 v SO ORP Šternberk) – ve srovnání s hodnocením za Olomoucký kraj i celou ČR je hodnocení (2,55) průměrné (průměr kraj: 2,57, průměr ČR: 2,61)
4. **Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence** (2,93 v SO ORP Olomouc, 3,10 v SO ORP Šternberk) – v případě podpory sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí je průměrná hodnota srovnatelná s oběma průměry (průměr kraj: 2,93, průměr ČR: 2,98).

Kariérové poradenství pro žáky

Nově hodnocenou oblastí v aktuálním šetření bylo kariérové poradenství, které je velmi důležité pro dobrou uplatnitelnost absolventů. V rámci hodnocení dle zvolených kritérií je pro území

SO ORP Šternberk i území SO ORP Olomouc negativním zjištěním, kdy v případě SO ORP Šternberk je 10 z 10 kritérií hodnoceno hůř, než je průměr za území Olomouckého kraje a v případě SO ORP Olomouc je to 8 z 10 hodnocených kritérií. I proto je v rámci priorit na území projektu MAP II prioritou uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky a jsou k tomu stanoveny 4 specifické cíle včetně podpory kariérového poradenství. Jako přínosné a pozitivní je vedení žáků k tomu, co by chtěli dělat a individuálně je připravit na práci, např. umožnit žákům strávit jeden den v prostředí, kde by chtěli pracovat a práci si zjednodušeně vyzkoušet v doprovodu kariérního poradce. Využít při tom jako motivaci ke studiu osobní zkušenost. Jedná se o následující specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP do roku 2023: 2.1.1.: **Realizovat veletrh vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku**; 2.1.2: **Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území;** 2.1.3: **Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu** a 2.1.4: **Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.**

Graf 4.13: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech kariérového poradenství na ZŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

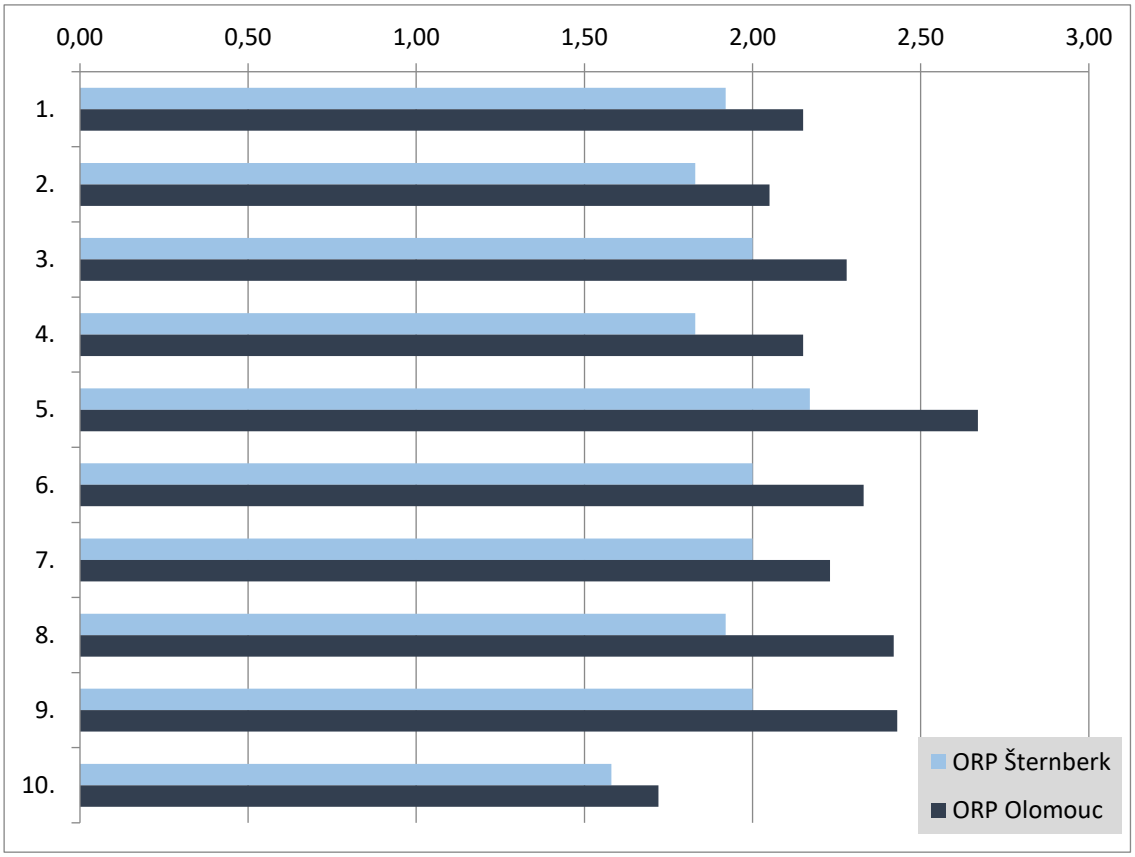

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa x: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:
1. vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),

2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa y:

1. *Na naší škole je zaveden systém kariérového poradenství, do něhož jsou zapojeni pedagogičtí pracovníci školy i externí odborníci*
2. *Kariérové poradenství je zařazeno v ŠVP*
3. *Výuka je zaměřena i na směřování žáků k cílené volbě profese*
4. *Kariérové poradenství poskytujeme žákům v celém průběhu školní docházky*
5. *Kariérové poradenství na naší škole poskytujeme zejména žákům vyšších ročníků*
6. *Kariérové poradenství na naší škole je koordinováno jedním pracovníkem, který má pro tuto činnost vytvořeny podmínky (časové, prostorové apod.)*
7. *Kariérové poradenství probíhá v rámci průřezových témat a rozvoje osobnosti žáků*
8. *Součástí kariérového poradenství na naší škole je také spolupráce s rodiči*
9. *Nabízíme individuální kariérové poradenství všem žákům včetně žáků se SVP či ze sociálně znevýhodněného prostředí*
10. *Individuální kariérové poradenství nabízíme pouze žákům se speciálními vzdělávacími potřebami či žákům ze sociálně znevýhodněného prostředí*

Jazykové vzdělávání

Jazyková gramotnost je schopnost a dovednost komunikovat a jednat v mateřském i dalším jazyce (popř. v dalších jazycích). Je výchozím předpokladem pro rozvoj všech ostatních gramotností (definice ČŠI). Takto je jazyková gramotnost nadřazeným pojmem pro čtenářskou gramotnost svým důrazem na širší okruh jazyků než jen na jazyk mateřský. Vzhledem k tomu, že se jazyková gramotnost rozvíjí průřezově napříč všemi vzdělávacími obory, kdy je například přírodovědná výuka vedena v anglickém jazyce, je zásadním předpokladem pro úspěšné vzdělávání.

Rozvoj jazykové gramotnosti žáků je spojen s rozvojem jak jejich receptivních (např. poslech a čtení s porozuměním), tak jejich produktivních (např. mluvený a psaný projev) dovedností. Nedílnou součástí jazykové gramotnosti je také interakce s partnery komunikace.

Hodnotíme-li jazykové vzdělávání, tak je ve většině hodnocených kritérií podprůměrné v komparaci s výsledky za Olomoucký kraj i celé území ČR. V případě SO ORP Šternberk je podprůměrných 8 z celkem 17 hodnocených kritérií, v případě SO ORP Olomouc je to dokonce 14 z celkem 17 hodnocených kritérií. I proto je v rámci strategického rámce a stanovených priorit zařazeno jako specifický cíl 1. 2. 12.: **Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele.**

Nejlépe hodnocenými oblastmi pohledem ředitelů základní škol, kdy je hodnocení vyšší než 3,00 a lze tak hodnotit jako realizovanou oblast, tzn. funkční části systému realizovaných na základní úrovni, je prostor na zlepšení, jsou uváděna pouze na území SO ORP Šternberk:

- podpora rozvoje jazykové gramotnosti v rámci ŠVP (hodnocení 3,17 v SO ORP Šternberk), škola podporuje rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (má stanoveny konkrétní cíle)

- rozvoj znalostí pedagogů (hodnocení 3,08 v SO ORP Šternberk) - učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
- využívání ICT ve výuce jazyků (hodnocení 3,08 v SO ORP Šternberk) - ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti

Na druhé straně nejhorší hodnocení (nižší než 2,00) je v případě:

- spolupráce s rodilým mluvčím (hodnocení 1,33 v SO ORP Šternberk a 1,60 v SO ORP Olomouc), škola spolupracuje s rodilým mluvčím
- tvorba příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (hodnocení 1,83 v SO ORP Šternberk a 1,92 v SO ORP Olomouc) - škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.)
- školní knihovna s cizojazyčnou literaturou (hodnocení 1,75 v SO ORP Šternberk a 1,78 v SO ORP Olomouc) - ve škole se využívá knihovna (školní/místní) obsahující cizojazyčnou literaturu přístupnou podle potřeb žáků.

Graf 4.14: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech opatření podporujících jazykové vzdělávání v ZŠ v průměru za území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

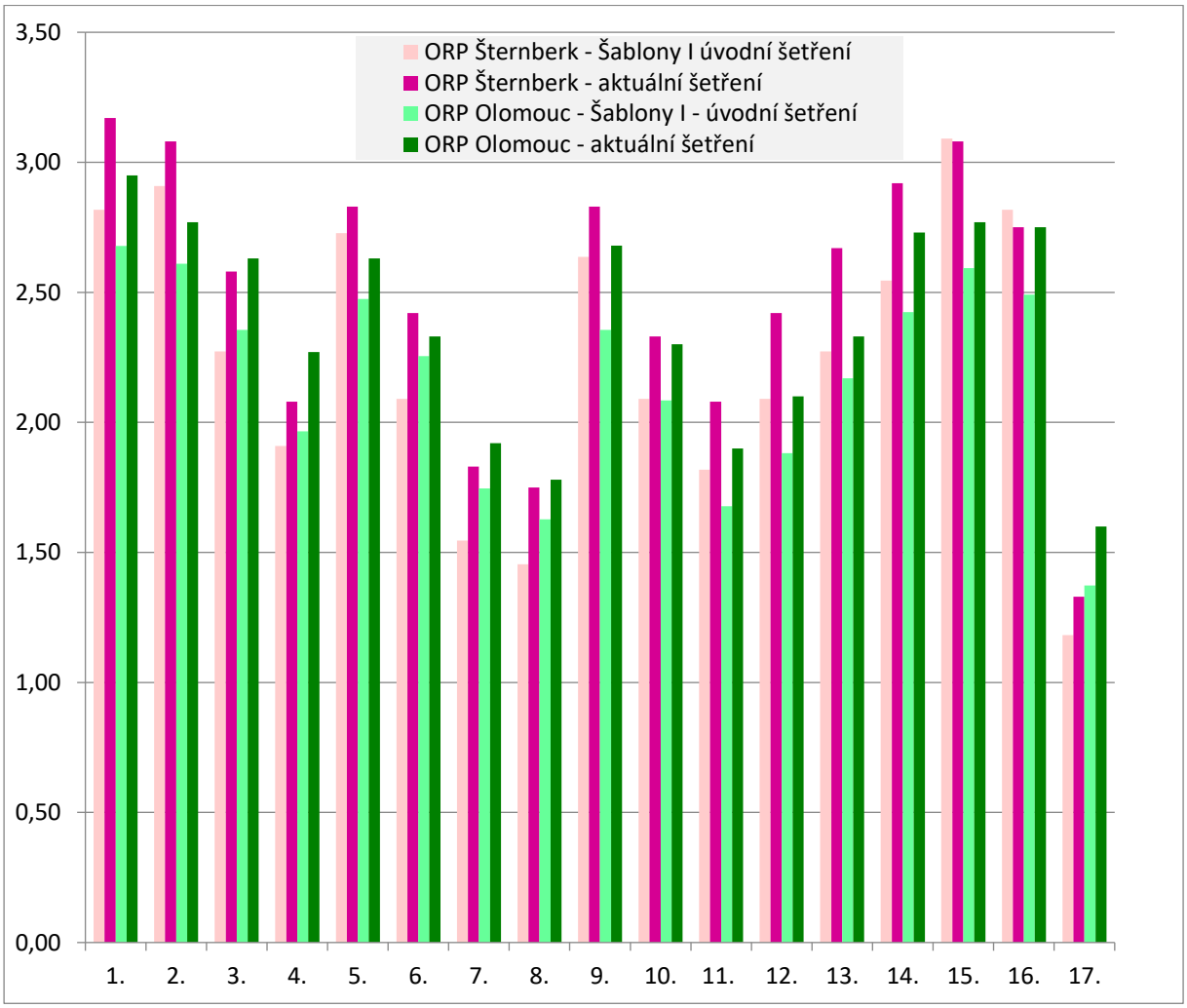

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa y: Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa x:

1. *Škola podporuje rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (má stanoveny konkrétní cíle)*
2. *Učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)*
3. *Učitelé 1. i 2. stupně využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi v oblasti jazykové gramotnosti mezi sebou i s učiteli z jiných škol*
4. *Rozvoj jazykové gramotnosti je obsahem výuky řady předmětů (např. uplatňování rozšiřujících autentických cizojazyčných materiálů – textů, nahrávek apod.)*

5. *Škola u žáků rozvíjí chápání života v jiných kulturách a zprostředkovává jim ho (např. prostřednictvím filmů, fotografií, zahraničních pobytů apod.)*
6. *Škola podporuje jazykovou rozmanitost formou nabídky cizích jazyků*
7. *Škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.)*
8. *Ve škole se využívá knihovna (školní/místní) obsahující cizojazyčnou literaturu přístupnou podle potřeb žáků*
9. *Ve škole jsou využívány učebnice, cizojazyčná literatura, multimédia a další materiály pro rozvoj jazykové gramotnosti*
10. *Ve škole existují pravidelné jazykové kroužky /doučování/ mimoškolní aktivity*
11. *Ve škole jsou realizovány akce pro žáky na podporu jazykové gramotnosti (např. interaktivní výstavy knih apod.)*
12. *Škola informuje a spolupracuje v oblasti jazykové gramotnosti s rodiči (představení cizích jazyků, knihovny, kroužků, aktivit spojených s jazykovou gramotností např. projektové dny, dny otevřených dveří, vánoční trhy apod.)*
13. *Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí (koutky, nástěnky apod.)*
14. *Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků*
15. *Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti*
16. *Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimédia pro rozvoj jazykové gramotnosti*
17. *Škola spolupracuje s rodilým mluvčím*

Ředitelé základních škol SO ORP Olomouc i SO ORP Šternberk vidí největší překážky v oblasti rozvoje jazykového vzdělávání na základních školách v:

1. nedostatku stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti, zejména k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod. Proto byl nově mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP II do roku 2023 zařazen specifický cíl 1. 2. 13.: **Zajistit dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách** a je zařazen i specifický cíl 1. 2. 12.: **Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele;**
2. nízké časové dotaci pro rozvoj jazykové gramotnosti mimo výuku, i když je třeba uvést i opačný pohled, kdy nízká časová dotace je uváděna téměř u všech vzdělávacích oborů (matematická gramotnost, čtenářská, jazyková), pokud však navýšíme časové dotace, nebudeme již potřebovat hřiště a sportoviště, protože se žáci po tolika hodinách strávených ve škole, na ně nedostanou. A pokud se žák vzdělává ještě v jiném zařízení (ZUŠ, DDM, SVČ), tak se přetížení nevyhne.
3. nedostatečných materiálně technických podmínkách pro rozvoj v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.).

Tabulka 4.44: Překážky v oblasti rozvoje jazykového vzdělávání na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti rozvoje jazykového vzdělávání	**Kolik % škol označilo tuto překážku**	
	SO ORP Olomouc	**SO ORP Šternberk**
1. Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.)	61,54	75,00
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	38,46	25,00
3. Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku	53,85	25,00
4. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně gramotnosti pro žáky daného věku nebo ročníku	7,69	33,33
5. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	0,00	16,67
6. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	7,69	16,67
7. Nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj gramotnosti	0,00	8,33
8. Nedostatečné uplatňování metod a forem výuky ve vztahu k heterogenním skupinám žáků	0,00	16,67
9. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům	0,00	16,67
10. Nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti	0,00	16,67
11. Nedostatek příležitostí pro další vzdělávání vyučujících v oblasti rozvoje gramotnosti	0,00	8,33
12. Nedostatečný rozvoj mentoringu na škole ve vztahu k příslušným gramotnostem (malá kreativita, stereotyp vyučujících, nízká sebemotivace apod.)	0,00	16,67
13. Nepravidelnost aktivit (výukových i mimo výukových) v oblasti rozvoje příslušné gramotnosti	7,69	33,33
14. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na úrovni školy	0,00	16,67
15. Nedostatečný tlak na implementaci rozvoje příslušné gramotnosti na národní úrovni	7,69	16,67
16. Nedostatek možností pro sdílení dobré praxe	23,08	25,00
17. Nezájem ze strany žáků a rodičů	15,38	41,67
18. Nedostatečná podpora ze strany zřizovatele	7,69	33,33
19. Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj příslušné gramotnosti	0,00	41,67
20. Nízká úroveň kooperace školy s dalšími aktéry k rozvoji gramotnosti (projekty se školami, s obcemi, science centry, neziskovými organizacemi apod.)	7,69	58,33
21. Jiný pro školu důležitý prvek	0,00	8,33
22. Žádné	15,38	8,33

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Digitální kompetence pedagogických pracovníků

Digitální kompetence jsou jednou z priorit i v rámci strategických dokumentů na národní úrovni. Problematice rozvoje digitálních kompetencí je věnován dokument Strategie digitální gramotnosti ČR 2015–2020. Cíle této strategie nepřímo navazují na cíle dalšího dokumentu na národní úrovni, tedy Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020. Stanovené základní směry Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 jsou: nediskriminační přístup k digitálním vzdělávacím zdrojům, podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení žáků, podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení učitelů, budování a obnova digitální vzdělávací infrastruktury, inovační postupy, sledování, hodnocení a šíření jejich výsledků, systém podporující rozvoj škol v oblasti integrace digitálních technologií do výuky a do života školy a porozumění veřejnosti cílům a procesům integrace digitálních technologií do vzdělávání.

V rámci agregovaných dat bylo realizováno hodnocení digitálních kompetencí pedagogických pracovníků, které bylo aktuálně na území SO ORP Olomouc hodnoceno celkově hodnotou 2,59 a na území SO ORP Šternberk hodnotou 2,60, což je srovnatelné s průměrnými hodnotami za Olomoucký kraj i celou ČR (průměr Olomoucký kraj: 2,57, průměr ČR: 2,61).

Tabulka 4.45: Hodnocení v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Hodnocení aktuálního stavu v oblasti digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	**Hodnocení aktuálního stavu**	
	SO ORP Šternberk	**SO ORP Olomouc**
1. Pedagogové využívají ICT učebnu nebo školní stolní počítače při výuce (nejen informatiky)	2,92	3,07
2. Pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)	2,58	2,70
3. Pedagogové využívají možností BYOD pro konkrétní projekty žáků (umožnění žákům používat ve výuce jejich vlastní technická zařízení typu ICT, tj. notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)	1,33	1,55
4. Pedagogové využívají mobilní ICT vybavení a digitální technologie při výuce v terénu, v projektové výuce apod.	2,08	1,93
5. Pedagogové využívají pro výuku volně dostupné, bezpečné, otevřené internetové zdroje	3,17	3,03
6. Pedagogové se orientují v rámci svého předmětu ve volně dostupných zdrojích na internetu	3,08	2,98
7. Pedagogové umí systematicky rozvíjet povědomí o internetové bezpečnosti a kritický pohled na internetový obsah k rozvoji znalostí a dovedností žáků	3,00	2,85

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

V rámci strategie digitálního vzdělávání jsou uvedeny hlavní směry, ve kterých by školy měly plánovat:

- další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) a ostatních zaměstnanců školy,
- personál – správce ICT, ICT metodik/koordinátor, ICT technik,
- hardware – vybavení učeben, mobilní učebny, server, síť vnitřní, síť vnější – konektivita, bezpečnost,
- software – sw potřebný pro výuku, elektronické třídnice apod.,
- komunikace – komunikace mezi žáky a učiteli za použití moderních komunikačních prostředků, sdílení dat, učebních materiálů, jednotné cloudové řešení, komunikace navenek, např. webová stránka školy, tříd, tvorba jiných promo materiálů, akcí otevřených dveří, projektů, účast na soutěžích apod.,
- modernizace školního vzdělávacího programu (ŠVP),
- mnoho dalšího dle priorit a zaměření školy.

Samotní ředitelé ZŠ uvádí jako hlavní překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků na základních školách SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk nevhodné či zastaralé ICT vybavení, nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání hardware, nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání software a internetu a neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé operační systémy apod.). I proto byl v rámci priorit nově mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP II do roku 2023 zařazen specifický cíl 1. 2. 2.: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků** a je zařazeno i jako specifický cíl 1. 2. 9.: **Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků základních škol.**

Tabulka 4.46: Překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti digitálních kompetencí pedagogických pracovníků	**Kolik % škol označilo tuto překážku**	
	SO ORP Olomouc	**SO ORP Šternberk**
1. Nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání hardware	46,15	58,33
2. Nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání software a internetu	38,46	50,00
3. Nevhodné / zastaralé ICT vybavení	53,85	50,00
4. Neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé operační systémy apod.)	38,46	25,00
5. Nedostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí	30,77	25,00

6. Nedostatek časových možností k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti digitálních kompetencí	30,77	50,00
7. Nedostatečné využívání mobilních ICT technologií ve výuce (notebooků, tabletů vč. možnosti využití vlastních technických zařízení žáků jako např. chytrých telefonů, tabletů apod.)	38,46	33,33
8. Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení (včetně údržby stávající techniky)	53,85	75,00
9. Jiné	7,69	8,33
10. Žádné	7,69	8,33

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence

V rámci dalších podporovaných oblastí jsou uvedeny i sociální a občanské dovednosti a další klíčové kompetence. V rámci hodnocení za území projektu MAP II se jedná o vůbec nejlépe hodnocenou oblast, v případě SO ORP Šternberk její hodnocení z pozice ředitelů je jako u jediné hodnocené oblasti vyšší než 3,00, což je hodnocení „realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení)“. V případě SO ORP Šternberk je hodnocení 3,10 a v případě SO ORP Olomouc 2,93, což jsou hodnocení v případě SO ORP Šternberk nad úrovní průměru za Olomoucký kraj (2,93) i za celou ČR (2,98), v případě SO ORP Olomouc je hodnocení shodné s průměrem za Olomoucký kraj.

Hodnotíme-li intercenzální vývoj, tak dochází pouze k mírnému zlepšení stavu v řádech jednotek procentních bodů, což je pravděpodobně způsobeno tím, že celkové hodnocení oblasti je relativně vysoké. V některých hodnocených kritériích však zejména v případě základních škol SO ORP Olomouc zůstává za krajským i republikovým průměrem, i proto byl mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP II do roku 2023 zařazen specifický cíl 1. 2. 10.: **Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách i u žáků základních škol.**

V rámci SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc bylo nejnižší ohodnocení u schopnosti školy připravit žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti (12. Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence např. formou žákovské samosprávy apod.) a vedení žáků ke konstruktivním debatám, i proto byl nově mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP II do roku 2023 zařazen specifický cíl 1. 2. 2.: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.**

Graf 4.15: Vývoj a srovnání hodnocení v oblastech sociálních a občanských dovedností a dalších klíčových kompetencí na ZŠ v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

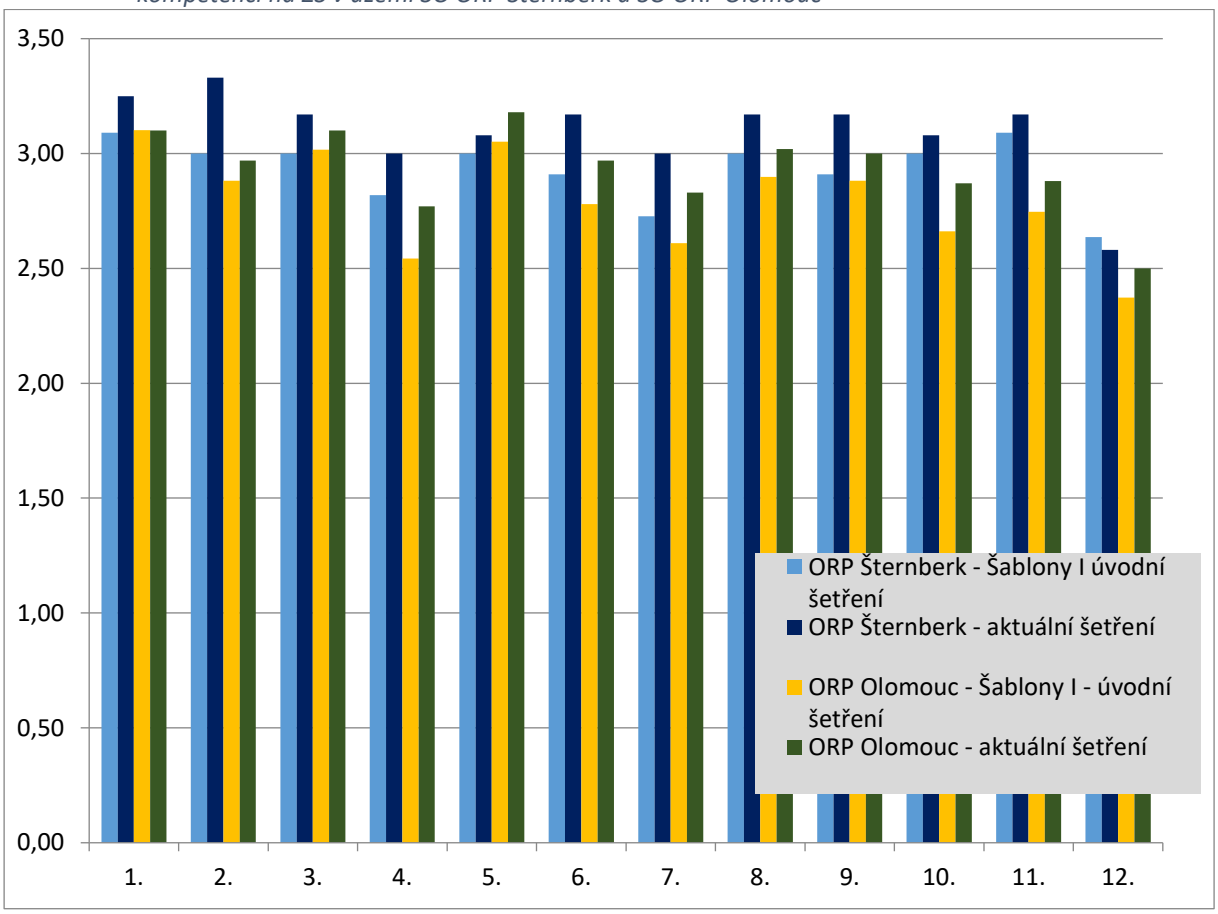

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

Poznámky: osa y:
Předmětem výzkumu bylo i průměrné hodnocení aktuálního stavu v oblastech stanovených priorit, které vychází z hodnocení aktuálního stavu ZŠ v příslušných oddílech dotazníku na následující škále:

1. *vůbec nebo téměř se neuplatňuje (tzn. stadium prvotních úvah, jak stav řešit),*
2. *rozvíjející se oblast (tzn. promyšlené části, počáteční realizace),*
3. *realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení),*
4. *ideální stav (tzn. funkční systém, vytvořené podmínky, zodpovědnost, pravidelnost, aktualizace na vnitřní i vnější podněty).*

Poznámky: osa x:

1. *Ve škole je pěstována kultura komunikace mezi všemi účastníky vzdělávání*
2. *Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění)*
3. *Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená spravedlivá pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují*
4. *Žáci jsou vedeni ke konstruktivním debatám*
5. *Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a žáků*
6. *Škola u žáků rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebehodnocení*
7. *Škola motivuje žáky k celoživotnímu učení*
8. *Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc*
9. *Škola učí používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie*

10. Škola rozvíjí schopnosti žáků učit se, zorganizovat si učení, využívat k tomu různé metody a možnosti podle vlastních potřeb (učit se samostatně, v rámci skupin apod.)
11. Výuka podporuje zapojení žáků do společenského a pracovního života
12. Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence (např. formou žákovské samosprávy apod.)

Základní školy nevidí zásadnější překážky pro rozvoj, nejčastěji jako překážky v oblasti podpory kompetencí k sociálním občanským dovednostem uváděly:

- nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku,
- malý zájem žáků o témata, cvičení, projekty rozvíjející kompetence k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím,
- chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně kompetencí pro žáky daného věku nebo ročníku,
- nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím,
- nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím,

což podporuje i specifický cíl v rámci Strategického rámce MAP II do roku 2023, specifický cíl 1. 2. 2.: **Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.**

Tabulka 4.47: Překážky v oblasti rozvoje kompetencí k sociálním a občanským dovednostem na ZŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	ORP Olomouc	ORP Šternberk
1. Malý zájem pedagogů o podporu kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	7,69	8,33
2. Nedostatečné materiálně technické podmínky pro rozvoj v příslušné oblasti gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.)	15,38	16,67
3. Malý zájem žáků o témata, cvičení, projekty rozvíjející kompetence k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	38,46	41,67
4. Management školy nepovažuje téma za prioritu	0,00	0,00
5. Zřizovatel školy nepovažuje téma za prioritu	0,00	8,33
6. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	0,00	41,67
7. Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	15,38	41,67

8. Nedostatečná dostupnost informačních a komunikačních technologií pro výuku v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	7,69	25,00
9. Nedostatečné kompetence pedagogických pracovníků k rozvoji kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím	0,00	16,67
10. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku	46,15	50,00
11. Chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně kompetencí pro žáky daného věku nebo ročníku	30,77	41,67
12. Nedostatečná kvalita didaktických materiálů výuky (pracovní listy, úlohy, rébusy apod.)	0,00	33,33
13. Nedostatečné sdílení elektronických nebo jiných didaktických materiálů ze strany školy směrem k žákům	7,69	16,67
14. Nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k žákům	0,00	0,00
15. Jiné	7,69	16,67
16. Žádné	23,08	8,33

Zdroj: vlastní šetření mezi řediteli ZŠ realizované v období březen–září 2019

4.3 Geografická charakteristika území

Zájmové území projektu MAP II v rámci MAS Šternbersko o.p.s. a Bystřička, o.p.s. zahrnuje celkem 39 obcí, z toho 22 obcí na území MAS Šternbersko o.p.s. a 17 obcí spadajících pod Bystřička, o. p. s. Celkově zaujímá zájmové území projektu MAP II plochu více než 542 km^2 (54 212,8 ha) a vyznačuje se výraznou heterogenitou.

V důsledku změn na úrovni administrativně-správního uspořádání v rámci území řešeném v projektu MAP II, došlo v posledních období k přičlenění části území, které mělo v minulosti jiná administrativně-správní centra. Jedná se o území Moravskoberounska, které bylo ke Šternbersku přičleněno v roce 2005. Administrativně přičleněním obvodu pověřeného Městského úřadu Moravský Beroun vyčleněním z Moravskoslezského kraje (obec Norberčany a město Moravský Beroun) a současně s připojením obce Huzová (také z Moravskoslezského kraje). Druhou významnou administrativně-správní změnou bylo v roce 2016 vyčlenění obcí z Vojenského újezdu Libavá. Jednalo se o Město Libavá a obec Kozlov. Obě změny s sebou přinesly rozšíření MAP II Šternbersko o území s relativně velkou rozlohou v periferní, hůře dostupné poloze. Periferní poloha s sebou přináší jak nižší nabídku služeb i zaměstnání, tak zároveň i větší koncentraci sociálně znevýhodněných obyvatel, včetně existence sociálně vyloučených lokalit. Zároveň se jedná o území s nepříznivým demografickým vývojem spojeným s úbytky počtu obyvatel v důsledku mechanického pohybu. Periferní oblasti území jsou zároveň nedostatečně kvalitně propojeny s centry. Úroveň a kvalita propojenosti a vzájemné provázanosti území, zejména pomocí silničních a železničních tahů, dokumentuje i významnost jednotlivých sídel nejen ve správním obvodu, ale i jeho okolí.

Plošně nejrozsáhlejší obcí je Moravský Beroun (5 122 ha), který svou rozlohou převyšuje i plochu území města Šternberk (4 879 ha). Třetí plošně nejrozsáhlejší obcí je obec Kozlov (4 576,2 ha), čtvrtou obec Huzová (3 439 ha) a ještě dalších pět obcí má rozlohu větší než 200 km^2, a to Město Libavá (2 915 ha), Tršice (2 504 ha), Dolany (2 377 ha), Hlubočky (2 361 ha) a Norberčany (2 236 ha). Plošně nejmenší je obec Komárov (149 ha).

Kompletní seznam obcí s jejich rozlohou a počtem částí obcí zahrnutých do projektu MAP II je uveden v tabulce (Tabulka 4.48). Jedná se tak o přesné vymezení území platnosti projektu MAP II.

Tabulka 4.48: Přehled obcí projektu MAP II

Obec kód	Obec název	MAS název	SO ORP název	SO POÚ název	Počet částí obce	Celková výměra (ha)
552356	Babice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	5	594,6
500526	Bělkovice-Lašťany	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	1 529,7
500852	Bohuňovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	1 257,3
552402	Bukovany	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	316,0
547026	Bystrovany	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	351,4
552445	Daskabát	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	583,1
501646	Dolany	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	2 377,2
568392	Doloplazy	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	803,8
545279	Domašov nad Bystřicí	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 597,5
552313	Domašov u Šternberka	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	6	1 178,1
552330	Hlásnice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	276,2
502146	Hlubočky	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Hlubočky	1	2 360,8
552020	Hlušovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	424,6
502405	Hnojice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	974,0
569798	Horní Loděnice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 819,5
546976	Hraničné Petrovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	1 216,6
597414	Huzová	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	3	3 438,9
503142	Jívová	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 528,1
547123	Komárov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	5	149,3
500135	Kozlov	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	4 576,2
552305	Lipina	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	993,5
569844	Lužice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	8	514,7
500160	Město Libavá	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Šternberk	2	2 915,3
552348	Mladějovice	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	1 043,8
597678	Moravský Beroun	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Moravský Beroun	3	5 122,4
554944	Mrsklesy	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	555,2
547093	Mutkov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	564,0
597686	Norberčany	Bystřička, o.p.s.	Šternberk	Moravský Beroun	1	2 236,0
552411	Přáslavice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	728,3
554103	Řídeč	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	4	727,5
547077	Samotišky	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	189,9
552429	Svésedlice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	302,8
569054	Strukov*	MAS Moravská cesta, o. p. s.	Šternberk	Šternberk	1	52,9
552011	Štarnov	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	988,2
505188	Šternberk	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	4 878,9
552089	Tovéř	MAS Šternbersko o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	205,6
505366	Tršice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	2 503,6

505609	Velká Bystřice	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	2	921,9
505668	Velký Újezd	Bystřička, o.p.s.	Olomouc	Olomouc	1	682,8
505862	Žerotín	MAS Šternbersko o.p.s.	Šternberk	Šternberk	1	785,5
Celkem					**76**	**54 265,7**

Zdroj: ČSÚ, 2021
*Poznámka: *Strukov – obec je součástí SO ORP Šternberk, ale není součástí území MAPII*

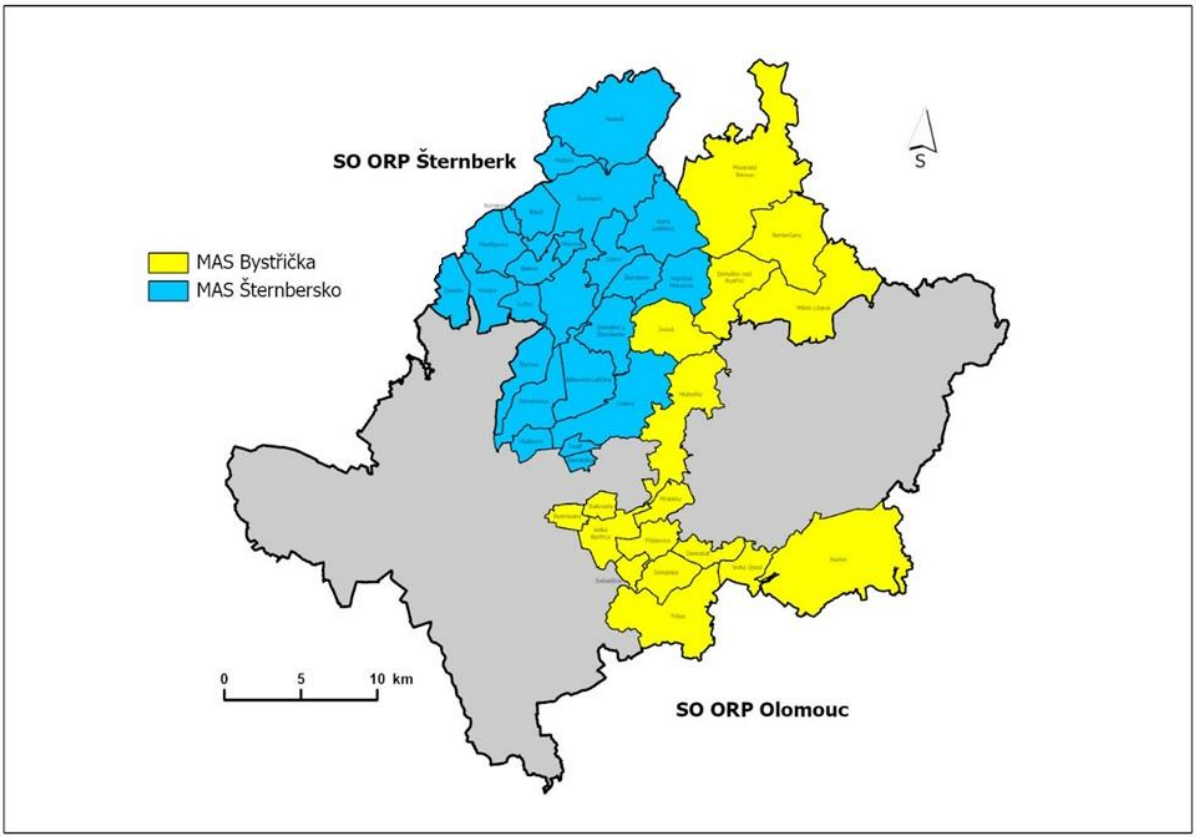

Obrázek 4.1: Mapa znázorňující území projektu MAP II

Geograficky leží obce ve střední a jižní části v Hornomoravském úvalu a obce severní a severovýchodní části v Nízkém Jeseníku.

Severní a severovýchodní část území projektu MAP II je součástí **Nízkého Jeseníku**. Nejsevernějšími a zároveň nejvýše položenými obcemi jsou Moravský Beroun a Huzová, které leží v nadmořských výškách nad 600 m, v nejvyšší části i těsně nad hranicí 700 m n. m. Vertikální rozdíl tak v zájmovém území dosahuje i více než 500 m. Z hlediska typologie reliéfu jsou součástí geomorfologického celku Nízký Jeseník, podcelku Bruntálská vrchovina a okrsku Břidličenská pahorkatina. Nejvyšším bodem území je v obci Huzová Kamenný vrch (709 m n. m.). Přitom na území obce je i několik dalších vrcholů převyšujících 700 m n. m., příkladem je vrchol Pomezí (707 m n. m.) nebo Tři lípy (703 m n. m.), další výrazně převyšují 600 m n. m. Nejvyšším bodem Moravského Berouna je vrchol Liščí díra (696 m n. m.)

a několik vrcholů převyšuje 600 m n. m. Geomorfologicky je Moravský Beroun také součástí Nízkého Jeseníku, ale jiného podcelku, a to podcelku Domašovská vrchovina, okrsku Libavská vrchovina. V severovýchodní části území se nachází významná hydrologická hranice, hlavní evropské rozvodí, které odděluje vodní toky odtékající do Černého a Baltského moře. Severovýchodní část území je významnou pramennou oblastí vodních toků, které převážně náleží k povodí Moravy, pramení zde např. Sitka (Huntávka), Arnoltický potok, Důlní potok nebo Bystřice. Výše položené jsou i obce Město Libavá či Norberčany v Červenohorské vrchovině (okrsek Domašovské vrchoviny). Reliéf s hluboce zařezanými údolími a vrcholovými zarovnanými povrchy představuje obtížněji dostupné území, což se projevuje mimo jiné i nízkou hustotou zalidnění, která právě v severní a severovýchodní části dosahuje absolutně nejnižších hodnot. Celkem u osmi obcí je hustota zalidnění nižší než 20 obyvatel na 1 km^2, jsou to obce Kozlov (4,9 obyv./km^2), Mutkov (7,6 obyv./km^2), Norberčany (11,0 obyv./km^2), Hraničné Petrovice (12,3 obyv./km^2), Huzová (16,5 obyv./km^2), Lipina (16,7 obyv./km^2), Město Libavá (20,8 obyv./km^2) a Horní Loděnice (18,4 obyv./km^2). Nízká hustota zalidnění se odráží v dostupnosti území, nabídce služeb i hustotě školských zařízení. Navíc se jedná o obce s výrazně depopulačním charakterem, horší věkovou i vzdělanostní strukturu obyvatel, což s sebou přináší na druhé straně např. i vyšší míru nezaměstnanosti.

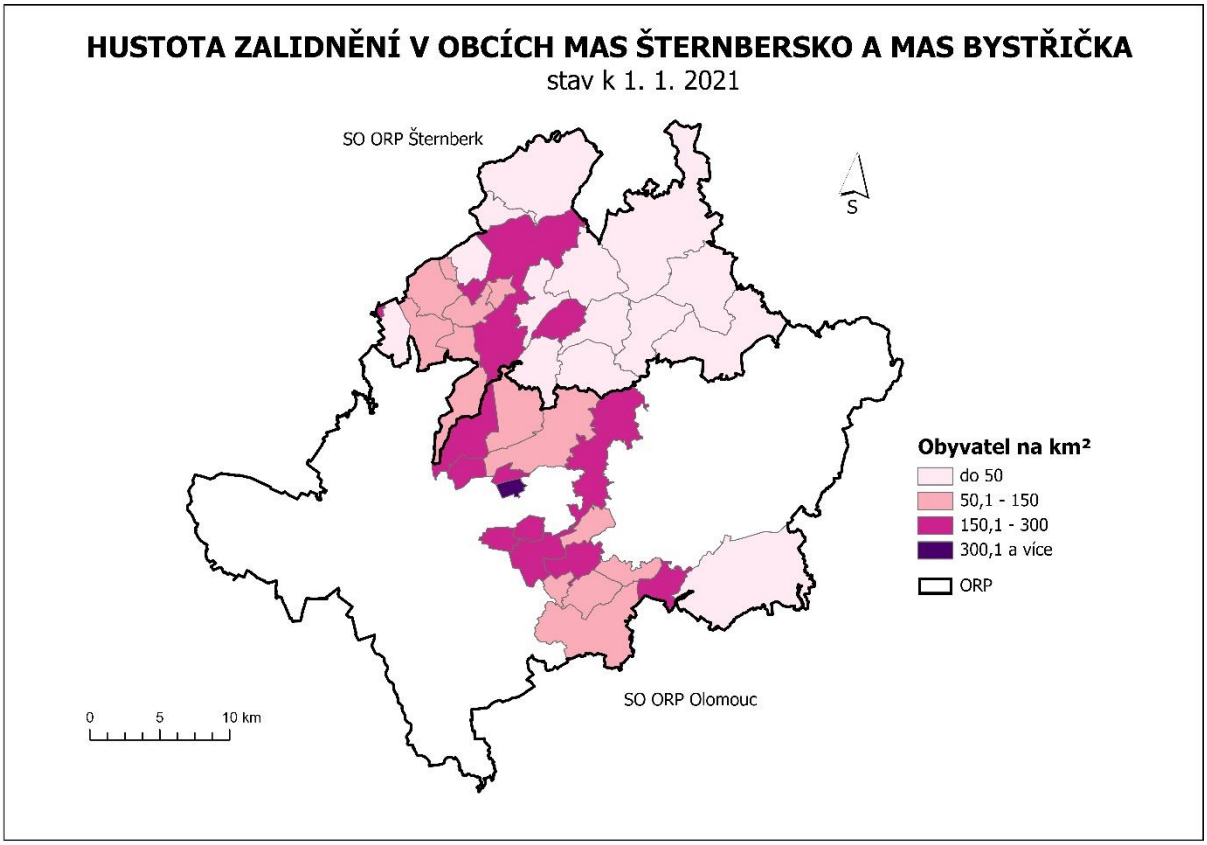

Obrázek 4.2: Mapa znázorňující hustotu zalidnění v obcích projektu MAP II (stav k 1. 1. 2021)

Tabulka 4.49: Počet obyvatel a hustota zalidnění podle obcí projektu MAP II (stav k 1. 1. 2021)

Obec název	SO ORP název	Celková výměra (ha)	Počet obyvatel celkem	Hustota zalidnění (obyv./km²)
Babice	Šternberk	594,6	453	76,2
Bělkovice-Lašťany	Olomouc	1 529,7	2 274	148,7
Bohuňovice	Olomouc	1 257,3	2 521	200,5
Bukovany	Olomouc	316,0	662	209,5
Bystrovany	Olomouc	351,4	1 015	288,8
Daskabát	Olomouc	583,1	621	106,5
Dolany	Olomouc	2377,2	2 845	119,7
Doloplazy	Olomouc	803,8	1 360	169,2
Domašov nad Bystřicí	Šternberk	1 597,5	482	30,2
Domašov u Šternberka	Šternberk	1 178,1	345	29,3
Hlásnice	Šternberk	276,2	228	82,5
Hlubočky	Olomouc	2 360,8	4 224	178,9
Hlušovice	Olomouc	424,6	961	226,3
Hnojice	Šternberk	974,0	614	63,0
Horní Loděnice	Šternberk	1 819,5	335	18,4
Hraničné Petrovice	Šternberk	1 216,6	150	12,3
Huzová	Šternberk	3 438,9	568	16,5
Jívová	Šternberk	1 528,1	590	38,6
Komárov	Šternberk	149,3	209	140,0
Kozlov	Olomouc	4 576,2	226	4,9
Lipina	Šternberk	993,5	166	16,7
Lužice	Šternberk	514,7	398	77,3
Město Libavá	Šternberk	2 915,3	606	20,8
Mladějovice	Šternberk	1 043,8	728	69,7
Moravský Beroun	Šternberk	5 122,4	2 916	56,9
Mrsklesy	Olomouc	555,2	701	126,3
Mutkov	Šternberk	564,0	43	7,6
Norberčany	Šternberk	2 236,0	246	11,0
Přáslavice	Olomouc	728,3	1 434	196,9
Řídeč	Šternberk	727,5	195	26,8
Samotišky	Olomouc	189,9	1 383	728,3
Svésedlice	Olomouc	302,8	227	75,0
Štarnov	Šternberk	988,2	817	82,7
Šternberk	Šternberk	4 878,9	13 338	273,4
Tovéř	Olomouc	205,6	620	301,6
Tršice	Olomouc	2 503,6	1 756	70,1
Velká Bystřice	Olomouc	921,9	3 513	381,1
Velký Újezd	Olomouc	682,8	1 355	198,4

Žerotín	Šternberk	785,5	452	57,5
Projekt MAP II celkem		**54 212,8**	**51 627**	**95,2**
Olomoucký kraj celkem		**527 151,7**	**630 522**	**119,6**
ČR celkem		**7 887 100,8**	**10 701 777**	**135,7**

Zdroj: ČSÚ, 2020

Střední a jižní část území projektu MAP II leží v **Hornomoravském úvalu** v nadmořských výškách 200-300 m. Tato část zájmového území se vyznačuje malou relativní členitostí reliéfu bez větších bariér (např. dopravních), navíc se jedná i o část území v suburbánní zóně statutárního města Olomouc s vysokou atraktivitou pro bydlení, což se projevuje jak ve vyšší hustotě zalidnění, tak demografických charakteristikách obyvatelstva, kdy převládají mladé rodiny s dětmi, je zde vyšší úroveň vzdělanosti či menší podíl tzv. rodáků. Jihozápadní část území je součástí Středomoravské nivy Hornomoravského úvalu, což je území akumulační údolní nivy Moravy na jejím středním toku s rizikovým prvkem povodní. Části intravilánu (souhrnné označení pro zastavěné části obcí) některých obcí v této části leží v záplavových územích pěti i víceleté vody. Součástí Středomoravské nivy jsou obce Hlušovice, Bohuňovice nebo Štarnov. Část obcí leží nad úrovní údolní nivy Moravy na nižších terasových úrovních Žerotínské roviny, což je příklad obcí Žerotín, Hnojice, Mladějovice, Bystrovany nebo Velká Bystřice. Vymezení katastrů obcí je v případě některých obcí středního zájmového území části takové, že mají relativně velké výškové rozdíly v rámci území, což je dáno tím, že část obce leží v Hornomoravském úvalu a část na zlomovém svahu Nízkého Jeseníku. Příkladem jsou Dolany, kde nejnižší části jsou ve výškách 225 m n. m. (celek Hornomoravský úval, podcelky Uničovská plošina a Žerotínská rovina) a nejvyšší ve výšce 556 m n. m. (celek Nízký Jeseník, podcelek Domašovská vrchovina, okrsek Jívovská vrchovina), podobně v případě obce Tovéř, Samotišky, Šternberk, Bělkovice-Lašťany nebo Velká Bystřice. Tato část náleží k části území s nejvyšší hustotou zalidnění. Absolutně nejvyšší je v případě obce Samotišky (728,3 obyv./km^2), což je dáno relativně malým katastrálním území a vysokou atraktivitou obce pro bydlení. Druhá nejvyšší hustota zalidnění je u obce Velká Bystřice (381,1 obyv./km^2) a dalších 6 obcí má hustotu zalidnění vyšší než 200 obyv./km^2, což je nad úrovní průměru za Olomoucký kraj (119,6 obyv./km^2) i území ČR v průměru (135,7 obyv./km^2), jedná se o obce Velká Bystřice (381,1 obyv./km^2), Tovéř (301,6 obyv./km^2), Bystrovany (288,8 obyv./km^2), Šternberk (273,4 obyv./km^2), Hlušovice (226,3 obyv./km^2), Bukovany (209,5 obyv./km^2) a Bohuňovice (200,5 obyv./km^2).

Demografická analýza území

Zájmové území řešené v projektu MAP II zahrnuje celkem 39 obcí, které se rozkládají na celkové ploše 542 km^2 a žije v nich více než 51 tisíc obyvatel (stav k 1. 1. 2021). Největšími sídly jsou město Šternberk (13 338 obyvatel), Hlubočky (4 224 obyvatel), Velká Bystřice (3 513 obyvatel), Moravský Beroun (2 916 obyvatel) a Dolany (2 845 obyvatel). Více než 2 tisíce obyvatel mají ještě obce Bohuňovice a Bělkovice-Lašťany. Mezi nejmenší obce patří Mutkov (43 obyvatel), Hraničné Petrovice (150 obyvatel) a Lipina (166 obyvatel). Celkem 15 obcí má méně než 500 obyvatel.

Území projektu MAP II zahrnuje jak obce v suburbánní zóně krajského města Olomouc s výbornou dostupností krajského města i s širokou nabídkou vzdělávacích zařízení i mimoškolních aktivit pro děti a žáky, tak obce v periferní poloze, což s sebou přináší rozdílné potřeby a zejména rozdílný potenciál pro další rozvoj. Příkladem je diferencovaný demografický vývoj, rozdílná struktura zaměstnanosti či odlišné ekonomické i sociální prostředí.

Největším městem ve správním obvodu je město Šternberk, které disponuje největší občanskou vybaveností ve správním obvodu. Správní sídlo nabízí i velmi dobré zázemí v oblasti vzdělávacích, kulturních a sportovních aktivit. Město je tak do jisté míry nezávislé na nabídce služeb nedalekého krajského města nejen z hlediska služeb a vybavenosti obce, ale i z hlediska dostačujícího kvalitního vzdělání obyvatel.

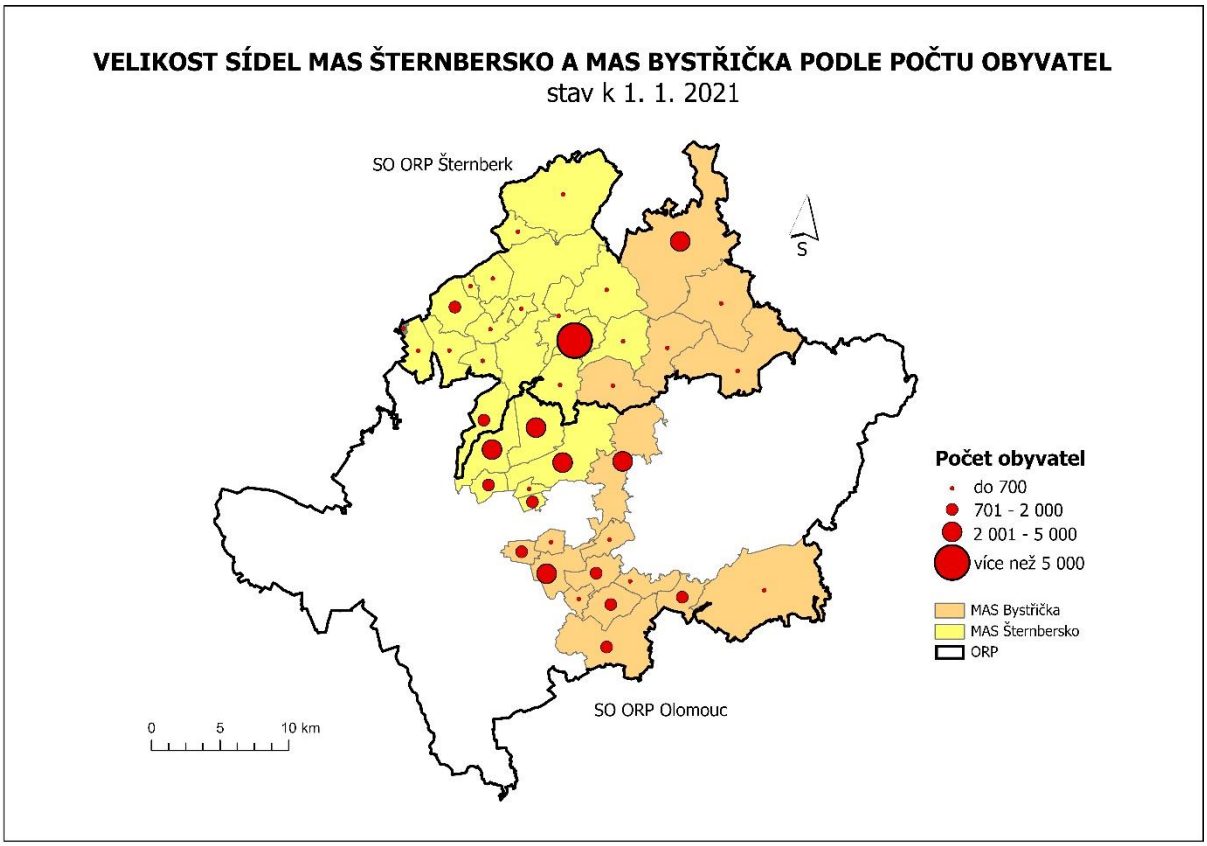

Obrázek 4.3: Mapa znázorňující velikost sídel v území projektu MAP II podle počtu obyvatel (stav k 1. 1. 2021)

V periferní východní části území projektu MAP II jsou obce, jejichž historie je úzce spjata s existencí vojenského újezdu a vojenského výcvikového prostoru. Celou východní část SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc, ze které je i část v území projektu MAP II, tvořilo území vojenského újezdu Libavá. Vojenský újezd Libavá vznikl v roce 1946 na rozsáhlém území, které historicky tvořilo 24 obcí, které předtím, než se staly součástí vojenského prostoru, byly zcela vysídleny. Do konce 60. let 20. století byly všechny obce ve vojenském prostoru zdemolovány a po srpnové invazi v roce 1968 byla do

vojenského újezdu umístěna sovětská armáda, která v území setrvala až do roku 1991. Území bylo aktivitami sovětské armády vážně narušeno a přerušeny všechny tradiční vazby. V souladu s koncepcí Armády ČR došlo k 1. 1. 2016 ke zmenšení vojenského újezdu o 8000 hektarů a současně vznikly obce, které po několika desetiletích mohou mít svá obecní zastupitelstva – Kozlov, Luboměř pod Strážnou a Město Libavá. K SO ORP Olomouc tak byla nově přičleněna obec Kozlov, která jako samostatná obec vznikla k 1. 1. 2016 na základě zákona č. 15/2015 Sb. (zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů), vyjmutím území z Vojenského výcvikového prostoru Libavá a k SO ORP Šternberk byla nově přičleněna na základě stejného zákona obec Město Libavá.

Celkově je z analýz demografické struktury populace zřejmé, že vzdělanostní struktura obyvatel je v rámci zájmového vzdělávání přibližně srovnatelná s vývojovým trendem v okolních SO ORP. Tento trend je dán tím, že se na daném území nachází spíše obce, kde místní obyvatelé pracují převážně na pozicích, kde je jejich nejvyšší úroveň vzdělání dostačující vzhledem k lokální pracovní nabídce. Oproti roku 2001, kde převažovalo nejpočetnější zastoupení ve vzdělanostní kategorii obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním pouze na základní úrovni, v roce 2011 dosáhl největší počet obyvatel nejvyššího dosaženého vzdělání ve vzdělanostní kategorii středních škol včetně učilišť, ale s ukončením bez maturitní zkoušky. Vysokou školu pak v roce 2011 úspěšně ukončilo 7,5 % obyvatel. Naopak, 18,5 % obyvatel stačilo základní dosažené vzdělání – ti pak v dalším studiu nepokračovali. Situace v oblasti nezaměstnanosti se na daném území za sledované období značně zlepšila.

Základní struktura obyvatelstva podle pohlaví a věku

Z aktuálních dat k 1. 1. 2021 vyplývá vyrovnanost podílu žen na celkovém počtu obyvatel v jednotlivých obcích zájmového území, která se pohybuje od 43,5 % po 52,3 %. Nejnižší podíly žen jsou v obcích Norběrčany (43,5 %), Mutkov (44,2 %) a Hraničné Petrovice (44 %), což je na poměry Olomouckého kraje i průměru za ČR významně podprůměrná hodnota, lze interpretovat jako lokální anomální záležitost, statisticky však nekorespondující s průměrnými podíly za SO ORP. Naopak nejvyšší podíly žen na celkovém počtu obyvatel obce jsou na úrovni 52 %, a to v obcích Hnojice, Šternberk a Samotišky.

Tabulka 4.50: Podíl žen v jednotlivých obcích (stav k 1. 1. 2021)

Obec	Průměrný věk	Počet obyvatel celkem	Počet žen celkem	Podíl žen (v %)
Babice	42,8	453	229	50,5
Bělkovice-Lašťany	41,2	2 274	1 129	49,6
Bohuňovice	43,2	2 521	1 255	49,8
Bukovany	41,1	662	332	50,2
Bystrovany	40,5	1 015	495	48,8
Daskabát	43,4	621	319	51,4
Dolany	40,0	2 845	1 439	50,6
Doloplazy	41,1	1 360	696	51,2
Domašov nad Bystřicí	41,6	482	246	51,0
Domašov u Šternberka	40,9	345	169	49,0

Hlásnice	38,4	228	112	49,1
Hlubočky	43,2	4 224	2 133	50,5
Hlušovice	36,4	961	481	50,0
Hnojice	40,1	614	318	51,8
Horní Loděnice	38,8	335	161	48,1
Hraničné Petrovice	43,9	150	65	43,3
Huzová	40,8	568	289	50,9
Jívová	41,6	590	290	49,2
Komárov	48,5	209	103	49,3
Kozlov	42,7	226	116	51,3
Lipina	41,6	166	79	47,6
Lužice	41,5	398	203	51,0
Město Libavá	40,4	606	275	45,4
Mladějovice	40,3	728	358	49,2
Moravský Beroun	42,2	2 916	1 437	49,3
Mrsklesy	41,4	701	346	49,4
Mutkov	45,8	43	19	44,2
Norberčany	48,4	246	107	43,5
Přáslavice	42,7	1 434	704	49,1
Řídeč	42,1	195	91	46,7
Samotišky	41,3	1 383	723	52,3
Svésedlice	39,8	227	109	48,0
Štarnov	40,0	817	401	49,1
Šternberk	43,2	13 388	6 963	52,0
Tovéř	42,1	620	317	51,1
Tršice	41,2	1 756	875	49,8
Velká Bystřice	41,2	3 513	1 754	49,9
Velký Újezd	40,4	1 355	684	50,5
Žerotín	42,6	452	225	49,8
Celkem území MAP II	**-**	**51 627**	**26 047**	**50,5**

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

V roce 2011, kdy proběhlo poslední SLDB, byl průměrný věk obyvatelstva v SO ORP Šternberk 41,2 let, v případě SO ORP Olomouc 41,9 let. K 1. 1. 2021 je průměrný věk obyvatel v SO ORP Šternberk 42,5 let a v SO ORP Olomouc 42,4 let. Ve věkovém složení obyvatelstva největší část zaujímá kategorie obyvatel ve věku 15-64 let. Tato skupina obyvatel je označována jako produktivní. Označení získala díky předpokladu dokončení určitého stupně vzdělání a následnému nástupu do zaměstnání. Kategorie však zahrnuje i určitý mezistupeň, a to obyvatele ve věku 15-19 let, kteří z větší části navštěvují i sekundární stupeň vzdělávání. Co se týká zbývajících dvou kategorií dělení obyvatel dle věku, jsou početně téměř vyrovnané. Tzv. předproduktivní kategorie obyvatel zahrnuje jak obyvatele do 2 let, tak děti navštěvující předškolní zařízení a žáky základní školy.

Jak již bylo uvedeno, věková struktura je výrazně diferencovaná podle polohy obce, kdy se obce v suburbánní zóně statutárního města Olomouc vyznačují celkově mladší populací, což dokumentuje obec Hlušovice, kde podíl obyvatel do 14 let dosahuje téměř čtvrtiny obyvatel (24,5 %) a podíl obyvatel 65+ pouze 11,8 % obyvatel obce, což jsou obě extrémní hodnoty v rámci projektu MAP II. Vyšší podíl (nad 19 %) předproduktivní složky do 14 let mají také obce Dolany, Hlásnice, Hnojice, Štarnov a Velký Újezd. Naopak nejnižší podíl (menší než 14 %) je u obcí Kozlov, Mutkov, Norberčany, Řídeč, Domašov nad Bystřicí, Komárov a Lipina. Analogicky u těchto obcí je výrazně nadprůměrný počet obyvatel ve věkové kategorii 65 let a více. Absolutně nejvyšší je pak v případě obce Komárov (32,1 % obyvatel v kategorii 65+), což je ale ovlivněno i existencí domova pro seniory (Domov seniorů Komárov) s kapacitou 100 lůžek.

Tabulka 4.51: Věková struktura obyvatelstva v jednotlivých obcích (stav k 1. 1. 2021)

Obec název	Počet obyvatel (celkem)	ve věku 0–14 let (celkem)	podíl obyvatel 0-14 let	ve věku 15–64 let (celkem)	ve věku 65+ (celkem)	podíl obyvatel 65+
Babice	**453**	71	15,7 %	295	87	19,2 %
Bělkovice-Lašťany	**2 274**	401	17,6 %	1 487	424	18,6 %
Bohuňovice	**2 521**	377	14,9 %	1 649	513	20,3 %
Bukovany	**662**	95	14,3 %	461	97	14,7 %
Bystrovany	**1 015**	184	18,1 %	695	162	16,0 %
Daskabát	**621**	106	17,1 %	366	131	21,1 %
Dolany	**2 845**	561	19,7 %	1 760	480	16,0 %
Doloplazy	**1 360**	230	16,9 %	868	234	16,9 %
Domašov nad Bystřicí	**482**	67	13,9 %	332	97	20,1 %
Domašov u Šternberka	**345**	61	17,7 %	229	58	16,8 %
Hlásnice	**228**	44	19,3 %	146	32	14,0 %
Hlubočky	**4 224**	654	15,5 %	2 691	924	21,9 %
Hlušovice	**961**	235	24,5 %	612	113	11,8 %
Hnojice	**614**	121	19,7 %	415	93	15,1 %
Horní Loděnice	**335**	59	17,6 %	233	51	15,2 %
Hraničné Petrovice	**150**	23	15,3 %	96	34	22,7 %
Huzová	**568**	96	16,9 %	400	90	15,8 %
Jívová	**590**	96	16,3 %	386	110	18,6 %
Komárov	**209**	29	13,9 %	115	67	32,1 %
Kozlov	**226**	25	11,1 %	138	41	18,1 %
Lipina	**166**	24	14,5 %	125	23	13,9 %
Lužice	**398**	67	16,8 %	266	69	17,3 %
Město Libavá	**606**	85	14,0 %	334	83	13,7 %
Mladějovice	**728**	134	18,4 %	476	128	17,6 %
Moravský Beroun	**2 916**	476	16,3 %	1 970	539	18,5 %
Mrsklesy	**701**	131	18,7 %	429	130	18,5 %
Mutkov	**43**	6	13,9 %	31	12	27,9 %

Norberčany	**246**	19	7,7 %	175	68	27,6 %
Přáslavice	**1 434**	219	15,3 %	942	296	20,6 %
Řídeč	**195**	27	13,8%	135	32	16,4 %
Samotišky	**1 383**	255	18,4 %	866	257	18,6 %
Svésedlice	**227**	42	18,5 %	136	30	13,2 %
Štarnov	**817**	161	19,7 %	480	143	17,5 %
Šternberk	**13 388**	2 150	16,1 %	8 475	2 951	22,0 %
Tovéř	**620**	98	15,8 %	407	104	16,8 %
Tršice	**1 756**	315	17,9 %	1 068	316	18,0 %
Velká Bystřice	**3 513**	615	17,5 %	2 137	652	18,6 %
Velký Újezd	**1 355**	260	19,2 %	869	239	17,6 %
Žerotín	**452**	72	15,9 %	303	92	20,4 %
Celkem	**51 627**	8 691	**16,8 %**	**32 934**	10 002	**19,4 %**

Zdroj: ČSÚ, 2020, vlastní výpočty

Na území SO ORP Olomouc zahrnutého do MAP II, vykazují hodnoty průměrného věku, které odpovídají hodnotě průměrného věku celé SO ORP Olomouc, téměř stejné hodnoty průměrného věku dosahuje Olomoucký kraj i celá ČR. Obcí s nejvyšším průměrným věkem je obec Komárov (48,5 let), naopak nejnižší je u obce Hlušovice (36,4 let). Obec Hlušovice je vyhledávanou klidnou lokalitou, s výbornou dostupností do krajského města, proto si tuto lokalitu často vybírají pro budoucí život mladé rodiny. Nízká hodnota průměrného věku obyvatel na území obce (40,0 let a méně) je i v případě obcí Hlásnice (38,4 let), Horní Loděnice (38,8 let), Svésedlice (39,8 let), Štarnov (40,0 let) a Dolany (40,0 let), což souvisí s intenzivní bytovou výstavou na území uvedených obcí.

Graf 4.16 Průměrný věk obyvatel obcí území MAP II (stav k 1. 1. 2021)

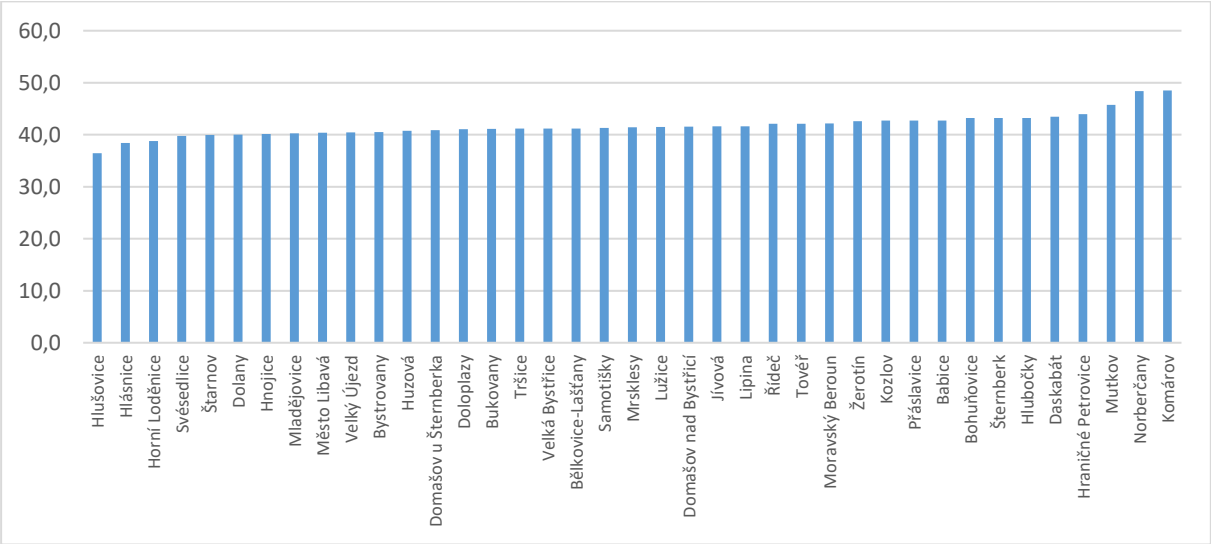

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

Vzdělanostní struktura

Vzdělanostní struktura obyvatel na řešeném území je přibližně srovnatelná s vývojovým trendem v okolních SO ORP. Tento trend je dán tím, že se na daném území nachází spíše obce, kde místní obyvatelé pracují převážně na pozicích, kde je jejich nejvyšší úroveň vzdělání dostačující vzhledem k lokální pracovní nabídce. Oproti roku 2001, kde převažovalo nejpočetnější zastoupení ve vzdělanostní kategorii obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním pouze na základní úrovni, v roce 2011 dosáhl největší počet obyvatel nejvyššího dosaženého vzdělání ve vzdělanostní kategorii středních škol včetně učilišť, ale s ukončením bez maturitní zkoušky. V této kategorii se nacházelo 31,3 % obyvatel. Podíl obyvatel, který ve stejném roce dosáhl nejvyššího dosaženého vzdělání na úrovni úplného středního vzdělání s možností ukončení maturitní zkouškou, byl 21 %. Možnosti ukončení studia maturitní zkouškou pomocí nástavbového studia využilo pak pouze 2,4 % obyvatel a vyššího odborného vzdělání necelé 1 % obyvatel. Vysokou školu pak v roce 2011 úspěšně ukončilo 7,5 % obyvatel. Naopak, 18,5 % obyvatel správního obvodu SO ORP stačilo základní dosažené vzdělání – ti pak v dalším studiu nepokračovali. Podrobnější informace o vzdělanostní struktuře obyvatel pak vyjadřuje následující tabulka.

Tabulka 4.52: Obyvatelstvo SO ORP Šternberk ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání ve srovnání let 2001 a 2011

Nejvyšší dosažené vzdělání	2001			2011		
	Celkem	Muži	Ženy	Celkem	Muži	Ženy
Základní včetně neukončeného	4 253	1 476	2 777	4 307	1 545	2 762
Vyučení bez maturity	3 390	2 118	1 272	7 299	4 407	2 892
Střední odborné bez maturity	2 945	1 696	1 249			
Vyučení s maturitou	244	159	85	4 894	2 169	2 725
Úplné střední všeobecné s maturitou	846	333	513			
Úplné střední odborné s maturitou	2 792	1 223	1 569			
Nástavbové studium	413	133	280	568	169	399
Vyšší odborné	151	62	89	209	72	137
Vysokoškolské	1 079	585	494	1 744	879	865
V tom:						
Univerzitní	552	226	326	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno
Technické	258	216	42			
Ekonomické	116	50	66			
Zemědělské a veterinární	70	54	16			
Umělecké	9	4	5			
Ostatní	74	35	39			
Z toho bakalářské	93	37	56	315	137	178
Vědecká příprava	18	14	4	neuvedeno	neuvedeno	neuvedeno
Bez vzdělání	262	139	123			
Nezjištěno	156	90	66			
Obyvatelstvo celkem	16 549	8 028	8 521	19 021	9 241	9 780

Zdroj: SLDB 2001 a 2011

Tabulka výše porovnává údaje o vzdělanostní struktuře obyvatel a poukazuje na rozdíly v období dvou SLDB v letech 2001 a 2011. První a nejpatrnější rozdíl byl v dílčí kategorizaci jednotlivých hodnocených vzdělanostních skupin, kdy v roce 2001 byla kategorizace detailnější. Naopak v roce 2011 se některé kategorie sečetly dohromady a uváděly tak několik dílčích skupin dohromady. Navíc v roce 2005 přibyly do sledovaného území další tři obce – Huzová, Norberčany a Moravský Beroun. Tento fakt zvýšil počty obyvatel v jednotlivých kategoriích, a tak se data stala v podstatě neporovnatelná, jelikož nelze najít vývojový trend u původního počtu obcí v jednotlivých kategoriích vzdělanostní struktury obyvatel. Tabulka tak nabízí pouze informace z nově dostupné strukturalizace vzdělanosti na daném území.

Tabulka 4.53: Obyvatelstvo obcí Bystřička, o.p.s. v rámci SO ORP Olomouc ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání v roce 2011

Nejvyšší dosažené vzdělání	2011		
	Celkem	Muži	Ženy
základní vč. neukončeného	404	173	231
střední vč. vyučení (bez maturity)	2833	1850	983
úplné střední (s maturitou)	2324	1100	1224
nástavbové studium	210	85	125
vyšší odborné vzdělání	98	38	60
vysokoškolské	1092	629	463

Zdroj: ČSÚ, 2020, vlastní výpočty

Vývoj počtu obyvatel

O vývoji počtu obyvatel SO ORP a počtu jednotlivých obcí, které do SO OPR Šternberk spadají, vypovídá i následující tabulka. Ta popisuje celkový vývoj počtu obyvatel od roku 2009 do roku 2021, tj. za posledních 12 let. Celkově zůstává počet obyvatel za posledních 10 let bez výraznějších výkyvů, populační ztráty v severní a severovýchodní částí území se vyrovnávají populačním nárůstem v obcích ve střední a jižní části.

Celkový přírůstek počtu obyvatel za rok 2018 dokumentuje Tabulka 4.54, ze které je patrné, že za rok 2018 v území projektu MAP II přirozeným pohybem přibylo 72 obyvatel, mechanickým 234 obyvatel. V území SO ORP Šternberk jsou přírůstky v řádech jednotek, což lze ale vnímat pozitivně, neboť se zastavil klesající trend z uplynulého období.

Tabulka 4.54: Přirozený a mechanický pohyb obyvatel v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk za rok 2020

Území	Živě narození celkem	Zemřelí celkem	Přirozený přírůstek celkem	Přistěhovalí celkem	Vystěhovalí celkem	Mechanický přírůstek celkem	Celkový přírůstek
SO ORP Olomouc	1 718	1 872	-154	2 683	2 290	393	239
SO ORP Šternberk	270	331	-61	398	414	-16	-77
Celkem	**1 988**	**2 203**	**-215**	**3 081**	**2 704**	**377**	**162**

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

V absolutních hodnotách největší počet obyvatel přibyl za desetileté období (od roku 2011 do roku 2021) v obcích Velká Bystřice (+453), Dolany (+336), Hlušovice (+170), Štarnov (+167) a Bělkovice-Lašťany (+153). Na straně druhé populačně nejvíce ztratil Moravský Beroun (-267), Šternberk (-299) a Hlubočky (-123). Je to logické, protože se jedná o největší sídla v území, proto ta vysoká absolutní čísla. Specifická situace je pak u Města Libavá, kde došlo k vyčlenění části území z vojenského újezdu a samostatná obec vznikla k 1. 1. 2016.

V relativním vyjádření pak největší přírůstek nastal u obcí Hlušovice (121,5 %), Komárov (126,7 %), Svésedlice (120,7 %), Štarnov (125,7 %). Takto velké nárůsty s sebou přináší jak zvýšené požadavky na infrastrukturu, tak na rozšíření kapacit ve vzdělávací soustavě. V první fázi je populační nárůst spojen s požadavky na navýšení kapacity mateřských škol, následně pak škol základních. Největší relativní poklesy počtu obyvatel se dotýkají obcí Město Libavá (pokles na téměř polovinu), která je specifickým případem. Výrazný pokles je u obce Norberčany, kde se počet obyvatel snížil o více než čtvrtinu (na 73,4% stavu v roce 2011). U většiny obcí území je interval +/- 10 %.

Tabulka 4.55: Změna počtu obyvatel v území projektu MAP II v období let 2011-2021

Obec	SO ORP	Počet obyvatel (stav k 1. 1.)		Změna absolutně 2011/2021	Změna (v %)	Bazický index (B_i)
		2011	2021			
Babice	Šternberk	438	**453**	15	3,4	103,4
Bělkovice-Lašťany	Olomouc	2 121	**2 274**	153	7,2	107,2
Bohuňovice	Olomouc	2 557	**2 521**	-36	-1,4	98,6
Bukovany	Olomouc	593	**662**	69	11,6	11,6
Bystrovany	Olomouc	1 006	**1 015**	9	0,9	100,9
Daskabát	Olomouc	604	**621**	17	2,8	102,8
Dolany	Olomouc	2 509	**2 845**	336	13,4	113,4
Doloplazy	Olomouc	1 336	**1 360**	24	1,8	101,8
Domašov nad Bystřicí	Šternberk	497	**482**	-15	-3,0	97,0
Domašov u Šternberka	Šternberk	308	**345**	37	12,0	112,0
Hlásnice	Šternberk	211	**228**	17	8,1	108,1
Hlubočky	Olomouc	4 347	**4 224**	-123	-2,8	97,2
Hlušovice	Olomouc	791	**961**	170	21,5	121,5
Hnojice	Šternberk	596	**614**	18	3,0	103,0
Horní Loděnice	Šternberk	347	**335**	-12	-3,5	96,5
Hraničné Petrovice	Šternberk	144	**150**	6	4,2	104,2
Huzová	Šternberk	616	**568**	-48	-7,8	92,2
Jívová	Šternberk	561	**590**	29	5,2	105,2
Komárov	Šternberk	165	**209**	44	26,7	126,7
Kozlov*	Olomouc	273	**226**	-47	-17,2	82,8
Lipina	Šternberk	144	**166**	22	15,3	115,3
Lužice	Šternberk	342	**398**	56	16,4	116,4

Město Libavá*	Šternberk	552	**606**	54	9,8	109,8
Mladějovice	Šternberk	647	**728**	51	12,5	112,5
Moravský Beroun	Šternberk	3 183	**2 916**	-267	-8,4	91,6
Mrsklesy	Olomouc	594	**701**	107	18,0	118,0
Mutkov	Šternberk	53	**43**	-10	-18,9	81,1
Norberčany	Šternberk	335	**246**	-89	-26,6	73,4
Přáslavice	Olomouc	1 349	**1 434**	85	6,3	106,3
Řídeč	Šternberk	190	**195**	5	2,6	102,6
Samotišky	Olomouc	1 288	**1 383**	95	7,4	107,4
Svésedlice	Olomouc	188	**227**	134	20,7	120,7
Štarnov	Šternberk	650	**817**	167	25,7	125,7
Šternberk	Šternberk	**13 687**	**13 388**	-299	-2,2	**97,8**
Tovéř	Olomouc	561	**620**	59	10,5	110,5
Tršice	Olomouc	1634	**1 756**	122	7,5	107,5
Velká Bystřice	Olomouc	3 060	**3 513**	453	14,8	114,8
Velký Újezd	Olomouc	1 249	**1 355**	106	8,5	108,5
Žerotín	Šternberk	428	**452**	24	5,6	105,6
Celkem	-	**50 154**	**51 627**	**1473**	**2,9**	**102,9**

*Poznámky: *u obcí Kozlov a Město Libavá jsou data za rok 2016 (místo roku 2011)*

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

Pokud budeme hodnotit jednotlivě obce území projektu MAP II za celé desetileté období, tak lze obce rozdělit na 5 základních kategorií a detailně to dokumentují čísla v Tabulka 4.56 a Tabulka 4.57.

Základní typy obcí podle vývoje počtu obyvatel v posledních 10 letech:

- obce s pozvolným rostoucím trendem vývoje počtu obyvatel za sledované období (např. Babice, Domašov u Šternberka, Jívová)
- obce s pozvolným poklesem počtu obyvatel za sledované období (např. Moravský Beroun)
- stagnující obce (např. Domašov nad Bystřicí, Hraničné Petrovice)
- dynamicky se zvyšující počet obyvatel obce (např. Hlušovice, Štarnov, Bukovany)
- obce s významným poklesem počtu obyvatel (např. Norberčany)

Tabulka 4.56: Vývoj počtu obyvatel v obcích projektu MAP II v letech 2011-2021 za SO ORP Šternberk (stav k 1. 1.)

Obec	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Babice	438	452	463	460	452	455	463	466	449	451	453
Domašov n. Bystř.	497	502	501	503	497	512	499	501	488	490	482
Domašov u Štbk.	308	310	314	326	325	319	326	332	337	337	345
Hlásnice	211	213	216	209	207	212	221	218	229	223	228
Hnojice	596	605	619	623	620	638	629	637	637	634	614

Horní Loděnice	347	349	350	340	332	344	333	326	343	333	335
Hr. Petrovice	144	145	142	136	132	129	131	136	146	150	150
Huzová	616	611	607	595	578	579	581	579	579	565	568
Jívová	561	565	583	577	582	575	580	586	591	592	590
Komárov	165	167	176	178	172	167	169	199	207	206	209
Lipina	144	152	147	154	171	171	174	172	175	167	166
Lužice	342	346	360	358	373	369	384	388	396	405	398
Město Libavá*	*	*	*	*	*	*	587	603	535	603	606
Mladějovice	647	684	683	683	700	702	714	712	718	726	728
Moravský Beroun	**3 183**	**3 189**	**3 134**	**3 118**	**3 087**	**3 048**	**3 043**	**2 985**	**2 957**	**2 934**	**2 916**
Mutkov	53	54	51	49	49	51	52	51	49	48	43
Norberčany	335	325	319	298	294	279	260	267	259	258	246
Řídeč	190	194	199	196	203	204	203	199	192	203	195
Štarnov	650	668	670	682	703	729	734	755	766	795	817
Šternberk	**13 687**	**13 605**	**13 548**	**13 507**	**13 545**	**13551**	**13 476**	**13 481**	**13 495**	**13 440**	**13 388**
Žerotín	428	433	433	439	456	463	464	464	464	454	452
Území MAP II v SO ORP Šternberk	**23 542**	**23 569**	**23 515**	**23 431**	**23 478**	**23 497**	**24 023**	**24 057**	**24 012**	**24 014**	**23 929**

Zdroj: ČSÚ, 2010 - 2021, vlastní výpočty

*Poznámka: *Strukov je součástí SO ORP Šternberk, ale není v území MAP II*

**Poznámka: do roku 2016 součást vojenského újezdu Libavá, na základě zákona č. 15/2015 Sb. (zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů), vyjmutím území z Vojenského výcvikového prostoru Libavá. V souladu s koncepcí Armády ČR došlo k 1. 1. 2016 ke zmenšení vojenského újezdu o 8000 hektarů a současně vznikly obce, které po několika desetiletích mohou mít svá obecní zastupitelstva – Kozlov, Luboměř pod Strážnou a Město Libavá.*

Tabulka 4.57: Vývoj počtu obyvatel v obcích projektu MAP II v letech 2010-2021 za SO ORP Olomouc (stav k 1. 1.)

Obec	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Bělkovice-Lašťany	2 138	2 145	2 176	2 188	2 220	2 240	2 256	2 295	2 306	2 309	2 274
Bohuňovice	2 552	2 560	2 555	2 534	2 536	2 535	2 523	2 507	2 532	2 549	2 521
Bukovany	587	600	610	617	635	642	664	678	676	649	662
Bystrovany	996	1 019	1 030	1 040	1 042	1 040	1 039	1 039	1 033	1 033	1 015
Daskabát	603	598	587	590	591	597	597	598	606	617	621
Dolany	2 539	2 566	2 593	2 639	2 669	2 709	2 712	2 732	2 772	2782	2 845
Doloplazy	1 325	1 354	1 356	1 355	1 347	1 359	1 339	1 337	1 336	1347	1 360
Hlubočky	4 394	4 341	4 306	4 252	4 253	4 268	4 247	4 245	4 221	4 246	4 224
Hlušovice	759	791	800	817	839	853	858	881	930	942	961
Kozlov*	*	*	*	*	*	*	273	242	233	219	226
Mrsklesy	590	600	619	633	658	669	681	690	684	683	701
Přáslavice	1 350	1 363	1 364	1 389	1 405	1 423	1 433	1 426	1 429	1 449	1 434
Samotišky	1 288	1 308	1 323	1 341	1 352	1 357	1 358	1 367	1 360	1 378	1 383
Svésedlice	188	190	186	189	193	197	203	202	198	212	227
Tovéř	566	581	581	572	581	578	590	603	603	609	620

Tršice	1 642	1 636	1 635	1 648	1 647	1 620	1 635	1 652	1 664	1 701	1 756
Velká Bystřice	3 024	3 062	3 099	3 161	3 238	3 248	3 280	3 295	3 384	3 493	3 513
Velký Újezd	1 260	1 277	1 253	1 281	1 308	1 299	1 337	1 346	1 364	1 353	1 355
Území MAPII v SO ORP Olomouc	**25 801**	**25 991**	**26 073**	**26 246**	**26 514**	**26 634**	**27 025**	**27 135**	**27 331**	**27 571**	**27 698**

Zdroj: ČSÚ, 2020, vlastní výpočty

**Poznámka: do roku 2016 součást vojenského újezdu Libavá, na základě zákona č. 15/2015 Sb. (zákon o zrušení vojenského újezdu Brdy, o stanovení hranic vojenských újezdů, o změně hranic krajů a o změně souvisejících zákonů), vyjmutím území z Vojenského výcvikového prostoru Libavá. V souladu s koncepcí Armády ČR došlo k 1. 1. 2016 ke zmenšení vojenského újezdu o 8000 hektarů a současně vznikly obce, které po několika desetiletích mohou mít svá obecní zastupitelstva – Kozlov, Luboměř pod Strážnou a Město Libavá.*

Vývoj počtu obyvatel můžeme hodnotit na úrovni přirozeného a mechanického pohybu obyvatel. Mechanickým pohybem se rozumí přesun obyvatelstva (přistěhovalí a vystěhovalí), přirozený pohyb je vyjádřen počtem narozených a zemřelých obyvatel v jednotlivých letech. Jedná se o velmi důležitou charakteristiku v oblasti vzdělávání s ohledem na skutečnost, že čím více narozených dětí, tím větší potřeba nejen státních institucí v oblasti vzdělávání pro nové občany SO ORP.

Počet živě narozených kopíruje drobné kolísání celkového počtu obyvatel. Celkový přírůstek vyjadřuje rozdíl mezi počtem narozených a zemřelých obyvatel v daném roce. Od roku 2009 se celkový přírůstek obyvatel rapidně snížil. Jedním z důvodů mohlo být stěhování obyvatel menších obcí do větších sídel sousedních SO ORP, které jsou spádově dobře dostupné. V posledních dvou letech nastal v trendu urbanizace zlom. Lidé se začali více přiklánět k trendu reurbanizace nebo částečné suburbanizace, ke kterým je území SO ORP Šternberk a východní část SO ORP Olomouc, vzhledem ke své poloze vůči krajskému městu Olomouc, velmi vhodné.

Tabulka 4.58: Celkový počet živě narozených osob v obcích území projektu MAP II v letech 2008-2020

Obec	SO ORP	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Babice	Šternberk	5	2	7	5	2	5	2	1	5	3	3	8	5
Bělkovice-Lašťany	Olomouc	31	17	26	20	26	19	15	25	17	31	26	18	20
Bohuňovice	Olomouc	29	23	26	27	32	19	32	28	28	25	29	28	17
Bukovany	Olomouc	7	7	3	5	6	6	6	8	8	8	8	5	2
Bystrovany	Olomouc	17	8	8	18	16	11	10	9	6	11	11	8	8
Daskabát	Olomouc	7	6	9	7	5	16	3	7	4	12	9	7	6
Dolany	Olomouc	41	25	32	21	28	24	26	32	29	29	43	26	32
Doloplazy	Olomouc	20	19	17	16	15	22	10	14	10	6	13	13	9
Domašov nad Bystřicí	Šternberk	6	7	4	4	6	5	8	4	4	7	4	10	3
Domašov u Šternberka	Šternberk	0	5	3	5	3	3	3	2	2	5	1	2	6
Hlásnice	Šternberk	6	4	2	4	5	2	1	2	2	2	1	0	3
Hlubočky	Olomouc	44	57	59	53	39	39	38	42	52	68	45	61	39
Hlušovice	Olomouc	16	16	8	10	5	12	16	8	13	6	17	13	9
Hnojice	Šternberk	6	11	9	6	6	9	3	8	7	11	4	7	4
Horní Loděnice	Šternberk	3	9	5	5	3	4	0	4	4	1	4	1	2
Hraničné Petrovice	Šternberk	2	0	1	2	4	0	3	1	1	2	4	1	2
Huzová	Šternberk	1	7	9	8	5	2	6	6	5	12	6	5	8
Jívová	Šternberk	10	3	9	5	6	6	4	7	7	6	6	8	3
Komárov	Šternberk	1	2	1	1	2	0	3	1	0	1	1	1	2
Kozlov	Olomouc	*	*	*	*	*	*	*	*	2	5	0	4	1
Lipina	Šternberk	0	1	0	1	2	4	1	3	1	0	1	2	1
Lužice	Šternberk	3	1	3	2	3	3	4	4	9	7	4	9	2
Město Libavá	Šternberk	*	*	*	*	*	*	*	*	**2**	**5**	**3**	**8**	11
Mladějovice	Šternberk	7	7	8	2	6	6	7	7	16	5	11	10	10
Moravský Beroun	Šternberk	**39**	**37**	**33**	**37**	**33**	**38**	**29**	**43**	**37**	**44**	**35**	**30**	36
Mrsklesy	Olomouc	6	6	5	4	8	5	11	5	13	6	7	8	6
Mutkov	Šternberk	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	1	0	1
Norberčany	Šternberk	2	3	3	2	0	2	7	3	0	1	2	1	1
Přáslavice	Olomouc	26	9	22	14	10	7	13	21	18	16	15	21	19
Řídeč	Šternberk	3	2	2	2	0	0	3	3	5	0	0	3	1
Samotišky	Olomouc	8	17	22	22	17	11	14	22	13	12	10	9	17
Svésedlice	Olomouc	0	1	3	1	3	3	0	2	1	3	5	3	2
Štarnov	Šternberk	12	8	6	8	7	6	8	10	6	12	7	8	11
Šternberk	Šternberk	**132**	**153**	**136**	**135**	**128**	**138**	**154**	**149**	**145**	**139**	**163**	**137**	148
Tovéř	Olomouc	9	7	4	8	6	7	7	4	5	8	5	5	8
Tršice	Olomouc	17	21	21	16	15	21	18	15	14	15	16	19	23
Velká Bystřice	Olomouc	29	33	42	24	37	50	38	30	36	47	31	32	34
Velký Újezd	Olomouc	12	6	23	20	15	19	20	16	23	15	19	12	15
Žerotín	Šternberk	4	3	2	9	4	5	6	6	7	3	5	2	8
Celkem	-	**561**	**543**	**573**	**530**	**508**	**529**	**529**	**552**	**557**	**590**	**575**	**545**	**535**

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

Tabulka 4.59: Přirozený přírůstek obyvatel v obcích území projektu MAP II v letech 2008-2020

Obec	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Babice	6	6	3	14	11	-3	-8	3	8	3	-17	2	0
Bělkovice-Lašťany	47	12	39	24	31	12	32	20	16	39	11	3	-1
Bohuňovice	33	24	22	3	-5	-21	2	-1	-12	-16	25	17	-9
Bukovany	19	15	6	7	10	7	18	7	22	14	-2	-27	-2
Bystrovany	51	34	26	13	11	10	2	-2	-1	0	0	-6	3
Daskabát	5	3	7	-6	-11	3	1	6	0	1	8	11	0
Dolany	49	40	40	57	27	46	30	40	3	20	40	10	8
Doloplazy	16	15	18	18	2	-1	-8	12	-20	-2	-1	11	-1
Domašov nad Bystřicí	1	33	-2	5	-1	2	-6	15	-13	2	-13	2	-2
Domašov u Šternberka	-4	-1	9	2	4	12	-1	-6	7	6	5	0	3
Hlásnice	4	6	22	2	3	-7	-2	5	9	-3	11	-6	1
Hlubočky	9	-15	-15	-6	-35	-54	1	15	-21	-2	-24	25	-11
Hlušovice	81	69	50	21	9	17	22	14	5	23	49	12	4
Hnojice	9	18	-6	9	14	4	-3	18	-9	8	0	-3	-8
Horní Loděnice	3	3	-4	2	1	-10	-8	12	-11	-7	17	-10	-3
Hraničné Petrovice	3	3	0	1	-3	-6	-4	-3	2	5	10	4	2
Huzová	-8	-4	10	-5	-4	-12	-17	1	2	-2	0	-14	-4
Jívová	19	-10	9	4	18	-6	5	-7	5	6	5	1	0
Komárov	6	2	6	2	9	2	-6	-5	2	30	8	-1	-7
Kozlov	*	*	*	*	*	*	*	*	-31	-9	-10	-4	-3
Lipina	6	10	-7	8	-5	7	17	0	3	-2	3	-8	-2
Lužice	-21	-2	4	4	14	-2	15	-4	15	4	8	9	-4
Město Libavá	*	*	*	*	*	*	*	*	**35**	**16**	**-5**	**5**	**5**
Mladějovice	3	17	-4	7	-1	0	17	2	12	-2	6	8	0
Moravský Beroun	**-1**	**-13**	**-37**	**6**	**-55**	**-16**	**-31**	**-39**	**-5**	**-58**	**-28**	**-23**	**-2**
Mrsklesy	1	9	9	6	19	14	25	11	12	9	-6	-1	0
Mutkov	-2	8	2	1	-3	-2	0	2	1	-1	-2	-1	-1
Norberčany	2	-7	3	-10	-6	-21	-4	-15	-19	7	-8	-1	-3
Přáslavice	33	-12	1	14	1	25	16	18	10	-7	3	20	-1
Řídeč	18	3	-4	4	5	-3	7	1	-1	-4	-7	11	-3
Samotišky	2	18	28	20	15	18	11	5	1	9	-7	18	6
Svésedlice	-2	1	10	2	-4	3	4	4	6	-1	-4	14	2
Štarnov	21	1	21	18	2	12	21	26	5	21	11	29	2
Šternberk	**-30**	**-89**	**-77**	**-82**	**-57**	**-41**	**38**	**6**	**-75**	**5**	**14**	**-55**	**-41**
Tovéř	0	12	-5	20	-	-9	9	-3	12	13	0	6	6
Tršice	12	-3	10	2	-1	13	-1	-27	15	17	12	37	3
Velká Bystřice	11	39	10	2	37	62	77	10	32	15	89	109	-6
Velký Újezd	36	25	15	28	-24	28	27	-9	38	9	18	-11	-1
Žerotín	-9	-11	-8	5	-	6	17	7	1	-	0	-10	8
Celkem	**429**	**259**	**211**	**222**	**28**	**89**	**315**	**139**	**61**	**166**	**219**	**183**	**-62**

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

Tabulka 4.60: Celkový přírůstek obyvatel v obcích území projektu MAP II v letech 2008-2020

Obec	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Babice	6	6	3	14	11	-3	-8	3	8	3	-17	2	2
Bělkovice-Lašťany	47	12	39	24	31	12	32	20	16	39	11	3	-35
Bohuňovice	33	24	22	3	-5	-21	2	-1	-12	-16	25	17	-28
Bukovany	19	15	6	7	10	7	18	7	22	14	-2	-27	13
Bystrovany	51	34	26	13	11	10	2	-2	-1	0	0	-6	-7
Daskabát	5	3	7	-6	-11	3	1	6	0	1	8	11	4
Dolany	49	40	40	57	27	46	30	40	3	20	40	10	63
Doloplazy	16	15	18	18	2	-1	-8	12	-20	-2	-1	11	13
Domašov nad Bystřicí	1	33	-2	5	-1	2	-6	15	-13	2	-13	2	-8
Domašov u Šternberka	-4	-1	9	2	4	12	-1	-6	7	6	5	0	8
Hlásnice	4	6	22	2	3	-7	-2	5	9	-3	11	-6	5
Hlubočky	9	-15	-15	-6	-35	-54	1	15	-21	-2	-24	25	-22
Hlušovice	81	69	50	21	9	17	22	14	5	23	49	12	19
Hnojice	9	18	-6	9	14	4	-3	18	-9	8	0	-3	-20
Horní Loděnice	3	3	-4	2	1	-10	-8	12	-11	-7	17	-10	2
Hraničné Petrovice	3	3	0	1	-3	-6	-4	-3	2	5	10	4	0
Huzová	-8	-4	10	-5	-4	-12	-17	1	2	-2	0	-14	3
Jívová	19	-10	9	4	18	-6	5	-7	5	6	5	1	-2
Komárov	6	2	6	2	9	2	-6	-5	2	30	8	-1	3
Kozlov	*	*	*	*	*	*	*	*	-31	-9	-10	-4	7
Lipina	6	10	-7	8	-5	7	17	0	3	-2	3	-8	-1
Lužice	-21	-2	4	4	14	-2	15	-4	15	4	8	9	-7
Město Libavá	*	*	*	*	*	*	*	*	**35**	**16**	**-5**	**5**	3
Mladějovice	3	17	-4	7	-1	0	17	2	12	-2	6	8	2
Moravský Beroun	**-1**	**-13**	**-37**	**6**	**-55**	**-16**	**-31**	**-39**	**-5**	**-58**	**-28**	**-23**	-18
Mrsklesy	1	9	9	6	19	14	25	11	12	9	-6	-1	18
Mutkov	-2	8	2	1	-3	-2	0	2	1	-1	-2	-1	-5
Norberčany	2	-7	3	-10	-6	-21	-4	-15	-19	7	-8	-1	-12
Přáslavice	33	-12	1	14	1	25	16	18	10	-7	3	20	-15
Řídeč	18	3	-4	4	5	-3	7	1	-1	-4	-7	11	-8
Samotišky	2	18	28	20	15	18	11	5	1	9	-7	18	5
Svésedlice	-2	1	10	2	-4	3	4	4	6	-1	-4	14	15
Štarnov	21	1	21	18	2	12	21	26	5	21	11	29	22
Šternberk	**-30**	**-89**	**-77**	**-82**	**-57**	**-41**	**38**	**6**	**-75**	**5**	**14**	**-55**	-52
Tovéř	0	12	-5	20	-	-9	9	-3	12	13	0	6	11
Tršice	12	-3	10	2	-1	13	-1	-27	15	17	12	37	55
Velká Bystřice	11	39	10	2	37	62	77	10	32	15	89	109	20
Velký Újezd	36	25	15	28	-24	28	27	-9	38	9	18	-11	2
Žerotín	-9	-11	-8	5	0	6	17	7	1	0	0	-10	-2
Celkem	429	259	211	222	28	89	315	139	61	166	219	183	53

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

Tabulka 4.61: Přirozený, mechanický a celkový přírůstek obyvatel v obcích území projektu MAP II (rok 2020)

Název obce	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistě-hovalí	Vystě-hovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
Babice	451	5	5	16	14	-	2	2	453
Bělkovice-Lašťany	2 309	20	21	28	62	-1	-34	-35	2 274
Bohuňovice	2 549	17	26	50	69	-9	-19	-28	2 521
Bukovany	649	2	4	21	6	-2	15	13	662
Bystrovany	1 022	8	5	9	19	3	-10	-7	1 015
Daskabát	617	6	6	11	7	-	4	4	621
Dolany	2 782	32	24	94	39	8	55	63	2 845
Doloplazy	1 347	9	10	27	13	-1	14	13	1 360
Domašov nad Bystřicí	490	3	5	3	9	-2	-6	-8	482
Domašov u Šternberka	337	6	3	9	4	3	5	8	345
Hlásnice	223	3	2	12	8	1	4	5	228
Hlubočky	4 246	39	50	105	116	-11	-11	-22	4 224
Hlušovice	942	9	5	49	34	4	15	19	961
Hnojice	634	4	12	10	22	-8	-12	-20	614
Horní Loděnice	333	2	5	13	8	-3	5	2	335
Hraničné Petrovice	150	2	-	5	7	2	-2	-	150
Huzová	565	8	12	19	12	-4	7	3	568
Jívová	592	3	3	20	22	-	-2	-2	590
Komárov	206	2	9	24	14	-7	10	3	209
Kozlov	219	1	4	12	2	-3	10	7	226
Lipina	167	1	3	7	6	-2	1	-1	166
Lužice	405	2	6	14	17	-4	-3	-7	398
Město Libavá	603	11	6	17	19	5	-2	3	606
Mladějovice	726	10	10	11	9	-	2	2	728
Moravský Beroun	2 934	36	38	54	70	-2	-16	-18	2 916
Mrsklesy	683	6	6	25	7	-	18	18	701
Mutkov	48	1	2	-	4	-1	-4	-5	43
Norberčany	258	1	4	5	14	-3	-9	-12	246
Přáslavice	1 449	19	20	40	54	-1	-14	-15	1 434
Řídeč	203	1	4	2	7	-3	-5	-8	195
Samotišky	1 378	17	11	40	41	6	-1	5	1 383
Svésedlice	212	2	-	15	2	2	13	15	227
Štarnov	795	11	9	38	18	2	20	22	817
Šternberk	13 440	148	189	238	249	-41	-11	-52	13 388
Tovéř	609	8	2	25	20	6	5	11	620
Tršice	1 701	23	20	92	40	3	52	55	1 756
Velká Bystřice	3 493	34	40	107	81	-6	26	20	3 513
Velký Újezd	1 353	15	16	29	26	-1	3	2	1 355
Žerotín	454	8	-	6	16	8	-10	-2	452

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty.

Graf 4.17: Přirozený (narození/zemřelí) a mechanický (přistěhovalí/vystěhovalí) pohyb obyvatel SO ORP Olomouc v letech 2016 – 2020

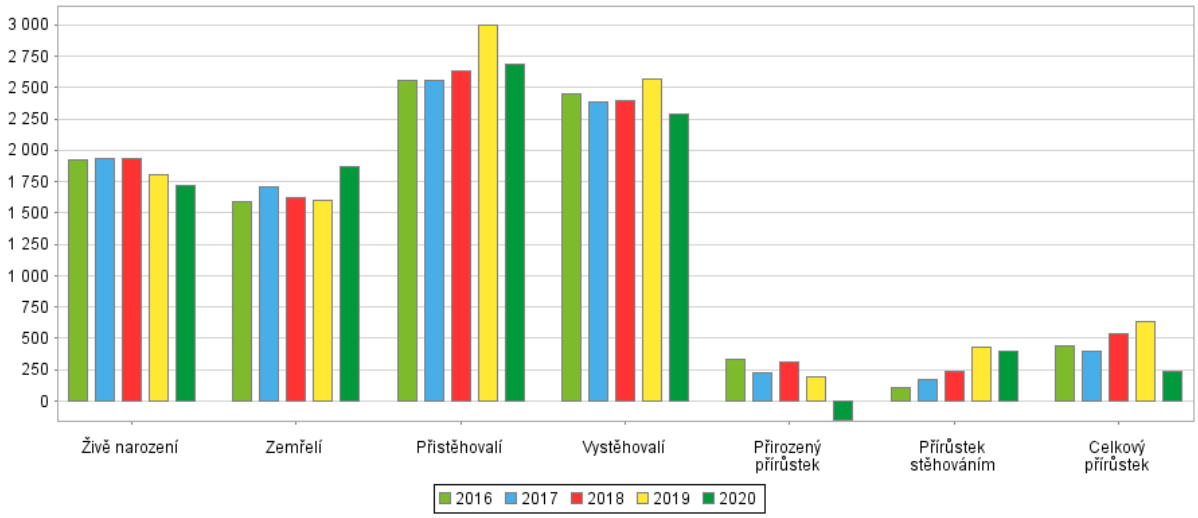

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

Graf 4.18: Přirozený (narození/zemřelí) a mechanický (přistěhovalí/vystěhovalí) pohyb obyvatel SO ORP Šternberk v letech 2016 – 2020

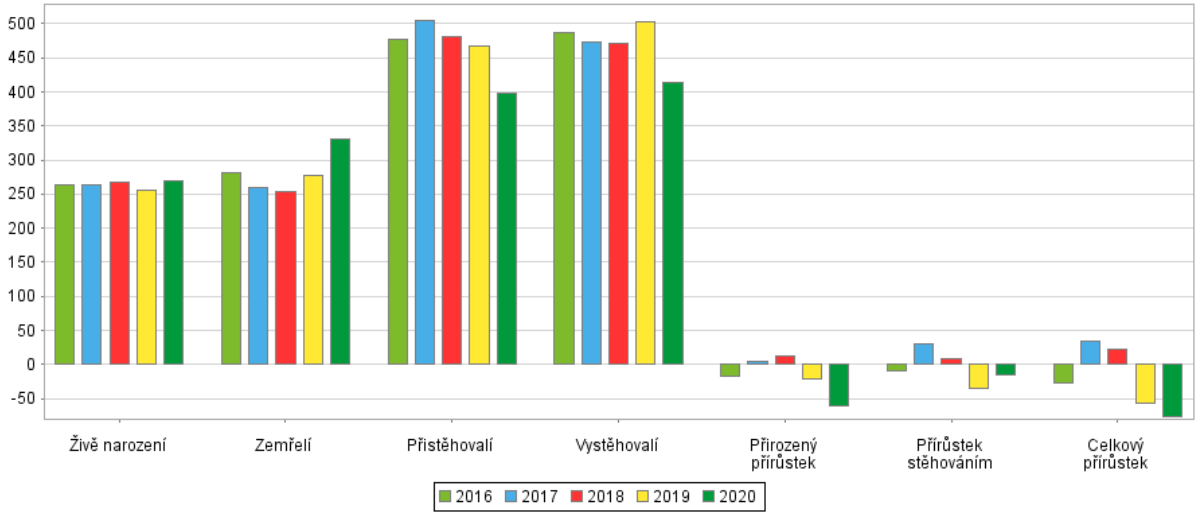

Zdroj: ČSÚ, 2021, vlastní výpočty

Infrastruktura – doprava, silniční a železniční síť

Celé území projektu MAP II je propojeno rychlostní komunikací I. třídy s označením R46. Tato komunikace vede z Olomouce přes město Šternberk a následně směřuje na Moravský Beroun ve východní části SO ORP Šternberk sousedící s Moravskoslezským krajem. Silnice je jedním z hlavních tahů na města Bruntál nebo Opavu, která náleží do Moravskoslezského kraje. V území SO ORP Šternberk lze zmínit jako významnější komunikace ještě silnici II. třídy č. 444 ve směru z SO ORP Uničov na Domašov nad Bystřicí, silnici II. třídy č. 445 ve směru na Rýmařov nebo silnici II. třídy č. 447 spojující SO ORP Šternberk s SO ORP Litovel. Automobilem se lze do největšího města Šternberka v území SO ORP Šternberk ze sousední krajské Olomouce přesunout přibližně za 25 minut.

Významné zkvalitnění a rozšíření dostupnosti území přinese připravovaný obchvat města Šternberk a velmi důležitá a významná je aktuálně probíhající elektrifikace železniční trati Olomouc – Šternberk – Uničov. Jedná se o jednu z největších investičních akcí v ČR v oblasti železniční dopravy, která byla zahájena v roce 2019 v oboru českého železničního stavitelství. Elektrizace a zkapacitnění téměř 30 kilometrů dlouhého úseku železniční trati mezi Uničovem a Olomoucí bude stát téměř 4,8 miliardy korun a společnost OHL ŽS ji zhotoví společně s dalšími stavebními firmami ve sdružení UNIOLO RAIL. Předpoklad dokončení je v roce 2022. Hlavním cílem elektrizace a celkové modernizace trati v tomto úseku je zvýšení traťové rychlosti. Jedná se o pilotní projekt a vůbec první regionální dráhu, na které se bude jezdit maximální možnou rychlostí 160 km/h. Jízdní doba osobních vlaků mezi Olomoucí a Uničovem se tak zkrátí ze současných 40 na 26, respektive 28 minut. Ve špičkách pracovních dnů je doplní spěšné vlaky, které zvládnou cestu mezi oběma stanicemi dokonce za 17 minut. S ohledem na hlavní předmět projektu je navržena kompletní rekonstrukce železničního svršku a spodku. Kvůli elektrifikaci je nutná výstavba nových trakčních stožárů a trolejového vedení. Ve všech stanicích a zastávkách vzniknou nová nástupiště, která umožní i bezbariérový vstup do nízkopodlažních vlakových souprav, což celkově zvýší komfort cestování a zatraktivní tak lokality v blízkosti železniční trati. Všechna nádraží budou bezbariérová, v rámci úprav se dále počítá se zřízením přístřešků pro cestující, s novým orientačním a informačním systémem a osvětlením stanic a přístupových cest. Nástupiště a centrální přechody budou monitorovány kamerovým systémem, stejně jako vybrané frekventované přejezdy. Pro uložení technologických zařízení se plánuje výstavba nových objektů, popřípadě rekonstrukce těch stávajících. To platí například pro stanice Bohuňovice a Šternberk, kde je navržena úprava stávajících výpravních budov pro umístění sdělovací a zabezpečovací techniky.

Propojenost a vzájemnou provázanost vymezeného území pomocí silničních tahů také reflektuje významnost jednotlivých sídel nejen ve správním obvodu, ale i jeho okolí.

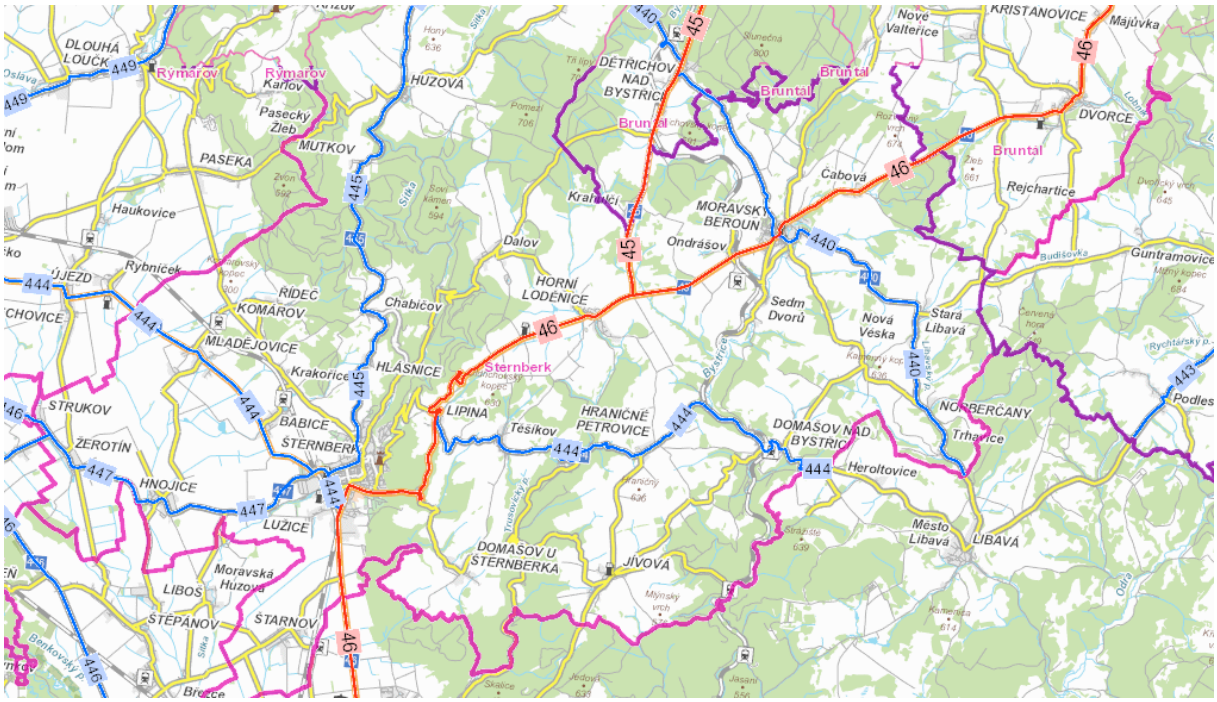

Obrázek 4.4: Silniční síť v území projektu MAP II v SO ORP Šternberk

Zdroj: Geoportál.cz

Dopravní dostupnost obcí regionu Bystřička, o.p.s. je vesměs na velmi dobré úrovni. Dopravní poloha a dostupnost pro většinu obcí ve východní části SO ORP Olomouc je výhodná, zejména díky blízkosti krajského města Olomouc. Páteřní komunikací pro severovýchodní část SO ORP je dopravní koridor vedený údolím Bystřice, kterým je vedena trasa železnice i silnice. K výstavbě železnice spojující město Olomouc s Opavou, došlo v 70. letech 19. století a významně přispěla k rozvoji průmyslu, železnice propojila Hanou se Slezskem. Na trati leží průmyslová centra v Mariánském Údolí a Hlubočkách. Východní část SO ORP Olomouc protíná významná komunikace, silnice I. třídy 1/35, která vede z Olomouce do Přáslavic a dálnice D35, která spojuje Mohelnici a Lipník nad Bečvou a u Lipníku navazuje na D1 směřující do Ostravy. Dálnice na východě regionu kopíruje sníženinu na úpatí Nízkého Jeseníku a významně ulehčila husté dopravě na silnici II. třídy číslo 437 mezi Přáslavicemi a Lipníkem nad Bečvou. Jedná se důležitou páteřní komunikaci směrem na Ostravsko a dále Polsko.
Přes jednotlivé obce potom vedou zejména komunikace třetí třídy nebo místní komunikace. Regionem prochází rovněž železniční trať regionálního významu č. 310 z Olomouce přes Bruntál do Opavy, která region propojuje se severovýchodní částí SO ORP Šternberk. Existencí hlavního silničního koridoru je východní část zájmového území výrazně rozdělena, což dokumentuje Obrázek 4.5.

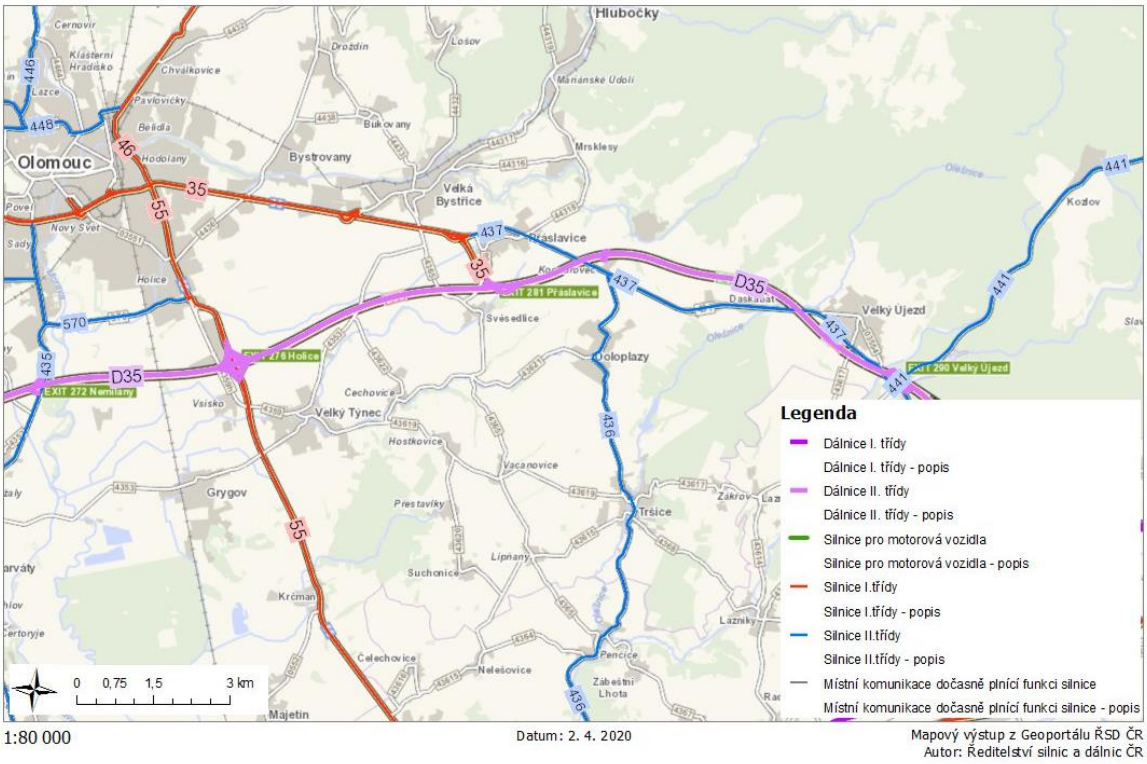

Obrázek 4.5: Silniční síť v území projektu MAP II v SO ORP Olomouc

Celé území projektu MAP II leží v dojezdové vzdálenosti do 60 minut do krajského města a poloha krajského města dominantě ovlivňuje směr hlavních silničních tahů, typické prstencovité uspořádání směřující k centru. Struktura dopravní sítě ovlivňuje spádovost obcí a jejich dostupnost. Čím blíže hierarchicky vyššímu centru, tím je četnost veřejné dopravy a hustota dopraví sítě větší.

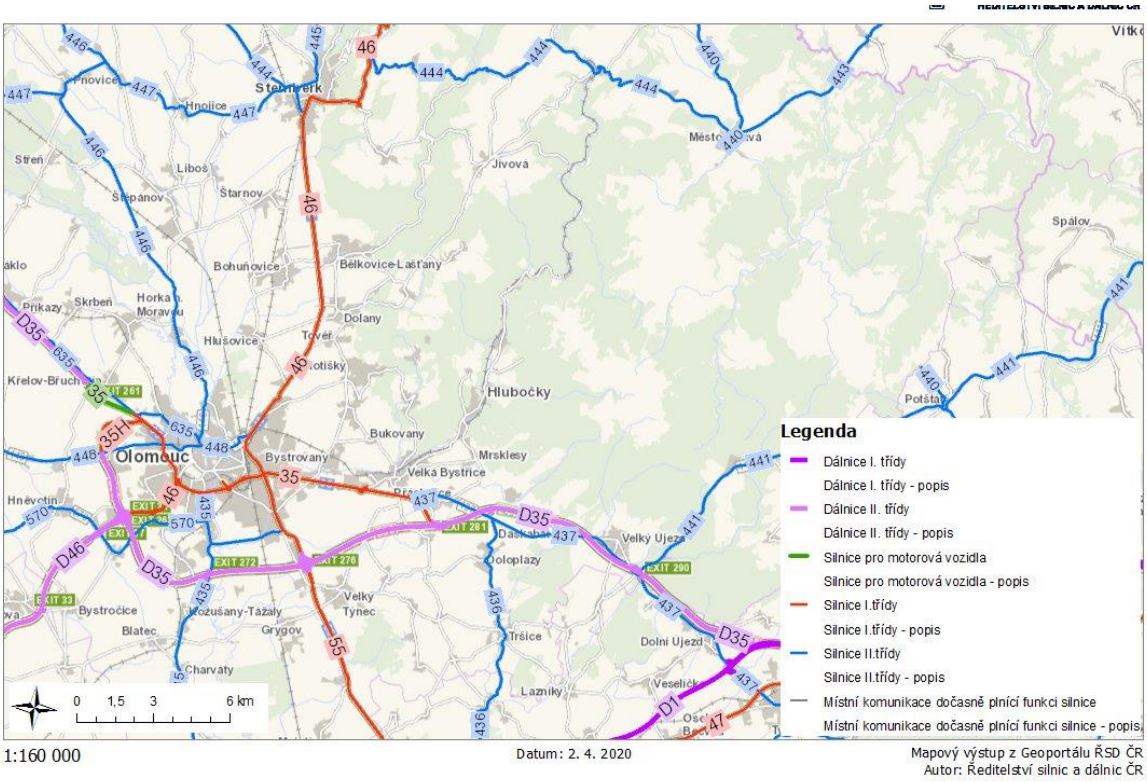

Obrázek 4.6: Silniční síť v území projektu MAP II v SO ORP Olomouc

Velký význam pro danou oblast má také autobusová a železniční doprava. Autobusovou dopravu zajišťují především ARRIVA MORAVA a.s., VOJTILA TRANS s.r.o. a T.Q.M. – holding s.r.o. Železniční doprava je zprostředkována společností České dráhy a.s., a to osobními a rychlostními vlaky. Mezi důležité železniční tratě patří zejména trať Olomouc – Šumperk označená číslem 290, která je vedena z Olomouce přes Hlušovice, Bohuňovice, Štarnov, Šternberk, Babice, Mladějovice a pokračuje dále ve směru na Uničov a Šumperk. Toto spojení využívají nejen obyvatelé Šternberka, kteří dojíždějí do Uničova a do Olomouce za prací, ale také žáci ZŠ, kteří v rámci výuky plavání dojíždějí do Uničova na plavecký bazén. Dále je daným územím vedena trať číslo 310 Olomouc – Opava, která je z Olomouce, Bystrovan, Velké Bystřice, Hluboček a Hrubé Vody vedena obcemi Jívová a Domašov nad Bystřicí a pokračuje do Moravského Berouna a dále do Opavy.

Autobusovou a železniční dopravu využívají nejen lidé dojíždějící za prací, ale také žáci, kteří se dopravují do škol. V této souvislosti se u autobusové i železniční dopravy objevuje několik problémů. Dojíždějící žáci musí vstávat velmi časně, aby stihli začátek výuky. Brzké vstávání těchto žáků však výrazně ovlivňuje jejich schopnost koncentrace a může mít vliv na jejich studijní výsledky. Nevhodné časy spojů a jejich vzájemná nenávaznost navíc omezují zapojení žáků do odpoledních mimoškolních aktivit.

V okolí řešeného území se nachází několik možností cyklotras a cyklostezek, které mohou využívat jak pěší, tak i cyklisté. Některé trasy vedou již z Olomouce, ale převážná část jich vychází přímo ze Šternberka do okolních obcí, tudíž je mohou využívat i děti pro cestu do škol. Mezi nejvýznamnější cyklotrasy lze beze sporu zařadit Moravskou stezku, která propojuje nejen dvě sousední SO ORP, ale i severní a jižní část samotné Moravy. Cesta vede z oblasti Jeseníku právě přes město Šternberk a Olomouc, dále přes Tovačov a Kroměříž až na Jižní Moravu. Tato cesta však není vyhrazena přímo pro cyklisty, ale vede po pravidelných silničních tazích sloužících pro automobilovou dopravu.

Za vhodnou a značenou cyklostezku pro všechny věkové kategorie, včetně bruslařů, se označuje cyklostezka č. 6104, která je známá spíše pod názvem Hvězdná. Ta začíná v Olomouci – Chválkovicích, kde se nachází parkoviště pro automobily. Dále pokračuje k nadjezdu v olomoucké místní části Černovír, odkud vede podél železnice. V místě křížení s Trusovickým potokem se cyklostezka odklání směrem na Hlušovice, kde se u mostu přes potok napojí na cyklostezku do Bohuňovic. Odtud cesta pokračuje stále po cyklostezce č. 6104, která vede podél železniční trati na Šternberk. Přes obec Štarnov lze potom pokračovat po cyklostezce stále podél trati až do Šternberka.

Obrázek 4.7: Cyklotrasa Hvězdná

Vedlejší cyklotrasa č. 6105, která nese místní název „Za krásami přírody“: stezka vede ze Šternberka přes obce Hnojice a Lužice k místní části obce Štěpánov-Moravské Huzové, kde ústí jako cyklotrasa 6107. Po ní lze projet místní částí obce Štěpánov-Březce směrem k jezeru v Chomoutově a obci Horka nad Moravou. Odtud dále po cyklotrase č. 6027 na Mlýnský potok a Lhoty nad Moravou. Zde se nezpevněná část trasy napojuje opět na cyklotrasu č. 6107 ve směru na Střeň a Štěpánov, dále opět na Hnojice až do Šternberka.

Obrázek 4.8: Cyklotrasa Za krásami přírody

Poslední z vybraných úseků, který se skládá z cyklotras č. 6009 a 6108, nese místní název „Horská trasa“. Stezka začíná na červeně značené cestě u výjezdu ze Šternberka, která se napojuje na silniční komunikaci vedoucí do Domašova u Šternberka. Odtud se lze dále napojit na Jívovou a cyklotrasu č. 6009 do Hraničních Petrovic. Odtud vede dále cyklotrasa č. 6108 do Domašova nad Bystřicí. Zde v podstatě končí stoupavá část trasy. Do nížinného údolí SO ORP Šternberk se lze dostat sjezdem přes místní část Véska náležící obci Dolany, odkud se místní obyvatelé po cyklotrase 6102 opět dostanou směrem k obci Bělkovice-Lašťany. Konečná část cesty vede dvěma směry: cyklotrasou č. 6029 do Bohuňovic a Štarnova nebo cyklotrasou č. 6029 do místní části Šternberk-Těšíkov.

Obrázek 4.9: Východní část vybraných cyklotras

4.4 Charakteristika školství v území

Přiblížení problematiky školství v řešeném území

Celkový počet škol ve sledovaném území je dlouhodobě konstantní. Rozmístění v rámci území se jeví jako vyhovující. Na území projektu MAP II není situována žádná soukromá či církevní škola, zřizovateli škol jsou obce, v případě ZŠ Olomoucká je zřizovatelem Olomoucký kraj. V některých obcích jsou zřízeny samostatné MŠ a ZŠ, v dalších obcích fungují MŠ jako součást ZŠ, což je u 17 škol zájmového území. Vícetřídní MŠ se nachází ve Šternberku, Moravském Berouně, Hlubočkách, Tršicích, Velkém Újezdu, Velké Bystřici, Štarnově, Hlušovicích, Dolanech a Lužicích. V menších obcích fungují převážně jednotřídní mateřské školy, výjimkou jsou již výše uvedené obce Štarnov, Hlušovice a Lužice, kde jsou v provozu dvě třídy. Úplné základní školy, tj. školy s I. i II. stupněm (se všemi ročníky 1.-9.), jsou situovány v 8 obcích, a to ve Šternberku, Moravském Berouně, Hlubočkách, Dolanech, Velkém Újezdu, Velké Bystřici, Tršicích a Městě Libavá. Celkem je ve 12 školách i druhý stupeň základní školy. Ve Šternberku jsou 4 úplné základní školy, 1 v Moravském Berouně, 2 v Hlubočkách, 1 v Dolanech, 1 ve Velké Bystřici, 1 ve Velkém Újezdu, 1 v Tršicích a 1 ve Městě Libavá. V ostatních obcích se nachází školy neúplné a malotřídní, tj. školy s 1.- 4. ročníkem nebo 1.-5. ročníkem.

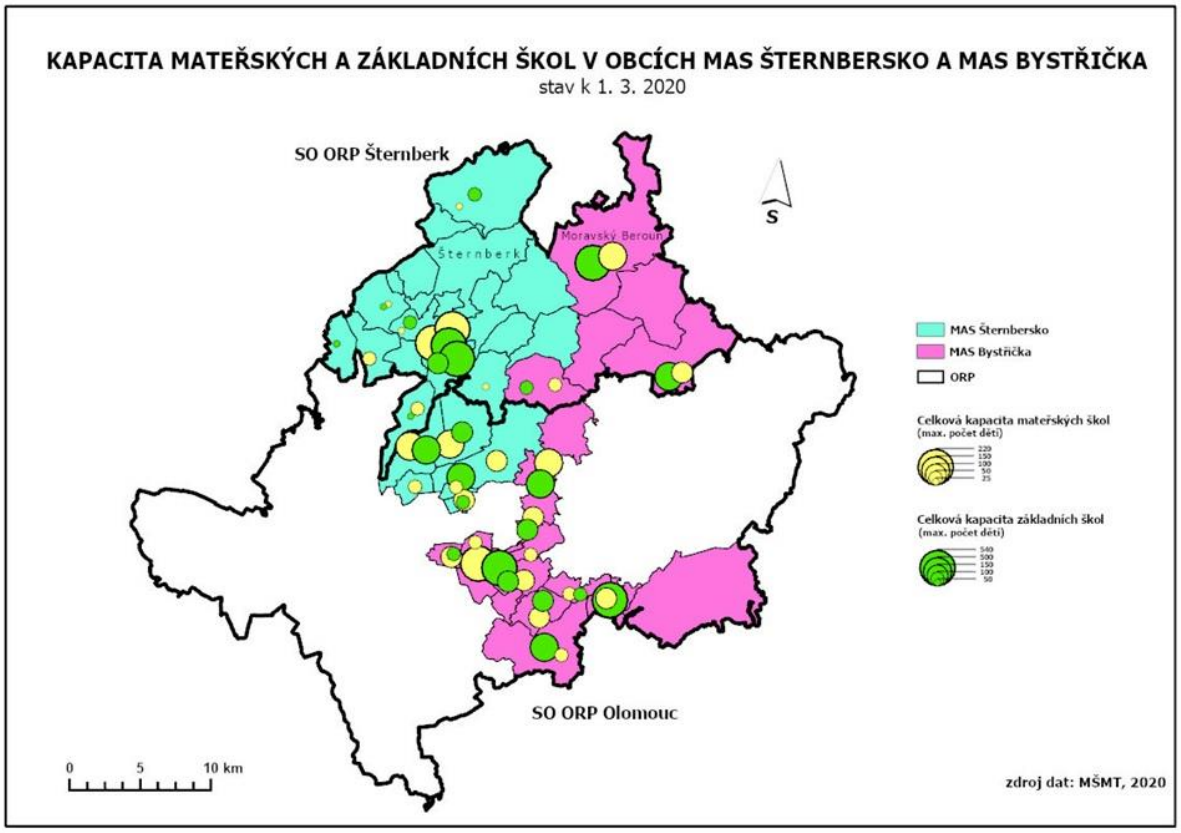

Obrázek 4.10: Mapa znázorňující kapacitu MŠ a ZŠ v obcích projektu MAP II

Na území projektu MAP II existuje celkem 9 obcí, ve kterých se nenachází žádná mateřská nebo základní škola. Jedná se o nejmenší obce s méně než 500 obyvateli. Předškolní a školské zařízení není situováno v obcích Hlásnice, Hraničné Petrovice, Komárov, Kozlov, Lipina, Mutkov, Norberčany, Řídeč, Svésedlice. Celkem 7 z 9 je v území SO ORP Šternberk a pouze 2 obce (Kozlov, Svésedlice) ve SO ORP Olomouc.

V případě obce Horní Loděnice je zřizovatelem předškolního zařízení město Šternberk, tato MŠ je odloučeným pracovištěm MŠ Komenského, Šternberk. Aktuálně má MŠ v Horní Loděnici kapacitu 25 dětí.

Tabulka 4.61: Základní přehled škol v území projektu MAP II zřizovaných obcemi (stav k 1. 1. 2021)

Obec název	SO ORP název	MŠ	ZŠ 1. stupeň	ZŠ 2. stupeň	ZUŠ	MŠ a ZŠ	obyvatel celkem	z toho 0-14 let celkem
Babice	Šternberk	1	1	0	0	1	453	71
Bělkovice-Lašťany	Olomouc	1	1	0	0	1	2 274	401
Bohuňovice	Olomouc	1	1	1	0+1[2)]	1	2 521	377
Bukovany	Olomouc	1	0	0	0	0	662	95
Bystrovany	Olomouc	1	1	0	0	1	1 015	184
Daskabát	Olomouc	1	1	0	0	1	621	106
Dolany	Olomouc	1	1	1	0+2[1)7)]	1	2 845	561
Doloplazy	Olomouc	1	1	0	0	0	1 360	230
Domašov nad Bystřicí	Šternberk	1	0	0	0+1[3)]	0	482	67
Domašov u Šternberka	Šternberk	1	0	0	0	0	345	61
Hlásnice	Šternberk	0	0	0	0	0	228	44
Hlubočky	Olomouc	2	2[8)]	1	0+1[1)]	0	4 224	654
Hlušovice	Olomouc	1	0	0	0	0	961	235
Hnojice	Šternberk	1	0	0	0	0	614	121
Horní Loděnice	Šternberk	0+1[4)]	0	0	0	0	335	59
Hraničné Petrovice	Šternberk	0	0	0	0	0	150	23
Huzová	Šternberk	1	1	0	0	1	568	96
Jívová	Šternberk	1	1	0	0+1[3)]	1	590	96
Komárov	Šternberk	0	0	0	0	0	209	29
Kozlov	Olomouc	0	0	0	0	0	226	25
Lipina	Šternberk	0	0	0	0	0	166	24
Lužice	Šternberk	1	0	0	0	0	398	67
Město Libavá	Olomouc	1	1	1	0+1[3)]	1	606	85
Mladějovice	Šternberk	1	1	0	0	1	728	134
Moravský Beroun	Šternberk	1	1	1	1	0	2 916	476
Mrsklesy	Olomouc	1	0	0	0	0	701	131
Mutkov	Šternberk	0	0	0	0	0	43	6

Norberčany	Šternberk	0	0	0	0	0	246	19
Přáslavice	Olomouc	1	1	0	0	1	1 434	219
Řídeč	Šternberk	0	0	0	0	0	195	27
Samotišky	Olomouc	1	1	0	0	1	1 383	255
Svésedlice	Olomouc	0	0	0	0	0	227	42
Štarnov	Šternberk	1	1	0	0	1	817	161
Šternberk	Šternberk	3+2[5)]	3+1[6)]	3+1[6)]	1	0	13 388	2 150
Tovéř	Olomouc	1	0	0	0	0	620	98
Tršice	Olomouc	1	1	1	0+1[1)]	1	1 756	315
Velká Bystřice	Olomouc	1	1	1	0+2[1)7)]	1	3 513	615
Velký Újezd	Olomouc	1	1	1	0+1[1)]	1	1 355	260
Žerotín	Šternberk	1	1	0	0	1	452	72
Celkem	**-**	**32+3**	**24+1**	**11+1**	**2+11**	**17**	**51 627**	**8 691**

Zdroj: vlastní šetření

Poznámky:
1) *v obci se nachází pracoviště ZUŠ Žerotín, Olomouc, která není zapojena do projektu MAP II*
2) *v obci se nachází pracoviště ZUŠ Šternberk*
3) *v obci se nachází pracoviště ZUŠ Moravský Beroun*
4) *v obci se nachází odloučené pracoviště MŠ Komenského, Šternberk*
5) *MŠ Nádražní má odloučené pracoviště MŠ U Dráhy, MŠ Světlov má odloučené pracoviště MŠ Oblouková*
6) *zřizovatelem ZŠ Olomoucká, Šternberk je Olomoucký kraj, jedná se o úplnou základní školu pro žáky se SVP*
7) *v obci se nachází pracoviště ZUŠ M. Stibora, Olomouc, která není zapojena do projektu MAP II*
8) *v Hlubočkách byly k 1. 9. 2021 sloučeny obě ZŠ do jedné ZŠ (druhá ZŠ měla jen první stupeň)*

Převážná většina MŠ má naplněnou rejstříkovou kapacitu. V případě naplněnosti kapacity v některých MŠ, mají rodiče možnost přihlásit děti i do dalších MŠ, které mají v danou chvíli volnou kapacitu pro přijetí. V současné době má nenaplněnou kapacitu MŠ v Horní Loděnici – odloučené pracoviště MŠ Komenského Šternberk. Současná kapacita MŠ ve Šternberku byla postupně rozšiřována (např. rozšíření kapacit Mateřské školy Nádražní 7). Po započítání i této MŠ do celkové kapacity byla současná poptávka na umístění dětí uspokojena. Například MŠ Oblouková ve Šternberku má volná místa pro přijetí dětí. V menších obcích fungují převážně jednotřídní mateřské školy, výjimkou jsou obce Štarnov, Hlušovice a Lužice, kde jsou v provozu dvě třídy. Okolní obce mají možnost domluvit si spolupráci v umísťování dětí. V kontextu plánované legislativní změny by bylo vhodné uvažovat i o vybudování zařízení pro děti ve věku od dvou let – pak by nebylo nutné zvyšovat kapacity mateřských škol (nebo podporovat neziskové organizace, které tuto službu již v současné době poskytují). Ve Šternberku jsou zřízena dvě zařízení pro děti do 3 let.

Co se týče ZŠ, všeobecně v regionu dochází k rostoucí naplněnosti tříd. V souvislosti s avizovanou legislativní úpravou sníženého počtu žáků ve třídách (z 30 na 25 žáků) dojde k akutní potřebě nových kapacit ve školách. Počty žáků ve třídách základních škol jsou stanoveny vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání. Tato vyhláška stanovuje pouze minimální a maximální počet žáků ve třídách.

O snížení počtu žáků ve třídách se sice hovořilo, ale reálně k němu zatím nedošlo. Umožnění sníženého počtu žáků ve třídách je dáno i reformou financování regionálního školství.

Rozmístění a struktura ZŠ v území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc jsou relativně nerovnoměrné, což souvisí s rozdílnou hustotou osídlení v jednotlivých částech území. Nejvíce škol je koncentrováno v jižní části správního obvodu. V posledních letech roste v území podobně jako i v jiných regionech Olomouckého kraje naplněnost tříd zejména 1. stupně ZŠ (v posledních letech bývají otevřeny i 3 třídy pro děti stejného ročníku).

V řešeném území se dále v rámci zřizovaných škol nachází zařízení školního stravování – školní jídelny či výdejny stravy. Do výdejen stravy je strava dovážena převážně ze školních jídelen (vývařoven) v území SO ORP Šternberk.

Přednostně mladším žákům (1. až 3. třída s výjimkou pro žáky 4. a 5. tříd, pokud jsou žáci dojíždějící) jsou určeny školní družiny, zřizované převážně jako součást základních škol. Zajišťují výchovu, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování. Na řešeném území se dále nachází jedno středisko volného času, a to Dům dětí a mládeže Šternberk s nabídkou aktivního využití volného času pro všechny věkové skupiny dětí a mládeže (pravidelné kroužky, organizace soutěží, jednorázové akce a aktivity, tábory, výukové programy pro školy aj.).

Oblast základního uměleckého vzdělávání je v území zastoupena dvěma základními uměleckými školami, a to ve Šternberku a v Moravském Berouně. ZUŠ Šternberk nabízí vzdělávání v hudebním, tanečním, výtvarném a literárně-dramatickém oboru, ZUŠ Moravský Beroun pak v oboru výtvarném a hudebním. Obě základní umělecké školy mají svá odloučená pracoviště, na kterých je výuka zajišťována. ZUŠ Šternberk – odloučené pracoviště Bohuňovice a ZUŠ Moravský Beroun pracoviště Město Libavá, Jívová a Domašov nad Bystřicí.

V obcích Tršice, Velká Bystřice, Hlubočky a Dolany se nachází pracoviště ZUŠ Žerotín, Olomouc, která ale není zapojena do projektu MAP II. V Dolanech se nachází dvě odloučená pracoviště ZUŠ Žerotín – hudební obor a ZUŠ M. Stibora – výtvarný obor.

Hodnotíme-li kvalitativní úroveň a naplněnost kapacit, je na základě detailní provedené analýzy zřejmé, že z kapacitního hlediska je v jižní části, která představuje širší suburbánní zónu krajského města, nezbytné rozšíření kapacit aktuálně mateřských škol a nižšího stupně základních škol, v následném období se demografický vývoj s kladnými přirozenými přírůstky promítne i do druhého stupně základních škol. Jako prioritní je tak potřeba kapacitně zabezpečit kvalitní vzdělávání v obcích, které v současné době populačně rostou, a u všech škol věnovat zvýšenou pozornost kvalitní infrastruktuře, modernizaci vybavení i vzdělávacích programů, aby nedocházelo k odlivu dětí a žáků mimo území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc. Pokud se jedná o navýšení kapacit počtu dětí, bylo by vhodné doplnění kapacit ostatních MŠ, které navýšení umožňují. Pokud by se zvyšoval počet žáků v MŠ, musí tomu odpovídat prostory MŠ a počet pedagogů a asistentů pedagoga.

Pro zabezpečení kvalitního vzdělávání na území MAP II Šternbersko, celkovou prosperitu území a jeho harmonický rozvoj je nezbytné:

- zabezpečit kapacity mateřských škol s ohledem na demografický vývoj v území;
- zabezpečit dostatečné kapacity a struktury rozložení kapacit základních škol s ohledem na demografický vývoj v území a zákonné povinnosti;
- věnovat zvýšenou pozornost problematice dopravy dětí a žáků do mateřských a základních škol, včetně zabezpečení dopravy (dostupnosti) mimoškolních aktivit dětí a žáků pro děti z periferních oblastí, v případě MŠ také možnosti bezpečného a dostatečného prostoru pro zaparkování aut pro rodiče dětí;
- motivovat k využívání kapacit mateřských a základních škol ve venkovských obcích;
- postupně rozšiřovat nabídku speciálních vzdělávacích programů a zřizování speciálních tříd podle § 16 školského zákona v mateřských i základních školách včetně podpory inkluzivního vzdělávání a zajištění rovného přístupu ke vzdělávání ve snaze eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě a podpory práce s nadanými a talentovanými dětmi a žáky;
- zabezpečit kvalitní infrastrukturu v mateřských a základních školách;
- zabezpečit kvalitní zázemí pro realizaci mimoškolních aktivit, zejména zázemí pro volnočasové aktivity a dostatek financí na zabezpečení realizace mimoškolních aktivit;
- podporovat rozvoj vybraných dovedností, gramotností a kompetencí dětí a žáků a podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků;
- podporovat větší informovanost pedagogických pracovníků, žáků i rodičů o aktuální situaci na trhu práce a zaměstnanosti v území;
- podporovat spolupráci škol s podnikatelskými subjekty v regionu;
- motivovat školy k zapojení do dotačních programů;
- podporovat spolupráci v interakci škola – rodiče.

4.4.1 Předškolní vzdělávání

Vývoj počtu MŠ v řešeném území

V území projektu MAP II se v současné době nachází celkem 32 MŠ, z toho 17 jako součást společné MŠ a ZŠ. Celkově je v uvedených 32 školách 79 běžných tříd mateřské školy. V území SO ORP Šternberk je celkem 24 běžných tříd a ve školním roce 2020/2021 je navštěvovalo celkem 616 dětí. Ve východní části SO ORP Olomouc je běžných tříd 55 a navštěvuje je 1 231 dětí. V některých obcích jsou MŠ součástí jedné organizace spolu se ZŠ, školní družinou, výdejnami stravy či školní jídelnou (Babice, Mladějovice, Štarnov, Huzová, Žerotín, Jívová, Město Libavá).

Počínaje školním rokem 2013/2014 dochází k pozvolnému navyšování počtu tříd a zároveň vzniku samostatné organizace MŠ Světlov ve Šternberku, vyčleněním z MŠ Nádražní. MŠ Světlov, Šternberk je od roku 2018 samostatnou příspěvkovou organizací se dvěma pracovišti Světlov (4 třídy) a Oblouková

(2 třídy). K navýšení počtu tříd v SO ORP Šternberk došlo ve Šternberku, konkrétně o tři běžné třídy v MŠ Světlov, Šternberk, příspěvkové organizaci. MŠ Nádražní má 2 odloučená pracoviště – Nádražní (3 třídy) a U Dráhy (2 třídy). Největší počet běžných tříd má Mateřská škola Komenského 44, Šternberk, (celkem 5 běžných tříd). Tato mateřská škola má odloučené pracoviště s jednou běžnou třídou v obci Horní Loděnice. Další vícetřídní mateřskou školou je Mateřská škola Moravský Beroun, která má celkem 4 běžné třídy. Z obecních malotřídních mateřských škol má po dvou třídách mateřská škola v obci Štarnov a Lužice. V ostatních obecních mateřských školách funguje jedna třída (MŠ Domašov u Šternberka, MŠ Hnojice, MŠ Domašov nad Bystřicí).

Dvě speciální (logopedické) třídy pro děti s vážnými vadami řeči se nachází v Mateřské škole Komenského 44, Šternberk. V těchto speciálních třídách se dětem věnují kvalifikovaní pedagogové se specializací na logopedii. Speciální třídy jsou dlouhodobě naplněny. V budoucnu lze očekávat navýšení počtu dětí, které budou potřebovat zajištění speciálních vzdělávacích potřeb.

Tabulka 4.62: Vývoj počtu MŠ a jejich tříd v území projektu MAP II v SO ORP Olomouc

MATEŘSKÁ ŠKOLA projektu MAP II SO ORP Olomouc						
Školní rok	**Počet běžných tříd školy**	**Počet speciálních tříd školy**	**Celkový počet dětí**	**Počet dětí v běžných třídách školy**	**Počet dětí ve speciálních třídách školy**	**Oficiální rejstříková kapacita**
2012/2013	49	0	1183	1183	0	1290
2013/2014	50	0	1204	1204	0	1290
2014/2015	52	0	1239	1239	0	1338
2015/2016	53	0	1243	1253	0	1326
2016/2017	53	0	1217	1227	0	1341
2017/2018	55	0	1231	1231	0	1387
2018/2019	56	0	1239	1239	0	1387
2019/2020	56	0	1241	1241	0	1395
2020/2021	56	0	1238	1238	0	1395

Zdroj: vlastní šetření v rámci projektu MAP II, vlastní výpočty

Tabulka 4.63: Vývoj počtu MŠ a jejich tříd v území projektu MAP II v SO ORP Šternberk

MATEŘSKÁ ŠKOLA MAP II SO ORP Šternberk						
Školní rok	**Počet běžných tříd školy**	**Počet speciálních tříd školy**	**Celkový počet dětí**	**Počet dětí v běžných třídách školy**	**Počet dětí ve speciálních třídách školy**	**Oficiální rejstříková kapacita**
2012/2013	23	2	616	592	24	647
2013/2014	26	2	695	671	24	732
2014/2015	26	2	700	676	24	734
2015/2016	26	2	700	676	24	734

2016/2017	26	2	672	648	24	734
2017/2018	24	2	640	616	24	734
2018/2019	24	2	640	620	24	734
2019/2020	24	2	640	620	24	734
2020/2021	24	2	640	620	24	734

Zdroj: vlastní šetření v rámci projektu MAP II, vlastní výpočty

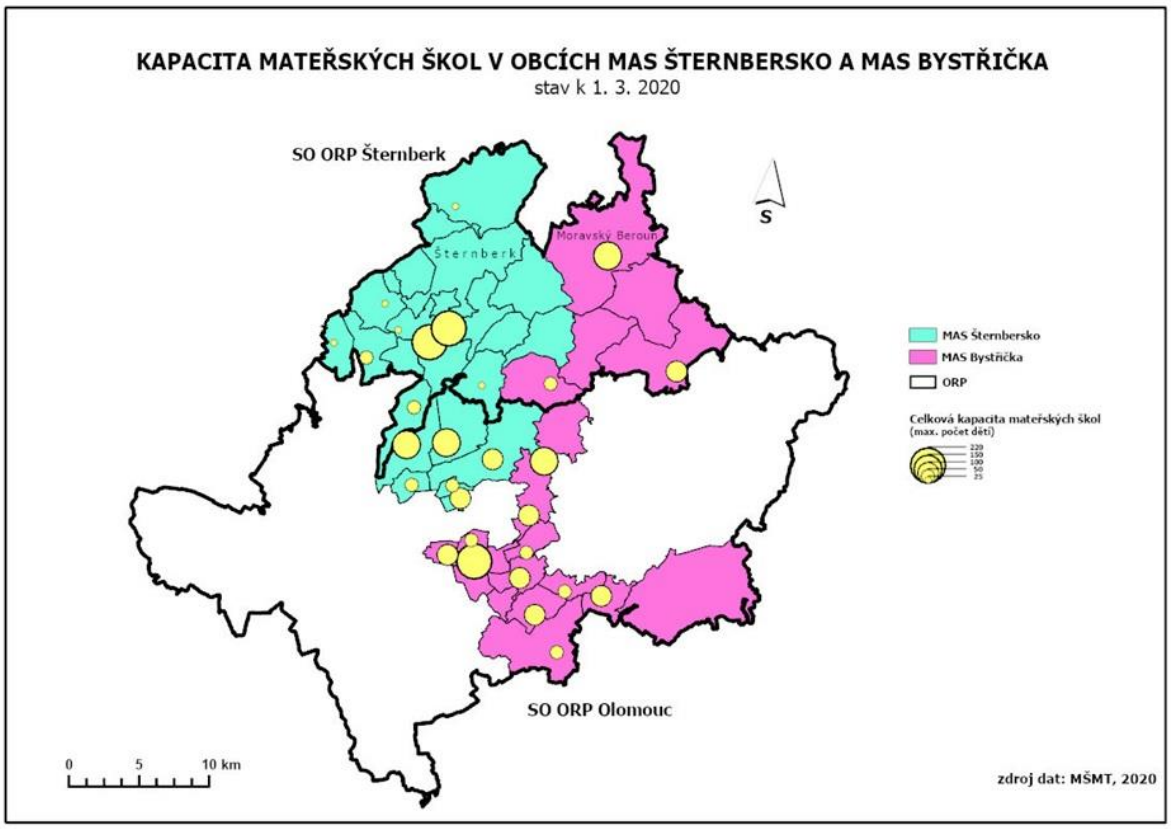

Obrázek 4.11: Mapa znázorňující kapacitu MŠ v obcích projektu MAP II

Celkový počet MŠ v regionu je dlouhodobě konstantní a rozmístění v rámci regionu se v současnosti jeví jako vyhovující. V průběhu let 2017-2021 však na základě změny legislativy vznikla postupně povinnost obcí zajistit podmínky přednostního přijetí dětí dle věku. Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné, není-li dále stanoveno jinak, od roku 2020 vznikla zákonná povinnost umístit do MŠ i děti tříleté, což by mohlo mít za následek nedostatečnou kapacitu mateřských škol (v závislosti na počtu dětí). Obce a města mají povinnost zajistit dostatečné kapacity pro tyto děti. V případě obcí, které na svém území nezřizují školy, je nutná intenzivnější spolupráce s okolními obcemi v souvislosti s umístěním dětí.

V příštích letech není očekáván přílišný nárůst počtu dětí, nicméně vzhledem ke změně legislativy v oblasti přijímání dětí do mateřských škol a novému financování škol, spolu se zajištěním povinného předškolního vzdělávání lze předpokládat, že stávající kapacita nebude dostačující. Od roku 2020 je možnost umístit do MŠ i děti dvouleté, je nezbytné, aby se MŠ zodpovědně připravily tak, aby mohly být děti bez problémů přijímány. Nově budou kladeny požadavky na zajištění vzdělávání pracovníků MŠ se zaměřením na mladší děti. Rovněž bude nezbytné provést přizpůsobení a úpravu prostor pro výuku, vybavení didaktickými a vzdělávacími pomůckami, potřebami, hračkami (pro dvouleté děti jsou stanovena jiná bezpečnostní opatření a děti mohou používat jiné hračky a pomůcky než děti ve věku od 3 let). Zároveň je v souvislosti se zvyšováním počtu dětí v MŠ nutno zvážit navýšení počtu speciálních tříd pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami. V odůvodněných případech je možné využít institut dětských skupin, jejichž zřízení a provoz je legislativně i prakticky jednodušší, než provoz mateřských škol.

Vývoj počtu pracovníků v MŠ

Od roku 2011 byl zaznamenán pouze mírný nárůst počtu zaměstnanců MŠ, a to z původních 91 pracovníků ve školním roce 2011/2012 na 115 pracovníků ve školním roce 2020/2021. Dlouhodobě je tedy vývoj počtu pracovníků na přibližně stejné úrovni. Navýšení počtu zaměstnanců bylo realizováno v Mateřské škole Nádražní 7, Šternberk, příspěvkové organizaci v souvislosti s výstavbou nového pracoviště školy. K navýšení došlo i v souvislosti se snížením úvazku ředitelek mateřských škol – bylo nutné zajistit další kvalifikované učitelky, které doplnily úvazky ředitelek škol. Od roku 2019 došlo ke změnám financování nepedagogických pracovníků a v souvislosti s přijímáním dvouletých dětí i navýšení počtu nepedagogických pracovníků.

Z celkového počtu pracovníků v MŠ tvoří přibližně 69 % pedagogičtí pracovníci (včetně učitelů) a 31 % nepedagogičtí pracovníci. Mezi zaměstnanci mateřských škol je převažující zastoupení žen. Z celkového počtu 14 MŠ pracují ve všech výhradně ženy.

Většina malotřídních mateřských škol má průměrně 3 zaměstnance. Školy ve Šternberku mají průměrně 25 zaměstnanců, v Moravském Berouně 13 zaměstnanců. Více informací o počtech pracovníků škol je uvedeno v tabulce níže.

Tabulka 4.64: Počty a typy pracovníků v MŠ v SO ORP Šternberk

Školní rok	Celkový počet pracovníků	Z celkového počtu pracovníků pouze učitelé	Z celkového počtu pracovníků pouze jiní pedagogičtí pracovníci mimo učitele	Z celkového počtu pracovníků pouze nepedagogičtí pracovníci (úklid, hospodářka apod.)	Z celkového počtu pracovníků pouze muži	Z celkového počtu pracovníků pouze ženy
2012/2013	94	62	5	27	1	93
2013/2014	106	69	7	30	2	104
2014/2015	108	70	8	30	2	106

2015/2016	115	71	10	34	4	111
2016/2017	114	70	10	34	3	111
2017/2018	113	66	16	31	3	110
2018/2019	115	67	16	32	4	111
2019/2020	115	67	16	32	4	111
2020/2021	115	67	16	32	4	111

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 4.65: Počty a typy pracovníků v MŠ ve východní části SO ORP Olomouc

Školní rok	Celkový počet pracovníků v MŠ a MŠ+ZŠ	Z celkového počtu pracovníků pouze učitelé	Z celkového počtu pracovníků pouze jiní pedagogičtí pracovníci mimo učitele	Z celkového počtu pracovníků pouze nepedagogičtí pracovníci (úklid, hospodářka apod.)	Z celkového počtu pracovníků pouze muži	Z celkového počtu pracovníků pouze ženy
2012/2013	354	208	34	112	32	322
2013/2014	365	215	34	116	35	330
2014/2015	378	226	42	110	34	344
2015/2016	391	234	49	108	40	351
2016/2017	403	231	52	120	37	367
2017/2018	415	239	58	118	35	380
2018/2019	424	241	59	120	36	388
2019/2020	432	256	59	120	36	392
2020/2021	438	262	59	120	38	400

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Hospodaření MŠ

Vývoj příjmů a výdajů se u jednotlivých škol značně odlišuje. Některé školy vývoj hodnotí jako vyrovnaný, respektive s mírným nárůstem příjmů i výdajů (např. Mateřská škola Domašov nad Bystřicí, příspěvková organizace, Základní škola a Mateřská škola Žerotín, příspěvková organizace, Základní a Mateřská škola Štarnov, příspěvková organizace, Základní škola a Mateřská škola Babice, příspěvková organizace), jiné školy pozitivně hodnotí zvyšující se příjmy (např. Základní škola a Mateřská škola Mladějovice, příspěvková organizace, Mateřská škola Hnojice, příspěvková organizace, Mateřská škola Hlušovice, příspěvková organizace či Mateřská škola Nádražní 7, Šternberk, příspěvková organizace), ostatní školy označily vývoj příjmů za nedostatečný na pokrytí zvyšujících se nákladů (Mateřská škola Moravský Beroun, příspěvková organizace, Základní škola a Mateřská škola Huzová, příspěvková organizace či Základní škola a Mateřská škola Město Libavá, příspěvková organizace).

Mezi největší výdaje MŠ patří převážně náklady na provoz, údržbu a opravy. Jedním z problémů v minulosti byly nedostatečné finanční prostředky na mzdy, zejména pak nenárokové složky platu, což se dílčím způsobem zlepšilo v souvislosti s reformou financování, která začala platit od 1. 1. 2020. Systém financování podle počtu žáků nahradil nový systém, který garantuje financování skutečného rozsahu poskytovaného vzdělávání. Výrazným zásahem v rozpočtu mateřských škol je osvobození od úplaty a bezplatné vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky do ZŠ. Toto v rozpočtech mateřských škol na Šternbersku představuje až 600 000 Kč za rok, což do provozu doplácí zřizovatel. Takováto částka by mohla být využitelná na realizaci investičních záměrů.

Podrobnější přehled hospodaření MŠ je uveden v tabulce níže. V případě nárůstu příjmů by MŠ finanční prostředky investovaly do menších rekonstrukcí a oprav (např. rekonstrukce a opravy šaten, sboroven, sociálních zařízení, školních zahrad), dále do materiálního vybavení a v neposlední řadě také na posílení mzdových prostředků a vzdělávání pedagogů.

Tabulka 4.66: Hodnocení příjmů, výdajů a financování mateřských škol SO ORP Šternberk

Název mateřské školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů MŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by MŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co MŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Mateřská škola Komenského 44, Šternberk, příspěvková organizace	Příjmy se zvyšují, provozní výdaje jsou vyrovnané.	ICT vybavení, vybavení zahrady, úpravy vstupu do MŠ a plotu kolem MŠ; nátěr omítky s tematickou malbou; zvýšení bezpečnosti dětí - zabezpečení budovy; oprava koridoru.	Nedostatek financí. Změnou financování došlo ke zvýšení i mzdových prostředků.	Provozní.	Je potřebná společná diskuse, rozbor situace, připomínky, možnosti.
Mateřská škola Nádražní 7, Šternberk, příspěvková organizace	Pozitivní hodnocení, příjmy se zvýšily, výdaje jsou v průměru stejné.	Zabezpečení škol, nákup moderních učebních pomůcek, DVPP, další zvelebování MŠ.	–	Výdaje na učební pomůcky, hračky, hmotný majetek.	–
MŠ Světlov, Šternberk, příspěvková organizace	Pozitivní hodnocení, příjmy se zvýšily, výdaje jsou v průměru stejné.	Zabezpečení škol, nákup moderních učebních pomůcek, DVPP, další zvelebování MŠ.	–	Výdaje na učební pomůcky, hračky, hmotný majetek.	

Název mateřské školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů MŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by MŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co MŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Mateřská škola Moravský Beroun, příspěvková organizace	Zvyšují se výdaje.	Vybavenost školy (materiální i technické vybavení).	Nedostatek mzdových prostředků (osobní, kariérní).	Výdaje na pokrytí energií a topení.	Bylo by vhodné snížit normativ dětí zpět na 20 (+-4).
Mateřská škola Domašov nad Bystřicí, příspěvková organizace	Příjmy i výdaje se zvyšují.	Nákup hraček, zvelebení MŠ.	Dlouhodobé plánování větších finančních výdajů.	Nákup uhlí a režie stravného.	–
Mateřská škola Domašov u Šternberka, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Finanční prostředky od zřizovatele jsou dostačující, v případě nečekaných výdajů není problém zažádat o posílení rozpočtu. Klesající charakter mají výdaje za el. energie. Roční rozpočet MŠ se snižuje.	Dokončení úprav a vybavení školní zahrady.	Přímé náklady na vzdělávání.	Přímé náklady na vzdělávání.	Vzhledem k úpravě úvazku ředitelky MŠ nejsou finanční prostředky na další úvazek k zajištění bezpečnosti dětí.
Mateřská škola Hnojice, okres Olomouc, příspěvková organizace	Příjmy se zvyšují.	Mzdy zaměstnanců (nenároková složka).	Nedostatek financí na nenárokové složky.	Výdaje na opravy staré budovy.	–
Mateřská škola Jívová, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Nelze posoudit.	Výstavba družiny, samostatné šatny či sborovny.	–	Výdaje na energie.	–
Mateřská škola Lužice, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Výše se nemění.	Rekonstrukce.	Malá obec, nezískání dotací.	Výdaje na opravy.	–
Základní škola a Mateřská škola Babice, příspěvková organizace	Vyrovnané příjmy i výdaje.	Rekonstrukce výdejny a zahrady.	–	Výdaje jsou vyrovnané.	–

Název mateřské školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů MŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by MŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co MŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Základní škola a Mateřská škola Huzová, příspěvková organizace	Nedostatečný vývoj příjmů – chybí peníze na mzdy.	Vybavení třídy, pomůcky, didaktická technika.	Na jednotřídce s malým počtem dětí není dostačující financování na počet dětí.	Provozní výdaje, vzdělávání učitelů, zástupy, vhodné a kvalitní pomůcky.	Systém financování by měl zabezpečit všechny potřeby i na jednotřídkách. V současné době např. nelze provozem pokrýt pracovní dobu rodičů až do jejich návratu ze zaměstnání. Překrývání pracovní doby učitelek rovněž nelze zaplatit.
Základní škola a Mateřská škola Mladějovice, příspěvková organizace	Zvyšují se.	Materiální vybavení.	–	Výdaje na energie a služby.	–
Základní škola a Mateřská škola Město Libavá, příspěvková organizace	Pokles příjmů, nárůst výdajů.	Rekonstrukce zahrady, oprava sociálního zařízení.	Financování dle počtu žáků.	Výdaje na energie a údržbu.	–
Základní a Mateřská škola Štarnov, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Příjmy i výdaje vyrovnané.	Oprava vnitřních prostor.	–	Výdaje na provoz a investice.	–
Mateřská škola Hlušovice, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Zvyšují se příjmy i výdaje	Nenárokové složky mzdy zaměstnanců.	Nedostatek na odměňování zaměstnanců.	Výdaje na provoz a údržbu.	-
Základní škola a Mateřská škola Žerotín, příspěvková organizace	Zvyšují se příjmy i výdaje.	Mzdy zaměstnanců.	Nedostatek financí na odměňování.	Výdaje na opravy v budově.	–

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

4.4.2 Základní vzdělávání

Vývoj počtu ZŠ v řešeném území

Rozmístění základních škol na území projektu MAP II je optimální a rovnoměrné. V daném regionu se nachází celkem 25 ZŠ s prvním stupněm, 13 ZŠ s 2. stupněm, z toho 17 škol je spojených s MŠ. Počet ZŠ v zájmovém území je v posledních letech konstantní. Ve sledovaném období, tj. od školního roku 2011/2012 do školního roku 2018/2019, nezanikla ani nevznikla žádná ZŠ. Zřizovateli všech ZŠ, s výjimkou ZŠ Olomoucká ve Šternberku, jsou obce.

Mezi úplné ZŠ, tj. školy s 1.-9. ročníkem, patří 4 školy ve Šternberku, dále ZŠ v Moravském Berouně (součástí ZŠ jsou speciální třídy pro žáky s mentálním postižením), ZŠ v obci Město Libavá, ZŠ v Hlubočkách, ZŠ ve Velké Bystřici, ZŠ Dolany, ZŠ Velký Újezd a ZŠ v Tršicích. Polovina základních škol v SO ORP Šternberk je neúplných a malotřídních. Jedná se o školy v obcích Babice, Huzová, Mladějovice, Štarnov, Žerotín a Jívová. V regionu je taktéž situována jedna ZŠ pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními. Jedná se o Základní školu Šternberk, Olomoucká 76, která je úplnou základní školou samostatně zřízenou podle § 16 odst. 9 školského zákona v platném znění. Podpůrná opatření jsou poskytována i v ostatních základních školách, např. v Moravském Berouně je také speciální třída zřízená dle § 16 školského zákona (Opavská 89, 3 třídy).

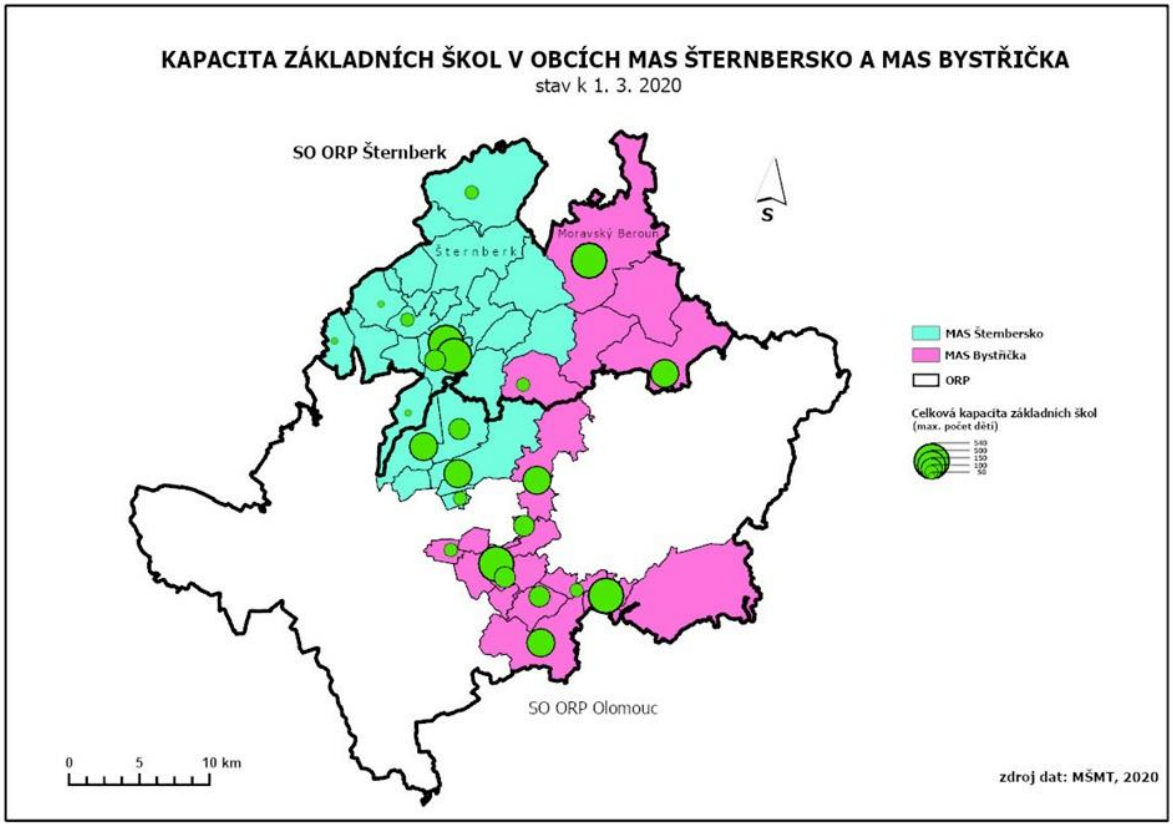

Obrázek 4.12: Mapa znázorňující kapacitu základních škol v území projektu MAP II

Tabulka 4.67: Počty škol a tříd v území MAP II v SO ORP Olomouc (stav k 1. 1. 2021)

Obec název	Počet obyvatel	ZŠ jen první stupeň (1. – 5. ročník) POČET TŘÍD	ZŠ jen druhý stupeň (6. – 9. ročník) POČET TŘÍD	ZŠ první i druhý stupeň (1. – 9. ročník) POČET TŘÍD	ZŠ celkem POČET TŘÍD	SŠ obory gymnázií POČET ŠKOL	SŠ - obory středních odborných a praktických škol - POČET ŠKOL	SŠ - obory středních odborných učilišť a odb. učilišť POČET ŠKOL	ZUŠ POČET ŠKOL
Bělkovice-Lašťany	2 274	7	0	0	7	0	0	0	0
Bohuňovice	2 521	0	0	15	15	0	0	0	0
Bukovany	662	0	0	0	0	0	0	0	0
Bystrovany	1 015	4	0	0	4	0	0	0	0
Daskabát	621	2	0	0	2	0	0	0	0
Dolany	2845	0	0	19	19	0	0	0	0
Doloplazy	1 360	6	0	0	6	0	0	0	0
Hlubočky	4 224	5	0	9	14	0	0	0	0
Hlušovice	961	0	0	0	0	0	0	0	0
Mrsklesy	226	0	0	0	0	0	0	0	0
Přáslavice	701	5	0	0	5	0	0	0	0
Samotišky	1 434	4	0	0	4	0	0	0	0
Svésedlice	1 383	0	0	0	0	0	0	0	0
Tovéř	227	0	0	0	0	0	0	0	0
Tršice	620	0	0	9	9	0	0	0	0
Velká Bystřice	1 756	0	0	18	18	0	0	0	0
Velký Újezd	3 513	0	0	12	12	0	0	2	0
Celkem	**1 355**	**33**	**0**	**82**	**115**	**0**	**0**	**2**	**0**

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 4.68: Počty škol a tříd v území MAP II v SO ORP Šternberk (stav k 1. 1. 2021)

Obec název	Počet obyvatel	ZŠ jen první stupeň (1. – 5. ročník) POČET TŘÍD	ZŠ jen druhý stupeň (6. – 9. ročník) POČET TŘÍD	ZŠ první i druhý stupeň (1. – 9. ročník) POČET TŘÍD	ZŠ – celkem POČET TŘÍD	SŠ obory gymnázií POČET ŠKOL	SŠ - obory středních odborných a praktických škol - POČET ŠKOL	SŠ - obory středních odborných učilišť a odb. učilišť POČET ŠKOL	ZUŠ POČET ŠKOL
Babice	453	2	0	0	2	0	0	0	0
Domašov nad Bystřicí	482	0	0	0	0	0	0	0	0
Domašov u Šternberka	345	0	0	0	0	0	0	0	0
Hlásnice	228	0	0	0	0	0	0	0	0
Hnojice	614	0	0	0	0	0	0	0	0
Horní Loděnice	335	0	0	0	0	0	0	0	0
Hraničné Petrovice	150	0	0	0	0	0	0	0	0
Huzová	568	1	0	0	1	0	0	0	0
Jívová	590	3	0	0	3	0	0	0	0
Komárov	209	0	0	0	0	0	0	0	0
Lipina	166	0	0	0	0	0	0	0	0
Lužice	398	0	0	0	0	0	0	0	0
Město Libavá	606	0	0	7	7	0	0	0	0
Mladějovice	728	2	0	0	2	0	0	0	0
Moravský Beroun	2 916	0	0	12	12	0	0	0	1
Mutkov	43	0	0	0	0	0	0	0	0
Norberčany	246	0	0	0	0	0	0	0	0
Řídeč	195	0	0	0	0	0	0	0	0
Štarnov	817	2	0	0	2	0	0	0	0
Šternberk	13 388	0	0	65	65	1	0	1	1
Žerotín	452	2	0	0	2	0	0	0	0
Celkem	**23 929**	**12**	**0**	**84**	**96**	**1**	**0**	**1**	**2**

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 4.69: Vývoj počtu ZŠ v území projektu MAP II SO ORP Olomouc

ZÁKLADNÍ ŠKOLA projektu MAP II SO ORP Olomouc						
Školní rok	**Počet běžných tříd školy**	**Počet speciálních tříd školy**	**Celkový počet žáků**	**Počet žáků v běžných třídách školy**	**Počet žáků ve speciálních třídách školy**	**Oficiální rejstříková kapacita**
2012/2013	123	3	2316	2285	31	4051
2013/2014	124	3	2416	2382	34	4144
2014/2015	124	3	2439	2409	30	4164
2015/2016	129	4	2529	2491	38	4164
2016/2017	133	3	2631	2599	32	4164
2017/2018	136	2	2756	2735	21	4196
2018/2019	136	2	2768	2746	22	4196

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 4.70: Vývoj počtu ZŠ v území projektu MAP II SO ORP Šternberk

ZÁKLADNÍ ŠKOLA projektu MAP II SO ORP Šternberk						
Školní rok	**Počet běžných tříd školy**	**Počet speciálních tříd školy**	**Celkový počet žáků**	**Počet žáků v běžných třídách školy**	**Počet žáků ve speciálních třídách školy**	**Oficiální rejstříková kapacita**
2012/2013	64	12	1531	1443	88	1966
2013/2014	66	12	1592	1507	85	1966
2014/2015	67	12	1638	1557	81	2056
2015/2016	69	10	1674	1593	81	2056
2016/2017	70	10	1715	1634	81	2041
2017/2018	74	5	1723	1684	39	2026
2018/2019	76	5	1745	1703	42	2026

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Počet běžných tříd v SO ORP Šternberk byl ve sledovaném období mírně navýšen z 64 běžných tříd ve školním roce 2012/2013 na 76 běžných tříd v roce 2020/2021. K navýšení počtu tříd došlo ve Šternberku, kde se také nachází školy s největším počtem běžných tříd. Základní škola Dr. Hrubého 2, Šternberk měla k dispozici 22 běžných tříd, Základní škola Svatoplukova 7, Šternberk 21 běžných tříd, Základní škola náměstí Svobody 3, Šternberk, 19 běžných tříd. Co se týče ostatních úplných škol, Základní škola Moravský Beroun měla 10 běžných tříd a Základní škola a Mateřská škola Město Libavá, celkem 7 běžných tříd. Ve většině malotřídních škol se nachází 2 běžné třídy. Výjimkou je Základní škola

a Mateřská škola Jívová s pěti běžnými třídami a Základní škola a Mateřská škola Huzová s jednou běžnou třídou.

Speciální třídy se nachází v Základní škole Moravský Beroun (ve školním roce 2018/2019 celkem 4 speciální třídy), dále v Základní škole Šternberk, Olomoucká 76 (ve školním roce 2018/2019 celkem 10 speciálních tříd). Počet speciálních tříd se ve sledovaném období mírně snížil, v dalších letech se předpokládá další snižování či stagnace.

Také počty tříd v regionu rostly ve sledovaném období daleko pomaleji než počty žáků, což je patrné z tabulky níže. Rostoucí naplněnost tříd přináší zhoršené podmínky na výuku, individuální přístup, dělení hodin či ovlivňuje schopnosti žáků a jejich znalosti klíčových kompetencí. Je vhodné počítat s případným řešením umísťování žáků na školy, kde není kapacita naplněna, není však vyjasněno, na základě jakých kritérií by se tak dělo. Příkladem může být situace v obci Hnojice, kde aktuálně základní škola není a řešením by mohlo být zřízení školy a umístění některých žáků do nově zřízené školy. Na základě analýzy demografické struktury území, je navíc v konkrétní obci vysoký počet dětí ve věku 0-14 let. Vzhledem k tomu, že v obci nebyla zřízena ZŠ, dojíždí místní žáci do Základní školy Dr. Hrubého 2, Šternberk, příspěvkové organizace, jež je v současné dostatečně naplněna. Obdobně by v případě provedené demografické a analýzy a případně projekce vývoje obyvatel, mohly být další lokality navrženy.

Očekávaný vývoj počtu dětí naznačuje, že v příštích letech pravděpodobně nedojde k problémům s naplněním rejstříkové kapacity. Předpokládaný počet žáků v příštích letech se nebude příliš zvyšovat. Základní školy neočekávají přílišný nárůst počtu dětí, nicméně potřebují řešit kapacitní prostor pro žáky stávající, a to zejména s ohledem na výše zmíněnou legislativní změnu sníženého počtu žáků ve třídách.

Tabulka 4.71: Počet absolventů, kteří úspěšně dokončili ZŠ a získali základní vzdělání a počet předčasných ukončení školní docházky v území SO ORP Šternberk

Školní rok	Počet absolventů, kteří úspěšně dokončili ZŠ a získali základní vzdělání	Počet žáků, kteří ukončili docházku předčasně	Z toho v běžných třídách	Z toho ve speciálních třídách	Počet žáků, kteří přešli na gymnázium v 5. a v 7. třídě
2012/2013	127	8	47	1	23
2013/2014	147	4	39	1	25
2014/2015	129	12	38	1	23
2015/2016	146	8	34	1	14
2016/2017	163	15	46	5	23
2017/2018	147	5	31	1	23
2018/2019	158	6	28	1	24

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření

Tabulka 4.72: Počet absolventů, kteří úspěšně dokončili ZŠ a získali základní vzdělání a počet předčasných ukončení školní docházky v území SO ORP Olomouc (východní část)

Školní rok	Počet absolventů, kteří úspěšně dokončili ZŠ a získali základní vzdělání	Počet žáků, kteří ukončili docházku předčasně	Z toho v běžných třídách	Z toho ve speciálních třídách	Počet žáků, kteří přešli na gymnázium v 5. a v 7. třídě
2012/2013	179	10	87	1	25
2013/2014	208	5	104	0	20
2014/2015	181	4	96	1	18
2015/2016	185	5	96	1	33
2016/2017	190	7	100	2	21
2017/2018	207	11	120	5	17
2018/2019	216	9	130	6	24

Zdroj: vlastní šetření v rámci projektu MAP II, vlastní výpočty

Tabulka 4.73: Očekávaný vývoj počtu žáků v ZŠ v území projektu MAP II

Školní rok	Očekávaný vývoj počtů žáků v ZŠ SO ORP Šternberk	Očekávaný vývoj počtů žáků v ZŠ SO ORP Olomouc (východní část)
2018/2019	1733	2640
2019/2020	1729	2700
2020/2021	1735	2715
2021/2022	1736	2714
2022/2023	1735	2730

Zdroj: vlastní šetření v rámci projektu MAP II, vlastní výpočty

Vývoj počtu pracovníků v ZŠ

Ve školách obecně působí přibližně 77-79 % pedagogických pracovníků (včetně učitelů) a 21-23 % nepedagogických pracovníků (tedy bez úvazku na pozici pedagogického pracovníka), přičemž míra pedagogických pracovníků (tj. počet pedagogů z celkového počtu zaměstnanců) je velmi výrazně ovlivněna dostupností jednotlivých škol (v menších obcích má pracovník určitý úvazek jako pedagog a je tak v přehledu počítán mezi pedagogické pracovníky). Školy, které jsou situovány dále od měst, mají obecně menší procento pedagogických pracovníků. Školy ve Šternberku mají průměrně 38 pedagogických pracovníků, Základní škola Moravský Beroun, okres Olomouc, příspěvková organizace má 27 pedagogických pracovníků včetně asistentů pedagoga, malotřídní ZŠ v regionu mají průměrně 3 pedagogické pracovníky. Mezi pracovníky je výrazné zastoupení žen.

V dalším období se předpokládá navýšení počtu pedagogických pracovníků. V souvislosti s avizovanou legislativní změnou sníženého počtu žáků ve třídách a jiného financování škol spojeného s výpočtem PH MAX došlo k nárůstu počtu tříd a s tím i k potřebě zajistit dostatečný počet učitelů. Dále bude v návaznosti na zajištění inkluzivního vzdělávání nutný větší počet speciálních pedagogických

pracovníků, asistentů pedagoga a psychologů. V budoucnu se však může objevit problém, a to nedostatečný počet pedagogických pracovníků na trhu práce. Zvláště malotřídní a územně odlehlé školy se tak mohou potýkat s nedostatkem kvalifikovaných pedagogů.

Tabulka 4.74: Počty a typy pracovníků v ZŠ v SO ORP Šternberk

Školní rok (ZŠ)	Celkový počet pracovníků	Z celkového počtu pracovníků pouze učitelé	Z celkového počtu pracovníků pouze jiní pedagogičtí pracovníci mimo učitele	Z celkového počtu pracovníků pouze nepedagogičtí pracovníci (úklid, hospodářka apod.)	Z celkového počtu pracovníků pouze muži	Z celkového počtu pracovníků pouze ženy
2012/2013	186	121	27	38	23	163
2013/2014	193	126	29	38	27	166
2014/2015	198	129	30	39	28	170
2015/2016	201	128	35	38	32	168
2016/2017	207	129	39	39	33	173
2017/2018	211	128	44	39	33	178
2018/2019	221	132	46	43	34	187
2019/2020	221	132	46	43	34	187
2020/2021	234	132	46	43	35	196

Zdroj: vlastní šetření v rámci projektu MAP II, vlastní výpočty

Tabulka 4.75: Počty a typy pracovníků v ZŠ ve východní části SO ORP Olomouc

Školní rok	Celkový počet pracovníků	Z celkového počtu pracovníků pouze učitelé	Z celkového počtu pracovníků pouze jiní pedagogičtí pracovníci mimo učitele	Z celkového počtu pracovníků pouze nepedagogičtí pracovníci (úklid, hospodářka apod.)	Z celkového počtu pracovníků pouze muži	Z celkového počtu pracovníků pouze ženy
2012/2013	371	218	44	109	38	333
2013/2014	379	221	47	111	42	337
2014/2015	392	234	53	105	41	351
2015/2016	406	242	61	103	47	359
2016/2017	418	238	65	115	44	374
2017/2018	432	245	76	111	41	391
2018/2019	435	249	75	111	42	393
2019/2020	440	249	75	111	42	398
2020/2021	459	249	75	111	47	412

Zdroj: vlastní šetření v rámci projektu MAP II, vlastní výpočty

Hospodaření ZŠ

Mezi jednotlivými ZŠ se hodnocení vývoje příjmů a výdajů značně odlišuje. Většina ZŠ vývoj hodnotí jako vyrovnaný, tedy s mírným nárůstem příjmů i výdajů (např. Základní škola a Mateřská škola Babice, příspěvková organizace, Základní a Mateřská škola Štarnov, okr. Olomouc, příspěvková organizace, Základní škola a Mateřská škola Žerotín, příspěvková organizace, Základní škola Svatoplukova 7, Šternberk, příspěvková organizace, ZŠ Moravský Beroun, příspěvková organizace). Některé ZŠ však označily vývoj příjmů za nedostatečný na pokrytí zvyšujících se výdajů (např. Základní škola Šternberk, Olomoucká 76, Základní škola a Mateřská škola Město Libavá, příspěvková organizace, Základní škola a Mateřská škola Huzová, příspěvková organizace). Podrobnější přehled hospodaření ZŠ je uveden v tabulce níže.

Výdaje škol daného regionu se postupně navyšují, přičemž mezi největší výdaje patří náklady na provoz, údržbu a opravy. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu dětí se velmi rychle navyšují také náklady na mzdové prostředky a vzdělávání učitelů. V případě nárůstu finančních prostředků by ZŠ tyto prostředky investovaly do menších rekonstrukcí a oprav (např. zateplení, zabezpečení budov, opravy či rekonstrukce družin, šaten, sboroven, školních jídelen, výtvarných dílen či sportovních areálů), dále do materiálního vybavení školy a do učebních pomůcek (např. počítače). Prostředky na obnovu a investice budou v dohledné době velmi potřebné. Je nezbytné zajistit tyto prostředky ze zřizovatelských účtů, zvláště pak z dotačních možností (oblast podpory ICT, komunikačních gramotností, technických dovedností, dílen, knihoven atd.). Systém financování by měl zabezpečit potřeby všech škol včetně škol malotřídních.

Tabulka 4.76: Hodnocení příjmů, výdajů a financování základních škol

Název základní školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů ZŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by ZŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co ZŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Základní škola a Mateřská škola Babice, příspěvková organizace	Vyrovnané příjmy i výdaje.	Rozvoj sportovišť a výtvarné dílny.	Normativní rozpočet.	Vyrovnané výdaje.	–
Základní škola a Mateřská škola Huzová, příspěvková organizace	–	Stavební úpravy budovy, vybavení tříd, vhodné a moderní učební pomůcky, zabezpečení volnočasových aktivit žáků.	Na jednotřídní škole financování dle počtu žáků.	Provozní náklady, náklady ONIV, výdaje na vzdělávání učitelů a zástupy za ně.	Systém financování by měl zabezpečit všechny potřeby i na jednotřídních školách, a to včetně dostačujícího provozu školní družiny.

Název základní školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů ZŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by ZŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co ZŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Základní škola a Mateřská škola Mladějovice, příspěvková organizace	–	Zřízení místnosti školní družiny.	–	Energie a služby.	–
Základní škola a Mateřská škola Libavá, příspěvková organizace	–	Modernizace stávající počítačové sítě.	Financování dle počtu žáků.	Energie, údržba počítačové sítě, opravy.	–
Základní a Mateřská škola Štarnov, okr. Olomouc, příspěvková organizace	Vývoj příjmů a výdajů je vyrovnaný.	Oprava vnitřních prostor.	–	Výdaje na provoz a investice.	–
Základní škola a Mateřská škola Žerotín, příspěvková organizace	Zvyšují se příjmy i výdaje.	Mzdy zaměstnanců.	Nedostatek financí na odměňování zaměstnanců.	Opravy v budově.	–
Základní škola Svatoplukova 7, Šternberk, příspěvková organizace	Příjmy se velmi mírně zvyšují a tomu přímo úměrně i výdaje.	Učební pomůcky a technické zhodnocení budovy.	Příliš velká závislost na zapojování do různých projektů, rozdílné získávání finančních částek na pomůcky, investice i mzdy.	Cena učebnic a učebních pomůcek obecně, nárůst cen energií, údržba budovy.	Nejproblematičtější je závislost mzdových prostředků na počtu dětí ve škole.

Název základní školy	Hodnocení vývoje příjmů a výdajů ZŠ v posledních 5 letech	Oblasti, kam by ZŠ primárně investovaly v případě nárůstu příjmů	Co ZŠ považují za největší problém v oblasti financování	Které výdaje v posledních letech narůstají nejvíce	Další poznámky
Základní škola Dr. Hrubého 2, Šternberk, příspěvková organizace	Příjmy se mírně zvyšují, ale s nimi se zvyšují i výdaje.	Opravy a údržba budov, ICT včetně údržby.	Hledat možnosti k získání financí – nutnost neustále se zapojovat do různých projektů, dotací, potřeba většího časového prostoru na práci s pedagogy, žáky a jejich rodiči.	Energie, nutné opravy (výměna elektroinstalace, topení apod.).	–
Základní škola náměstí Svobody 3, Šternberk, příspěvková organizace	Zvyšují se výdaje.	Modernizace tříd a vybavení školy celkově, údržba budov.	Nutnost hledání dalších finančních zdrojů pro další rozvoj školy, vybavení atd.	Energie, údržba, pomůcky a vybavení.	Problematická je kombinace financování na třídy a počty žáků, ty ve třídách, „zastropovat“ na 25 žácích ze současných 30.
Základní škola Moravský Beroun, okres Olomouc, příspěvková organizace	Zvyšují se příjmy i výdaje.	Vybavení školy, oprava sportovních areálů.	Nedostatečné ohodnocení pracovníků.	Revize, služby.	Problematický je systém financování – existuje mnoho zdrojů, které musí se hlídat.
Základní škola Jívová, okr. Olomouc, příspěvková organizace	–	Výstavba školní družiny, samostatné šatny či sborovny.	–	Energie a častý vývoz jímky.	–
Základní škola Šternberk, Olomoucká 76	Příjmy rostou pomaleji než potřebné výdaje. Rozpočet MŠMT na platy je nesystémový.	Oprava vjezdu a oplocení, výměna oken a zateplení budov, revitalizace pozemku a obnova hřiště.	Množství nesystémových změn, bez logické kontinuity.	Náklady na služby a energie, nájmy (tělocvična, ZŠ při PL).	Právní omezení často znesnadňují hospodárné řízení školy.

Zdroj: vlastní dotazníkové šetření (březen–listopad 2019)

4.4.3 Popis potřeb investic v mateřských a základních školách

Analýzou popisů potřeb jednotlivých mateřských a základních škol byl zjištěn aktuální technický stav budov a vybavení.

Všechny MŠ a ZŠ hodnotí technický stav jako dobrý či velmi dobrý. Ve většině škol byly provedeny rozsáhlé rekonstrukce. Školy tudíž potřebují pouze dílčí opravy drobného charakteru, které plánují v budoucnu v rámci svých finančních možností realizovat.

Základní škola Šternberk, Olomoucká 76 primárně potřebuje provést zateplení budovy. Základní škola a Mateřská škola Jívová, příspěvková organizace plánuje v následujících letech zejména výstavbu družiny, samostatné šatny a sborovny. Zřízení školní družiny je nutné také v Základní škole a Mateřské škole Mladějovice, okres Olomouc, příspěvkové organizaci. V Základní škole a Mateřské škole Babice, příspěvkové organizaci je nutno rekonstruovat stávající sportoviště a výtvarnou dílnu. Základní škola a Mateřská škola Huzová, okres Olomouc, příspěvková organizace plánuje provést stavební úpravy budovy a dále vybavit třídy vhodnými a moderními učebními pomůckami. Zároveň chce škola zvýšit zabezpečení budovy. Základní škola a Mateřská škola Město Libavá, příspěvková organizace v současnosti postrádá moderní počítačové vybavení, proto je plánována modernizace stávající počítačové sítě. Modernizace ICT a drobné opravy jsou potřebné také v Základní škole Dr. Hrubého 2, Šternberk, příspěvkové organizaci. Základní škola Moravský Beroun, okres Olomouc, příspěvková organizace plánuje opravu sportovního areálu školy.

Kromě těchto drobných rekonstrukcí a oprav chtějí školy v budoucnu investovat také do vybavení a školních pomůcek.

Podrobný přehled potřeb konkrétních investic jednotlivých škol je již zahrnut do Strategického rámce MAP do roku 2023 včetně stupně připravenosti investice. Realizační tým MAP takto monitoruje nejen připravené projekty, ale snaží se pracovat také s projektovými návrhy v raných fázích plánování. Popis investičních potřeb, ve smyslu zaměření těchto investic (např. bezbariérovost, tělocvičny, odborné učebny apod.) je uveden v popisech potřeb jednotlivých škol, které jsou přílohou č. 6 dokumentu MAP.

4.4.4 Základní umělecké vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

Na území projektu MAP II působí 2 základní umělecké školy. Základní umělecká škola Šternberk, příspěvková organizace (zřizovatelem je město Šternberk) a Základní umělecká škola Moravský Beroun, Dvořákova 349, příspěvková organizace (zřizovatelem je město Moravský Beroun). Dále na území projektu MAP II mají svá detašovaná pracoviště 2 základní umělecké školy, které nejsou zapojeny do projektu MAP II, a sice Základní umělecká škola „Žerotín“ Olomouc, Kavaleristů 6, Olomouc a Základní umělecká škola Miloslava Stibora, Olomouc.

Základní umělecká škola ve Šternberku má detašované pracoviště v Bohuňovicích a základní umělecká škola v Moravském Berouně má 3 detašovaná pracoviště v Jívové, Domašově nad Bystřicí a Městě Libavá.

Tím, že pedagogové dojíždějí za žáky, umožňují mnohem většímu počtu dětí věnovat se uměleckým disciplínám, protože rodičům odpadají logistické problémy s řešením dojíždění a vyzvedávání dětí.

Kapacita a počet žáků základních uměleckých škol

Tabulka 4.77: Kapacita ZUŠ

Škola	Rok založení	Kapacita
Základní umělecká škola Šternberk, příspěvková organizace	1945	600
Základní umělecká škola Moravský Beroun, Dvořákova 349, příspěvková organizace	1960	290
Základní umělecká škola „Žerotín“ Olomouc, Kavaleristů 6, Olomouc	1888*	1 406
Základní umělecká škola Miloslava Stibora, Olomouc	1960	640

Zdroj: vlastní šetření

** Poznámka: Historie ZUŠ „Žerotín“ se začala psát v roce 1880 založením českého pěvecko-hudebního spolku Žerotín. První česká hudební škola byla zřízena v roce 1888 jako jeho součást (pro výuku sborových zpěváků i instrumentalistů) a sídlila v budově Matice školské v Sokolské ulici. V roce 1909 vznikl v rámci výuky orchestr Žerotína, který od roku 1925 nesl jméno Filharmonie Žerotína. Po roce 1918 se škola přestěhovala do budovy zrušeného kláštera bernardinů ve Slovenské ulici. Ve třicátých letech byla zřízena první pobočka ve Starých Hodolanech a ve Šternberku. Přes veškeré těžkosti spojené s válečným obdobím (1938-1945), včetně obtíží se získáváním vhodných prostor k výuce, si škola udržela prestiž a vysoký počet žáků (více jak 500). V roce 1945 se hudební škola oddělila od spolku Žerotín a od září již nesla nový název Městská hudební škola v Olomouci. Začátkem 50. let 20. století škola získala budovu bývalého kláštera dominikánského řádu ve Slovenské ulici. Školu tehdy navštěvovalo přes 1 100 žáků a učitelský sbor tvořilo asi 50 pedagogů, vznikly pobočky v Dolanech a Křelově. Od šedesátých let byl po vzniku lidových škol umění zachován systém dvou vyučovacích cyklů, nově se vyčlenily obory hudební, výtvarný, dramatický a pohybový, vznikly další pobočky ve Velké Bystřici, Hlubočkách, Bystrovanech, Štěpánově, Velkém Újezdě, Lutíně a Tršicích. Od června roku 1989 nese škola název Základní umělecká škola „Žerotín“. Sedm let poté, v roce 1996, se škola stěhuje do zrekonstruovaných prostor bývalých kasáren 9. května na ulici Kavaleristů, protože budova ve Slovenské ulici byla vrácena dominikánskému řádu.*

Základní umělecké školy fungují podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a dále podle dalších prováděcích vyhlášek MŠMT a jiných souvisejících právních předpisů.

Umělecké školy pořádají během školního roku v regionu řadu vystoupení, koncertů a výstav pro veřejnost. Využívají kapacitu vlastních objektů, kulturních domů či kulturních památek v regionu.

Děti od 5 let věku a žáky z 1. a 2. tříd základních škol přijímají umělecké školy v rámci vzdělávání do přípravných ročníků. Starší žáci, kteří projeví nadání a zájem o studium nebo chtějí připravit na přijímací zkoušky na školy s pedagogickým nebo uměleckým zaměřením, jsou zařazeni přímo do ročníků.

Úspěšní absolventi uměleckých škol často pokračují ve studiu na středních a vysokých školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.

Tabulka 4.78: Vývoj počtu žáků v základních uměleckých školách

Školní rok	ZUŠ Šternberk	ZUŠ Moravský Beroun	ZUŠ Žerotín Olomouc (celkem)*	ZUŠ M. Stibora Olomouc (celkem)*
2014/2015	600	165	1390	640
2015/2016	600	193	1385	640
2016/2017	600	195	1393	640
2017/2018	600	171	1394	640
2018/2019	586	174	1379	640
2019/2020	566	157	1390	638
2020/2021	539	152	1385	642

Zdroj: výroční zprávy ZUŠ, vlastní šetření

*Poznámka: *počet žáků celkem (i mimo území projektu MAP II)*

Zhodnocení technického stavu budov a stavu vybavenosti základních uměleckých škol

Budovy a vybavení obou základních uměleckých škol jsou v dobrém a provozuschopném stavu, vybavení je plně dostačující k zajištění kvalitní výuky. Zřizovatelé obou institucí (město Šternberk a město Moravský Beroun) investují do vybavení a technického stavu nemalé prostředky a další potřebné rekonstrukce nebo pořizování majetku jsou v plánovaných rozpočtech měst na investice a na příspěvky základním uměleckým školám zahrnuty. Například v roce 2017 byla realizována rekonstrukce vedlejší budovy ZUŠ Šternberk v ulici Příkopy – oprava vodovodu a kanalizace, sociálních zařízení a prostoru dvora.

Materiálně technické zajištění ZUŠ Žerotín Olomouc je na velmi dobré úrovni. Stávající hudební nástroje jsou dle finančních možností udržovány v dobrém technickém stavu a dle potřeby jsou nakupovány nové. Pedagogové využívají moderní učební pomůcky (např. notebooky, tablety, interaktivní dotykovou tabuli a projektory). Škola je vybavena potřebnou technikou nutnou pro zabezpečení administrativy školy (např. PC, kopírky a skenery). V podrobnostech o zřizování, rušení, organizaci, podmínkách, průběhu a délce studia, hodnocení a klasifikaci, výši příspěvku a způsobu úhrady nákladů spojených s výukou se řídí vyhláškou č. 71/2005 o základním uměleckém vzdělávání v platném znění. Výuka žáků probíhá na hlavní budově v Olomouci a na místech poskytovaného vzdělávání (tzv. pobočky): v Dolanech, Hlubočkách, Štěpánově, Tršicích, Velké Bystřici, Velkém Týnci a Velkém Újezdě. Výuka na pobočkách je pouze v hudebním oboru. Podmínky na pracovištích mimo Olomouc lze charakterizovat jako dobré. Ve Štěpánově je pro výuku k dispozici samostatná budova, kterou má škola pronajatou od obce Štěpánov. V ostatních místech poskytovaného vzdělávání probíhá výuka v prostorách tamních ZŠ. Škola se profiluje širokým spektrem poskytovaného uměleckého vzdělávání. Pro výuku jsou k dispozici učebny pro individuální, skupinové i kolektivní vyučování. Kmenová škola má k dispozici také koncertní sál, komorní sál, nahrávací studio, zkušebny pro orchestry, literárně dramatický obor a taneční sály. Škola má standardní vybavení učeben, které plně vyhovují účelům vzdělávání.

Pozitivně hodnotí vybavení školy i ČŠI, která ve svém hodnocení mimo jiné uvádí: Pro realizaci příslušného školního vzdělávacího programu disponuje škola nadstandardními prostorovými i velmi dobrými materiálními podmínkami. K dispozici má velké množství učeben vybavených potřebnými pomůckami pro výuku hudební nauky, přípravné hudební výchovy, individuální výuku hudebních oborů, zkušebny pro orchestry, koncertní a komorní sál, nahrávací studio, dva taneční sály se zabudovanou klimatizací včetně potřebného sociálního zázemí a další speciální prostory s klimatizací pro literárně dramatický obor. Škola průběžně zkvalitňuje materiální vybavení potřebnými učebními pomůckami (nákup hudebních nástrojů – altové rohy, saxofony, kytary, keyboardy aj., nákup kostýmů, počítačů, digitální techniky, noty, struny aj.), což se pozitivně odráží v kvalitě, a především ve výsledcích poskytovaného vzdělávání. Prostředí školy je čisté, upravené a spolu s výzdobou působí podnětným, motivujícím a inspirujícím dojmem. Podmínky na navštívených odloučených pracovištích jsou hodnoceny v celku pozitivně a umožňují realizovat cíle stanovené ve školním vzdělávacím programu. Snahou vedení školy ve spolupráci s příslušnými obecními úřady je, aby podmínky pro výuku byly na všech pobočkách školy rovnocenné. Nadstandardní prostorové podmínky a velmi dobré materiálně technické zázemí umožňují ve sledovaných oblastech bezproblémově realizovat vzdělávací cíle dané ŠVP. Neustále a systematicky zlepšující se podmínky pro vzdělávání žáků jsou příkladem dobré praxe.

Základní umělecká škola Šternberk

ZUŠ Šternberk je plně organizovaná škola se čtyřmi obory (hudebním, výtvarným, tanečním a literárně-dramatickým) s cílovou kapacitou 600 žáků. Jednotlivé obory mají při plném naplnění kapacity školy tyto počty žáků: 338 žáků hudební obor, 117 žáků taneční obor, 120 žáků výtvarný obor a 25 žáků literárně-dramatický obor. Počty žáků v jednotlivých oborech se meziročně mění, tradičně nejvíce jich je vždy v hudebním oboru. ZUŠ Šternberk působí i v Bohuňovicích, kde má svoji pobočku.

Pro školu jsou dlouhodobě charakteristické bohaté veřejné kulturní aktivity, veřejné žákovské koncerty, koncerty pedagogů a jejich hostů, galakoncerty Harmonie Šternberk (orchestru ZUŠ), taneční vystoupení, výstavy výtvarných prací apod.

V současnosti ZUŠ pečuje o umělecké vzdělávání dětí a mládeže města a jeho okolí a významným způsobem se podílí na kulturním životě města Šternberka.

Škola má průměrně 27 zaměstnanců, z toho 25 kvalifikovaných pedagogů. Nejvíce jich vyučuje v hudebním oboru. Ve škole pracuje 5 předmětových komisí, které jsou řízeny vedoucími. Kvalifikovaní a zkušení pedagogové zaručují vysokou profesionální úroveň výuky, o čemž svědčí úspěchy žáků na soutěžích, při talentových zkouškách na konzervatoře a školy uměleckého zaměření.

Škola spolupracuje ve všech svých oborech s ostatními ZUŠ v regionu. Každoročně se v hudebním oboru účastní soutěží a přehlídek od okresní až po celostátní úroveň, přičemž výjimkou nejsou ani soutěže a přehlídky mimo ČR. Žáci tanečního oboru se pravidelně účastní okresních a krajských tanečních přehlídek a soutěží. Práce žáků výtvarného oboru získávají významná ocenění nejen v rámci projektů v České republice, ale i v polské Toruni, Norsku, Jihoafrické republice a Indii.

Významnou součástí dlouhodobé regionální a mezinárodní spolupráce jsou především aktivity studentského dechového orchestru Harmonie Šternberk, který každoročně provádí řadu koncertních

vystoupení a pravidelně se účastní soutěží, přehlídek a festivalů dechových orchestrů v České republice i v zahraničí. Nové zkušenosti získali členové orchestru např. účastí na mezinárodních soutěžích dechových orchestrů v Praze, v Ostravě, v belgickém Neerpeltu, v německém Gersthofenu, v japonské Shizuoce, v rakouském Schladmingu, v italském Janově a Sinnai, v holandském Kerkrade atd. Významných úspěchů dosahují i žáci dalších oborů, v posledních letech zejména výtvarného oboru. V hudebním oboru je zajištěna výuka na tyto hudební nástroje: klavír, varhany, el. klávesy, kytara, housle, violoncello, el. kytara, basová kytara, kontrabas, cimbál, akordeon, zobcová flétna, příčná flétna, klarinet, saxofon, trubka, lesní roh, trombón, baskřídlovka, tuba a bicí nástroje. V hudebních oborech se vyučuje také sólový a sborový zpěv.

Základní umělecká škola Moravský Beroun

Základní umělecká škola Moravský Beroun vyučuje dva obory – hudební (v hudebním oboru probíhá vzdělávání sólového a sborového zpěvu a hry na nástroje: zobcová a příčná flétna, housle, violoncello, kytara, klavír, varhany a el. klavírní nástroje) a výtvarný. Kapacita školy je 290 žáků a není v současné době naplněna. Výuku zajišťuje 11 pedagogů, z toho 2 externisté.

Ve školním roce 2018/2019 školu navštěvovalo celkem 174 žáků ve dvou oborech, výtvarném a hudebním. ZUŠ Moravský Beroun působí v Moravském Berouně a v dalších třech pobočkách: Město Libavá, Jívová a Domašov nad Bystřicí. Mimo Moravský Beroun je nejvíce žáků v Jívové (46 žáků), výrazně méně pak ve Městě Libavá (9 žáků pouze ve výtvarném oboru) a nejméně v Domašově nad Bystřicí, kde jsou to jednotlivci a ve školním roce 2018/2019 pobočku nenavštěvoval ani jeden žák. Ve školním roce 2020/2021 školu navštěvovalo 152 žáků ve dvou oborech, výtvarném a hudebním. Pobočky zůstávají stejné i nejvyšší podíl žáků na pobočce v Jívové, pouze na pobočce v Domašově nad Bystřicí ve školním roce 2020/2021 nebyl ani jeden žák.

Škola organizuje řadu kulturních akcí. Výtvarný obor pořádá malé výstavky i velké vernisáže tematicky spojené s ročními dobami a tradičními svátky. Žáci a učitelé výtvarného oboru mají úspěchy jak v soutěžích celostátních, tak i v soutěžích mezinárodních. Za mnohé jmenujme alespoň mezinárodní výtvarnou soutěž v Polsku (Osvětim) „Lidé lidem připravili tento osud“. Výtvarný obor se podílí na příjemné vizáži školy, své výrobky prezentuje např. na městském úřadě v Moravském Berouně nebo obecním úřadě v Domašově nad Bystřicí a v Jívové.

V hudebním oboru se kromě hlavního oboru studia žáci učí také hudební teorii a ti pokročilejší hrají a zpívají v nejrůznějších souborech a uskupeních. Ke svým koncertům využívají především zrenovovaný koncertní sál s akustickými varhanami. Koncertuje se i na pobočkách. Kromě koncertů v ZUŠ můžete žáky slyšet na vystoupeních a společenských akcích pro děti, rodiče, seniory i širokou veřejnost. Na koncertních pódiích si můžete vedle žáků vyslechnout i pedagogy, kteří jsou sami výkonnými umělci a inspirují tak mladé hudebníky v jejich snažení.

Základní umělecká škola Žerotín Olomouc

V území projektu MAP II působí také Základní umělecké škola „Žerotín“ Olomouc. Samotná škola do projektu MAP II není zapojena, ale na území projektu MAP II se nachází pět jejích poboček, a to v Dolanech, v Hlubočkách, v Tršicích, ve Velké Bystřici a ve Velkém Újezdě.

Základní umělecká škola „Žerotín“ Olomouc patří k největším školám tohoto typu v ČR s cílovou kapacitou 1 406 žáků. Škola s mnohaletou tradicí nabízí vzdělání v oboru hudebním, literárně dramatickém a tanečním. Celkem má v Olomouci a ve všech pobočkách v současnosti téměř 1 400 žáků a 70 pedagogů, čímž se řadí mezi největší umělecké školy v České republice.

Ve školním roce 2018/2019 využilo možnosti vzdělávání v ZUŠ Žerotín celkem 1 400 žáků, nejvíce jich navštěvovalo hudební obory (1 124 žáků), výrazně méně pak obor taneční (170 žáků) a literárně-dramatický (106 žáků). Výuku všech výše uvedených žáků zajišťovalo 78 pedagogů s celkovými úvazky 60,3. Vedle pedagogických pracovníků na škole pracuje 8 provozních zaměstnanců s celkovými úvazky 6,66.

Kromě individuální výuky mohou žáci nasbírat řadu cenných zkušeností také ve větších souborech a orchestrech, které při škole působí. Mezi tradiční seskupení patří smyčcový komorní orchestr Sinfonia, dechový orchestr Mladá krev, Big Band Žerotín, saxofonové kvarteto, klarinetové kvarteto, flétnový soubor Flauto Armonico, cimbálová muzika Krušpánek a kytarový orchestr. Členy těchto těles jsou nejen současní, ale také bývalí žáci školy, kteří s ní zůstávají nadále v kontaktu.

Již tradičně škola získává řadu ocenění na mnoha tuzemských i mezinárodních přehlídkách a festivalech: v národních soutěžích uměleckých škol, na Jazzovém festivalu v Litvínově (Big Band), na mezinárodních soutěžích Amadeus a Prague Junior Note (žáci klavírního a smyčcového oddělení), na Evropském festivalu v Böselu (Big Band), na interpretační soutěži „Karel Ditters z Dittersdorfu a hudební klasicismus“ ve Vidnavě (žáci dechového, klavírního a pěveckého oddělení), na festivalech Wolkerův Prostějov, Jiráskův Hronov, Loutkářská Chrudim, na Národní přehlídce Dětská scéna (žáci literárně-dramatického oboru) a na řadě dalších.

Škola sama organizuje řadu přehlídek, soutěží a festivalů, má i své vlastní koncertní cykly. Mezi nejvýznamnější akce patří každoroční mezinárodní Pěvecká soutěž Olomouc, která je završena koncertem v Redutě (v sále Moravské filharmonie Olomouc) za doprovodu orchestru Moravského divadla Olomouc.

Škola je také velmi úspěšná v přípravě svých žáků pro další studium na konzervatořích, akademiích a pedagogických fakultách. Celá řada absolventů školy je dosud aktivními uměleckými osobnostmi nebo významnými pedagogy, z nichž někteří vyučují i v této škole.

V území projektu MAP II se vyučovalo v následujících studijních zaměřeních a předmětech:

Dolany:

Pobočka v Dolanech byla založena v roce 1958 spolu s pobočkami v dalších obcích. Řada z těchto poboček však kvůli nepříznivým podmínkám postupně zanikla. Ve školním roce 1992/1993 se škola začala formovat do své dnešní podoby a v roce 1997 dokonce získala vlastní budovu.

Přehled oddělení:

- oddělení klávesových nástrojů 1, 2 - hra na klavír,
- oddělení strunných nástrojů 1 - hra na klasickou kytaru,
- oddělení dechových nástrojů - hra na klarinet, saxofon, trombon a zobcovou flétnu,
- oddělení pěvecké - populární zpěv,
- oddělení smyčcových nástrojů - hra na housle,
- oddělení přípravné hudební výchovy a hudební nauka.

Hlubočky:

Pobočka ZUŠ Žerotín v Hlubočkách vznikla z podnětu zastupitelstva obce Hlubočky ve školním roce 2004/2005 a během svého trvání se zde vystřídala řada vynikajících učitelů s letitým pedagogickým působením v hudebním školství. Sídlem pobočky je samostatná učebna na ZŠ Hlubočky-ves, Olomoucká 116, 78365 Hlubočky.

Přehled oddělení:

- oddělení dechových nástrojů - hra na zobcovou flétnu, klarinet a trubku,
- oddělení klávesových nástrojů 1, 2 - hra na klavír, EKN, varhany,
- oddělení přípravné hudební výchovy - hudební nauka.

Tršice:

V Tršicích existuje bohatý hudební život už odnepaměti. Obec pamatuje pravidelné koncerty, ať už se jednalo o pěvecké sbory, nebo hudební tělesa nejrůznějšího obsazení. Prakticky k jakékoli příležitosti zde býval připraven hudební program. Tyto akce připravovaly většinou hudební, či jinak zaměřené, spolky, složené výhradně z rodáků obce. Ty však bohužel nepřežily režim 50. let 20. století, který tyto organizace nekompromisně likvidoval. Výuka samotná v obci probíhala už od roku 1934, a to pod záštitou ZUŠ Hranice. V 50. letech 20. století přecházejí Tršice pod okres Olomouc a dále zde výuku po krátké pauze provozuje Dům osvěty Olomouc. Od roku 1966 pak přebírá pobočku ZUŠ “Žerotín“ Olomouc.

Přehled oddělení:

- oddělení dechových nástrojů - hra na saxofon, klarinet a zobcovou flétnu,
- oddělení klávesových nástrojů 1 - hra na klavír,
- oddělení přípravné hudební výchovy a hudební nauka - hudební nauka.

Velká Bystřice:

Žerotínská pobočka ve Velké Bystřici byla založena v roce 1954. Prvním a dlouholetým pedagogem se stal pan Zdeněk Zácha, který na škole vyučoval hru na housle, klarinety a akordeony. Jeho manželka paní Hedvika Záchová přistoupila na školu v roce 1966. Učila především hru na kytaru.

Přehled oddělení:

- oddělení dechových nástrojů - hra na klarinet, zobcovou flétnu, tenor, baryton a trombon,
- oddělení klávesových nástrojů 1 - hra na klavír,
- oddělení smyčcových nástrojů - hra na housle,
- oddělení strunných nástrojů 1 - hra na klasickou kytaru a elektrickou kytaru,
- oddělení strunných nástrojů 2 - hra na cimbál,
- oddělení přípravné hudební výchovy a hudební nauka - hudební nauka.

Velký Újezd:

Pobočka ve Velkém Újezdě byla založena v roce 1992 a od začátku měla ve své nabídce výuku hry na klavír, akordeon a hry na zobcovou flétnu.

Přehled oddělení:

- oddělení dechových nástrojů - hra na zobcovou flétnu,
- oddělení klávesových nástrojů 1 - hra na klavír,
- oddělení přípravné hudební výchovy a hudební nauka - hudební nauka.

Základní umělecká škola Miloslava Stibora, Olomouc

V obcích Dolany a Velká Bystřice působí také ZUŠ M. Stibora, konkrétně její výtvarný obor. Historie základní umělecké školy spadá do 60. let 20. století, kdy byly zakládány první výtvarné obory lidových uměleckých škol. Přitom samostatné výtvarné obory vznikly pouze v několika velkých městech (v Praze, Plzni, Olomouci, Opavě a v Brně, na Slovensku v Bratislavě, Žilině, Martině, Prešově a v Košicích). Nově zakládané školy měly jediný obor, a to výtvarný. Výtvarnému oboru v Olomouci stál tehdy v čele Dr. Miloslav Stibor, vynikající fotograf, který školu vedl 27 let. Od svého založení v roce 1960 působil olomoucký výtvarný obor v Domě armády pod názvem Základní výtvarná škola, o dva roky později přejmenovaná na Výtvarný obor lidové školy umění. V roce 1975 se škola přestěhovala do zadaptované budovy staré školy v Pionýrské ulici, kde sídlí dodnes. Dnes na škole učí 11 pedagogů, všichni absolventi odborného vysokoškolského vzdělání. V posledních letech se škola rozrostla o 3 pobočky – v Dolanech (1999), v Náměšti na Hané (2002) a ve Velké Bystřici (2003). Školu navštěvuje 640 žáků a studentů. V současné době se škola orientuje i na prezentaci svých výsledků v zahraničí. Partnerská města Olomouce, holandský Veenendaal a Owensboro v americkém státě Kentucky již výstavy prací žáků školy vystavovala a rozvíjí se program další spolupráce. Škola má od roku 1976 svou vlastní galerii.

4.4.5 Neformální a zájmové vzdělávání, jeho dostupnost a rozbor v řešeném území

Abychom mohli posoudit dostupnost neformálního a zájmového vzdělávání, je potřeba oba pojmy rozlišovat.

Zájmové vzdělávání je ukotveno ve školském zákoně (§ 111) a uskutečňuje se ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání, která jsou součástí výchovně vzdělávací soustavy ČR, tj. střediska volného času (domy dětí a mládeže), školní družiny a školní kluby. Z tohoto pohledu je tedy zájmové vzdělávání dostupné ve všech obcích, ve kterých je alespoň první stupeň základní školy. V těchto obcích zajišťuje zájmové vzdělávání právě školní družina. Pestrost nabídky ovšem záleží na schopnostech a dovednostech pedagogů poskytujících zájmové vzdělávání. Tam, kde je i druhý stupeň základní školy, již může fungovat i školní klub. Ve větších obcích jsou pak i střediska volného času, jako je ve Šternberku dům dětí a mládeže. Toto zajištění a celkem dobré pokrytí nabídky zájmového vzdělávání ovšem nezajišťuje jeho kvalitu. Zájmové vzdělávání poskytují kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci dle zákona o pedagogických pracovnících, tj. pedagogové volného času, učitelé a vychovatelé, což garantuje kvalitu a odbornost vzdělávání v oblasti volného času. Kvalita a rozsah nabídky je ovšem individuální dle schopností pedagoga a možností zařízení (materiální a prostorové zajištění). V obcích, kde není základní škola, ovšem zájmové vzdělávání dostupné není (např. Hlásnice, Hnojice atd.).

Neformálním vzděláváním jsou také organizované výchovně vzdělávací aktivity, ale probíhají mimo oficiální školský systém. Zajišťují je různé nestátní neziskové organizace, které mohou působit ve všech obcích. Organizace v regionu nebudou schopny zajistit širokou nabídku činnosti a jejich nabídka bude pouze jednostranná a jen pro určitou skupinu obyvatel. Z tohoto důvodu je potřeba zajistit dostupnost veřejnou dopravou do okolních obcí, které poskytují neformální nebo přímo zájmové vzdělávání.

Neformální a zájmové vzdělávání je sice dobrovolné, ale mělo by být přístupné každému. Jedná se o organizovanou činnost se vzdělávacími cíli, která je nedílnou součástí procesu celoživotního učení. Pedagogové volného času působící ve střediscích volného času (domech dětí a mládeže) se mimo zájmové vzdělávaní podílejí i na péči o nadané žáky a studenty, pořádají soutěže a další formy vzdělávání dle vyhlášky o zájmovém vzdělávání, rozvíjejí schopnosti, znalosti, dovednosti, talent a upevňují sociální vztahy. Každé školské zařízení pro zájmové vzdělávání má zpracován i školní vzdělávací program.

Realizované šetření MŠMT ČR[5] se zabývalo i problematikou školních družin, školních klubů, středisek volného času a základním uměleckým školám. Předmětem výzkumu bylo zapojení uvedených subjektů

[5] Agregovaný výstup z dotazníků, které školní družiny, školní kluby, střediska volného času a základní umělecké školy vyplňovaly po ukončení projektů v rámci Šablon II (výzvy č. 63 a 64). Tyto subjekty mohly dotazníky vyplňovat od 31. 3. 2020 a vyplňování dotazníků bylo školám umožněno až do 27. 4. 2022 (vzhledem k tomu, že nejzazší termín ukončení projektů je 28. 2. 2022 a vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu). MŠMT ČR dalo k dispozici pouze o průběžná data, a to za subjekty, které v rámci zmíněné výzvy realizovaly projekt. Výstupy byly zpracovány za jednotlivé kraje a jsou ve stejném formátu a analogické struktuře jako výstupy pro ZŠ a MŠ s ohledem na strukturu dotazníků, která se pro jednotlivé subjekty mírně liší.

do jednotlivých oblastí rozvoje a výstupy umožňují hodnocení pozice Olomouckého kraje v komparaci s průměrem na ČR.

V případě školních družin hodnocení jednotlivých oblastí kopíruje průměr v ČR, mírně nadprůměrné je v Olomouckém kraji hodnocení působení a rozvoje v oblasti kulturního povědomí a vyjádření a v oblasti sociálních a občanských schopností. Na straně druhé mírně pod průměrem v ČR je v Olomouckém kraji hodnocení působení školních družin v oblasti matematických kompetencí, komunikace v cizích jazycích, podnikavosti a iniciativy a schopnosti práce s digitálními technologiemi.

Graf 4.19 Podíl školních družin, které aktivně působí v oblastech rozvoje dovedností a kompetencí

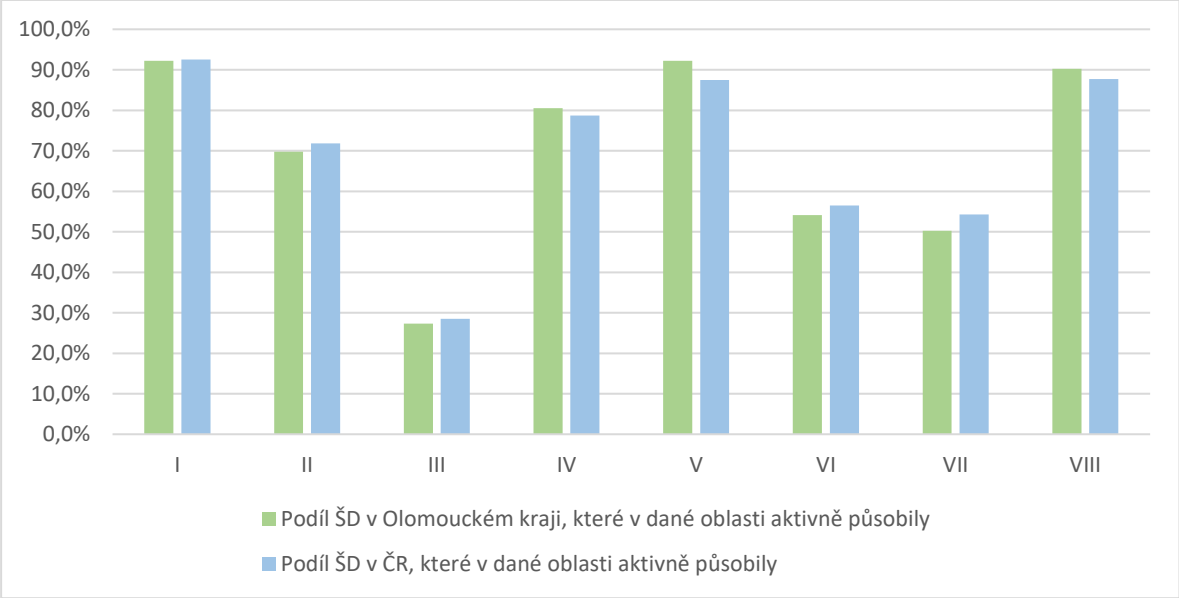

I	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KOMUNIKACE V MATEŘSKÉM JAZYCE
II	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI MATEMATICKÉ KOMPETENCE
III	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KOMUNIKACE V CIZÍCH JAZYCÍCH
IV	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI VĚDECKO-TECHNICKÝCH A ENVIRONMENTÁLNÍCH KOMPETENCÍ
V	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KULTURNÍ POVĚDOMÍ A VYJÁDŘENÍ
VI	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI PODNIKAVOSTI A INICIATIVY
VII	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI SCHOPNOST PRÁCE S DIGITÁLNÍMI TECHNOLOGIEMI
VIII	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI SOCIÁLNÍCH A OBČANSKÝCH SCHOPNOSTÍ

Poznámka: Podíl ŠD v kraji/republice, které v dané oblasti aktivně působily, vztažený k celkovému počtu ŠD v kraji/republice, které vyplnily dotazník

Zdroj: Agregovaná data MŠMT, 2022

Graf 4.20 Průměrné hodnocení současného stavu působení a rozvoje v jednotlivých oblastech středisky volného času

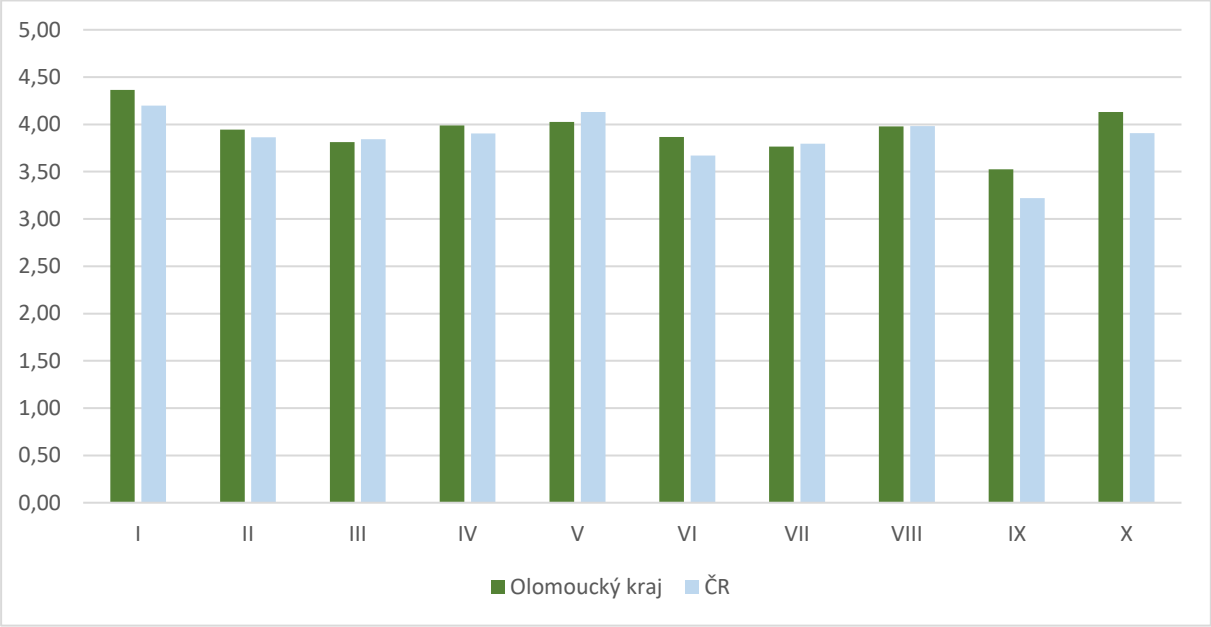

I	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KOMUNIKACE V MATEŘSKÉM JAZYCE
II	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI MATEMATICKÉ KOMPETENCE
III	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KOMUNIKACE V CIZÍCH JAZYCÍCH
IV	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI VĚDECKO-TECHNICKÝCH A ENVIRONMENTÁLNÍCH KOMPETENCÍ
V	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI KULTURNÍ POVĚDOMÍ A VYJÁDŘENÍ
VI	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI PODNIKAVOSTI A INICIATIVY
VII	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI SCHOPNOST PRÁCE S DIGITÁLNÍMI TECHNOLOGIEMI
VIII	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI SOCIÁLNÍCH A OBČANSKÝCH SCHOPNOSTÍ
IX	PODPORA KARIÉROVÉHO PORADENSTVÍ PRO ÚČASTNÍKY
X	PŮSOBENÍ A ROZVOJ V OBLASTI INKLUZIVNÍHO/SPOLEČNÉHO VZDĚLÁVÁNÍ

Průměrné hodnocení aktuálního stavu v rámci kraje/ČR vychází z hodnocení aktuálního stavu jednotlivých středisek volného času na následující škále:

1. Kritérium se neuplatňuje nebo téměř neuplatňuje, nebo je pro nás nové
2. Kritérium je ve stadiu prvotních úvah, uplatňováno je spíše spontánně, podmínky pro rozvoj nejsou nastaveny
3. Kritérium je částečně promyšleno, částečně nastaveny podmínky, částečně uplatňováno
4. Kritérium je funkční na základní úrovni, stále je prostor na zlepšení z různých hledisek
5. Kritérium je fungující systém, jsou vytvořené podmínky, nastavené zodpovědnosti
6. Ideální stav zahrnující pravidelnost a samozřejmost uplatňování, aktualizaci na vnější podněty a vnitřní evaluaci kritéria

Zdroj: Agregovaná data MŠMT, 2022

Analogické šetření proběhlo i za školní kluby a základní umělecké školy, ale tam vyplnilo prozatím dotazník méně než 50% subjektů, proto jsou výsledky zatím nereprezentativní.

Rozbor nabídky neformálního a zájmového vzdělávání si musí udělat každá obec zvlášť, to není v silách jednotlivce. Největším zařízením pro zájmové vzdělávání je v řešeném území Dům dětí a mládeže Šternberk, příspěvková organizace.

Obecné posouzení neformálního zájmového vzdělávání na území projektu MAP II

Na území projektu MAP II se nachází poměrně velké množství poskytovatelů takového vzdělávání. Lze však předpokládat různou úroveň jejich kvality, vlivu finančního zajištění či personálního obsazení. Poskytovatele vzdělávání lze rozdělit na ty, jejichž cílem je zejména zisk, a ty, jejichž cílem pak je spíše nezisková aktivita ve společnosti. Dalším rozdílem mezi organizacemi poskytujícími vzdělávání je jejich způsob financování. Organizace jsou většinou závislé na dotačních příspěvcích, v čemž je jejich úspěšnost velmi různá. Dotační možnosti jsou navíc proměnlivé samy o sobě – termín vyhlašování není stabilní, často se mění obsah a požadavky. Tím je následně ovlivněna stabilita organizace, personální obsazení a motivace provozovat danou činnost. Proto se také obměňuje struktura a rozložení poskytovatelů vzdělávání – jedná se tedy o časově nestálou nabídku vzdělávání v regionu.

Nabídka také vychází více z vlastních plánů poskytovatelů vzdělávání než jako reakce na poptávku ze strany veřejnosti. Často se tato nabídka překrývá na úkor některých prozatím nezastoupených či málo zastoupených, ale pro současnou mladou generaci atraktivních oblastí či směrů. Ze strany pracovních skupin tedy vychází doporučení zaměřit se mimo jiné i na koordinaci nabídky tohoto typu vzdělávání.

Dalším identifikovaným problémem je malá, spíše místní medializace, a s tím související prezentování a zveřejňování. Doporučením pracovních skupin je pořádat pro poskytovatele vzdělávání, veřejnost a další relevantní instituce minimálně roční kulaté stoly, které by přiblížily soulad nabídky a poptávky po tomto vzdělávání, zabývaly se financováním apod. Je totiž nutné v regionu stabilizovat minimální komplexní portfolio nabídky, vytvořit minimální stabilizační strukturu, plánovat napříč organizacemi a zabývat se financováním.

Pracovní skupiny také zjistily, že některé organizace poskytující vzdělávání fungují především na bázi pořádání jednorázových akcí. Dopad takových akcí na region je tedy otázkou. Pracovní skupiny však navrhují zaměřit se hlavně na průběžnou celoroční činnost.

Dále byl vysledován trend mezi velikostí obce a množstvím sdružených spolkových organizací, kdy čím větší obec z hlediska počtu obyvatel je, tím více dochází ke sdružování, a tedy i tomuto vzdělávání.

Dělení neformálního a zájmového vzdělávání dle činností

Tabulka 4.79: Dělení neformálního a zájmového vzdělávání dle činností

Oblast	Konkrétní zaměření
Sportovní oblast	hasiči, rybaření, plavání, fitness, kuželky, volejbal, sokol, fotbal, tenis, základní rozvoj tělesné výchovy, mažoretky, jezdecký sport, šachy
Kulturní zaměření	kino, pořádání kulturních programů
Společenská činnost	kynologové, mateřské centrum, Český svaz žen, z.s., volnočasové aktivity, sociální práce s ohroženými dětmi a další
Vzdělávací činnost	knihovna, ochrana přírody, zahrádkáři a další
Manuální činnost	polytechnika, rozvoj řemesel

Zdroj: vlastní šetření

Nejčastějším zaměřením je sportovní oblast. Je to dáno tím, že se jedná o nejbližší spontánní aktivitu pro děti a mládež.
Naopak ne příliš častý je výskyt podpory manuálních činností, polytechnického vzdělávání a podpory řemesel. Toto hluché místo může být způsobeno nedostatečným materiálně technickým zázemím, odborností vedoucích kroužků a finanční náročností takových aktivit.

Příklad konkrétního subjektu – Dům dětí a mládeže Šternberk, příspěvková organizace

Dům dětí a mládeže Šternberk patří mezi organizace nabízející zájmové vzdělávání pravidelného charakteru. Patří sem zejména následující činnosti:

- hudební kroužky (kytara, klávesy, klavír, flétna, hudební kapela, bubnování),
- výtvarné a rukodělné kroužky (Šikulové, Tvořivé ruce, Keramika) + studijní kresba/malba, umělecké grafické techniky, základy knižní vazby,
- přírodovědné kroužky (rybáři, Bobři, chov koní a jezdectví, chovatelský, astronomický),
- taneční a pohybové kroužky (aerobik, roztleskávačky, disco tance, orientální tance, mažoretky, hip hop, latinsko-americké tance, zumba),
- sportovní kroužky (atletické hrátky, florbal, minikopaná, sportovní hry, horolezectví, karate, pilates, tenis, basketbal, sportovní střelba, lukostřelba, šipky, stolní tenis, míčové hry, bojové umění, parkour, gymnastika),
- technické kroužky (letecký modelář, od všeho trošičku), IT kroužek, Youtubeři,
- společensko-vědní kroužky (šachy) a divadelní kroužek,
- jazykové kroužky (angličtina).

Zájmové kroužky probíhají v několika skupinách, kdy jsou žáci rozděleni dle věku a stupně pokročilosti. Nabízeny jsou aktivity pro všechny věkové kategorie:

- od 1 roku (aktivity pro rodiče s dětmi),
- od 4 let (pravidelné zájmové vzdělávání),
- žáci, studenti (pravidelné zájmové aktivity),
- dospělí (příležitostné a spontánní aktivity).

Aktivity probíhají v dopoledních i odpoledních hodinách v pracovních dnech. Kromě pravidelných aktivit jsou nabízeny i táborové činnosti, především pobytové a příměstské tábory v době školních prázdnin, některé soutěže a turnaje jsou o víkendech.

V portfoliu je také nabídka příležitostných činností, tedy nejrůznější akce pro veřejnost i pro školy (např. Slet čarodějnic, Halloween, Den dětí, vystoupení žáků, výstavy, soutěže, besídky, výtvarné dílny pro základní školy, jednodenní programy v době dnů volna pro žáky na ZŠ aj.).

Velmi významná je také osvětová činnost a vzdělávací programy, především výuka dopravní výchovy ve spolupráci s organizací BESIP a MŠMT.

Kromě toho umožňuje Dům dětí a mládeže Šternberk další spontánní aktivity – horolezeckou stěnu, dětské hřiště, aktivity na zahradě aj.

Některé sportovní aktivity jsou vykonávány přímo v základních školách v okolních obcích (např. Štarnov, Dolany, Babice, Mladějovice).

Do Domu dětí a mládeže Šternberk dojíždí děti téměř ze všech obcí předmětného území i z jiných obcí či místních částí města (např. Štarnov, Hnojice, Řídeč, Babice, Žerotín, Bělkovice-Lašťany, Mladějovice, Újezd, Lužice, Lipina, Domašov u Šternberka, Domašov nad Bystřicí, Hraničné Petrovice, Horní Loděnice, Samotišky, Olomouc, Hlásnice, Komárov, Bohuňovice, Štěpánov, Huzová, Nová Hradečná, Pňovice, Řídeč, Jívová, Dolany, Mutkov, Troubelice, Moravský Beroun, Město Libavá, Paseka).

Ve spolupráci s družinami na základních školách ve Šternberku je nabízen odvod dětí ze školní družiny do domu dětí a mládeže. Rodiče si pak z práce přijdou pro děti přímo sem.

Postavení neziskových vzdělávacích organizací ve venkovských obcích

Neziskové vzdělávací organizace na venkově čelí zejména jedné nevýhodě. Jejich činnost, kterou pro děti a mládež organizují, je spíše nahodilá, nepravidelná, a bohužel i v některých případech neodborná. Důvodem je, že tyto organizace fungují na bázi dobrovolnosti, což znamená problém v podobě nedostatku motivace z absence finanční odměny. Lektoři činnost provozují ve svém volném čase, což je samozřejmě chvályhodné, nicméně může to znamenat nízkou kvalitu a profesionalitu. Mimo to na venkově také chybí materiální vybavení a finanční prostředky na provoz – tedy nejen na mzdy, ale i na pronájem prostor. Z organizací se mládeži na venkově nejčastěji věnuje církev.

I zde by bylo vhodné, aby organizace směřovaly zaměření aktivit a svou profilaci podle zájmu a potřeb dětí.

Neformální vzdělávání – nestátní neziskové organizace z pohledu čerpání dotací z rozpočtu města Šternberk

Neziskový sektor v neformálním vzdělávání z pohledu čerpání dotací z rozpočtu města vykazuje tyto trendy:

- Velký počet zájmových organizací a spolků v řešeném území. Spolky se sídlem a působností na území města jsou významnými pořadateli kulturních, společenských a sportovních akcí nejen ve městě, ale i v regionu.
- Aktivity probíhají zpravidla na bázi dobrovolnosti.
- Nabídka kulturního a sportovního vyžití je sice poměrně široká, ale přestává být dostačující a je nezbytné ji dále rozšiřovat, obohacovat a zkvalitňovat. Ve svém rozvoji je však omezena některými limitujícími faktory, především finančními.
- Nezbytná je spolupráce s městem, které činnost organizací neformálního vzdělávání podporuje formou dotačních programů.
- Každý rok žádají o finanční podporu stejné organizace.
- Jedná se jak o činnost jednorázovou v podobě kulturních, společenských nebo sportovních akcí, tak i činnost celoroční.

Město Šternberk je oprávněno poskytovat dotace na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti pro město, tedy i na podporu rozvoje kultury, tělesné výchovy a sportu. Směrnice *S 61-08 Zásady pro poskytování dotací z rozpočtu města Šternberka* stanovuje základní principy pro podání a hodnocení žádostí o dotace, projednání a způsob poskytnutí dotace. Město Šternberk může poskytovat dotace na podporu účelu, který určí v dotačním programu, pokud se rozhodne finančně podpořit určitou oblast nebo činnost určeného okruhu způsobilých žadatelů. O vyhlášení dotačního programu pro daný kalendářní rok rozhoduje Rada města Šternberka na základě návrhu věcně příslušné komise. Město Šternberk dále může poskytovat tzv. individuální dotace konkrétním žadatelům z důvodů zvláštního zřetele hodných, a to zejména pro okruh projektů, které nejsou v předmětném období podporovány žádným z vyhlášených dotačních programů.

Oblasti poskytování dotací:

1. Na základě dotačního programu:
    a. podpora celoroční sportovní činnosti,
    b. podpora pořadatelů sportovních akcí,
    c. podpora pořadatelů kulturních akcí,
    d. podpora volnočasových aktivit spolkového života v oblasti sportu,
    e. podpora volnočasových aktivit spolkového života v oblasti kultury,
    f. podpora činnosti neformálních uměleckých těles a souborů.

2. Individuální dotace:
    a. oblast kultury,
    b. oblast sportu.

V posledních letech byly jednotlivým organizacím přiděleny dotace v celkové výši 8-10 mil. Kč (období let 2016-2019), z toho přibližně třetina byla rozdělena v dotačních programech a většina v individuálních dotacích (např. v roce 2016 to bylo 5,8 mil. Kč, v roce 2017 celkem 5,0 mil. Kč). Podle oblastí byly dotace rozděleny následovně: organizacím z oblasti sportu bylo poskytnuto celkem v průměru 70 % alokace a organizacím z oblasti kultury přibližně 30 % alokovaných finančních zdrojů. Ročně je přijímáno okolo 60 žádostí o poskytnutí dotace a vyhověno je v průměru za posledních pět let 50 žádostem, což znamená více než 83 % úspěšnost.

4.4.6 Zajištění dopravní dostupnosti škol v území

Doprava je významným faktorem ovlivňujícím socioekonomickou úroveň regionu a prostorové interakce ve společnosti. Úroveň regionální dopravní obslužnosti se v České republice výrazně odlišuje na regionální i lokální úrovni. Důvody odlišnosti v jednotlivých regionech jsou většinou geografického charakteru (velikost sídel, poloha center osídlení, typ osídlení). Významnou mírou na této diferenciaci se podílejí také tzv. faktory institucionálního charakteru, tj. přístup krajů a obcí k financování dopravní obslužnosti a také individuální volba uživatelů dopravy, který druh dopravního prostředku preferují. Problematika dostupnosti je klíčová zejména ve venkovských a periferních oblastech z důvodu nutnosti realizace cest za základními potřebami včetně dojížďky do školských zařízení. Z pohledu provozovatelů veřejné dopravy je situace ve venkovských oblastech velice složitá, protože v těchto řídce zalidněných mikroregionech je poptávka nízká, a tudíž provozování veřejné dopravy způsobuje ztrátovost, což může vést až k rušení dopravních linek a snížení dopravní dostupnosti středisek. Bez podpory financování ze strany objednavatelů veřejné dopravy je zajištění dopravní obslužnosti možné pouze za situace, kdy je možné nahrazení veřejné dopravy dopravou automobilovou, řešením mohou být různé alternativní způsoby obslužnosti (sdílené jízdné, mikrobus na zavolání, obecní taxi). U periferních oblastí lze situaci špatné dostupnosti zlepšit vybudováním nové infrastruktury. Toto řešení je ale z podstaty věci velmi nákladné a prvotní zvýšenou dojížďku může později nahradit emigrace do ekonomicky silnějších regionů.

Dostupnost můžeme definovat v obecném smyslu jako obtížnost/snadnost, s níž mohou být z jistého místa dosahovány určité aktivity. Dostupnost území zásadně ovlivňují faktory, z nichž mezi nejvýznamnější patří:

- **geografická poloha** (charakter, velikost, kvalita a rozložení požadovaných aktivit v prostoru, v centrech),
- **dopravní faktor** (dopravní systém a jeho charakteristiky),
- **časový faktor** (časová dosažitelnost aktivit),
- **individuální faktor** (individuální potřeby, schopnosti, úroveň mobility aj.).

Zhodnocení **dopravní dostupnosti** zahrnuje obecně souhrn komplexních ukazatelů liniového, bodového charakteru, dopravních sítí, letišť, překladišť, křižovatek, stanic, zastávek, hraniční přechody, čerpací stanice, prvky statické dopravy a mnohé jiné. Stejně tak obecně platí, že s klesajícím hierarchickým významem středisek klesá zpravidla i hierarchická úroveň komunikací.

Dopravní obslužnost lze vnímat jako podmnožinu **dopravní dostupnosti**, která zahrnuje monitoring dostupnosti frekvenční, tedy konektivity jako součtu dopravních spojení mezi místy. Významným faktorem je zároveň čas nezbytný pro dosažení cíle (cestovní doba spojení). Základním zdrojem dat pro charakteristiku dopravní obslužnosti (četnosti spojů a časové dostupnosti) byla pro tuto analýzu data o veřejné hromadné dopravě, tj. jízdní řády a informace od správců informačních vyhledávacích systémů dopravních spojů (CHAPS s.r.o.). Stav dopravní obslužnosti je společně se stavem technické dopravní infrastruktury určujícím katalyzátorem umožňujícím interakce a vzájemnou komplementaritu mezi regiony. Dopravní obslužnost je v současnosti aktuálním tématem, které se dotýká i široké veřejnosti. Po převzetí větší části (kromě dálkové dopravy) dopravní obslužnosti krajskými úřady nastaly poměrně významné změny ve financování a organizaci veřejné dopravy. Často se jedná o vzájemně související problematiku, kdy jsou znevýhodněné obce s malou populační velikostí, což podmiňuje malou ekonomickou efektivitu spojů a nutnost dotací z veřejných zdrojů. Nerentabilita následně vede k redukci málo využívaných spojů. Při omezování spojů snížená nabídka dále znevýhodňuje veřejnou dopravu a ta ztrácí svou pozici ve prospěch individuální automobilové dopravy. Snížení počtu uživatelů však dále sníží rentabilitu spojů.

Hodnotíme-li počty obyvatel v jednotlivých obcích a celkový přírůstek či úbytek obyvatel je zřejmé, že nejdynamičtěji se rozvíjí (hodnoceno celkovým přírůstkem obyvatel) obce v jižní části území SO ORP Šternberk a východní části So ORP Olomouc náležející do suburbánní zóny krajského města Olomouc (např. obec Štarnov, Hlušovice, Velká Bystřice, Samotišky, Dolany ad.) a obce v těsném zázemí města Šternberk (např. obce Hlásnice nebo Lipina). Na straně druhé k typicky depopulační oblasti ztrácející obyvatelstvo přirozeným i mechanickým pohybem obyvatel jsou obce v periferní severní poloze (např. obce Huzová nebo Norberčany), díky izolované poloze i obec Hraničné Petrovice. Tento nepříznivý vývoj může ještě negativně ovlivnit snížení dopravní dostupnosti nejen do zaměstnání, ale i do škol, což vede mimo jiné ke snížení a zhoršení vzdělanostní struktury obyvatelstva (při srovnání s celorepublikovým či krajským průměrem).

Dopravní dostupnost je zásadně ovlivňována geografickou polohou. SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc leží v centrální části Olomouckého kraje a tvoří část jeho severní hranice s Moravskoslezským krajem (SO ORP Rýmařov), na severozápadě sousedí se SO ORP Uničov, na západě má krátkou hranici se SO ORP Litovel a na jihu sousedí se správním obvodem krajského města Olomouc. Pozice území Šternberk je na rozhraní rovinné části Hornomoravského úvalu a pahorkatinné části Nízkého Jeseníku s ostrou hranicí v podobě zlomového svahu oddělujícího Českou vysočinu a Vněkarpatské sníženiny. V rovinné části Hornomoravského úvalu v nadmořských výškách 220-350 metrů se nachází obce Babice, Štarnov, Lužice nebo Žerotín. Velmi dobře je tato část území dostupná jak do Šternberka, tak do krajského města Olomouce, velmi úzké vazby i z hlediska dopravní dostupnosti mají tyto obce se sousedními obcemi (z území SO ORP Uničov, SO ORP Litovel a SO ORP Olomouc).

Většina severní a severovýchodní části území leží ve výše položeném Nízkém Jeseníku v nadmořských výškách 450-700 metrů, což vytváří přirozenou bariéru dopravní dostupnosti do centra správního obvodu a zvyšuje celkové náklady na zabezpečení dopravní obslužnosti území. Město Šternberk je částí katastru v nížinné a částí katastru přímo na okrajovém zlomovém svahu.

Sídla obvodů pověřených úřadů jsou významnými centry dojížďky do škol na území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc. Hlavním centrem dojížďky na území SO ORP Šternberk je město Šternberk, které je střediskem a sídlem SO ORP. Dle významnosti je však druhým centrem dojížďky Město Libavá a až na třetím místě je centrem dojížďky Moravský Beroun. Dle dat ze sčítání lidu, bytů a domů (SLBD) v roce 2011 dojíždělo do škol do Šternberka denně 484 žáků a studentů, což je téměř 90 % ze všech dojíždějících do škol do obcí na území SO ORP Šternberk. Z celkového počtu 484 žáků a studentů tvořili 40 % (192) žáci a studenti ve věku 6-14 let a 80 % (389) dojíždělo denně a dopravní dostupnost je tak důležitým faktorem ovlivňujícím život v obcích SO ORP Šternberk. Je však nezbytné uvést, že data o dojížďce do škol a dojížďce do zaměstnání nejsou v posledních letech, díky změně metodiky ve způsobu realizace sčítání lidu, bytů a domů, přesná, ale jsou jediná umožňující srovnání na úrovni obcí, regionů i ČR.

Tabulka 4.80: Počty dojíždějících do škol v obcích SO ORP Šternberk (ze zdrojů dat SLBD, 2011)

Cíl dojížďky	Dojíždějící			Existence školy	
Obec (dojíždějící do obce)	**celkem**	**6-14 let**	**denně**	**MŠ**	**ZŠ**
Babice	2	2	2	ano	ano
Domašov nad Bystřicí	0	0	0	ano	ne
Domašov u Šternberka	0	0	0	ano	ne
Hlásnice	0	0	0	ne	ne
Hnojice	0	0	0	ano	ne
Horní Loděnice	0	0	0	ano*	ne
Hraničné Petrovice	0	0	0	ne	ne
Huzová	1	1	1	ano	ano
Jívová	5	5	5	ano	ano
Komárov	0	0	0	ne	ne
Lipina	0	0	0	ne	ne
Lužice	0	0	0	ano	ne
Město Libavá	31	29	30	ano	ano
Mladějovice	0	0	0	ano	ano
Moravský Beroun	13	11	12	ano	ano
Mutkov	0	0	0	ne	ne
Norberčany	0	0	0	ne	ne
Řídeč	0	0	0	ne	ne
Strukov	0	0	0	ne	ne
Štarnov	2	2	2	ano	ano
Šternberk	484	192	389	ano	ano
Žerotín	0	0	0	ano	ano
Celkem	**538**	**242**	**441**	**-**	**-**

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů, 2011, vlastní výpočty

*Poznámky: * ředitelství MŠ je ve Šternberku*

Pokud se podíváme na strukturu dojíždějících do škol na území města Šternberka, což podrobně dokumentuje Tabulka 4.81, je hlavní obcí vyjížďky v rámci SO ORP Šternberk Moravský Beroun (36 dojíždějících, z toho 35 dojíždělo denně). Celkově pak město Olomouc (45 dojíždějících, z toho všichni dojížděli denně, což je jeden plný autobus). V rámci SO ORP Šternberk je druhou nejvýznamnější obcí dle počtu dojíždějících do Šternberka obec Hnojice (23 dojíždějících, z toho 20 denně), třetí obec Mladějovice (20 dojíždějících, z toho 19 denně), čtvrté Huzová a Štarnov (18 dojíždějících). V rámci všech žáků a studentů do Šternberka dojíždějících je pořadí následující:

1. Olomouc (45) – obec mimo SO ORP Šternberk
2. Moravský Beroun (36)
3. Hnojice (23)
4. Bělkovice-Lašťany (21) – obec mimo SO ORP Šternberk
5. Mladějovice (20)
6. Bohuňovice (19) – obec mimo SO ORP Šternberk
7. Huzová (18
8. Štarnov (18)

Tabulka 4.81: Struktura dojíždějících do škol do Šternberka (ze zdrojů dat SLBD, 2011, korekce)

Obec vyjížďky:	celkem	ve věku 6-14 let	dojíždí denně
Babice	5	4	5
Domašov u Šternberka	17	13	12
Hlásnice	13	11	13
Hnojice	23	19	20
Horní Loděnice	14	13	14
Hraničné Petrovice	6	4	6
Huzová	18	11	18
Jívová	10	4	10
Komárov	5	3	5
Lipina	6	6	5
Lužice	16	10	16
Mladějovice	20	16	19
Moravský Beroun	36	17	35
Nová Hradečná	2	-	2
Řídeč	8	5	8
Štarnov	18	9	17
Žerotín	3	1	3
z obcí SO ORP Šternberk celkem	**220**	**146**	**208**
Bělkovice-Lašťany	21	13	21
Bohuňovice	19	7	17
Dlouhá Loučka	1	-	1
Dolany	10	3	10
Libina	4	-	-

Obec vyjížďky:	celkem	ve věku 6-14 let	dojíždí denně
Litovel	1	-	1
Medlov	2	-	2
Nová Hradečná	2	-	2
Olomouc	45	-	45
Paseka	4	1	4
Pňovice	1	-	1
Samotišky	5	2	5
Štěpánov	9	3	9
Šumvald	3	-	3
Troubelice	3	-	3
Újezd	3	1	3
Uničov	5	2	5
z ostatních obcí okresu Olomouc (mimo SO ORP Šternberk) celkem	**138**	**32**	**132**
Dvorce	10	5	10
Rýmařov	2	-	1
z území jiného kraje celkem	**12**	**5**	**11**

Zdroj: Sčítání lidu, bytů a domů, 2011, vlastní výpočty

Časová dostupnost

Předmětem analýzy byla dostupnost hlavního centra dojížďky, tj. města Šternberk ze všech obcí a katastrálních území SO ORP Šternberk. Speciálně pro město Šternberk, které má relativně rozsáhlé a členité katastrální území, byla vytvořena mapa pěší dostupnosti škol.

Hodnotíme-li časovou dostupnost města Šternberk, tak bylo využito dat z veřejné databáze autobusových a vlakových spojů, jedná se tedy o data o veřejné hromadné dopravě, tj. jízdní řády a informace od správců informačních vyhledávacích systémů dopravních spojů (CHAPS s. r. o.).

Tabulka 4.82: Časová a frekvenční dostupnost škol ve Šternberku veřejnou dopravou z vybraných obcí (hlavních center vyjížďky)

Obec vyjížďky	Časová dostupnost (v min)	Počet spojů v čase 6:30 – 7:45 (směr do Šternberka)	Počet spojů v čase 12:30 – 19:00 (směr ze Šternberka)	Poslední spoj (směr ze Šternberka)*
Olomouc	20-40	4	17	23:08
Moravský Beroun	25-45	2	8	18:30
Hnojice	8-40	1	8	18:24
Bělkovice-Lašťany	12-30	4	9	19:14
Mladějovice	8-27	2	17	23:55
Bohuňovice	8	2	12	23:08
Huzová**	44	0	3	17:14
Štarnov	5	2	12	23:08

Zdroj: vlastní šetření

*Poznámky: *uvažovány spoje s časem jízdy do 1 hodiny (60 minut) a bez komplikovaných přestupů*
*** jediný spoj s příjezdem do Šternberka v 8:00*

Dostupnost autobusovou dopravou

Klíčový význam pro území SO ORP Šternberk i východní část SO ORP Olomouc má doprava autobusová, a to jak uvnitř území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, tak je významná i pro spojení s krajským městem a dalšími městy, zejména sídly SO ORP (Uničov, Šumperk, Bruntál, Rýmařov, Opava). V rámci SO ORP je pouze obec Štarnov bez autobusového spojení. Příčinou je poloha na železniční trati, kdy je veřejná doprava zabezpečována právě prostřednictvím železniční dopravy. Železniční doprava dopraví žáky však pouze na nádraží ve Šternberku, odkud musí dojít do školy buď pěšky, nebo přestoupit na autobus, který je dopraví k areálu školy. Přínosné by bylo vybudování přímé autobusové dopravy pro žáky ze Štarnova, které by autobus dopravil přímo k areálu školy ve Šternberku. Bez autobusového i vlakového spojení do Šternberka jsou z celkem 42 katastrálních území pouze dvě, a to katastrální území: Veveří u Huzové a Nová Véska. Četnost linek (frekvenční analýza) ukázala na velmi dobré spojení v samotném centru města Šternberk, kde denně (hodnoceno v pracovní dny) dosahuje četnost linek hodnoty vyšší než 20 spojů, které zabezpečují spojení v centrální části – prostor mezi stanicemi Šternberk – autobusové stanoviště, Dvorská, Masarykova, Svatoplukova, nemocnice a další. Spojení s okrajovými částmi města je pak výrazně omezenější, např. spojení z Dalova na autobusové stanoviště ve Šternberku je pouze pětkrát denně, z toho pouze jediný spoj využitelný pro dojížďku do škol. Hodnotíme-li nejčetnější obce vyjížďky do města Šternberk a četnost spojů umožňujícím stihnout začátek vyučování, tak je na tom relativně nejlépe.

Území projektu MAP II je součástí Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje (IDSOK), který poskytl pro cestující jednotný, jednodušší a výhodný cenový systém na celém jeho území. Cestující na jediný jízdní doklad (jízdenka) cestují na území Olomouckého kraje autobusovými nebo vlakovými spoji (osobními a spěšnými) i městskou hromadnou dopravou. Celý systém je primárně orientovaný na tzv. časové jízdenky (předplatné týdenní, měsíční apod.).

V rámci hodnocení dostupnosti škol ve městě Šternberk pro žáky a studenty ve městě bylo na základě dotazníkového šetření hodnocení mírně nadprůměrné (64,3 % dotazovaných hodnotilo známkou 2), podprůměrné hodnocení bylo u méně než 10 % respondentů. Shoda je i na tom, že slabou stránkou dopravní dostupnosti je skutečnost, že dopravní systém s ohledem na vedení železničních tratí a stanovený systém autobusové dopravy, je pro některé okolní obce bez MŠ či ZŠ částečně či velmi omezující. Např. občané Hlásnice bez možnosti vozit děti vlastním autem nemohou využít volnou kapacitu škol v Babicích, protože není přímé spojení mezi těmito sousedními obcemi.

Dalším identifikovaným problémem v dopravní dostupnosti, který by mohl výrazněji ovlivnit území je skutečnost, že u dětí dojíždějících z obcí jako např. Lipina, Domašov u Šternberka a Horní Loděnice a v návaznosti na neexistující dohody těchto obcí s městem Šternberk vzhledem ke spádovým obvodům, může v rámci zápisu a následného plnění povinné školní docházky docházet k tomu, že ze zastávky, kde děti vystupují, nemusí chodit do nejbližší školy u této zastávky. To je případ ZŠ Svatoplukova (zastávka u školy), ale vzhledem k upřednostňování přijetí dětí z obvodu či města mohou být děti umisťovány do škol s nutnou docházkovou vzdáleností (5-10 minut). Zvláště u nejmenších dětí s tím rodiče zásadně nesouhlasí.

Mírně nadpoloviční část respondentů se domnívá, že by bylo prospěšné alternativní řešení v podobě školního autobusu, který by mohl výrazně pomoci pro lepší možnost využití volných kapacit v některých

školách a přeplněnost v jiných. Dále by mohl výrazně podpořit mezery mezi dopravními spoji standardních linek, aby děti měly více možností i pro mimoškolní aktivity.

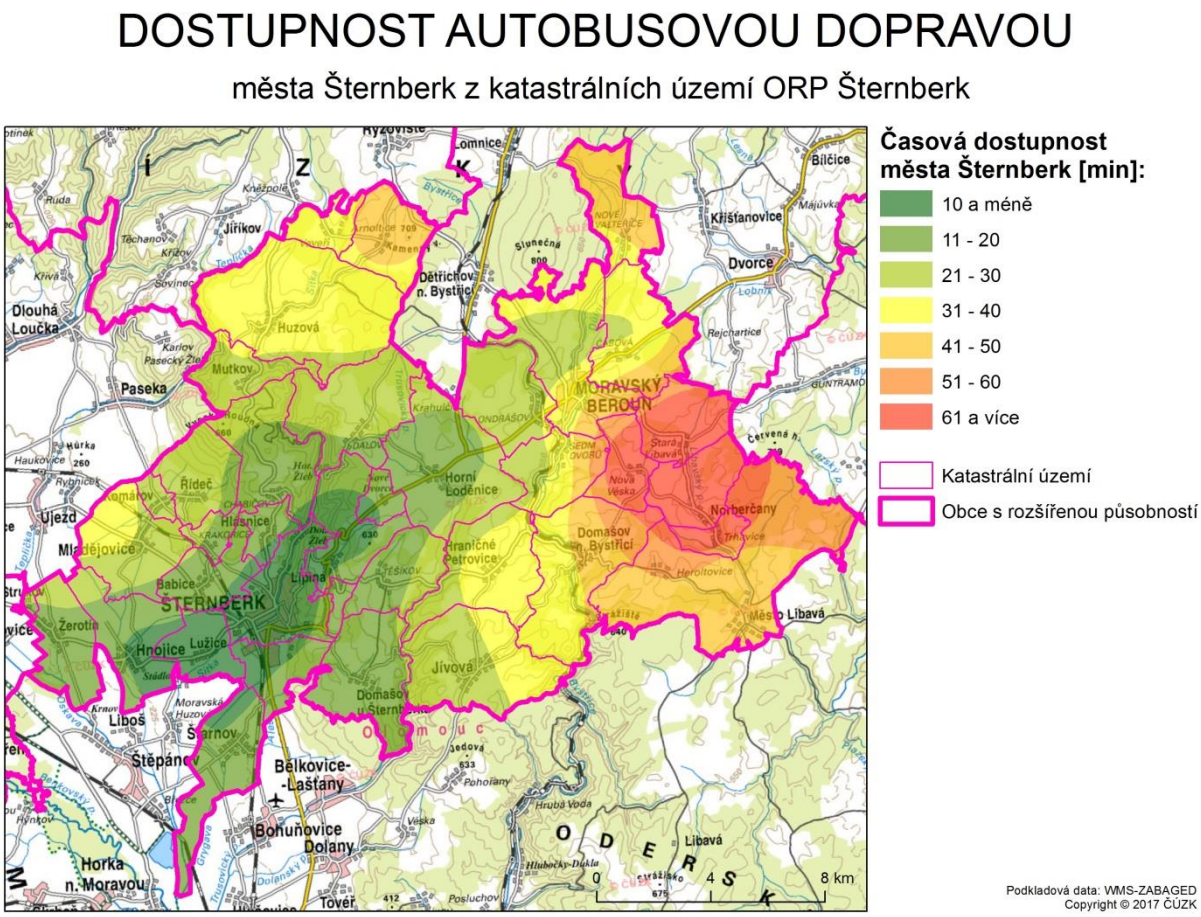

Obrázek 4.13: Dostupnost města Šternberk z katastrálních území SO ORP Šternberk autobusovou dopravou

Dopravní dostupnost obcí regionu Bystřička je vesměs na velmi dobré úrovni. Dopravní poloha a dostupnost pro většinu obcí ve východní části SO ORP Olomouc je výhodná, zejména díky blízkosti krajského města Olomouc. Páteřní komunikací pro severovýchodní část SO ORP je dopravní koridor vedený údolím Bystřice, kterým je vedena trasa železnice i silnice. K výstavbě železnice spojující město Olomouc s Opavou, došlo v 70. letech 19. století a významně přispělo k rozvoji průmyslu, železnice propojila Hanou se Slezskem. Na trati leží průmyslová centra v Mariánském Údolí a Hlubočkách. Východní část SO ORP Olomouc protíná významná komunikace, silnice I. třídy 1/35, která vede z Olomouce do Přáslavic a dálnice D35, která spojuje Mohelnici a Lipník nad Bečvou a u Lipníku navazuje na D1 směřující do Ostravy. Dálnice na východě regionu kopíruje sníženinu na úpatí Nízkého Jeseníku a významně ulehčila husté dopravě na silnici II. třídy číslo 437 mezi Přáslavicemi a Lipníkem nad Bečvou. Jedná se důležitou páteřní komunikaci směrem na Ostravsko a dále Polsko.

Přes jednotlivé obce potom vedou zejména komunikace třetí třídy nebo místní komunikace. Regionem prochází rovněž železniční trať regionálního významu č. 310 z Olomouce přes Bruntál do Opavy, která region propojuje se severovýchodní částí SO ORP Šternberk. Existencí hlavního silničního koridoru je východní část zájmového území výrazně rozdělena, což dokumentuje Obrázek 4.14.

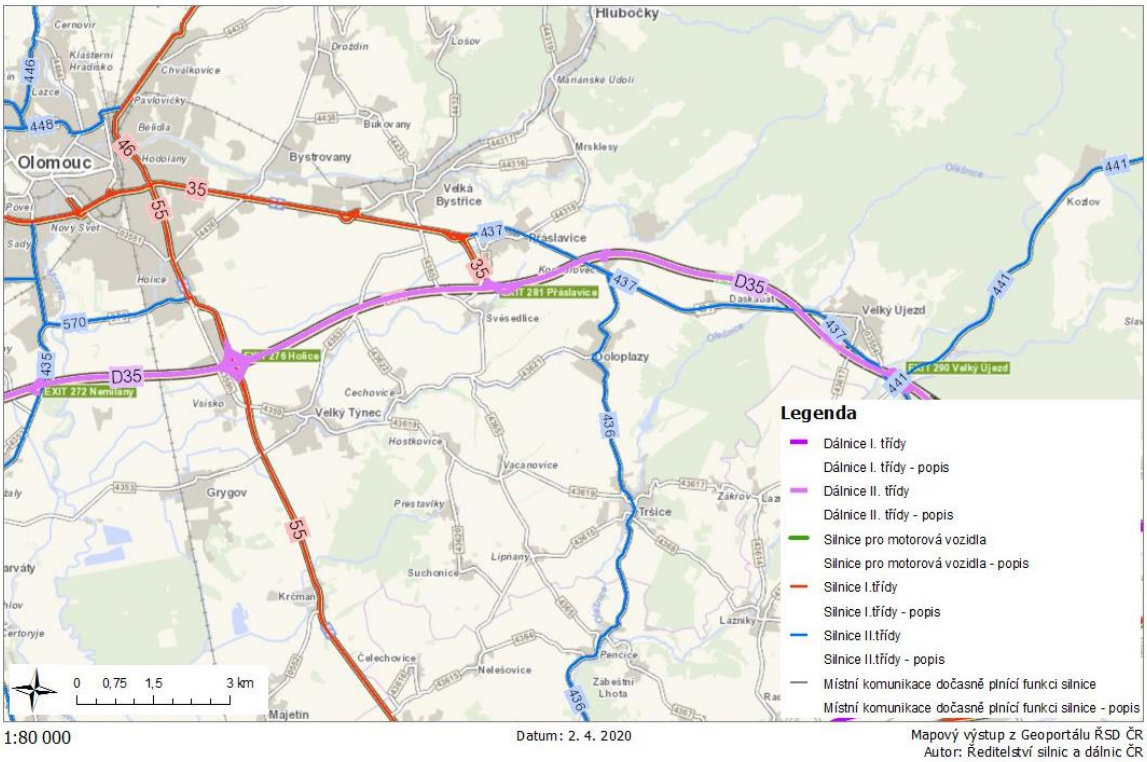

Obrázek 4.14: Silniční síť v území projektu MAP II v SO ORP Olomouc

Celé území projektu MAP II leží v dojezdové vzdálenosti do 60 minut do krajského města a poloha krajského města dominantě ovlivňuje směr hlavních silničních tahů, typické prstencovité uspořádání směřující k centru. Struktura dopravní sítě ovlivňuje spádovost obcí a jejich dostupnost. Čím blíže hierarchicky vyššímu centru, tím je četnost veřejné dopravy a hustota dopravní sítě větší.

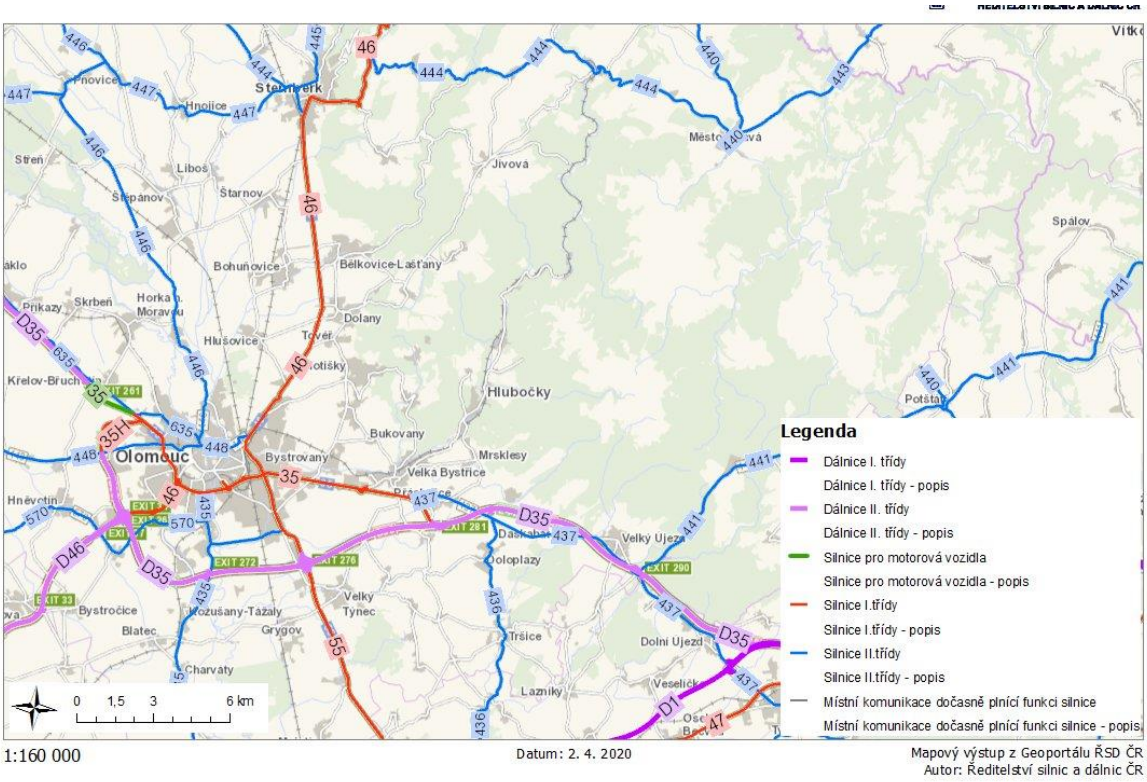

Obrázek 4.15: Silniční síť v území projektu MAP II v SO ORP Olomouc

Dostupnost území železniční dopravou

Pouze malý (okrajový) význam pro území SO ORP Šternberk i východní část SO ORP Olomouc, hodnoceno uvnitř území S0 ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, na straně druhé významné pro spojení s krajským městem Olomouc a dalšími městy, zejména Uničovem, Šumperkem a Opavou.

Obslužnost zabezpečují dvě železniční tratě:

- regionální trať 290 Olomouc-Šumperk, v rámci SO ORP Šternberk leží na trati pouze čtyři obce (Štarnov, Šternberk, Babice, Mladějovice) - v čase 6:00 – 7:45 (3 spoje do Šternberka ze Štarnova + pouze 1 spoj z Mladějovic a Babic do Šternberka),
- regionální trať 310 Olomouc-Opava, v rámci SO ORP Šternberk leží na trati pouze tři obce (Jívová, Domašov nad Bystřicí, Moravský Beroun) - v čase 6:00 – 7:45 (1(2) spoje) – pouze 1 rychlíkový s příjezdem 7:51 do Moravského Berouna (pozdě).

Významné zkvalitnění a rozšíření dostupnosti území přinese připravovaný obchvat města Šternberk a velmi důležitá a významná je aktuálně probíhající elektrifikace železniční trati Olomouc – Šternberk – Uničov. Jedná se o jednu z největších investičních akcí v ČR v oblasti železniční dopravy, která byla zahájena v roce 2019 v oboru českého železničního stavitelství. Elektrizace a zkapacitnění téměř 30 kilometrů dlouhého úseku železniční trati mezi Uničovem a Olomoucí bude stát téměř 4,8 miliardy

korun a společnost OHL ŽS ji zhotoví společně s dalšími stavebními firmami ve sdružení UNIOLO RAIL. Předpoklad dokončení je v roce 2022. Hlavním cílem elektrizace a celkové modernizace trati v tomto úseku je zvýšení traťové rychlosti. Jedná se o pilotní projekt a vůbec první regionální dráhu, na které se bude jezdit maximální možnou rychlostí 160 km/h. Jízdní doba osobních vlaků mezi Olomoucí a Uničovem se tak zkrátí ze současných 40 na 26, respektive 28 minut. Ve špičkách pracovních dnů je doplní spěšné vlaky, které zvládnou cestu mezi oběma stanicemi dokonce za 17 minut. S ohledem na hlavní předmět projektu je navržena kompletní rekonstrukce železničního svršku a spodku. Kvůli elektrifikaci je nutná výstavba nových trakčních stožárů a trolejového vedení. Ve všech stanicích a zastávkách vzniknou nová nástupiště, která umožní i bezbariérový vstup do nízkopodlažních vlakových souprav, což celkově zvýší komfort cestování a zatraktivní tak lokality v blízkosti železniční trati. Všechna nádraží budou bezbariérová, v rámci úprav se dále počítá se zřízením přístřešků pro cestující, s novým orientačním a informačním systémem a osvětlením stanic a přístupových cest. Nástupiště a centrální přechody budou monitorovány kamerovým systémem, stejně jako vybrané frekventované přejezdy. Pro uložení technologických zařízení se plánuje výstavba nových objektů, popřípadě rekonstrukce těch stávajících. To platí například pro stanice Bohuňovice a Šternberk, kde je navržena úprava stávajících výpravních budov pro umístění sdělovací a zabezpečovací techniky.

Propojenost a vzájemnou provázanost vymezeného území pomocí silničních tahů také reflektuje významnost jednotlivých sídel nejen ve správním obvodu, ale i jeho okolí.

V současné době jsou již obě železniční tratě součástí Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje, i když původně byla do systému zařazena v rámci SO ORP Šternberk pouze železniční trať 310 Olomouc – Opava. K 1. 9. 2016 byla dokončena tarifní integrace v Olomouckém kraji a do systému IDSOK jsou nyní zařazeny všechny železniční trati v Olomouckém kraji včetně důležité regionální trati 290 Olomouc – Uničov – Šumperk.

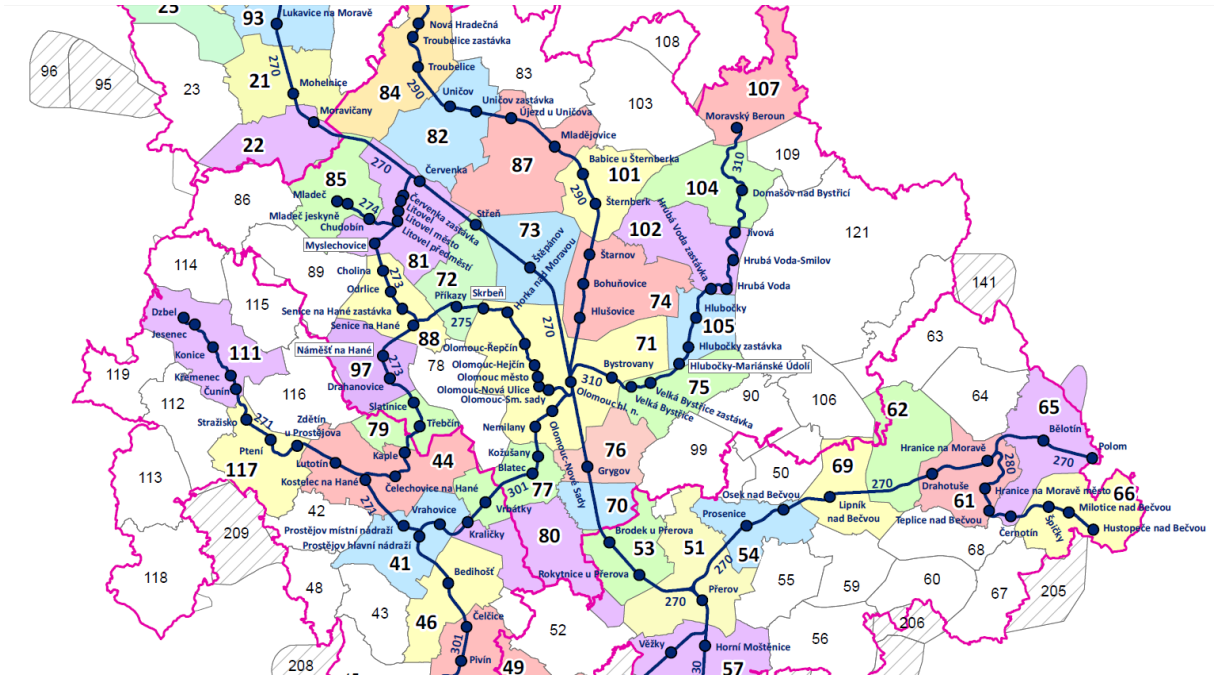

Obrázek 4.16: Schéma železničních tratí v rámci Integrovaného dopravního systému zasahujících na území SO ORP Šternberk

Pěší dostupnost škol na území města Šternberk

Analýza i vytvořená mapa pěší dostupnosti škol na území města Šternberka vychází z databáze OpenStreetMaps, která obsahuje všechny pozemní komunikace, a navíc některé chodníky. Pro všechny úseky byla spočtena doba chůze nutná k dojití na nejbližší křížení. Průměrná rychlost uvažovaná ve studii byla 4,5 km/h, změna rychlosti vlivem změny sklonu nebo změnou křivosti uvažována nebyla. Veřejně nepřístupné areály (např. soukromé firmy atd.) nebyly uvažovány. Rychlost pohybu chodce byla po celou dobu pohybu konstantní.

Město Šternberk tvoří 6 katastrálních území: Chabičov, Dalov, Krakořice, Lhota u Šternberka, Šternberk a Těšíkov. Katastrální území Chabičov, Dalov, Krakořice a Těšíkov mají pěší dostupnost více než 60 minut, proto bylo předmětem síťové analýzy pouze katastrální území Šternberk. Jak ukazuje mapa (Obrázek 4.17), jsou i v rámci katastrálního území města Šternberk lokality, které mají pěší dostupnost základních škol i více než 40 minut, jedná se o lokality v severní části katastrálního území – Hvězdné údolí, Dolní Žleb, Horní Žleb, které však na rozdíl od Lhoty u Šternberka jsou dostačujícím způsobem obslouženy autobusovou dopravou (časová pěší dostupnost je více než 60 minut).

PĚŠÍ DOSTUPNOST ZÁKLADNÍCH ŠKOL

na území k.ú. Šternberk

Časová dostupnost [min]:

- do 10
- 11 - 20
- 21 - 30
- 31 - 40
- 41 - 50
- 51 - 60
- více než 61

město ŠTERNBERK

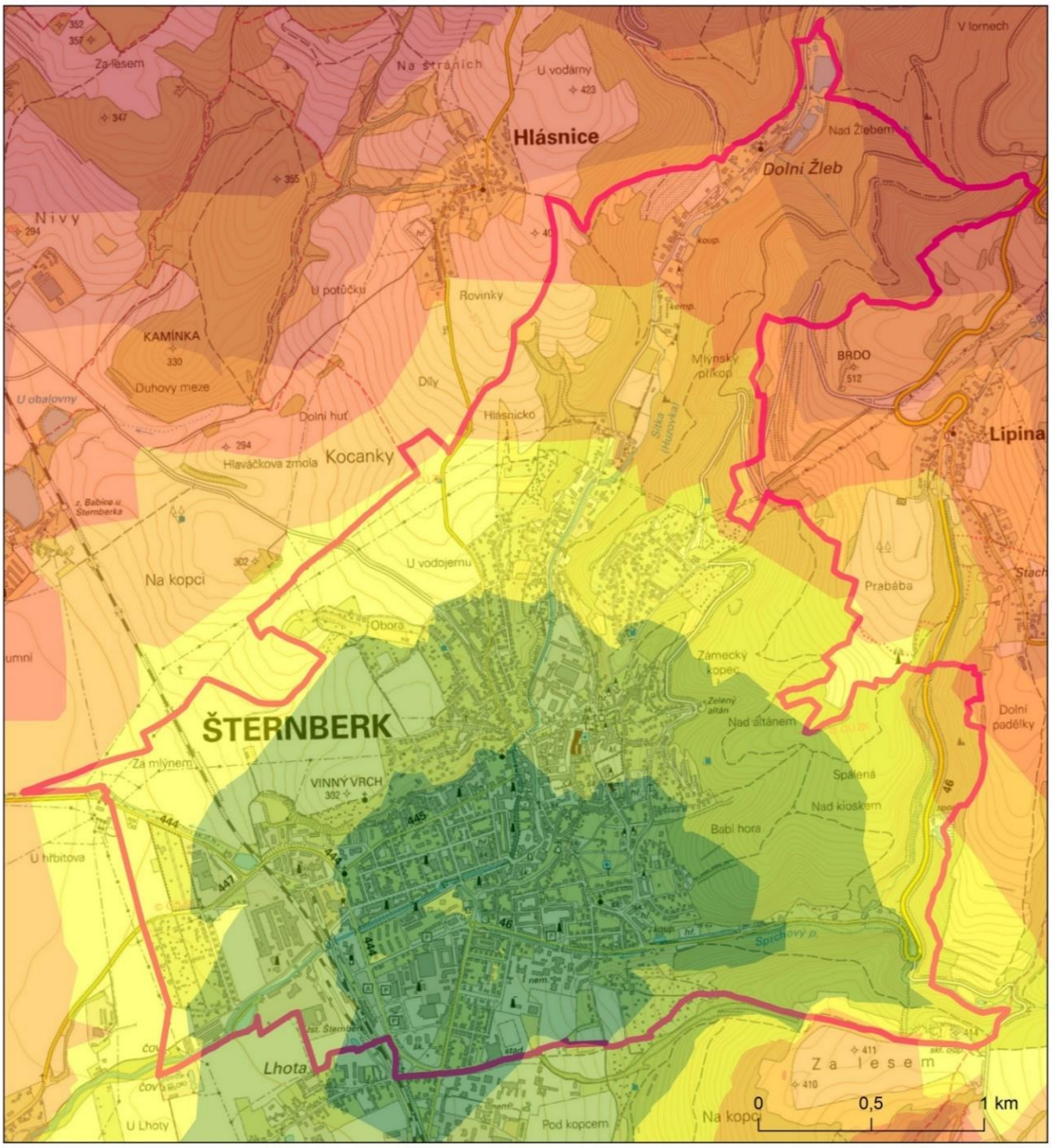

Obrázek 4.17: Pěší dostupnost škol v centru města Šternberk z katastrálního území města Šternberk

Zhodnocení dostupnosti škol z pohledu jejich ředitelů, vyhodnocení dotazníkového šetření

Dostupnost škol můžeme definovat v obecném smyslu jako obtížnost/snadnost, s níž mohou být z jistého místa dosahovány určité aktivity. Dostupnost území zásadně ovlivňují faktory, z nichž mezi nejvýznamnější patří: geografická poloha (charakter, velikost, kvalita a rozložení požadovaných aktivit v prostoru, v centrech), dopravní faktor (dopravní systém a jeho charakteristiky), časový faktor (časová dosažitelnost aktivit) a individuální faktor (individuální potřeby, schopnosti, úroveň mobility aj.).

Na konci školního roku 2018/2019 se téměř čtyři desítky ředitelů z mateřských a základních škol v území projektu MAP II (viz Tabulka 4.83) zapojily do dotazníkového šetření k problematice dostupnosti škol. V několika otázkách byli ředitelé postupně dotazováni na zhodnocení dostupnosti škol z jejich osobního pohledu, dále byli vyzváni, aby uvedli počty žáků, kteří navštěvují jejich školu, ale nemají v příslušné obci nebo městské části trvalé bydliště a také měli zhodnotit dostupnost škol podle regionů. V další části dotazníkového šetření bylo jejich úkolem navrhnout účinná opatření, která by z jejich pohledu mohla zvýšit dostupnost daných škol. Zcela na závěr pak byla ředitelům položena ještě jedna, tentokrát spíše doplňková otázka, a sice zda vidí problém v odchodech žáků ze základních škol na víceletá gymnázia. Svoji odpověď mohli dále dovysvětlit pomocí popisu pozitiv a negativ, které v těchto přechodech vidí.

Tabulka 4.83: Seznam škol zapojených do dotazníkového šetření

MŠ Bukovany	ZŠ a MŠ Bystrovany
MŠ Doloplazy	ZŠ a MŠ Daskabát
MŠ Domašov u Šternberka	ZŠ a MŠ Dolany
MŠ Hlubočky	ZŠ a MŠ Huzová
MŠ Hlubočky, MÚ	ZŠ a MŠ Jívová
MŠ Hlušovice	ZŠ a MŠ Město Libavá
MŠ Hnojice	ZŠ a MŠ Mladějovice
MŠ Komenského	ZŠ a MŠ Přáslavice
MŠ Moravský Beroun	ZŠ a MŠ Samotišky
MŠ Mrsklesy	ZŠ a MŠ Štarnov
MŠ Světlov	ZŠ a MŠ Tršice
MŠ Tovéř	ZŠ a MŠ Velká Bystřice
ZŠ Hlubočky	ZŠ a MŠ Velký Újezd
ZŠ Hlubočky, MÚ	ZŠ a MŠ Žerotín
ZŠ Moravský Beroun	ZŠ Doloplazy
ZŠ Olomoucká	ZŠ náměstí Svobody
ZŠ a MŠ Babice	ZŠ Svatoplukova
ZŠ a MŠ Bělkovice	ZUŠ Moravský Beroun
ZŠ a MŠ Bohuňovice	

Zdroj: vlastní šetření

Zhodnocení dostupnosti škol v území projektu MAP II podle realizovaného dotazníkového šetření

V této úvodní části dotazníku byly respondentům položeny dvě hlavní otázky, a to:
*„Domníváte se, že v území ORP Olomouc nebo ORP Šternberk je dostatečná nabídka **mateřských škol** a jsou pro obyvatele dostupné? Zhodnoťte dostupnost celkově v obecném smyslu (všechny faktory). Jsou MŠ pro všechny obyvatele území dobře dostupné?“*

Na tuto otázku odpovědělo více než 62 % ředitelů kladně „ano“, tedy si myslí, že nabídka mateřských škol v zájmovém území je dostatečná. Téměř 30 % nedokázalo otázku posoudit a pouze 8 % odpovědělo záporně, jelikož považují nabídku mateřských škol na území ORP Olomouc a ORP Šternberk za nedostatečnou.

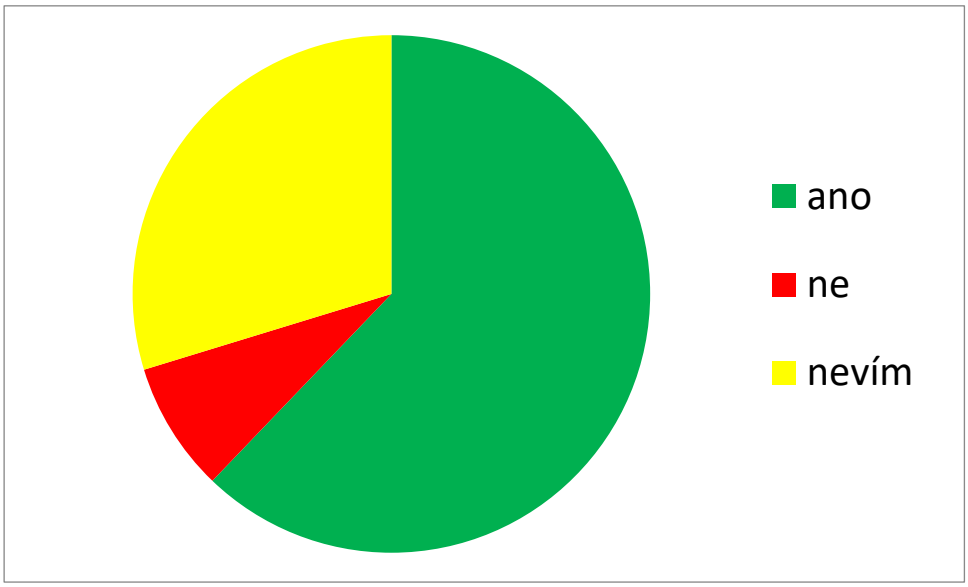

Obrázek 4.18: Odpovědi ředitelů škol na otázku, zda je v zájmovém území dostatečná nabídka dostupných mateřských škol

Druhá otázka byla obdobná, pouze byly mateřské školy zaměněny za základní a zněla tedy:
*„Domníváte se, že v území ORP Olomouc nebo ORP Šternberk je dostatečná nabídka **základních škol** a jsou pro obyvatele dostupné? Zhodnoťte dostupnost celkově v obecném smyslu (všechny faktory). Jsou ZŠ pro všechny obyvatele území dobře dostupné?“*

Odpovědi na tuto otázku byly téměř totožné jako v předešlém případě, přičemž se pouze nepatrně zvýšilo procento kladných odpovědí na úkor záporných. Celá jedna třetina respondentů pak opět uvedla, že nedokáže dostupnost daných škol zhodnotit.

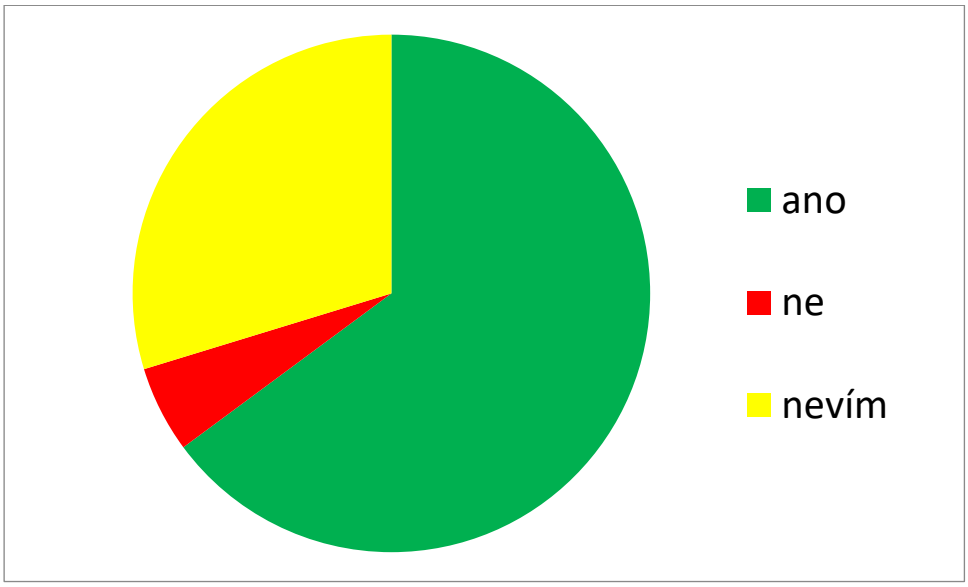

Obrázek 4.19: Odpovědi ředitelů škol na otázku, zda je v zájmovém území dostatečná nabídka dostupných základních škol

Zároveň s těmito otázkami byla rovněž kladena doplňující otázka, kde mohli dotazovaní uvést, jaké území je pro ně opravdu známé a mohou ho tedy objektivně hodnotit. V tomto případě volila většina logickou odpověď, která odpovídala lokaci samotné jejich školy a blízkého okolí. Poslední, k čemu se pak mohli v této části šetření vyjádřit, byla otázka, zda znají nějakou obec, kde považují dostupnost škol za problém. Zde se konkrétně vyjádřili pouze tři jedinci. Nejdříve to byli ředitelé z MŠ Domašov u Šternberka a ze ZŠ a MŠ Huzová, kteří za problematické označili vyloženě tyto jejich dvě obce. Další, kdo viděl v dostupnosti škol problém v konkrétních lokalitách, bylo pak vedení MŠ Komenského ve Šternberku, které označilo za špatně dostupné obce Lipina a Štarnov. Zbytek dotazovaných buď uvedl, že o žádné problematické lokalitě neví, nebo nechal otázku nezodpovězenou.

Počty dojíždějících žáků

V další části bylo úkolem ředitelů nejen uvést kolik dětí navštěvujících jejich školu, nemá trvalé bydliště na území této obce, ale měli také rozepsat, ze které obce/městské části ony děti konkrétně dojíždějí a jaký způsob dopravy k tomu využívají. Ohledně způsobu dopravy se nejčastěji vyskytovala odpověď *„individuálně autem s rodiči“* a *„autobusem“*. Ve školním roce 2018/2019 dojíždělo do konkrétních mateřských a základních škol v území projektu MAP II celkem 1 202 dětí a žáků, jejichž rozložení v rámci stupně vzdělávání opět ilustruje následující obrázek.

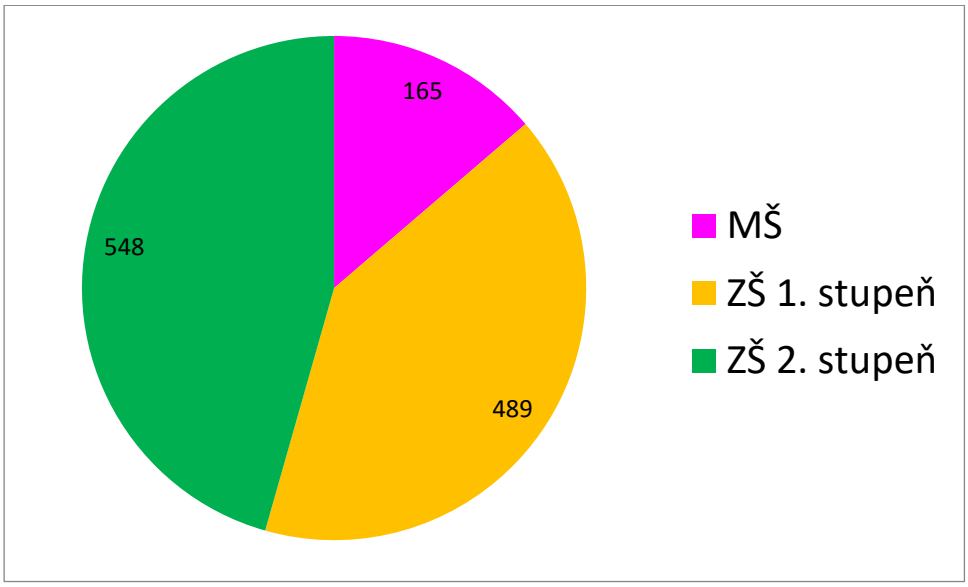

Obrázek 4.20: Počty dojíždějících dětí/žáků v zájmovém území

Celkově navštěvovalo všechny školy zapojené do dotazníkového šetření ve školním roce 2018/2019 přesně 4 700 dětí a žáků. Jednoduchým dopočtem tak lze zjistit, že v tomto roce tvořili dojíždějící děti a žáci na jejich celkovém počtu více jak jednu čtvrtinu, konkrétně 25,6 %.

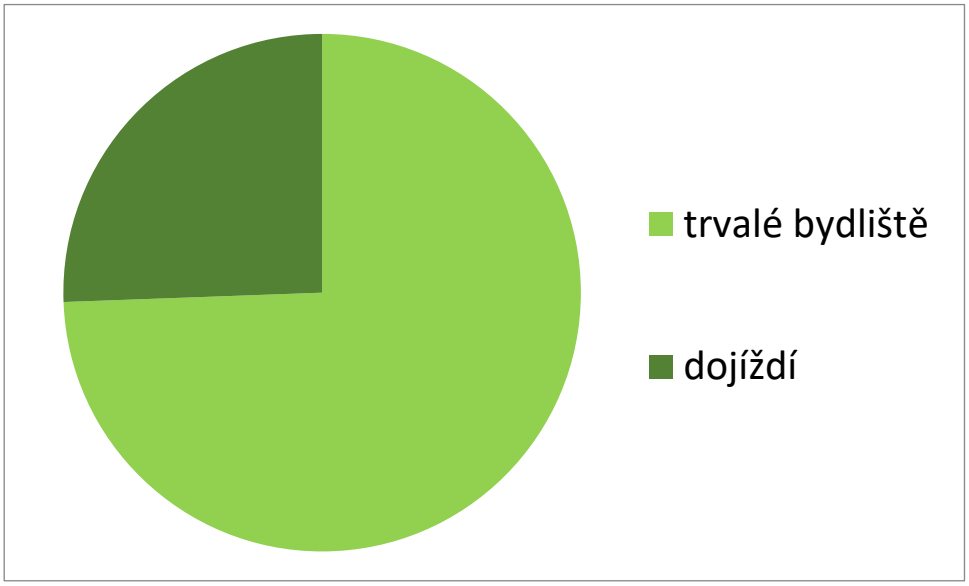

Obrázek 4.21: Podíl dojíždějících dětí a žáků v zájmovém území na jejich celkovém počtu

Dostupnost škol a mimoškolních aktivit podle regionů

V další pravděpodobně nejobsáhlejší části bylo úkolem ředitelů zhodnotit dostupnost škol a také mimoškolních aktivit podle regionů.

*„Zhodnoťte **dostupnost škol** (základní a mateřských) + mimoškolních aktivit **podle regionů**. Označte, jak byste zhodnotili region v oblasti dostupnosti škol v regionu – rozděleno do mikroregionů.“*

Regionů, či oblastí bylo ke zhodnocení nabídnuto celkem 8, a to:

- **Šternberk – město**
- **Moravskoberounsko**
- **Obce sousedící s městem Šternberk** (sever a východ)
- **Obce sousedící s městem Šternberk** (západ a jih)
- **Obce v zázemí Olomouce**
- **Tršicko**
- **Hlubočky** a okolí
- **Velký Újezd** a okolí

V rámci těchto regionů se měla hodnotit zvlášť dostupnost mateřských škol a zvlášť dostupnost škol základních, stejně jako v rámci mimoškolních aktivit také dostupnost základních uměleckých škol a dostupnost jiných mimoškolních aktivit, jako jsou například sportovní kroužky a podobně.

Jednoznačně nejlépe se v tomto hodnocení v celkovém srovnání umístil region „Šternberk – město“, který byl ve všech čtyřech kategoriích vždy ve více než nadpoloviční většině hodnocen číslovkou „1“, tedy jako nejlépe dostupné území. Dalším, velmi dobře hodnoceným regionem pak byly „Obce v zázemí Olomouce“, které figurovaly zejména v dostupnosti mateřských a základních škol. Naopak za ne zcela dobře dostupný byl pak označen například region „Obce sousedící s městem Šternberk (sever a východ)“, kterému bylo ve větší míře udělováno i hodnocení „3“ a „4“. Nutno ovšem podotknout, že velké množství dotazovaných tabulku vyplnilo pouze z části a u ostatních regionů uvedlo, že nejsou schopni dostupnost jiných lokalit posoudit a ohodnotit.

Opatření, která mohou zvýšit dostupnost škol

V závěrečné části ohledně dostupnosti škol, se mohli respondenti volně vyjádřit a uvést návrhy, které si myslí, že by mohly pomoci zvýšit dostupnost škol. Ve většině případů se opakovaly stále stejné nápady, které byly koneckonců naznačeny i jako příklad v zadání samotné otázky.

*„Jaká jsou podle Vás **účinná opatření, která zvyšují dostupnost škol** v území, které je jako území ORP Šternberk a východní část ORP Olomouc členité (reliéf), rozsáhlé (velké rozlohy obcí a více než 1 katastrální území) a v některých případech s výraznějším úbytkem trvale bydlícího obyvatelstva. Příkladem může být úprava četnosti linek veřejné dopravy v časech školního vyučování, podpora individuální dopravy (školní mikrobus apod.) s finanční spoluúčastí obcí, optimalizace sítě školských zařízení apod. Uveďte konkrétní příklady.“*

Kromě nejčastějšího návrhu na úpravu četnosti a jízdních řádů autobusové a vlakové dopravy se několikrát objevil také opačný návrh, a sice upravit místo linek veřejné dopravy samotný čas vyučování

a organizaci školy. Dalšími častými návrhy bylo také zavedení finanční podpory rodičům dojíždějících dětí, zřízení pravidelných školních autobusů atd. Mezi méně častými návrhy pak bylo podporovat zřízení malotřídních základních škol v menších obcích, přestat s upřednostňováním školských obvodů jako s hlavním kritériem při přijímání žáka, nebo zřídit bezpečnou cyklostezku vedoucí přímo ke škole.

Existence obecně závazné vyhlášky pro školský obvod

Poslední otázka se ptala na jedinou věc, kde bylo možností odpovědět pouze ano, nebo ne:
„Má obec/město, ve které sídlí Vaše škola, vydanou obecně závaznou vyhlášku, kterou se stanoví školské obvody?“

Ze všech 37 dotazovaných škol disponovalo touto vyhláškou (nebo alespoň dohodou) pouze 10, tedy něco málo přes jednu čtvrtinu.

4.5 Návaznost na dokončené základní vzdělávání

Prioritizace potřeb projektu MAP II v území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc pro rozvoj předškolního a základního školního vzdělávání je koncipována tak, aby došlo k přímému provázání aktivit v tématech relevantních i pro Krajský akční plán Olomouckého kraje (KAP), přičemž provázanost aktivit je realizována oboustranně, protože v rámci přípravy KAP byly zpracovány i výstupy z Analýzy potřeb škol základních a mateřských. Aktuálně je schválen pro území Olomouckého kraje dokument KAP II, jeho klíčové priority a cíle jsou komplementární s projektem MAP II a oba dokumenty mají společný hlavní cíl.

Společná témata zajišťující provázanost projektu MAP II a KAP II jsou:

1. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
2. Rozvoj kompetencí dětí a žáků o oblasti vědy a technologií – polytechnické vzdělávání
3. Kariérové poradenství v základních školách

Vzhledem k tomu, že Olomoucký kraj prostřednictvím realizace IKAP (implementační části KAP II) významně posílí podporu polytechnického vzdělávání a zapojení žáků a studentů do činností a aktivit podporujících rozvoj polytechnického vzdělávání, a to jak ve formálním, tak neformálním vzdělávání, budou tyto aktivity realizovány a akcentovány i v projektu MAP II, tedy již na úrovni předškolního a základního vzdělávání (viz Prioritní oblast rozvoje 4 Uplatnitelnost absolventů na současném trhu práce).

Za účelem užšího propojení a signalizace návaznosti projektu MAP II a KAP II Olomouckého kraje byly právě oblast podpory podnikavosti a iniciativy dětí a žáků a podpora polytechnického vzdělávání vyděleny jakožto samostatná prioritní oblast projektu MAP II, která má zdůraznit důležitost a potřebu vzdělávání dětí a žáků již od stupně předškolního vzdělávání tak, aby byly včas u dětí a žáků odhaleny a rozvíjeny individuální předpoklady a nadání pro profese v oblasti technických a přírodovědných oborů, příp. pro budoucí realizaci samostatného podnikání, příkladem může být v rámci spolupráce a výuky žáků základních škol, zvážení možnosti umožnit vykonávat předmět pracovních činností na zahradách MŠ (např. sázení květin, úprava terénu, hrabání listí…). Významnou měrou se na výchovně-vzdělávacích aktivitách budou podílet i další aktéři ve vzdělávání – významně se posílí podpora spolupráce škol a zaměstnavatelů, podpora kariérového poradenství, propagace oborů vzdělávání, jazykové a matematické gramotnosti.

Vazba na středoškolské vzdělávání

Důležitost propojení přípravy základního a středního vzdělávání je akcentována zejména skutečností, že nejvíce žáků základních škol pokračuje po ukončení základního vzdělávání ve studiu na středních školách a středních odborných učilištích.

Možnosti pokračování studia na středním stupni školství jsou v rámci Olomouckého kraje uspokojivé. Dle výroční zprávy o stavu vzdělávací soustavy Olomouckého kraje bylo ve školním roce 2019/2020 zapsáno v rejstříku škol a školských zařízení: 20 gymnázií, 58 středních odborných škol a středních odborných učilišť, 8 vyšších odborných škol, 1 konzervatoř, 14 speciálních středních škol, 27 základních uměleckých škol. Zřizovatelem výše uvedených škol a školských zařízení byl Olomoucký kraj, obce, soukromé osoby a církev. Počet absolventů středních škol a odborných učilišť v okrese Olomouc činí v posledních letech, v případě gymnázií okolo 600 absolventů, přičemž okres Olomouc vykazuje nejvyšší zastoupení studujících na gymnáziu v Olomouckém kraji (36,7 %), absolventů maturitních oborů (L, M)[6] bylo 763 a absolventů učebních oborů (E, H) celkem 627.

Stabilně nejmenší počet žáků pokračuje ve studiu uměleckých oborů, což vypovídá spíše o velkém počtu žáků podávajících přihlášku na tyto školy nebo o malém počtu přijímaných nových studentů než o neúspěšnosti žáků u přijímacích zkoušek. Podle poskytnutých údajů základních škol o počtu žáků, kteří byli přijati k dalšímu vzdělávání, je také zájem o řemeslnické obory na středních odborných učilištích. Na obchodní akademii se počet žáků přijatých ke studiu pohybuje v jednotlivých letech stabilně v průměru 62 přijatých žáků. Ve sledovaném období pěti posledních let bylo na obchodní akademii přijato celkem 313 žáků. Z uvedeného vyplývá, že vzrůstá zájem žáků o studium na středních odborných školách a odborných učilištích, přičemž některé základní školy se aktivně zapojují do projektů realizovaných středními školami a učilišti zaměřených zejména na rozvoj polytechnických kompetencí, čímž podněcují u žáků ZŠ zájem o řemeslné obory.

Návazností na dokončené základní vzdělání se rozumí zejména možnost středoškolského vzdělání v Olomouckém kraji. Jedná se o možnost, která je žáky z území projektu MAP II (území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc), kteří dokončili povinnou školní docházku,‘ z hlediska spádovosti nejvíce využívána.

[6] Kategorie maturitního vzdělávání: **úplné střední odborné vzdělání s maturitou** (obory kategorie **M**): příprava má profesní charakter a délka studia je 4 roky. Po maturitě lze pokračovat ve vzdělávání na vysoké nebo vyšší odborné škole; **úplné střední odborné vzdělání s odborným výcvikem a maturitou** (obory kategorie **L**): studium připravuje pro náročná dělnická povolání a nižší řídící funkce. V denní formě je 4leté a jeho významnou součástí je odborný výcvik (obory vznikly z dřívějších 3letých učebních oborů). Absolventi získávají maturitní vysvědčení a mohou pokračovat ve vzdělávání na vysoké nebo vyšší odborné škole; **úplné střední všeobecné vzdělání** (obory kategorie **K**): všeobecná příprava ve 4letých a víceletých gymnáziích je neprofesní a připravuje především pro vysokoškolské nebo vyšší odborné vzdělávání. Rozlišení oborů se řídí délkou přípravy: 4leté – po ukončení 9. ročníku základní školy (označení v kódu je K/4), 6leté – po ukončení 7. ročníku základní školy (K/6), 8leté – po ukončení 5. ročníku základní školy (K/8); **vyšší odborné vzdělání v konzervatoři** (obory kategorie **P**): šestiletá příprava v uměleckých oborech po ukončení 7. ročníku základní školy a osmileté studium oboru tanec po 5. ročníku základní školy. Studium je podmíněno výrazným talentem. Absolventi obdrží vysvědčení o absolutoriu v konzervatoři a diplom absolventa konzervatoře, smějí používat označení diplomovaný specialista (DiS.). Vzdělávání je možné ukončit i vykonáním maturitní zkoušky po 4. ročníku, v oboru tanec po 8. ročníku.

V území projektu MAP II se nachází pouze 4 školy poskytující středoškolské vzdělání

- Gymnázium, Šternberk, Horní náměstí 5
- Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk p.o.
- Střední odborná škola a Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd, s.r.o.
- Soukromé odborné učiliště Velký Újezd, s.r.o.

Celkem se v Olomouckém kraji nachází 90 středních škol a gymnázií. Z tohoto celkového počtu tvoří většinu – 32 % střední školy a odborná učiliště (vyjma SŠ technických, průmyslových, zdravotnických a obchodních akademií), dále pak 22 % tvoří gymnázia, 19 % soukromé střední školy, 16 % střední školy technické a průmyslové, 7 % obchodní akademie a 4 % střední zdravotnické školy.

Střední školy a odborná učiliště (mimo gymnázia)

Tabulka 4.84: Střední školy a odborná učiliště v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Přerov	2	Olomoucký kraj
Hranice	1	Olomoucký kraj
Prostějov	3	Olomoucký kraj
Olomouc	8	Olomoucký kraj
Šumperk	3	Olomoucký kraj
Jeseník	2	Olomoucký kraj
Tovačov	1	Olomoucký kraj
Kojetín	1	Olomoucký kraj
Šternberk	1	Olomoucký kraj
Litovel	1	Olomoucký kraj
Lutín	1	Olomoucký kraj
Zábřeh	2	Olomoucký kraj
Lipová lázně	1	Olomoucký kraj
Lipník nad Bečvou	1	Olomoucký kraj
Mohelnice	1	Olomoucký kraj

Zdroj: vlastní šetření

Středních škol a odborných učilišť (vyjma SŠ technických, průmyslových, zdravotnických a obchodních akademií) je v kraji celkem 29. Nejvíce se jich nachází v Olomouci, a to celkem 8. Všechny tyto školy jsou zřizovány Olomouckým krajem. Důležitou informací je, že jedna střední odborná škola se nachází také na území SO ORP Šternberk, a to Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk p.o.

Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk p.o.

Střední odborná škola se nachází ve městě Šternberk. Jedná se o komplexní střední školu, která nabízí tříleté i nástavbové studium. Žáci se mohou přihlásit ke studiu následujících oborů: lesní mechanizátor, zahradník/krajinář, obráběč kovů, opravář lesnických strojů a mechanik opravář motorových vozidel. Zřizovatelem školy je Olomoucký kraj. Studenti střední odborné školy by, v rámci studia a spolupráce, mohli poskytnout pomoc mateřským školám s úpravou venkovních prostorů.

Tabulka 4.85: Nabízené obory na střední odborné škole

Název oboru	Stupeň středního vzdělání	Druh studia
Lesní mechanizátor	s výučním listem	učební obor
Zahradník/zahradnice	s výučním listem	učební obor
Obráběč kovů	s výučním listem	učební obor
Opravář lesnických strojů (mechanik opravář)	s výučním listem	učební obor
Mechanik opravář motorových vozidel	s výučním listem	učební obor
Podnikání	s maturitní zkouškou	nástavbové studium

Zdroj: vlastní šetření

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd, s.r.o.

Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd vzniklo v roce 1993 na základě zřizovací listiny jako škola soukromá pro žáky 9. ročníků základních škol. Zřizovatelem byla fyzická osoba, Petr Čechák, se sídlem v Olomouci, Rožňavská 15. V souladu s novelou živnostenského zákona byla 19. 12. 1996 transformována škola na osobu právnickou, a to na Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd, s.r.o., IČ: 25373587, se sídlem Velký Újezd 321. Zřizovatelem a jediným společníkem zůstala fyzická osoba, Petr Čechák. V březnu 2011 došlo ke změně názvu školy a zavedení ulic ve Velkém Újezdě. Škola tak v současnosti nese název Střední odborná škola a Střední odborné učiliště služeb Velký Újezd, s. r.o., se sídlem Navrátilova 321, PSČ: 783 55 Velký Újezd. V červenci 2014 se společnost podřídila režimu zákona o obchodních korporacích. Škola působí v rozlehlém a moderním areálu základní školy ve Velkém Újezdě, který se postupně rozrostl o nově vybudovaný pavilon školy a zařízení odborného výcviku. Střední odborné učiliště služeb vyučuje učební obory kadeřník, zahradník, kuchař, kuchař-číšník, číšník a krejčí se zaměřením na pánskou a dámskou konfekci. Na střední odborné škole se od 1. 9. 2008 vyučuje i denní nástavbové maturitní studium Podnikání – kód 64-41-L/524 pro absolventy tříletých učebních oborů. Od 1. 9. 2009 byla, počínaje I. ročníky učebních oborů kuchař-číšník, kadeřník, krejčí a zahradník, zahájena výuka podle vlastních školních vzdělávacích plánů. Od roku 2011 byl do výuky zaveden vlastní školní vzdělávací program dvouletého nástavbového studia v denní formě Podnikání pro úspěšné absolventy tříletých učebních oborů.

Škola nabízí 7 studijních oborů: kuchař-kuchařka, číšník-servírka, kuchař-číšník, kadeřník-kadeřnice, zahradník, krejčí a podnikání.

Soukromé odborné učiliště Velký Újezd, s.r.o.

Soukromé odborné učiliště Velký Újezd vzniklo na základě zřizovací listiny ze dne 27. 2. 1992 jako škola speciální pro žáky s mentálním postižením. Zřizovatelem školy byla fyzická osoba – Petr Čechák, se sídlem v Olomouci, Rožňavská 15. V důsledku novely živnostenského zákona byla škola transformována dne 19. 12. 1996 na právnickou osobu Soukromé odborné učiliště Velký Újezd s.r.o., IČ: 25378376, se sídlem Velký Újezd 321, která byla zapsána do obchodního rejstříku při Krajském soudu v Ostravě dne 7. 8. 1997 s právními účinky tohoto zápisu ke dni 27. 8. 1997. Zřizovatelem a jediným společníkem zůstala fyzická osoba, Petr Čechák. V červenci 2014 se společnost podřídila režimu zákona o obchodních korporacích. Škola vyvíjí svou činnost v rozlehlém a moderním areálu základní školy ve Velkém Újezdě, který se postupně rozrostl o nově vybudovaný pavilon školy a zařízení odborného výcviku.

Na odborném učilišti se ve školním roce 2016/2017 vyučovaly učební obory: šití oděvů, zahradnické práce a zednické práce. Od 1. 9. 2010 byla u I. ročníků učebních oborů zahradnické práce a šití oděvů zahájena výuka podle vlastních školních vzdělávacích plánů. Od 1. 9. 2011 byla výuka podle vlastního školního vzdělávacího plánu zavedena i pro obor zednické práce.

Při škole není zřízen internát, takže škola se orientuje pouze na žáky dojíždějící. Spádovými oblastmi jsou Hranice, Lipník, Olomouc, Přerov, Šternberk, a dokonce i Litovel. Zahájení a konec výuky jsou důsledně přizpůsobeny autobusovému spojení. Pro žáky dojíždějící z Olomouce byl zaveden posilový autobus. Žákům ze sociálně slabých rodin poskytuje škola příspěvek na dopravu, a to do výše 200 Kč měsíčně, v odůvodněných případech proplácí škola jízdné v plné výši. Škola se aktivně zapojila do programu MŠMT na podporu studia sociálně znevýhodněných studentů[7]. Žáci učebního oboru zednické práce jsou navíc podporováni stipendiem Olomouckého kraje. Stravování je zabezpečováno ve školní jídelně při SOŠ a SOU služeb ve Velkém Újezdě.

Škola nabízí 3 studijní obory: šití oděvů, zednické práce a zahradnické práce.

Gymnázia v Olomouckém kraji

V Olomouckém kraji se nachází celkem 20 gymnázií. Nejvíce se jich nachází ve městě Olomouc (celkem 4). Většina gymnázií v kraji je zřizována právě Olomouckým krajem. Jsou zde ale i gymnázia, která zřizuje církev, město či soukromý subjekt. Církevní gymnázium se nachází v Prostějově a v Olomouci. Soukromé gymnázium pak můžeme najít v Přerově a gymnázium zřizované městem se nachází v Prostějově, Konici a v Lipníku nad Bečvou. Na území SO ORP Šternberk se také nachází jedno gymnázium zřizované krajem.

[7] Projekt MŠMT „Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol, konzervatoří a studentů vyšších odborných škol na rok 2020“.

Tabulka 4.86: Gymnázia v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Přerov	3	Olomoucký kraj 2x, soukromník
Hranice	1	Olomoucký kraj
Kojetín	1	Olomoucký kraj
Prostějov	3	Olomoucký kraj, město Prostějov, církev
Olomouc	**4**	**Olomoucký kraj 3x, církev**
Šternberk	**1**	**Olomoucký kraj**
Uničov	1	Olomoucký kraj
Litovel	1	Olomoucký kraj
Šumperk	1	Olomoucký kraj
Zábřeh	1	Olomoucký kraj
Konice	1	Město Konice
Lipník nad Bečvou	1	Město Lipník nad Bečvou
Jeseník	1	Olomoucký kraj

Zdroj: vlastní šetření

Gymnázium, Šternberk, Horní náměstí 5

S historií Šternberka je nerozlučně spjat i rozvoj vzdělávání, který historicky spadá do období tereziánských a josefinských reforem v 18. století, kdy rostl počet škol a ve Šternberku bylo již v 19. století velmi rozvinuté německé školství. Po ukončení 1. světové války se vlastenecký spolek Národní jednota zasloužil o zřízení první české státní menšinové školy obecné a 21. 5. 1919 bylo zahájeno vyučování pro 38 dětí a po 4 letech získává škola místo pronajatých prostor vlastní budovu. Vznik českého matičního gymnázia nastal poté, co se v roce 1934 ustavil přípravný výbor pro zřízení této instituce v čele s předsedou B. Krčkem (rolníkem z Hnojic) a jednatelem H. Smékalem (ředitelem měšťanské školy). Kladné rozhodnutí bylo vydáno v Praze dne 8. 5. 1935. Tím bylo povoleno zřízení „Spolkového československého reálného gymnázia Ústřední matice školské ve Šternberku na Moravě." Vyučování bylo zahájeno 8. 9. 1935, po roce byla škola zestátněna a přejmenována na Státní československé reálné gymnázium ve Šternberku. V současné době má Gymnázium Šternberk necelých 350 žáků (ve školním roce 2018/2019 mělo celkem 346 žáků). Ve dvou vzdělávacích oborech poskytuje střední všeobecné vzdělání končící maturitní zkouškou. Vedle osmiletého oboru škola nabízí také studium čtyřleté. Na základě pokynů zřizovatele (Olomoucký kraj) se v této době neotvírají dvě třídy čtyřletého studia, o které by byl z řad uchazečů zájem. Ve školním roce 2018/2019 bylo v osmiletém oboru 225 žáků, ve čtyřletém oboru 121 žák.

Na škole působí 33 pedagogických pracovníků, je vyučováno přes 561 hodin týdně a všechny předměty jsou vyučovány aprobovaně, od roku 2018 na škole působí i školní psycholog. Z celkového přepočteného počtu učitelů 28,03 a celkového počtu žáků 346 je 12,34 žáků na učitele.

Areál školy tvoří dvě budovy – původní budova A, která byla zrekonstruována v roce 2014, a budova B, získaná v roce 1995. Obě se nachází na Horním náměstí ve Šternberku. V areálu školy se nachází také

hřiště. Ve školním roce 2008/2009 byla postavena sportovní hala Ecce Homo, která je ve vzdálenosti cca 100 metrů od školy. Stravování poskytuje školní jídelna v Opavské ulici, která je součástí Střední odborné školy lesnické a strojírenské Šternberk p. o. zřizované Olomouckým krajem.

Škola se nachází v centru Šternberka, v těsné blízkosti autobusové zastávky (stanoviště Šternberk, Dvorská). Prostorové podmínky školy a její vybavení jsou na velmi dobré úrovni, klesající počet tříd umožňuje průběžně měnit dispozice, mohou vznikat specializované učebny a prostory pro relaxaci žáků. V současné době je na škole 36 učeben a laboratoří, z toho je 12 učeben sloužících jako kmenové třídy. Všechny přírodovědné a esteticko-výchovné předměty mají vlastní areály. Dostatečný je i počet učeben jazykových, zázemí pro tělesnou výchovu ve sportovní hale je výborné, v roce 2019 proběhla kompletní rekonstrukci povrchu hřiště. Studenti gymnázia se zapojují do řady soutěží (talent Olomouckého kraje, olympiády, Přírodovědný klokan, sportovní soutěže apod.) a dosahují výborných úspěchů. Ve škole je několik kroužků a vyučují se i nepovinné předměty.

Gymnázium spolupracuje s různými dalšími středními školami u nás i v zahraničí, spolupracuje úzce s Univerzitou Palackého Olomouc, především s Přírodovědeckou fakultou UP, realizuje různé projekty a v neposlední řadě se podílí i na kulturním a společenském životě ve městě i regionu. Škola dlouhodobě spolupracuje se školami v Lucembursku, Belgii, Nizozemí, Francii a Německu. V rámci různých projektů navštěvují žáci a pedagogové tyto školy, ale i jiné v různých zemích.

V rámci projektu Erasmus+ škola dlouhodobě spolupracuje se školami v Lucembursku, Belgii, Nizozemí, Francii a Německu. Ve školním roce 2018/2019 probíhal 2. rok tříletého projektu Erasmus+ pod názvem The environment is our future, the environment is Europe´s future“ (realizace projektu: od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2020). Studenti a pedagogové se pravidelně setkávají v jednotlivých zemích, kde pracují ve workshopech zaměřených na životní prostředí.

Gymnázium upevňuje vztahy se šternberskými základními školami, zejména v oblasti různých soutěží a od loňského roku také v oblasti přírodních věd v rámci projektu IROP – přírodovědné učebny. Spolupráce v oblasti soutěží pokračuje také s okolními školami například v Olomouci, Dolanech, Dvorcích, Bohuňovicích, Moravském Berouně a v dalších obcích. Velmi dobrá spolupráce je také se ZUŠ Šternberk a DDM Šternberk (zapojení žáků do mezinárodních sportovních her). Školy podporují své žáky v účasti na akcích pořádaných gymnáziem. Nejvýznamnější akcí za celý školní rok již tradičně jsou Martinské slavnosti, kterých se účastní přibližně dva tisíce osob. Na této akci vystupují společně žáci okolních ZŠ, DDM, ZUŠ a gymnázia. V průběhu celého školního roku jsou pro ZŠ pořádány různé oborové soutěže, např. jazykové soutěže pro žáky 8. a 9. tříd, žáci soutěží v konverzaci v angličtině, němčině a francouzštině. Na podzim žáci soutěží v matematice a fyzice, na jaře pak v Malé chemické olympiádě.

Gymnázium Šternberk je fakultní školou Přírodovědecké fakulty UP Olomouc, jejichž aktivit se škola účastní, zejména se jedná o práci v laboratořích, či účast na seminářích. Velmi oblíbená je Dětská univerzita při UPOL, ve které jsou zapojeni žáci nižšího gymnázia. Škola rovněž spolupracuje s Pedagogickou fakultou UPOL při zajištění praxí jejich studentů. Do budoucna připravuje podepsání smlouvy s Právnickou fakultou UPOL. Žáci kvarty pravidelně odjíždějí na ekologický pobyt ve Sluňákově, vyučující využívají při projektových dnech zkušenosti právě ze Sluňákova. Významným partnerem je město Šternberk, které škole poskytlo příspěvky na různé aktivity, škole vychází vstříc při řešení

různých problémů, poskytuje pomoc při významných akcích školy, podporuje školu rovněž dotacemi města. Tradičně je velmi dobrá spolupráce se Státním hradem Šternberk, jehož prostory využívá škola k imatrikulaci, předávání maturitních vysvědčení a při pořádání Martinských slavností. Každý rok obecně prospěšná společnost školy oceňuje nejlepší studenty v různých oblastech (humanitních, přírodovědných, matematických, uměleckých atd.), ocenění studenti obdrží finanční prostředky získané od místních firem.

Střední školy technické a průmyslové v Olomouckém kraji

V Olomouckém kraji se nachází také 14 středních škol technických a průmyslových, které jsou všechny zřizovány Olomouckým krajem.

Tabulka 4.87: Střední školy technické a průmyslové v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Lipník nad Bečvou	2	Olomoucký kraj
Přerov	2	Olomoucký kraj
Mohelnice	2	Olomoucký kraj
Hranice	1	Olomoucký kraj
Prostějov	2	Olomoucký kraj
Olomouc	2	Olomoucký kraj
Uničov	1	Olomoucký kraj
Šumperk	1	Olomoucký kraj
Zábřeh	1	Olomoucký kraj

Zdroj: vlastní šetření

Obchodní akademie v Olomouckém kraji

V Olomouckém kraji je 6 obchodních akademií, které zřizuje Olomoucký kraj a nachází se ve městech Jeseník, Přerov, Prostějov, Olomouc, Mohelnice a Šumperk.

Tabulka 4.88: Obchodní akademie v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Jeseník	1	Olomoucký kraj
Přerov	1	Olomoucký kraj
Prostějov	1	Olomoucký kraj
Olomouc	1	Olomoucký kraj
Mohelnice	1	Olomoucký kraj
Šumperk	1	Olomoucký kraj

Zdroj: vlastní šetření

Obor Obchodní akademie nabízí i Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště Uničov.

Střední zdravotnické školy v Olomouckém kraji

Nejnižší počet středních škol v Olomouckém kraji tvoří střední školy zdravotnické, které jsou pouze 4. Všechny tyto 4 školy zřizuje Olomoucký kraj a nachází se v Olomouci, Prostějově, Hranicích a Šumperku.

Tabulka 4.89: Obchodní akademie v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Olomouc	1	Olomoucký kraj
Prostějov	1	Olomoucký kraj
Hranice	1	Olomoucký kraj
Šumperk	1	Olomoucký kraj

Zdroj: vlastní šetření

Soukromé střední školy v Olomouckém kraji

Další kategorii tvoří střední školy soukromé, kterých je v Olomouckém kraji celkem 17. Nejvyšší počet soukromých středních škol je v Olomouci, v SO ORP Šternberk není žádná.

Tabulka 4.90: Soukromé střední školy v Olomouckém kraji

Obec	Počet	Zřizovatel
Hranice	1	Soukromý subjekt
Prostějov	5	Soukromý subjekt
Olomouc	7	Soukromý subjekt
Velký Újezd	2	Soukromý subjekt
Uničov	1	Soukromý subjekt
Šumperk	1	Soukromý subjekt

Zdroj: vlastní šetření

Střední školy s uměleckým zaměřením

V Olomouckém kraji se nachází jedna konzervatoř, zaměřená na hudební obor (zpěv a hudba), a tou je Konzervatoř Evangelické akademie, která byla přemístěna z Kroměříže do Olomouce v roce 2008. Škola svým posluchačům nabízí takové studijní možnosti, které významně zvyšují jejich šance na další uplatnění v uměleckém životě. Konzervatoř pravidelně pořádá vzdělávací program, akreditovaný MŠMT, který má za cíl obohatit nabídku školících akcí v regionu, určených pro pedagogy základních uměleckých škol a středních uměleckých škol.

V Prostějově se s ohledem na uzavření oděvných závodů výrazně snížila potřeba absolventů oděvního oboru. Proto se nyní na dvou školách v tomto městě, Střední škole designu a módy, Prostějov a soukromé škola ART ECON - Střední škola, s.r.o., rozšířila výuka i na další obory s uměleckým zaměřením, např. Užitá malba a design interiéru, Multimediální tvorba, Fotografie v reklamní praxi, Módní designér a vizážista aj.

Vzdělávání v jiných krajích ČR

Žáci v území projektu MAP II, kteří mají zájem o studium na vysoce specializovaných středních školách, musí hledat možnosti i v jiných krajích ČR. Jsou tím myšleny střední školy s uměleckým zaměřením, speciální obory průmyslových škol apod. Pro žáky žijící na území je poměrně snadno dostupné i území Moravskoslezského kraje. Někteří žáci pokračují ve vzdělávání na středních školách právě v tomto kraji, zejména v Rýmařově, Bruntále, Krnově a Opavě.

Problematika odchodu žáků základních škol na víceletá gymnázia

Na konci školního roku 2018/2019 se téměř čtyři desítky ředitelů z mateřských a základních škol v území projektu MAP II (viz Tabulka 4.91) zapojily do dotazníkového šetření k problematice dostupnosti škol. V několika otázkách byli ředitelé postupně dotazováni na zhodnocení dostupnosti škol z jejich osobního pohledu, dále byli vyzváni, aby uvedli počty žáků, kteří navštěvují jejich školu, ale nemají v příslušné obci nebo městské části trvalé bydliště a také měli zhodnotit dostupnost škol podle regionů. V další části dotazníkového šetření bylo jejich úkolem navrhnout účinná opatření, která by z jejich pohledu mohla zvýšit dostupnost daných škol. Zcela na závěr pak byla ředitelům položena ještě jedna, tentokrát spíše doplňková otázka, a sice zda vidí problém v odchodech žáků ze základních škol na víceletá gymnázia. Svoji odpověď mohli dále dovysvětlit pomocí popisu pozitiv a negativ, které v těchto přechodech vidí.

Tabulka 4.91: Seznam škol zapojených do dotazníkového šetření

MŠ Bukovany	ZŠ Dr. Hrubého, Šternberk
MŠ Doloplazy	ZŠ a MŠ Bystrovany
MŠ Domašov u Šternberka	ZŠ a MŠ Daskabát
MŠ Hlubočky	ZŠ a MŠ Dolany
MŠ Hlubočky MU	ZŠ a MŠ Huzová
MŠ Hlušovice	ZŠ a MŠ Jívová
MŠ Hnojice	ZŠ a MŠ Libavá
MŠ Komenského	ZŠ a MŠ Mladějovice
MŠ Moravský Beroun	ZŠ a MŠ Přáslavice
MŠ Mrsklesy	ZŠ a MŠ Samotišky
MŠ Světlov	ZŠ a MŠ Štarnov
MŠ Tovéř	ZŠ a MŠ Tršice
ZŠ Hlubočky	ZŠ a MŠ Velká Bystřice
ZŠ Hlubočky MU	ZŠ a MŠ Velký Újezd
ZŠ Moravský Beroun	ZŠ a MŠ Žerotín
ZŠ Olomoucká	ZŠ Doloplazy
ZŠ a MŠ Babice	ZŠ náměstí Svobody
ZŠ a MŠ Bělkovice	ZŠ Svatoplukova
ZŠ a MŠ Bohuňovice	ZUŠ Moravský Beroun

Zdroj: vlastní šetření

Jednou z posledních otázek v dotazníkovém šetření bylo, zda ředitelé vnímají odchody žáků na víceletá gymnázia v území projektu MAP II pozitivně či negativně.

„Považujete problematiku odchodu žáků ze základních škol na víceletá gymnázia v území projektu MAP II za problém?“

Zde se názory jednotlivých ředitelů opět rozcházely. Téměř jedna celá třetina jich uvedla, že odchody žáků na víceletá gymnázia vnímá jako problém. Opačný názor, tedy že odchody žáků na gymnázia nelze označit za problém, měla pak necelá čtvrtina. Zbytek, tedy téměř 46 % nedokázalo situaci vyhodnotit.

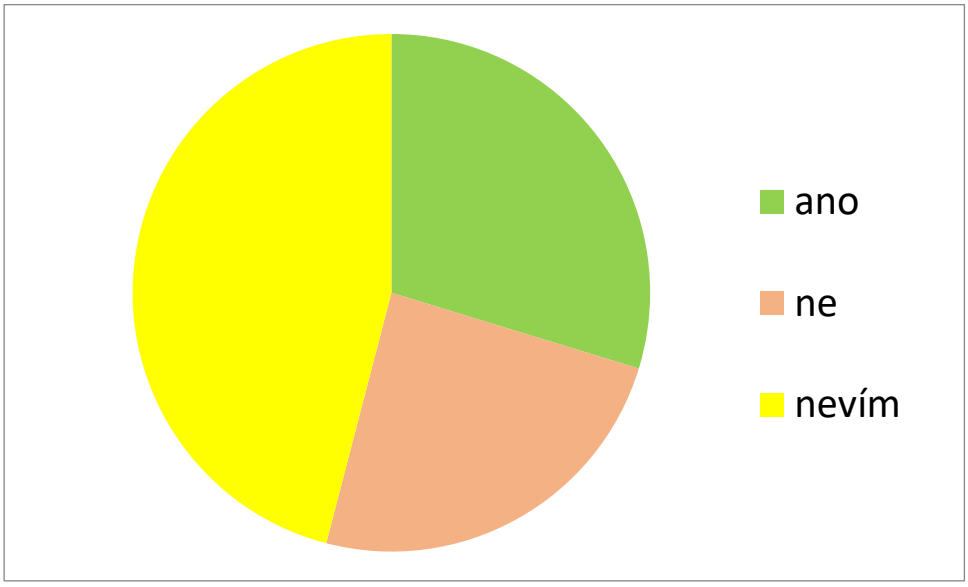

Obrázek 4.22: Odpovědi ředitelů škol na to, zda vnímají odchody žáků ze základních škol na víceletá gymnázia jako problém

Mezi hlavní negativa, která byla spojována s těmito přechody, patřilo jednoznačně to, že třídní kolektiv se po odchodu talentovanějších žáků zásadně naruší. Většinou se zhorší celkový prospěch ve třídě a chybí také tzv. „tahouni“, kteří často motivovali méně talentované děti k lepším výkonům. Jako další negativní prvek bylo často zmiňováno, že na gymnázium jsou často přijímáni i žáci, kteří pro to nemají dostatečné předpoklady. S posledním zmíněným nepřímo souvisí i další negativní fakt, kdy podle ředitelů škol se často stává přijetí na gymnázium jakousi prestižní záležitostí, kdy ani tak nezáleží na schopnostech samotného žáka, jako spíš na tom, že se od něj očekává zařazení do určité „společenské vrstvy“. Ojedinělým, avšak velice zajímavým byl pak názor, že s odchodem schopnějších a talentovanějších žáků se zároveň sníží počet rodičů, kteří mají zájem se školou aktivně spolupracovat. Posledním častým negativem pak byla často nutnost dojíždění na gymnázia do vzdálenějších měst.

Jako pozitiva gymnázií pak byly klasicky uváděny možnosti lepší přípravy pro studium na vysoké škole, kvalitnější obsah výuky a možnost větší realizace pro nadané a talentované žáky.

4.6 Sociální situace

Hodnocení sociální situace v území projektu MAP II vychází z analýzy sociálně patologických jevů na školách, zpráv České školní inspekce (ČŠI), Analýzy implementace inkluzivního vzdělávání (MŠMT, 2019), analýzy situace na trhu práce a strategických dokumentů, které se problematikou zabývají. S ohledem na skutečnost, že se v území projektu MAP II nachází i sociálně vyloučené lokality, byla i jim věnována v dokumentu pozornost, včetně hodnocení sociálních a dalších služeb zaměřených na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu.

Olomoucký kraj dlouhodobě a cíleně podporuje společné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků intaktních. Systematicky usiluje o vytváření prostoru pro inkluzivní, stimulující a motivující prostředí k učení v průběhu celého života. Dlouhodobě podporuje bezbariérovost budov škol, které má ve vlastnictví, nadstandardně materiálně a finančně podporuje krajská školská poradenská zařízení, každoročně organizuje strukturu oborů a počtu tříd v jednotlivých školních letech tak, aby si každý jednotlivec mohl kdykoliv v průběhu svého života vzdělání doplnit, zvýšit či rozšířit. Vše je zakotveno i ve strategickém dokumentu *Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020-2021*, který byl zpracován v realizačním týmu projektu KAP rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje v průběhu roku 2019 za spolupráce členů mini týmu pro inkluzi a PS pro rovné příležitosti složené ze zástupců institucí a organizací ze vzdělávacího i sociálního systému, zástupců rodičů i organizací neformálního vzdělávání a sociálních služeb. Cílem školské inkluzivní koncepce Olomouckého kraje je naplánování aktivit vedoucích ke zvýšení kvalitního inkluzivního vzdělávání ve školách, respektujícího základní principy společného vzdělávání a nastavení rovných příležitostí pro vzdělávání všech dětí, žáků a studentů, což je ve shodě s definovanými cíli v projektu MAP II.

Jak je uvedeno v dokumentu školské inkluzivní koncepce, tak i na základě vlastních šetření, celkově na území projektu MAP II i celkově na území Olomouckého kraje se na základě demografického vývoje počty žáků v základních i středních školách zvyšují, což je třeba i nadále reflektovat a počítat s tím, že se odrazí i v případě žáků, kterým jsou při vzdělávání v běžném (nebo hlavním) proudu poskytována (nebo přiznána) podpůrná opatření. Dle vyjádření České školní inspekce se na základě jasně legislativně nastavených pravidel zpřesňuje i diagnostika žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a tím jejich statistické počty narůstají. V důsledku přesnější diagnostiky a rediagnostiky, podpůrná opatření využívají i žáci, kteří dříve takto diagnostikováni nebyli, i proto je třeba, aby všechny typy škol vzaly tento fakt v úvahu a zaměřily se na správné nastavení a organizaci vzdělávání tak, aby byly schopné naplnit podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků intaktních.

Při hodnocení bylo využíváno zejména tematických zpráv ČŠI, příkladem je *Zpráva o vybraných zahraničních přístupech k monitorování spravedlivosti vzdělávacího systému (ČŠI, 2019)*, která byla jedním z dílčích výstupů individuálního projektu s názvem Komplexní systém hodnocení, který realizuje ČŠI, a který se mimo jiné zaměřuje také na problematiku monitorování spravedlivosti ve vzdělávání. Jak je ve zprávě uvedeno, je zřejmé, že úplné rovnosti šancí (ideálu spravedlnosti) ve vzdělávání nemůže být nikdy dosaženo, vzdělávací systém se však může tomuto ideálu více či méně přibližovat. Úsilí o prosazování větší rovnosti musí vycházet ze znalosti stavu, tedy z informací o stávajících nerovnostech a podmínkách, ve kterých školy pracují. Proto ČŠI, s podporou uvedeného projektu,

počítá i s tvorbou metodik pro zjišťování výchozích sociálně-ekonomických a dalších podmínek, které zásadně podmiňují procesy i dosažené výsledky vzdělávání, ačkoli je škola ani ČŠI nemůže měnit. Předkládaná zpráva si klade za cíl popsat na příkladech vybraných zemí a vzdělávacích systémů možné přístupy ke zjišťování informací o podmínkách tvořících kontext pro práci škol a k jejich zohledňování při zveřejňování a případném srovnávání dosahovaných vzdělávacích výsledků. Informace o nerovnostech ve výchozích podmínkách mohou zároveň sloužit jako podklad pro jejich vyrovnávání formou cílené podpory poskytované znevýhodněným školám.

Rizikové chování

Na úrovni Vlády ČR byla 8. 3. 2019 schválena Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027 a Akční plán realizace Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2021.

Pojem rizikové jevy/rizikové chování nahradil dříve užívaný termín sociálně-patologické jevy. Je zřejmé, že aktivity, které zapadají do rámce rizikového chování, nelze označit jako patologické, jelikož v primární prevenci jde především o jejich předcházení. Podle M. Miovského (2015)[8] pojmem rizikové chování rozumíme „takové chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost“.

Politika primární prevence rizikového chování je komplexním souborem všech koordinačních, legislativních, regulačních a finančních opatření, jejichž účelem je zabezpečit funkční systém primární prevence rizikového chování, snížit míru rizikového chování u dětí a mládeže a minimalizovat jeho vznik. Základní formy rizikového chování jsou uvedeny v Metodickém doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Tabulka 4.92: Základní formy rizikového chování u dětí a mládeže

1.	Agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, domácí násilí, krizové situace spojené s násilím, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie, krádeže, loupeže, vydírání, vyhrožování
2.	Záškoláctví
3.	Závislostní chování, užívání různých typů návykových látek, netolismus, gambling
4.	Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence
5.	Spektrum poruch příjmu potravy
6.	Negativní působení sekt
7.	Sexuální rizikové chování

Zdroj: MŠMT, 2019

[8] Miovský, M. a kol. Prevence rizikového chování ve školství. Praha: Univerzita Karlova, 2015.

Od roku 2010, kdy bylo metodické doporučení vydáno, k němu bylo připojeno celkem 22 tematických příloh rozšiřujících metodickou pomoc školám a školským zařízením o další projevy rizikového chování např. syndrom CAN, krádeže, krizové situace spojené s násilím, netolismus, sebepoškozování, nová náboženská hnutí, příslušnost k subkulturám, domácí násilí, hazardní hraní, dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních.

Věková skupina dětí do 15 let účastnící se institucionálního vzdělávacího procesu zahrnuje předškolní, mladší a starší školní věk. Každá z těchto věkových úrovní je charakteristická určitými specifiky, vyžaduje odlišné přístupy, obzvláště tehdy, vyskytují-li se některé nežádoucí jevy.

S problémovým chováním některých jedinců se setkáváme již od narození, se sociálně patologickými jevy již v předškolním vzdělávání (např. syndrom CAN, domácí násilí, poruchy příjmu potravy, šikana).

Osoby do 15 let procházejí složitým obdobím, a to nejen v období puberty či dospívání, kdy se setkáváme s výskytem sociálně patologických jevů, ale mnohdy se setkáme s problémovým chováním již v mateřské škole. Toto období lidského života velmi úzce souvisí nejen s ranou výchovou v rodině, ale vůbec s rodinnou podporou po celé období dospívání. Selhávání úlohy rodičů a rovněž jejich sociální zázemí tak může mít velký vliv na osobnost dospívajícího jedince.

Rizikových faktorů, které se podílejí na vzniku sociálně patologických jevů, je velké množství. Děti a mládež vyrůstají v prostředí, kde na ně působí řada vlivů vnitřních i vnějších. Nepůsobí na ně však pouze vlivy pozitivní, ale velmi často vlivy a jevy negativní. MŠMT podporuje dlouhodobé preventivní programy a opatření, které na sebe navazují, neboť hlavně ty mají největší efekt. Školy zpracovávají školní preventivní programy, v rámci kterých plánují pro žáky celou řadu aktivit, prevence je rovněž nedílnou součástí výuky v některých předmětech.

V provedeném šetření byla v základních a mateřských školách zjišťována četnost výskytu rizikového chování (vč. šikany), kyberšikany, záškoláctví, xenofobie, vandalismu a krádeží a používání návykových látek u žáků. Školy hodnotily výskyt rizikového chování na stupnici 1 až 5, přičemž 1 byl vyjádřen nejčastější výskyt a 5 nejméně častý. Výsledek za všechny základní školy v šetřeném území byl zprůměrovaný.

Tabulka 4.93: Četnost výskytu sociálně patologických jevů v základních školách

Rok	Rizikové chování	Kyberšikana	Záškoláctví	Návykové látky	Xenofobie	Vandalismus, krádeže
2011	4,33	4,90	4,02	4,51	4,96	4,52
2012	3,82	4,61	3,59	4,21	4,65	4,07
2013	3,73	4,43	3,59	4,24	4,61	4,14
2014	3,69	4,13	3,53	4,20	4,64	3,95
2015	3,80	4,25	3,40	4,17	4,61	4,10

Zdroj: ČŠI, 2019

Jak je patrné ze získaných hodnot, na školách se vyskytuje nejvíce rizikové chování (zahrnuje také šikanu) a záškoláctví. Od roku 2011 dokonce dochází k nárůstu výskytu těchto jevů. Výskyt rizikových jevů je stejný ve školách ve městech, tak i v obecních školách. Školy v území MAP II vykazují v průměru obdobné hodnoty výskytu. Přestože jsou na základních školách přijímána opatření k prevenci výskytu rizikových jevů, je ze získaných hodnot patrný neustálý nárůst počtu nežádoucích projevů chování. Naproti tomu v mateřských školách, ve kterých byl výskyt rizikových jevů také zjišťován, se vyskytuje rizikové chování (vč. šikany) v průměru 4,85. Ostatní zjišťované jevy se v mateřských školách nevyskytují. Již v mateřských školách by bylo potřeba realizovat opatření k prevenci možného výskytu rizikových jevů a přijímat opatření vedoucí k jejich eliminaci. Níže uvádíme přehlednou tabulku, která ukazuje výskyt jednotlivých skupin sociálně patologických jevů v území projektu MAP II. Jedná se o součtový stav evidence za všechny základní školy dohromady v průběhu pěti po sobě jdoucích školních roků.

Tabulka 4.94: Sociálně patologické jevy na základních školách v území projektu MAP II

	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015	2015/2016
Agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus, xenofobie, homofobie	18	26	29	25	41
Záškoláctví	32	67	53	155	75
Závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling	3	4	1	1	4
Rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevence úrazů	0	0	0	0	0
Spektrum poruch příjmu potravy	0	0	1	0	1
Negativní působení sekt	0	0	0	0	0
Sexuální rizikové chování	1	0	0	1	3

Zdroj: Výroční zprávy škol 2011/2012 a 2015/2016

Sociální pracovníci Městského úřadu Šternberk hodnotí sociálně patologické jevy v regionu takto: „Ze sociálně patologických jevů evidujeme ve vyšší míře agresi, šikanu, rizikové formy komunikace prostřednictvím sociálních sítí, vandalismus, užívání návykových látek. Domníváme se, že záškoláctví se nevyskytuje ve výrazně vyšší míře než u běžné populace.“

Výskyt sociálně vyloučené lokality

Chudoba a sociální vyloučení představují jeden z aktuálních problémů dnešní společnosti. Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016–2020 uvádí hlavní zjištění vycházející z terénního a dotazníkového šetření, kdy se počet lidí v ČR žijících v sociálně vyloučených lokalitách pohybuje mezi 95 000 až 115 000, počet obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách se zvýšil od roku 2006 téměř o polovinu, v porovnání s předchozí analýzou z roku 2006 přibývá lokalit, kde Romové netvoří

většinu obyvatel, byť jsou tyto lokality stále v menšině, z hlediska věkové struktury přibývá v sociálně vyloučených lokalitách seniorů, byl identifikován enormní nárůst počtu lidí žijících v ubytovnách, podíl nezaměstnaných v sociálně vyloučených lokalitách je v průměru přibližně 80–85 %, přibližně 15–20 procentům sociálně vyloučených ani zapojení do trhu práce nezaručilo vymanění se ze sociálně vyloučeného prostředí, naprostá většina dospělých obyvatel sociálně vyloučených lokalit dosáhla max. základního vzdělání.

České studie uvádějí zpřesňující charakteristiky sociálního vyloučení: definice postavené primárně na materiálně-prostorové dimenzi sociálního vyloučení – SVL se v tomto případě rovná lokalitě zanedbané, dále postavené na symbolické dimenzi – SVL jsou vnímány jako „romské“, a to i v těch případech, kdy Romové v dané lokalitě netvoří statistickou většinu, dalším aspektem definic je koncentrace určitých sociálních charakteristik – takové místo, kde žije 25 a více lidí potýkajících se např. s nezaměstnaností, dluhy. Taková místa jsou lidmi označována symbolicky – „špatná adresa“, „problémové místo“. Obce k šetření a určení SVL byly vybrány na základě kritérií reprezentujících všechny kraje a různé velikostní kategorie obcí. Na základě všech fází výzkumu bylo identifikováno 606 sociálně vyloučených lokalit a asi 700 ubytoven. Z celkového počtu obcí zařazených do šetření (406) bylo 201 obcí uvedeno ve zprávách o stavu romské menšiny.

Tabulka 4.95: Změny počtu SVL v jednotlivých krajích

Kraj	Počet lokalit	
	2006	**2014**
Hlavní město Praha	6	7
Jihočeský	16	38
Jihomoravský	11	28
Karlovarský	18	61
Královéhradecký	25	36
Liberecký	26	48
Moravskoslezský	28	72
Olomoucký	27	62
Pardubický	15	24
Plzeňský	17	42
Středočeský	36	64
Ústecký	63	89
Vysočina	11	13
Zlínský	11	22
Celkem	**310**	**606**

Zdroj: Analýza sociálně vyloučených lokalit v ČR, 2019

Na území projektu MAP II se do roku 2016 nacházelo několik sociálně vyloučených lokalit. Ve Šternberku to byly ulice Bezručova, Olomoucká, Oblouková, Uničovská a Dvorská. V současné době je na území města Šternberka pouze jediná vyloučená lokalita. V okolí pak obce Komárov, Mladějovice a Žerotín. Ve městě Moravský Beroun se jedná o ulice Opavskou, Janáčkovu, Střední, Povelskou, Dolní, Mlýnský vrch, Masarykovu, Lidickou a Dvořákovu.

V těchto sociálně vyloučených lokalitách nebo jejich blízkosti se nachází hned několik mateřských a základních škol. Níže je uveden jejich seznam.

Tabulka 4.96: Mateřské a základní školy nacházející se v sociálně vyloučených lokalitách

Název školy	**Adresa**
Základní škola Šternberk, Olomoucká 76	Olomoucká 76
Základní škola Dr. Hrubého 2, Šternberk, příspěvková organizace	Dr. Hrubého 2
Základní škola náměstí Svobody 3, Šternberk, příspěvková organizace	nám. Svobody 3
Základní škola Svatoplukova 7, Šternberk, příspěvková organizace	Svatoplukova 7
Základní škola a Mateřská škola Mladějovice, okres Olomouc, příspěvková organizace	Mladějovice 113
Základní škola a mateřská škola Žerotín, příspěvková organizace	Žerotín 64
Základní škola Moravský Beroun, příspěvková organizace	Opavská 128
Mateřská škola Moravský Beroun, příspěvková organizace	Náměstí 9. května 595
Střední odborná škola lesnická a strojírenská Šternberk	Opavská 8
Mateřská škola Světlov, Šternberk, příspěvková organizace (pracoviště Oblouková)	Oblouková 45

Zdroj: vlastní šetření

Z důvodu spádovosti ulic, ve kterých bydlí rodiny s příslušníky romské menšiny (Dvorská, Uničovská, Bezručova, Olomoucká, U Horní brány), nejvíce dětí z těchto rodin navštěvuje Základní školu Šternberk, Olomoucká 76 a Základní školu náměstí Svobody 3, Šternberk.

Dle vyjádření některých škol se zhruba u 23 % žáků projevují příznaky svědčící pro slabé sociální zázemí a odhadem u dalších přibližně 30 % žáků lze usuzovat, že rodinné příjmy jsou nízké. Z těchto důvodů např. Základní škola Šternberk, Olomoucká 76 nezpoplatňuje docházku do školní družiny a poskytuje touto cestou podporu sociálně slabým žákům. Od ledna 2021 škola spolupracuje s nadací Women for Women, o.p.s. a potřebným žákům, kteří splňují kritéria dárce, poskytuje v rámci programu Obědy pro děti zdarma stravování ve školní jídelně. Při porušení podmínek může dárce na podněty školy poskytování daru konkrétnímu žákovi zrušit.

K sociální situaci a sociálně patologickým jevům u žáků se vyjádřila také Základní škola Moravský Beroun. Základní škola má v současné době kolem 250 žáků. Ve škole jsou skupinově integrovány 3 speciální třídy, které navštěvuje 32 žáků (z toho 30 žáků je romské národnosti). Ve škole je přibližně 30 % žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí. Přesto lze konstatovat, že nedochází k velkým výchovným problémům. V roce 2016 byl společně s PPP Olomouc řešen jeden případ počínající šikany. Dále občasně dochází k ničení školního majetku (sociální prostory v základní škole). Velkým problémem je vysoká omluvená absence romských žáků – ve speciálních třídách i ve třídách základní školy. Tato

absence by mohla být považována za skryté záškoláctví. Dětští lékaři omlouvají žákům dlouhodobé absence, které následují mnohokrát za sebou. Žáci se vrací do školy někdy i po několika týdnech, vše je omluveno nejen rodiči, ale i lékařem. Ve škole se vzdělávají týden a opět následuje dlouhodobá absence. Na tuto absenci je upozorněn OSPOD Šternberk a ředitelství požaduje dohled nad rodinou. Žáci z romské menšiny mívají několikanásobně vyšší absenci než žáci z majority. Platí to i o žácích z romské menšiny, kteří jsou vzděláváni v hlavním proudu. Není výjimkou, že romští žáci mají za jedno pololetí 200-300 omluvených hodin, absence se zvyšuje s věkem žáků.

V rámci koncepce je třeba se zaměřit na zjištění možností kvalitního vzdělávání asistentů pedagoga v akreditovaných kurzech. Také je potřeba podpořit kvalitní nastavení práce učitele s asistentem pedagoga tak, aby učitelé měli jasnou představu o tom, jaké jsou kompetence asistenta pedagoga ve třídě a jak si nastavit přístup k asistentovi pedagoga tak, aby vzájemná komunikace a vyjasněné kompetence v rámci třídy byly přínosem pro začleněného žáka i pro ostatní žáky ve třídě. Důležitá je účinná spolupráce a interakce učitele a asistenta pedagoga při plánování, průběhu i vyhodnocování pedagogického procesu, přičemž metodickou a vůdčí odbornou osobností je vždy učitel. Na vzdělání asistenta pedagoga a učitele může navázat Centrum celoživotního vzdělávání PdF UP Olomouc a spolupráce škol s Centrem podpory studentů se specifickými potřebami UP v Olomouci při přípravě na přijímací zkoušky a další studia na UP. V této souvislosti se jeví jako vhodné podporovat možnosti ŠPZ a doporučování a nastavení práce asistentů pedagoga a učitelů při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami tak, aby podpora žáka asistentem pedagoga byla co nejefektivnější. Velmi dobrá podpora práce asistenta pedagoga a učitele při společném vzdělávání je možná v pravidelných cyklech kazuistických seminářů, při kterých by se řešily složitější případy z praxe a jejich průběh. Tyto kazuistické semináře by byly inspirací ostatním pedagogickým pracovníkům pro následné možné využití v praxi. V souvislosti se vzděláním a dalším vzděláváním asistentů pedagoga je zajímavý pohled úřadu práce, který vnímá pracovní pozici asistenta pedagoga jako specifickou pozici na trhu práce, která má pro definovanou skupinu osob – zejména žen, zvláštní význam. Z pohledu úřadu práce je vhodné pro vybrané uchazeče o zaměstnání jim tuto pozici dále nabízet. Značný problém vidí v tom, že nemůže hradit kurz asistenta pedagoga jako rekvalifikaci, protože je součástí zákona o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků. Je tedy něčím, co zaměstnancům musí zajistit zaměstnavatel a proto nemůže být hrazen jako rekvalifikace podle zákona o zaměstnanosti. Úřad práce by měl zájem na tom, aby v tomto ohledu došlo ke změně, protože by mu to umožnilo nabízet rekvalifikaci na asistenta pedagoga svým klientům, které nemůže na trhu práce uplatnit jiným způsobem.

Sociální práce ve školství jako součást inkluzivních procesů

Mimo jasně nastíněné a statisticky podložené problémy inkluzivního vzdělávání se jako velmi problematická a opomíjená oblast v inkluzivním vzdělávání ukázala absence sociální práce ve školství. Obecným cílem sociální práce ve školství by měla být snaha vyrovnávat šance na úspěch při vzdělávání bez ohledu na sociální původ a podmínky žáků. Přitom je zaznamenán výrazný nárůst žáků, kteří jsou ohroženi chudobou nebo se ocitnou v náročných životních a rodinných situacích, a u kterých neřešené sociální problémy mají výrazný vliv na školní úspěšnost a další zařazení do společnosti. Současná legislativa zná pojem sociální pedagog nebo sociální pracovník a umožňuje jeho fungování ve školách,

v praxi se tato pozice ve školství příliš nevyskytuje. Dle NÚV je hlavní překážkou v sociální práci na školách nefunkční pojetí této pozice – především její administrativní pojetí, dále rezervy ve vzdělávání a metodice školské sociální práce a některé technickoadministrativní podmínky. Přitom sociální práce ve školství může výrazně přispět k integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, omezit školní neúspěch, napomoct bezproblémového přechodu ze základního na střední vzdělávání a omezit předčasné odchody ze vzdělávání. Stejně může pomoci při zlepšení životních podmínek žáků a zamezení nežádoucích negativních jevů. Jako možnost řešení tohoto problému navrhujeme ve spolupráci s odborem sociálních věcí určit lokality se zvýšenou potřebou sociální práce, oslovit školy v těchto oblastech a zjistit jejich potřebu sociálního pedagoga a sociální práce ve škole a v navazujícím ŠIKK aplikovat tyto potřeby do opatření.

Školní poradenská pracoviště

Z analýzy čtvrtletních výkazů o zaměstnancích a mzdových prostředcích v regionálním školství – výkazů P1-04 uvedených ve ŠIKK Olomouckého kraje vyplývá, že v obsazenosti školním speciálním pedagogem a školním psychologem, kteří bývají součástí tzv. rozšířeného školního poradenského pracoviště, je celkový poměr rozšířených školních poradenských pracovišť k počtu mateřských, základních a středních škol pod hranicí 20 % (za předpokladu, že každé pracoviště má uvedeného odborníka ŠPP na půl pracovního úvazku). Tato situace není vůbec příznivá, je potřeba se tomuto tématu více věnovat. Na většině škol fungují školní poradenská pracoviště bez školního speciálního pedagoga a školního psychologa. Pokud je tento nedostatek školních psychologů a školních speciálních pedagogů vůbec řešen, jedná se většinou o nesystémové a ve většině případů jen dočasné řešení, což vede k tomu, že se na tyto pozice hlásí především nezkušení odborníci, kteří potřebují praxi. Tato situace je popsaná v projektech ESF VIP – kariéra a v projektu RŠPP – které se věnovaly především zavedení pozice „školní psycholog“ a „školní speciální pedagog“ do systému práce ve škole. Touto problematikou se zabývá i Akční plán inkluzivního vzdělávání na období 2019-2020 vydaný MŠMT, v němž se hovoří o nutnosti navrhnout financování pracovníků školního poradenského pracoviště, a který navazuje na výše uvedené projekty tak, aby byly finanční prostředky garantované státem a byla možnost sledovat naplňování standardu školního poradenského pracoviště vypracovaným v rámci realizace systémového projektu Rozvoj a metodická podpora poradenských služeb tímto projektem v rámci ŠIKK Olomouckého kraje je zařazena podpora a zkvalitnění fungování jednotlivých školních poradenských pracovišť k poměru počtu zařazených žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školách. Jako jedna z možností je v ŠIKK Olomouckého kraje uvedena možnost zřízení Krajského centra podpory ŠPP, které by fungovalo ve spolupráci se SPC a PPP Olomouckého kraje. Regionální vymezení tohoto Krajského centra podpory ŠPP by navazovalo na regionální pobočky SPC a PPP Olomouckého kraje a tím pádem by pokrylo celé území Olomouckého kraje. Kompetence Krajského centra podpory by byla jednak metodická, organizační ale i analytická činnost, která by se zaměřovala na všechny stupně škol. Jeho prvním úkolem by bylo zmapování možností všech škol na území Olomouckého kraje, týkajících se společného vzdělávání. Stanovilo by existenci rozšířených poradenských pracovišť jednotlivých škol, jejich potřebnost, případně zvýšení jejich počtu a rozšíření základních poradenských pracovišť na školách. Jednalo by se například o speciální pedagogy, psychology, sociální pedagogy, kariérové poradce atd. Návazně by Krajské centrum podpory ŠPP

udržovalo kontakty se školami a jejich ŠPP, které by metodicky vedlo, organizovalo společná setkávání pracovníků ŠPP a dalších pedagogických pracovníků škol podílejících se na společném vzdělávání na školách (především asistentů pedagoga a učitelů). Při těchto společných setkáních by Krajské centrum podpory ŠPP informovalo pracovníky ŠPP o novinkách ve společném vzdělávání, organizovalo by případové konference, umožňovalo sdílení vzájemné praxe aktérů společného vzdělávání. Krajské centrum podpory ŠPP by se také snažilo umožnit sdílení speciálních pedagogů, případně psychologů pro rozšířené poradenské pracoviště tam, kde by na něj školy finančně nedosáhly, popřípadě by mělo vyčleněnou kapacitu vlastního speciálního pedagoga, psychologa na poskytování těchto služeb místo ŠPP. Krajské centrum podpory ŠPP by se také věnovalo problematice předčasných odchodů žáků ze vzdělávání. Předpokládá se, že Krajské centrum podpory ŠPP by poskytovalo školám metodickou podporu a vedení v konkrétních složitějších kazuistikách, které by byly mimo možnosti řešení školních poradenských zařízení. Jako samozřejmost je vnímána pomoc Krajského centra podpory ŠPP při komunikaci škol s krajským ŠPZ.

K doplnění stavu o školních poradenských pracovištích jsou informace i v dokumentu „Vybrané aspekty implementace společného vzdělávání“ ČŠI, který poukazuje na přetrvávající stav, kdy školního speciálního pedagoga nebo školního psychologa má k dispozici pouze malý podíl škol, neboť není zajištěné jejich systematické financování. Současně ČŠI upozorňuje na kumulaci funkce školního metodika prevence a výchovného poradce, která byla zjištěna v necelé čtvrtině navštívených základních škol, kdy některou z těchto funkcí (školní metodik prevence, výchovný poradce) vykonával ředitel nebo zástupce ředitele školy v 31,9 % škol, z toho v 9,6 % škol vykonával obě tyto funkce.

Školská poradenská zařízení

Údaje o školských poradenských zařízeních můžeme porovnat z obsazenosti odborných pracovníků v těchto zařízeních spolu s daty z NÚV. NÚV má za optimální rozložení 200 reálných klientů na jednoho odborného pracovníka PPP a 90-100 reálných klientů na odborného pracovníka SPC. Ze statistických údajů NÚV k 30. 9. 2018 vychází, že na jednoho odborného pracovníka PPP v Olomouckém kraji připadne 216 reálných klientů a na jednoho odborného pracovníka SPC v Olomouckém kraji připadne 174 reálných klientů. V porovnání s SPC, kdy je vytíženost těchto pracovišť téměř o 90 % vyšší než považuje NÚV za optimální, je vytíženost pracovníků PPP téměř optimální. Při obsazenosti PPP v Olomouckém kraji je však třeba brát v úvahu členitost regionu a špatnou dostupnost z některých částí kraje do krajského města. Školská poradenská zařízení mají na starosti integraci všech žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, mezi ně patří i zařazení do vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem. Na školy by se měla přenést informace o tom, že i žákům s těmito vzdělávacími potřebami může ŠPZ nastavit určitou míru podpory. Mimo nastavení podpory pro vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem v rámci ŠPZ, může poskytnout metodické vedení i NIDV (pro děti plnící povinné předškolní vzdělávání a žáky plnící povinnou školní docházku) a dotační program MŠMT „Podpora vzdělávání cizinců ve školách“. Je otázkou nakolik je systematické tuto podporu poskytovat jen žákům plnícím povinnou školní docházku. Podobný program a podpora jsou potřebné i pro středoškolské vzdělávání.

Využijeme-li agregovaná data MŠMT, kde byla předmětem hodnocení i četnost využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami, tak se ukazuje, že jednoznačně na prvním místě je využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají téměř všechny MŠ v SO ORP Šternberk (85,7 %) a téměř všechny MŠ (92,5 %) SO ORP Olomouc. Na druhém místě (jak ukazuje Tabulka 4.97) je využívání speciálně pedagogických center (využívá 61,5 % MŠ SO ORP Šternberk a 73,8 % MŠ SO ORP Olomouc).

Tabulka 4.97: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání mateřskými školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk - Šablony I úvodní šetření	SO ORP Šternberk - aktuální šetření	SO ORP Olomouc - Šablony I - úvodní šetření	SO ORP Olomouc - aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	61,5%	85,7%	62,7%	73,8%
2. Středisko výchovné péče	0,0%	7,1%	1,3%	1,3%
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0%	85,7%	97,3%	92,5%
4. Nestátní neziskové organizace	23,1%	35,7%	16,0%	23,8%
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	23,1%	42,9%	28,0%	38,8%
6. Žádné z uvedených	0,0%	0,0%	1,3%	5,0%

Zdroj: Agregovaná data MŠMT ČR, 2019

V hodnocení kvality spolupráce v rámci SO ORP z hodnocení jednotlivých MŠ jsou rozdíly v rámci SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kdy za území SO ORP Šternberk dosáhly nejlepšího hodnocení nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,2) a nejhorší středisko výchovné péče (2,0). V případě SO ORP Olomouc je nejlépe hodnoceným naopak středisko výchovné péče (hodnocení 1,0) a nejhůře je hodnocen orgán sociálně právní ochrany dětí (hodnocení 1,84). Přitom bylo hodnocení ve škále 1 až 4, kdy hodnocení 1 je velmi dobrá spolupráce, 2 spíše dobrá spolupráce, 3 spíše špatná spolupráce a 4 velmi špatná spolupráce.

Tabulka 4.98: Hodnocení spolupráce využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání mateřskými školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk	SO ORP Olomouc
1. Speciálně pedagogické centrum	1,75	1,39
2. Středisko výchovné péče	2,00	1,00
3. Pedagogicko-psychologická poradna	1,50	1,53
4. Nestátní neziskové organizace	1,20	1,32
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	1,50	1,84

Zdroj: Agregovaná data MŠMT ČR, 2019
Poznámky: hodnocení ve škále: 1=Velmi dobrá, 2=Spíše dobrá, 3=Spíše špatná a 4=Velmi špatná

Tabulka 4.99: Překážky v oblasti podpory inkluzivního (společného vzdělávání) na MŠ v území SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk

Překážky v oblasti podpory inkluzivního / společného vzdělávání	Kolik % škol označilo tuto překážku	
	SO ORP Olomouc	SO ORP Šternberk
1. Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami dětí (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky)	58,82	50,00
2. Nedostatečná vzájemná komunikace školy a rodiny (nezvládání řešení konfliktů a problémů, nedostatečná schopnost školy obhájit vlastní názory a postupy apod.)	11,76	14,29
3. Nedostatečná schopnost učitelů pracovat s heterogenní skupinou	0,00	0,00
4. Velký počet dětí ve třídách	70,59	71,43
5. Na školu je tlačeno ze strany státu na rychlou změnu stávajícího systému	29,41	42,86
6. Nezájem učitelů o zavedení inkluzivního prostředí školy (nezájem o změnu metod, forem a stylu práce)	5,88	7,14
7. Zřizovatel školy nepovažuje téma inkluze za prioritu	5,88	7,14
8. Problematika je nová, nerozumíme jí, nemáme žádné zkušenosti v oblasti inkluze/společného vzdělávání	23,53	21,43
9. Nedostatek příležitostí ke vzdělávání v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro pedagogy	17,65	21,43
10. Nedostatečná kampaň/osvěta v oblasti inkluze/společného vzdělávání pro většinovou veřejnost, pro rodiče, pro rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami apod.	17,65	28,57
11. Nedostatek vzdělávacích materiálů, pomůcek a metodik v oblasti inkluze vč. metodické podpory ze strany MŠMT	23,53	21,43
12. Nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné děti (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.)	23,53	28,57
13. Technická nemožnost bezbariérových úprav školy	29,41	50,00
14. Jiné	5,88	0,00
15. Žádné	23,53	0,00

Zdroj: Agregovaná data MŠMT ČR, 2019

Velmi obdobné je i hodnocení za základní školy, kde jednoznačně na prvním místě je využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají všechny ZŠ v SO ORP Šternberk (100,0 %) i všechny ZŠ v SO ORP Olomouc (100,0 %). Na druhém místě (jak ukazuje Tabulka 4.100) je využívání speciálně pedagogických center (využívá 81,8 % ZŠ SO ORP Šternberk a 89,1 % ZŠ SO ORP Olomouc), relativně četně jsou využívány služby nestátních neziskových organizací (využívá je téměř polovina všech škol zájmového území). Výrazně nižší je využívání středisek výchovné péče (18,2 %

v SO ORP Šternberk a 27,3 % v SO ORP Olomouc). Výrazný nárůst v celém území je ve využívání služeb orgánů sociálně právní ochrany dětí, kdy v úvodních šetřeních v rámci Šablon I, bylo uvedeno, že v SO ORP Šternberk služba nebyla využívána vůbec a v případě OPR Olomouc pouze necelými 6 % ZŠ, aktuálně to je již okolo čtvrtiny všech ZŠ v území.

Tabulka 4.100: Využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání základními školami v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk Šablony I úvodní šetření	SO ORP Šternberk aktuální šetření	SO ORP Olomouc Šablony I úvodní šetření	SO ORP Olomouc aktuální šetření
1. Speciálně pedagogické centrum	90,0 %	81,8 %	90,7 %	89,1 %
2. Středisko výchovné péče	10,0 %	18,2 %	25,9 %	27,3 %
3. Pedagogicko-psychologická poradna	100,0 %	100,0 %	94,4 %	100,0 %
4. Nestátní neziskové organizace	30,0 %	45,5 %	50,0 %	47,3 %
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	0, 0 %	27,3 %	5,6 %	21,8 %
6. Žádné z uvedených	30,0 %	36,4 %	48,1 %	56,4 %

Zdroj: Agregovaná data MŠMT ČR, 2019

V hodnocení kvality spolupráce v rámci SO ORP z hodnocení jednotlivých ZŠ jsou rozdíly v rámci SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc. Hodnocení služeb zařízení bylo ve škále 1 až 4, kdy hodnocení 1 je velmi dobrá spolupráce, 2 spíše dobrá spolupráce, 3 spíše špatná spolupráce a 4 velmi špatná spolupráce.

Za území SO ORP Šternberk dosáhly nejlepšího hodnocení pedagogicko-psychologické poradny (hodnocení 1,27), na druhém místě pak nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,40) a nejhorší středisko výchovné péče (2,0). V případě SO ORP Olomouc jsou nejlépe hodnoceny nestátní neziskové organizace (hodnocení 1,42) a pedagogicko-psychologické poradny (hodnocení 1,51), nejhůře je hodnocen orgán sociálně právní ochrany dětí (hodnocení 1,67).

Tabulka 4.101: Hodnocení spolupráce základních škol s dalšími subjekty při využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Služba	SO ORP Šternberk	SO ORP Olomouc
1. Speciálně pedagogické centrum	1,44	1,59
2. Středisko výchovné péče	2,00	1,67
3. Pedagogicko-psychologická poradna	1,27	1,51
4. Nestátní neziskové organizace	1,40	1,42
5. Orgán sociálně právní ochrany dětí	1,67	1,67

Zdroj: Agregovaná data MŠMT ČR, 2019

Poznámky: hodnocení ve škále: 1=Velmi dobrá, 2=Spíše dobrá, 3=Spíše špatná a 4=Velmi špatná

Sociální a další služby zaměřené na děti, mládež a rodiče poskytované v regionu

Městský úřad Šternberk – odbor sociálních věcí
Při sociální práci s rodinami je kladen důraz na individuální přístup k dětem a nastavování a dodržování pravidel spolupráce, na pravidelnou docházku dětí do školských zařízení. Ve spolupráci s NNO Charita Šternberk a Poradnou pro občanství je zajišťována vlastní příprava dětí do školy a zvyšování rodičovských kompetencí při přípravě dětí do školy (domácí úkoly, pomůcky, vhodné ošacení, strava). Děti z vyloučených lokalit na Šternbersku nenavštěvují žádné volnočasové aktivity, v Moravském Berouně děti navštěvují nízkoprahové zařízení.

Městská policie Šternberk – asistenti prevence kriminality
Náplní práce asistentů prevence kriminality je výhradně preventivní působení nejen na rizikových místech, ale na celém území města. Asistenti zajišťují bezpečné přecházení šternberským školákům, obchází ulice během celého dne i ve večerních hodinách, přispívají k dodržování obecně závazných vyhlášek města, dohlížejí na nerušené občanské soužití a na veřejný pořádek, přispívají k ochraně majetku apod. Činnost asistentů prevence kriminality řídí a koordinuje Městská policie Šternberk.

Policie ČR – specialista pro práci s Romy v sociálně vyloučených lokalitách
V Česku od roku 2014 působí 40 specialistů pro práci v sociálně vyloučených lokalitách. Pracují hlavně s příslušníky romské menšiny.

Charita Šternberk – Jiloro – Srdíčko
Posláním Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi Jiloro – Srdíčko ve Šternberku je pomoc a podpora rodinám s dětmi, které jsou dlouhodobě v obtížné sociální situaci, což by mohlo mít špatný vliv na vývoj dětí. Organizace vychází z individuálních potřeb rodin, které problematickou situaci nezvládají překonat bez pomoci. Realizována je ambulantní i terénní služba.

Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva
Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva je spolkem založeným skupinou právníků a sociálních pracovníků. V právních programech se systémově zaměřuje na legislativní praxi přijímání nových zákonů zasahujících do oblasti občanských a lidských práv a na jejich následnou aplikační praxi. Klientům poskytuje bezplatné právní poradenství a právní zastoupení zejména v oblastech prosazování rovných příležitostí a nediskriminace, respektování rodinného života (práv dětí) a v případech ochrany lidské důstojnosti. V sociální oblasti jsou poskytovány 4 registrované sociální služby – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy, odborné sociální poradenství, nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.

Městský úřad Moravský Beroun: 3 pracovníci vykonávající sociální práci

Agentura pro sociální začleňování
Agentura pro sociální začleňování, jako jeden z odborů při Úřadu vlády ČR, spolupracuje s městem Moravský Beroun v rámci tzv. koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. Spolupráce

probíhá na bázi metody lokálního partnerství, kdy do analýzy problémů, návrhu řešení, jejich realizace a hodnocení jsou zapojeni všichni místní aktéři. Na základě společné práce byl připraven a schválen Strategický plán sociálního začleňování 2015-2018, který se nyní realizuje.
V roce 2017 došlo k posílení sociální práce na úrovni města, rozvoji koordinace a případového řízení sociální práce, posílení a stabilizaci asistentů prevence kriminality a domovníků. Na území města Moravský Beroun byl od roku 2017 realizován projekt na podporu rozvoje komunitní sociální práce ve městě. Došlo také k posílení sociálních služeb, otevření nízkoprahového zařízení pro děti a mládež RESPIRO, posilují služby sociální prevence a dluhové poradenství.
Významnou součástí spolupráce ASZ a města je i oblast vzdělávání – v současnosti probíhá tvorba přílohy strategického plánu sociálního začleňování – místního plánu inkluze a v rámci pracovních skupin lokálního partnerství jsou reflektovány aktuální problémy a navrhována vhodná strategie intervence.

Ecce Homo, z.s., Šternberk – nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
Spolek Ecce Homo Šternberk, z.s. vznikl jako občanské sdružení v roce 1996, kdy poskytoval služby v oblasti sociální (poradenství, integrace zdravotně postižených, pořádání výletů a pobytových akcí pro zdravotně handicapované), kulturní (výstavy, vydání publikace fotografií „Náš Svět“, divadelní představení), pedagogické (speciálně pedagogické poradenství) a sportovní (kuželkářská liga, cykloparáda, rafty). V současnosti se spolek zabývá sociálními službami, prorodinnými aktivitami, aktivitami pro zdravotně postižené a naučnými stezkami.

Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Respiro v Moravském Berouně
Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Respiro v Moravském Berouně bylo registrováno jako sociální služba organizace Ecce Homo Šternberk, z. s. Cílovou skupinou byly děti a mládež z Moravského Berouna a nejbližšího okolí ve věku 10-26 let, které byly považovány za sociálně vyloučené nebo byly sociálním vyloučením ohrožené. Služba byla poskytována ambulantně i v terénu a zahrnovala individuální poradenství (pro uživatele ve věku 10-26 let) a realizaci volnočasového klubu (10-18 let), jehož cílem bylo nabídnout zájemcům bezpečný prostor pro smysluplné trávení volného času mezi vrstevníky, podporu při zvládání období dospívání a přípravu pro budoucí život (preventivní programy, podpora středoškolského vzdělání a volba povolání, podpora zdravých mezilidských vztahů apod.). V roce 2017 byla služba díky projektu ESF rozšířena o facebookovou poradnu a o řemeslné dílny, jejichž cílem byla lepší orientace uživatelů ve věku 15 let a výše na trhu práce a motivace ke středoškolskému studiu. Nízkoprahové zařízení ukončilo k 31. 12. 2019 svou činnost.

Help-in., o. p. s. Bruntál – rodinná asistence Moravský Beroun
Organizace pomáhá dětem s přípravou do školy, přestupem dítěte na jinou školu, s komunikací s třídními učiteli i s vedením školy atd. Cílem její práce je minimalizovat počty dětí v ústavní výchově prostřednictvím stabilizace a obnovení funkčnosti v rodinách, ve kterých hrozí nařízení ústavní výchovy dětí, nebo zlepšit poměry v rodinách tak, aby mohla být ústavní výchova zrušena a děti se mohly vrátit zpět do svého přirozeného prostředí.

Tabulka 4.102: Další poskytovatelé sociálních služeb pro děti a mládež

Poř. č.	Název organizace	Poskytované služby
1.	Centrum pro rodiny s dvojčaty a vícerčaty v Olomouci	Podpora a pomoc rodinám s dvojčaty a vícerčaty; Centrum pro rodiny s dvojčaty a vícerčaty v Olomouci je jedinou organizací v Olomouckém, Moravskoslezském a Zlínském kraji, která poskytuje komplexní služby, pomoc, podporu, prostor a poradenství rodinám s dvojčaty a vícerčaty.
2.	Charita Olomouc – Amaro khamoro	Služba je určena rodinám alespoň s jedním dítětem do 18 let věku nebo těhotným ženám. Jedná se o rodiny, které jsou ohroženy sociálně nepříznivou situací a sociálně nežádoucími jevy. Ve své činnosti se zaměřuje na pomoc s: - přípravou dětí do MŠ a ZŠ, zápisy do ZŠ/MŠ, přestupy do jiné školy, vyřizováním ohledně asistenta pedagoga, zajištěním vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně, výchovnými postupy, vyhledáním logopedické péče, - žádostmi a odvoláními (např. snížení výživného, rozvod), - hledáním bydlení, práce, - základním dluhovým poradenstvím, - převzetím dětí do vlastní péče z dětských domovů aj.
3.	Charita Olomouc – Klub Khamoro	Výchovné, vzdělávací a volnočasové aktivity, služba je určena dětem od 6 do 21 let.
4.	Charita Olomouc – Školička Khamoro	Včasná příprava dětí předškolního věku z lokalit ohrožených sociálním vyloučením do ZŠ.
5.	Člověk v tísni, o. p. s. – Programy sociální integrace, pobočka Olomouc	Bezplatné poskytování pomoci, podpory a poradenství rodinám (SAS RD) nebo jednotlivcům (terénní programy) sociálně vyloučeným nebo sociálním vyloučením ohroženým, zejména jsou-li v nepříznivé životní situaci, kterou nejsou schopni překonat vlastními silami; cílovou skupinou jsou rodiny s dětmi nebo jednotlivci z Olomouce a SO ORP Olomouc, kteří vysloví souhlas se spoluprací s pracovníkem společnosti Člověk v tísni, o. p. s.
6.	Dětský domov a Školní jídelna Olomouc	Plné přímé zaopatření dětí a mládeže, kterou jinak zabezpečují zákonní zástupci a rodina; výkon ústavní výchovy, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.
7.	ISIS – občanské sdružení pro pomoc náhradním rodinám	Poskytování komplexní odborné péče pěstounským a osvojitelským rodinám v regionu Olomouckého kraje.
8.	Maltézská pomoc – Dobrovolnické programy pro děti, mládež a podporu rodiny	Psychosociální podpora dětí, mládeže a také rodiny; program je zaměřen na ty děti a mládež, jejichž životní dráha je již nějak narušena.
9.	Maltézská pomoc – Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Cílovou skupinou služby jsou rodiny s nezaopatřenými dětmi ve věku do 18 let, žijící v Olomouci a blízkém okolí a ohrožené sociálním vyloučením z důvodu nepříznivé sociální situace, zdravotního postižení nebo vážného

		onemocnění, náhradní rodinné péče; do cílové skupiny spadají také rodiny s dětmi v péči OSPOD Olomouc.
10.	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež – klub Zóna	Sociální služby dětem, mladistvým a mladým dospělým ve věku 7-26 let z Olomouce a blízkého okolí, sociální služby zaměřené převážně na pomoc v obtížných sociálních situacích: kontaktní práce, informační servis, poradenství, podpora a zprostředkování dalších návazných služeb, kontakt s institucemi ve prospěch mladých lidí; aktivizační činnosti: rozvíjení schopností a praktických dovedností prostřednictvím volnočasových, kulturních a sportovních aktivit; preventivní programy: promítání filmů, besedy a přednášky na preventivní témata (sexualita, šikana, drogy, záškoláctví, kriminalita ...); vzdělávací a motivační programy: pomoc se školními povinnostmi a doučování.
11.	P-centrum, spolek, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi – Rodinné centrum U Mloka	Individuální a skupinová práce s rodiči a jejich dětmi ve věku 5-15 let, které se potýkají s výchovnými, vzdělávacími a sociálními problémy. Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti a sociálně terapeutické činnosti prostřednictvím rodičovské skupiny, vzdělávacích seminářů pro rodiče, podpora vzdělávacích aktivit. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při obstarávání osobních záležitostí: - nácvik samostatného docházení dítěte (do/ze školy, na/z volnočasové aktivity atd.) Sociálně terapeutické činnosti: – individuální poradenství – dospělí, děti, – poradenství – celá rodina, – skupinová sociálně terapeutická aktivita (kluby) pro děti, – rodinné mediace, – case management (např. se souhlasem klienta doprovod a pomoc při jednání např. ve škole), – jednání s institucemi ve prospěch klienta (jednání pracovníka s institucí bez klienta a s jeho souhlasem), – provázení a podpora při obstarávání osobních a rodinných záležitostí.

12.	Poradna pro občanství/Občanská a lidská práva – Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi	Uživatelé služby: manželé s dětmi, nesezdané soužití rodičů s dětmi, děti žijící jen s jedním z rodičů – neúplná rodina, děti žijící u jiné fyzické osoby než rodiče a děti žijící u osob, které je přijaly do pěstounské či poručnické péče (včetně rodičů těchto dětí), osvojitelé s dětmi. Služby: – výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti: pracovně výchovná činnost s dětmi a dospělými, nácvik a upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností dítěte aj., – zprostředkování kontaktu se společenským prostředím: zejména doprovázení klientů při jednáních na úřadech, do školských zařízení, k lékaři aj., – sociálně terapeutické činnosti: zejména ty, jejichž poskytování vede k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporujících sociální začleňování osob, – pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí: pomoc při obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou a podpora při dalších aktivitách podporujících sociální začleňování osob.
13.	Poradna pro ženy a dívky	Pomoc a poradenství pro ženy a dívky má za cíl pomáhat ženám, matkám i rodinám v obtížných životních situacích souvisejících s těhotenstvím, mateřstvím, péčí o dítě, vztahovými problémy a rodinným životem.
14.	Rodinné centrum Heřmánek	Služby pro podporu rodin, zvláště s malými dětmi, prevence sociálního vyloučení vybraných skupin osob formou komunitního centra v městské části Holice, programy podpory zdraví a harmonického vývoje, slaďování rodinného, osobního a profesního života.
15.	Rodinné centrum Provázek	Služby pro podporu široké rodiny, zvláště rodiny s dětmi do 10 let, prevence sociálního vyloučení, podpora mezigeneračních vztahů, vhodné a smysluplné využití volného času, vzdělávání a poradenství v oblasti rodiny.
16.	Společnost podané ruce o. p. s., NZDM v Olomouci	Motivování a podporování dětí a mládeže k aktivnímu přístupu k životu, k řešení osobních problémů, zejména v období dospívání, prostřednictvím poskytovaných sociálních služeb v Olomouci; poskytované služby: nabídka volnočasových aktivit, aktivity primární prevence, vzdělávací aktivity, kontaktní práce, situační intervence, informační servis, sociální poradenství, pomoc v krizi, kontakt s institucemi ve prospěch uživatele, doprovodná práce, skupinová práce, práce s blízkými.
17.	Společnost podané ruce, o. p. s., Terénní programy Olomouc pro děti a mládež	Sociálních služby dětem a mládeži ve věku od 7 do 21 let ohroženým rizikovým chováním a těm, kteří se již rizikově chovají (agresivní chování, nechráněný a promiskuitní pohlavní styk, bezúčelné trávení volného času na ulici, trestná činnost, záškoláctví apod.), jejichž účelem je působit preventivně, a tak snižovat rizika, která z výše zmíněného chování vyplývají; základní služby a činnosti: kontaktní práce, informační servis, situační intervence, volnočasové aktivity, poradenství, individuální případová práce, asistenční služba, doučování, práce s blízkými osobami.

18.	Středisko rané péče SPRP Olomouc, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Služby rodinám s dítětem ve věku od narození nejvýše do 18 let věku, které převzaly dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu, které převzaly dítě do pěstounské péče, které pečují nebo se připravují na péči o dítě s ohroženým vývojem; osobám, které jsou uvedeny v evidenci uchazečů o pěstounskou péči (čekají či se připravují na převzetí dítěte do pěstounské péče).
19.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Dohody o výkonu pěstounské péče	Sociálně-právní a psychologické poradenství, poskytnutí pomoci při zajištění osobní péče o svěřené dítě, pomoc při kontaktu svěřených dětí s biologickými rodiči, pomoc při komunikaci s dalšími subjekty (OSPOD, škola, lékař...), zvyšování rodičovských kompetencí (výchova a péče o dítě, komunikace s dětmi...), zajištění či zprostředkování vzdělávání pěstounů, zprostředkování či zajištění krátkodobé a respitní péče. Charakteristika uživatele služby: pěstouni a děti v pěstounské péči.
20.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Odborné sociální poradenství	Poskytnutí nebo zprostředkování rad a informací rodičům a jiným osobám zodpovědným za výchovu ve věcech výchovy a výživy dětí a v dalších otázkách týkajících se jejich rodinných, sociálních a mezigeneračních problémů; charakteristika uživatele služby: děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby v krizi, rodiny s dítětem/dětmi.
21.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Poradna pro rodinu Olomouc	Základní a odborné sociální poradenství, jehož cílem je: poskytnout uživatelům odbornou podporu při zvládání jejich nepříznivé životní situace související s rodinou, vztahy a osobním životem, posílit u uživatelů schopnost aktivního a samostatného řešení nepříznivé životní situace a jejích následků s co nejmenší mírou závislosti na této či jiné sociální službě, poskytnout uživatelům informace posilující jejich schopnosti účinně a aktivně předcházet situacím, které by ohrozily jejich rodinný, vztahový a osobní život.
22.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Poskytování odborné pomoci rodinám s dětmi, jejichž vývoj je ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobé nepříznivé sociální situace, dlouhodobých komunikačních či jiných rodinných potíží, problematické situace dětí ve školním kolektivu, dlouhodobého výskytu sociálně patologických jevů v jejich přirozeném prostředí. Cílem je snížení či eliminace následků plynoucích z výše uvedených nepříznivých situací; charakteristika uživatele služby: děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, rodiny s dítětem/dětmi, osoby v krizi.
23.	Středisko sociální prevence Olomouc, příspěvková organizace, Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc	Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc poskytuje pomoc a ochranu dítěti, které se ocitlo bez jakékoliv péče nebo jsou-li jeho život nebo příznivý vývoj vážně ohroženy nebo narušeny (v důsledku hospitalizace rodiče, úmrtí apod.) či se dítě ocitlo v prostředí nebo situaci, kdy jsou závažným způsobem ohrožena jeho základní práva (např. dítě tělesně nebo duševně týrané či zneužívané); charakteristika uživatele služby: děti od 6 do 18 let v situaci ohrožení základních práv, příznivého vývoje, zdraví nebo života.

24.	Centrum pro dětský sluch Tamtam – Raná péče pro Moravu a Slezsko	Služba je zaměřena na podporu rodiny, podporu psychomotorického vývoje dítěte s důrazem na rozvoj jeho komunikačních schopností, posiluje kompetence rodiny a vytváří pro dítě i rodinu podmínky sociálního začleňování; pomoc rodinám se sluchově postiženými dětmi při překonávání následků sluchového postižení a úsilí o vytváření předpokladů pro co nejdokonalejší uplatnění sluchově postižených dětí ve společnosti. Uživateli služby jsou rodiče (zákonní zástupci dítěte) s dětmi se sluchovým a kombinovaným postižením raného věku na Moravě a ve Slezsku.
25.	Sdružení D	Poskytovaná služba: programy osobnostního růstu dětí a mládeže zaměřené na sociální prevenci (šikana, život s člověkem s postižením), programy primární prevence drogových závislostí, které jsou koncipované jako tříhodinové výukové bloky realizované interaktivní prožitkovou formou; programy jsou realizovány v Dramacentru Sdružení D, ve školách a v dětských domovech; charakteristika uživatele služby: děti a mládež 6-19 let.
26.	Společenství Romů na Moravě Romano, pobočka Olomouc	Volnočasové aktivity pro romské děti a mládež, příprava romských dětí ke studiu na středních školách, terénní sociální práce s klienty z Olomoucka; charakteristika uživatele služby: romské děti, mládež i dospělí žijící převážně v sociálně znevýhodněném prostředí.
27.	Azylový dům pro matky s dětmi v Olomouci	Poskytování pomoci spojené s přechodným ubytováním ženám s nezletilými dětmi, těhotným ženám starším 18 let a dívkám z dětského domova a pěstounské péče, které se ocitly v nepříznivé sociální situaci na dobu nezbytně nutnou k jejímu vyřešení, zpravidla na 1 rok.
28.	Centrum pro rodinný život	Prorodinné aktivity a poradenství, programy a pomoc mladým lidem chystajícím se na manželství, programy, podpora činnosti mateřských center, pobytová setkání a akce pro osamělé matky s dětmi, rozvedené a ovdovělé, vydávání časopisu *Rodinný život.*
29.	Domov pro ženy a matky s dětmi	Pomoc ženám, matkám s dětmi a těhotným ženám starším 18 let řešit obtížnou sociální situaci; charakteristika uživatele služby: ženy, matky s nezletilými dětmi a těhotné ženy starší 18 let, pokud se ocitnou v mimořádně obtížné sociální situaci spojené se ztrátou bydlení (oběti domácího násilí, osoby v krizi, rodiny s dítětem/dětmi).
30.	Rodinné centrum při LŠ Sluněnka	Setkávání, sdílení, tvoření a vlastní aktivity rodičů s dětmi; příměstské tábory a workshopy, slavnosti, semináře, přednášky; kroužky angličtiny pro mladší školáky; klubík Zahrádka: pedagogicky vedený program pro rodiče s dětmi 0-4 roky.

31.	Rodinné centrum OLIVY	Posilování hodnoty a významu rodiny prostřednictvím vzdělávání a aktivit pro rodiny s dětmi; vzdělávací činnosti v oblasti výchovy dětí, partnerských vztahů, komunikace a uplatnění na trhu práce, kreativní programy pro děti i dospělé, programy pro rodiny v krizi, zejména pro rodiny v době rozvodu, společné akce s aktivní účastí rodin s dětmi, např. Tátafest, podpora rovných příležitostí, zdůrazňování hodnoty rodiny, mezigeneračních vztahů, aktivního mateřství a otcovství.
32.	Rodinné centrum Křelovský Kaštánek	Setkávání rodičů a dětí, příprava na předškolní vzdělávání, hudební, tvořivé a pohybové aktivity pro rodiče s dětmi, tematické kurzy, přednášky, společné výlety a společenské akce pro veřejnost z obce a okolí.

Zdroj: vlastní šetření

4.7 Nezaměstnanost

Celkově je z analýz demografické struktury populace zřejmé, že vzdělanostní struktura obyvatel je v rámci zájmového vzdělávání přibližně srovnatelná s vývojovým trendem v okolních ORP. Tento trend je dán tím, že se na daném území nachází spíše obce, kde místní obyvatelé pracují převážně na pozicích, kde je jejich nejvyšší úroveň vzdělání dostačující vzhledem k lokální pracovní nabídce. Oproti roku 2001, kde převažovalo nejpočetnější zastoupení ve vzdělanostní kategorii obyvatel s nejvyšším dosaženým vzděláním pouze na základní úrovni, v roce 2011 dosáhl největší počet obyvatel nejvyššího dosaženého vzdělání ve vzdělanostní kategorii středních škol včetně učilišť, ale s ukončením bez maturitní zkoušky. Vysokou školu pak v roce 2011 úspěšně ukončilo 7,5 % obyvatel. Naopak, 18,5 % obyvatel stačilo základní dosažené vzdělání – ti pak v dalším studiu nepokračovali. Situace v oblasti nezaměstnanosti se na daném území za sledované období značně zlepšila. Nezaměstnanost v roce 2019 byla na velmi nízké úrovni, což kopíruje celkový stav na úrovni Olomouckého kraje i celé ČR. V období let 2015 až 2019 docházelo k meziročním poklesům na úrovni jednotek procentních bodů. U většiny obcí zájmového území projektu MAP II se míra nezaměstnanosti k 31. 12. 2021 pohybovala na úrovni 1,8 – 5,0 %, celkem šest obcí mělo ke sledovanému datu míru nezaměstnanosti menší než 1,0 %. Ve srovnání s celorepublikovým průměrem a průměrem za území Olomouckého kraje je však stále mírně nadprůměrná, příčinou je periferní poloha Moravskoberounska, což dokládají hodnoty za území pověřených obecních úřadů. Pozitivním trendem je, že se v celém území, byť ovlivněným ekonomickým růstem v celé ČR, hodnoty míry nezaměstnanosti meziročně výrazně snižují. V porovnání s jinými územními celky v rámci celého Olomouckého kraje se v oblasti nezaměstnanosti sledované území nyní drží v průměrných hodnotách.

Srovnání míry nezaměstnanosti na úrovni SO ORP Olomouckého kraje řadí SO ORP Šternberk aktuálně na mírně podprůměrné místo, kdy na území SO ORP Šternberk k 31. 12. 2021 dosáhla míra nezaměstnanosti hodnoty 3,1 %, v případě SO ORP Olomouc 2,5 %. Celkově se jedná o velmi nízké hodnoty, které jsou ovlivněny celkovou aktuální ekonomickou situací v ČR, kdy je celkově obrovský nedostatek pracovníků téměř ve všech oblastech. Pozitivní je i to, že za poslední tři roky má míra nezaměstnanosti klesající trend. Je však jisté, že situace roku 2020 bude zcela jiná, ovlivněná celosvětovou pandemií. Jak bylo zdůrazňováno již v dokumentu MAP I, je území výrazně podhodnoceno nabídkou odborných středních škol. Nedostatek zdravotnického personálu je celorepublikový problém, každoročně je převis uchazečů, spíše uchazeček na střední zdravotnické školy, a i s ohledem na trh práce na Šternbersku a východní části Olomoucka, by bylo vhodné, střední školu tohoto typu v regionu podporovat.

Tabulka 4.103: Vývoj míry nezaměstnanosti na úrovni SO ORP Olomouckého kraje v letech 2017-2019

SO ORP	2017	2018	2019
Hranice	3	2,3	2,1
Jeseník	7,1	5,5	4,9
Konice	2,6	2,7	1,7
Lipník nad Bečvou	5,4	3,8	2,9
Litovel	2,3	1,8	1,8
Mohelnice	4,2	4,1	4,5
Olomouc	3,8	2,8	2,5
Prostějov	2,8	2,3	2
Přerov	6,2	4,7	3,8
Šternberk	4,6	3,4	3,1
Šumperk	4,9	3,9	3,3
Uničov	4,7	3,2	3,4
Zábřeh	3,8	3,4	2,7

Zdroj: MPSV ČR, 2019

Graf 4.21: Vývoj míry nezaměstnanosti na úrovni SO ORP Olomouckého kraje v letech 2017-2019

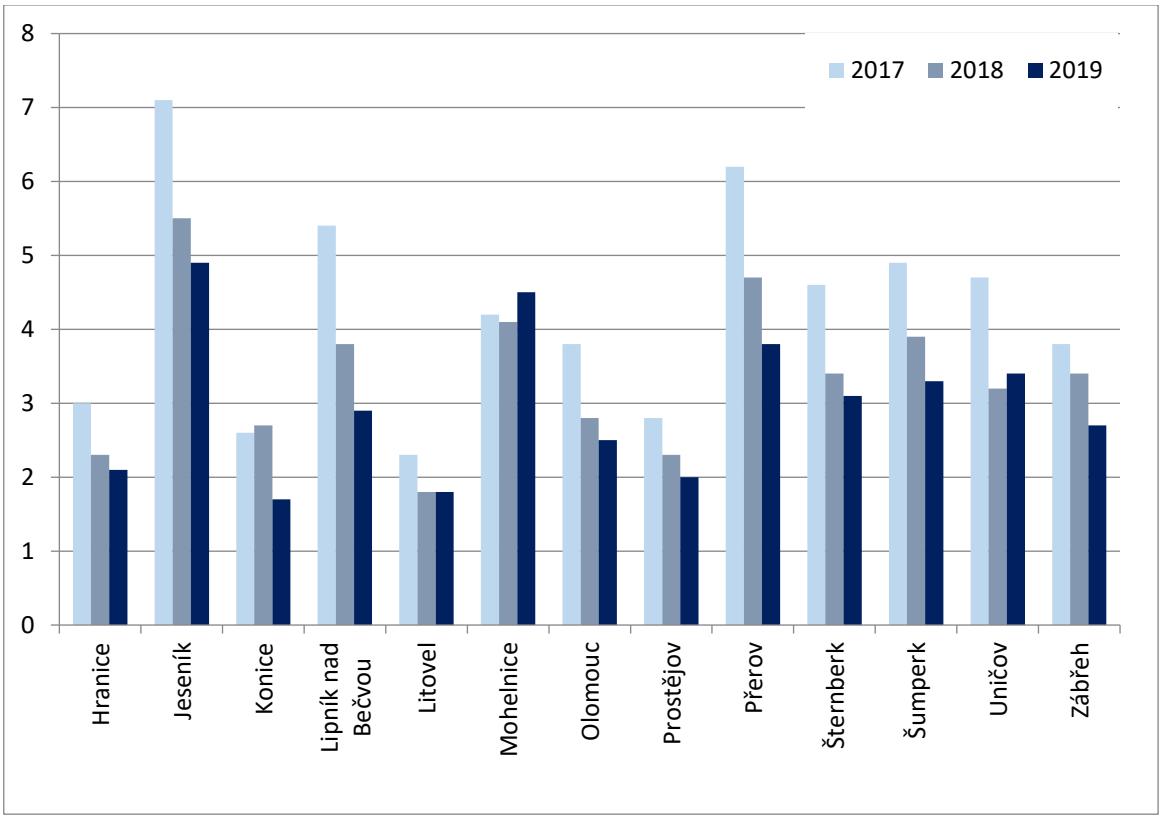

Zdroj: MPSV ČR, 2019

Analogická situace je v nabídce volných pracovních míst.

Tabulka 4.104: Vývoj počtu volných pracovních míst na úrovni SO ORP Olomouckého kraje v letech 2017-2019

SO ORP	2017	2018	2019
Hranice	548	865	940
Jeseník	302	353	368
Konice	80	36	62
Lipník nad Bečvou	57	72	76
Litovel	181	251	162
Mohelnice	381	271	271
Olomouc	2464	3305	2226
Prostějov	1417	2003	2281
Přerov	869	781	755
Šternberk	240	186	92
Šumperk	817	922	863
Uničov	320	552	380
Zábřeh	445	429	386

Zdroj: MPSV ČR, 2019

Graf 4.22: Vývoj počtu volných pracovních míst na úrovni SO ORP Olomouckého kraje v letech 2017-2019

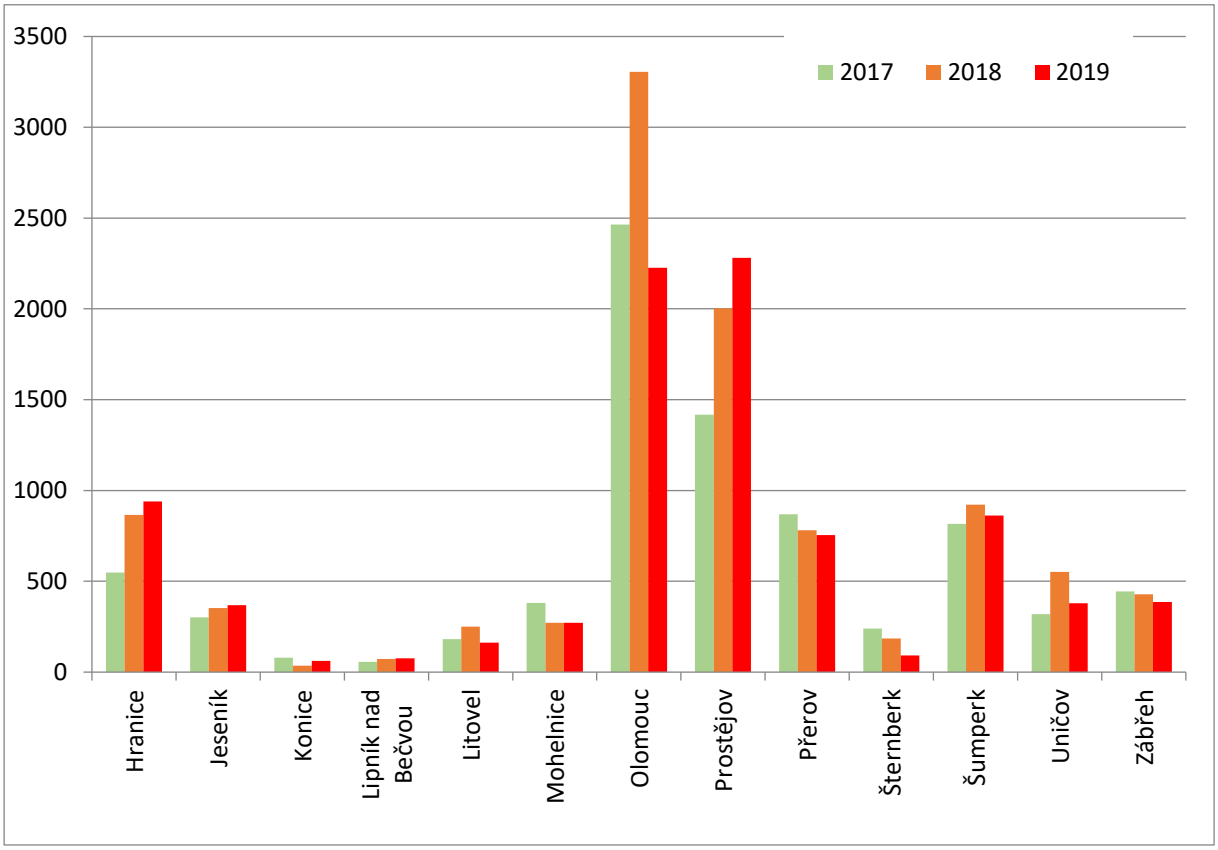

Zdroj: MPSV ČR, 2019

Byť je aktuálně situace hodnocená k 31. 12. 2019 v rámci míry nezaměstnanosti na území projektu MAP II velmi příznivá, zejména díky celorepublikovému ekonomickému růstu, existují relativně velké regionální rozdíly na úrovni jednotlivých obcí, což dokumentuje Obrázek 4.23.

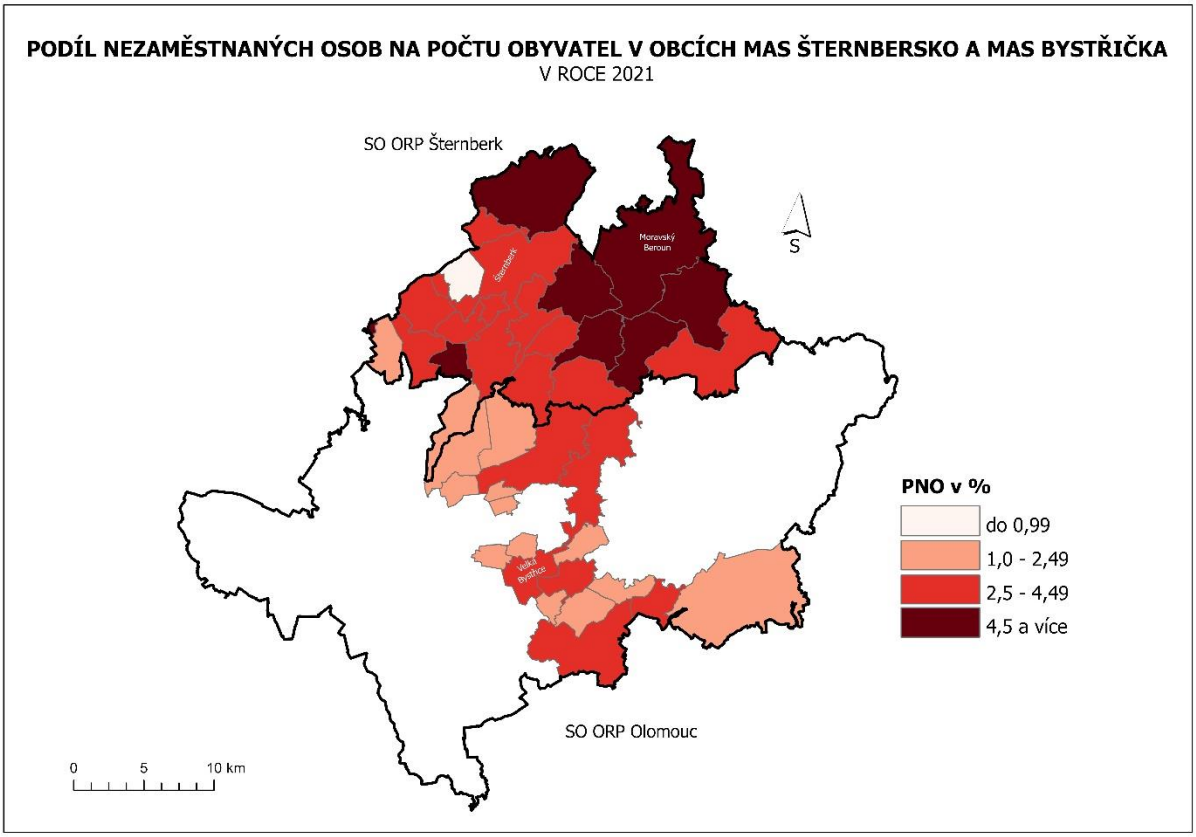

Obrázek 4.23: Míra nezaměstnanosti na úrovni obcí území projektu MAP II (stav k 31. 12. 2021)

5 ANALYTICKÁ ČÁST – SPECIFICKÁ ČÁST

5.1 Témata projektu MAP II v řešeném území

Cílem místního akčního plánování je podpora rozvoje potenciálu a osobnosti každého dítěte a žáka ve věku do 15 let. Témata projektu MAP II i prioritní oblasti byly stanoveny v souladu se strategickými dokumenty, na národní úrovni v souladu s národními strategickými dokumenty: Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2015-2020; Strategický rámec pro rozvoj České republiky do roku 2030 s názvem Česká republika 2030 (výsledek aktualizace Strategického rámce udržitelného rozvoje, který byl vládou přijat v roce 2010); Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, dále dokument Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2019-2023, Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020, Strategický rámec ČR 2030, Strategie boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016-2020 ad. a nově pak Hlavní směry vzdělávací politiky ČR do roku 2030+. Tyto dokumenty formulují návrh strategických cílů vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+ a hlavní cesty a opatření k jejich dosažení. Na regionální úrovni je MAP II v souladu zejména s těmito dokumenty: Dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy Olomouckého kraje na období 2016-2020 a dlouhodobý záměr vzdělávání a vzdělávací soustavy Olomouckého kraje 2021+, Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Olomouckého kraje 2019-2021, Školská inkluzivní koncepce Olomouckého kraje pro období 2020-2021 (ŠIKK 2020-2021), Koncepce rodinné politiky Olomouckého kraje 2019-2022, Strategie ITI Olomoucké aglomerace, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje na období 2014-2020, Krajský plán primární prevence rizikového chování v Olomouckém kraji na léta 2019-2022 a strategie obcí spadajících do působnosti SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

V souladu s postupy MAP stanovenými MŠMT byly stanoveny tři úrovně opatření MAP:

- povinná opatření,
- doporučená opatření,
- průřezová a volitelná opatření.

Povinná opatření

Projekt MAP II obsahuje tři **povinná opatření**:

- PO 1 Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita
- PO 2 Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání
- PO 3 Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

Doporučená opatření

Mimo opatření povinná byla stanovena i **opatření doporučená**, která souvisí s plánováním konkrétních aktivit, které budou následně podkladem pro upřesnění krajských akčních plánů. V souladu s doporučenými opatřeními v rámci postupů MAP byla jako doporučená opatření navržena:

- DO 4 Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
- DO 5 Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)
- DO 6 Kariérové poradenství v základních školách

Průřezová a volitelná opatření

Do udržitelné a dostupné plánované nabídky aktivit školního a mimoškolního vzdělávání pro rozvoj osobnosti, kompetencí, zájmu a nadání každého dítěte a žáka byla zapracována i **průřezová a volitelná témata**. Obsahem plánovaných aktivit je zejména smysluplné trávení volného času, prázdnin, zapojování a rozvoj mimoškolních zdrojů a prostředí pro vzdělávání dětí a žáků; programy neformálního a zájmového vzdělávání rozšiřující nabídku vzdělávání pro rozvoj kompetencí dětí a žáků o oblasti vědy a technologií.

Průřezová a volitelná témata MAP:

- VO 1 Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků
- VO 2 Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
- VO 3 Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
- VO 4 Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
- VO 5 Rozvoj neformálního a zájmového vzdělávání
- VO 6 Rozvoj kompetencí k podnikavosti, iniciativě a kreativitě žáků
- VO 7 Investice do rozvoje kapacit základních škol
- VO 8 Optimalizace využití kapacit všech škol
- VO 9 Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na druh znevýhodnění

S ohledem na aktuální situaci v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc místní aktéři navrhli **rozšířit volitelná témata** a řešit i oblasti mimo OP VVV a IROP související se vzděláváním dětí a žáků do 15 let.

V rámci tohoto volitelného opatření je třeba řešit oblasti:

- investice do technického zázemí škol
- podpora mimoškolních aktivit – smysluplného trávení volného času
- efektivní řízení škol
- rozvoj propagace a komunikace škol a zařízení mimoškolního vzdělávání
- rozvoj spolupráce místních aktérů, tj. vytváření komunikační platformy na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

V rámci všech řešených témat je podstatné usilovat o vyváženou podporu neinvestičních aktivit ruku v ruce s tvorbou materiálních podmínek pro jejich realizaci. Projekt MAP II se věnuje všem tématům uvedených v Postupech MAP.

Na základě realizovaných výzkumů v území (výzkum MŠMT), vlastních dotazníkových šetření na úrovni pracovních skupin, mateřských a základní škol v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, analýzy dat (např. demografické struktury populace území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc na základě výsledů Sčítání lidu, bytů a domů, struktury nezaměstnanosti, dopravní dostupnosti ad.), a zejména pak konzultací s pracovními skupinami, zástupci mateřských, základních a středních škol a aktéry rozvoje území v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, byly vymezeny základní problémové oblasti a klíčové problémy.

Analýza dat agregovaného výstupu MŠMT z výzkumu potřeb mateřských škol vychází z výsledků šetření, které bylo realizováno na území celé ČR a poskytuje srovnání na úrovni území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) – kraje a území celé ČR. Předmětem analýzy je území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc, kde byl samotný výzkum realizován ve čtyřech etapách:

- **První etapa** byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016 a byla součástí projektu Místního akčního plánu (MAP I) realizovaného v letech 2014–2020 v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj, vzdělávání. Níže uvedená analýza je vztažena k území správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP) Šternberk a Olomouc v komparaci s daty za území Olomouckého kraje a celé ČR, data byla poskytnuta z MŠMT.
- **Druhá etapa** výzkumu byla realizována v rámci projektu Šablony I. Jednalo se o úvodní šetření v rámci Šablon I, kdy jsou analyzována data, která byla poskytnuta jako výstupy z finálních dat ze vstupního šetření k výzvě Šablony pro MŠ a ZŠ. Toto šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016, kdy byla získána data od 95 % zúčastněných mateřských škol a 90% základních škol, a jako dosběr pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 do ledna 2019. Výstupy byly zpracovány ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt v rámci výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ realizoval.
- **Třetí etapa** vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzvy č. 63 a 64), data jsou aktualizována k 10. 10. 2019, v analýze je používáno pracovní označení jako aktuální šetření, které probíhalo od 28. 2. 2018. Pro mateřské školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony pro MŠ a ZŠ, bylo oficiálně ukončeno šetření 28. 6. 2019. Pro ostatní MŠ a ZŠ bylo zpřístupněno do 25. 10. 2019 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, když projekty končily nejdéle 31. 8. 2019) a školy mohly vyplňovat dotazník až nejdříve 6 měsíců před koncem svého projektu výzvy Šablony pro MŠ a ZŠ. S ohledem na nutnost předání výstupů do 31. 10. 2019, byly do dat zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 10. 10. 2019, a nejedná se tedy o zcela finální data, protože několik desítek škol vyplnilo dotazník až po 10. 10. 2019. Data za aktuální šetření jsou zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec realizuje nebo bude realizovat projekt v rámci výzvy Šablony II.
- **Čtvrtá etapa** vychází **z** agregovaného výstupu z dotazníků, jež mateřské a základní školy vyplňovaly k dokladování monitorovacího indikátoru Počet organizací, ve kterých se zvýšila

kvalita výchovy, vzdělávání a proinkluzivnost, kdy cílem bylo dodat realizátorům MAP srovnání souhrnných dat za mateřské školy v příslušném území kraje a ORP z období před začátkem realizace projektů zjednodušeného finančního vykazování tzv. Šablon s daty z šetření po ukončení těchto projektů. Výstupy porovnávají data z úvodního šetření k výzvě Šablony pro MŠ (výzva č. 22 a 23) – ve výstupech označovaných jako Šablony I úvodní šetření, dále data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 22 a 23, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (výzva č. 63 a 64) – ve výstupech označovaných jako Šablony I/II, a nakonec data z dotazníkového šetření po ukončení projektů výzvy č. 63, 64, resp. ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon III (výzva č. 80 a 81) – ve výstupech označovaných jako Šablony II/III. Šetření Šablony II/III probíhalo od 31. 3. 2020. Pro mateřské a základní školy, které nerealizovaly projekt ve výzvě Šablony II, bylo oficiálně ukončeno 30. 6. 2021. Pro ostatní MŠ a ZŠ bude zpřístupněno do 27. 4. 2022 (vzhledem k možnosti vyplnit ZZoR projektu do 40 pracovních dní od konce projektu, kdy projekty budou končit nejpozději 28. 2. 2022). K dispozici tak byla dána zatím ne zcela finální data, ve výstupech jsou zahrnuty dotazníky vyplněné nejpozději 22. 11. 2021. Data jsou opět zpracována ze všech vyplněných dotazníků bez ohledu na to, zda subjekt nakonec projekt realizoval nebo realizuje. Agregovaná data za MŠ a ZŠ byla MŠMT ČR zveřejněna a dána k dispozici až ve fázi finálního připomínkového procesu celého dokumentu MAP v lednu 2022. Právě časový aspekt byl jedním ze dvou hlavních důvodů, proč výchozím dokumentem pro realizované analýzy byla třetí etapa šetření, druhý důvodem byla skutečnost, že území MAP II zahrnuje pouze dílčí část SO ORP Olomouc a souhrnné výsledky na celý SO ORP jsou pro zájmové území MAP II méně reprezentativní ve srovnání s realizovaným vlastním dotazníkovým šetřením. Dokument MAP II reflektuje výstupy a zjištění MŠMT ČR v podobě agregovaných dat, pro srovnávací analýzy jsou však dominantně využívány první tři etapy šetření.

V první fázi tvorby MAP byly identifikovány klíčové problémy, jejich příčiny a dále rizikové oblasti, které byly následně sdruženy do tří základních problémových oblastí, kterými jsou:

- dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělání včetně nedostatku pedagogů a asistentů pedagogů, nedostatku financí pro bezpečnostní a materiální zajištění školských zařízení,
- uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky,
- spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty.

Vybrané problémové oblasti byly základem pro stanovení prioritních cílů v rámci místního akčního plánu a byla jim věnována zvýšená pozornost v rámci všech aktivit realizovaných v rámci místního akčního plánu s cílem eliminovat rizika z problémové oblasti plynoucí.

Každá z problémových oblastí zahrnuje několik dílčích klíčových problémů, které byly předmětem analýz a hodnocení s cílem zabezpečit zlepšení současného stavu a předejít dalšímu prohlubování problémů. V některých případech se již podařilo díky realizovaným aktivitám klíčový problém dílčím způsobem úspěšně řešit.

Stanovené prioritní oblasti jsou uvedeny níže.

Pro území řešené v rámci projektu MAP II byly stanoveny priority a cíle dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů (viz Příloha č. 5 – Návrh aktualizace priorit) vychází zejména z analýz agregovaných dat MŠMT, vlastních dotazníkových šetření mezi řediteli a ředitelkami MŠ, ZŠ a zařízeními mimoškolního vzdělávání, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídícího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lídry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území.

Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a zvýšení kvality předškolního a základního vzdělání

Prioritou je:

- Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce.
- Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání včetně možnosti snížit počty dětí a žáků ve třídách jako nástroje pro kvalitnější a efektivnější vzdělávání, využití potenciálu dělení skupin a práci s menší skupinou (do 16 žáků), kdy je individualizace přístupu již možná.

Priorita 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Prioritou je:

- Zvýšit uplatnitelnost absolventů.
- Rozšířit spolupráci mezi středními a základními školami v regionu s podporou místních podniků.

Priorita 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

Prioritou je:

- Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol.
- Rozšířit a prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty.

Priorita 4: Připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách

Prioritou je:

- Zlepšení připravenosti na krizové situace.
- Zlepšení připravenosti na distanční formy vzdělávání na základních školách.
- Motivace pedagogů a žáků ke kvalitě distanční formě výuky.
- Pečovat o psychické a fyzické zdraví žáků i pedagogů.

Analýza dotčených skupin v oblasti vzdělávání v řešeném území

Analýza dotčených skupin je zásadním procesem pro plánování aktivit v oblasti vzdělávání. Reaguje na specifické potřeby těchto jednotlivých skupin a umožní tak lépe nastavit požadavky v oblasti vzdělávání.

Analýza byla provedena pracovními skupinami. Výstupem pak je tabulka s identifikací aktérů, respektive dotčených skupin, včetně jejich popisu zapojení do oblasti vzdělávání.

Tabulka 5.1: Identifikace dotčených skupin a popis jejich zapojení do oblasti vzdělávání

Identifikace dotčených skupin	Popis zapojení do oblasti vzdělávání / Přínos pro vzdělávání
• Významní zaměstnavatelé ○ EXCALIBUR ARMY spol. s r. o. ○ Robertshaw s. r. o. ○ TŘÍDIČ s. r. o. ○ Paseka, zemědělská a. s. ○ Psychiatrická léčebna Šternberk ○ Nemocnice Šternberk, Středomoravská nemocniční a. s. ○ Vincentinum – poskytovatel sociálních služeb Šternberk, p. o. ○ Policie ČR ○ Město Šternberk ○ Mora Moravia, s. r. o. (Hlubočky) ○ Honeywell Aerospace Olomouc, s. r. o. (Hlubočky) ○ Granitol, a. s. (Moravský Beroun) ○ Koyo Bearings ČR, s. r. o. (Bystrovany) ○ EGT Express CZ, s. r. o. (Velká Bystřice) ○ Agro Haná, a. s. (Velká Bystřice) ○ Weba Olomouc, s. r. o. (Bystrovany) ○ Foundeik Trading, s. r. o. (Hlubočky ○ S+C Alfametal, s. r. o. (Tršice) ○ J.M.I.T., a. s. (Hlubočky)	• Vytváření podmínek odborných praxí. • Realizace soutěží pro žáky či veřejnost. • Vytváření materiálně technických podmínek pro manuální, technické a řemeslné kroužky. • Spolupráce na volbě povolání, realizace odborně pracovních exkurzí. • Tematické hodiny pro životní situace (např. fungování živnostenského úřadu, formuláře, vyplňování apod.). • Možnost sdílení a aplikace svých znalostí a dovedností. • Možnost sdílení dobré praxe. • Formulace nároků na budoucí zaměstnance. • Zájem na zkvalitnění podmínek vzdělávání z důvodu lepšího uplatnění žáků na trhu práce. • Preventivní činnost.
• Pedagogičtí pracovníci • Ostatní pracovníci v oblasti vzdělávání	• Nositelé vzdělávacích standardů pro děti a mládež. • Vhodní pracovníci pro zájmové organizace a sdružení dle svého zájmu, specializace. • Vhodní pracovníci do řídících schémat neziskových organizací. • Vhodné osoby pro zapojení se do průběžné výchovy lídrů zájmového vzdělávání. • Nositelé vyhodnocení, řešení a postupů v oblasti zájmového vzdělávání. • Možnost ovlivňovat proces vzdělávání. • Sebevzdělávání, profesní rozvoj kolegů.

	• Společné sdílení zkušeností a dobré praxe. • Participace na vzdělávacích akcích. • Zavádění nových metod a způsobů výuky. • Možnosti zapojení se do různých projektů.
• Neziskové organizace a zájmová sdružení	• Specifické organizace veřejného života dle zájmu, potřeb společnosti. • Nezastupitelné místo v místní komunitě. • Podíl na tvorbě změn v oblasti vzdělávání. • Nabídka volnočasových aktivit. • Pozitivní ovlivňování dětí a žáků. • Spolupráce se ZŠ a MŠ.
• Dům dětí a mládeže Šternberk	• Profesní organizace na poli volnočasových aktivit. • Podpora talentu a zájmu v různé úrovni. • Organizační a finanční stabilita. • Propojenost na státní rozpočet a zřizovatele. • Vhodná koordinační činnost podporovaných jednorázových akcí pro veřejnost. • Odborný personální garant.
• Městská kulturní zařízení Šternberk	• Profesní organizace na poli knihovnictví. • Organizace poskytující specifické formy neformálního vzdělávání (taneční, jóga atd.). • Organizace zajišťující kulturně společenské jednorázové akce. • Organizace zajišťující specifické vzdělávání v oblasti muzejní, výstavní.
• Rodiče dětí a žáků	• Základní výchovně vzdělávací jednotka společnosti. • Řídící a koordinační článek celkového vzdělávání dětí. • Zajišťovatel podmínek zájmového a neformálního vzdělávání (časová, motivační, finanční). • Zájem na vyšší kvalitě vzdělávání dětí. • Možnost zapojení se do přípravy a realizace MAP. • Kooperace školy a rodičů.
• Sdružení rodičů a přátel školy	• Podporovatelé především jednorázových vzdělávacích akcí. • Poskytovatelé spolupodílející se na finančním zajištění průběžných či jednorázových akcí. • Blízká propojenost se školami a spolkovou činností.

• Zpracovatel MAP
  ○ MAS Šternbersko o.p.s.
  ○ Bystřička, o.p.s.
  ○ Město Šternberk
	• Koordinační, informační, kontrolní a řídící činnosti.
	• Plánování některých prvků v oblasti předškolního a základního vzdělávání.
	• Možnost ovlivňovat aktivity a výstupy projektů.
	• Vytváření funkčních partnerství v území.
	• Přenos relevantních informací.

• Školy a školská zařízení (včetně ZUŠ) účastnící se MAP a jejich vedoucí pracovníci (ředitelé)	• Realizace vzdělávání. • Účast na realizaci mimoškolních činností. • Formulace prioritních oblastí v regionu. • Podíl na přípravě akčního plánu týkajícího se vzdělávání. • Možnost ovlivnit a aktivně se zapojit do činností MAP. • Projektové dny. • Školní samospráva.
• Obce účastnící se MAP ○ Město Šternberk ○ Obec Hnojnice ○ Obec Jívová ○ Obec Žerotín ○ Obec Domašov nad Bystřicí ○ Obec Hraničné Petrovice ○ Obec Mutkov ○ Obec Komárov ○ Obec Štarnov ○ Obec Lipina ○ Obec Domašov u Šternberka ○ Obec Hlásnice ○ Obec Mladějovice ○ Obec Babice ○ Obec Řídeč ○ Obec Horní Loděnice ○ Obec Lužice ○ Obec Huzová ○ Město Moravský Beroun ○ Obec Norberčany ○ Obec Město Libavá ○ Obec Bukovany ○ Obec Bystrovany ○ Obec Daskabáty ○ Obec Doloplazy ○ Obec Hlubočky ○ Obec Mrsklesy ○ Obec Přáslavice ○ Obec Svésedlice ○ Obec Tršice ○ Město Velká Bystřice ○ Městys Velký Újezd ○ Obec Bělkovice – Lašťany ○ Obec Bohuňovice ○ Obec Dolany ○ Obec Hlušovice ○ Obec Samotišky	• Podpora vzniku a činností organizací poskytujících vzdělávání. • Finanční podpora vzdělávání. • Morální a osvětová podpora. • Hybatel nabídkou a podporou zájmového a neformálního vzdělávání. • Zajištění pozitivního vnímání projektů v oblasti vzdělávání veřejností v území. • Vlastník výstupů projektů na daném území. • Zájem na udržení funkčnosti a ekonomičnosti MŠ/ZŠ.

○ Obec Tovéř	
• Široká veřejnost	• Zájem na pozitivních změnách ve školství. • Aktivní část může vyhledávat nové partnery v oblasti vzdělávání.
• Děti a žáci	• Nejdůležitější cílová skupina. • Zapojení se do aktivit z důvodu zvýšení úspěšnosti, zviditelnění dětí a žáků. • Podpora rozvoje osobnosti. • Podpora rozvoje potenciálu u žáků ohrožených školním neúspěchem. • Možnost zapojení do akčního plánování prostřednictvím forem odpovídajícím věku.

Zdroj: vlastní šetření

Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Tabulka 5.2: Analýza rizik v oblasti vzdělávání v řešeném území

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
FINANČNÍ RIZIKA		
Nedostatek finančních prostředků na investice	Vysoká finanční náročnost/nedostatek finančních prostředků související s: pořízením, provozem a vybavením budov, sportovišť a další infrastruktury, realizací speciálních vzdělávacích programů, zkvalitněním dopravy – vysoké poplatky dopravci, řidičům, popř. pedagogickému doprovodu, vysoké náklady na pořízení mikrobusu, vzděláváním pedagogických pracovníků – podpora DVPP je pouze z evropských projektů, nedostatek finančních prostředků na zajištění suplování, pokud se učitelé účastní vzdělávacích seminářů, velká finanční náročnost pro malé školy, které chtějí realizovat školení přímo ve škole, obnovou knižního fondu ve školách – v knihovnách často chybí knihy, které v současné době žáky a mládež zajímají, poplatky za kvalitní a stabilní připojení k internetu, nedostatkem možností na zlepšení vybavení v MŠ (např. notebooky pro pedagogy i pro zajištění možného distančního vzdělávání) nedostatkem finančních prostředků na vybavení ICT	1.1.1 1.1.2 1.1.4 1.1.5 1.2.1 1.2.6 1.2.8 1.2.10 1.2. 11
Nedostatek finančních prostředků na personální zajištění	Nedostatek finančních prostředků na zajištění: kvalitních pedagogických pracovníků, kteří budou kompetentní pro výuku speciálních vzdělávacích programů, pedagogů vzdělaných v oblasti práce s nadanými dětmi, psychologů, logopedů, asistentů pedagoga, speciálních pedagogů,	1.1.4 1.2.2 1.2.3 1.2.4 1.2.5

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
	specialistů v oblasti ICT – například na pozici ICT koordinátora	1.2.9 1.2.12 1.2.13 1.2.16 1.2.17
Neochota rodičů spolupracovat z důvodu nedostatku financí	Neochota části rodičů ze sociálně slabších rodin spolupracovat. Neochota části rodičů poskytnout více finančních prostředků na podporu vzdělávání a mimoškolních aktivit dětí a žáků. Nezájem rodičů o speciální vzdělávací programy.	1.1.2 1.2.2 1.2.5
ORGANIZAČNÍ RIZIKA		
Nevyhovující a nenavazující časy dopravních spojů / Nevyužívání dopravních spojů	Nevyužívání dopravních spojů v případě, že budou rodiče vozit své děti do školy automobilem. Nedostatečný počet spojů do vzdálenějších míst. Školní autobusy často (kvůli finančním úsporám) sváží žáky z mnoha obcí a paradoxně dochází k tomu, že žáci musí vyjíždět ještě dříve než linkovým autobusem, který jezdí jen po jedné trase průřezem jiných SO ORP. Z tohoto důvodu nemusí být spoje v budoucnu žáky využívány.	1.1.2
Nedostatek pedagogů vhodných a vzdělaných v oblasti práce s nadanými dětmi	Nedostatečný počet kvalitních pedagogických pracovníků: pro výuku speciálních vzdělávacích programů, pro práci s nadanými dětmi, stálých pozic psychologa, logopeda, asistenta pedagoga, speciálního pedagoga.	1.1.4 1.2.2 1.2.3 1.2.4 1.2.5
Přetíženost pedagogických pracovníků	Neustále se zvyšující nároky na vzdělávání, narůstající administrativa, změny v legislativě, vyšší počet žáků s podpůrnými opatřeními a realizace pedagogické intervence, práce s mimořádně nadanými žáky, nedostatečné	1.1.4

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
	finanční ohodnocení, nízká prestiž ve společnosti, neochota některých rodičů spolupracovat a k tomu požadavky na mimoškolní činnost mohou vést k přetížení pedagogů. Přetíženost pedagogických pracovníků v MŠ – stále vysoké počty dětí ve třídách, nedostatek pedagogických pracovníků v MŠ.	1.2.2 1.2.3 1.2.4 1.2.6 1.2.7 1.2.10
Nedostatečné kapacity pro rozvoj talentovaných žáků v malých školách	V malých školách nelze zřizovat třídy se speciálním zaměřením, ve větším počtu žáků je těžké se věnovat talentovaným žákům. Při naplněnosti škol nelze uplatnit dělení tříd na menší skupiny.	1.2.4
Kumulace žáků ze sociálně vyloučených lokalit v jedné třídě	V případě existence sociálně vyloučených lokalit v území dochází ke koncentraci žáků z těchto lokalit do jedné školy případně jedné třídy, což představuje vysoké riziko pro kvalitu vzdělávání.	1.1.5 1.2.3 1.2.5
Vysoký věkový průměr zaměstnanců	V rámci území MAP II je podobně jako v případě ČR nadprůměrný (vzhledem k průměru EU) podíl pedagogických pracovníků ve věkové kategorii 50+ a 60+. V případě generační obměny je rizikem v případě, že pedagogičtí pracovníci odcházející do důchodu nebudou adekvátně nahrazeni nově příchozími.	1.2.2 1.2.13 1.2.16 1.2.17
Nízká informovanost žáků základních škol a jejich rodičů o možnostech uplatnění na trhu práce / Riziko nízkého uplatnění absolventů na trhu práce	Nízká informovanost žáků základních škol a jejich rodičů o možnostech uplatnění na trhu práce. Pokud nebudou žáci základních škol a jejich rodiče informováni o možném uplatnění na trhu práce, hrozí, že nevhodným výběrem střední školy nebo učebního oboru zhorší svou možnost uplatnění na trhu práce, což může vést i k nárůstu sociálně-patologických jevů.	2.1.1 2.1.2 3.1.1 3.1.2

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
Nízká informovanost rodičů o přínosech venkovských škol / Neochota rodičů zapsat své dítě do venkovské školy	Předsudky rodičů o tom, že jejich děti získají kvalitnější vzdělání v městských školách a také nutnost v případě rodičů zaměstnaných mimo místo trvalého bydliště. Nízká informovanost rodičů o přínosech venkovských škol/Neochota rodičů zapsat své dítě do venkovské školy. Pokud rodiče dojíždějící za prací z menších obcí do města, budou vozit děti do předškolních/školních zařízení ve městech a nebudou mít motivaci/nebudou chtít zapsat děti ke studiu v místě bydliště, bude docházet na jedné straně k zatížení městských škol na straně druhé k nenaplňování kapacity škol v menších obcích. Jedná se o riziko pro některé obce, neplatí obecně pro celé území (např. v Dolanech tento problém není), ale je třeba s rizikem pracovat. Většinově je však kapacita MŠ ve městech naplněna, takže rodiče ani tuto možnost nemají. K diskusi je možnost zvážit úpravu doby provozu MŠ v menších obcích tak, aby umožnila sladit pracovní a rodinný život a byla v souladu potřeb a možností.	1.1.3
PRÁVNÍ RIZIKA		
Vysoký počet žáků ve třídách	Je nutná legislativní úprava ke snížení počtu dětí a žáků ve třídách, v případě základních škol alespoň na maximální počet 24 žáků ve třídě i z důvodu lepšího individuálního přístupu k žákům nadaným i dětem a žákům s vyšší potřebou pedagogické podpory, vhodné je dělení dětí a žáků do menších skupin, kdy je výuka efektivnější. Nutné je však navýšení kapacity školy, což s sebou přináší nároky na investice.	1.2.3
Změny legislativy	Dle platné legislativy nesmí být mzdové prostředky škol využívány na financování personálního zabezpečení zájmových kroužků. Přípustná je pouze úhrada mzdových prostředků na provoz ŠD nebo školního klubu. Je nezbytné průběžně sledovat případné změny legislativy a nastavit zájmovou činnost na školách tak, aby její financování nebylo v rozporu s platnou právní úpravou.	1.2.2
Nedostatečný výklad a chybějící metodické pokyny a prováděcí vyhlášky k zákonům	Četné legislativní změny nejsou vždy doprovázeny odpovídající výkladovou a metodickou podporou pro pedagogy a management školy.	1.2.2

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
TECHNICKÁ RIZIKA		
Nevyhovující a zastaralý stav vnějších cvičišť	Nevyhovující a zastaralý technický stav budov ZŠ, MŠ, sportovišť.	1.1.4 1.2.2
Nedostatečné materiální vybavení k moderní výuce	Nedostatečné a zastaralé vybavení k moderní výuce (pro pedagogy i žáky).	1.2.6 1.2.7 1.2.8
VĚCNÁ RIZIKA		
Nezájem klíčových aktérů	Nezájem klíčových aktérů, tj.: žáků – pokud dítě tráví ve škole čas od brzkých ranních hodin do pozdního odpoledne, je otrávené a přeorganizované. Často nemá zájem navštěvovat mimoškolní aktivity. rodičů – rodiče nemusí chtít zapojovat své děti do mimoškolních aktivit, nemusí podporovat speciální vzdělávací programy; rodiče ze sociálně slabších rodin nemusí podporovat inkluzivní vzdělávání svých dětí. pedagogických pracovníků – pedagogové nemusí jevit zájem o absolvování seminářů z důvodu pocitu přetížení, vyhoření a nedostatku času. V rámci sboroven nemusí být vytvořeno podnětné prostředí, pedagogové navíc mohou odmítat vzájemnou spolupráci. škol – jednotlivé školy nemusí být ochotny vzájemně spolupracovat.	Většina definovaných cílů
Nedostatečný počet dětí/žáků	Může dojít k postupnému snížení počtu dětí a tím může dojít k riziku nenaplnění kapacit nově vybudovaných zařízení. Tím by mohlo dojít k problému nehospodárného investování obcí a neúčelnému vynaložení prostředků z veřejných zdrojů.	1.1.1
Nabídka nekvalitních seminářů a vzdělávacích programů pro pedagogy	V nabídce seminářů a vzdělávacích programů pro pedagogické pracovníky se objevuje také značné množství seminářů a programů nekvalitních, které nejsou pro pedagogy přínosné, a také často se opakující semináře – stejné téma, stejný přednášející.	1.2.2 1.2.12

Název rizika	Popis rizika	Návaznost rizika na cíl/opatření
		1.2.13 1.2.17
Nevyužití dalších sportovišť	Sportoviště nemusí být využívána např. z důvodu polohy v nevhodné lokalitě.	1.2.11

Zdroj: vlastní šetření

5.2 Východiska pro strategickou část

Vymezení problémových oblastí a klíčových problémů

Problémové oblasti a klíčové problémy v území projektu MAP II vychází z analýz dílčích výzkumů a realizovaných dotazníkových šetření, analýz dat, zejména pak konzultací s pracovními skupinami, zástupci mateřských, základních a středních škol a aktéry rozvoje území v území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc.

Pro stanovení problémových oblastí a klíčových problémů byly využity poznatky získané na základě realizovaných výzkumů v území, mezi které náleží zejména výzkum MŠMT: výzkum potřeb základních a mateřských škol v rámci projektu MAP OP VVV 2014-2020 (první etapa byla realizována v období od 24. 11. 2015 do 30. 1. 2016, druhá etapa byla realizována v rámci projektu Šablony I. - šetření probíhalo v hlavní části v období od prosince 2015 do února 2016, a jako dosběr pak ještě v několika menších vlnách v období od května 2016 až do ledna 2019, třetí etapa vychází ze vstupního dotazníkového šetření do Šablon II (aktualizace dat k 10. 10. 2019) a vlastních dotazníkových šetření na úrovni pracovních skupin, mateřských a základních škol v území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc. Klíčové byly vlastní provedené analýzy dat demografické struktury populace území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc na základě výsledků Sčítání lidu, bytů a domů, struktury nezaměstnanosti, dopravní dostupnosti ad. Dílčí závěry byly vyhodnoceny formou SWOT analýzy a diskutovány v rámci pracovních skupin se zástupci mateřských, základních a středních škol a aktéry rozvoje území v oblasti projektu MAP II. Výsledkem je vymezení základních problémových oblastí a klíčových problémů.

V první fázi bylo identifikováno celkem 33 klíčových problémů a rizikových oblastí, které byly následně sdruženy do čtyř základních problémových oblastí, kterými jsou:

- dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělání (24 klíčových problémů),
- uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky (3 klíčové problémy),
- spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty (3 klíčové problémy),
- připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách (3 klíčové problémy).

Problémová oblast 1: Rozšíření dostupnosti a zvýšení kvality předškolního a základního vzdělání

1.1 Dostupnost předškolního a základního vzdělání

Klíčové problémy problémové oblasti 1.1:

1. Problém zabezpečení kapacity mateřských škol s ohledem na demografický vývoj v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.
2. Problém zabezpečení dostatečné kapacity a struktury rozložení kapacit základních škol s ohledem na demografický vývoj v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.
3. Problém dopravy dětí a žáků do mateřských a základních škol, včetně zabezpečení dopravy (dostupnosti) mimoškolních aktivit dětí a žáků pro děti z periferních oblastí SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

4. Malá motivace k využívání kapacit mateřských a základních škol ve venkovských obcích.
5. Relativně omezená nabídka speciálních vzdělávacích programů a zřizování speciálních tříd podle § 16 školského zákona v mateřských i základních školách.
6. V případech některých škol nedostatečné zabezpečení rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.
7. Nedostatečné zabezpečení mateřských a základních škol školními psychology a speciálními pedagogy.

1.2 Kvalita základního a předškolního vzdělávání

Klíčové problémy problémové oblasti 1.2:

1. Nedostatečná infrastruktura vybraných mateřských a základních škol.
2. Nedostatečné zázemí pro realizaci mimoškolních aktivit, zejména zázemí pro volnočasové aktivity na území vybraných obcí území projektu MAP II.
3. Nedostatečné finanční zabezpečení pro realizaci mimoškolních aktivit.
4. Nedostatečná podpora inkluzivního vzdělávání a zajištění rovného přístupu ke vzdělávání ve snaze eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě.
5. Relativně malá podpora práce s nadanými a talentovanými dětmi a žáky.
6. Rizika spojená s rozšiřováním sociálně-patologických jevů u dětí a žáků.
7. Nízká úroveň čtenářské pregramotnosti (MŠ) a gramotnosti (ZŠ).
8. Nízká úroveň matematické pregramotnosti (MŠ) a gramotnosti (ZŠ).
9. Malá podpora rozvoje polytechnického vzdělávání dětí a žáků.
10. Malá podpora sociálních a občanských dovedností u dětí v mateřských školách.
11. Nedostatečná podpora rozvoje dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.
12. Nedostatečný rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků.
13. Nedostatečná podpora výuky cizích jazyků a malá nabídka vzdělávacích kurzů pro učitele.
14. Nedostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách.
15. Malá podpora rozvoje finanční gramotnosti a pregramotnosti.
16. Malá podpora rozvoje environmentální gramotnosti a pregramotnosti.
17. Nedostatečná podpora pedagogických pracovníků v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace.

Problémová oblast 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Klíčové problémy problémové oblasti 2:

1. Malá informovanost o možnostech dalšího vzdělávání po skončení základní školy pro žáky i rodiče z území.
2. Malá informovanost pedagogů, žáků i rodičů o aktuální situaci na trhu práce a zaměstnanosti v území.
3. Malá podpora kariérového poradenství na školách.

Problémová oblast 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty

Klíčové problémy problémové oblasti 3:

1. Absence informační databáze s profily významných zaměstnavatelů v regionu.
2. Nedostatečná výměna informací mezi pedagogy mateřských škol navzájem a podobně mezi pedagogy základních škol navzájem (nejen v rámci území projektu MAP II).
3. Nízká míra vzájemné komunikace a spolupráce na úrovni pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území.

Problémová oblast 4: Připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách

Klíčové problémy problémové oblasti 4:

1. Absence a zatím nedostatečná připravenost na krizové situace.
2. Nedostatečné materiální vybavení škol, aby bylo možné v dostatečné kvalitě zabezpečit distanční formy výuky včetně dostatečného kvalitního dalšího vzdělávání tematicky zaměřeného na formy výuky využívající distančních metod výuky.
3. Malá motivace pedagogů a žáků ke kvalitní distanční formě výuky.

Určené problémové oblasti byly základem pro stanovení prioritních cílů v rámci místního akčního plánu a byla jim věnována zvýšená pozornost v rámci všech aktivit realizovaných v rámci místního akčního plánu s cílem eliminovat rizika z problémové oblasti plynoucí.

Každá z problémových oblastí zahrnuje několik dílčích klíčových problémů, které byly předmětem analýz
a hodnocení s cílem zabezpečit zlepšení současného stavu a předejít dalšímu prohlubování problému, v některých případech se již podařilo díky realizovaným aktivitám klíčový problém dílčím způsobem úspěšně řešit.

V následující části jsou uvedeny jednotlivé problémové oblasti, stanovené klíčové problémy a jejich příčiny.

5.2.1 Problémová oblast 1: Rozšíření dostupnosti a zvýšení kvality předškolního a základního vzdělání

5.2.1.1 Problémová oblast 1.1: Dostupnost předškolního a základního vzdělávání

Klíčové problémy a jejich příčiny problémové oblasti 1.1:

Problém zabezpečení kapacity mateřských škol s ohledem na demografický vývoj v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Při analýze současného stavu lze konstatovat, že současná kapacita škol na území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc je v celkovém objemu schopna pojmout většinu dětí, problémem je však vysoká diferenciace území a odlišné problémy s kapacitami škol v jižní a střední části území MAP II, kde díky významnému navyšování počtu obyvatel, intenzivní výstavbě a atraktivitě lokalit pro bydlení, jsou nárůsty počtu dětí a žáků takové, že kapacity MŠ a nižších stupňů ZŠ jsou nedostatečné. Pokud by však došlo k republikové úpravě naplněnosti tříd velkých MŠ směrem dolů ze současných 24 dětí na třídu (s výjimkou 28) nebo by celospolečenská poptávka volala o zařazení dětí mladších 3 let, kapacity MŠ by neměly rezervy. Taktéž je nutné řešit kapacitně i poslední ročník předškolního vzdělávání, který je od září roku 2017 povinný. Jde jednak o reakci na legislativní změny v oblasti předškolního vzdělávání, jednak o snahu zajistit rovné podmínky pro vzdělávání dětí a žáků napříč školami v regionu. Především jde o doplnění scházející kapacity v mateřských a základních školách, rekonstrukce školských zařízení, bezbariérové úpravy, výstavbu scházejících zařízení (což je příležitost pro jiné zřizovatele než obce, např. firemní školky) atd. Díky zvýšení kapacity a zlepšení vzdělávací infrastruktury bude mimo jiné posílena uplatnitelnost rodičů na trhu práce – rodiče mohou dítě umístit např. do mateřské školy blízko bydliště, která před realizací projektů měla kapacitu nedostatečnou, a rodič zůstával s dítětem raději doma. Pobyt dětí a žáků ve vzdělávacím zařízení podpoří posílení jejich kompetence a ovlivní i rozvoj jejich vnitřního potenciálu.

Problém se týká zejména střední a jižní části území projektu MAP II, která leží v suburbánní zóně statutárního města Olomouc s vysokou atraktivitou pro bydlení, což se projevuje jak ve vyšší hustotě zalidnění, tak demografických charakteristikách obyvatelstva, kdy převládají mladé rodiny s dětmi, je zde vyšší úroveň vzdělanosti či menší podíl tzv. rodáků. Věková struktura je výrazně diferencovaná podle polohy obce, kdy se obce v suburbánní zóně statutárního města Olomouc vyznačují celkově mladší populací, což dokumentuje obec Hlušovice, kde podíl obyvatel do 14 let dosahuje čtvrtinu obyvatel (25 %) a podíl obyvatel 65+ pouze 9 % obyvatel obce, což jsou obě extrémní hodnoty v rámci MAP II. Vyšší podíl (nad 20 %) předproduktivní složky do 14 let mají také obce Dolany, Hlásnice, Hnojice či Štarnov.

Problém zabezpečení dostatečné kapacity a struktury rozložení kapacit základních škol s ohledem na demografický vývoj v území projektu MAP II

Při analýze současného stavu lze konstatovat, že současná kapacita škol v území je v průměru schopna pojmout většinu žáků. I když může být z hlediska počtu škol současná struktura rozmístění škol dostatečná, do naplnění kapacity některých základních škol výrazně vstupuje faktor výběru školy rodiči

s ohledem na umístění jejich zaměstnání, větší množství dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí na některých školách v dané obci, dostupnost pro prarodiče, možnosti vozit děti autem nebo naopak závislost na hromadné dopravě. Rovněž do výběru vstupuje faktor oblíbenosti některých škol u rodičů s ohledem na personál školy.

Problémovou oblastí je však naplněnost jednotlivých škol a přeplněné či volné kapacity v různých částech území i přímo ve Šternberku, toto lze hodnotit i z pohledu zájmu veřejnosti o jednotlivé školy jako problematické a nevyvážené. Absence rezerv v kapacitách s sebou přináší problémy – třídy jsou přeplněné, učebny na dělení nejsou či jsou nevhodné. Nepřímá regulace kapacit prostřednictvím obvodů v rámci vyhlášky o stanovení spádových obvodů má dlouhodobou trvanlivost, jen pokud jsou dané obvody sestaveny a navrženy vhodně dle různých kritérií. Mnohdy vzniká problematická situace při umístění některých vyloučených lokalit do jednoho spádového obvodu určité školy, veřejnost ji pak neakceptuje a na území vzniká vnitřní pnutí. Dále, vlivem postupného navyšování počtu žáků v dominantních školách, dochází k rušení některých méně důležitých odborných učeben ve prospěch kmenových tříd. Problémem může být kapacita s ohledem na snahu zajistit rovné podmínky pro vzdělávání žáků napříč školami v regionu. Především jde o řešení umísťování žáků na základní školy, rekonstrukce školských zařízení, bezbariérové úpravy, výstavbu scházejících zařízení atd. Při řešení problematiky by měl zvážit zřizovatel jednotlivou nabídku všech škol a nabídnout veřejnosti specializované činnosti na méně oblíbené či více rozšířit nabídku zájmové činnosti.

Obdobně jako v případě mateřských škol, se problém týká zejména střední a jižní části území projektu MAP II, ležící v suburbánní zóně statutárního města Olomouc s vysokou atraktivitou pro bydlení, což se projevuje jak ve vyšší hustotě zalidnění, tak demografických charakteristikách obyvatelstva, kdy převládají mladé rodiny s dětmi, je zde vyšší úroveň vzdělanosti či menší podíl tzv. rodáků. Věková struktura je výrazně diferencovaná podle polohy obce, kdy se obce v suburbánní zóně statutárního města Olomouc vyznačují celkově mladší populací, což dokumentuje obec Hlušovice, kde podíl obyvatel do 14 let dosahuje čtvrtinu obyvatel (25 %) a podíl obyvatel 65+ pouze 9 % obyvatel obce, což jsou obě extrémní hodnoty v rámci MAP II. Vyšší podíl (nad 20 %) předproduktivní složky do 14 let mají také obce Dolany, Hlásnice, Hnojice či Štarnov.

Problém dopravy dětí a žáků do mateřských a základních škol, včetně zabezpečení dopravy (dostupnosti) mimoškolních aktivit dětí a žáků pro děti z periferních oblastí území projektu MAP II

Území projektu MAP II je plošně rozsáhlé a někteří žáci musí velmi časně vstávat, aby se dostali včas na začátek vyučování. Jsou odkázáni buď na dopravu společně s rodiči, nebo na ne příliš hustou síť veřejné dopravy. Jak ukázalo šetření mezi žáky všech základních škol (dotazníkové šetření realizované UP Olomouc v rámci projektu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v SO ORP Šternberk“), mezi žáky prvního i druhého stupně nejvíce dětí vstává v intervalu 6:30 až 7:00 hodin, ale je i relativně vysoký podíl těch, kteří musí vstávat před 6:30 hodin. V případě žáků prvního stupně musí v 6:00 hodin vstávat více než pětina žáků a někteří i dříve. Uvedené šetření mezi žáky všech základních škol v regionu dále ukázalo, že v případě 1. stupně využívá nějaký dopravní prostředek pro cestu do školy 44 % žáků, přitom více než polovina z nich jezdí do školy autem (společně s rodiči). Stejně problematická je i situace po

skončení vyučování, kdy žákům často nenavazují spoje. Problematická je i doprava dětí a žáků ze Šternberka či Moravského Berouna domů v odpoledních hodinách, což je důležité pro možnost jejich účasti na mimoškolních aktivitách. Dopravní spojení místních částí Šternberka a okolních obcí s městy Šternberk nebo Moravský Beroun lze hodnotit v odpoledních hodinách jako nedostačující a stává se často jedním z limitujících faktorů účasti dětí a žáků na zájmových mimoškolních aktivitách realizovaných po skončení vyučování např. základními uměleckými školami (ZUŠ), Domem dětí a mládeže Šternberk (DDM), sportovními kluby či jinými dalšími sdruženími či neziskovými organizacemi.

V případě velmi brzkého vstávání, někdy spolu s nevhodnou úpravou denního režimu, se běžně stává, že jsou žáci unavení a mohou pak dosahovat i horších studijních výsledků. Přitom dřívější vstávání bezprostředně souvisí s dostupností škol a dojížďkou autobusy nebo dojížďkou společně s rodiči autem. Špatné dopravní spojení v odpoledních hodinách omezuje možnost mimoškolních aktivit žáků.

Pro jednoznačné doložení aktuálního stavu dopravní dostupnosti škol území SO ORP Šternberk a dostupnosti města Šternberk, kde se realizuje většina mimoškolních aktivit v rámci území SO ORP Šternberk, byla zpracována podrobná analýza a následné šetření mezi zástupci škol, aktéry rozvoje území i formou brainstormingu v rámci setkání mini týmů, kdy byla navržena doporučení, která by mohla stávající problémy vyřešit. Slabou stránkou dostupnosti škol je samotný dopravní systém, zejména s ohledem na vedení železničních tratí a stanovený systém autobusové dopravy, který pro některé okolní obce bez mateřské či základní školy, je částečně či velmi omezující. Např. občané Hlásnice bez možnosti vozit děti vlastním autem, nemohou využít volnou kapacitu škol v Babicích, protože není přímé spojení mezi těmito sousedními obcemi. Dalším problémem je skutečnost, že u žáků dojíždějících z obcí jako např. Lipina, Domašov u Šternberka a Horní Loděnice a v návaznosti na neexistující dohody těchto obcí s městem Šternberk vzhledem ke spádovým obvodům, může v rámci zápisu a následného plnění povinné školní docházky docházet k tomu, že ze zastávky, kde děti vystupují, nemusí chodit do nejbližší školy u této zastávky. To je případ ZŠ Svatoplukova, kde je zastávka u školy, ale vzhledem k upřednostňování přijetí dětí z obvodu či města mohou být děti umisťovány do škol s nutnou docházkovou vzdáleností (5-10 minut). Zvláště u nejmenších dětí s tím rodiče zásadně nesouhlasí. Je však potřeba zmínit, že v některých případech lze zvolit jinou linku, která zajíždí na vhodnější zastávku.

Malá motivace k využívání kapacit mateřských a základních škol ve venkovských obcích

Současný a čím dál častější trend je umisťovat děti a žáky žijící v obcích do mateřských i základních škol ve městech. Obecní školy se tak vyprazdňují a městským školám bude brzy chybět kapacita. Častým problémem je také odchod žáků z 5. ročníku na gymnázia. Některé obce se potýkají s nízkým počtem žáků, což ředitelům škol může způsobovat komplikace s financováním provozu a platů učitelů a dalších zaměstnanců z příspěvků. Některé školy ve městech se naopak začínají potýkat s přebytkem žáků.

Pokud budou děti a žáci z obcí odcházet do městských mateřských i základních škol, hrozí čím dál vyššímu počtu venkovských škol zánik. Mateřským i základním školám ve městech naopak přestane dostačovat kapacita. Třídy budou předimenzované, a to se negativně odrazí na kvalitě výuky.

V současné době je trendem spíše individuální přístup k dětem a žákům, což přeplněné školní třídy neumožňují.

Neřešení problému povede ve svém důsledku i ke zhoršení konkurenceschopnosti mateřských a základních škol zejména v menších obcích oproti školským zařízením ve městech, pokud zřizovatelé nebudou hledat a využívat možnosti získání zdrojů k financování zlepšení vzdělávací infrastruktury. V menších obcích se toto týká zejména oblasti stavu budov a vybavení, který také ovlivňuje řešení dalších cílů v oblasti čtenářské, matematické gramotnosti a pregramotnosti nebo polytechnického vzdělávání. Pokud nebudou mít budovy potřebné prostory a vybavení na zajištění těchto aktivit, ovlivní to plnění cílů i v těchto výše jmenovaných oblastech.

Relativně omezená nabídka speciálních vzdělávacích programů v mateřských i základních školách

Jednou ze slabin předškolního i základního školství v území je, že žákům ani rodičům nenabízí ke klasicky pojaté výuce prakticky žádnou alternativu. Ze všech základních škol nabízí pouze ZŠ Šternberk, Svatoplukova 7, Šternberk třídy s rozšířenou výukou cizích jazyků a ZŠ náměstí Svobody 3, Šternberk třídy s rozšířenou výukou matematiky či tělesné výchovy v prvním a druhém stupni. Alternativu nabízí i MŠ, ale pouze v rámci programu „Začít spolu“ v MŠ ve Šternberku (MŠ Komenského, MŠ Nádražní 7, MŠ Světlov) či speciálních logopedických tříd v MŠ Komenského 44, Šternberk. Na ZŠ Dr. Hrubého, Šternberk je jednou z alternativ ve výuce rozvoj komunikačních dovedností žáků v cizích jazycích.

Problematická je i situace v oblasti speciálního vzdělávání v mateřských školách, kdy jsou evidovány případy dětí, které do základních škol přichází s těžkým zanedbáním, které by bylo vhodné podchytit mnohem dříve. V rámci zavedení povinného předškolního vzdělávání vzniká příležitost podchytit a pracovat s těmito dětmi již před vstupem do ZŠ. Většina dětí ze sociálně slabších rodin nenavštěvují v předškolním věku MŠ pravidelně. Proto u některých žáků není možné špatnou výchovu nebo zanedbání včas podchytit. I proto je důležité cíleně se věnovat speciálním vzdělávacím programům a možnostem zřizovat speciální třídy podle § 16 školského zákona v běžných v mateřských školách a poskytnout rodině podporu a vzájemně spolupracovat. Ze zjištění pracovních skupin však vyplývá, že zejména některé sociálně slabé rodiny nejsou ochotny spolupracovat, i když je jim umožněna řada výjimek pro předškolní vzdělávání např. neplatí školné, neplatí stravu, mohou chodit domů před obědem atd.

Rodiče tak mohou vyhledávat základní školy, které speciální vzdělávací programy nabízí, a ve svém důsledku může pro území problém vést až úbytku dětí a žáků mateřských a základních škol, a tím i následnému propouštění pedagogů, což má následné ekonomické dopady pro region.

Negativně se vše projeví i v ekonomice provozu škol. Je také důležité zmínit, že podpora speciálních vzdělávacích programů v rámci předškolního vzdělávání pro děti jak ze sociálně znevýhodněného prostředí či národnostních menšin, tak pro děti jinak znevýhodněné, současně se zabezpečením finanční podpory dětí a žáků, usnadní přechod na základní školu a zvýší jejich studijní úspěšnost. Oblast podpory včasné péče, rozvoj systému a včasná depistáž má velkou vazbu na úspěšnost žáků na základní škole.

5.2.1.2 Problémová oblast 1.2: Kvalita základního a předškolního vzdělávání

Klíčové problémy a jejich příčiny problémové oblasti 1.2:

Nedostatečná infrastruktura vybraných mateřských a základních škol

Špatná infrastruktura limituje školy v dalším rozvoji a neumožňuje realizovat např. speciální vzdělávací programy pro nadané či znevýhodněné žáky. Může celkově docházet k zaostávání a zhoršování školního prostředí a snížení konkurenceschopnosti zejména škol v menších obcích ve srovnání se školskými zařízeními ve městech.

Nedostatečné zázemí pro realizaci mimoškolních aktivit, zejména zázemí pro volnočasové aktivity

Z vlastních realizovaných šetření na území SO SORP Šternberk (geografická vstupní analýza území SO ORP Šternberk realizovaná v rámci projektu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v SO ORP Šternberk“, CZ.1.07/1.1.00/46.0009, je součástí Strategie rozvoje základního vzdělávání v SO ORP Šternberk) bylo zjištěno, že v největších obcích SO ORP Šternberk je v současné době kapacita sportovišť (hřišť) v rámci jednotlivých mateřských a základních škol pro mimoškolní aktivity dětí na dobré úrovni, ale poměrně velké rezervy jsou ve sportovištích tzv. vnějších.

Malý rozměr sportovní haly gymnázia částečně brání rozvoji např. florbalového sportu, který může být velmi významnou volnočasovou sportovní aktivitou, chybí kurty na badminton, squash a modernizován není zimní stadion. Příkladem nově realizované stavby je krytý bazén ve Šternberku, stavba je již v realizaci, ukončení realizace se předpokládá v srpnu 2022, provoz od září 2022. Dalším limitujícím faktorem je nedostatek financí pro pedagogy či jiné pracovníky, kteří volnočasové aktivity realizují. Prostor je také pro moderní a v souladu se současnými trendy inovativní medializaci různorodých forem mimoškolních aktivit a jejich rozvoj ve spolupráci s rodiči, neboť dnešní školní mládež má mnohdy jinou představu o trávení volného času. Klíčová je spolupráce školy a rodiny.

Pro rozvoj sportovního nadání dětí a žáků, včetně atletiky, je příkladem dobré praxe nově realizovaný atletický stadion ve Šternberku, který je v provozu od září 2021, zázemí se bude doplňovat v roce 2022. V roce 2020 byla městu Šternberk přiznána dotace na jeho výstavbu.

Pokud děti nebudou mít k dispozici sportoviště na odpovídající úrovni a ze zájmových kroužků nebudou schopny si vybrat ten, který by naplňoval jejich potřeby a představy, přijdou o možnost smysluplně trávit volný čas. V důsledku toho reálně hrozí nárůst případů vandalismu, sociálně patologických jevů a kriminality.

Riziko: vysoké finanční náklady na zabezpečení údržby a provozu sportovišť včetně např. nutného správce, riziko v případě nevhodné lokalizace v možné koncentraci sociálně znevýhodněných.

Nedostatečné finanční zabezpečení pro realizaci mimoškolních aktivit

Z vlastních realizovaných šetření na území MAP II vyplývá význam mimoškolního vzdělávání pro úspěch v rámci školního vzdělávání. Na straně druhé, dle platné legislativy, nesmí být mzdové prostředky škol využívány na financování personálního zabezpečení zájmových kroužků. Přípustná je pouze úhrada mzdových prostředků na provoz školní družiny nebo školního klubu. Je nezbytné nastavit zájmovou

činnost na školách tak, aby její financování nebylo v rozporu s platnou právní úpravou. Problémem je finanční zabezpečení pedagogů i nepedagogických pracovníků, kteří se na mimoškolním vzdělávání podílí.

Na straně druhé všechny děti mají možnost navštěvovat zájmové vzdělávání, které poskytují jiné organizace a je cenově dostupné (např. DDM Šternberk, pedagogové tam děti dovedou). Není nutné, aby dítě absolvovalo zájmové vzdělávání přímo ve škole. Naopak, toto není pro dítě přínosné. Může se tak stát, že dítě bude trávit ve škole celý den (od 6:30 v družině až po 17:00 v kroužku), bez změny prostředí, bez změny kolektivu, bez změny pedagogů, což je pro dítě velká zátěž namísto přínosu.

Nedostatečná podpora inkluzivního vzdělávání a zajištění rovného přístupu ke vzdělávání ve snaze eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni v běžných třídách s podporou individuálního vzdělávacího plánu. Řada mateřských a základních škol v území má zřízenu funkci asistenta pedagoga k dětem a žákům se zdravotním postižením. Například na ZŠ nám. Svobody, Šternberk pracuje 16 asistentů pedagoga, na ZŠ Svatoplukova, Šternberk pracuje celkem 5 asistentů pedagoga pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Teprve, když není tento způsob vzdělávání úspěšný, přecházejí děti a žáci na základě doporučení odborného poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce do školy samostatně zřízené pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami. Vzhledem k tomu, že jednou z klíčových obtíží při vzdělávání těchto žáků je porucha koncentrace pozornosti, je vzdělávání v kolektivu do 14 žáků efektivnější.

Důrazem na inkluzivní vzdělávání a podporu integrace žáků do standardní školy, vzniká riziko vytvoření jiného znevýhodněného prostředí, znevýhodněné školy (např. ZŠ nám. Svobody, Šternberk, ZŠ Moravský Beroun), kam jsou tito žáci ve velké míře zařazeni z důvodu kapacit a spádovosti dětí, a to převážně ze sociálně vyloučené lokality.

Při neřešení problémů může docházet ke zvyšování počtu žáků, kteří ani nedokončí proces základního vzdělávání, budou mít nízkou uplatnitelnost na trhu práce a hrozí jim vyšší riziko sociálně-patologického chování. Rizikem při realizaci opatření může být nezájem většiny žáků i rodičů, kterých se inkluze týká.

Dalším identifikovaným problémem bylo vzdělávání dětí a žáků matek z Azylového domu pro matky v tísni v Dalově, kde bylo lokalizováno 10-12 bytových jednotek. Žáci těchto rodičů měli v oblasti vzdělávání velké potíže. Chyběla motivace, úspěch, žáci se často stěhovali, domácí příprava a školní výsledky byly většinou velmi slabé a problematické. Dle aktuálního šetření byl provoz azylového domu k 30. 6. 2020 ukončen.

Relativně malá podpora práce s nadanými a talentovanými dětmi a žáky

V oblasti péče o nadané žáky ve školských poradenských zařízeních jsou klíčovými dokumenty „Koncepce péče o nadané žáky ve školských poradenských zařízeních“ a „Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014-2020“. V současné době jsou nadaní žáci v území MAP II

integrováni do běžných typů škol a jsou motivováni k účasti v odborných soutěžích a olympiádách, kde mohou svá nadání uplatnit.

Pokud nebudou mimořádně nadaní žáci aktivně vyhledáváni a nebude o ně pečováno, budou talentovaní a nadaní žáci odcházet do jiných škol, kde pro ně budou speciální programy připraveny, nebo nebudou schopnosti takových žáků vůbec využity a školy v území MAP II budou přicházet o žáky s mimořádným kognitivním potenciálem; s mimořádným potenciálem apod. V případě, že zůstanou na základní škole bez speciálního a cíleného programu, mohou splynout s průměrem a jejich nadání a talent nebude rozvíjen, nebo mohou svou energii věnovat aktivitám mimo rámec vzdělávání. S novým systémem financování lze ve školách více dělit a přizpůsobit tak vnitřní diferenciaci třeba na práci s talentovanými a nadanými žáky. Problém je však v omezení prostorových a personálních kapacit.

Rizika spojená s rozšiřováním rizikového chování (sociálně-patologických jevů) u dětí a žáků

Jako jedna z velmi důležitých a zásadních problémových oblastí byla identifikována rizika zvyšování nezájmu dětí a vlivu patologických jevů na jejich vzdělání. Školy v území mají dle zásad rámcového vzdělávacího programu zpracovány minimální preventivní programy. Školy musí řešit problémy se zameškanými neomluvenými hodinami či příliš velkým množstvím omluvených hodin, požíváním alkoholu a kouřením, s prevencí drogových závislostí, alkoholismu a kouření, problémy v prevenci šikany, v prevenci projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu, v prevenci rizikového sexuálního chování, v prevenci kriminality a delikvence, v prevenci záškoláctví, v prevenci vzniku poruch příjmu potravy a v neposlední řadě i v prevenci virtuálních drog – patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách. Je zřejmé, že v městských školách (Šternberk, Moravský Beroun) jsou vlivem větší koncentrace žáků ony problémy s jejich sociálně patologickým chováním větší.

I přesto, že školy mají kvalitně zpracované programy prevence, nedaří se základním školám v zájmovém území významněji redukovat problémy žáků se záškoláctvím, užíváním alkoholu, cigaret nebo drog. Velkým problémem je rozšiřující se internet a další technologické prostředky, díky kterým mladí lidé stále více „utíkají“ do virtuálního světa, a to i ve vyučovacích hodinách. Zmíněné problémy se vyskytují jak během školních, tak mimoškolních aktivit. Programy prevence jsou spíše „ozdobou“, občas realizovanou aktivitou než skutečnou součástí vzdělávání. Prioritou je zanesení programů prevence stejně jako třídnických hodin do RVP např. v předmětech OSV (osobnostně soc. výchova).

Nižší úroveň čtenářské pregramotnosti (MŠ) a gramotnosti (ZŠ)

Na základě vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb základních škol (z analýzy agregovaných dat MŠMT) byla podpoře rozvoje čtenářské gramotnosti stanovena průměrná priorita 2 a základní školy v území ji označují, ve srovnání s celorepublikovým průměrem, jako potřebu významnější v aktuálním hodnocení v kategorii mezi rozvíjející se a realizovaná oblast, blíže ke kategorii rozvíjející se. Čtenářská gramotnost je základním a stavebním pilířem pro celkový rozvoj všestranné osobnosti každého dítěte. Bez správného pochopení významu čteného a verbální zásoby není možné fungovat v jakémkoli rozsahu v ostatních předmětech. Nenaplnění cíle povede ke snížení úrovně čtenářských dovedností žáků základních škol a snížení čtenářské pregramotnosti v mateřských školách.

Nízká úroveň matematické pregramotnosti (MŠ) a gramotnosti (ZŠ)

Nenaplnění cíle může vést ke snížení úrovně matematické pregramotnosti i gramotnosti dětí a žáků základních škol. Ztráta zájmu u dětí v předškolním věku může zásadně ovlivnit úroveň matematické gramotnosti žáků základních škol a snížení matematické gramotnosti žáků základních škol snižuje možnost uplatnění pro další vzdělávání i na trhu práce, navíc může být významné i pro sociálně znevýhodněné žáky.

Malá podpora rozvoje polytechnického vzdělávání dětí a žáků

Jako jeden z klíčových problémů a s tím související riziko, byl identifikován problém nemožnosti rozvíjet silné stránky jedince, což se promítá i do nízké úrovně rozvoje polytechnického vzdělávání. Polytechnickou pregramotností je rozvoj motoriky – jemné i hrubé, která je podmínkou nutnou pro rozvoj řečových kompetencí a myšlení.

Nedostatečná podpora rozvoje polytechnického vzdělávání povede k nedostatečné kompetenci v oblasti polytechnického vzdělávání a horší uplatnitelnosti na trhu práce. Prohloubí se nezájem o technické předměty (chemie, matematika, fyzika).

Malá podpora sociálních a občanských dovedností u dětí v mateřských školách

Na základě vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb mateřských škol (agregovaná data MŠMT, úvodní šetření), bylo nižší hodnocení úrovně sociálních a občanských dovedností u dětí v mateřských školách ve srovnání s průměrnou situací v ČR i v Olomouckém kraji, i proto je této problematice věnována pozornost. Zejména proto, že nízká podpora vede k nedostatečné kompetenci v oblasti sociálních a občanských dovedností u dětí v mateřských školách, což může negativně ovlivnit jejich začlenění do třídního kolektivu na základní škole i začlenění do společnosti. Každá neúčast dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí na předškolní výchově je zásadním problémem, který může hned v počáteční fázi vzdělávacího procesu vést k diferenciaci dětí a žáků. Mateřská škola pouze pro určitou menšinu, ať je vedena v dobré víře a určitě částečně pomáhá, nemůže kontakt s prostředím, do kterého má být prováděno sociální začleňování, nahradit.

Nedostatečná podpora rozvoje dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků

Na základě zkušeností s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků lze považovat stávající nabídku vzdělávacích programů pro pedagogické pracovníky na dobré úrovni, ale s ohledem na nové trendy ve vzdělávání, neustálé novinky v oblasti didaktických pomůcek, nová legislativní opatření, je nezbytné zabezpečení možnosti rozvoje dovedností učitelů a pedagogických pracovníků, posílení jejich informovanosti (např. o výsledcích nových studií a výzkumů v oblasti vzdělávání, pedagogiky a psychologie) pro zajištění kvalitního vzdělávání a stávající nabídku prohlubování odborné kvalifikace neustále rozšiřovat a aktualizovat. Obzvláště přínosná je zážitková pedagogika, tj. učení se prostřednictvím emocí, které je mnohem trvalejší a efektivnější než všechny ty ústně předávané zkušenosti a výzkumy (s efektivitou cca 20 %).

Problémem může být stagnace případně až nedostatečný rozvoj dovedností a kvalifikačních kompetencí pedagogických pracovníků, zejména při aplikaci nových poznatků, technologií, vyučovacích metod, nových didaktických pomůcek, výsledků nových studií a výzkumů realizovaných v oblasti vzdělávání, pedagogiky a psychologie, což ve svém důsledku může negativně ovlivnit kvalitu vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.

Riziko: Finančně i časově náročné pro pedagogy i školy samotné, s ohledem na širokou nabídku a velké množství různých vzdělávacích agentur, je obtížné zabezpečit vždy nejlepší úroveň vzdělávacího semináře. Tyto semináře se většinou konají v Olomouci či Brně. Dlouhodobé vzdělávání u ověřených zdrojů je velmi časově i finančně náročné, energeticky náročné, ale velmi účinné. Slabá je ovšem motivace pedagogů k takovéto osobní investici. Raději absolvují nekvalitní webináře a jednorázové vzdělávací akce, které jsou rychle a snadno dosažitelné, odbyté, tudíž neefektivní.

5.2.2 Problémová oblast 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Klíčové problémy a jejich příčiny problémové oblasti 2:

Malá informovanost o možnostech dalšího vzdělávání po skončení základní školy pro žáky i rodiče z území projektu MAP II

Při výběru střední školy žáky nejvíce (31 % dotazovaných v rámci dotazníkového šetření realizovaného UP Olomouc v rámci projektu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v SO ORP Šternberk“) ovlivnila myšlenka, že chtějí vykonávat povolání, které je baví. Významným faktorem výběru je i možnost získat po škole dobrou práci, kterou zaškrtlo 23 % respondentů nebo návštěva školy, která oslovila 16 % žáků. Při výběru střední školy žáci využívali různé zdroje informací. Z hlediska zdrojů informací nejvíce využili radu členů rodiny, částečně také spolužáky a kamarády. Částečnou pomoc základní školy využilo 55 % dotazovaných. Velký význam při výběru měl internet spolu se školou, na kterou se žáci hlásili. Veletrh „Kam po základní škole“ velmi pomohl 7 % a částečně pomohl 27 % žákům.

Různorodá informovanost o možnostech vzdělání se projevila jako pozitivně ovlivňující výběr školy. Veletrh „Kam po základní škole“ v minulosti dosáhl dobrých výsledků, proto by bylo dobré v akci pokračovat a zabezpečit finanční prostředky na jeho realizaci.

Malá informovanost žáků i rodičů o aktuální situaci na trhu práce a zaměstnanosti na území MAP II

Nejen v zájmovém území, ale v i jiných místech ČR chybí větší provázanost aktivit základních škol s činností řady mimoškolních institucí. Školní aktivity se maximálně zaměřují na školní výlety nebo organizaci zájmových kroužků, a tak nejen žákům, ale hlavně pedagogům chybí větší reflexe sociálně ekonomických jevů a procesů. Úlohu pedagogů při vzdělávání dětí na základních školách mnozí vidí jako klíčovou, přesto nejenže se řada z nich dále odborně nevzdělává (neexistují povinné odborné semináře jako u jiných profesí, např. lékařů či inženýrů různých technických oborů), ale také se neúčastní nebo jen s minimálním zájmem účastní odborných seminářů, jejichž poznatky by bylo vhodné přenést do pedagogického procesu.

Důsledkem neřešeného výše popsaného problému je absence přenášení základních sociálně ekonomických informací do vzdělávacího procesu a seznamování žáků základních škol se sociálně ekonomickým prostředím jejich místa bydliště a okolí (správní obvod) prostřednictvím předávání informací od klíčových zaměstnavatelů (firem) nebo odborníků na problematiku uplatnění žáků v dalším životě.

5.2.3 Problémová oblast 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty

Klíčové problémy a jejich příčiny problémové oblasti 3:

Absence informační databáze s profily významných zaměstnavatelů v regionu

Žáci základních škol i jejich rodiče mají často malé povědomí o území. Názory žáků základních škol a jejich pohled na možnou budoucí vlastní uplatnitelnost a možnost v budoucnu v regionu pracovat, je významně ovlivňována postoji a znalostmi rodičů, což plyne z realizovaného dotazníkového šetření. Pokud patří rodiče k pracujícím mimo region, a tím mají o území menší povědomí nebo se jedná o rodiče s nižším vzděláním či nezaměstnané, může to zásadně ovlivnit žáky v jejich výběru střední školy.

Žáci základních škol ani jejich rodiče a pedagogové často nemají dostatečné informace o možném uplatnění na trhu práce, což může znamenat volbu méně vhodné střední školy a celkově může docházet ke zvyšování podílu hůře zaměstnavatelných či uplatnitelných na trhu práce a může to následně i vést k nárůstu sociálně-patologických jevů.

Nedostatečná výměna informací mezi pedagogy mateřských škol navzájem a podobně mezi pedagogy základních škol navzájem

Vzájemná setkávání pedagogických pracovníků nejčetněji probíhají v rámci konkrétní školy, většinou formou pravidelných porad. Ředitelé škol se setkávají na pravidelných setkáních se zástupci zřizovatelů, kde získávají klíčové informace, které následně zprostředkovávají na svých školách. Problémem jsou často nefungující vztahy mezi pedagogy jednotlivých škol a absence vzájemného setkávání s cílem sdílení příkladů dobré praxe. Problémovou oblastí je i proto, že na národní úrovni není kariérní řád pedagogických pracovníků řešen, proto lze hodnotit stávající systém jako nedostatečný.

Nízká míra vzájemné komunikace a spolupráce na úrovni pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území

Pedagogičtí pracovníci se setkávají pravidelně na poradách v rámci školy, ředitelé škol na pravidelných setkáních se zástupci zřizovatelů, kde získávají klíčové informace, které následně zprostředkovávají na svých školách. K systematickému setkávání na daná problémová témata však v současné době nedochází. Žádoucí je i větší provázanost mezi mateřskými a základními školami v regionu i základními a středními školami v regionu.

Nebude-li zavedeno systematické setkávání, povede to k nedostatku informací o aktivitách jednotlivých klíčových aktérů, které mohou být klíčové v oblasti vzdělávání. Dále může dojít k duplicitě řešení problémů či zvýšenému úsilí na řešení problému, se kterým má jiný aktér bohaté zkušenosti, a umí ho snadno vyřešit. Důležité však je, aby systematická setkávání garantovala důvěryhodná, dlouhodobě exponovaná a zapálená osoba – může posloužit jako silný motivátor a prediktor kvality.

Současná doba klade vysoké nároky na rychlé získávání a předávání informací a na jejich důkladné ověřování či zpětnou vazbu. Pro školy by mělo být nastavení efektivních informačních kanálů a volba optimálních komunikačních strategií důležitým nástrojem pro fungování školy, včetně tvorby školního marketingu. Problémem se zabývá mimo jiné Česká školní inspekce, která realizovala dotazníkové šetření na vybraných základních školách, které mimo jiné v mnoha ohledech potvrdilo hypotézu, že absence jednotné, ucelené a prakticky využitelné metodiky, která je potřebná zejména pro řešení problematických nebo dokonce krizových komunikačních situací, může školám bránit v rozvoji efektivní komunikace.

5.2.4 Problémová oblast 4: Připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách

Klíčové problémy a jejich příčiny problémové oblasti 4:

Absence a zatím nedostatečná připravenost na krizové situace

Na základě setkání pracovních skupin a setkání s řediteli škol vyplynulo, že před rokem 2020 školy nebyly dostatečně připraveny na krizové situace. Pouze minimum škol bylo schopno přejít na distanční formy výuky okamžitě. Aktuální situace ukazuje, že je třeba se připravit na různé formy krizových situací a mít připraven krizový plán, který zabezpečí kvalitní vzdělávání.

Nedostatečné materiální vybavení škol, aby bylo možné v dostatečné kvalitě zabezpečit distanční formy výuky včetně dostatečného kvalitního dalšího vzdělávání tematicky zaměřeného na formy výuky využívající distančních metod výuky

MŠMT (MŠMT, 2021) v dokumentu metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem uvádí, že vzdělávání na dálku v období uzavření škol na jaře 2020 potvrdilo, že distanční formy výuky mohou být velmi funkční a přínosné i jako doplněk výuky prezenční. Školám doporučilo, aby se v rámci svých možností pokusily využívat prvky distančního vzdělávání s podporou digitálních technologií i během vzdělávání ve standardních podmínkách. Školy v zájmovém území MAP II mohou navázat na své pozitivní zkušenosti z období vzdělávání na dálku, využít příznivé dopady na vzdělávání dětí a žáků a podpořit zvýšení digitalizace českého vzdělávacího prostředí. Podstatným efektem bude také to, že učitelé i děti a žáci budou lépe připraveni na případný nucený přechod na vzdělávání distančním způsobem. Je však nezbytné zabezpečit materiální vybavení škol tak, aby bylo možné distanční formy výuky v dostatečné kvalitě realizovat.

Malá motivace pedagogů a žáků ke kvalitní distanční formě výuky

Aktuální situace a přechod na distanční formy výuky s sebou přinesl zvýšené požadavky na pedagogické pracovníky ve smyslu přípravy na výuku. Již existují i výsledky a hodnocení, které dokládají, jak vnímají dopad pandemie a distanční výuky na vzdělávání rodiče žáků. Příkladem je výzkum nazvaný Vzdělávání v době pandemie realizovaný společností Nielsen Admosphere (realizovaný v dubnu 2021 metodou

online sběru dat na reprezentativním vzorku 1 011 respondentů – rodičů žáků a studentů ve věku 6 až 19 let). Z výsledků výzkumu vyplývá, že významná část rodičů vnímá vzniklé mezery ve vzdělání v důsledku distanční výuky jako jeden ze závažných dopadů pandemie. S tím koresponduje i to, že většina rodičů (65 %) se domnívá, že jejich dítě se toho naučilo v rámci distanční výuky méně než v běžném prezenčním režimu. Více než polovina rodičů (56 %) je navíc toho názoru, že distanční výuka bude mít negativní vliv i na další vzdělávání jejich dítěte a většina z těchto respondentů (79 %) zároveň soudí, že tyto důsledky budou dlouhodobé.

Postoje učitelů hodnotil například výzkum společnosti PAQ Research a projekt Kalibro pro organizaci Učitel naživo realizovaný v květnu a červnu 2021, kterého se zúčastnilo 603 vyučujících ze základních škol. Výzkumem bylo zjištěno, že pro zhruba tři čtvrtiny vyučujících byla distanční výuka více stresující než prezenční vyučování. Kolem čtyř pětin dotázaných pedagogů v průzkumu uvedlo, že trávili distanční výukou víc času než běžným vyučováním. Narostl jim hlavně objem přípravy a komunikace s žáky a rodiči, naopak poklesl počet hodin přímé výuky. Asi třem čtvrtinám učitelů přinášela práce víc stresu než před epidemií. Napětí pociťovali zejména kvůli množství potřebné přípravy, obtížnosti hodnocení, zodpovědnosti za výsledky dětí a obavám o jejich motivaci. Narostl také počet pedagogů s pocitem vyčerpání a s obavami z nedostatečné motivace žáků. Kolem čtyř pětin dotázaných pedagogů v průzkumu uvedlo, že trávili distanční výukou víc času než běžným vyučováním. Narostl jim hlavně objem přípravy a počet hodin strávených komunikací s žáky a rodiči, naopak poklesl počet hodin přímé výuky. Největší nárůst práce zaznamenali především učitelé na prvním stupni. Následkem byl pocit vyčerpanosti učitelů či jejich psychické potíže. Podíl učitelů s pocitem vyčerpání se zvedl ze 45 % na 55 %. V souvislosti s distanční výukou vzrostly také psychické potíže u učitelů. V průběhu pandemie se středně těžké symptomy úzkostí a depresí projevily u 11 až 19 % Čechů. U učitelů je to 38 %. Proto je třeba hledat nástroje, jak motivovat pedagogy i žáky v krizových situacích k distančním formám výuky.

5.3 SWOT-3 analýza vzdělávání v mateřských školách a základních školách projektu MAP II (území SO ORP Šternberk a východní část SO ORP Olomouc)

SWOT-3 analýza je univerzální analytická technika používaná pro zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů ovlivňujících úspěšnost organizace nebo nějakého konkrétního záměru (například nového produktu či služby). Nejčastěji je SWOT-3 analýza používána jako situační analýza v rámci strategického řízení a marketingu. Součástí SWOT-3 analýzy je hodnocení silných (Strengths) a slabých (Weaknesses) stránek, příležitostí (Opportunities) a hrozeb (Threats). V rámci projektu MAP II byly předmětem SWOT-3 analýzy následující prioritní oblasti:

- Dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělání
- Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky
- Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu
- Podpora čtenářské gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka v regionu
- Podpora matematické gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka v regionu
- Podpora kvalitního inkluzivního vzdělávání v regionu

Vzhledem k tomu, že SWOT analýza je velmi univerzální a jednou z nejpoužívanějších analytických technik, je její využití v praxi velmi široké. Podstatou realizované SWOT-3 analýzy je identifikovat klíčové silné a slabé stránky uvnitř, tedy v čem je organizace (nebo její část) dobrá a v čem špatná. Stejně tak je důležité znát klíčové příležitosti a hrozby, které se nacházejí v okolí, tedy ve vnějším prostředí. Cílem SWOT analýzy je identifikovat a následně omezit slabé stránky, podporovat silné stránky, hledat nové příležitosti a znát hrozby. Organizace by měla využívat příležitostí, které se nabízejí a předcházet hrozbám. Výstupy SWOT-3 analýzy byly využity pro vytvoření strategické části (Strategického rámce priorit MAP do roku 2023).

Dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělání

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
	SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
Interní	S.1. Aktuálně je celková kapacita škol v zájmovém území MAP II (bez zřetele na regionální diferenciaci) schopna pojmout většinu dětí a žáků. S.2. Dobré směrování inkluzivního vzdělávání na některých školách v zájmovém území. S.3. Kvalitní, kvalifikovaní a vstřícní pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci mateřských a základních škol. S.4. Spolupráce obcí při zajištění školní docházky. S.5. Kvalitní materiální vybavení škol a školských zařízení, včetně vybavení učeben a kabinetů. S.6. Modernizované zázemí škol. S.7. Zřizovatelé škol a školských zařízení mají zájem na dobrém technickém stavu objektů, investují do rozvoje škol. S.8. Schopnost škol (ředitelů škol) rychle reagovat na změnu.	W.1. Absence rezerv v kapacitách některých MŠ a ZŠ. Přeplněna je zejména kapacita škol ve městech, jelikož jsou do nich umísťovány i děti a žáci žijící v menších obcích. W.2. Školy v některých menších obcích se tak potýkají s nenaplněností kapacit. S tím souvisí i problematická doprava dětí a žáků do mateřských a základních škol, i do mimoškolních aktivit ve městech či menších obcích. W.3. Nedostatečný rozvoj nadaných dětí a žáků na běžných mateřských a základních školách a jejich následný odliv na gymnázia. W.4. Obtížné zajišťování kvalitních asistentů pedagoga do škol. W.5. Chybí zázemí pro rozvoj inteligenčního i pohybového nadání dětí a žáků či podpory a integrace těch se speciálními vzdělávacími potřebami. W.6. Nízká nabídka rozšířené výuky a speciálních vzdělávacích programů navíc vede k přeplněnosti škol, které toto nabízejí, a naopak k nedostatečnému zájmu o školy v blízkosti bydliště. W.7. Mezery ve zvyšování klíčových kompetencí dětí a žáků s ohledem na požadavek jejich rozvoje. W.8. Nutnost dojíždění dětí a žáků do MŠ a ZŠ z menších obcí do spádových škol. W.9. Aktuální nedostatek pracovních sil na trhu práce. W.10. Velký počet žáků ve třídě znemožňuje individuální přístup. W.11. Nízká motivace mladých kvalitních pedagogů pro vstup do školství, zejména z finančních důvodů.

	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Externí	O.1. Zájem o podporu klíčových kompetencí dětí a žáků. O.2. Nové možnosti zdrojů financování (zejména dotačních). O.3. Vznik a rozvoj alternativních forem předškolního i školního vzdělávání – nové formy výuky. O.4. Spolupráce obcí pro zajištění bezpečné dopravy dětí do a ze škol. O.5. Možnost využívat odborné veřejnosti v rámci vzdělávání na všech stupních škol. (IT odborníci, přírodovědci, speciální pedagogové…). O.6. Vypisování dotací dle skutečných potřeb škol na základě mapování potřeb terénu. O.7. Revize RVP, změna vzdělávacího obsahu – důraz na kvalitu. O.8. Příležitost pro rozvoj spolupráce a sdílení mezi pedagogy, přenos dobré praxe.	T.1. Nedostatek kapacit vyvolaný vlivem možné celorepublikové úpravy naplněnosti tříd velkých mateřských škol směrem dolů ze současných 24 dětí na třídu. T.2. Nízký zájem škol o investice do infrastruktury, jehož původem je například nepřipravenost záměru, nevyřešené financování apod. Může být v mnoha případech způsobeno velkou administrativní zátěží přípravy a následné realizace dotace, dále u všech škol nemusí být pracovníci schopni tvrdé dotační projekty administrovat. T.3. Vyšší průměrný věk pedagogických sborů, ohrožení ve smyslu nedostatku učitelů celkem, ale i ohrožení odbornosti u některých předmětů zejména přírodovědných (např. fyzika, chemie ad.). T.4. Nerovnosti mezi venkovskými a městskými školami. T.5. Časté změny legislativy a vysoká administrativní zátěž. T.6. Nedostatek kvalifikovaných pedagogických i nepedagogických pracovníků. T.7. Učitel/škola nemá nástroj pro práci s žáky či rodiči, kteří výrazně narušují jejich práci. T.8. Zhoršující se dopravní situace v blízkosti škol. T.9. Nevhodně nastavená inkluze.

Zdroj: vlastní šetření

Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
	SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
Interní	S.1. Dobrá uplatnitelnost žáků na středních školách v regionu. S.2. V zájmovém území se nachází široké spektrum potenciálních zaměstnavatelů, a to v různých oborech. S.3. Na území správního obvodu ORP Šternberk realizuje město Šternberk ve spolupráci s MAS Šternbersko o.p.s. workshop „Kam po základní škole?“ Cílem workshopu je poskytnout žákům a jejich rodičům informace o možnostech studia na středních školách, studijních a učebních oborech pro daný školní rok, o přijímacím řízení a o možnostech uplatnění na trhu práce ve zvolených profesích. S.4. Kvalitní vazby mezi zřizovateli školských zařízení a jednotlivými zařízeními.	W.1. Malá informovanost žáků o možnostech dalšího rozvoje a profesního zaměření po absolvování školní docházky. W.2. Absence širšího spektra středních škol ve Šternberku. W.3. Nedostatečný důraz na praktičnost získaných znalostí a jejich následné využití v praxi. W.4. Horší dostupnost střední škol (širokého spektra studijních programů středních škol) v přiměřené dopravní dostupnosti z jednotlivých obcí území, zejména těch v periferních polohách. W.5. Absence přenášení základních sociálně ekonomických informací do vzdělávacího procesu a seznamování žáků základních škol se sociálně ekonomickým prostředím jejich místa bydliště a okolí (správní obvod) prostřednictvím předávání informací od klíčových zaměstnavatelů nebo odborníků na problematiku uplatnění žáků v dalším životě. W.6. Neuspokojená poptávka potenciálních zaměstnavatelů po lidských zdrojích z důvodu neexistence kompetentně vzdělaných absolventů.
	PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Externí	O.1. Zájem rodičů o uplatnitelnost jejich dětí na trhu práce po absolvování školní docházky. O.2. Možnost realizace dalších projektů zaměřených na uplatnitelnost či získávání	T.1. Časté změny legislativy v oblasti školství, které naopak mohou zkomplikovat kvalitu vzdělávání, a tím i uplatnitelnost na trhu práce.

odbornosti žáků po ukončení povinné školní docházky. O.3. Stabilní růst počtu volných pracovních míst v posledních letech. O.4. Možnost zřízení odporných pracovních pozic souvisejících s volbou povolání jako např. kariérový poradce z dotací, již nyní Šablony, ale i jiné dotace. Intenzivnější práce v této oblasti zvláště pak s dětmi rodin méně podnětných, kdy rodiče tuto oblast nedoceňovali. O.5. Postupné zavádění polytechnického vzdělávání.	T.2. Snížení počtu zaměstnavatelů regionu v budoucnosti z důvodu změny legislativy v oblasti podnikání a také z důvodů ekonomických dopadů v důsledku covid-19. T.3. Stagnování rozvíjející se spolupráce mezi školami a zaměstnavateli. T.4. Nezájem žáků, nízká motivace k uplatnitelnosti na trhu práce. T.5. Chybějící přehled požadavků zaměstnavatelů na odbornost absolventů / uchazečů.

Zdroj: vlastní šetření

Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
	SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
Interní	S.1. Koordinace činností mateřských a základních škol s ostatními subjekty zajišťujícími pomoc při začleňování dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do výuky. S.2. Dobrá spolupráce s ostatními subjekty zabývajícími se předškolním vzděláváním, včetně zřizovatele. S.3. Bohaté zkušenosti některých aktérů s kvalitním vzděláváním a zvyšováním kompetencí. S.4. Snaha škol o spolupráci s rodiči na akcích školy i samotném vzdělávání dětí a žáků.	W.1. Nedostatečné propojení v rámci spolupráce mezi potenciálními zaměstnavateli a školami. W.2. V některých případech neochota či nemožnost zřizovatele financovat připravované rozvojové projekty škol. W.3. Aktuálně nedochází k systematickému setkávání a spolupráci pedagogických pracovníků a ředitelů potenciálních zaměstnavatelů za účelem konzultace daných problémových témat. W.4. V regionu dochází k duplicitě řešení stejných problémů či absenci sdílení řešení mezi jednotlivými aktéry.
	PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Externí	O.1. Podpora vyšších územních celků a ČR ve zprostředkování kontaktů mezi školami a dalšími aktéry. O.2. Hledání nových forem spolupráce se školami. O.3. Možnost využití příkladů dobré praxe za hranicemi regionu. O.4. Možnost začlenění rodičů do vzdělávání i na akce škol. O.5. Zlepšující se mediální obraz a vliv školství na život společnosti, tím pádem při zájmu školského zařízení v absolutní většině oslovený subjekt souhlasí se spoluprací.	T.1. Nezájem rodičů o akce a aktivity škol. T.2. Odchod absolventů a kvalitních pedagogických pracovníků z regionu. T.3. Nezájem některých veřejných či soukromých subjektů o spolupráci. T.4. Nesprávné nastavení pravidel spolupráce a kontaktů může ohrozit očekávané výsledky.

Zdroj: vlastní šetření

Podpora čtenářské gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka v regionu

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
	SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
Interní	S.1. Dobrá vybavenost mateřských i základních škol. S.2. Kvalifikovaný pedagogický sbor. S.3. Aktivní zapojení pedagogů do vzdělávacího procesu. S.4. Využívání moderních metod výuky. S.5. Vysoká podpora čtenářské pregramotnosti v mateřských školách. S.6. Množství aktivit na podporu čtenářské gramotnosti a pregramotnosti. S.7. Spolupráce s knihovnami. S.8. Nabídka knih pro žáky ve vybraných základních školách. S.9. Možnost zapojení dětí a žáků do recitačních soutěží. S.10. Nabídka vzdělávacích programů podporujících čtenářskou gramotnost. S.11. Spolupráce škol, komunikace mezi řediteli škol a pedagogy – výměna zkušeností. S.12. Stabilní pedagogický sbor.	W.1. Nedostatek kvalitních pedagogů v regionu. W.2. Prozatím malá nabídka speciálních vzdělávacích programů. W.3. U části dětí a žáků malá motivace v rodinném prostředí. W.4. U části dětí nedostatečná příprava pro školní docházku. W.5. U části dětí a žáků malá úroveň gramotnosti před vstupem do mateřských a základních škol. W.6. U části dětí a žáků špatná komunikace v rodině. W.7. U části dětí a žáků nízká úroveň zájmu o literaturu a četbu ze strany žáků základních škol. W.8. U části dětí a žáků neschopnost porozumět textu. W.9. Inaktivita rodičů – dítě „v péči ICT“. W.10. U části dětí a žáků nepodnětné domácí prostředí. W.11. U části dětí a žáků chybí základní komunikační dovednosti. W.12. Nedostatek kvalitních čítanek. W.13. Převažující klasická výkladová frontální výuka s dominantní rolí učitele. Klasická výkladová výuka s dominantní rolí učitele k vytváření nerovných podmínek při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. W.14. U části dětí a žáků malý zájem o návštěvu kulturních i vzdělávacích akcí v rodinném prostředí.

		W.15. Nedostatečná podpora rozvoje osobnosti žáka. W.16. Neznalost rodičů, jaký druh literatury dát dětem ke čtení dle jejich věku.
	PŘÍLEŽITOSTI	**HROZBY**
Externí	O.1. Spolupráce subjektů v regionu (např. knihoven a škol). O.2. Dělené hodiny. O.3. Menší počty dětí a žáků ve třídách. O.4. Povinné vzdělávání od 3 let. O.5. Zkvalitnění vybavení škol. O.6. Aplikace moderních metod výuky. O.7. Využívání moderních technologií ve výuce. O.8. Dotace – možnost podpořit aktivní učitele a učitele leadery. O.9. Sdílení pozic. O.10. Dostupnost materiálů pro rozšíření/podporu výuky (internet – pinterest, DUMy). O.11. Podpora nových učitelů. O.12. Zvyšování kvality vybavení škol. O.13. Využívat efektivní metody výuky (podpora nejen žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i žáků talentovaných). O.14. Využívání kvalitního materiálního vybavení. O.15. Vytváření prostoru pro vlastní projev žáků. O.16. Připouštět diskusi žáků. O.17. Mít na škole vlastní knihovnu, přístup k internetu, širokou nabídku časopisů, novin, letáčků. O.18. Spolupracovat s kulturními zařízeními (knihovnou).	T.1. Nezájem rodičů o akce a aktivity škol. T.2. Zhoršení sociálně-ekonomické situace v regionu. T.3. Vytváření větších rozdílů mezi třídami a vznik tříd s vyšším počtem žáků ze znevýhodněného prostředí. T.4. Mentalita dětí, obava z neúspěchu, nepravidelnost v docházce a tím i v získávání nových poznatků v dané oblasti. T.5. Lhostejnost k získávání nových poznatků. T.6. Významnější odchody žáků na osmiletá gymnázia. T.7. Rezignace zúčastněných po opakovaném neúspěchu. T.8. Neschopnost žáků porozumět textu a učit se dle psaného textu.

Zdroj: vlastní šetření

Podpora matematické gramotnosti a rozvoj potenciálu každého žáka v regionu

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
Interní	**SILNÉ STRÁNKY**	**SLABÉ STRÁNKY**
	S.1. Vzájemná spolupráce škol. S.2. Dobrá vybavenost mateřských i základních škol. S.3. Kvalifikovaný pedagogický sbor. S.4. Aktivní zapojení pedagogů do vzdělávacího procesu. S.5. Využívání moderních metod výuky. S.6. Možnost zapojení dětí a žáků do soutěží podporujících matematické znalosti. S.7. Nabídka vzdělávacích programů podporujících matematickou pregramotnost a gramotnost. S.8. Komunikace mezi řediteli škol a pedagogy – výměna zkušeností. S.9. Stabilní pedagogický sbor. S.10. Zavedení výuky matematiky metodou Hejného (např. ZŠ Dolany).	W.1. Nedostatek kvalitních pedagogů v regionu. W.2. Nedostatečná nabídka speciálních vzdělávacích programů. W.3. Malá úroveň matematické gramotnosti před vstupem do mateřských a základních škol. W.4. Malá motivace v rodinném prostředí. W.5. Nedostatečná příprava dětí pro školní docházku. W.6. Inaktivita rodičů – dítě „v péči ICT“. W.7. Nepodnětné domácí prostředí. W.8. Převažující klasická výkladová frontální výuka s dominantní rolí učitele. W.9. Špatná identifikace nadaných dětí. W.10. Malá propojenost výuky matematiky s praxí.
Externí	**PŘÍLEŽITOSTI**	**HROZBY**
	O.1. Dělené hodiny. O.2. Menší počty dětí a žáků ve třídách. O.3. Povinné vzdělávání od 3 let. O.4. Zkvalitnění vybavení škol. O.5. Aplikace moderních metod výuky. O.6. Využívání modern. technologií ve výuce. O.7. Dotace – možnost podpořit aktivní učitele a učitele leadery. O.8. Sdílení pozic. O.9. Dostupnost materiálů pro rozšíření/podporu výuky (internet – pinterest, DUMy). O.10. Podpora nových učitelů. O.11. Zvyšování kvality vybavení škol. O.12. Identifikace a podpora nadaných a talentovaných dětí a žáků.	T.1. Nezájem rodičů o akce a aktivity škol. T.2. Zhoršení sociálně-ekonomické situace v regionu. T.3. Vytváření větších rozdílů mezi třídami a vznik tříd s vyšším počtem žáků ze znevýhodněného prostředí.

O.13. Propojenost výuky matematiky s praxí.	

Zdroj: vlastní šetření

Podpora kvalitního inkluzivního vzdělávání v regionu

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
	SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
Interní	S.1. Podpora škol od zřizovatelů. S.2. Existence speciální školy v regionu. S.3. Spolupráce škol. S.4. Běžná realizace inkluze. S.5. Mladé rodiny – potenciál ve využití rodičů. S.6. Komunikace mezi řediteli škol – výměna zkušeností. S.7. Stabilní pedagogický sbor. S.8. Zkušenosti s integrací žáků. S.9. Individuální vzdělávací plány. S.10. Podpora pozice školního asistenta.	W.1. Nedostatek kvalitních pedagogů v regionu. W.2. Nedostatek psychologů a speciálních pedagogů v regionu. W.3. Velká heterogenita území. W.4. Pro část území periferní poloha se špatnou dostupností centra s nabídkou mimoškolních aktivit. W.5. Nedostatečná nabídka speciálních vzdělávacích programů. W.6. Nedostatek kapacit MŠ v jižní části regionu. W.7. Nedostatek kapacit pedagogicko-psychologických poraden. W.8. Časné diferenciace žáků (již na prvním stupni ZŠ). W.9. Koncentrace žáků ze znevýhodněného prostředí v některých třídách. W.10. Častá diferenciace žáků do různých typů tříd (škol), které předurčují jejich vzdělávací dráhu (již na prvním stupni ZŠ). W.11. Nedostatek odborně vzdělaných pedagogů. W.12. Stále vysoké počty dětí a žáků ve třídách.

	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Externí	O.1. Dotace – možnost podpořit aktivní učitele a učitele leadery. O.2. Sdílení pozic. O.3. Dostupnost materiálů pro rozšíření/podporu výuky (internet – pinterest, DUMy). O.4. Podpora nových učitelů (byty, benefity). O.5. Využití volných kapacit škol v části území, kde jsou volné pro mimoškolní aktivity. O.6. Zabránit časné diferenciaci žáků (již na prvním stupni ZŠ). O.7. Omezit vnější diferenciaci v základním vzdělávání. O.8. Zvyšování kvality vybavení škol. O.9. Systematická supervize pedagogů jako součást běžné praxe = uvědomění si vlastních kompetencí, limitů; sdílení zkušeností jako zdroj motivace = prevence vyhoření. O.10. Skutečně propojit školní poradenská zařízení se školami – podpora vstupu speciálních pedagogů do škol. O.11. Vytvoření pozice terénního pracovníka s dostatečnou časovou dotací pro práci se školami v dané oblasti. O.12. Práce na změně dosavadních stereotypů (zvyklostech školy nepřijímat některé typy znevýhodněných žáků). O.13. Vypracování nové koncepce inkluze. O.14. Vyškolení asistentů pedagoga – možnost vzorových náslechů spolupráce asistentů s pedagogy. O.15. Proškolení pedagogů v oboru speciální pedagogiky – ne každý pedagog a už vůbec ne asistent si umí poradit se vzniklou situací ve třídě.	T.1. Nezájem rodičů o akce a aktivity škol. T.2. Zvyšování heterogenity území. T.3. Zvyšování sociálních nerovností v regionu. T.4. Zhoršení sociálně-ekonomické situace v regionu. T.5. Nesystémový přístup. T.6. Dlouhodobě realizace inkluze bez výraznější materiální podpory a financí. T.7. Rostoucí administrativa (výkaznictví, dotace). T.8. Odliv nadaných a talentovaných dětí a žáků na specializované školy. T.9. Vytváření větších rozdílů mezi třídami a vznik tříd s vyšším počtem žáků ze znevýhodněného prostředí.

O.16. Jednoduchá metodika v bodech, jak se zachovat např. při různých onemocněních, ukázky, jak si poradit s dítětem v afektu ad. O.17. V rámci pohybových aktivit využít spolupráci s Regionálním centrem APA https://www.apa.upol.cz/ u dětí, které mají nějaký zdravotní handicap. O.18. Více informovat rodiče o možnosti využití služeb poradenských pracovišť (pedagogická poradna apod.). O.19. Důsledné dodržování povinnosti účasti žáka MŠ v předškolním ročníku jako sociální adaptace na výchovně vzdělávací proces. O.20. Důsledná spolupráce se všemi orgány řešícími děti a rodiny ze znevýhodněného prostředí (škola, policie, OSPOD….) a důsledné vymáhání plnění povinností rodiny. O.21. Více se ve školách zabývat vzdělávacím procesem, jeho modernizací, využíváním nových tvůrčích metod, se současným snížením zbytečné nabobtnalé administrativy. O.22. Pozitivně motivovat pracovníky škol ke stálému a průběžnému osobnímu profesnímu vzdělávání, využívat metod dobré praxe, sdílení, tandemová výuka ad. O.23. Zajistit dostupnost poradenských služeb a kvalitních asistentů pedagoga.	

Zdroj: vlastní šetření

Problematika rovných příležitostí

	Pozitivní	Negativní/Škodlivé
	SILNÉ STRÁNKY	**SLABÉ STRÁNKY**
Interní	S.1. Přítomnost několika motivovaných a erudovaných pedagogů. S.2. Dobrá spolupráce s odloučeným pracovištěm PPP (Šternberk). S.3. Podpora škol od zřizovatelů. S.4. Mladé rodiny – potenciál ve využití rodičů. S.5. Realizace inkluze – snaha. S.6. Existence speciální školy v regionu. S.7. Stabilní pedagogický sbor – malé změny. S.8. Spolupráce škol. S.9. Individuální vzdělávací plány. S.10. Zkušenosti s integrací žáků. S.11. Podpora pozice školního asistenta. S.12. Komunikace mezi řediteli škol – výměna zkušeností.	W.1. Vysoký počet dětí ve třídách. W.2. Nedostatek motivovaných učitelů (dlouhodobé dopady vyhoření; motivací zůstávají benefity formou samostudia a dovolené). W.3. Nedostatečná podpora pedagogů – supervize. W.4. Nedostatek speciálních pedagogů ve školách. W.5. Pracovníci pedagogicko-psychologické poradny neplnízodpovědně své funkce, nejsou k zastižení, nedodržují termíny, pracují s chybovostí (Olomouc). W.6. Stabilní nedůvěra některých pracovníků škol v inkluzi, stále vnímána jako přítěž, jako utopie. W.7. Nedostatek učitelů. W.8. Nedostatečná nabídka speciálních vzdělávacích programů. W.9. Rodiče ze sociálně slabých a znevýhodněných rodin nemají zájem o spolupodílení se na využívání rovných příležitostí, jsou přesvědčeni, že škola to má zvládnout sama. W.10. Malá podpora v legislativě. W.11. Malá podpora ředitelů při práci s dětmi a žáky ze sociálně slabých a znevýhodněných rodin.

	PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Externí	O.1. Podpora pedagogů (psychologická - jejich ujišťování ve stále se měnícím prostředí může pomoci zbavit jeobav a úzkosti a vést ke skutečnému využití jejich potenciálu). O.2. Podpora všech učitelů (materiální). O.3. Sdílení pozic. O.4. Umožnit pedagogům stáže ve školách, zemích, kderovné příležitosti reálně uskutečňují a podporují zvyšování heterogenity území. O.5. Podpořit ředitele škol, aby věřili v možnosti inkluze. O.6. Dotace – možnost podpořit aktivní učitele a učitele leadery. O.7. Volné kapacity škol v severní části území. O.8. Podpora nových učitelů (byty, benefity). O.9. Omezit vnější diferenciaci v základním vzdělávání. O.10. Zvyšování kvality vybavení škol. O.11. Spolupráce s OSPOD, vzájemné setkávání ředitelů škol a sdílení zkušeností. O.12. Existence neziskových organizací v regionu. O.13. UP Olomouc v regionu – navázání spolupráce při hledání nových učitelů.	T.1. Rezignace zúčastněných po opakovaném neúspěchu. T.2. Zhoršení sociálně-ekonomické situace v regionu. T.3. Dlouhodobě realizace inkluze bez výraznější materiální podpory a financí. T.4. Nesystémový přístup. T.5. „Odliv“ nadaných/chytrých dětí na specializované školy. T.6. Zvyšování rozdílů mezi školami, třídami (výběrové třídy X, „zbytkové“ třídy). T.7. Rostoucí administrativa (výkaznictví, dotace). T.8. Náročnější práce. T.9. Nedostatečné kompetence učitelů ve vztahu k rodičům dětí a žáků. T.10. Dlouhodobě využívání pouze dotací a náhradních zdrojů na vybavení škol, realizaci projektů a posílení personální oblasti škol, a s tím spojená vysoká zátěž pro ředitele škol. T.11. Neřešení možnosti systémové práce s dětmi ze znevýhodněného prostředí.

Zdroj: vlastní šetření

6 STRATEGICKÁ ČÁST

6.1 Vize

Území MAP II Šternbersko je regionem vzájemně spolupracujících subjektů i osob, kterým záleží na kvalitním a dostupném vzdělávání dětí a žáků.

Našim cílem je, aby školy a školská zařízení v území MAP II Šternbersko měly kvalitní materiální a technické zázemí, dostatečný počet pedagogických a odborných pracovníků, dostatečnou profesní a metodickou podporu a byly atraktivním místem pro pozitivně motivované pedagogické i nepedagogické pracovníky a zároveň vytvářely bezpečné a respektující prostředí, ve kterém se odehrává vzdělávací proces zaměřený na maximální využití potenciálu každého jedince. Naším cílem je, aby školy a školská zařízení umožňovaly osobnostní rozvoj všech dětí a žáků, při plné podpoře jak znevýhodněných, tak nadaných a talentovaných, a všem bez rozdílu bylo umožněno rozvíjet jejich lidský potenciál. Přejeme si, aby kvalitní systém vzdělávání přispěl k co nejlepšímu zařazení absolventů škol do společnosti a následně i do pracovního procesu a jejich spokojenému životu.

6.2 Popis priorit a cílů

Pro území řešené v rámci projektu MAP II byly stanoveny priority a cíle dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů vychází zejména z analýz agregovaných dat MŠMT, vlastních dotazníkových šetření mezi řediteli MŠ, ZŠ a zařízení mimoškolního vzdělávání, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídícího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lídry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území.

Vedle definované vize byly definovány cíle, kterých má být v zájmovém území dosaženo. Jedná se o bližší specifikaci vize a stanovení toho, čeho chceme v území dosáhnout.

- Chceme, aby školy a školská zařízení umožňovaly **rovný přístup ke vzdělávání** a předškolní i základní vzdělávání bylo dostupné pro všechny s maximální eliminací všech omezení způsobených nedostatečným zázemím pro domácí přípravu a vzdělávání.
- Chceme, aby mateřské školy i základní školy měly možnost **odborné spolupráce** se speciálními pedagogy a školními psychology v každodenní práci bez nadměrné administrativní zátěže.
- Chceme, aby měly mateřské i základní školy ve větší míře možnost přímo do svých pedagogických sborů přijmout i speciální pedagogy, školní psychology a poradce, měly dostatečný počet vzdělaných asistentů pedagoga, popřípadě být s nimi v jakémkoli jiném kontaktu (například s nimi udržovat další profesní i neformální kontakty, např. besedy pro žáky či rodiče, ale také přímé zapojení do aktivit jako jsou projektové dny, naučné exkurze a další).
- Chceme, aby učitelé, žáci i rodiče měli možnost bez prodlev využít odborné spolupráce se speciálními centry, odbornými zařízeními (SPC, PPP, OSPOD, lékaři, neziskové organizace,…) při řešení otázek v době distanční výuky.

- Chceme podporovat pedagogické pracovníky v jejich dalším odborném vzdělávání, profesním růstu s odpovídajícím finančním ohodnocením, možností rychlejších platových postupů a zároveň podpořit prestiž jejich povolání v dnešní společnosti.
- Chceme inovovat **koncepce školních vzdělávacích programů** zařazením nových metod a forem práce pedagogických pracovníků v propojení s intervencí externích odborných poradenských pracovníků.
- Chceme pro děti a žáky **rozvoj všech kompetencí**, které jsou na základě vymezení Evropským parlamentem z roku 2006 pojmenovány jako důležité pro celoživotní vzdělávání, tj. komunikace v mateřském jazyce; komunikace v cizím jazyce; kompetence matematické a základů vědy a techniky; digitální kompetence; kompetence učit se učit; kompetence sociální a občanské; kompetence organizační, manažerské a kompetence kulturního uvědomění. Doplněné ještě o devátou kompetenci – motorickou. Pouze s uvědoměním si důležitosti rovnoměrného vzdělávání pak budeme podporovat s větším úsilím ty kompetence, u kterých vnímáme oslabení. Pokud se na všechny zaměříme napříč celým vzdělávacím spektrem, vychováme osobnosti schopné úspěšně reagovat ve většině životních situací.
- Chceme u dětí mateřských škol i žáků základních škol podporovat všechny stránky čtenářské gramotnosti a získat je pro čtenářství a vybudovat u nich trvalý vztah ke knihám tak, aby se čtenářské návyky staly celoživotně rozvíjející se dovedností.
- Chceme, aby se nejen čtenářská a matematická gramotnost staly jednou z hlavních dovedností v životě, pomocí kterých budou děti a žáci v regionu dosahovat svých úspěchů ve studiu a následně v pracovním i osobním životě.
- Chceme děti a žáky naučit, jak pracovat se získanými informacemi, jak získané informace vzájemně propojovat, podporovat kritické myšlení a předávat ostatním lidem získané informace.
- Chceme, aby žáci nebyli přetěžováni množstvím učiva, a aby se spíše učili informace aktivně vyhledávat, vyhodnocovat, interpretovat a pochopili tak jejich význam a byli schopni aktivně používat ICT techniku s důrazem na praktičnost a provázanost do životních situací.
- Chceme, aby mateřské školy, základní školy i ostatní školská zařízení v území plnily ve **spolupráci** s rodinami, zřizovateli a dalšími aktéry v procesu vzdělávání klíčovou roli pro zajištění kvalitního vzdělání všech obyvatel regionu.
- Chceme, aby v území byla osvětou ze strany škol, podporou ze strany neziskových i státních organizací, zvyšována skutečná **odpovědnost rodičů** dětí a žáků v přístupu ke vzdělávání jejich dětí.
- Chceme, aby rodiče průběžně zajišťovali odpovídající podmínky pro školní práci a domácí přípravu a průběžně spolupracovali se školou a škola je tak mohla podporovat například při online výuce. V případě, že tak zákonní zástupci nečiní, využít všechny zákonné možnosti k nápravě tohoto stavu (aktivní spolupráce s OSPOD atd.).
- Chceme zlepšit komunikaci mezi rodiči a pedagogy. Chceme, aby pedagogové při komunikaci s rodiči využili všechny dostupné možnosti a pomoc různých neziskových organizací, které s rodinami pracují.
- Chceme podporovat přátelskou atmosféru, dialog i spolupráci mezi školou a rodiči.
- Chceme využít navázaných efektivních komunikačních toků, metod a postupů mezi školou, rodiči a žáky v rámci distanční výuky k posílení plnění úkolů výchovně vzdělávacího procesu v běžném provozu.

- Chceme, aby podmínky mateřských, základních i základních uměleckých škol včetně zájmového vzdělávání umožňovaly maximální **rozvoj motivace** všech dětí, žáků i studentů ke vzdělávání.
- Chceme, aby pedagogičtí pracovníci nebyli neúměrně zatěžováni **administrativními požadavky** a mohli se naplno věnovat vzdělávání žáků. Doporučujeme pro snížení administrativní zátěže škol využívat sdíleného administrátora.
- Chceme, aby v území existovala plná **informovanost** o možných nejen dotačních zdrojích pro financování investičních i neinvestičních projektových záměrů škol a byla poskytována metodická a administrativní pomoc (např. ze strany zřizovatele), protože právě tato aktivita je pro ředitele školy časově náročná.
- Chceme **podporovat další investice do vzdělání**, hospodárný přístup k výdajům a příjmům a řádné správcovství svěřených prostředků.
- Chceme v dostatečné míře a předvídatelně zabezpečovat **finanční zdroje** pro vzdělávání a podporovat jasný, jednoduchý a spravedlivý systém financování školství.
- Chceme, aby finanční prostředky byly uvážlivě a spravedlivě přiděleny na ohodnocení kvalitní práce zaměstnanců a zajištění kvalitní výuky a materiálně technického vybavení.
- Chceme podporovat rovné příležitosti u žáků v **přístupu k informačním technologiím** – například podporou výpůjček zařízení v sociálně znevýhodněných rodinách, zároveň pravidelně obnovovat počítačové vybavení ve školách.
- Chceme podporovat další rozvoj ICT kompetencí u vyučujících, a to formou rozšířené nabídky dalšího vzdělávání. Zároveň podporovat práci s ICT technologiemi tak, aby se staly součástí výuky.
- Chceme využít jako významnou příležitost již nastavené on-line přístupy jako významný komunikační kanál mezi rodiči a školou, na jehož platformě lze uskutečnit i třídní schůzky či individuální konzultace s rodiči.
- Chceme využít zkušeností z distančního vzdělávání k posílení a vyšší efektivitě práce home office v oblasti vzdělávací, ale i správy škol.
- Chceme využít zkušeností z domácí výuky k posílení zpětné vazby on-line výuky i v rámci běžných vzdělávacích aktivit.
- Chceme zajistit školám trvalou podporu formou spolupráce s organizacemi, které se zabývají ICT technologiemi.
- Chceme, aby negativní **dopady distanční formy výuky** (nerovnoměrnost dopadů vzdělávání na žáky) byly co nejnižší a chceme, aby žáci v podmínkách distanční výuky dosahovali vzdělávacích výsledků srovnatelných s výsledky prezenční výuky a minimalizovat rozdíly ve výsledku vzdělávání.
- Chceme zvládnout náročné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v podmínkách distanční výuky tak, aby se neprohlubovaly rozdíly mezi žáky (úprava organizace, metod vzdělávání, očekávaných výstupů).
- Chceme zajistit **vzájemnou spolupráci** mezi školami a školskými zařízeními, která povede k lepší adaptaci dětí předškolního věku na následnou výuku na základní škole a ke zvýšení kvality vzdělávání žáků.

- Chceme podporovat spolupráci mezi školou a rodinou formou nabídky pravidelných setkání, nabídkou dalšího vzdělávání a dalších forem spolupráce, které povedou k vytváření společné komunity.
- Chceme podporovat další možnosti hodnocení výsledků vzdělávání.
- Chceme zajistit bohatou nabídku **volnočasových aktivit** pro předcházení sociálně-patologických jevů u žáků.
- Chceme, aby učení probíhalo formou zážitku rozvíjejícího základní gramotnosti a klíčové kompetence u dětí a žáků.
- Chceme podporovat děti v dodržování zásad správného a zdravého životního stylu.
- Chceme, aby učitelé, žáci i rodiče měli možnost bez prodlev využít odborné spolupráce se speciálními centry, odbornými zařízeními (SPC, PPP, OSPOD, lékaři, neziskové organizace,…) při řešení otázek v době distanční výuky.
- Chceme podporovat proměnu **vnitřního prostředí školy** v esteticky příjemný, bezpečný a současně motivující životní prostor.
- Chceme, aby všechny školy byly dobře připraveny na **krizové scénáře**, mohly realizovat všechny formy výuky s dostatečným materiálním i personálním zabezpečením.
- Chceme, aby předškolní i zájmové vzdělávání bylo dostupné pro všechny, kteří o ně projeví zájem. Zájmové vzdělávání sice není povinné, ale školy, např. ZUŠ by měly žákům vytvořit takové podmínky, aby motivovaly své žáky k tomu, aby nepřerušovali/neukončovali svoji účast na výuce. Důležité je také zohlednit finanční náročnost.
- Chceme, aby ve spolupráci s dalšími organizacemi byla rozvíjena a zajišťována bohatá a smysluplná **nabídka volnočasových aktivit** s kvalitními odborníky, a to v bezpečném prostředí, která v mnoha školách zcela chybí nebo je nabídka volnočasových aktivit omezená genderově nebo typově (tematicky).

Pro území řešené v rámci projektu MAP II byly stanoveny priority a cíle dále členěné na dílčí specifické cíle. Stanovení priorit a cílů vychází zejména z analýz agregovaných dat MŠMT, vlastních dotazníkových šetření mezi řediteli MŠ, ZŠ a zařízení mimoškolního vzdělávání, šetření v rámci pracovních skupin a diskusí v rámci setkání řídícího výboru, realizačního týmu, pracovních skupin a setkání s lídry v oblasti vzdělávání v rámci řešeného území.

Priorita 1: Rozšíření dostupnosti a zvýšení kvality předškolního a základního vzdělání

1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce

1.1.1: Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce.
1.1.2: Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků.
1.1.3: Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích.
1.1.4: Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských školách a základních školách.

1.1.5: Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání.
1.1.6: Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských i základních školách přítomností školního psychologa speciálního pedagoga a asistentů pedagoga na škole.

1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

1.2.1: Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení.
1.2.2: Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků.
1.2.3: Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání v závislosti na skutečných předpokladech dítěte, zajištění rovného přístupu ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě. Na školách, které navštěvuje vyšší počet znevýhodněných žáků zajistit příznivé podmínky pro jejich vzdělávání a vzdělávání ostatních žáků (např. snížení počtu dětí ve třídě, zabezpečení dostatečného počtu asistentů pedagoga).
1.2.4: Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky, zajistit dostatečně kvalifikované pedagogy, kteří jsou připraveni na práci s těmito dětmi/žáky.
1.2.5: Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků.
1.2.6: Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).
1.2.7: Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).
1.2.8: Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.
1.2.9: Podporovat zvýšení digitálních kompetencí včetně využití získaných zkušeností z období distančního vzdělávání ve školách v rámci nouzového stavu k posílení digitálních kompetencí pracovníků škol, žáků a rodičů, k zajištění potřebného ICT vybavení k optimálnímu nastavení digitální domácí výuky k posílení diferenciace, procvičování, specializace, výuky u dlouhodobě nemocných.
1.2.10: Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.
1.2.11: Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity.
1.2.12: Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele.
1.2.13: Zajistit dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách.
1.2.14: Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).
1.2.15: Zvýšit a podporovat rozvoj environmentální gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ).
1.2.16: Podporovat všechny pedagogické pracovníky v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace pracovat.
1.2.17: Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu.

Priorita 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

2.1 Zvýšit uplatnitelnost absolventů

2.1.1: Realizovat veletrh vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku.
2.1.2: Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území.
2.1.3: Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu.
2.1.4: Podporovat kariérové poradenství na ZŠ.

Priorita 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol

3.1.1: Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností.
3.1.2: Realizovat vzájemná setkání pedagogů MŠ a ZŠ v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe.
3.1.3. Využívat výhod partnerství a spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích i kulturních institucí.

3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty

3.2.1: Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc.

Priorita 4: Připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách

4.1 Zlepšit připravenost na krizové situace

4.1.1: Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností z období krizových situací, podporovat sdílení (pomůcek, vybavení, lidských zdrojů, formy výuky, poskytnutí potřebných materiálů).
4.1.2: Zajistit dostatek personálu, zajištění nezbytných podmínek pro distanční vzdělávání (hygiena, prostory, materiály k výuce, režim výuky, hodnocení žáků, složení tříd ad.).
4.1.3: Vytvořit v každé mateřské i základní škole podmínky pro to, aby distanční formu výuky mohly absolvovat děti zaměstnanců integrovaného záchranného systému, zdravotnictví, sociálních služeb a podobně přímo ve škole, kterou navštěvují.

4.2 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v mateřských i základních školách

4.2.1: Zlepšovat materiální vybavení škol, aby bylo možné v dostatečné kvalitě zabezpečit distanční formu výuky s ohledem na její finanční náročnost, podpora aktivit analogických k opatření MŠMT
v souvislosti s distanční výukou umožnit školám nákup ICT vybavení.
4.2.2: Poskytnout pedagogům kvalitní další vzdělávání tematicky zaměřené na formy výuky využívající distančních metod výuky.

4.3. Motivovat pedagogy a žáky ke kvalitě distanční formy výuky

4.3.1. Vytvořit systém hodnocení způsobů, přístupů a forem distanční výuky jednotlivých pedagogů.
4.3.2. Využívat zpětnou vazbu od rodičů či zákonných zástupců žáků.
4.3.3. Motivovat pedagogy a žáky k distanční výuce, přesvědčit je o významu distanční výuky.

6.2.1 Priorita: 1 Rozšíření dostupnosti a zvýšení kvality předškolního a základního vzdělávání

Cíl a popis cíle:

1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání

Obsahuje následující specifické cíle:

1.1.1: Navýšit kapacity mateřských a základních škol v závislosti na skutečné potřebě dané obce

Současný stav

V současné chvíli je kapacita škol na území SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc schopna pojmout většinu dětí a žáků, ale existují relativně velké regionální rozdíly dané geografickou polohou. Kapacity mateřských škol nejsou dostatečné v suburbánní zóně statutárního města Olomouc, kdy v důsledku intenzivního rozvoje bydlení v zázemí města je zvýšený podíl obyvatel mladší generace, která poptává zvýšenou kapacitu předškolního vzdělávání. Na základě demografické analýzy, která je součástí analytické části strategického dokumentu, bude i v nejbližších 3-5 letech třeba navýšit kapacity v mateřských a následně v horizontu 6-7 let rozšířit kapacity v základních školách v jižní části zájmového území.

Od září 2017 bylo zavedeno povinné předškolní vzdělávání, které zvýšilo požadavky na kapacity mateřských škol. V souladu s Dlouhodobým záměrem MŠMT na období 2019-2023 vyvstává potřeba zvýšit podíl dětí zapojených v povinném předškolním vzdělávání.

Dle výroční zprávy České školní inspekce za rok 2018/2019 je okres Olomouc v případě hodnocení úspěšnosti žádostí o přijetí do mateřské školy v kategorii 70-80 %, což je nejnižší hodnota v rámci Olomouckého kraje, ale je výrazně ovlivněna situací ve statutárním městě Olomouc.

Složitější je situace v případě základních škol, kde na jedné straně dochází k nevyváženému využívání kapacit s ohledem na demografický vývoj v jednotlivých obcích, na straně druhé dochází i k nevyváženému zájmu veřejnosti o jednotlivé školy. Aktuální stav, kdy nejsou v kapacitách vybraných škol rezervy, přináší mnoho problémů. Příkladem jsou přeplněné třídy a nemožnost z kapacitních důvodů členit některé předměty na menší skupiny, byť to nový systém financování základních škol podporuje, učebny na dělení nejsou či jsou nevhodné. Nepřímá regulace kapacit prostřednictvím obvodů v rámci vyhlášky o stanovení spádových obvodů má dlouhodobou udržitelnost pouze v případě, že jsou dané spádové obvody sestaveny a navrženy vhodně dle

různorodých kritérií. Dále, vlivem postupného navyšování počtu žáků v dominantních školách dochází k rušení některých méně důležitých odborných učeben ve prospěch kmenových tříd.

Popis změny stavu

Účelem tohoto specifického cíle je rozšířit kapacitu mateřských a základních škol v lokalitách, kde není v současné době dostačující. Mladé rodiny vyhledávají stále více bydlení na okraji měst a v blízkých obcích, kde jsou pro rodinu s malými dětmi vhodnější podmínky k bydlení i životu. V těchto obcích rychle narůstá počet obyvatel a snižuje se tím jejich věkový průměr. Zabezpečení dostatečné kapacity kvalitních předškolních zařízení umožní lepší zapojení rodičů, kteří vychovávají děti předškolního věku, na trhu práce.

Důvod pro dosažení změny

Důvodem pro navýšení kapacit mateřských škol je skutečnost, že jsou v současné době do mateřských škol přijímány děti zpravidla od tří let, ale s ohledem na novelu školského zákona, která zakotvuje nárok na umístění v mateřských školách postupně pro čtyřleté a tříleté děti a možnost pro dvouleté děti (od roku 2020 byl nárok pro dvouleté děti zákonem zrušen), je potřeba na tuto skutečnost reagovat právě z hlediska dostupných kapacit k naplnění nároku v souladu se zákonem, který říká, že „Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od 3 do 6 let, nejdříve však pro děti od 2 let. Dítě mladší 3 let nemá na přijetí do mateřské školy právní nárok. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné, není-li dále stanoveno jinak“. Obdobně je nutnost řešit kapacitně i poslední ročník předškolního vzdělávání, který je povinný. Změnou systému financování předškolního školství nejsou školy nuceny naplňovat třídy do nejvyšších počtů (28), proto i z tohoto důvodu jsou kapacity mateřských škol nedostatečné.

Jedná se jednak o reakci na legislativní změny v oblasti předškolního vzdělávání, jednak o snahu zajistit rovné podmínky pro vzdělávání dětí a žáků napříč školami v regionu. Především jde o doplnění chybějící kapacity v mateřských a základních školách, rekonstrukce školských zařízení, bezbariérové úpravy, výstavbu chybějících zařízení atd. Díky zvýšení kapacity a vznikem menších vzdělávacích zařízení a zlepšení vzdělávací infrastruktury bude mimo jiné posílena uplatnitelnost rodičů na trhu práce – rodiče mohou dítě umístit např. do mateřské školy blízko bydliště, která před realizací projektů měla kapacitu nedostatečnou, a rodič zůstával s dítětem raději doma. Pobyt dětí a žáků ve vzdělávacím zařízení podpoří posílení jejich kompetence a ovlivní i rozvoj jejich vnitřního potenciálu.

<u>1.1.2: Ve spolupráci s odpovědnými institucemi zajistit veřejnou dopravu do mateřských a základních škol i k realizaci mimoškolních aktivit dětí a žáků</u>

Současný stav

Území SO ORP Šternberk je plošně rozsáhlé a někteří žáci musí velmi časně vstávat, aby se dostali včas na začátek vyučování. Jsou odkázáni buď na dopravu společně s rodiči, nebo na ne příliš hustou síť veřejné dopravy. Jak ukázalo šetření mezi žáky všech základních škol SO ORP Šternberk (dotazníkové šetření realizované UP v Olomouci v rámci projektu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v SO ORP Šternberk“) u žáků prvního i druhého stupně nejvíce dětí vstává v intervalu 6:30 až 7:00

hodin, ale je i relativně vysoký podíl těch, kteří musí vstávat před 6:30 hodin. V případě žáků prvního stupně musí v 6:00 hodin vstávat více než pětina žáků a někteří i dříve. Uvedené šetření mezi žáky všech základních škol v regionu dále ukázalo, že v případě 1. stupně využívá nějaký dopravní prostředek pro cestu do školy 44 % žáků, přitom více než polovina z nich jezdí do školy autem (společně s rodiči). Stejně problematická je i situace po skončení vyučování, kdy žákům často nenavazují spoje. Dalším identifikovaným problémem je nepřítomnost žáků sociálně slabých rodičů ve škole zapříčiněna mimo jiné i nedostatkem prostředků na jízdné, který je zastírán jinými omluvami, což ve svém důsledku díky nepřítomnosti ve škole výrazně zhoršuje školní úspěšnost žáků. Problematická je i doprava dětí a žáků ze Šternberka či Moravského Berouna domů v odpoledních hodinách, což je důležité pro možnost jejich účasti na mimoškolních aktivitách. Dopravní spojení místních částí města Šternberka a okolních obcí s městy Šternberk nebo Moravský Beroun lze hodnotit v odpoledních hodinách jako nedostačující a stává se často jedním z limitujících faktorů účasti dětí a žáků na zájmových mimoškolních aktivitách realizovaných po skončení vyučování např. základními uměleckými školami (ZUŠ), domem dětí a mládeže (DDM), sportovními kluby či jinými dalšími sdruženími či neziskovými organizacemi. Stejný problém s nízkou frekvencí veřejné dopravy řeší i personál škol, který do vzdálenějších obcí převážně dojíždí. Nastává tak problém s obsazováním pracovních pozic v MŠ i v ZŠ. Ve srovnání se severní částí ORP Šternberk má území SO OPR Olomouc širší nabídku vzdělávacích institucí a žáci nejsou tolik nuceni k navštěvování škol v jiných obcích, a tím i ve větší míře i k dojíždění. Pro žáky, kteří přece jen dojíždí, je připravena síť veřejné dopravy. I zde ovšem existuje problém nevyhovujícího načasování spojů, které nutí školy k zahájení výuky ve velice časných ranních hodinách.

Popis změny stavu

Řešením je doprava žáků z místních částí nebo sousedních obcí do spádové obce prostřednictvím mikrobusů s odborným dohledem. V případě sociálně slabých rodin půjde o monitorování zajištění dopravy dětí do školy a přijímání účinných opatření. Snahou bude zajistit tuto dopravní dostupnost také pro děti a žáky, kteří se účastní odpoledních zájmových aktivit. Další možností je alespoň částečné sladění potřeb škol s jízdními řády poskytovatele dopravy.

Důvod pro dosažení změny

V případě velmi brzkého vstávání, někdy spolu s nevhodnou úpravou denního režimu, se běžně stává, že jsou žáci unavení a mohou pak dosahovat i horších studijních výsledků. Přitom dřívější vstávání bezprostředně souvisí s dostupností škol a dojížďkou autobusy nebo dojížďkou společně s rodiči autem. Špatné dopravní spojení v odpoledních hodinách omezuje možnost mimoškolních aktivit žáků.

<u>1.1.3: Ve spolupráci s obecními úřady a rodiči dětí a žáků z venkovských obcí motivovat k využívání kapacit základních a mateřských škol v místě bydliště dětí a žáků a zvýšit atraktivitu malých škol v menších obcích</u>

Současný stav

Současný a čím dál častější trend je umisťovat děti a žáky žijící v obcích do mateřských i základních škol ve městech. Obecní školy se tak vyprazdňují a městským školám bude brzy chybět kapacita.

Realitou je také četný odchod žáků z 5. ročníku na gymnázia. Některé obce už musely školu zrušit, protože nízký počet žáků přinesl snížení dotací a obec nebyla schopna provoz školy a mzdy učitelů a dalších zaměstnanců školy dofinancovat. Některé školy ve městech se naopak začínají potýkat s přebytkem žáků. Počet dětí a žáků ve třídách se zvyšuje a kvalita výuky tím brzy utrpí. V rámci práce v pracovních skupinách a z výsledků dotazníkového šetření mezi řediteli základních škol (realizace březen - duben 2019) vyplynulo, že problematiku odchodu žáků na nižší gymnázia považují za problém. Identifikovaným problémem je i stanovování spádových obvodů a jejich praktická realizace.

Popis změny stavu

Řešením by byla podpora rozvoje mimoškolní zájmové činnosti ve venkovské mateřské škole. Dále by bylo vhodné poskytnout pedagogům kvalitní zázemí tak, aby mohli vyučovat ve venkovské škole (např. obecní byty, hrazení nákladů na zvýšení kvalifikace). V souvislosti s přijímáním dětí od tří let je vhodné tuto skutečnost zohlednit v rámci kapacit škol (vhodné rozdělení dětí a žáků dle kapacitních možností), podpořit vzdělání pedagogů a zajistit moderní a kvalitní vybavení škol (řeší i ostatní specifické cíle). Dále je vhodné podporovat meziobecní dohody v oblasti vzdělávání dětí a žáků s cílem zajistit dostatečnou kapacitu míst v mateřských a základních školách při respektování kritéria optimální a co nejlepší časové dostupnosti škol. Dalším důležitým faktorem je zabezpečení prázdninového provozu mateřských škol – spojení několika blízkých MŠ ve venkovských obcích a řešení prázdninového otevření škol – což je mnohdy důvod odchodu rodičů i dětí do měst. Také je vhodné zaměřit se na podporu osvěty rodičů a jejich motivaci k umísťování dětí a žáků do venkovských škol.

Důvod pro dosažení změny

Pokud budou děti a žáci z obcí odcházet do městských mateřských i základních škol, hrozí čím dál vyššímu počtu venkovských škol zánik. Děti i žáci navíc nezískají ke svému regionu vztah a budou mít tendenci stěhovat se v dospělosti do měst, v případě zájmového území zejména do Olomouce. Obce se začnou vylidňovat a začne jim rovněž hrozit zánik nebo sloučení s jinou obcí či městem, což dokládá i demografická analýza. Netýká se však obcí v suburbánní zóně či v lokalitách atraktivních pro bydlení, kde aktuálně není občanská vybavenost ani pracovní příležitosti, přesto se zvyšuje počet obyvatel. Lidé, i když studují a pracují ve městech, vyhledávají klidné bydlení v okolních obcích (i ostatní okolní obce se rozrůstají a zalidňují). Změna negativního trendu vylidňování malých obcí a obcí v periferních polohách byla zapříčiněna covidovým (související s nemocí covid-19) a postcovidovým obdobím. Příčinou je kombinace více faktorů, jedním je možnost bydlení v přírodním prostředí, druhým významným faktorem jsou ekonomické důvody, kdy díky výraznému nárůstu cen nemovitostí ve městech a suburbánních zónách se stává bydlení pro mnoho rodin nedostupným. Vyhledávají tak levnější lokality v menších obcích i periferních polohách. Důsledkem je migrace obyvatel i do vzdálenějších obcí občasně i do obcí v periferní poloze, což doloží až data o migraci za období let 2020 - 2021. Následkem pak bude i rostoucí tlak na zabezpečení kvalitního vzdělávání i v menších obcích.

Mateřským i základním školám ve městech naopak přestane dostačovat kapacita. Třídy budou předimenzované, a to se negativně odrazí na kvalitě výuky. V současné době je trendem spíše individuální přístup k žákovi, což přeplněné školní třídy neumožňují.

1.1.4: Rozšířit nabídku speciálních vzdělávacích programů v mateřských i základních školách

Současný stav

V rámci předškolního i základního školství na Šternbersku a Olomoucku dochází postupně k rozšiřování nabídky speciálních vzdělávacích programů. V současné době (a to hlavně díky zkušenostem s distanční výukou) není až tak jednoznačné, že by rodiče vyhledávali ve velkém alternativní způsoby výuky (také osobní zkušenost z okolí). Specifika posledního období, tj. přechod na distanční formu výuky tento trend mírně zpomalil a není již tak významnou prioritou v území, i přes to byl mezi prioritními cíli ponechán. Je žádoucí, aby školy nabízely pro nadané a talentované žáky třídy s rozšířenou výukou matematiky, anglického jazyka či tělesné výchovy.

Popis změny stavu

V rámci návrhových opatření je doporučeno (v souladu s dalšími specifickými cíli) podpořit další vzdělávání pedagogických pracovníků, které bude nabízet i alternativní či netradiční formy výuky. Na zvážení je možnost otevření jedné skupiny v jedné mateřské škole a jedné třídy na jedné základní škole s alternativním výukovým programem (např. Waldorfská škola, škola Montessori apod.). Cíl bude podporovat speciální vzdělávací programy v rámci předškolního vzdělávání pro děti jak ze sociálně znevýhodněného prostředí či národnostních menšin, tak pro děti jinak znevýhodněné (např. děti matek samoživitelek, rodiny s více dětmi v mateřské škole apod.) současně se zabezpečením finanční podpory dětí a žáků. Především půjde o speciální vzdělávací programy v mateřských školách, poskytování podpory rodině a vzájemnou spolupráci. Dále se bude jednat o rozšíření nabídky mimoškolního vzdělávání s alternativními výukovými metodami.

Důvod pro dosažení změny

Bez naplnění tohoto cíle budou rodiče vyhledávat základní školy, které speciální vzdělávací programy nabízí, a bude docházet k úbytku dětí a žáků mateřských a základních škol, a tím i následnému propouštění pedagogů, což má následné ekonomické dopady pro region. Negativně se vše projeví i v ekonomice provozu škol. Je také důležité zmínit, že podpora speciálních vzdělávacích programů v rámci předškolního vzdělávání pro děti jak ze sociálně znevýhodněného prostředí či národnostních menšin, tak pro děti jinak znevýhodněné, současně se zabezpečením finanční podpory dětí a žáků, usnadní přechod na základní školu a zvýší jejich studijní úspěšnost. Oblast podpory včasné péče, rozvoj systému a včasná depistáž má velkou vazbu na úspěšnost žáků na základní škole.

1.1.5: Podpořit další investice v oblasti rovného a bezbariérového přístupu ke vzdělávání

Současný stav

Na území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc byly v posledním období realizovány investiční akce, které významně zlepšily rovný a bezbariérový přístup ke vzdělávání. V zájmovém území jsou školská zařízení rozmístěna relativně v dostupných vzdálenostech, i když jsou některé obce díky periferní poloze v méně výhodné a hůře dostupné lokalitě ve vazbě na lokalitu mateřské či

základní školy, což dokumentuje v analytické části kapitola dopravní dostupnost území. Výrazně odlišné jsou podmínky dostupnosti v případě, že děti či žáci potřebují speciální prostředky či bezbariérový přístup do školy. Specifický cíl vychází i ze závěrů České školní inspekce, která v souhrnné publikaci „Překonávání školního neúspěchu v České republice“ (*citace*) poskytuje ucelený objektivní pohled na dopady současné vzdělávací politiky a její možné změny z hlediska naplňování principu rovnosti. V publikaci navržená doporučení směřují do tří prioritních cílů: zlepšení výsledků všech žáků, zaměření profilu pedagogických pracovníků na inkluzivní vzdělávání a využívání socioekonomických údajů o žácích za účelem efektivnějšího financování a hodnocení. Aktuálně má v zájmovém území méně než polovina škol bezbariérový přístup (hodnocení agregovaných dat MŠMT, doplněné vlastním šetřením).

Popis změny stavu

V zájmovém území by mělo dojít k rozšíření bezbariérového přístupu do mateřských a základních škol realizací opatření v podobě rekonstrukcí stávajících objektů škol.

Důvod pro dosažení změny

Bezbariérový přístup ke vzdělání je předpokladem pro úspěšné další vzdělávání a dobrou uplatnitelnost ve společnosti. Zároveň také umožní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, které v současné době musí dojíždět do speciálních škol nebo tříd ve vzdálených městech a ztrácí tak kontakt s vrstevníky ve svém místě bydliště.

1.1.6: Zvýšit kvalitu vzdělávání v mateřských a základních školách přítomností školního psychologa a speciálního pedagoga na škole

Současný stav

V rámci SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk je aktuálně obtížné zabezpečit personálně školní psychology a speciální pedagogy. Jejich přítomnost je žádoucí s ohledem na počty žáků se SVP.

V rámci analýzy agregovaných dat MŠMT byla předmětem hodnocení i četnost využívání školních a školských odborných služeb nebo služeb jiného subjektu podílejícího se na vzdělávání školami. Jednoznačně na prvním místě je využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají všechny ZŠ v SO ORP Šternberk (100,0 %) i všechny ZŠ v SO ORP Olomouc (100,0 %). Na druhém místě je využívání speciálně pedagogických center (využívá 81,8 % ZŠ SO ORP Šternberk a 89,1 % ZŠ SO ORP Olomouc), relativně četně jsou využívány služby nestátních neziskových organizací, využívá je téměř polovina všech škol zájmového území. Výrazně nižší je využívání středisek výchovné péče (18,2 % v SO ORP Šternberk a 27,3 % v SO ORP Olomouc). Výrazný nárůst v celém území je ve využívání služeb orgánů sociálně právní ochrany dětí, kdy v úvodních šetřeních v rámci Šablon I, bylo uvedeno, že v SO ORP Šternberk služba nebyla využívána vůbec a v případě OPR Olomouc pouze necelými 6 % ZŠ, aktuálně to je již okolo čtvrtiny všech ZŠ v území.

V případě MŠ je obdobně na prvním místě využívání pedagogicko-psychologické poradny, kterou aktuálně využívají téměř všechny MŠ v SO ORP Šternberk (85,7 %) a téměř všechny MŠ (92,5 %) SO ORP Olomouc. Na druhém místě je využívání speciálně pedagogických center (využívá 61,5 % MŠ SO ORP Šternberk a 73,8 % MŠ SO ORP Olomouc).

Popis změny stavu

Vytvořit nástroje na podporu zabezpečení školních psychologů a speciálních pedagogů například formou sdílení.

Důvod pro dosažení změny

Dostatečné personální zabezpečení školních psychologů a speciálních pedagogů pro všechny žáky, kteří pomoc potřebují, je nezbytné pro jejich začlenění a úspěšné absolvování vzdělávacího procesu. V současné době stále přibývá dětí se SVP, které potřebují odbornou péči v každodenním vzdělávání. Škola by tak mohla výrazně pomoci rodinám, které tuto péči musí vyhledávat nepravidelně nebo například jednou týdně u externího specialisty. Příkladem může být úspěšná práce speciálního pedagoga v týmu v MŠ Hlušovice, který denně individuálně pracuje s dětmi dle nastavených podpůrných opatření.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP

Povinná opatření:

Opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita

- Průřezové opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

- Průřezové opatření
- Slabá provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb
  - Zmapování organizací v ORP, které poskytující služby v souvislosti s inkluzivním vzděláváním, popř. mimoškolními aktivitami (asistenti, psychologové, doučovací služby, služby poskytující pomůcky či finanční zdroje na pomůcky apod.)

Volitelná opatření

Opatření 7: Investice do rozvoje kapacit mateřských a základních škol

- Průřezové opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 8: Optimalizace využití kapacit všech škol

- Průřezové opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:

- Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 9: Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na druh znevýhodnění

- Průřezové opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Indikátory

1.1.A Množství navýšených kapacit mateřských a základních škol
1.1.B Počet škol, vůči kterým se zlepšila doprava za vzděláním
1.1.C Počet žáků navštěvujících venkovské základní školy
1.1.D Počet nových vzdělávacích programů na mateřských a základních školách

Priorita 1 Dostupnost a kvalita předškolního a základního vzdělávání

Cíl a popis cíle

1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání

Obsahuje následující specifické cíle:

1.2.1: Podporovat další rozvoj infrastruktury mateřských a základních škol, včetně rekonstrukcí a vybavení

Současný stav

Hodnotíme-li investice, které byly realizovány v letech 2015-2020 v rámci projektů EU, tak vychází území SO ORP Šternberk i území SO ORP Olomouc jako nadprůměrně úspěšné v rámci Olomouckého kraje i v komparaci s průměrem za ČR. Celkový podíl škol, které v posledních letech investovaly z EU do infrastruktury školy (stavba, rekonstrukce, modernizace budovy, učebny, místnosti, dvora atp.) dosáhl za území SO ORP Šternberk 46,2 % (průměr za území Olomouckého kraje: 42,8 %, průměr za ČR: 39,2 %). Na přesně poloviční úrovni, mírně pod průměrem kraje i ČR, je podíl škol, které v posledních letech investovaly z EU do vnitřního vybavení školy, tj. za období 2010-2015 celkově 23,1 % MŠ SO ORP Šternberk (průměr za území Olomouckého kraje: 24,3 %, průměr za ČR: 24,0 %).

Nejvíce se stavební rekonstrukce týkaly kategorií: ostatní rekonstrukce, udržovací práce a modernizace pláště budovy, zateplení budov, projekty energeticky udržitelné školy apod. (38,5 % MŠ); stavební úpravy a rekonstrukce tříd (23,1 %) a nové výstavby a přístavby budov (15,4 %). Ve všech hodnocených kategoriích byla investiční aktivita na území SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc nad průměrnými hodnotami za Olomoucký kraj i celou ČR.

Popis změny stavu

Formou projektů žádat o finanční prostředky z národních i evropských fondů. Podporovat a zajistit kvalitní připojení škol k internetu a také kvalitní datové sítě v rámci škol. V rámci rozvoje infrastruktury je cílem také vytvořit podmínky pro personální zajištění správy budov, sítí a jejich zabezpečení včetně bezpečnosti dat uložených ve školách. Postupné rozšiřování, obnova a modernizace prostředků ICT ve školách.

Důvod pro dosažení změny

Zlepšení vzdělávací infrastruktury odvrátí zaostávání a zhoršování školního prostředí a umožní mateřským a základním školám v menších obcích zajistit konkurenceschopnost se školskými zařízeními ve městech. Zajistit kvalitní připojení škol k internetu a také kvalitní datové sítě v rámci škol. Zároveň také vytvořit podmínky pro personální zajištění správy sítí a jejich zabezpečení včetně bezpečnosti dat uložených ve školách. Rozšiřování, obnova a modernizace prostředků ICT ve školách.

1.2.2: Podporovat rozvoj dovedností a prohlubování další odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků

Současný stav

Na základě zkušeností s dalším vzděláváním pedagogických pracovníků lze považovat stávající nabídku vzdělávacích programů pro pedagogické pracovníky na dobré úrovni, ale s ohledem na nové trendy ve vzdělávání, neustálé novinky v oblasti didaktických pomůcek, nová legislativní opatření, je nezbytné zabezpečení možnosti rozvoje dovedností učitelů a pedagogických pracovníků, posílení jejich informovanosti (např. o výsledcích nových studií a výzkumů v oblasti vzdělávání, pedagogiky a psychologie) pro zajištění kvalitního vzdělávání a stávající nabídku prohlubování odborné kvalifikace neustále rozšiřovat a aktualizovat.

Při hledání nových pedagogů nebo asistentů pedagoga jsou četné problémy s odbornou kvalifikací absolventů. Na straně druhé vysokoškolská pracoviště (např. Katedra preprimární a primární pedagogiky PdF UP v Olomouci) připravují absolventy tak, že náplň výuky odpovídá náročným požadavkům na předškolního pedagoga současnosti.

V roce 2020 došlo k významnému zásahu do režimu všech typů škol včetně mateřských a základních, který s sebou přinesl zákaz osobní přítomnosti dětí, žáků a studentů na vzdělávání. K přijetí opatření [9]došlo od 11. 3. 2020 za účelem zabránit šíření nemoci covid -19 na základě rozhodnutí Bezpečnostní rady státu. Důsledkem opatření bylo, že až do konce školního roku 2019/2020 bylo vzdělávání s osobní účastí dobrovolné a dotklo se celkem 1,7 mil. dětí, žáků a studentů. Školy se počínaje březnem 2020 zapojily a začaly rozvíjet distanční formu vzdělávání. S ohledem na možné podobné scénáře v budoucnosti by bylo vhodné zvýšit dovednosti učitelů i v oblasti ICT technologií a v možnostech distančního vzdělávání. Zároveň je také účelné zabezpečit formu distančního vzdělávání i po materiální stránce, nejen ve školách, ale i pro jednotlivé pedagogy.

[9] č. MZDR 10676/2020-1/MIN/KAN dne 10. 3. 2020

Na nezbytnost dalšího vzdělávání upozorňuje četně i ČŠI. Ve výroční zprávě za rok 2018/2019 uvádí jako negativní zjištění u vzdělávání v MŠ mimo jiné, že i přes nadstandardní vybavení škol není didaktický materiál mnohdy efektivně využíván pro individualizovanou vzdělávací nabídku, dále, že sledování rozvoje a osobních vzdělávacích pokroků jednotlivých dětí není systematické a není realizováno ve spolupráci s rodiči a nedaří se důsledně zohledňovat individuální potřeby a odlišnosti jednotlivých dětí v průběhu vzdělávání. Uváděné rezervy jsou ve využívání aktivizujících vzdělávacích metod (např. experimentování, prožitkové učení, podpora divergentního učení apod.).

Popis změny stavu

Podpora úrovně projektů, které budou cíleny na podporu rozvoje dovedností a prohlubování odborné kvalifikace pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí v mateřských školách a žáků v základních školách.

Podpora kariérního řádu pedagogů, a s tím související požadavek vysokoškolského vzdělání pro pedagogy v MŠ, které je v souvislosti s požadavky na předškolní vzdělávání (inkluze, podpůrná patření, povinné předškolní vzdělávání…) již nutností.

Důvod pro dosažení změny

Nenaplnění cíle povede ke stagnaci případně až k nedostatečnému rozvoji dovedností a kvalifikačních kompetencí pedagogických pracovníků, zejména při aplikaci nových poznatků, technologií včetně digitálních technologií, vyučovacích metod, nových didaktických pomůcek, výsledků nových studií a výzkumů realizovaných v oblasti vzdělávání, pedagogiky a psychologie, což ve svém důsledku může negativně ovlivnit kvalitu vzdělávání u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.

1.2.3: Podporovat a prohlubovat inkluzivní vzdělávání, zajistit rovný přístup ke vzdělávání a eliminovat dopady koncentrace znevýhodněných dětí a žáků v jedné lokalitě

Současný stav

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni v běžných třídách s podporou individuálního vzdělávacího plánu. Řada mateřských a základních škol v ORP Šternberk i východní části SO ORP Olomouc má zřízenu funkci asistenta pedagoga k dětem a žákům se zdravotním postižením. Teprve, když není tento způsob vzdělávání úspěšný, přecházejí děti a žáci na základě doporučení odborného poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce do školy samostatně zřízené pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami. Vzhledem k tomu, že jednou z klíčových obtíží při vzdělávání těchto žáků je porucha koncentrace pozornosti, je vzdělávání v kolektivu do 14 žáků efektivnější (ve třídě, oddělení a studijní skupině zřízené podle § 16 odst. 9 školského zákona, tzn. speciální třídy, je nejméně 6 a nejvíce 14 žáků).

Nicméně, přeplněná kapacita některých škol a současně vysoké počty žáků (někdy i nad 30 dětí ve třídě) neumožňuje další integraci. Ta bude muset probíhat ve škole, kde je kapacita dostatečná, ale se zřetelem k tomu, aby na školách, kde není naplněná kapacita a kde je vysoká koncentrace žáků ze sociálně vyloučených lokalit, nedocházelo k zařazování integrovaných žáků do této školy. V důsledku by pak mohlo dojít ke koncentraci žáků se speciálně vzdělávacími potřebami a ostatní

nebudou mít zájem tuto školu navštěvovat. Aktuálně v souvislosti se změnou financování regionálního školství (změna počínaje rokem 2020) je podporováno členění tříd na menší skupiny, ale je možné pouze za předpokladu, že to umožňují kapacitní možnosti školy a dostatek kvalifikovaných pedagogických pracovníků.

Popis změny stavu

Průběžně provádět monitorování a vyhodnocování situace na jednotlivých školách ve vazbě na počty žáků se sociálním znevýhodněním či zdravotním postižením, dětí a žáků z etnických menšin či nadaných jedinců. V rámci činnosti detašovaného pracoviště Pedagogicko-psychologické poradny Olomouckého kraje zajistit soustavný odborný dohled na oprávněné vřazování žáků do školy samostatně zřízené dle §16 odst. školského zákona pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Mělo by být podporováno začleňování strategie multikulturní výchovy do vzdělávacího procesu s cílem posilování sociální soudržnosti. Také by se měla podporovat spolupráce škol. Ve spolupráci s dalšími aktéry by mělo dojít ke zvýšení finanční dostupnosti vzdělávání pro sociálně slabé a znevýhodněné rodiny (např. formou dílčí úplaty za některé formy vzdělávání, podpora při zabezpečení stravného, podpora při úhradě vybraných mimoškolních aktivit, podpora při zajištění dopravy do škol). Dalším rozšířením působení romského poradce odboru sociálních věcí bude docházet k poskytování systémové podpory k řešení problémů škol při vzdělávání žáků ohrožených sociálním vyloučením. Jeho činnost bude zaměřena zejména na včasné a skutečné řešení školního neúspěchu dětí rodiči (včasné objednání a dodržení termínů odborných vyšetření v PPP, pravidelné zapojení dítěte do doučování, zamezení obcházení potíží žáka opakovanými přestupy na různé školy).

Důvod pro dosažení změny

Problematika vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je dlouhodobou prioritou MŠMT, je součástí většiny strategických dokumentů v oblasti vzdělávání a je jí věnována i zvýšená pozornost České školní inspekce (ČŠI). ČŠI se v posledních třech letech cíleně zaměřuje na hodnocení systematické podpory při začleňování dětí s potřebou podpůrných opatření. Děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou začleněni do většiny základních škol. K významnějšímu koncentrování dochází u dvou základních škol, jedné ve Šternberku (zahrnující všechna znevýhodnění včetně specifik vzdělávání při hospitalizacích s psychiatrickými problémy) a druhé v Moravském Berouně (speciální škola zřízená dle §16 školského zákona - Opavská 89, 3 třídy). V případě dětí a žáků z východní části SO ORP Olomouc je možnost navštěvovat speciální základní školy ve statutárním městě Olomouc, kde je nabídka dostatečná, ale vyžaduje dojíždění. V případě nerozšíření nabídky speciální školy a neřešení problémů sociálně znevýhodněných a nezvažování důvodů zápisu žáků do speciální školy (ZŠ Olomoucká, Šternberk) může docházet k umísťování žáků do standardní základní školy, i přesto, že podmínky pro určité žáky se vzdělávacími a jinými problémy jsou na speciální škole vhodnější s ohledem na počet žáků ve třídě, požadované výstupy atd. Při neřešení problémů může docházet ke zvyšování počtu žáků, kteří ani nedokončí proces základního vzdělávání, budou mít nízkou uplatnitelnost na trhu práce a hrozí jim vyšší riziko sociálně-patologického chování.

1.2.4: Podporovat práci s nadanými a talentovanými dětmi a žáky

Současný stav

V oblasti péče o nadané žáky ve školských poradenských zařízeních jsou klíčovými dokumenty „Koncepce péče o nadané žáky ve školských poradenských zařízeních“ a „Koncepce podpory rozvoje nadání a péče o nadané na období let 2014-2020“. V současné době jsou nadaní žáci v zájmovém území integrováni do běžných typů škol a jsou motivováni k účasti v odborných soutěžích a olympiádách, kde mohou své nadání uplatnit. Na území SO ORP Šternberk a ve východní části SO ORP Olomouc je v současné době pouze omezená nabídka vzdělávání pro nadané a talentované děti a žáky. Příkladem je MŠ Hlušovice, která nabízí zkušenosti s programem pro nadané děti a jejich identifikaci, MŠ aktivně spolupracuje s Mensou ČR.

Popis změny stavu

Vytvoření systému péče o mimořádně nadané a talentované děti a žáky s podporou integračního vzdělávacího modelu ve školách. Podpora dalšího vzdělávání pedagogů v oblasti identifikace a práce s nadanými a mimořádně nadanými dětmi a žáky.

Důvod pro dosažení změny

Pokud nebude o mimořádně nadané žáky pečováno, budou nadané a talentované děti i žáci odcházet do jiných škol, kde pro ně budou speciální programy připraveny a školy SO ORP Šternberk a východní části SO ORP Olomouc budou přicházet o výborné žáky. V případě, že zůstanou v mateřské či základní škole bez speciálního a cíleného programu, mohou splynout s průměrem a jejich nadání a talent nebude rozvíjen, nebo mohou svou energii věnovat aktivitám mimo rámec vzdělávání.

1.2.5: Podporovat prevenci sociálně-patologických jevů u dětí a žáků

Současný stav

Školy mají dle zásad rámcového vzdělávacího programu zpracovány minimální preventivní programy. Problematice se věnuje podrobně i Výroční zpráva ČŠI za rok 2018/2019, kdy upozorňuje na zvyšující se trend rizikového chování dětí v mateřské i základní škole. ČŠI uvádí, že tento zvyšující se trend je však více důsledkem než příčinou. Ředitelé často upozorňují na výchovné chyby, kterých se dopouštějí současní rodiče, ale i na krizové situace v rodině dětí a žáků (rozvod rodičů, rozpad rodiny, neúplné rodiny atd.). Příčinu nevhodného chování dětí vnímali i v negativním vlivu médií, prostřednictvím kterých se dítě agresivnímu chování vystavuje a spontánně jej přejímá jako normu. Zdůrazňují, že je však nutno v úvahu brát i nárůst počtu dětí s vývojovými poruchami chování a poruchami autistického spektra a znalosti a zkušenosti pedagogů při řešení výchovných problémů a poruch chování, které mají negativní vliv na celkovou atmosféru třídy.

Dle výročních zpráv škol v zájmovém území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc a jejich analýzy vyplývá, že školy musí řešit problémy se zameškanými neomluvenými hodinami či příliš velkým množstvím omluvených hodin, požíváním alkoholu a kouřením či drogovými závislostmi. Alarmující je, že v případě sociálně-patologických jevů má jejich četnost rostoucí tendenci. Školy by měly realizovat preventivní opatření, která by rizikové jevy eliminovala nebo alespoň snížila

jejich četnost. Jednotlivé školy pracují jak s prevencí drogových závislostí, alkoholismu a kouření, tak s prevencí šikany, s prevencí projevů xenofobie, rasismu, antisemitismu, s prevencí rizikového sexuálního chování, s prevencí kriminality a delikvence, s prevencí záškoláctví, s prevencí vzniku poruch příjmu potravy a v neposlední v řadě i s prevencí virtuálních drog – patologického hráčství a závislosti na počítačových hrách. Je zřejmé, že v městských školách (Šternberk, Moravský Beroun, Hlubočky, Velká Bystřice a Velký Újezd) jsou vlivem větší koncentrace žáků ony problémy s jejich sociálně patologickým chováním větší.

Popis změny stavu

Vytváření zdravého sociálního klimatu v prostředí školy jako efektivní prevence sociálně patologických jevů. Realizace anonymního šetření zájmu dětí a mládeže v území o volnočasové aktivity a rozšíření nabídky o preferované možnosti.

Důvod pro dosažení změny

I přesto, že školy mají kvalitně zpracované programy prevence, nedaří se školám v některých případech významněji redukovat problémy žáků se záškoláctvím, užíváním alkoholu, cigaret nebo drog. Velkým problémem je rozšiřující se internet a další technologické prostředky, díky kterým mladí lidé stále více „utíkají“ do virtuálního světa, a to i ve vyučovacích hodinách. Zmíněné problémy se vyskytují jak během školních, tak mimoškolních aktivit.

1.2.6: Zvýšit a podporovat rozvoj čtenářské gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ)

Současný stav

Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti a gramotnosti je ve srovnání s průměrným hodnocením aktuálního stavu v analýze agregovaných dat za Olomoucký kraj i republiku za území SO ORP Šternberk (2,98) i SO ORP Olomouc (2,89) vyšší než hodnota pro území Olomouckého kraje (2,88) i průměr ČR (2,90). Zároveň se jedná o prioritu, kde došlo k nejvýraznějšímu zlepšení stavu mezi etapou šetření 1, 2 a 3. Ukázalo se, že realizovaná opatření jsou efektivní, i proto byla opětovně zařazena mezi specifické cíle. V hodnocení opatření, která školy v oblasti čtenářské pregramotnosti a gramotnosti realizují, je prozatím nejméně podporovaná oblast využívání interaktivních metod a pomůcek (hodnocení v případě SO ORP Šternberk hodnocení pouze 1,85, v případě SO ORP Olomouc 2,47). V rámci SO ORP Šternberk je nízké hodnocení u opatření souvisejících s nákupem aktuální literatury, opatření týkající se informovanosti a spolupráce s rodiči. V případě SO ORP Olomouc nedošlo prozatím k výraznějšímu zlepšení, pouze u hodnocení využívání interaktivních metod a pomůcek bylo dosaženo změny větší než 0,5 bodu při srovnání aktuálního šetření oproti původnímu.

V případě základních škol byla podpora rozvoje čtenářské gramotnosti, ve srovnání s průměrnými hodnoceními za Olomoucký kraj i republiku, hodnocena jako průměrná za území SO ORP Olomouc (2,70) a pod průměrem za území ČR (2,76), i proto byla zařazena mezi specifické cíle v rámci Strategického rámce MAP.

Z analýz agregovaných dat vyplývá, že školy nejsou dostatečně finančně zabezpečeny a řeší akutnější problémy. Chybí také finanční prostředky na vybavení školní knihovny dostatečným množstvím současné literatury a na vybudování čtenářských a relaxačních koutků ve škole.

V oblasti čtenářství by měla působit nejen škola, ale především rodina, proto by měl být důraz kladen právě na rodinu, tj. čtení pohádek, vyprávění v rodině, komunikace s rodinnými příslušníky, prožívání tradic, svátků, oslav atd.

V rámci hodnocení opatření, která školy v oblasti čtenářské gramotnosti realizují, je prozatím nejméně podporovaná oblast spolupráce s rodiči a v existenci čtenářsky podnětného prostředí. Slabší stránkou je i realizace mimo výukových akcí na podporu čtenářské gramotnosti. Prozatím neuspokojivá je i práce s nadanými a talentovanými žáky. Na všechny slabé stránky reaguje stanovení priorit v rámci Strategického rámce MAP.

Popis změny stavu

Podpora na úrovni projektů i vzdělávacích akcí, které budou cíleny na podporu rozvoje čtenářských dovedností; další vzdělávání pedagogických pracovníků, seznámení se s moderními trendy výuky čtenářských dovedností. Klíčové je podporovat i aktivity, kdy je zapojena zejména rodina a veřejnost: četba s osobností, s rodinnými příslušníky, štafetová četba, spojení s jinými kulturními akcemi, propojení s výtvarnou stránkou (ilustrace) a hudbou.

Prozatím horší hodnocení oblasti čtenářské pregramotnosti a gramotnosti může být způsobeno nedostatkem finančních zdrojů pro další vzdělávání učitelů, nedostatkem kvalifikovaných učitelů, nedostatkem časové dotace pro rozvoj čtenářské gramotnosti, případně i nedostatkem pomůcek, i když i v rámci projektu MAP II byly významné prostředky do rozvoje čtenářské pregramotnosti a gramotnosti investovány. V případě čtenářské gramotnosti často záleží na přístupu učitelů/ředitele. Všeobecně upadá zájem o čtení a literaturu. Ke zlepšení stavu by mohlo přispět: zvýšení časové dotace pro rozvoj čtenářské gramotnosti (to je málo pravděpodobné), zajištění finančních prostředků na pořízení vhodných pomůcek, vzdělávání učitelů, půlení hodin aj., možnost využití financí v rámci projektů, např. Šablon na vybavení, realizace projektových dnů zaměřených na témata čtenářské gramotnosti a dále zlepšování podmínek pro inkluzivní vzdělávání, vytváření podmínek pro alternativní možnosti čtenářství, zvýšení efektivity vzdělávání žáků se SVP atd.

Důvod pro dosažení změny

Čtenářská gramotnost je schopnost porozumět textu, přemýšlet o něm, posuzovat ho, zabývat se jím a používat ho k dosažení vlastních cílů, k rozvoji vlastních vědomostí a potenciálu a aktivní účasti ve společnosti (mezinárodní šetření PISA 2018, Praha, 2019).

Čtenářská gramotnost je základním a stavebním pilířem pro celkový rozvoj všestranné osobnosti každého dítěte. Bez správného pochopení významu čteného slova a verbální zásoby není možné fungovat v jakémkoli rozsahu v ostatních předmětech. Nenaplnění cíle povede ke snížení úrovně čtenářských dovedností žáků základních škol a snížení čtenářské pregramotnosti v mateřských školách. Na nezbytnost podpory čtenářské gramotnosti a pregramotnosti upozorňuje ČŠI i prezentované výsledky mezinárodních srovnání (PISA). Jak uvádí zpráva o výsledcích mezinárodního šetření PISA za rok 2018, v hodnocení se podíl českých žáků v nejnižší gramotnostní úrovni v testech čtenářské gramotnosti dlouhodobě pohybuje okolo 20 % a tito žáci představují skupinu obyvatel, která může mít problémy s uplatněním ve společnosti.

Dle závěrů mezinárodních srovnání (PISA 2018) dělá českým žákům větší problém porozumění samotnému textu než zpracování souboru textů. Pozitivní je, že v případě čtenářské gramotnosti nedochází k tak velkému snižování hodnoty průměrných výsledků, jako tomu je v přírodovědné a matematické gramotnosti. Na straně druhé se v hodnocené oblasti čtenářské gramotnosti, ze všech domén nejvíce, projevuje genderová nerovnost výsledků, kdy jsou v ČR výrazně lepší dívky, a to i v rámci zemí OECD. Na nezbytnost další podpory upozorňuje i ČŠI ve výroční zprávě (Kvalita a efektivita vzdělávání a vzdělávací soustavy ve školním roce 2018/2019).

1.2.7: Zvýšit a podporovat rozvoj matematické gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ)

Současný stav

Na základě analýzy agregovaných dat i výsledků mezinárodních srovnání (PISA) a závěrů ČŠI je matematická gramotnost a pregramotnost jednou z klíčových oblastí, které je třeba věnovat zvýšenou pozornost.

V případě matematické pregramotnosti a gramotnosti je ve srovnání s hodnocením aktuálního stavu stanovená této oblasti priorita nižší, než by hodnocení aktuálního stavu odpovídalo. Matematická pregramotnost je hodnocena na druhém nejvyšším místě s hodnotou 2,63 hned po podpoře polytechnického vzdělávání (pro území Olomouckého kraje dosahuje hodnota úrovně 2,67, průměr v ČR je 2,71), což dokládá mírně podprůměrný stav. Nejlépe hodnocenou oblastí je podpora matematické pregramotnosti a gramotnosti v rámci školních vzdělávacích programů, kdy za SO ORP Šternberk je hodnocení 2,85 a za SO ORP Olomouc 3,04. V rámci srovnání hodnocení opatření s hodnocením za Olomoucký kraj i celé území ČR, je hodnocení za zájmové území mírně nadprůměrné.

Za největší překážky na základě vlastního šetření mezi řediteli MŠ v zájmovém území v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti MŠ spatřují zejména:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné pregramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji pregramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.);
- nedostatečné uplatňování metod a forem vzdělávání ve vztahu k heterogenním skupinám dětí;
- nedostatek interaktivních metod a pomůcek pro rozvoj pregramotnosti;
- nedostatečné uplatňování individuálního přístupu k dětem;
- nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti příslušné pregramotnosti;
- nezájem ze strany rodičů;
- nedostupnost informačních a komunikačních technologií pro rozvoj příslušné gramotnosti;
- nedostatek možností pro sdílení dobré praxe.

Z analýzy agregovaných dat MŠMT vyplývá, že v případě matematické gramotnosti na ZŠ je nejhůře hodnocenou oblastí podpora matematické gramotnosti v rámci realizace mimo výukových akcí pro žáky na podporu matematické gramotnosti, nedostatečná je realizace pravidelných kroužků a doučování a doposud málo rozvíjena je informovanost a spolupráce s rodiči. Za největší překážky (na základě vlastního šetření mezi řediteli ZŠ v zájmovém území) v oblasti rozvoje matematické gramotnosti ředitelé ZŠ zájmového území spatřují zejména:

- nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (nedostatečné materiálně technické zázemí, chybějící finance na inovace a výměnu pomůcek k rozvoji gramotností, nedostatečný počet pomůcek apod.);
- nízké časové dotace pro rozvoj matematické gramotnosti mimo výuku;
- nedostatečné stabilní finanční podpory pro rozvoj matematické gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.).

Negativní hodnocení úrovně matematické gramotnosti a pregramotnosti přináší výsledky mezinárodních srovnání, kdy žáci dlouhodobě zaostávají za průměrem zemí OECD a tato pozice se meziročně nezlepšuje, naopak se žáci ŽŠ v matematické gramotnosti propadají.

Popis změny stavu

V rámci podpory matematické pregramotnosti u dětí MŠ a matematické gramotnosti u žáků základních škol byla již realizována řada opatření a aktivit. I nadále by měla probíhat podpora na úrovni projektů, které budou cíleny na podporu rozvoje matematické gramotnosti a pregramotnosti; další vzdělávání pedagogických pracovníků, seznámení se s moderními trendy výuky matematické gramotnosti; zajištění moderních pomůcek.

ČŠI na základě realizovaných šetření v oblasti matematické gramotnosti doporučuje: rozvíjet matematickou gramotnost v různých vzdělávacích oborech, vytvářet podmínky pro spolupráci učitelů vhodnými organizačními úpravami, umožnit společnou přípravu, realizaci i reflexi výuky, inovace ve výuce doprovázet intenzivní podporou, nesoustředit se pouze na klasické DVPP formou externích seminářů, uvážlivým využitím ICT vytvářet podmínky pro diferencovanou výuku a podporovat učitele, kteří vyučují neaprobovaně, uzpůsobením nabídky DVPP, vhodným příkladem je výběr vhodných webinářů – sdílení dobré praxe.

Důvod pro dosažení změny

Nenaplnění cíle povede ke snížení úrovně na matematické pregramotnosti u dětí MŠ a matematické gramotnosti u žáků základních škol. Nezískání zájmu u dětí v předškolním věku může zásadně ovlivnit úroveň matematické gramotnosti žáků základních škol a snížení matematické gramotnosti žáků základních škol snižuje možnost uplatnění pro další vzdělávání i na trhu práce, navíc může být významné i pro sociálně znevýhodněné žáky. V rámci tematického šetření, které realizovala ČŠI (Rozvoj matematické gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2017/2018) vyplynulo, že matematická gramotnost početné skupiny žáků je negativně vztažena k tomu, že matematika pro ně představuje málo oblíbený předmět, v němž tito žáci nevěří ve své znalosti a dovednosti. Postoje žáků k matematice se přitom zhoršují během jejich průchodu vzdělávací soustavou. Žáci středních škol hodnotí svůj vztah k matematice hůře než žáci základních škol a klesá rovněž jejich vnímání důležitosti matematiky pro budoucí vzdělání a pracovní uplatnění. I proto je nezbytné rozvoji matematické pregramotnosti v MŠ a matematické gramotnosti na ZŠ věnovat zvýšenou pozornost.

1.2.8: Zvýšit a podporovat rozvoj polytechnického vzdělávání dětí a žáků

Současný stav

Podpora polytechnického vzdělávání je shodně s hodnocením aktuálního stavu jednou z nejvyšších priorit pro území SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc. Průměrná hodnota hodnocení aktuálního stavu podpory polytechnického vzdělávání v MŠ za území SO ORP Šternberk (2,58) a SO ORP Olomouc (2,51) je mírně vyšší než oba průměry (pro území Olomouckého kraje: 2,50, průměr ČR: 2,50). Jedná se však o nejnižší hodnocení mezi hodnocenými prioritami v rámci hodnocení aktuálního stavu. V rámci hodnocení aktuálního stavu byla nejlépe hodnocena skutečnost, že je polytechnické vzdělávání na škole realizováno v souladu s rámcovým vzdělávacím programem (RVP) polytechnického vzdělávání a druhou nejlépe hodnocenou oblastí byla podpora samostatné práce dětí. Na straně druhé nejnižší hodnocení v rámci MŠ je u dvou ukazatelů, a to existence zodpovědné za rozvoj polytechnického vzdělávání a možnosti spolupráce. V rámci úvodního šetření pro Šablony I nedosahovala tato opatření hodnocení ani 2,00, v aktuálním šetření došlo k mírnému zlepšení, kdy se hodnocení dostalo na úroveň 2,07, což je ale stále hodnocení na úrovni rozvíjející se oblasti (tzn. promyšlené části, počáteční realizace).

Podobně jako v případě MŠ je i u ZŠ podpora polytechnického vzdělávání shodně s hodnocením aktuálního stavu jednou z nejvyšších priorit pro území projektu MAP II. V hodnocení aktuálního stavu úrovně polytechnického vzdělávání má hodnocení nejnižší hodnotu (pouze 2,35 v SO ORP Olomouc a 2,44 v SO ORP Šternberk), na straně druhé byla v úvodním šetření v roce 2016 mezi prioritami podpora polytechnického vzdělávání zařazena až na poslední místo. V rámci hodnocení aktuálního stavu byla jako podprůměrná (s hodnocením nižším než 2,00) hodnocena skutečnost, zda probíhá na škole výuka vybraných témat polytechnických předmětů v cizích jazycích – metoda CLILL, zda škola spolupracuje se SŠ, VŠ, výzkumnými pracovišti technického zaměření, zda ve škole existují kroužky, pravidelné dílny či jiné pravidelné mimoškolní aktivity na podporu rozvoje polytechnického vzdělávání či zda škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením na podporu a rozvoj polytechnického vzdělávání, např. učebny pro výuku chemie, fyziky, přírodopisu atd. (průměrné hodnocení 1,92 v SO ORP Šternberk). U všech těchto hodnocených kritérií se jedná v rámci hodnocení a výstupů z agregovaných dat MŠMT o podprůměrné hodnoty i ve srovnání s průměrem za Olomoucký kraj i celou ČR. Aktuálně však vzhledem k výrazným investicím města Šternberka v uplynulých letech do oblasti školství, tj. vybudování odborných učeben a dílen, je problém u části škol vyřešen.

Popis změny stavu

Podpora na úrovni projektů, které budou cíleny na podporu rozvoje polytechnického vzdělávání. Vytvoření vzdělávacích materiálů pro vzdělávání polytechnického charakteru ve spolupráci základních škol, Univerzity Palackého v Olomouci a podnikatelských subjektů na území SO ORP Šternberk. Měly by být podporovány projekty, které zejména finančně pomohou tvůrčí aktivitě dětí a žáků, nejlépe v kombinaci s využitím spolupráce rodiny a praxe (např. s regionálními zaměstnavateli).

Důvod pro dosažení změny

Nenaplnění cíle povede k nedostatečné kompetenci v oblasti polytechnického vzdělávání a horší uplatnitelnosti na trhu práce. Prohloubí se nezájem o technické předměty (chemie, matematika, fyzika) a zároveň dělnické profese.

1.2.9: Podporovat zvýšení digitálních kompetencí u dětí v mateřských školách a žáků v základních školách

Současný stav

V rámci agregovaných dat bylo realizováno hodnocení digitálních kompetencí pedagogických pracovníků, které bylo aktuálně na území SO ORP Olomouc hodnoceno celkově hodnotou 2,59 a na území SO ORP Šternberk hodnotou 2,60, což je srovnatelné s průměrnými hodnotami za Olomoucký kraj i celou ČR (průměr Olomoucký kraj: 2,57, průměr ČR: 2,61).

Samotní ředitelé MŠ i ZŠ uvádí jako hlavní překážky v oblasti rozvoje digitálních kompetencí pedagogických pracovníků na základních školách SO ORP Olomouc a SO ORP Šternberk nevhodné či zastaralé ICT vybavení, nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání hardware, nedostatečné znalosti pedagogických pracovníků v oblasti používání hardwaru a softwaru a internetu a neznalost metod implementace vlastní techniky žáků na stávající podmínky školy (různorodé operační systémy apod.).

V souvislosti s aktuálním distančním vzděláváním se zviditelnily rozdíly v pojetí výuky jak mezi jednotlivými pedagogy, tak mezi školami. Řada učitelů se potýkala s nedostatečnými znalostmi využívání techniky, školy neměly rozběhnuté komunikační systémy. Rovněž žáci mají v některých případech problém se zapojením do on-line výuky a s kvalitním využitím techniky. V rámci MŠ mohl být problém s tím, že pedagogové nebyli dosud zvyklí komunikovat on-line či zadávat takto úkoly předškolákům. Bylo by vhodné nastavit také pro MŠ nějaká pravidla či doporučení. V MŠ je také nedostatečné vybavení pro distanční vzdělávání i přípravu materiálů. Obě strany se ale postupně zdokonalují a školy využívají stále více způsobů komunikace se žáky, tzv. chatů, sdílených tabulí, konferencí apod.

Popis změny stavu

Podpora na úrovni projektů, které budou cíleny na podporu rozvoje digitálních kompetencí pedagogů i žáků. Vytvoření vzdělávacích materiálů pro digitální vzdělávání ve spolupráci základních škol a Univerzity Palackého Olomouc. Měly by být podporovány projekty, které zejména finančně pomohou tvůrčí aktivitě dětí a žáků.

Důvod pro dosažení změny

Digitální kompetence jsou jednou z priorit i v rámci strategických dokumentů na národní úrovni. Problematice rozvoje digitálních kompetencí je věnován dokument Strategie digitální gramotnosti ČR 2015-2020. Cíle této strategie nepřímo navazují na cíle dalšího dokumentu na národní úrovni, tedy Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020. Stanovené základní směry Strategie digitálního vzdělávání do roku 2020 jsou: nediskriminační přístup k digitálním vzdělávacím zdrojům, podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení žáků, podmínky pro rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení učitelů, budování a obnova digitální vzdělávací

infrastruktury, inovační postupy, sledování, hodnocení a šíření jejich výsledků, systém podporující rozvoj škol v oblasti integrace digitálních technologií do výuky a do života školy a porozumění veřejnosti cílům a procesům integrace digitálních technologií do vzdělávání.

Nenaplnění cíle povede k zaostávání nejen v oblasti digitálních kompetencí, ale celkově může vést i ke studijním neúspěchům v jiných předmětech, ve kterých je realizována výuka s využitím moderních technologií. Zásadní je však omezení uplatnitelnosti v dalším vzdělávání a následně i na trhu práce. Zároveň může dojít k prohloubení nezájmu o technické předměty (chemie, matematika, fyzika).

1.2.10: Podporovat sociální a občanské dovednosti u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách

Současný stav

V rámci hodnocení agregovaných dat MŠMT za území MAP II se jedná o vůbec nejlépe hodnocenou oblast, v případě SO ORP Šternberk její hodnocení z pozice ředitelů je jako u jediné hodnocené oblasti vyšší než 3,00, což je hodnocení realizovaná oblast (tzn. funkční části systému realizovány na základní úrovni, je prostor na zlepšení). V případě SO ORP Šternberk je hodnocení 3,10 a v případě SO ORP Olomouc 2,93, což jsou hodnocení v případě SO ORP Šternberk nad úrovní průměru za Olomoucký kraj (2,93) i za celou ČR (2,98), v případě SO ORP Olomouc je hodnocení shodné s průměrem za Olomoucký kraj.

V rámci SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc bylo nejnižší ohodnocení u schopnosti školy připravit žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti (12. Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence např. formou žákovské samosprávy apod.) a vedení žáků ke konstruktivním debatám.

Základní školy nevidí zásadnější překážky rozvoje, nejčastěji jako překážky v oblasti podpory kompetencí k sociálním občanským dovednostem uváděly: nedostatek finančních prostředků pro realizaci vzdělávání mimo vlastní výuku, malý zájem žáků o témata, cvičení, projekty rozvíjející kompetence k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím, chybějící nebo nedostatečný srovnávací nástroj úrovně kompetencí pro žáky daného věku nebo ročníku, nedostatek příležitostí ke vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím a nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti kompetencí k sociálním a občanským dovednostem a dalším klíčovým kompetencím.

Popis změny stavu

Podpora na úrovni projektů, které budou cíleny na podporu rozvoje sociálních a občanských dovedností a rozvoje sociálních postojů a občanských kompetencí u dětí v mateřských školách a u žáků v základních školách.

Důvod pro dosažení změny

Nenaplnění cíle povede k nedostatečné kompetenci v oblasti sociálních a občanských dovedností u dětí v mateřských školách, což může negativně ovlivnit jejich začlenění do třídního kolektivu na základní škole i začlenění do společnosti. Každá neúčast dětí ze sociálně znevýhodněného

prostředí na předškolní výchově je zásadním problémem, který může hned v počáteční fázi vzdělávacího procesu vést k diferenciaci dětí a žáků.

1.2.11: Rozšířit nabídku mimoškolních aktivit a zázemí pro volnočasové aktivity

Současný stav

Z vlastních realizovaných šetření na území SO ORP Šternberk (geografická vstupní analýza území SO ORP Šternberk realizovaná v rámci projektu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v SO ORP Šternberk“, CZ.1.07/1.1.00/46.0009; je součástí Strategie rozvoje základního vzdělávání v SO ORP Šternberk) a nově ve východní části SO ORP Olomouc bylo zjištěno, že v největších obcích SO ORP Šternberk je v současné době kapacita sportovišť (hřišť) v rámci jednotlivých mateřských a základních škol pro mimoškolní aktivity dětí na dobré úrovni, ale poměrně velké rezervy jsou ve sportovištích tzv. vnějších.

Významný posun nastal ve Šternberku dokončením atletického stadionu, kdy je dokončena 1. etapa realizace (stavba byla zahájena v roce 2020) a od září 2021 je v provozu s provizorním zázemím, které bude předmětem další etapy realizace. Další významnou investicí je zahájení výstavby krytého bazénu ve městě Šternberk, který rozšíří možnosti sportovního vyžití žáků a všech občanů. Problémem je stále malý rozměr sportovní haly ve Šternberku, který částečně brání rozvoji např. florbalového sportu, který může být velmi významnou volnočasovou sportovní aktivitou, kurty na badminton, squash a modernizován není zimní stadion. Dalším limitujícím faktorem je nedostatek financí pro pedagogy či jiné pracovníky, kteří volnočasové aktivity realizují. Prostor je také pro moderní a v souladu se současnými trendy inovativní medializaci různorodých forem mimoškolních aktivit a jejich rozvoj ve spolupráci s rodiči, neboť dnešní školní mládež má mnohdy jinou představu o trávení volného času. Klíčová je spolupráce školy a rodiny.

Popis změny stavu

Specifický cíl je zaměřen na následující: rozvíjení vzájemné spolupráce škol a diverzifikace nabídky volnočasových aktivit tak, aby žáci v regionu měli několik alternativ. Podporovat vzdělávání v základních uměleckých školách (ZUŠ) i neformální vzdělávání prostřednictvím tradičních organizací dětí a mládeže (např. Skaut, Junák), středisek volného času, domů dětí a mládeže (DDM) apod., případně organizací, které spolupracují se školami na podpoře neformálního vzdělávání, poskytují metodické vedení, materiály, pořádají kurzy pro učitelské sbory i kolektivy tříd. Prohloubit vzájemnou spolupráci s poskytovateli sociálních služeb a orgánem sociálně právní ochrany dětí. Moderní formou medializovat různorodé formy mimoškolních aktivit a úzce aktivity koordinovat ve spolupráci školy, dětí, žáků a rodičů.

Rozvoj volnočasových aktivit bude možný tehdy, budou-li vyčleněny (přerozděleny, přidány) peníze na financování pedagogů a trenérů (vedoucích) těchto aktivit. Cílem je finančně motivovat vedení mimoškolních aktivit. V případě sportovních aktivit bude následně možné a žádoucí rozdělit sportovní zaměření jednotlivých škol v regionu a volnočasové aktivity by mohly plynule přejít v přípravné kurzy a spolupráci s místními sportovními kluby.

Důvod pro dosažení změny

I když kvalita sportovišť není rozhodně hlavním důvodem ke snižování počtu aktivit a aktivních dětí, je důležité, aby v území byla k dispozici sportoviště na odpovídající úrovni, a to i při vědomí, že hlavním důvodem k realizaci mimoškolních aktivit je motivace, existence nabídky, kvalitní trenéři nebo pedagogové a potom také kvalita sportovišť. Pokud však děti a žáci nebudou mít k dispozici sportoviště na odpovídající úrovni a ze zájmových kroužků nebudou schopni si vybrat ten, který by naplňoval jejich potřeby a představy, přijdou o možnost smysluplně trávit volný čas. Zejména v sídlištních prostorech je nedostatek míst pro volnočasové aktivity starších žáků. V důsledku toho reálně hrozí nárůst případů vandalismu, sociálně patologických jevů a kriminality.

1.2.12: Podporovat výuku cizích jazyků a kurzů pro učitele a přispět tak k posílení jazykových kompetencí

Současný stav

Jazyková gramotnost je schopnost a dovednost komunikovat a jednat v mateřském i dalším jazyce (popř. v dalších jazycích). Je výchozím předpokladem pro rozvoj všech ostatních gramotností (definice ČŠI). Takto je jazyková gramotnost nadřazeným pojmem pro čtenářskou gramotnost s důrazem na širší okruh jazyků než jen na jazyk mateřský. Vzhledem k tomu, že je jazykovou gramotnost možné rozvíjet průřezově napříč všemi vzdělávacími obory, kdy je například přírodovědná výuka vedena v anglickém jazyce, je zásadním předpokladem pro další úspěšné vzdělávání.

Hodnotíme-li jazykové vzdělávání, tak je ve většině hodnocených kritérií v území MAP II Šternbersko podprůměrné v komparaci s výsledky za Olomoucký kraj i celé území ČR. V případě SO ORP Šternberk je podprůměrných 8 z celkem 17 hodnocených kritérií, v případě SO ORP Olomouc je to dokonce 14 z celkem 17 hodnocených kritérií.

Nejlépe hodnocenými oblastmi pohledem ředitelů základní škol, kdy je hodnocení vyšší než 3,00 a lze tak hodnotit jako realizovaná oblast, tzn. funkční části systému realizována na základní úrovni, je prostor na zlepšení, jsou uváděna pouze na území SO ORP Šternberk:

- podpora rozvoje jazykové gramotnosti v rámci ŠVP (hodnocení 3,17 v SO ORP Šternberk) - škola podporuje rozvoj jazykové gramotnosti v rámci školních vzdělávacích plánů (má stanoveny konkrétní cíle)
- rozvoj znalostí pedagogů (hodnocení 3,08 v SO ORP Šternberk) - učitelé 1. i 2. stupně, učitelé jazyků i ostatních předmětů rozvíjejí své znalosti v oblasti jazykových znalostí a využívají je ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury aj.)
- využívání ICT ve výuce jazyků (hodnocení 3,08 v SO ORP Šternberk) - ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti.

Na druhé straně nejhorší hodnocení (nižší než 2,00) je v případě:

- spolupráce s rodilým mluvčím (hodnocení 1,33 v SO ORP Šternberk a 1,60 v SO ORP Olomouc), škola spolupracuje s rodilým mluvčím
- tvorba příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (hodnocení 1,83 v SO ORP Šternberk a 1,92 v SO ORP Olomouc) - škola vytváří dostatek příležitostí k rozvoji jazykové gramotnosti (eTwinning, výměnné pobyty apod.)

- školní knihovna s cizojazyčnou literaturou (hodnocení 1,75 v SO ORP Šternberk a 1,78 v SO ORP Olomouc), tj. ve škole se využívá knihovna (školní/místní) obsahující cizojazyčnou literaturu přístupná podle potřeb žáků.

Ředitelé základních škol SO ORP Olomouc i SO ORP Šternberk vidí největší překážky v oblasti rozvoje jazykového vzdělávání na základních školách v: kvalitě a ochotě učitelů a nedostatku stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti, zejména k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod. Dále pak v nízké časové dotaci pro rozvoj jazykové gramotnosti mimo výuku a nedostatečných materiálně technických podmínkách pro rozvoj v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti mimo školu (exkurze, výstavy, tematické programy apod.).

Řada zjištění ČŠI (Rozvoj jazykové gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2018/2019 Čj.: ČŠIG-4461/19-G2) upozorňuje na prozatím nedostatečné využití studijních materiálů v anglickém jazyce ve výuce jiných vzdělávacích oborů, přitom se jedná o příležitost pro rozšiřování vazby výuky cizího jazyka a dalších vzdělávacích oborů.

Popis změny stavu

V rámci DVPP rozšiřovat znalosti a dovednosti pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách a posilovat jejich jazykové kompetence. Zkvalitnění didaktických materiálů, které mohou přispět ke zkvalitnění výuky, využívat možností mezinárodních výměnných pobytů, služeb rodilých mluvčích apod.

ČŠI ukazuje příležitosti v rámci svým tematických výzkumů (Rozvoj jazykové gramotnosti na základních a středních školách ve školním roce 2018/2019 Čj.: ČŠIG-4461/19-G2) ve třech oblastech: uplatňování individualizovaného a diferencovaného přístupu k žákům, a to včetně žáků se SVP a žáků jazykově nadaných, propojení výuky cizího jazyka s dalšími vzdělávacími obory (CLIL), a to včetně možné vazby k využití ICT technologií a hodnocení a zpětná vazba.

Pro školy ČŠI v oblasti jazykového vzdělávání doporučuje: rozvíjet jazykovou gramotnost žáků, včetně produktivních dovedností, prostřednictvím jejich častého vystavení cizojazyčnému prostředí – zapojení rodilého mluvčího do výuky, jazykové pobyty v zahraničí, rozvoj jazykové gramotnosti žáků napříč vzdělávacími obory (CLIL), posilovat účelné střídání různorodých metod i forem výuky v oblasti jazykové gramotnosti, a to s důrazem na využití aktivizujících metod výuky a s uplatněním znalostí a dovedností žáků z praktického života, zvyšovat kvalitu diferencované a individualizované výuky pro zvyšování jazykové gramotnosti žáků, včetně širšího uplatnění vzdělávacích strategií zaměřených na jazykově nadané žáky (např. projektová výuka apod.) a na žáky se slabými vzdělávacími výsledky, přispívat k rozvoji jazykové gramotnosti žáků prostřednictvím využívání synergických vazeb mezi různými přístupy k hodnocení, a to jak na úrovni žáka, tak na úrovni školy, podporovat rozvíjení kompetencí učitelů v oblasti jazykové gramotnosti, a to včetně mezipředmětových souvislostí a účelného využití didaktické techniky a vyhledávat a aktivně využívat projektové možnosti pro financování rozvoje jazykové gramotnosti žáků, a to včetně využití spolupráce škol v území.

Důvod pro dosažení změny

Rozvoj jazykové gramotnosti žáků je spojen s rozvojem jak jejich receptivních (např. poslech a čtení s porozuměním), tak jejich produktivních (např. mluvený a psaný projev) dovedností. Nedílnou součástí jazykové gramotnosti je také interakce s partnery komunikace.

1.2.13: Zajistit dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků v mateřských a základních školách

Současný stav

Z analýzy agregovaných dat MŠMT vyplývá, že slabou stránkou v případě řady hodnocených oblastí vzdělávání je nedostatek financí na motivaci pro kvalitní pedagogy. Současná situace na trhu práce pak neumožňuje výběr pedagogů z širší nabídky. V případě některých aprobací je obtížné výuku zabezpečit (např. matematika, fyzika, chemie). Slabou stránkou je i absence bytů pro učitele v periferních částech SO ORP Šternberk i SO ORP Olomouc.

Popis změny stavu

Dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků umožní ocenit kvalitní pedagogy a jejich zvýšená motivace přispěje ke zkvalitnění systému vzdělávání. Počínaje rokem 2020 dochází ke změně systému financování regionální školství, což je příležitost pro motivaci pedagogů. Ve spolupráci se zřizovateli podpořit nástroje na zvýšení motivace pedagogů. Pro rozvoj jazykových kompetencí a dovedností je velmi přínosné zapojení rodilých mluvčí.

Důvod pro dosažení změny

Dostatečné finanční zdroje pro motivaci pedagogů a pedagogických pracovníků umožní ocenit kvalitní pedagogy a jejich zvýšená motivace přispěje ke zkvalitnění systému vzdělávání.

1.2.14: Zvýšit a podporovat rozvoj finanční gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ)

Současný stav

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace. Základy finanční gramotnosti a pregramotnosti by si měl osvojit každý, i proto by měla být součástí všech ŠVP. Z analýz ŠVP zájmového území vyplývá, že v různé podobě je zařazena u většiny škol, chybí však koncepční systém vzdělávání pedagogů a dostatečné materiální zázemí a vybavení pro realizaci moderních metod výuky.

Popis změny stavu

Dalším vzděláváním pedagogických pracovníků a dalším rozvojem spolupráce s neziskovými organizacemi, četnějším využíváním moderních metod výuky a moderních technologií. Inspirativní a dobré zkušenosti jsou z realizace webinářů (aktivita MAS) se základním seznámením s finanční gramotností přizpůsobenou věku – speciálně pro děti v MŠ a žáky ZŠ rozdělených podle věku.

Důvod pro dosažení změny

Finanční gramotnost je základní dovedností, kterou by si žáci měli osvojit. Absence základů finanční gramotnosti může v budoucnu vést ke zvýšenému počtu osob v exekuci.

1.2.15: Zvýšit a podporovat rozvoj environmentální gramotnosti (ZŠ) a pregramotnosti (MŠ)

Současný stav

Environmentální výchova (environmental education) a environmentální gramotnost (environmental literacy) patří mezi základní průřezová témata v rámci RVP.

Environmentální gramotnost je vymezena jako proces poznávání a osvojování si takových způsobů myšlení, které vedou k porozumění souvislostí a vztahů uvnitř i vně lidských společenství a přírodních systémů. Vzdělání, které o ni usiluje, je pěstováním holistických přístupů. V pohledu, který pomáhá utvářet, jde nikoli o prosazení toho, co je lepší, silnější nebo konkurenceschopnější, ale o vytvoření prostoru spoluúčasti, podílu na společné věci, kterou je náprava současného stavu.

Na školách probíhá výuka environmentální výchovy v rámci přírodovědných předmětů a slabou stránkou je, že mnohdy nemá dostatečné moderní materiální zázemí. Prozatím nedostatečně je využívána badatelsky orientovaná výuka či terénní výuka. Příležitostí, kterou však využívá pouze malá část škol v zájmovém území, jsou vzdělávací programy v rámci environmentálních středisek, v centru Sluňákov, které však již nemá pro velký zájem často volné kapacity, či v Pevnosti poznání, spolek „Děti na větvi“, aktivity pořádané „Lesy ČR“.

Popis změny stavu

Dalším vzděláváním pedagogických pracovníků a dalším rozvojem spolupráce s neziskovými organizacemi a středisky environmentální výchovy. Četnější využívání venkovního prostředí pro výuku a začlenění moderních metod výuky a moderních technologií.

Důvod pro dosažení změny

Současné RVP mají v rámci průřezových témat environmentální výchovu. Aktuálně řešená témata jako je sucho, klimatická změna, rizikové přírodní procesy přináší pro žáky mnoho zajímavých témat, která mohou podpořit jejich zájem o environmentální problematiku.

1.2.16: Podporovat všechny pedagogické pracovníky v prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace pracovat v pomáhající profesi

Současný stav

Problematika syndromu vyhoření a ztráty motivace je relativně novým tématem. Syndromem vyhoření jsou označovány situace, do kterých se dostávají profesionálové v oblasti služeb, kteří se jeví vyčerpáni anebo nejsou schopni dále vykonávat efektivně pracovní úkoly, někdy dokonce nejsou schopni se vůbec starat o svoje klienty. Jiná definice syndrom vyhoření určuje jako stav, ve kterém člověk úplně ztrácí jakýkoliv zájem o své klienty a chová se k nim jako k věcem. Syndrom vyhoření se obecně spojuje s nezvládnutím chronického stresu. Zejména u pedagogických pracovníků bylo realizováno mnoho výzkumů. Při syndromu vyhoření dochází k extrémnímu vyčerpání, klesá výkonnost a přicházejí různé psychosomatické obtíže. S lidmi postiženými syndromem vyhoření se můžeme setkávat stále častěji, a problémem je, že se jejich stav potíží jen

málokdy odborně řeší. Za hlavní příčinu lze považovat dlouhodobou zátěž, např. emocionální či psychickou. Neznamená to však, že naprosté vyčerpání člověka nemůže způsobit i náhlá změna v životě. Mezi ohrožené skupiny profesí patří po zdravotnických profesích na druhé místo učitelé. Ohrožení vyhořením je společné pro učitele a učitelky všech stupňů. Více mu mohou podléhat učitelky speciální pedagogiky, a ty, které pracují s žáky s mentálním postižením a psychiatricky postiženými dětmi.

Hodnocení výchozího stavu vychází i ze závěrů studie TALIS za rok 2018 (Mezinárodní šetření o vyučování a učení TALIS - Teaching and Learning International Survey), která je projektem OECD, ve kterém je mimo jiné uvedeno, že v České republice, stejně jako v celé řadě dalších evropských zemích, smýšlejí učitelé o svém povolání méně pozitivně, než jak je vnímá společnost. Pouhých 16 % českých učitelů se domnívá, že si společnost váží profese učitele, přičemž tento podíl je vyšší mezi začínajícími učiteli (21 %). Nejvyšší prestiži se učitelé dle svého názoru těší ve Vietnamu, Singapuru, Spojených arabských emirátech a ve Finsku.

Popis změny stavu

Podpora pedagogů, kteří se nachází v počátečních fázích vyhoření. Realizace kurzů a vzdělávacích akcí, které přispějí k prevenci syndromu vyhoření a ztráty motivace. Zařazení pravidelné supervize pro pedagogický kolektiv každé školy, kdy příkladem dobré praxe může být MŠ Hlušovice, kde v MŠ Hlušovice mají výbornou zkušenost s roční supervizí, v dalších MŠ např. „teambuilding“, koučink řízení školy apod. Jedním z kroků k boji proti přetížení pedagogů a tím k podpoře prevence syndromu vyhoření, je změna financování škol, která už tolik „netlačí“ ředitele ke snižování počtu tříd a jejich naplňování na maximum.

Důvod pro dosažení změny

Syndrom vyhoření a ztráta motivace představuje velmi vážný problém, který může vést až k závažným zdravotním následkům. Eliminace rizika přispěje ke zkvalitnění vzdělávacího procesu. Motivovaný a zapálený učitel je nejlepším příkladem a motivací ke vzdělávání dětí a žáků.

<u>1.2.17: Podporovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu</u>

Současný stav

ČŠI doporučuje v dalším vzdělávání pedagogů se v případě MŠ zaměřit na pedagogickou diagnostiku a její další využívání a na vzdělávání dětí mladších tří let, věnovat pozornost rozvoji komunikačních dovedností pedagogů. ČŠI další vzdělávání pedagogických pracovníků považuje za důležitý aspekt zlepšování personálních podmínek vzdělávání, přičemž význam DVPP ještě dále narůstá v případě učitelů bez příslušné kvalifikace a aprobace. O tom, že příležitosti DVPP nejsou plně využity, dokládají zjištění ČŠI, kdy například v případě výuky cizích jazyků, bylo více než 40 % hodin výuky anglického jazyka, které byly navštíveny v rámci tematické inspekční činnosti ČŠI na 1. stupni základních škol, vedeno učitelem, který se DVPP zaměřeného na cizí jazyky za poslední dva roky neúčastnil. Nepříznivý je rovněž poznatek, že v případě navštívených hodin na 1. stupni základní školy, které byly vedeny učitelem bez odborné kvalifikace, byl podíl hodin, v nichž se tento učitel navíc neúčastnil v posledních dvou letech DVPP se zaměřením na cizí jazyk, ještě vyšší (více než 50 %).

Popis změny stavu

Doporučení ČŠI je, v dalším vzdělávání pedagogů v případě MŠ i ZŠ, zaměřit se na pedagogickou diagnostiku a její další využívání, dále na vzdělávání dětí mladších tří let, věnovat pozornost rozvoji komunikačních dovedností pedagogů. Je vhodné i nadále pokračovat v realizaci akcí typu webinářů, které v rámci projektu MAP II realizovala MAS.

Důvod pro dosažení změny

Další vzdělávání pedagogických pracovníků přispěje k celkovému zkvalitnění vzdělávacího procesu, přinese nové pohledy na výuku, rozšíří znalosti a dovednosti pedagogů a pedagogických pracovníků.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP

Povinná opatření:

Opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 2: Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání

- Specifická opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb
  - Zmapování organizací v ORP, které poskytující služby v souvislosti s inkluzivním vzděláváním, popř. mimoškolními aktivitami (asistenti, psychologové, doučovací služby, služby poskytující pomůcky či finanční zdroje na pomůcky apod.)

Doporučená opatření

Opatření 4: Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 5: Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 6: Kariérové poradenství v základních školách

- Průřezová opatření
- Slabá provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Volitelná opatření

Opatření 7: Investice do rozvoje kapacit základních škol

- Specifická opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 8: Optimalizace využití kapacit všech škol

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 9: Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na druh znevýhodnění

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Indikátory

1.2.A Počet škol investujících do své infrastruktury
1.2.B Počet modernizovaných zařízení pro volnočasové aktivity
1.2.C Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami začleněných do běžného vzdělávacího procesu
1.2.D Počet vytvořených speciálních a cílených programů pro nadané a talentované žáky
1.2.E Počet opatření zaměřených na prevenci sociálně-patologických jevů
1.2.F Počet opatření zaměřených na rozvoj čtenářské gramotnosti a pregramotnosti
1.2.G Počet opatření zaměřených na rozvoj matematické gramotnosti a pregramotnosti
1.2.H Počet opatření zaměřených na rozvoj polytechnického vzdělávání
1.2.I Počet opatření cílených na podporu rozvoje sociálních a občanských dovedností

6.2.2 Priorita 2: Uplatnitelnost žáků po absolvování povinné školní docházky

Cíl a popis cíle

2.1 Zvýšit uplatnitelnost absolventů

Obsahuje následující specifické cíle:

2.1.1: Realizovat veletrh vzdělávání pro žáky a rodiče žáků 8. a 9. tříd ZŠ o nabídce středních škol na Šternbersku a Olomoucku

Současný stav

Při výběru střední školy žáky nejvíce (31 % dotazovaných v rámci dotazníkového šetření realizovaného UP V Olomouci v rámci projektu „Zvyšování kvality ve vzdělávání v SO ORP Šternberk“) ovlivnila myšlenka, že chtějí vykonávat povolání, které je baví. Významným faktorem výběru je i možnost získat po škole dobrou práci, kterou zaškrtlo 23 % respondentů nebo návštěva školy, která oslovila 16 % žáků. Při výběru střední školy žáci využívali různé zdroje informací.

Z hlediska zdrojů informací nejvíce využili radu členů rodiny, částečně také spolužáky a kamarády. Částečnou pomoc základní školy využilo 55 % dotazovaných. Velký význam při výběru měl internet spolu se školou, na kterou se žáci hlásili. Veletrh „Kam po základní škole“ velmi pomohl 7 % a částečně pomohl 27 % žáků.

Popis změny stavu

Nadále pokračovat v projektu „Kam po základní škole“ s termínem konáním v lednu a začlenit do projektu co nejvíce středních škol a zaměstnavatelů v regionu. V rámci veletrhu vzdělávání realizovat setkání rodičů a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk. Realizace v omezeních daných nouzovým stavem vedla k inovativním způsobům prezentace zaměstnavatelů a osobností na ZŠ, které byly velmi kladně hodnoceny a účastníci je hodnotili jako zábavnější a přínosnější, a doporučují u této nové formy kariérního poradenství zůstat.

Důvod pro dosažení změny

Různorodá informovanost o možnostech vzdělání se projevila jako pozitivně ovlivňující výběr školy. Veletrh „Kam po základní škole“ v minulosti dosáhl dobrých výsledků.

2.1.2: Zvýšit informovanost žáků, rodičů i pedagogů o situaci na trhu práce a zaměstnanosti v zájmovém území

Současný stav

Nejen v zájmovém území, ale i v jiných místech ČR chybí větší provázanost aktivit základních škol s činností řady mimoškolních institucí. Školní aktivity se maximálně zaměřují na školní výlety nebo organizaci zájmových kroužků, a tak nejen žákům, ale hlavně pedagogům chybí větší reflexe sociálně ekonomických jevů a procesů. Úlohu pedagogů při vzdělávání dětí na základních školách mnozí vidí jako klíčovou, přesto nejenže se řada z nich dále odborně nevzdělává (neexistují povinné odborné semináře jako u jiných profesí, např. lékařů či inženýrů různých technických

oborů), ale také se neúčastní nebo jen s minimálním zájmem účastní odborných seminářů, jejichž poznatky by bylo vhodné přenést do pedagogického procesu.

Popis změny stavu

Aktivní zapojení učitelů a pedagogicko-psychologických pracovníků škol do aktivit, které by žákům přinesly hlavní a rozšiřující informace o fungování sociálně ekonomického prostředí v území (místě), např. formou pořádání nejrůznějších exkurzí do vybraných firem a institucí pro žáky základních škol. Dále je potřeba podporovat u žáků ve spolupráci s aktéry v regionu širší spektrum kompetencí, schopnost se rychle učit, mít dobrý všeobecný rozhled, pracovat s informacemi, komunikovat, spolupracovat, rozhodovat se. K tomu patří podpora kariérového poradenství s důrazem na individuální přístup k žákům.

Důvod pro dosažení změny

Důsledkem neřešeného výše popsaného problému je absence přenášení základních sociálně ekonomických informací do vzdělávacího procesu a seznamování žáků základních škol se sociálně ekonomickým prostředím jejich místa bydliště a okolí (správní obvod) prostřednictvím předávání informací od klíčových zaměstnavatelů (firem) nebo odborníků na problematiku uplatnění žáků v dalším životě.

2.1.3: Organizovat exkurze do průmyslových podniků a významných zaměstnavatelských subjektů v regionu

Současný stav

V rámci území SO ORP Šternberk jsou jako součást realizace projektu MAP II nově organizovány na základě doporučení v MAP I exkurze do průmyslových podniků. Prozatím v omezeném rozsahu je realizováno s jinými než průmyslovými zaměstnavateli a minimálně pak v části SO ORP Olomouc.

Popis změny stavu

Pokračovat a nadále rozšiřovat nabídku aktivit spolupráce se zaměstnavatelskými subjekty v území a motivovat pedagogy i děti a žáky k realizaci exkurzí.

Důvod pro dosažení změny

Opatření je významné pro vytvoření bližšího vztahu k místnímu regionu a zejména pak rozšiřuje povědomí dětí a žáků o možné uplatnitelnosti na trhu práce. Exkurze a jejich znovuobnovení je významným přínosem projektu MAP II, i když jejich četnost byla narušena zhoršenou epidemiologickou situací, od účastníků je doporučení pokračovat a zejména rozšiřovat nabídku.

2.1.4: Podporovat kariérové poradenství na ZŠ

Současný stav

V rámci analýzy agregovaných dat MŠMT byla nově hodnocena i oblast kariérového poradenství, které je velmi důležité pro dobrou uplatnitelnost absolventů. V rámci hodnocení dle zvolených kritérií je pro území SO ORP Šternberk i území SO ORP Olomouc negativním zjištěním, kdy v případě SO ORP Šternberk je 10 z 10 kritérií hodnoceno hůře, než je průměr za území Olomouckého kraje a v případě SO ORP Olomouc je to 8 z 10 hodnocených kritérií.

Popis změny stavu

Podporovat rozvoj kariérového poradenství na ZŠ formou DVPP a materiální podporou.

Důvod pro dosažení změny

Kariérové poradenství je velmi důležité pro dobrou uplatnitelnost absolventů.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP

Doporučená opatření

Opatření 4: Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Opatření 6: Kariérové poradenství v základních školách

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Volitelná opatření

Opatření 8: Optimalizace využití kapacit základních škol

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Indikátory

2.1.A Realizace veletrhu vzdělávání pro území ORP Šternberk

2.1.B Počet aktivně zapojených učitelů a pedagogicko-psychologických pracovníků škol do aktivit, které by žákům přinesly hlavní a rozšiřující informace o fungování sociálně ekonomického prostředí v území

2.1.C Počet společných setkání žáků a firem či institucí

6.2.3 Priorita 3: Vzájemná spolupráce škol a spolupráce škol s veřejnými a soukromými subjekty v regionu

Cíl a popis cíle

3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol

Obsahuje následující specifické cíle:

3.1.1: Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe

Současný stav

V rámci vedení škol dochází k velké zátěži nejen v souvislosti se změnou legislativy, ale také aplikací nových moderních metod řízení. Jak vyplývá ze závěrů České školní inspekce (šetření na jednotlivých školách v zájmovém území), je uváděnou slabou stránkou v případě některých škol, manažerské řízení a vytváření pozitivního klima školy. ČŠI uvádí, že pokračuje trend stagnace a zhoršování kvality pedagogického vedení školy v případě mateřských škol. Rezervy spatřuje zejména v samotném řízení kvality vzdělávání, včetně poskytování zpětné vazby učitelům ke kvalitě jejich práce a v jejich následném odborném vedení. Jisté je, že situace v posledním roce byla významně ovlivněna zhoršenou epidemiologickou situací. ČŠI také uvádí, že nejsou komplexně a efektivně realizovány autoevaluační mechanismy zaměřené na hodnocení vzdělávacího procesu. Učitelé a ředitelé četně uvádí, že chybí čas na řízení pedagogického procesu z důvodu velké zátěže v oblasti provozu škol, administrativní zátěže apod. Ředitelé škol se pravidelně setkávají se zřizovateli, setkávání se zabývají výhradně provozními a investičními záležitostmi školních budov a hospodaření s příspěvkem zřizovatele. Relativně méně četně dochází v současné době k výměně zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe mezi oborově příbuznými pedagogy.

Popis změny stavu

Aktivní zapojení ředitelů škol do vzájemných setkání formou tematických workshopů nebo tematických setkání bude přínosem pro zkvalitnění manažerské práce ředitelů škol, což dokládají i setkání on-line formou realizovaná v rámci projektu MAP II. Někteří účastníci tuto formu uvítali – ušetřila jim čas a mohli si alespoň takto předat své zkušenosti.

Důvod pro dosažení změny

Důsledkem neřešeného výše popsaného problému je absence přenášení dobrých příkladů praxe, absence sdílení zkušeností. Setkání mohou významně přispět k zefektivnění práce vzájemnou spoluprací.

3.1.2: Realizovat vzájemná setkání pedagogů mateřských a základních škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe

Současný stav

V rámci vedení škol dochází k velké zátěži nejen v souvislosti se změnou legislativy, ale také aplikací nových moderních metod řízení. Jak vyplývá ze závěrů České školní inspekce (šetření na jednotlivých školách v zájmovém území), je uváděnou slabou stránkou v případě některých škol, manažerské řízení a vytváření pozitivního klima školy. Ředitelé škol se pravidelně setkávají se zřizovateli, setkávání se zabývají výhradně provozními a investičními záležitostmi školních budov a hospodaření s příspěvkem zřizovatele. Relativně méně četně dochází v současné době k výměně zkušeností a sdílení příkladů dobré praxe mezi oborově příbuznými pedagogy.

Popis změny stavu

Aktivní zapojení pedagogů do vzájemných setkání formou tematických workshopů nebo tematických setkání bude přínosem pro zkvalitnění práce učitelů. Cílem je sdílet zkušenosti osob zapojených do výchovy a vzdělávání včetně samotných dětí a žáků což je možné na akcích realizovaných za podpory škol. Realizace akcí zlepší komunikaci a spolupráci s rodiči i s veřejností. Významné bude větší zapojení rodičů. Cílem je respektovat a podporovat výchovně vzdělávací funkci rodiny a spolupracovat s rodiči jako s partnery.

Důvod pro dosažení změny

Důsledkem neřešeného výše popsaného problému je absence přenášení dobrých příkladů praxe, absence sdílení zkušeností. Setkání mohou významně přispět k zefektivnění práce vzájemnou spoluprací.

3.1.3: Využívat výhod partnerství a spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích i kulturních institucí

Současný stav

V rámci diskuse v pracovních skupinách i na setkání aktérů v území bylo četně uváděno, že není dostatečně využit potenciál možné spolupráce škol, rodin a dalších vzdělávacích a kulturních institucí nebo se omezuje pouze na tradiční akce (např. spolupráce knihovna a mateřská či základní škola).

Popis změny stavu

Pokračování v aktivním zapojení pedagogů do vzájemných setkání formou tematických workshopů nebo tematických setkání bude i nadále přínosem pro zkvalitnění práce učitelů. Cílem je sdílet zkušenosti osob zapojených do výchovy a vzdělávání včetně samotných dětí a žáků, což je možné na akcích realizovaných za podpory škol. Realizace akcí zlepší komunikaci a spolupráci s rodiči i s veřejností. Významné bude větší zapojení rodičů. Cílem je respektovat a podporovat výchovně vzdělávací funkci rodiny a spolupracovat s rodiči jako s partnery.

Důvod pro dosažení změny

Důsledkem neřešeného výše popsaného problému je absence přenášení dobrých příkladů praxe, absence sdílení zkušeností. Setkání mohou významně přispět k zefektivnění práce vzájemnou spoluprací.

3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty

Obsahuje následující specifické cíle:

3.2.1: Realizovat setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů v území SO ORP Šternberk a SO ORP Olomouc

Současný stav

Pedagogičtí pracovníci se setkávají pravidelně na poradách v rámci školy, ředitelé škol na pravidelných setkáních se zástupci zřizovatelů, kde získávají klíčové informace, které následně zprostředkovávají na svých školách. K systematickému setkávání na daná problémová témata však v současné době nedochází. Žádoucí je i větší provázanost mezi mateřskými a základními školami v regionu i základními a středními školami v regionu.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit síť lokálních aktérů, kteří by se setkávali a vzájemně si vyměňovali zkušenosti v oblasti vzdělávání. Jedná se o podporu spolupráce a komunikace mezi mateřskými a základními školami se zaměřením na konkretizaci očekávaných výstupů mateřských škol v návaznosti na přechod dětí do základních škol (kompetence při vstupu do základních škol – specifikace požadavků základních škol) a podporu spolupráce mezi školami vzájemně – sdílení praxe, diskuze, společné akce pro realizaci inkluzívních principů ve vzdělávání (odborná, materiální a finanční podpora, DVPP, vzájemné učení pedagogických pracovníků, pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru atd.).

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li zavedeno systematické setkávání, povede to k nedostatku informací o aktivitách jednotlivých klíčových aktérů, které mohou být důležité v oblasti vzdělávání. Dále může dojít k duplicitě řešení problémů či zvýšenému úsilí na řešení problému, se kterým má jiný aktér bohaté zkušenosti a umí ho snadno vyřešit.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP

Doporučená opatření

Opatření 6: Kariérové poradenství v základních školách

- Průřezová opatření
- Silná provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Volitelná opatření

Opatření 9: Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků bez ohledu na druh znevýhodnění

- Průřezová opatření
- Střední provázanost
- Identifikace problému aktéry:
  - Vyhodnocení dotazníkového šetření potřeb

Indikátory

3.1.A Počet vytvořených informačních databází s profily významných zaměstnavatelů
3.1.B Počet setkání pedagogických pracovníků a zástupců klíčových aktérů na území SO ORP Šternberk

6.2.4 Priorita 4: Připravenost na krizové situace a distanční formy vzdělávání na školách

Cíl a popis cíle

4.1 Zlepšit připravenost na krizové situace

Obsahuje následující specifické cíle:

4.1.1: Realizovat vzájemná setkání ředitelů škol v zájmovém území s cílem výměny zkušeností, podporovat sdílení (pomůcek, vybavení, lidských zdrojů, formy výuky, poskytnutí potřebných materiálů)

Současný stav
Pedagogičtí pracovníci se setkávají pravidelně na poradách v rámci školy, ředitelé škol na pravidelných setkáních se zástupci zřizovatelů, kde získávají klíčové informace, které následně zprostředkovávají na svých školách. K systematickému setkávání na daná problémová témata však v současné době nedochází. Žádoucí je i větší provázanost mezi mateřskými a základními školami v regionu i základními a středními školami v regionu.

Popis změny stavu
Snahou je vytvořit síť lokálních aktérů, kteří by se setkávali a vzájemně si vyměňovali zkušenosti v oblasti vzdělávání. Jedná se o podporu spolupráce a komunikace mezi mateřskými a základními školami se zaměřením na konkretizaci očekávaných výstupů mateřských škol v návaznosti na přechod dětí do základních škol (kompetence při vstupu do základních škol – specifikace požadavků základních škol) a podporu spolupráce mezi školami vzájemně – sdílení praxe, diskuze, společné akce pro realizaci inkluzívních principů ve vzdělávání (odborná, materiální a finanční podpora, DVPP, vzájemné učení pedagogických pracovníků, pravidelná metodická setkání členů pedagogického sboru atd.).

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li zavedeno systematické setkávání, povede to k nedostatku informací o aktivitách jednotlivých klíčových aktérů, které mohou být klíčové v oblasti vzdělávání. Dále může dojít k duplicitě řešení problémů či zvýšenému úsilí na řešení problému, se kterým má jiný aktér bohaté zkušenosti a umí ho snadno vyřešit.

4.1.2: Zajistit dostatek personálu, zajištění nezbytných podmínek pro distanční vzdělávání (hygiena, prostory, materiály k výuce, režim výuky, hodnocení žáků, složení tříd ad.)

Současný stav

Pedagogičtí pracovníci jsou při distanční formě výuky a při krizových situacích vystaveni mnoha dalším činnostem, které musí vykonávat, aby dodrželi všechny předpisy a nařízení s krizovou situací související. Krizové situace kladou zvýšené požadavky na logistická řešení, prostor, hygienu a vyžadují specifické prostředky i režim.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit takové podmínky, které by umožnily realizovat výuku i v situacích zvláštního režimu provozu školy. Pedagogičtí pracovníci by měli být na tyto situace připraveni po materiální, legislativní i odborné stránce.

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li zabezpečen dostatek odborného personálu a odpovídající materiální zabezpečení, nebude možné kvalitně zabezpečit vzdělávání jak v mateřských, tak v základních školách.

4.1.3: Podpořit aktivity směřující k pilotní studii strategie krizového řízení pro vybranou školu či skupiny škol

Současný stav

Krizové řízení představuje nezbytnou nadstavbu pro řešení narůstajících dopadů mimořádných událostí a krizových situací nebo jiného nebezpečí či narušení funkčnosti kritické infrastruktury, kdy již není možné nastalou situaci vyřešit prostřednictvím standardních postupů orgánů veřejné správy, složek IZS nebo soukromých subjektů. Krizová opatření, jako organizační nebo technická opatření pro řešení krizové situace, představují účinný nástroj pro využití nadstandardních postupů či sil a prostředků, a tím napomáhají k vyřešení krizové situace. Oblast krizového řízení je legislativně zakotvena od roku 2000. Stěžejním právním předpisem je krizový zákon a příslušné prováděcí právní předpisy. Od roku 2011 je součástí systému krizového řízení také problematika ochrany kritické infrastruktury, která byla do právního řádu zapracována implementací Směrnice Rady 2008/114/ES. Podle krizového zákona mj. stanovují krajská (územní) ředitelství HZS ČR, které školy a školská zařízení zpracovávají plán krizové připravenosti nebo zda budou zahrnuty ke zpracování krizového plánu u jiného zpracovatele. Zásadním paragrafem, vztahujícím se k resortu školství patří § 9 odst. 5 písm. a) výše uvedeného zákona. K tomuto ustanovení se vztahuje vyhláška MŠMT č. 281/2001 Sb., kterou se zmíněný paragraf provádí. Vyhláška stanovuje

podmínky a způsob vykonávání péče o děti, žáky a mládež, pokud tuto péči nemohou v krizové situaci vykonávat rodiče nebo jiní zákonní zástupci.

Pedagogičtí pracovníci jsou připraveni realizovat kvalitně výuku v prezenční formě za standardního režimu školy. Měli by být ale dobře připraveni po odborné i materiální stránce realizovat vzdělávání i v situacích nestandardních, v krizovém režimu.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit systém, kdy budou pedagogičtí pracovníci dobře připraveni po odborné i materiální stránce realizovat vzdělávání i v situacích nestandardních, v krizovém režimu. Nutná je edukace pedagogů a vedení škol v této oblasti, příprava krizových plánů počítajících s nezvyklými situacemi (např. covid-19 apod.)

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li provedeno, bude obtížné realizovat za krizových situací vzdělávání dětí v mateřských a žáků v základních školách s patřičnou efektivitou ve výsledcích výchovně-vzdělávacího působení u žáků.

4.1.4. Vytvořit v každé mateřské i základní škole podmínky pro to, aby distanční formu výuky mohly absolvovat děti zaměstnanců integrovaného záchranného systému, zdravotnictví, sociálních služeb a podobně přímo ve škole, kterou navštěvují

Současný stav

V současné době je v případě krizových situací řešena možnost absolvovat výuku pro děti zaměstnanců integrovaného záchranného systému, zdravotnictví, sociálních služeb a podobně pouze ve škole, která je k tomu vyčleněna, což byla v případě zájmového území za aktuální situace v území pouze jediná škola. V rámci krizového stavu fungovala jedna základní škola a jedna mateřská škola v rámci ORP Šternberk na Šternbersku. Krizových škol může být vyčleněno více, tak to bylo i ve Šternberku, ale nebylo nutné více škol využít. Např. v případě krizové mateřské školy MŠ Světlov zajišťovaly péči o děti i učitelky z jiných MŠ. Uvedený stav byl hodnocen jako dostačující.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit systém, kdy v případě krizového režimu bude možné, aby děti zaměstnanců integrovaného záchranného systému, zdravotnictví, sociálních služeb a podobně mohly absolvovat výuku na konkrétní škole, kterou navštěvují, a ne pouze v té, která je k tomu vyčleněna. Přínosné by bylo i nadále mít možnost realizovat změnu v případě rotační výuky, kdy je možné zapojit a mít pro děti konkrétní školy výuku pro děti zaměstnanců IZS a děti a žáci by tak nemuseli docházet jen do vybrané školy.

Důvod pro dosažení změny

Nebude-li řešeno, dojde ke zhoršení dostupnosti vzdělávání a také k ohrožení zabezpečení krizového managementu, pokud by neměli možnost umístit děti do dostupné mateřské či základní školy.

4.2 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání na základních školách

Obsahuje následující specifické cíle:

4.2.1: Zlepšovat materiální vybavení škol, aby bylo možné v dostatečné kvalitě zabezpečit distanční formu výuky s ohledem na její finanční náročnost, podpora aktivit analogických k opatření MŠMT v souvislosti s distanční výukou umožnit školám nákup ICT vybavení

Současný stav
Distanční formy výuky kladou zvýšené nároky na vybavenost škol. Z podpory MŠMT bylo možné realizovat nákupy ICT techniky, aby byla zabezpečena výuka. Digitální technologie se rychle vyvíjí, a proto by školy měly mít možnost průběžně modernizovat své vybavení a zabezpečit kvalitní vybavení jak pro žáky, tak pro pedagogy.

Popis změny stavu
Snahou je poskytnout dostatečné finanční nástroje na zabezpečení distančních forem výuky pro pedagogy, děti v mateřských školách i žáky v základních školách.

Důvod pro dosažení změny
Nebude-li zavedeno, může dojít ke stagnaci či zhoršení kvality vzdělávání.

4.2.2: Poskytnout pedagogům kvalitní další vzdělávání tematicky zaměřené na formy výuky využívající distančních metod výuky

Současný stav
MŠMT vydalo v září 2020 Metodické doporučení pro vzdělávání distančním způsobem. Metodika shrnuje právní, organizační a pedagogické prvky distančního způsobu vzdělávání. Povinnost vzdělávat distančním způsobem přináší pro všechny školy velkou výzvu. Zkušenosti nasbírané v jarním období epidemie však tvoří solidní základ, na kterém lze stavět v případě, že se zákaz osobní přítomnosti dětí ve školách bude opakovat. Vytvořený manuál má pomoci školám při nastavování pravidel distanční výuky. Vzdělávání distančním způsobem nemůže zcela nahradit běžnou výuku se všemi jejími aspekty, včetně socializační role. Přes možné těžkosti při jejím zavádění a realizaci má distanční výuka potenciál pro rozvoj klíčových kompetencí, digitální gramotnosti, rozvoj inovativních metod či posilování role formativní zpětné vazby v procesu učení. Dalším krokem by mělo být rozšíření nabídky o kvalitní kurzy dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky tematicky zaměřené na formy výuky využívající distančních metod výuky.

Popis změny stavu
Snahou je poskytnout možnost účastnit se dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky tematicky zaměřeného na formy výuky využívající distančních metod výuky.

Důvod pro dosažení změny
Nebude-li zavedeno, bude pro pedagogy náročnější realizovat distanční formy výuky.

4.3. Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky

Obsahuje následující specifické cíle:

4.3.1. Vytvořit systém hodnocení způsobů, přístupů a forem distanční výuky jednotlivých pedagogů

Současný stav

Dle zprávy ČŠI Distanční vzdělávání v základních a středních školách - Přístupy, posuny a zkušenosti škol rok od nástupu pandemie nemoci covid-19 (ČŠI, 2021) se ukázalo, že poskytování zpětné vazby a hodnocení dosahovaných výsledků v průběhu distanční výuky je klíčové. Většina učitelů zmiňovala mezi tím, co se jim nedaří, právě využívání tradičních forem ověřování výsledků. Proto se na tuto oblast soustřeďovalo i metodické doporučení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Na jedné straně je třeba uvést, že ředitelé škol získali značný objem na platy učitelů v roce 2019/2020 i 2020/2021, takže motivaci a hodnocení učitelů je možno provádět nadstandardním odměňováním. Na straně druhé ČŠI uvádí, že problémy při hodnocení vedly učitele k tomu, že více než polovina hovoří o postupných změnách v přístupu k hodnocení, ovšem bohužel jen 7 % z nich uvádí ve svém přístupu k hodnocení žáků změny zásadnějšího charakteru. Nejčastěji jde o mírnější klasifikaci (u středních škol je i výjimečně klasifikace přísnější), ale také je výrazně častěji využíváno průběžné slovní hodnocení. Oproti situaci zpočátku školního roku 2020/2021 je patrný nárůst podílu učitelů, kteří v důsledku zkušeností s distanční výukou mění navyklé způsoby hodnocení žáků. Začátkem ledna 2021 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy spolu s Českou školní inspekcí připravili společné doporučení pro školy k hodnocení na vysvědčení za 1. pololetí školního roku 2020/2021.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit systém, kdy bude možné realizovat distanční formu výuky a zejména koordinovat hodnocení, koordinační roli by mohl zabezpečit na jednotlivých školách zástupce ředitele pro distanční výuku.

Důvod pro dosažení změny

Distanční formy výuky mohou být realizovány i v případech, které nemusí souviset jen s krizovým stavem, na školách by měl být vytvořen systém hodnocení, který bude akceptovatelný jak pedagogy, tak MŠMT.

4.3.2. Využívat zpětnou vazbu od rodičů či zákonných zástupců žáků

Současný stav

Výzkum realizovaný v prosinci 2020 v rámci projektu Život během pandemie se dotazoval reprezentativního vzorku rodičů (N=405) s dětmi na základních a středních školách na reflexi vývoje distanční výuky, motivace dětí, bariér v účasti na výuce a také na vývoj volnočasových aktivit a vnímaného wellbeingu dětí. Výzkum byl realizován s podporou organizace Učitel naživo a MŠMT. Více než polovina rodičů (53 %) uvedla, že se distanční vzdělávání jejich dětí od jara zlepšilo a jen 15 %, že se zhoršilo. Přitom ve stejné otázce (na desetibodové škále) hodnotí stejná skupina rodičů distanční vzdělávání v listopadu kritičtěji než v březnu. Tento paradox lze vysvětlit

tím, že narostla kritičnost rodičů. Kvalita distančního vzdělávání možná v řadě případů narostla – rodiče by ale zpětně i začátek distančního vzdělávání na jaře hodnotili hůře než tenkrát.

Obecně kritičtější k vývoji distančního vzdělávání jsou rodiče s nižším vzděláním, z chudších rodin a mimo Prahu. Mírně kritičtější jsou také ti, kteří již na jaře byli na hůře hodnocených školách (retrospektivně by jejich kvalitu asi dnes hodnotili ještě hůře). Tyto typy rodičů častěji říkají, že distanční vzdělávání se nezlepšilo. Naznačuje to, že v distančním vzdělávání dochází k rozevírání nůžek mezi školami, které se na ně adaptují stále lépe a těmi, které stagnují. Rodiče spíše pozitivně hodnotí většinu aspektů práce učitelů. Klíčové jsou však dvě kategorie. První jsou vlivná pozitiva – tedy faktory, které rodiče vnímají dobře a mají významný vliv na celé jejich vnímání distanční výuky. Mezi ty patří komunikace učitelů s dětmi – zadávání úkolů, přednášení výkladu. Druhou kategorií jsou potenciální vlivné slabé stránky – rodiče jsou v nich kritičtější, a také souvisí s vnímáním distanční výuky. Sem patří například hodnocení, zda výuka není přeplněná fakty, což vadí zejména rodičům s dětmi ve vyšších stupních vzdělání. To potvrzuje výsledky dřívějšího výzkumu PAQ Research, v němž si rodiče na předimenzovanost kurikula stěžovali. Provzdušnění kurikula zejména na 2. stupni ZŠ je také jedním z cílů Strategie 2030+ ve vzdělávání.

Popis změny stavu
Snahou je využívat zpětnou vazbu od rodičů či zákonných zástupců.

Důvod pro dosažení změny
Nebude-li zaveden systém hodnocení akceptovatelný pedagogy, rodiči, žáky i MŠMT, tak nebude možné efektivně distanční formu výuky realizovat.

4.3.3. Motivovat pedagogy i žáky k distanční výuce, přesvědčit je o významu distanční výuky

Současný stav
Výzkum realizovaný v prosinci 2020 v rámci projektu Život během pandemie se dotazoval reprezentativního vzorku rodičů (N=405) s dětmi na základních a středních školách na reflexi vývoje distanční výuky, motivace dětí, bariér v účasti na výuce a také na vývoj volnočasových aktivit a vnímaného wellbeingu dětí. Výzkum byl realizován s podporou organizace Učitel naživo a MŠMT. Výsledkem realizovaného výzkumu je mimo jiné zjištění, že problémem distanční výuky není ani tak konkrétní didaktický přístup jednotlivých učitelů, ale možná ztráta motivace. Většina rodičů říká, že jejich děti jsou v distanční výuce méně motivované než v té běžné a 25 % říká, že jsou určitě méně motivované. Motivace může přitom úzce souviset s tím, kolik se toho děti naučí. Zahraničí analýzy také ukazují, že dlouhodobý pokles angažovanosti žáků je jedním z největších rizik distanční výuky.

Problém v malé schopnosti motivovat žáky v distanční výuce může souviset i s tím, že se jedná o jednu ze slabších profesních stránek českých učitelů. Problém může být i v pregraduální přípravě a systému provázení a uvádění začínajících učitelů do profese. Analýzy dat TALIS totiž ukazují, že začínající čeští učitelé si např. oproti finským kolegům méně důvěřují v tom, že dokážou dětem vysvětlit, proč má smysl se učit, přesvědčit je, že mohou dosáhnout dobrých výsledků a motivovat žáky bez zájmu o učení.

Možnosti ke zlepšení motivace dětí jsou ale i na straně rodičů. Polovina rodičů a vychovávajících členů nedokázala v otevřené otázce odpovědět, co motivuje jejich děti k učení, a další řekli, že je nemotivuje nic. Data ukazují, že rodiče, kteří vnímají slabou motivaci svých dětí, častěji volí represivní metody. Jakkoli je zde těžké vysledovat kauzalitu – co je důvod a co následek.

Popis změny stavu

Snahou je vytvořit systém, kdy bude možné realizovat distanční formu výuky ve stejné kvalitě jako výuku prezenční a k její realizaci budou motivováni jak pedagogové, tak žáci. Přínosem by mohlo být zřízení pozice zástupce ředitele pro distanční výuku, respektive jednoho či více zodpovědných pedagogů na jednotlivých školách na této pozici. Dalším krokem by mohlo být přizpůsobení rozvrhu hodin tak, aby měli žáci delší přestávky, případně měli prostor mezi hodinami vypracovat nějaký úkol, či zápis tak, aby největší objem práce nezůstával na odpoledne a na rodiče. Dále by mohlo být více využíváno zábavných forem výuky a členit výukové hodiny na dílčí segmenty (přerušení fyzickou aktivitou, poslechem hudby či drobnou výtvarnou prací apod.). Vhodné je také častější zařazení „třídnických hodin“, kdy neprobíhá výuka. Pro děti je důležité v době, kdy nemohou školu navštěvovat také to, že se vidí a mohou si popovídat s ostatními dětmi i pedagogem, přispívá to k udržení kontaktu třídy navzájem.

Důvod pro dosažení změny

Distanční formy výuky mohou být realizovány i v případech, které nemusí souviset jen s krizovým stavem. Cílem je mít možnost realizovat distanční výuku z domova i ve specifických případech (např. v době karantény učitele, či pokud zdravotní stav dovolí, nemusí učitel nastoupit na pracovní neschopnost a může dále učit) a umožnit formu distanční výuky i v případě, že je dítě nemocné či je v karanténě.

Cíle MAP vs. Povinná, doporučená a volitelná opatření (témata) Postupů MAP se 3 úrovněmi vazby (X - slabá, XX - střední, XXX - silná)

Cíle MAP / Opatření MŠMT	1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání	2.1 Zvýšit uplatnitelnosti absolventů	3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	4.1 Zlepšit připravenost na krizové situace	4.2 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v MŠ i ZŠ	4.3 Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky
Opatření 1: Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita	XXX	XXX		X				X
Opatření 2: Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání		XXX						X
Opatření 3: Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	X	XXX				X	X	X

Cíle MAP / Opatření MŠMT	1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání	2.1 Zvýšit uplatnitelnosti absolventů	3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	4.1 Zlepšit připravenost na krizové situace	4.2 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v MŠ i ZŠ	4.3 Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky
Opatření 4: Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků		XXX	XX	XXX	XXX	X		
Opatření 5: Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytech. vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)		XXX			XXX	X		

Cíle MAP / Opatření MŠMT	1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání	2.1 Zvýšit uplatnitelnosti absolventů	3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	4.1 Zlepšit připravenost na krizové situace	4.2 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v MŠ i ZŠ	4.3 Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky
Opatření 6: Kariérové poradenství v základních školách		X	XXX	XXX	XXX			
Opatření 7: Investice do rozvoje kapacit základních škol	XXX	XXX				X	X	X
Opatření 8: Optimalizace využití kapacit všech škol	XXX	XXX	XXX			X	X	X
Opatření 9: Rozvoj dovedností učitelů a pedagogických pracovníků za účelem zvýšení kvality vzdělávání dětí a žáků	XXX	XXX		XXX	XX	X	X	X

Cíle MAP / Opatření MŠMT	1.1 Rozšířit dostupnost předškolního a základního vzdělání v závislosti na skutečné potřebě dané obce	1.2 Zvýšit kvalitu předškolního a základního vzdělávání	2.1 Zvýšit uplatnitelnosti absolventů	3.1 Rozšířit a prohloubit vzájemnou spolupráci škol	3.2 Prohloubit spolupráci škol s veřejnými a soukromými subjekty	4.1 Zlepšit připravenost na krizové situace	4.2 Zlepšit připravenost na distanční formy vzdělávání v MŠ i ZŠ	4.3 Motivovat pedagogy a žáky ke zvýšení kvality distančních forem výuky
bez ohledu na druh znevýhodnění								

6.3 Tabelární část

Tabelární část obsahuje projektové záměry jednotlivých škol. Tabelární část je součástí dokumentu MAP jako Příloha č. 8.

7 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST – AKČNÍ PLÁNY

Součástí dokumentu MAP je Akční plán, který rozpracovává aktivity ze strategické části MAP do konkrétních plánovaných aktivit. Vzhledem k rozsahu tohoto přehledu a jeho pravidelnou aktualizaci je součástí dokumentu MAP jako Příloha č. 9. Přiložena je také evaluace akčního plánu za poslední ukončené období.